MOLNÁR EDIT

FOTÓMŰVÉSZ KIÁLLITÁSA · MŰCSARNOK, 1977 OKT. 28–NOV. 20

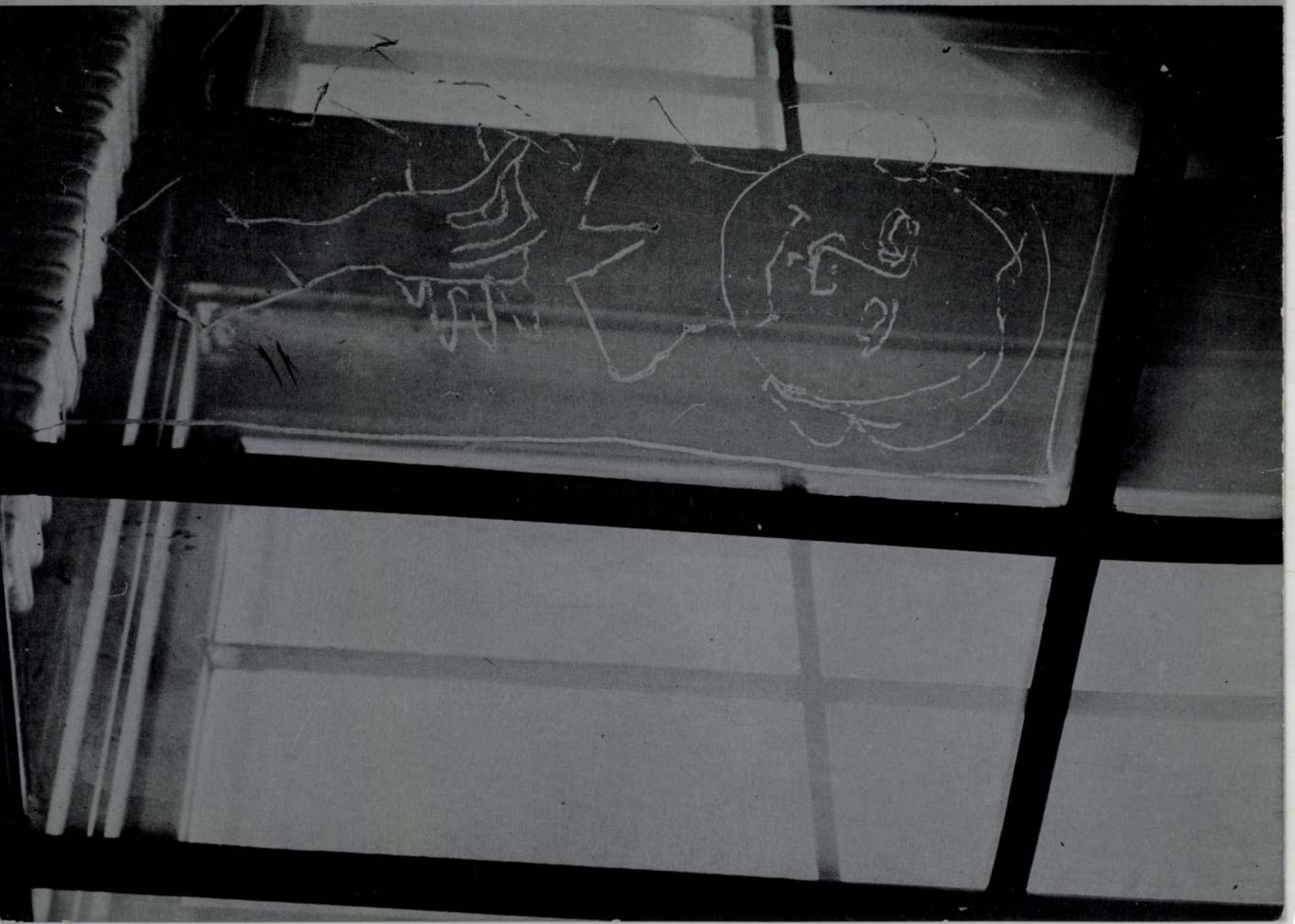

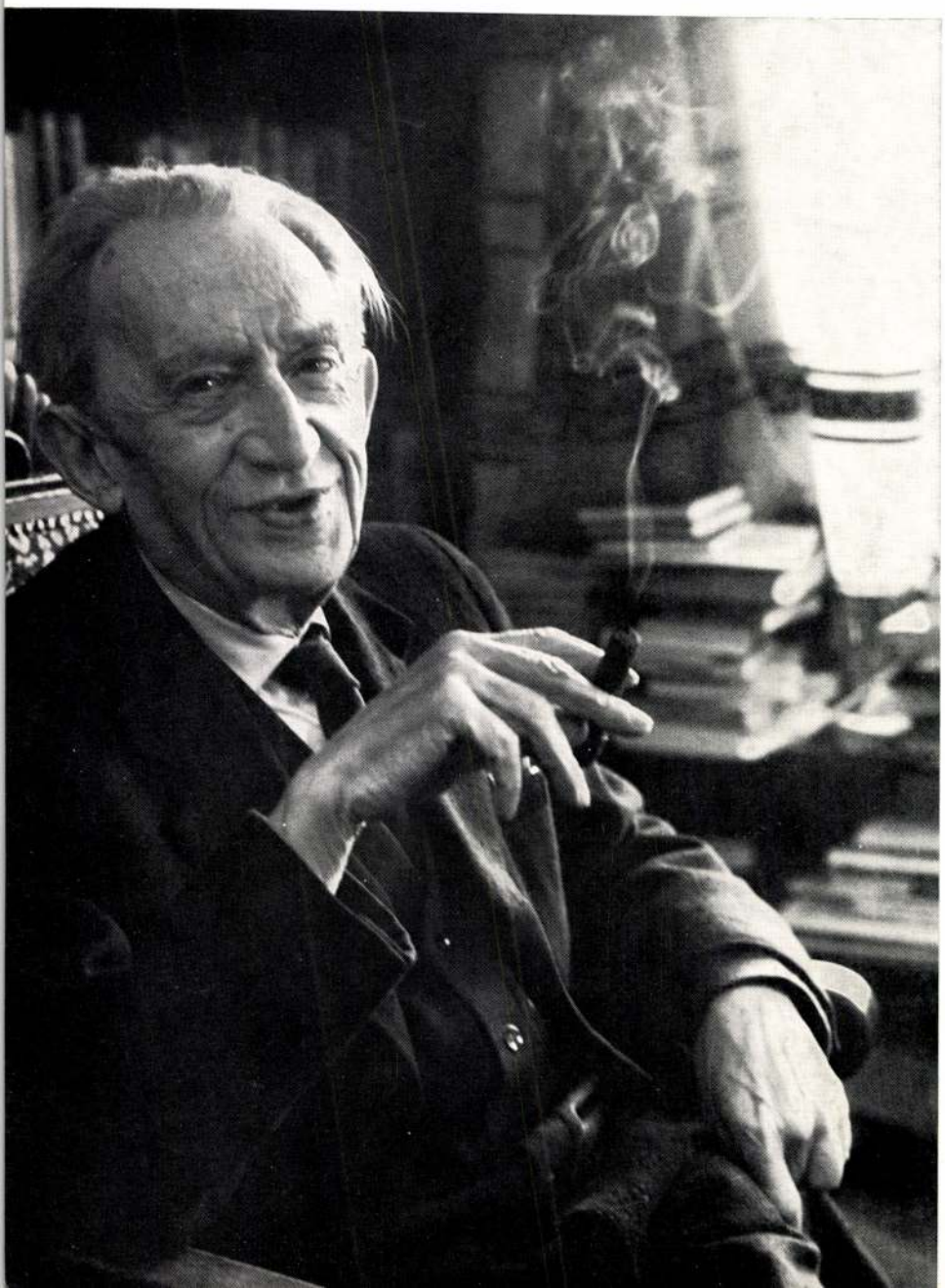

Lukács György, 1970

Húsz évvel ezelőtt, 1957 nyarán diáklány fiatalságú kis fotóriporter csöngetett Kondor Bélának Pozsonyi úti lakásán és az ajtót nyitó, matróztrikós suhanctól megkérdezte, otthon találja-e Kondor Béla festőművészt. Aztán kiderült, hogy a bárányártatlan szemű suhanc maga a mester és a fiatal fotóművész megcsinálta élete legelső és sorsdöntő fotósorozatát, ekkor fényképezte az azóta oly sokszor publikált angyalos Kondor-képet. Mindent eldöntő találkozás és fotósorozat volt ez, nemcsak azért, mert egy év múlva épp ezzel az angyalos Kondor-képpel szerepelt Molnár Edit életében először fotókiállításon, 1958-ban, a Nemzeti Szalonban, hanem életre elkötelezte magát egy szellemi szférával, emberi-művészi világgal. A hatvanas évek magyar valósága bonyolult, sűrű, tömény valóság volt, drámai művészetet is lövellt magából. Akárhova nézünk a kultúra területén, kibomló életművek, váratlan fellángolások, tragikus bukások és megharcolt remekművek ötlenek fel. Páratlan találkozása a nemzedékeknek: éltek még és főműveket alkottak a már a század első harmadában maguknak rangot vívó művészek, de felzárkóztak hozzájuk a már a felszabadulás utáni években művésszé érő nemzedék tagjai is. Emlékezetes kiállítások, nemzetközi szintű zenei élet jellemezték e korszakot. E kor művészetének lett alázatos krónikása Molnár Edit. A hangversenylátogatók csakúgy ismerték, mint a tárlatlátogatók, hiszen mindenütt megjelent csendesen és szerényen, majd csakhamar a kiállítások falain és a folyóiratokban is feltűntek és mind ismertebbé váltak felvételei. A Kondor-sorozatot követte a hatvanas évek elején a Richter-sorozat, majd az íróportrék — az első az ismert Hatvany Lajos-felvétel volt —, 1968-tól a Veres Péter-fotók, 1974-től a Gyepsor úgyszólván szociográfiailag hiteles krónikája, 1969-től a Sütő András-sorozat, majd Nagy László iszkáli képei. Sorolhatnánk a többit: a remek Kodály Zoltán-sorozatot, a Déry Tibor-, Illyés Gyula-, Lengyel József-felvételeket, Barcsay Jenő, Kadosa Pál tanítás közben.

Molnár Edit fotósorozataiban felvonul az elmúlt két évtized magyar művészetének csillagköre.

Kiállítások és díjak szegélyezték e két évtizedes munkásságot, 1961-ben három fiatal fotóművész, Balla—Tillai—Molnár bemutatkozása, majd 1967-ben és 1976-ban önálló kiállítás a Vadas Ernő-teremben, 1973-ban az íróportrékból tárlat Pécsett, 1974-ben a Helikon Galériában rendezett kiállítás, amelynek anyaga azóta is az országot járja.

Ha egy szóval kellene jellemezni Molnár Edit munkásságát, úgy az előbb már használt *alázat* szót kell megismételni. Fiatalon vállalta a kortárs magyar kultúra szolgálatát, azokat az eszméket, amelyeket az említett írók, művészek fogalmaztak meg a legmagasabb művészi szinten. E szolgálat pedig a megörökítésben rejlett. Molnár Edit sohasem azért fényképez, hogy fotóművészi minőségben az előtérbe kerüljön, bizonyítsa felkészültségét és látványformáló készségét. Képein mindig a megörökített személy uralkodik, a fotóművész arra koncentrál, hogy minél hívebben adja vissza szellemi és testi jellemvonásait. Mert nem szenvtelen dokumentumok, rutinos pillanatfelvételek e fotók, meglátszik rajtuk, hogy Molnár Edit hosszasan tanulmányozta, alaposan ismeri modelljeit, úgyszólván a tudós szakember és a jellemeket ismerő pszichológus szakértelmével szemléli személyüket és műveiket. Értő fotók ezek, ezért is segítenek megérteni egy-egy bonyolult jellemet, sőt felvillantanak valamit az arcok mögött rejlő életművek titkaiból is. És ne is csak a mai néző szemével nézzük e műveket, hanem próbáljuk meg a jövő nézőjének a tekintetével is. Mint hiteles tanú szavai, úgy beszélnek e képek, megőriznek valamit a jövő számára a hatvanas-hetvenes évek Magyarországából, kultúrateremtő emberek arcából, mozdulataiból, rezdüléseiből.

Köszönet érte Molnár Editnek.

Németh Lajos

Németh László, 1969

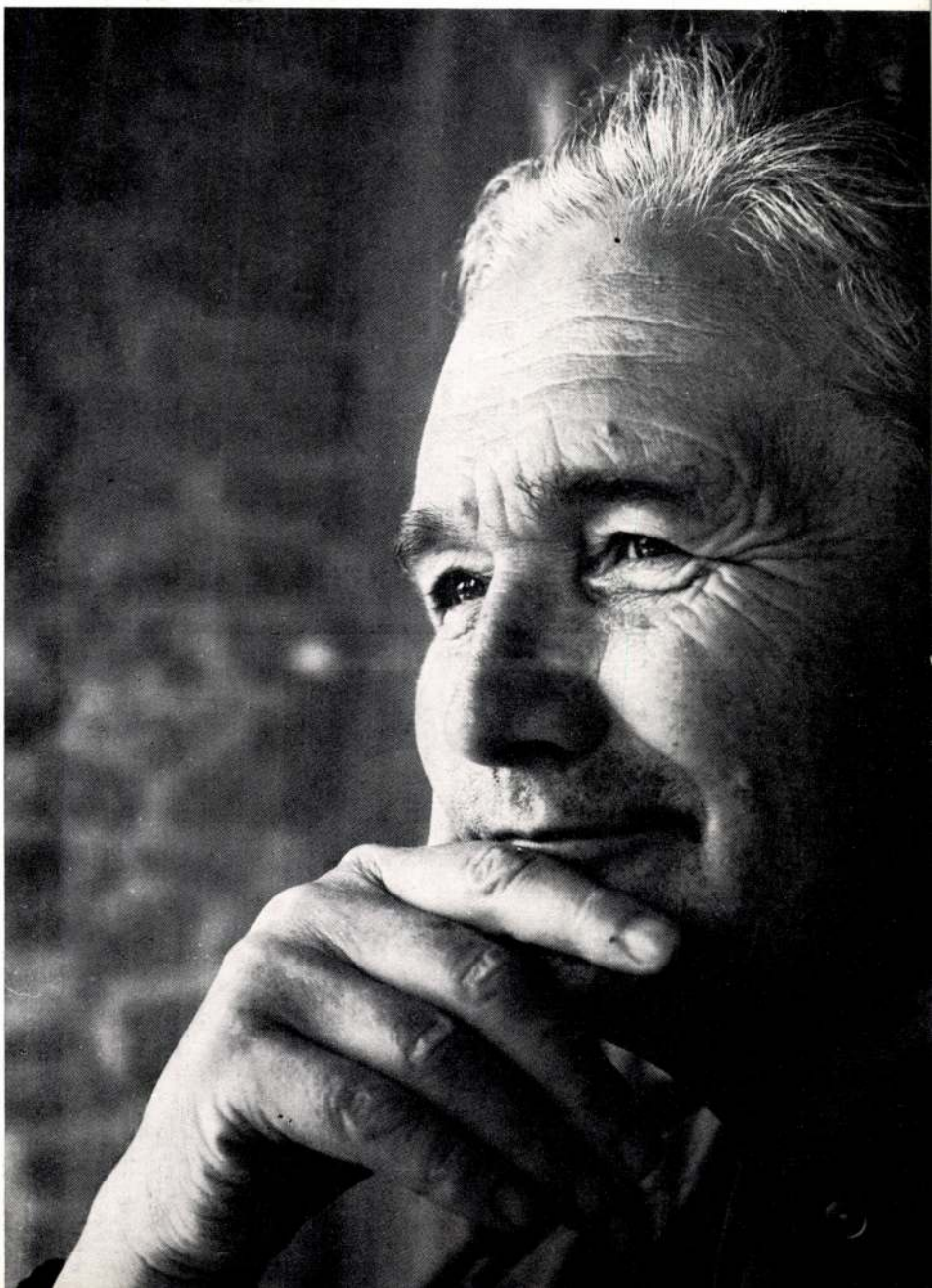

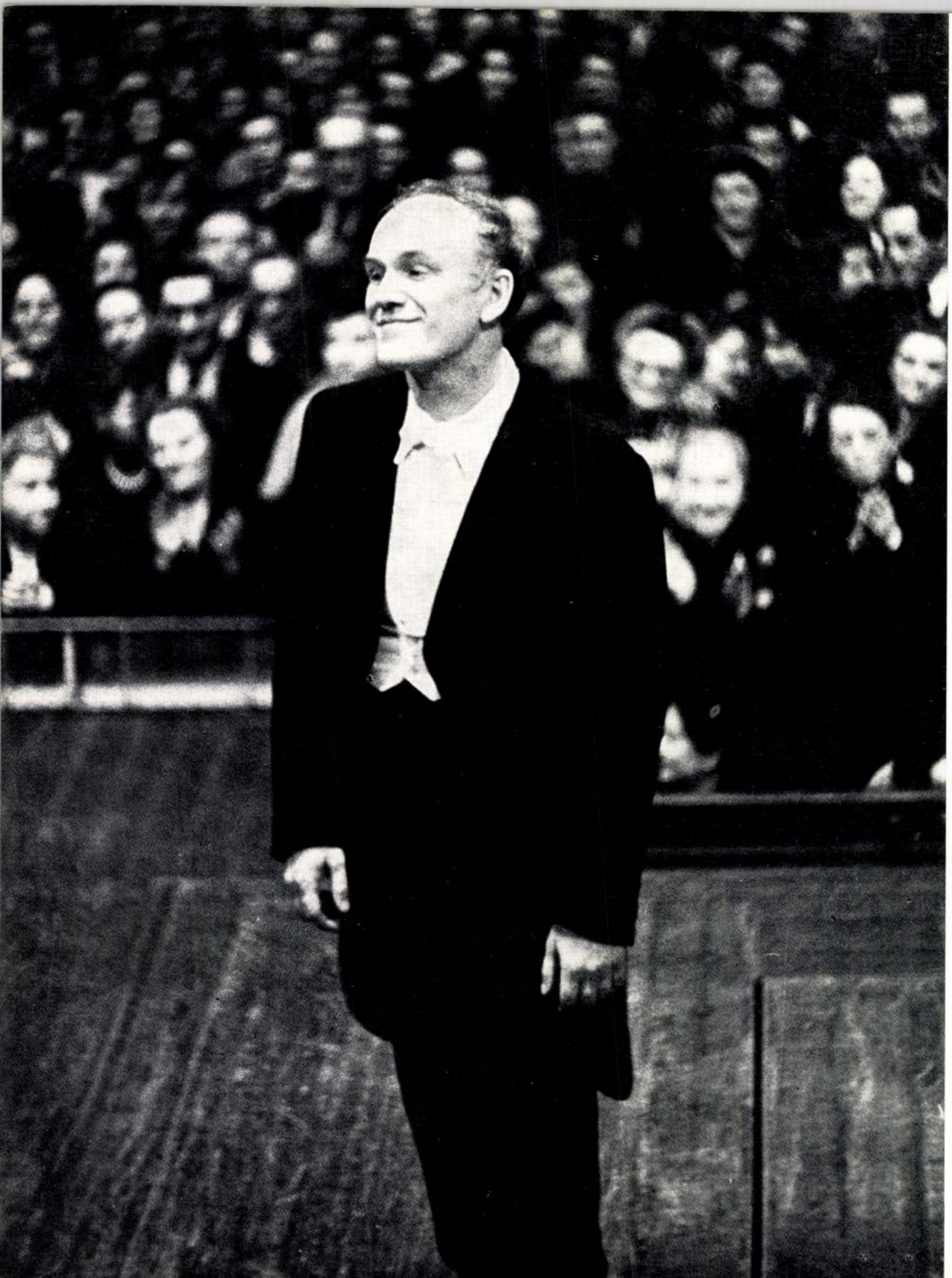

Szvjatoszlav Richter,
1958

Kocsis Zoltán és Auerele Nicolet, 1973

Fischer Annie, 1963

Illyés Gyula és leánya, 1962

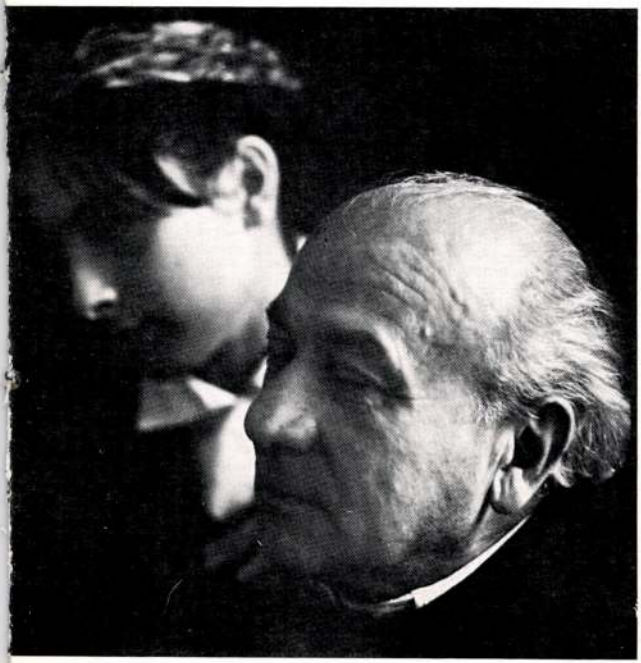

Déry Tibor, 1976

A halál éjszakája, Kondor Béla 1931—1972

A halál éjszakája, Kondor Béla 1931—1972

A halál éjszakája, Kondor Béla 1931—1972

Erdei Ferenc Szabó Pál temetésén, 1970

Nagy László Édesanyjával, 1975

Gyepsor, 1974—1976

Sütő András Pusztakamaráson, 1975

Szabó Pál unokájával, 1969

Füst Milán, 1960

Kassák Lajos, 1962

Hatvany Lajos, 1960

MOLNÁR EDIT FOTÓMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA
A MŰCSARNOK ÉS A MAGYAR FOTÓMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGE RENDEZÉSÉBEN
1977. OKTÓBER 28.—NOVEMBER 20. MŰCSARNOK, BUDAPEST
A KIÁLLÍTÁST RENDEZTE: JERGER KRISZTINA
A KATALÓGUST TERVEZTE: MÁTÉ ANDRÁS
CÍMLAPON: KONDOR BÉLA MŰTERMÉNEK ABLAKA, 1972
HÁTLAPON: KODÁLY ZOLTÁN BARTÓK BÉLA PORTRÉJA ELŐTT, 1961
FELELŐS KIADÓ: A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK IGAZGATÓJA

MAGYAR HIRDETŐ — 77.23 KNER NYOMDA

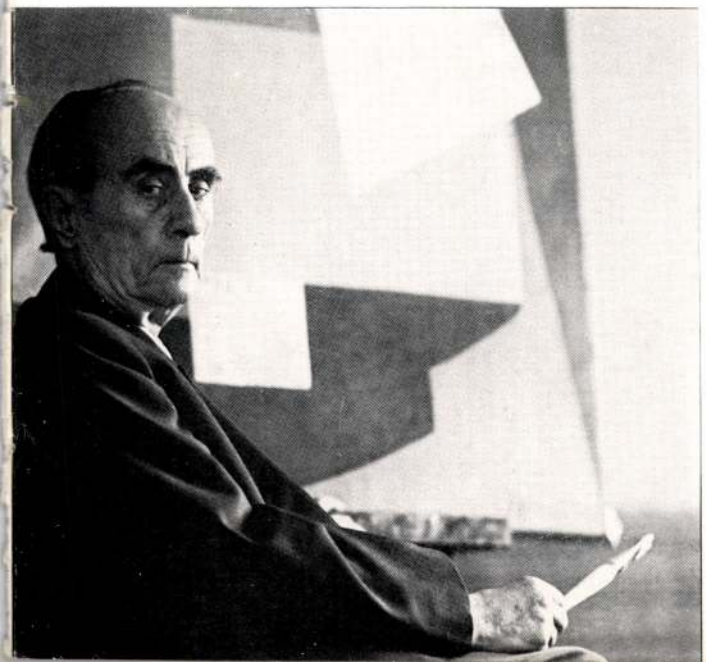

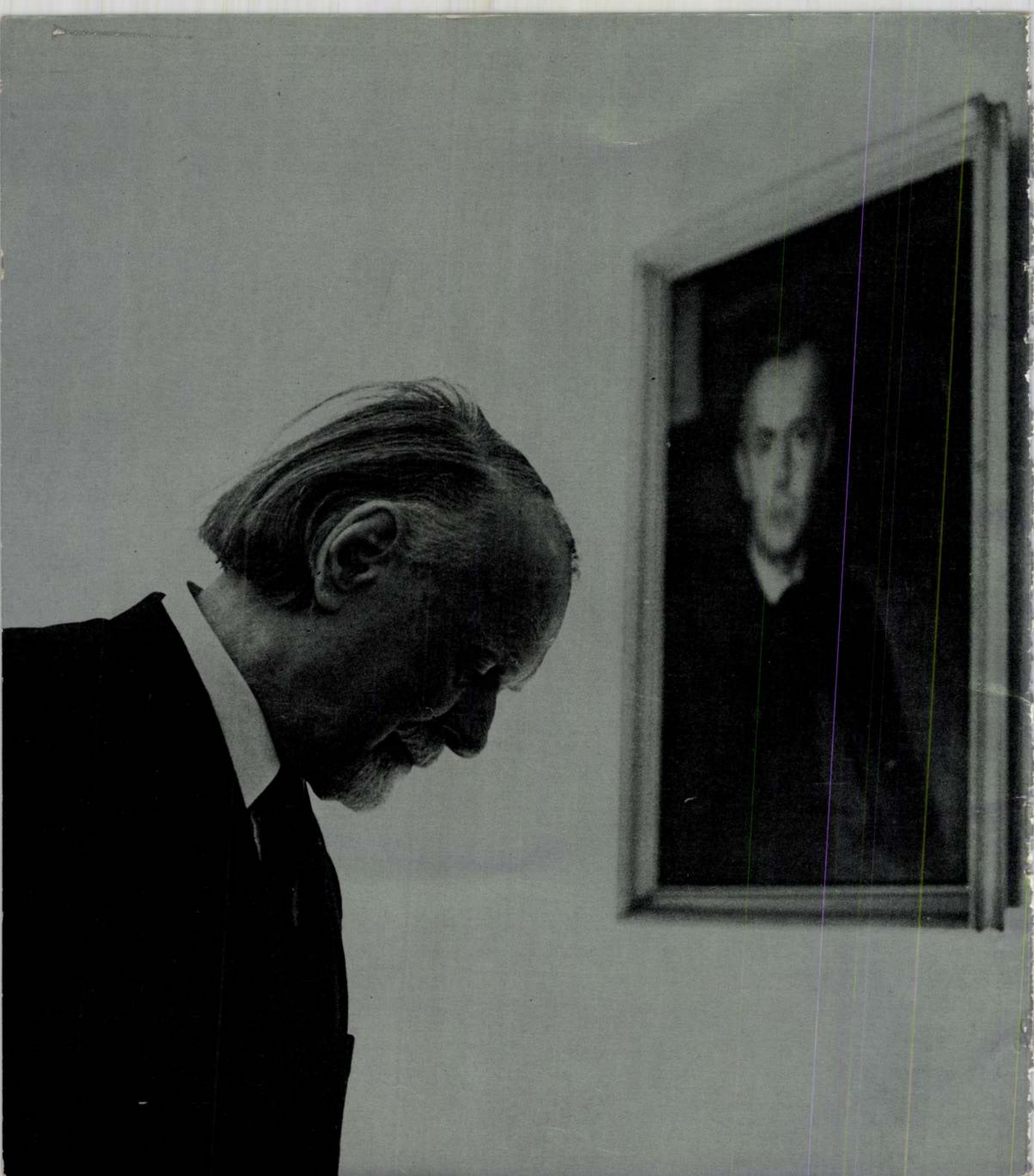

MOLNÁR BÉLA

Egyik-másik iparág sajátossága, hogy elősegíti az alkotó tehetségek vonzódását az iparművészet iránt. Az ezüstműves és a vésnök könnyen rátalál az ötvösségre, a szabóságok és a textilipar dolgozói a ruha- és textiltervezésre, az asztalosok a bútortervezésre és a lakberendezésre. Apja női szabóságában Molnár Béla is végleges elhatározásra jut és tizenkilencedik évében felvételét kéri az iparművészeti iskolára. Gróh István igazgató javaslatára azonban egy évig még a női szabóságot tanulja és beiratkozik az iparművészeti iskola esti tanfolyamára. Már akkor kívánatosnak mutatkozott, hogy a tanulók szakmai képzettséggel jöjjenek az iskolára. Molnár 1924-ben kezdte meg tanulmányait és a négyéves alsó tagozat után került a kétéves művészképzőre. Az első sikert már tanulmányai közben, 1930-ban elérte, amikor elnyerte a Székesfőváros egyetlen, 600 pengős ösztöndíját. A hetedik évben mestertanítvány lett és ezzel megszerezte az akkori legmagasabb művészi képzettséget.

Növendék korában három különböző szemléletű tanár hatott rá. A fantasztikus képekben gondolkodó Gróh István mellett nagy jártasságot szerzett a hímzésben és a batikolásban. Muhics Sándor osztályán sokat foglalkozott népművészeti anyag gyűjtésével és azok díszítő felhasználásával. Haranghy Jenő mester tanítványaként pedig az anatómia, az állatrajz és a történelmi stílusok alapos megismerése és alkalmazása következett. 1930-ban az iskola Évkönyvében két oldalnyi terjedelemben mutatták be Molnár Béla ötöd- és hatodéves munkáit. Már növendékkori munkáin felismerni sajátos emberábrázolását és a paraszti témák szeretetét. Őszinte tartalommal telített képi világát egész életműve meggyőzően bizonyítja. A paraszt bő termésével, a halász gazdag zsákmányával jelenik meg nála minden műfajban: batikolt falképen, festett fán, halasi csipkén, tüllbeszövésen, ragasztott filcken és rávarrott falképein. Elsősorban a falu világa és a népművészet ihletik alkotó munkáját. Az időközben aktuálissá lett művészeti stílusok, — különösen a társadalmi valóság változásai alól — Molnár sem vonhatta ki művészetét. Még az utóbbi évtizedben is korszerűsödött képalkotása a képzőművészetben kialakult konstruktív formálás és rendszerezés szellemében, de alakjainak népies, vagy a középkoriasan elbeszélő mozgásábrázolása máig fennmaradt.

Molnár diplomázó növendék volt, amikor az iparművészeti iskola ötvenéves fennállását ünnepelte. A Trefort Ágost kultuszminiszter által 1880-ban alapított „műfaragászati tanműhely" nagy jelentőségű intézménnyé fejlődött. A pesti és a tíz évvel korábban létesült bécsi iparművészeti iskola már egyenrangúnak mondható. Fennállása óta több mint háromezer iparművésznek adott diplomát. Sajnos a politikai, társadalmi és gazdasági viszonyok miatt a végzett iparművészek százai nyomtalanul eltűntek a művészeti életből és más foglalkozást választottak a biztos megélhetésért. Molnár Béla is nehezen alakította ki végleges alkotói életformáját. Először a Nemzeti Színháznál vállal állást, kosztüm-textil tervező és festő lett. De már 1932-ben újra a főiskolán találjuk, ahol „dolgozóként" kapott munkalehetőséget. Csak 1936-tól tanított, amikor tanársegédi megbízást kapott.

A szerencsésen szakosított oktatás olyan közszellemet teremtett az iskolában, hogy a képzőművészeti igényű feladatokra éppenúgy felkészülhettek a növendékek, mint az ipari művészetiekre. A képzőművészeti tanultság irányába hatottak a grafikai, a festő és szobrász osztályok, míg az ipari művészet irányába az építész és bútortervező osztályok. Bár akkor nem alakult még ki az ipari művészet oktatási programja — legalábbis a mai fejlett formában —, a művészek ennek ellenére jelentősen közreműködtek a bútor-, az üveg-, a porcelán- és a kerámiaiparban, a nyomdákban, az építészetben és már adódtak formatervezői feladatok is.

Molnár Béla a megbízható művészi képzettségen túl a textiltechnikák mindegyikében már fiatalon nagy jártasságot szerzett, ami elősegítette, hogy az iskolán kívül is jelentős feladatokat vállaljon. A hivatásos kézimunka-készítők és a kézimunkázó asszonyok ezreit tanította meg a különböző technikák alkalmazására és nevelte ízlésüket, elsősorban a TÜNDÉRUJJAK c. kézimunkalap, a SZÍNHÁZI ÉLET

MOLNÁR Béla Iparműv. 1971.4.

Nádor Vera itt ábredt tudatára annak a törvénynek, hogy nem elegendő a rajzi kifejezések elsajátítása; a divattervezés rendkívül tág fogalom, többféle társművészetet, melléktudományt egyesít, eszköztára állandó bővítésre szorul, ha célja az esztétikai igény ébresztgetése, a formakultúra elmélyítése, az ízlés csiszolása. S Nádor Vera vallja, hogy az esztétikai nevelés első grádusa az öltözködés. Nádor Vera tervez ruhát, kalapot, cipőt, öltöztet hároméves kortól kezdve minden korosztályt, — nemre való tekintet nélkül — falusi matrónákig. Épp annyi odaadást szentel egy idős falusi nénike flanell ruhájának célszerű megoldására, csinosságára, mint egy párizsi kollekciókkal elkényeztetett, gazdag ország modelljeinek bemutatójára. Évente háromszáz modell kerül ki keze alól s mivel ő a Divattervező Vállalat művészeti vezetője, tízszer ennyi tervet vizsgál felül. Főszerkesztője a Pesti Divat című folyóiratnak. Gyakorló divatújságíró, saját rajzaival illusztrált cikkekben számol be pesti és vidéki lapok hasábjain a divat újdonságairól. Cikkei gyakran jelennek meg szovjet, amerikai, német lapokban. Állandó kapcsolatot tart a rokonszakmákkal, anyagtervezőkkel működik együtt, informálja az öltözködési iparágakat.

Szabad óráiban kis községeket, falvakat keres meg, megnézi milyen ruhában jár a lakosság, közvéleményt kutat és olykor fájóan kell tapasztalnia, hogy ösztönei jól működnek ugyan, de a kereskedelmet nem sikerült meggyőznie igazáról, például a nadrágkosztüm kis falvakba behatoló, előre jelzett hódításáról. Számol minden problémával, amit a divat irányváltásai, a technika száguldó irama szinte naponként tár eléje megoldásra. A lépéstartás számára a magától értetődő életforma. Pedig az új keresése, a közérzet ruhákban való kifejezése, a külföldi újdonságok áthangolása a mi viszonyainkra, a hazai igényekre, a divat változásainak érvényesítése korántsem megy mindig simán. Noha a Divattervező Vállalat külföldi bemutatóinak sikerei révén ma már számottevő helyet vívott ki a világ konfekcióiparában, a művészeti vezető munkáját sok körülmény is akadályozza s törekvéseinek valóraváltásában ellenállásokat kell leküzdeni. Harcolnia kell a műszakiakkal, a kereskedelmi partnerekkel, akik olykor saját szempontjukból meggyőző érveket tesznek le a tárgyalóasztalra. De Nádor Vera ezt a „dialógust" is vállalja, mert a lehető legjobbat, a legszebbet akarja nyújtani. Mércéjét magasra tartja, a szép, az esztétikus ruházkodással örömet adni annak, aki viseli.

Ha külföldön jár a szociológus, a művész, no meg a divattervező szemével néz egyszerre. Nádor Verának ismernie kell tengeren inneni és túli népek hagyományait, szokásait, éghajlatát, flóráját és faunáját, a jellemző haj- és szemszínt, az átlagméreteket ahhoz, hogy ruháit szívesen viseljék. Kollekcióiban engem az kapott meg, hogy öltözékeivel nem köti gúzsba viselőjét. Nem fellebbezhetetlen, nem feszes, nem szigorú. Helyet enged az egyéniségnek, az együttműködésnek. Mert nemcsak ruha teszi az embert, hanem ember is a ruhát.

Legutóbb, dortmundi divatbemutatója alkalmával, a nyugatnémet sajtó mint kiváló divattervezőt részesítette ünneplésben. Ugyanilyen hőfokú fogadtatásra talált 1969-ben Japánban. Moszkvában Nádor Vera kollekciója révén alakult ki a közvélemény, amit az egyik nagy szovjet lap így fogalmazott meg: „A szocialista országok Párizsa: Budapest." Brüsszelben már az 1958-as világkiállításon egybehangzóan állapították meg, hogy Párizs és Itália mellé a divatban Budapest is felzárkózott. Kollekciója akkor, az 1956 után még alig oldódott politikai helyzetben aranyérmet kapott.

Az Iparművészeti Főiskolán ruhatervezést tanított s nagyrészt az ő nevelése az a gárda, mellyel jelenleg is együttműködik. Életének egyik legnagyobb célja, öröme az utánpótlás irányítása, nevelése, tapasztalatainak átadása.

Dutka Mária

kézimunkarovata, majd Lengyel Gizivel közösen írt kézimunkakönyve segítségével.

A háziipar tervező művészeként különleges érdemeket szerzett a világhírű halasi csipkeipar művészi gazdagításában. Erről Janó Ákos és Vorák József HALASI CSIPKE c. könyvében olvashatunk. A szerzők elmondják, hogy a hetvenéves múlttal rendelkező halasi csipke nem népművészeti ágazat, a csipkedivat kelti életre századunk elején. Dékáni Árpád rajztanár és Markovits Mária kézimunkatanárnő indítják el és formálják véglegessé a halasi csipkét. Finomművű, hajszálvékony és tónusgazdag rajzával a legválasztékosabb ízlést is meghódította szerte a világon. Súlyra drágább lett az aranynál. Nemzetközi kiállításokon számtalan díjat nyert, mint magyar különlegesség. Ha Molnár Béla csipkéit Dékáni, Stepanek vagy Pongrácz Margit terveivel hasonlítjuk össze kitűnik, hogy művészileg új karakterrel gazdagította ezt a műfajt. Például, míg a többiek paraszt beállítása rendszerint idilli, addig Molnár a földjét művelő parasztot, vagy a hálóját emelő halászt ábrázolta. Ilyen vonzódása a paraszti témákhoz mutatja, hogy ösztönös lelki kapcsolata a paraszti életformához nem külsőséges, hanem annak lényegéhez, a munkához kötött. Más kérdés, hogy feladata-e az iparművészetnek az efféle tematikus ábrázolás.

Széles körű munkássága során tervezett még a háziipar számára torontáli szőnyeget, tüllbeszövéses képeket, és a tüllhímzésnél például elsőként alkalmazott színes fonalat. A VII. Milánói Nemzetközi Iparművészeti Kiállításon — ahol halasi csipketerveivel bronzérmet nyert — a színes tüllhímzésekért ezüstérmet kapott. Külön fejezetet szentelhetnénk falképeinek, amelyeket kézifestésen és batikoláson túl plasztikus rávarrások, filcrátétek, festéshímzés kombinációk felhasználásával készített, sőt az intarzia hatású fatáblafestést is művelte. Egyik jelentős falfestménye az Erzsébet Szálló éttermében látható. Molnár Béla életművéből ez alkalommal pedagógiai munkásságát ismertetjük, mert mint ipari művész, e téren tett legtöbbet a magyar textiliparért.

1936—37-től kezdve már nagyobb teret kapott az ipari technológiák oktatása az iparművész-nevelésben. „Az első két évfolyam szakoktatása teljes egészében a gyakorlati kiképzés részére köttetett le. A heti 44 órás tanulmányidőnek több mint felét a szakoktatás képezi" — írják az iskola programjában. A nyomdai tanműhely felújítása, a bronzöntöde, a kerámia- és zománcozó kemencék építése, a textilnyomó műhely és mellette laboratórium létrehozása mutatják a haladást az ipari művészet irányába. De ebben az időben eljárásaikat titokként őrizték a gyárak, az iskolán tehát ki kellett kísérletezni azokat. Molnár Béla — Muhics Sándor mellett — nagy érdemeket szerzett e munkában. A nyomósablon készítésén, a gőzölési eljárás kialakításán, a festékkomponensek meghatározásán rendkívül sokat dolgoztak, míg végül a tanműhelyben

használt eljárásokat az ipar szintjére emelték. 1941-ben Molnár Bélát munkája elismeréséül segédtanárrá nevezték ki.

A felszabadulás után bekövetkezett további reformok határozottabban a nagyiparhoz alakították az iskolai képzést. Az 1946-ban Akadémiává lett intézetet 1949-ben főiskolai rangra emelték. Schubert Ernő főigazgató megbízta Molnárt a nagyipar számára hurkos és kötszövött tervezők nevelésével. Teremtő tehetséggel és nagy rutinnal kezdte meg az új tanszak létrehozását. Gépműhelyt szervezett, szakembereket állított a tanműhelybe és sikerült néhány növendéket a kötőiparból is beszerveznie. (Ugyanebben az időben kezdte meg egyéni szakosítás alapján a textilrestaurátorok képzését is.) Néhány év alatt elért eredményeiért Munka Érdeméremmel tüntették ki. Az évvégi növendékmunkák kiállítása a textilipart szinte évtizedekkel megelőzve, művészileg igényes felsőruházati anyagfélékből, kabátszövetekből és konfekcionált árufajtákból álltak. Molnár oktatásának eredményei 1954-ben és 1955-ben váltak ismertté. Az iparágnak anélkül lett az egyik fejlesztője, hogy bármi módon anyagi előnyöket szerzett volna a maga számára, őt mindig szerénysége és önzetlensége tette népszerűvé a művészek körében is. 1960 októberében főtanszékvezető lett.

Az ipari művészetben kifejtett tevékenysége megelőzte az Iparművészeti Tanács felállítását, de erőteljesebb kibontakozásra mégis a Tanács által biztosított keretek adják meg a lehetőséget. A Molnár Béla által megteremtett szakágazat ugyanis a legidőszerűbb technológián alapszik az alapanyaggyártás terén szinte az egész világon. Termelékenysége révén a kötszövőipar egyre nagyobb teret hódít el a hagyományos szövőipartól. Molnár Béla jelességét és eredményeit régebbi munkái még meggyőzőbbé tennék, de ismertetését korlátoznunk kellett. Pótlására a művészeti lapok valamelyikében remélhetően sor kerül, annál is inkább szükséges ez, mert 1963-ban a Fényes Adolf-teremben rendezett gyűjteményes kiállításán szintén csak hiányosan ismerhettük meg művészetének korábbi időszakát.

Meglehetősen egyszerűsített témával és tartalommal lépett nyilvánosság elé a Szombathelyi Textilbiennálén is. Bár konstruktív képeivel nagydíjat nyert, tehetségét és tudását ezek a munkák nem reprezentálták teljes egészében. Ennek nyilván pénzügyi okai is lehetnek, valamint az a tény, hogy egész életében csak a főiskolán alkothatott, magánműteremmel nem rendelkezett és ma sem rendelkezik.

Geszti László

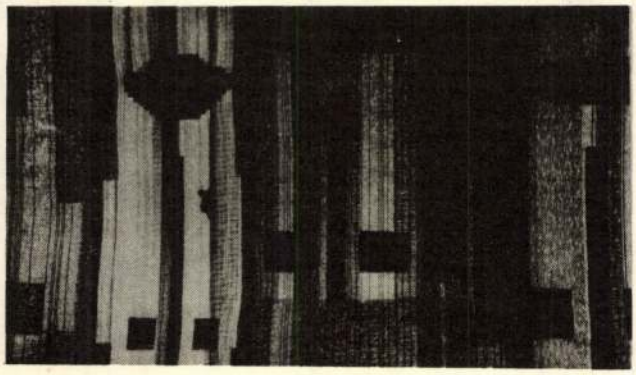

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
1978 MÁR - 5
PEST MEGYEI HÍRLAP

Molnár Elek

MAGAZIN
1978. MÁRCIUS 5., VASÁRNAP

1021

Olvasó

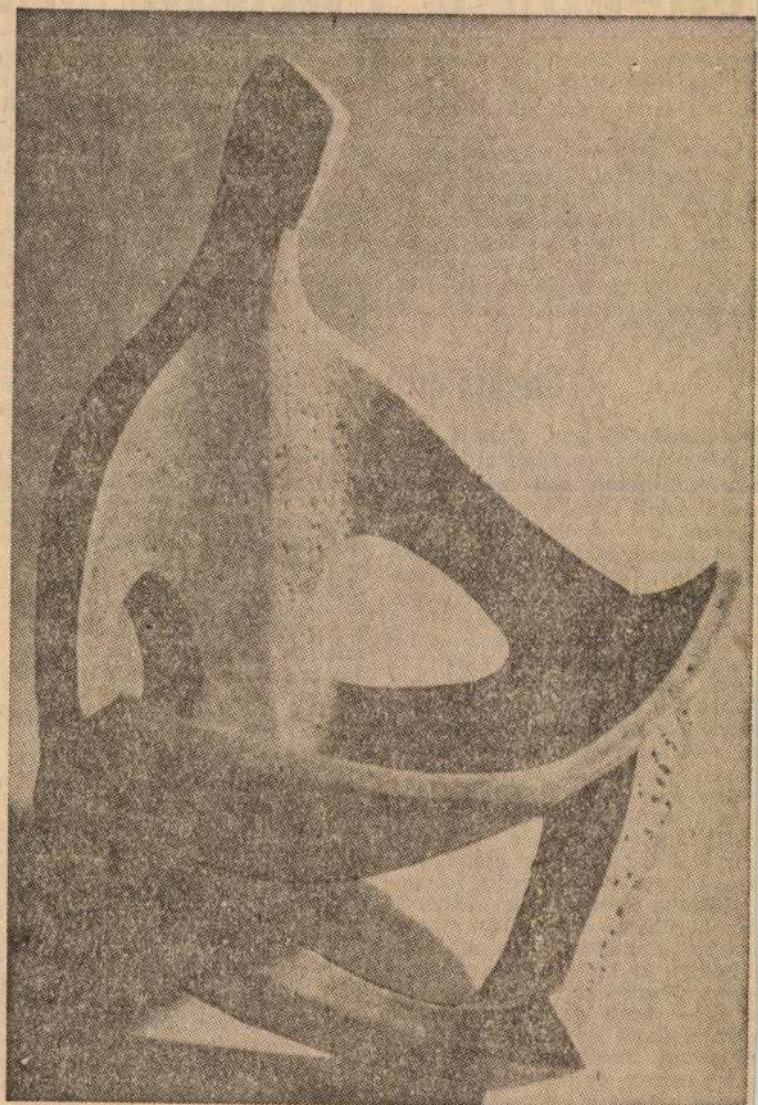

Molnár Elek kerámiaszobra

MAGAZIN
1978. MÁRCIUS 5., VASARNAP

Tőnöknő a Paradicsom

Jegyzetlap a kézirathoz tűzve:

,T. Szerkesztő Kolléga! Tudom, gy a cím tiszteletlenül hangzik, cént ilyenkor, a nemzetközi nő-p előtt. Ilyenkor nagyon szépe-t kellene leírni. Egynapnyi főhaj-s? Talán nem is egy nap, csak né-ny óra, annyi, ameddig az ünnep-y tart. S utána egy sóhajtás, na, ! vagyunk ezen is. Valahogy nem t rá a tollam. Különben is, a cí-et eltulajdonítottam. Kitől, az ijd kiderül.

Szürkén szép

Röstellkednék, igaz, álszent kép-l, mert hiszen tudtam előre, za-rom, műszakba kell majd men-, ám *Aradi Tamásné* leint, mond-n, csinálja ő a dolgát akkor is, ha zben beszélgetünk. Vasal, a mo-t ruha mágas halmát tüneme-es gyorsasággal alakítja át sima, pen hajtogatott holmikká. Úgy nik, oda sem figyel a kezére, fut magától az ágyneműk fehér, kék zején. Aradi Tamásné *a Lenfonó-Szövőipari Vállalat* szövőnője, szonnyolc esztendeje az. Tizenhat es volt, amikor kezdte, amiből nyen kiszámítható, hogy negy-négy éves. Süldőlányként is in-, a visegrádi, Mátyás király úti zből indult műszakba, csakhogy kor őt bocsátotta úgy útnak édes-yja, ahogy most ő teszi leányá-. Mintha semmi sem változott na körülötte, ám ő úgy maradt ga az állandóság, hogy a világ rélődött ki szűk és tág környe-ében. Nemcsak a gép — két-r is —, amit a keze alá adtak, nem a fonal szintén, s ki tudja, ny ízben, mert nem a pályakez-kor, hanem évtizede sem ismer-még azokat a keverékeket, me-kkel most dolgoznak. Tanulnia lett, s rögtön vizsgáznia; az el-let s a gépen futó cséve nem már soha nem volt ereje erre. Még is, nem szidja munkáját, sőt, sze retettel beszél róla, *összenőttünk* — mosolyog —, *szürkének látszik, d nekem szép.* Bizonyára nehezen tud ná indokolását adni, miért szép mert ez a tudatosult érzés mégis csak *érzés*, ázaz megfoghatatlan, ár ilyesfajta indoklást sem én mos sem előttem bárki nem kért tőle. *szép* minősítő szavát tehát nem külvilágnak, hanem magának fogal mazta meg, s talán ezért kapja fe értetlenül a fejét, amikor azt kér dem, mi volt a csúnya, a nehéz a életében? *Nem is tudom,* mondj vállát húzva, *csúnya, nehéz? Talá az, amikor a fiamnak, Pistának ti dőgyulladása volt...* Úgy néz rán mint aki szinte röstelli, nem vala mi érdekfeszítő esettel hozakodi elő. Mert hiszen mit is mondhatn egy betoppanó idegennek, aki röp ke órákra nyúl bele egy sorsba, aligha lehet biztos a dolgában, am a markába akad, az-e a fontos vagy valami más. Ebben a sorsba minden darabkának csak úgy va értelme, hogy a többi részecskéve összeolvad, s ezért, bár fontos, vég re igazságosnak tartja a szövőnő bérezését — legutóbbi havi keresete 4160 forint volt —, de, mert el jutott eddig, most emlegesse azo kat az éveket, amikor bolondnak tartották, hogy *ennyiért ott ma radsz a gyárban?!* S az az ennyi, bi zony, szerény összeg volt, holott semmivel sem dolgozott rosszabbul mint mostanában, csakhogy a tex tilipar a sereghajtó szerepére szo rult az iparágak bérlistáján. Hűsé ge nem a forintnak szólt tehát, s je lenleg sem a forint köti a gépéhez Hanem? Nevet. *Tudja, mit?* Miközben kérdez, picit elvörösödik. Nos *Találjon ki valami szépet, mert ha megfeszítene, se tudnék válaszoln rá.*

Egy férfi, egy nő

MOLNÁR ELEK

SZOBRÁSZMŰVÉSZ. A NAGYKŐRÖSI KÉPZŐMŰVÉSZ KÖR ELSŐ VEZETŐJE, AZ IPARMŰV. FŐISK. TANÁRA. KERÁMIA SZÍNEZÉST OLASZORSZÁGBAN TANULT.

DR. BALANYI BÉLA: KÉPZŐMŰVÉSZ KÖRÜNK 20 ÉVES.

PEST MEGYEI HÍRLAP, 1970. NOV. 1.

MDK

Molnár Elek kerámikus növ.

1938-39. 600 pengős ösztöndij

Iparművk. Isk. Évk. 1988o-1941. Bp. 1942.
1936-37, 194o-41. tanévek tört. 7-22 l.

Molnár Elek

A szabrászaket ünnyítja

(falus) Alkotókör a svájci házban
Pest megyei Hírlap, Ppp. 1970. nov. 18.

MDK

Molnár Elek keramikusnöv. Faenzába nyert kiküldetést

Iparműv. Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1942.
1936-37, 1940-41. tanévek tört.
7-22 l.

Molnár Elek

kerámia

1933–34.

Iparm. Isk. Évk.

1930–34. 46. l.

Készült 1630 körül. Lepold Antal ajándéka, 1941.
Lepold Katalogus 186. sz.

BURSA,
piros bársonyból, ovális és leveles aranyhímzéssel, arany paszománttal és csipkével szegve, alul két, fent egy zárófedővel.
Mag. 19 cm.
Magyar munka, 1650 körül.
Pázmány prímás tulajdonából.
Lepold Adatok, 23. l. — Lepold Katalógus 229. sz.

Molnár Elek, kerámikus, 1937.

végbizonyitványt nyert

Iparmüvészeti Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1942.

33 l.

Szécsény /Voit/ 17

Ruhaszekrény, kétajtós, di
medaillonos szalagmüvel, m
Commode, cseresznye-, jáv
fiókkal, bronz veretekkel,
Diszváza, porcellán, orsói
virágcsokrok között kinai
re szinezett plasztikus ku
Tüzben aranyozott foglalvá
Ellenző, festett bőr, 4 ré
négyes fogatu vágtató post
MAIL feliratlal. Skócia,
Disz-szekrény, puhafa, két
kétfejü sasokkal, párkányá

MOLNÁR Dénes

Református Lapja, 1991. sept. 8.

Székely vértanúk bástyája. Molnár Dénes grafikája

MOLNÁR Dénes

Református Lapja,
1991. dec. 22/29.

MOLNÁR DÉNES Marosvásárhelyen élő képzőművész 16 db fametszetes képet tartalmazó sorozata erdélyi templomokról, várakról. **Ára: 200 Ft.**
Megrendelhető: Kaposi Zsolt, 1133 Budapest XIII., Ipoly u. 30. Telefon: 140-8270.

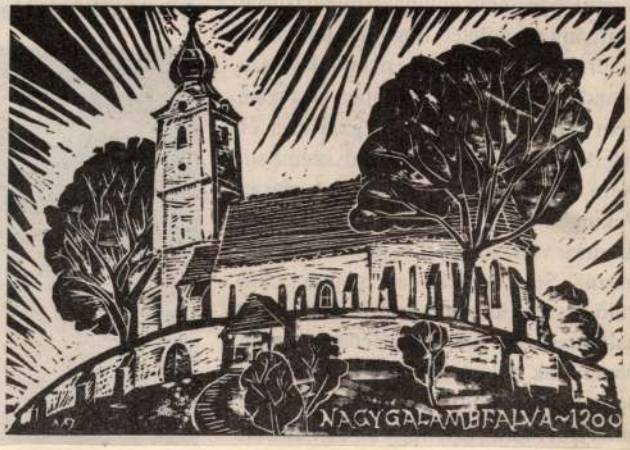

-

1810 táján Európában megindult
zgalma, ami a zsinagógák beren-
enül. Az újitók elsősorban az
megváltoztatására, európai-
a zsidó hagyományok - úgymond -
szemlélő számára. Csakhogy
sem láthatja kivülről: az
átültetése a nép öntudatvesz-
atos elidegenedését eredmé-

mindmáig a legnagyobb vihart

MOLNÁR Dénes

91. VI. 12.

Népújság

FESTETT KAZETTÁK

a szászrégeni református templomban. Akik Kolozsvár vagy Beszterce felé távolodnának Régenből, tegyenek egy kis pihenőt a templomot szemlélve (egyébként a katolikus templom is itt található a szomszédságában): a rajztanári állásából koholt vádak alapján törvénytelenül elbocsátott marosvásárhelyi művész, **Molnár Dénes** 132 kazettája tekinthető itt meg. Ebből 32 a portikus mennyezetén keresztyén szimbólumokat ábrázol, bent, az orgona alatti karzat mennyezetét pedig 99 romániai templom festett mása tölti be románkoriak, szász román, s főként református templomok, az 1200-as évektől datálhatóan: a nagyobb részt természetesen a görgényi református egyházmegye templomait ö'eli fel.

Van itt néhány olyan templom is, melyeket Alpár Ignác tervei alapján építettek (maga a szászrégeni, a dicsőszentmártoni, a lebontott bukaresti — ezt Elena Cuza szenteltette fel —, a szintén lebontott brassói, a segesvári).

A templom előtt Koós Ferenc emlékére állított kő vonja magára a figyelmet valamint a világégésben elpusztultak emlékére készült tábla emlékező sorai.

Molnár Dénes egyébként a Maros megyei RMDSZ székházában is kiállította munkáit, nemrég pedig a Népújság szerkesztőségi szobáit is megtisztelte humoros grafikáival, metszeteivel.

(b. d.)

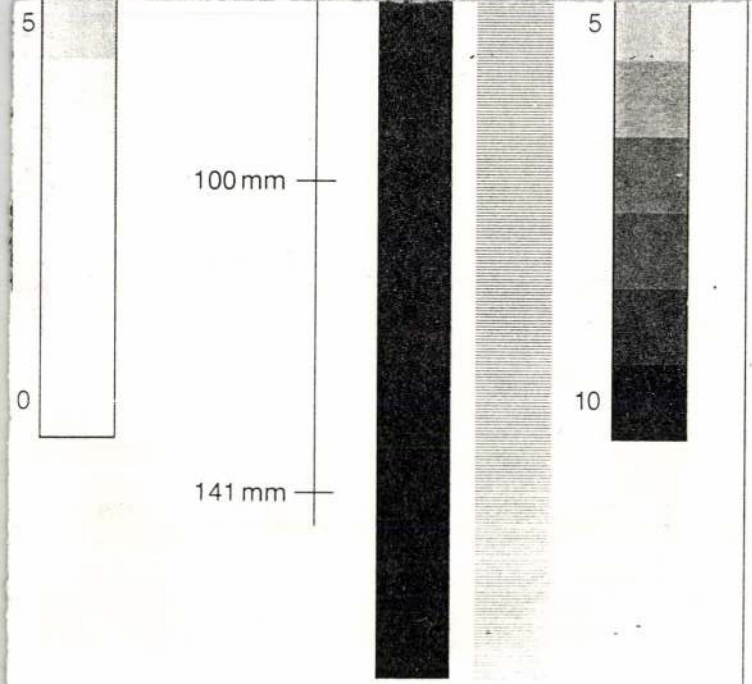

Masch.-Nr.:

Zähler:

Typ:

Techniker:

VS:

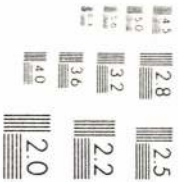

(Folytatás a 2. oldalról)

meglehetősen jól beszélem az illető nyelvet.

— **Jó dolog lehet úttörőnek lenni.**

— Ez nálam belső kényszer. Annak idején a rendszer nem vette jó néven azt, ami eltért a kitaposott úttól. Elég keserves időszak volt. Évekig ablakot tisztítottam egy vállalatnál, abból éltünk meg, de sohasem szégyelltem. Ez a mozgásszínészet az életető elemem, nélküle üres lenne az életem. A növendékeim által szeretnék ebbe a bepiszkolódott világba egy kis tisztaságot vinni. Ez a szellemiség is beletartozik elgondolásaink komplexitásába.

— **Már jeleztük, a pedagógusi tevékenységet egybekapcsolja a művészi munkával. Itt a Rómeó és Júlia koreográfiájának megtervezésére kapott megbízatást.**

— Érdekes Elek Judit rendezői elképzelése, remélem, hogy az én munkám is beleilleszkedik ebbe a koncepcióba. Alárendelem magam e munkának, noha én önállóan is rendezek. Nemrég tértem haza Olaszországból, ott két hónap alatt két Ionesco-egyfelvonásost rendeztem, az egyik tiszta mozgásszínház, a másik a beszélő és mozgásszínház ötvözete. Az ilyen feladatokon túl is nagyon érdekel a színház, remek néző vagyok, nem fontoskodó, nem sznob. A SZKÉNÉ művészeti vezetőjeként és a kétévente megrendezett nemzetközi mozgásszínházi fesztiválunk egyik szervezőjeként sokat járok, rengeteg előadást nézek meg. Vásárhelyen is amikor csak lehet, darabokat nézek. Akkor is szeretem a színházat, amikor nem én csinálom.

— **Visszajön még hozzánk?**

— Ha hívnak, természetesen. De igazából rendezni szeretnék legközelebb. Mert nagyon szeretek tanítani, de igazi területem mégiscsak e munka művészeti oldala.

N. M. K.

Az eszmecsere folytatódik

A közelmúltban egy sajtóértekezletről tudósítottam, amelyet a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház drámapályázatának eredményhirdetése alkalmából szerveztek. Azon a találkozón jelen voltak a kezdeményezést támogató angol színházi személyiségek is. A napokban hasonló rendezvényre kaptunk meghívást. A színház klubjában a román és magyar társulat vezetői, művészei és vendégrendezője, -díszlettervezője három fiatal brit színházi szakemberrel, valamint a helyi mass média képviselőivel találkoztak, s alakítottak ki közvetlen, oldott, baráti eszmecserét. Olyan párbeszédet, amely a mai zsugorodó, határokat spiritualizáló világban a lehető legtermészetesebb, mifelénk azonban még mindig eseményszámba megy. De vitathatatlan, hogy a nyitás megkezdődött, mi is mindinkább bekapcsolódhatunk az értékek szellemi vérkeringésébe, s az eszmék ide-oda áramlása, az emberi kapcsolatok reánk is jótékonyan hatnak, miközben a mi vitalitásunkból is kölcsönözhetnek mások.

Ezúttal az UNITER szervezte Seeding a Network rendezvény keretében kereste fel városunkat (a Nemzeti Színházat, az Ariel Színházat és a Színművészeti Akadémiát), időz el Bukarestben az angol színházi küldöttség. Riel Karmy-Jones rendezőnő művészi feladatot is kapott, az elsőművesek említett drámai versenyének I. díjas darabját állítja színpadra. Társai, Mel Kenyon irodalmi titkár és Ian James színházi menedzser a romániai színjátszással, dramaturgiával, színházszervezési viszonyokkal ismerkednek, s a maguk során rövid pályájuk tapasztalatairól igyekeznek átadni minél többet a világhírű angol színházról próbálnak közölni fontosnak tartott sajátosságokat. Nyilván ilyen szűkre szabott idő alatt nem lehet látványos eredményeket felmutatni, de ennél jóval fontosabb, hogy megannyi nehézség ellenére a dialógus, az eszmék szabad terjedése folytatódik. Ez mindannyiunk számára előnyös.

Korábbi elzártságunk magyarázza, hogy az ifjú vendégek vajmi kevés információval, előismerettel rendelkeztek rólunk, s sok mindenre rácsodálkoznak, de a sajtókonferenciának nevezett családias szakmai vita mindkét fél, angolok és hazaiak számára érdekes, tanulságos volt. Annál is inkább, mivel a párbeszédek folyamán sok figyelemre méltó gondolattal rukkolt elő a kiváló kolozsvári rendező, Victor Frunză is, aki a magyar tagozaton viszi színre Lucian Blaga Gyermekkeresztesek című nagy formátumú drámáját.

Nem részletezem a csapongó beszélgetés témáit, de jelezni kívántam az olvasóknak, a színház barátainak társulatainkbelső életének egyik olyan aspektusát, amely feltétlen folytatásra vár, úgy teremhet a későbbiekben mindenki által élvezhető gyümölcsöket.

(nk)

Irodalmi pályázat

A Magyarok a Magyarokért Alapítvány kuratóriuma irodalmi pályázatot hirdet, **műfaji megkötöttség nélkül.** A pályaművek elbírálásakor előnyben részesülnek a közép- és keleteurópai térség problémáit bemutató alkotások. A pályázat jeligés, összdíjazása (2—4 díj) százezer forint. A díjak közül egyet mindenképpen húsz éven aluli pályázónak ítélnek oda. Az alkalmasnak tartott műveket gyűjteményes vagy egyéni kötetekben megjelentetik. A beküldési határidő: 1992. július 15. A versenyre szánt műveket az Alapítvány ügyvezető titkára címére kell elküldeni: Pap István, 1113 Budapest, Bocskai út 12. III. 3. A pályaművekhez lezárt borítékban kérik mellékelni a szerző nevét és pontos címét. A díjazott jeligéket a kiírást megjelentető lapokban 1992. szeptember 15-ig teszik közzé.

Váltás a groteszk jegyében

Nem tudom mennyire új találmány a grotreál-art, nálunk mindenesetre újszerű szókapcsolat. Molnár Dénes marosvásárhelyi grafikus és társai dobták be a művészeti köztudatba. Elképzeléseik szerint egy olyan alkotói mozgalmat indítanának útjára vele, amely évente átfogó kiállításon mutatná föl eredményeit.

Tulajdonképp már most, a grotreál névadásakor is csoportos tárlat jelzi az induló művészeti tömörülés és törekvés sajátosságait, de a Művelődési Palota földszinti galériáiban nyílt szalon átmeneti jellegéből adódóan, a nézők elé tárt anyag eléggé heterogén. Az történt ugyanis, hogy M. D. alias Démol, a jól ismert és olykor vehemensen támadott karikaturista, a vásárhelyi humorszalon kitartó szervezője arra gondolt, ideje lenne előbbre lépni, s a napi politika, a köznapi élet visszásságait kigúnyoló, felnagyító karikatúrák, szatirikus rajzok, humorgrafikák felől a groteszk fogantatású, igényesebb művészeti műfajok irányába haladni. Vitatható, hogy jó-e, ha lemondanak egy másfélévtizedes, bevált, a diktatúrában is megtűrt gyakorlatról és a karikatúrát ezután ismét kirekesztik a kiállítótermekből. Szerintem a közönség ezt is igényli, szereti. De tény az, hogy egy jól válogatott groteszk rajz-, festmény- és szoborgyűjtemény, mint ez a mostani is, mindig nagy érdeklődésre, elismerésre tarthat számot. Különösen, ha figyelembe vesszük hogy kimondva-kimondatlanul, tájainkon hagyománya van ennek a torz tükrű, bizarr látás- és ábrázolásmódnak. Hogy is lehetne másképpen, ha hosszú évtizedek óta fejtetőre állított bolond, bolond világ vesz bennünket körül?!

Ezért van az, hogy ezen a tárlaton együtt szerepelnek a legifjabb pályakezdők, a kolozsvári elsőéves képzőművészeti hallgatók, akiknek egyik fő jellemzője máris a groteszk iránti

vonzódás, művészeti életünk olyan meghatározó egyéniségével, mint a tizenhárom esztendeje elhunyt Nagy Pál, vagy a négy éve halott Vass Tamás, meg az egykori MA-MŰ egyik-másik képviselője és így tovább. Többen hiányoznak is a kiállításról, ami végül is érthető, hiszen alig van művészünk, akit ilyen vagy olyan formában ne ihletne meg néha valamilyen különös, fura, rendhagyó jelenség, fantasztikus, álomszerű látomás. Ez viszont előrevetíti, hogy a kiállítás a későbbiekben kibővíthető, és az ötlet menet közben biztosan árnyaltabbá is válik, kikerekedik, terebélyesedik.

Molnár Dénesék jelenlegi, XV. tárlatának újdonságát, a tágabb nyitást, a nemzetközi részvételt azonban feltétlenül meg kell őrizni. Ez a rendezvénynek és a közönségnek csakis a hasznára lehet. A megyénkbeli alkotóművészek, karikaturisták, a bukaresti, kolozsvári, temesvári, brassói, galaci, ploieşti-i, dévai, sepsiszentgyörgyi, csíkszeredai, besztercei, szebeni, petrozsényi meghívottak mellett magyarországi vendégkiállítók, a Ludas Matyi munkatársai és a miskolci grafikai műhely képviselői, valamint németországi, belgiumi, izraeli, kanadai, franciaországi, svédországi művészek is jelen vannak munkáikkal a mostani tárlaton. Ez méltón növeli a kétpólusú kiállítás rangját, vonzerejét.

Groteszk és realizmus? A jelek szerint a kettő eredményesen összevonható. Ami bizonyára nem is teljesen új a Nap alatt, és nem fából vaskarika. De mindenkor sok lehetőséget, eredeti kompozíciót rejt magában. Ha a kezdeményezést tényleg sikerül kiszélesíteni egyfajta mozgalommá, jótékonyan gazdagíthatja városunk, megyénk művészeti kínálatát, színesítheti alkotói jelenlétének palettáját.

Érdemes tehát a grotreál-art manifesztumával is megismerkedni.

(nmk)

Grotreál kiáltvány

1. A grotreál műalkotás legyen groteszk, helyezkedjen el esztétikailag a romantikus és a tragikus, a fenséges és burleszk, a szép és rút között. Legyen szellemes, ötletes, tehát újító szellemű, átütő erejű képi szimbólumokkal alkotó. Legyen művészi, nem művészies.

2. A grotreál-art — a groteszk realizmus, a karikatúrává vált világ művészete — legyen valósághű, tehát jeltanilag interpretálható, fejezze ki a közérdekű emberi igazságokat, az ember külső és belső természetét.

3. A grotreál-art szecessziós, egyéni szintézisteremtően szakadjon el az akadémikus avantgardtól és a hamis, a mimelt posztmoderntől. Az elszakadás történjék a műgond, a sokrétű minőség, az egyéni stílusok és egyéni mitológiák, a játékosság nevében.

Ha a temperamentum stílus, az alkotás karakter.

P. S.: A grotreál műalkotás lehet abszurd, lírai, ironikus, karikaturisztikus, pszichedellikus, szarkasztikus vagy humoros, de nem lehet karikatúra.

MOLNÁR DÉNES

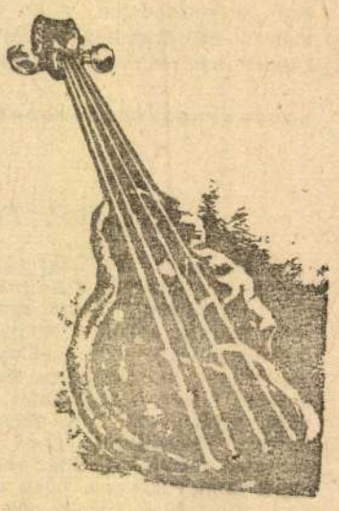

Bálint Róbert Pál grafikája

MOLNÁR Dénes, grf

Népújság (Tükör) 92 IV. 23.

Váltás a groteszk jegyében

Nem tudom mennyire új találmány a grotreál-art, nálunk mindenesetre újszerű szókapcsolat. Molnár Dénes marosvásárhelyi grafikus és társai dobták be a művészeti köztudatba. Elképzeléseik szerint egy olyan alkotói mozgalmat indítanának útjára vele, amely évente átfogó kiállításon mutatná föl eredményeit.

Tulajdonképp már most, a grotreál névadásakor is csoportos tárlat jelzi az induló művészeti tömörülés és törekvés sajátosságait, de a Művelődési Palota földszinti galériáiban nyílt szalon átmeneti jellegéből adódóan, a nézők elé tárt anyag eléggé heterogén. Az történt ugyanis, hogy M. D. alias Démol, a jól ismert és olykor vehemensen támadott karikaturista, a vásárhelyi humorszalon kitartó szervezője arra gondolt, ideje lenne előbbre lépni, s a napi politika, a köznapi élet visszásságait kigúnyoló, felnagyító karikatúrák, szatirikus rajzok, humorgrafikák felől a groteszk fogantatású, igényesebb művészeti műfajok irányába haladni. Vitatható, hogy jó-e, ha lemondanak egy másfélévtizedes, bevált, a diktatúrában is megtűrt gyakorlatról és a karikatúrát ezután ismét kirekesztik a kiállítótermekből. Szerintem a közönség ezt is igényli, szereti. De tény az, hogy egy jól válogatott groteszk rajz-, festmény- és szoborgyűjtemény, mint ez a mostani is, mindig nagy érdeklődésre, elismerésre tarthat számot. Különösen, ha figyelembe vesszük hogy kimondva-kimondatlanul, tájainkon hagyománya van ennek a torz tükrű, bizarr látás- és ábrázolásmódnak. Hogy is lehetne másképpen, ha hosszú évtizedek óta fejtetőre állított bolond, bolond világ vesz bennünket körül?!

Ezért van az, hogy ezen a tárlaton együtt szerepelnek a legifjabb pályakezdők, a kolozsvári elsőéves képzőművészeti hallgatók, akiknek egyik fő jellemzője máris a groteszk iránti

vonzódás, művészeti életünk olyan meghatározó egyéniségével, mint a tizenhárom esztendeje elhunyt Nagy Pál, vagy a négy éve halott Vass Tamás, meg az egykori MA-MŰ egyik-másik képviselője és így tovább. Többen hiányoznak is a kiállításról, ami végül is érthető, hiszen alig van művészünk, akit ilyen vagy olyan formában ne ihletne meg néha valamilyen különös, fura, rendhagyó jelenség, fantasztikus, álomszerű látomás. Ez viszont előrevetíti, hogy a kiállítás a későbbiekben kibővíthető, és az ötlet menet közben biztosan árnyaltabbá is válik, kikerekedik, terebélyesedik.

Molnár Dénesék jelenlegi, XV. tárlatának újdonságát, a tágabb nyitást, a nemzetközi részvételt azonban feltétlenül meg kell őrizni. Ez a rendezvénynek és a közönségnek csakis a hasznára lehet. A megyénkbeli alkotóművészek, karikaturisták, a bukaresti, kolozsvári, temesvári, brassói, galaci, ploieşti-i, dévai, sepsiszentgyörgyi, csíkszeredai, besztercei, szebeni, petrozsényi meghívottak mellett magyarországi vendégkiállítók, a Ludas Matyi munkatársai és a miskolci grafikai műhely képviselői, valamint németországi, belgiumi, izraeli, kanadai, franciaországi, svédországi művészek is jelen vannak munkáikkal a mostani tárlaton. Ez méltón növeli a kétpólusú kiállítás rangját, vonzerejét.

Groteszk és realizmus? A jelek szerint a kettő eredményesen összevonható. Ami bizonyára nem is teljesen új a Nap alatt, és nem fából vaskarika. De mindenkor sok lehetőséget, eredeti kompozíciót rejt magában. Ha a kezdeményezést tényleg sikerül kiszélesíteni egyfajta mozgalommá, jótékonyan gazdagíthatja városunk, megyénk művészeti kínálatát, színesítheti alkotói jelenlétének palettáját.

Érdemes tehát a grotreál-art manifesztumával is megismerkedni.

(nmk)

Grotreál kiáltvány

1. A grotreál műalkotás legyen groteszk, helyezkedjen el esztétikailag a romantikus és a tragikus, a fenséges és burleszk, a szép és rút között. Legyen szellemes, ötletes, tehát újító szellemű, átütő erejű képi szimbólumokkal alkotó. Legyen művészi, nem művészies.

2. A grotreál-art — a groteszk realizmus, a karikatúrává vált világ művészete — legyen valósághű, tehát jeltanilag interpretálható, fejezze ki a közérdekű emberi igazságokat, az ember külső és belső természetét.

3. A grotreál-art szecessziós, egyéni szintézisteremtően szakadjon el az akadémikus avantgardtól és a hamis, a mímelt posztmoderntől. Az elszakadás történjék a műgond, a sokrétű minőség, az egyéni stílusok és egyéni mitológiák, a játékosság nevében.

Ha a temperamentum stílus, az alkotás karakter.

P. S.: A grotreál műalkotás lehet abszurd, lírai, ironikus, karikaturisztikus, pszichedellikus, szarkasztikus vagy humoros, de nem lehet karikatúra.

MOLNÁR DÉNES

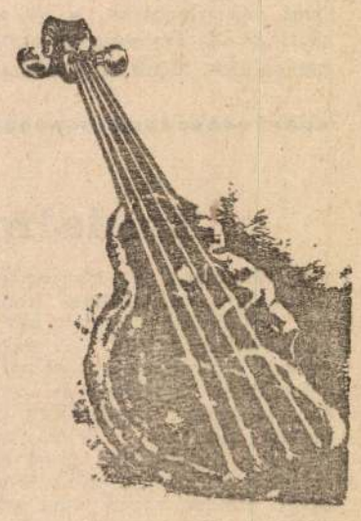

Bálint Robert Pál grafikája

(Folytatás a 2. oldalról)

meglehetősen jól beszélem az illető nyelvet.

— Jó dolog lehet úttörőnek lenni.

— Ez nálam belső kényszer. Annak idején a rendszer nem vette jó néven azt, ami eltért a kitaposott úttól. Elég keserves időszak volt. Évekig ablakot tisztítottam egy vállalatnál, abból éltünk meg, de sohasem szégyelltem. Ez a mozgásszínészet az életető elemem, nélküle üres lenne az életem. A növendékeim által szeretnék ebbe a bepiszkolódott világba egy kis tisztaságot vinni. Ez a szellemiség is beletartozik elgondolásaink komplexitásába.

— Már jeleztük, a pedagógusi tényked'st egybekapcsolja a művészi munkával. Itt a Rómeó és Júlia koreográfiájának megtervezésére kapott megbízatást.

— Érdekes Elek Judit rendezői elképzelése, remélem, hogy az én munkám is beleilleszkedik ebbe a koncepcióba. Alárendelem magam e munkának, noha én önállóan is rendezek. Nemrég tértem haza Olaszországból, ott két hónap alatt két Ionesco-egyfelvonásost rendeztem, az egyik tiszta mozgásszínház, a másik a beszélő és mozgásszínház ötvözete. Az ilyen feladatokon túl is nagyon érdekel a színház, remek néző vagyok, nem fontoskodó, nem sznob. A SZKENÉ művészeti vezetőjeként és a kétévente megrendezett nemzetközi mozgásszínházi fesztiválunk egyik szervezőjeként sokat járok, rengeteg előadást nézek meg. Vásárhelyen is amikor csak lehet, darabokat nézek. Akkor is szeretem a színházat, amikor nem én csinálom.

— Visszajön még hozzánk?

— Ha hívnak, természetesen. De igazából rendezni szeretnék legközelebb. Mert nagyon szeretek tanítani, de igazi területem mégiscsak e munka művészeti oldala.

N. M. K.

Az eszmecsere folytatódik

A közelmúltban egy sajtóértekezletről tudósítottam, amelyet a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház drámapályázatának eredményhirdetése alkalmából szerveztek. Azon a találkozón jelen voltak a kezdeményezést támogató angol színházi személyiségek is. A napokban hasonló rendezvényre kaptunk meghívást. A színház klubjában a román és magyar társulat vezetői, művészei és vendégrendezője, -díszlettervezője három fiatal brit színházi szakemberrel, valamint a helyi mass média képviselőivel találkoztak, s alakítottak ki közvetlen, oldott, baráti eszmecserét. Olyan párbeszédet, amely a mai zsugorodó, határokat spiritualizáló világban a lehető legtermészetesebb, mifelénk azonban még mindig eseményszámba megy. De vitathatatlan, hogy a nyitás megkezdődött, mi is mindinkább bekapcsolódhatunk az értékek szellemi vérkeringésébe, s az eszmék ide-oda áramlása, az emberi kapcsolatok reánk is jótékonyan hatnak, miközben a mi vitalitásunkból is kölcsönözhetnek mások.

Ezúttal az UNITER szervezte Seeding a Network rendezvény keretében kereste fel városunkat (a Nemzeti Színházat, az Ariel Színházat és a Színművészeti Akadémiát), időz el Bukarestben az angol színházi küldöttség. Riel Karmy-Jones rendezőnő művészi feladatot is kapott, az elsőművesek említett drámai versenyének I. díjas darabját állítja színpadra. Társai, Mel Kenyon irodalmi titkár és Ian James színházi menedzser a romániai színjátszással, dramaturgiával, színházszervezési viszonyokkal ismerkednek, s a maguk során rövid pályájuk tapasztalataiból igyekeznek átadni minél többet a világhírű angol színházról próbálnak közölni fontosnak tartott sajátosságokat. Nyilván ilyen szűkre szabott idő alatt nem lehet látványos eredményeket felmutatni, de ennél jóval fontosabb, hogy megannyi nehézség ellenére a dialógus, az eszmék szabad terjedése folytatódik. Ez mindannyiunk számára előnyös.

Korábbi elzártságunk magyarázza, hogy az ifjú vendégek vajmi kevés információval, előismerettel rendelkeztek rólunk, s sok mindenre rácsodálkoznak, de a sajtókonferenciának nevezett családias szakmai vita mindkét fél, angolok és hazaiak számára érdekes, tanulságos volt. Annál is inkább, mivel a párbeszédek folyamán sok figyelemre méltó gondolattal rukkolt elő a kiváló kolozsvári rendező, Victor Frunză is, aki a magyar tagozaton viszi színre Lucian Blaga Gyermekkeresztes című nagy formátumú drámáját.

Nem részletezem a csapongó beszélgetés témáit, de jelezni kívántam az olvasóknak, a színház barátainak társulatunk belső életének egyik olyan aspektusát, amely feltétlen folytatásra vár, úgy teremhet a későbbiekben mindenki által élvezhető gyümölcsöket.

(nk)

Irodalmi pályázat

A Magyarok a Magyarokért Alapítvány kuratóriuma irodalmi pályázatot hirdet, **műfaji megkötöttség nélkül.** A pályaművek elbírálásakor előnyben részesülnek a közép- és kelet-európai térség problémáit bemutató alkotások. A pályázat jeligés. Összdíjazása (2—4 díj) százezer forint. A díjak közül egyet mindenképpen húsz éven aluli pályázónak ítélnek oda. Az alkalmasnak tartott műveket gyűjteményes vagy egyéni kötetekben megjelentetik. A beküldési határidő: 1992. július 15. A versenyre szánt műveket az Alapítvány ügyvezető titkára címére kell elküldeni: Pap István, 1113 Budapest, Bocskai út 12. III. 3. A pályaművekhez lezárt borítékban kérik mellékelni a szerző nevét és pontos címét. A díjazott jeligéket a kiírást megjelentető lapokban 1992. szeptember 15-ig teszik közzé.

Molnár Dezső, rajztanár, és amatőr festő

Szombathelyen, a Megyei Mův. és Ifj. Központ galériájában látható a vasi amatőr-művészek kiállítása. — A celldömölki Molnár Dezső, Nagy István és Dénes Lajos Szilveszta már többször bizonyították, hogy rajztanárnál nem ritka a tájképfestészet iránti vonzalom.

Buddi Rózsa: Az amatőrség határain belül és kívül, Vas Népe, 1983. szept. 25.

Molnár Dezső

A celldömölki kiállításon amatőr képzőművészek művei láthatók. Szerepelnek tájképei, grafikái, melyek valósághű és egyedi élmény tükröződései.

Budai Rossa: Mükedvelők a műélvezőknek.
Vas Népe, 1977. júl. 9.

ORSZÁG-VILÁG KRÓNIKÁSA

A budapesti **Szántó Tamás** az elsők között volt, akik 1989 decemberében, a kezdeti forró napokban Bukarestbe utaztak, hogy a romániai változások fürge krónikásai legyenek. Pár hónappal később, Budapesten csak kutyafuttában beszélgethettünk, mert az elsők között készült Litvániába utazni, amikor a kis balti államot első ízben blokád alá vette a központi hatalom, s a külföldi riporter nem szívesen látott vendég volt a kontinensnyi birodalomban. Az Ország-Világ folyóirat fürge és sokoldalú „Tomi"-ja az olvasó embere. Képei nagyí tóként hozzák közel ezt a rejtezni próbáló, mégis meztelenül maradt világot. **(cs. g.)**

Alternatív katonaság Magyarországon

SZÁNTÓ TAMÁS képriportja

Magyar könyvadomány Kolozsvárnak

A múlt napokban a budapesti Széchényi Könyvtár Nemzetközi Csere szolgálat részlege mintegy 1400 kötetet kitevő könyvadományt juttatott Kolozsvárra, a megyei könyvtár számára. A szállítmány csupa új könyveket tartalmaz, körülbelül 450 címet, mindegyiket három példányban. Elsősorban klasszikus világirodalmi, magyar és erdélyi szerzők műveit hozták, de vannak enciklopédiai, egyházi, könyvtári szakirodalmat tartalmazó kötetek, valamint a Magyarországon kiadott román nyelvű, az ott élő román kisebbségnek szánt kiadványok is. A kolozsvári megyei könyvtár mintegy 160 kötetet küld a magyarországi gyulai könyvtárnak. **(Román)**

Tehetségkeresőben

Az aradi Ifjúsági Alapítvány Ki mit tud? tehetségkutató versenyén a népdal kategória 5000 lejes első díját Balta Angelica, a művészeti iskola 18 éves tanulója nyerte; a versmondók babérját Tapasztó Ernő, a magyar líceum diákja kapta. A nyereményeket különben magáncégek ajánlották föl. A szervezők az ilyen tehetségkutató versenyekkel is hagyományt teremtenének Aradon. **(Péterszabó Ilona)**

Sándorig, vagy ha úgy tetszik Ady Endrétől Zelk Zoltánig. 97 író, 97 írói portré számos esszé, riport, önvallomás, verstöredék, valamint 187 színes ábra Gink Károly (1922) Balázs Béla-díjas kiváló fotóművész intuitív lencséje jóvoltából.

A szerző, Hatvany Lajos (1880—1961) író, kritikus, irodalmi mecénás, Petőfi-kutató, a Nyugat egyik alapítója és anyagi támogatója, később a hatalom üldözöttje és kitaszítottja, akit „se szekér el fogni, se börtönbe vetni nem lehetett". Így volt ez a mi viszonylatunkban az erdélyi irodalmi-művészeti mecénással, Kemény Jánossal. Sorsuk és pályaképük nagyban azonos.

Az Officina Nova kiadásában megjelent kötet valójában három könyvanyagot fog lal magában: Hatvany két könyvét, a 1957-ben megjelent Beszélő házak (Bibliotheca) és az 1963-ban kiadott Beszélő tá jak (Magvető) anyagát. Ez utóbbi előszavát — a szerző időközben bekövetkezet halála miatt — Bóka László írta. Végü az elmúlt három évtized eltávozottjainak szomorú névsorából! Erki Edit (1933) irodalomtörténész, szerkesztő válogatott ösz sze egy újabb kötetrevalót, amely szerve sen illeszkedik bele a Hatvany féle össze állításba. Így „helyette is, róla is szól könyv".

A teljes anyagról röviden szólni képte lenség lenne, ezért inkább csak a borító lap ábráihoz kötődő emlékeket, írói mon danivalókat és saját gondolatainak szere

---

A mintegy 1100 lelket számláló Nag zerind az Arad megyei szórványmagyarsá keretében a nemzetiségi azonosság őrzésének és hagyományaink ápolásána egységes szigete. Ha hajótöröttnek ére zük magunk — mikor nem érezzük annal —, szívesen ellátogatunk ide. Vergődései ket pihentetni ebben a védtelen kiköt ben.

Kulturális kezdeményezései révén erős vonzásközpont e falu. Országos kö adakozásból a '70-es évek elején itt alakul meg az első falusi képtár, melynek ve dégkönyvébe dr. Tokay György képvise nemrégiben a következőket jegyezte: „A belép e kis terembe, egyszerre a nagyv lágban, Európában találja magát. Ez képtár egy új, szebb világ szigete, s őszi tén remélem, hogy ez az új világ a mi v lágunk is lesz, ahol emberként és magya ként jól érezzük magunkat. Kevés falub érezheti ezt az ember, s Zerind büszke l het magára".

A falu, egyszersmind a Fehér- és F kete-Körös menti táj szellemi élete szo gálatának egyik élenjárója Csanádi Ján magyartanár, aki közel három évtize tanít a helyi általános iskolában. Pályaf tásának érdeme ennél sokkal több: a f nőtt közösség keretében kifejlett tudat-érzelemformáló munkássága.

Tizenöt évi állhatatos munka után 19 ban fejezte be a 120 alkotást tartalma Körösközi népballadák című gyűjtemén rendszerezését. A kötet a Zerinden, I ketegyarmaton, Tamásdán, Vadászon, monyifalván, Ágyán, Köröskisjenőn, Gy lavarsándon és más helységekben balladaváltozatokat foglalja magában. rossz időben készült el a kötet. Hiába v

ÉLNI, DOLGOZNI ITT, ROMÁNIÁBAN!

EGYÉN ÉS TÖMEG (részletek egy grafikai sorozatból) MOLNÁR DÉNES grafikái

Élni és dolgozni itthon, Marosvásárhelyen — „ahogy lehet", mind nehezebb.

Élni *szeretnék mégis* állampolgárként, *DE szabadon. Nem gyanúsítottként, abszurd vádakkal illetve, mint a sok évezredes román állam, nép, kultúra, történelem gyalázása (denigrare, 3—5 év), szabotálás (15—20 év) vagy legutóbb sovén nacionalista propaganda, nemzeti gyűlölködésre való uszítás (6 hónaptól 5 évig terjedő börtönbüntetésekkel); ne fenyegessenek!*

Élni *szeretnék családommal, szomszédaimmal együtt románul, németül és magyarul beszélve, megértésben, tisztességben, együttérezve bajban, boldogságban, gyűlölet, félelem és főleg zaklatások nélkül. Rágalmazó és védelmező újságcikkek nélkül (Cuvîntul liber, Adevărul, Népújság, Valóság, Kelet-Nyugat, Magyar Nemzet, Viitorul stb.). Névtelen levelek, rémítő telefonhívások, rémhírek nélkül, a menekülés vagy kivándorlás veszélye nélkül. Élni akarok emberi módon, kisebbségként, aki többnyelvűségével több lehet, mint átok. Áldás a népnek országok kapcsolatában, nem ürügy és eszköz a nagypolitikában a Tisza és a Dnyeszter között. Pártonkívüliként akarok élni zászlólobogtatás nélkül, kényszerpolitika nélkül, nem játékszerként a szélsőségesek kezében.*

Élni kellene bérből, fizetésből emberi módon, becsületesen.

Dolgozni *szeretnék képesítésemnek, tehetségemnek megfelelően. Dolgozni szeretnék mint* képzőművész, *akinek az alkotás az élete,* tanárként, *akinek a nevelés a dolga,* karikaturistaként, *akinek igaza és különvéleménye lehet,* osztályfőnökként, *akit szeretettel visszavárnak a növendékek.*

Dolgozni szeretnék mint magyar, aki nem feltétlenül soviniszta, nacionalista és hazaáruló.

Élni *és dolgozni szeretnék, akár állás nélkül is, de ehhez nyugalom kell. 1990 júliusa óta zaklatnak, ijesztenek, fenyegetnek, idegesítenek. A sajtó, a helyi hatalmasságok, a tanügy, a minisztérium, a „szabad" szakszervezet, az igazságszolgáltatás nagy nemzeti egységben nem hagyja, hogy éljek. 1990. december 1-jén I. didaktikai fokozatommal és 16 éves román tagozati hűséges és eredményes működésem után halálos ítéletként kitiltottak a tanügyből (Dispoziţie nr. 105/1990/ ordin M. nr. 6449/1990), felebbezésemre, öt tárgyalás után a megyei ügyészség vádol (Dosar 128/P/1991 — art. 317 cod penal) fajgyűlöletre való uszítással, sovén propagandával, a szocialista rendszer elleni izgatással.*

Itt élni nem hagynak, s fenyegetésekkel az országból való távozásra biztatnak, szorítanak.

Alulírott Molnár Dénes grafikus ezennel kijelentem, hogy maradok, mert itt élni, de halni is kell, továbbá határozottan kijelentem, hogy nem politizáltam sem a tiszta bukovinai, besszarábiai diákokkal tartott órán, sem órákon kívül. Az elvtársaknak egyszerűen nincs humorérzéke, egyoldalas sajtórajzaim humora a túlélésünket segítette. Nevetve maradni tudunk, emberi jogok megsértésével, a mindennapi gyalázkodások ellenére, létminimumon.

Élni akarok, ha engedik. Otthon érezni magam.
Romániában szeretnék élni, dolgozni!

MOLNÁR DÉNES

91. VI
28-30

MOLNÁR Dénes grafikus

A magyar sport idei érmesei

Az MTI sportszerkesztősége az idén is elkészítette az esztendő mérlegét. A magyar sportolók a barcelonai nyári olimpiáról 11 arany-, 12 ezüst- és 7 bronzérmet hoztak haza, a világbajnokságokon 11, a kontinensbajnokságokon pedig 21 győzelmet szereztek. Az összesített éremmérleg: 43 arany-, 59 ezüst- és 58 bronzérem. A paraolimpián a magyar versenyzők, négy arany-, három ezüst- és négy bronzéremmel fejezték be a küzdelmeket.

Olimpiai aranyérmesek (11). Birkózás: Farkas Péter, kötöttfogás, 82 kg, Repka Attila, kötöttfogás, 68 kg. Cselgáncs: Kovács Antal, 95 kg. Kajak-kenu: női kajaknégyes, 500 méter (Czigány Kinga, Dónusz Éva, Kőbán Rita, Mészáros Erika). Torna: Ónodi Henrietta, ugrás. Úszás: Egerszegi Krisztina, 400 méter vegyes; 100 méter hát; 200 méter hát, Darnyi Tamás, 400 méter vegyes; 200 m vegyes. Vívás: Szabó Bence, kard.

Olimpiai ezüstérmesek (12). Cselgáncs: Csák József, 65 kg, Hajtós Bertalan, 71 kg. Kajak-kenu: Kőbán Rita, K—1500 méter, Gyulay Zsolt, K—1500 méter, Férfi kajaknégyes 1000 méter (Csipes Ferenc, Fidel László, Gyulay Zsolt, Ábrahám Attila). Öttusa: Mizsér Attila, egyéni. Torna: Ónodi Henrietta, talaj. Úszás: Rózsa Norbert, 100 méter mell; 200 m mell, Szabó Tünde, 100 méter hát. Vívás: Férfi kardcsapat (dr. Abay Péter, Bujdosó Imre, Köves Csaba, Nébald György, Szabó Bence), férfipárbajtőr-csapat (Hegedűs Ferenc, Kolczonay Ernő, Kovács Iván, Kulcsár Krisztián, Totola Gábor).

Olimpiai bronzérmesek (7): Cselgáncs: Csősz Imre, plusz 95 kg. Kajak-kenu: Zala György, C—1 1000 méter, Dónusz Éva, Kőbán Rita, női kajakkettes, 500 méter. Ökölvívás: Béres Zoltán, 81 kg, Mizsei György, 71 kg, Kovács István, 51 kg. Úszás: Czene Attila, 200 méter vegyes.

Világbajnoki aranyérmesek (11). Búvárúszás: Bedő Gabriella, csillaggyakorlat. Kajak-kenu: Kolozsvári Gábor, maratoni C—1. Motorcsónak: Cserni Béla, S-550 kcm. Rádióamatőr-sport: Lukács József, ultrarövidhullám, ultrarövidhullám-csapat (Lukács József, Orosi János, Nagy György), rövidhullámcsapat (Lukács József, Orosi János, Nagy György). Sakk: Polgár Zsuzsa, villámsakk, Polgár Zsuzsa, rapidsakk. Torna: Ónodi Henrietta, ugrás. Vívás: Horváth Mariann, női párbajtőr, női párbajtőrcsapat (Horváth Mariann, Nagy Tímea, Szőcs Zsuzsa, Szalay Gyöngyi, Várkonyi Marina).

Világbajnoki ezüstérmesek (20). Atlétika: Vass Márta, 100 kilométeres országúti futás. BMX-kerékpár: Légmán Imre, talaj. Búvárúszás: Bedő Gabriella, ötbójás gyakorlat, Deássyné Fabó Éva, uszonyos 800 méter Gurisatti Gyula, M-gyakorlat Gurisatti Gyula, Berekméri István, Monk-gyakorlat Katona Zsuzsa, Bedő Gabriella, Monk-gyakorlat. Kajak-kenu: Pétervári Pál, maratoni C—1, Bohács Zsolt, Gyulai István, maratoni C—2. Öttusa: Női csapat (Kovács Irén, Pécsi Mónika, Tulok Andrea). Rádióamatőr-sport: Orosi János, rövidhullám. Sakk: Polgár Judit, villámsakk, Polgár Zsófia, rapidsakk. Súlyemelés: Takács Erika, plusz 82,5 kg, összetett; plusz 82,5 kg, lökés. Teke: Kovácsné Grampsch Ágota, Bíró Zsuzsanna, női páros Szabó Sándor, Mészáros József, férfipáros. Torna: Ónodi Henrietta, talaj, Csollány Szilveszter, gyűrű. Vitorlázás: Sabján Zoltán — a német Peter Ringmaier legénységeként —, tempest osztály.

Világbajnoki bronzérmesek (12). BMX-kerékpár: Légmán Imre, talaj. Búvárúszás: Bedő Gabriella, csillaggyakorlat. Kajak-kenu: Kolozsvári Gábor, maratoni C—1. Motorcsónak: Cserni Béla, S-550 kcm. Rádióamatőr-sport: Lukács József, ultrarövidhullám, ultrarövidhullám-csapat (Lukács József, Orosi János, Nagy György), rövidhullámcsapat (Lukács József, Orosi János, Nagy György). Sakk: Polgár Zsuzsa, villámsakk, Polgár Zsuzsa, rapidsakk. Torna: Ónodi Henrietta, ugrás. Vívás: Horváth Mariann, női párbajtőr, női párbajtőrcsapat (Horváth Mariann, Nagy Tímea, Szőcs Zsuzsa, Szalay Gyöngyi, Várkonyi Marina).

Világbajnoki ezüstérmesek (20). Atlétika: Vass Márta, 100 kilométeres országúti futás. BMX-kerékpár: Légmán Imre, talaj. Búvárúszás: Bedő Gabriella, ötbójás gyakorlat, Deássyné Fabó Éva, uszonyos 800 méter Gurisatti Gyula, M-gyakorlat Gurisatti Gyula, Berekméri István, Monk-gyakorlat Katona Zsuzsa, Bedő Gabriella, Monk-gyakorlat. Kajak-kenu: Pétervári Pál, maratoni C—1, Bohács Zsolt, Gyulai István, maratoni C—2. Öttusa: Női csapat (Kovács Irén, Pécsi Mónika, Tulok Andrea). Rádióamatőr-sport: Orosi János, rövidhullám. Sakk: Polgár Judit, villámsakk, Polgár Zsófia, rapidsakk. Súlyemelés: Takács Erika, plusz 82,5 kg, összetett; plusz 82,5 kg, lökés. Teke: Kovácsné Grampsch Ágota, Bíró Zsuzsanna, női páros Szabó Sándor, Mészáros József, férfipáros. Torna: Ónodi Henrietta, talaj, Csollány Szilveszter, gyűrű. Vitorlázás: Sabján Zoltán — a német Peter Ringmaier legénységeként —, tempest osztály.

Világbajnoki bronzérmesek (12). BMX-kerékpár: Légmán Imre, talaj. Búvárúszás: Bedő Gabriella, csillaggyakorlat. Kajak-kenu: Kolozsvári Gábor, maratoni C—1. Motorcsónak: Cserni Béla, S-550 kcm. Rádióamatőr-sport: Lukács József, ultrarövidhullám, ultrarövidhullám-csapat (Lukács József, Orosi János, Nagy György), rövidhullámcsapat (Lukács József, Orosi János, Nagy György). Sakk: Polgár Zsuzsa, villámsakk, Polgár Zsuzsa, rapidsakk. Torna: Ónodi Henrietta, ugrás. Vívás: Horváth Mariann, női párbajtőr, női párbajtőrcsapat (Horváth Mariann, Nagy Tímea, Szőcs Zsuzsa, Szalay Gyöngyi, Várkonyi Marina).

Szabó Bence, az olimpiai bajnok kardvívó FOTÓ: SZIGETI TAMÁS

Világbajnoki ezüstérmesek (20). Atlétika: Vass Márta, 100 kilométeres országúti futás. BMX-kerékpár: Légmán Imre, talaj. Búvárúszás: Bedő Gabriella, ötbójás gyakorlat, Deássyné Fabó Éva, uszonyos 800 méter Gurisatti Gyula, M-gyakorlat Gurisatti Gyula, Berekméri István, Monk-gyakorlat Katona Zsuzsa, Bedő Gabriella, Monk-gyakorlat. Kajak-kenu: Pétervári Pál, maratoni C—1, Bohács Zsolt, Gyulai István, maratoni C—2. Öttusa: Női csapat (Kovács Irén, Pécsi Mónika, Tulok Andrea). Rádióamatőr-sport: Orosi János, rövidhullám. Sakk: Polgár Judit, villámsakk, Polgár Zsófia, rapidsakk. Súlyemelés: Takács Erika, plusz 82,5 kg, összetett; plusz 82,5 kg, lökés. Teke: Kovácsné Grampsch Ágota, Bíró Zsuzsanna, női páros Szabó Sándor, Mészáros József, férfipáros. Torna: Ónodi Henrietta, talaj, Csollány Szilveszter, gyűrű. Vitorlázás: Sabján Zoltán — a német Peter Ringmaier legénységeként —, tempest osztály.

Világbajnoki bronzérmesek (12). BMX-kerékpár: Légmán Imre, talaj. Búvárúszás: Bedő Gabriella, csillaggyakorlat. Kajak-kenu: Kolozsvári Gábor, maratoni C—1. Motorcsónak: Cserni Béla, S-550 kcm. Rádióamatőr-sport: Lukács József, ultrarövidhullám, ultrarövidhullám-csapat (Lukács József, Orosi János, Nagy György), rövidhullámcsapat (Lukács József, Orosi János, Nagy György). Sakk: Polgár Zsuzsa, villámsakk, Polgár Zsuzsa, rapidsakk. Torna: Ónodi Henrietta, ugrás. Vívás: Horváth Mariann, női párbajtőr, női párbajtőrcsapat (Horváth Mariann, Nagy Tímea, Szőcs Zsuzsa, Szalay Gyöngyi, Várkonyi Marina).

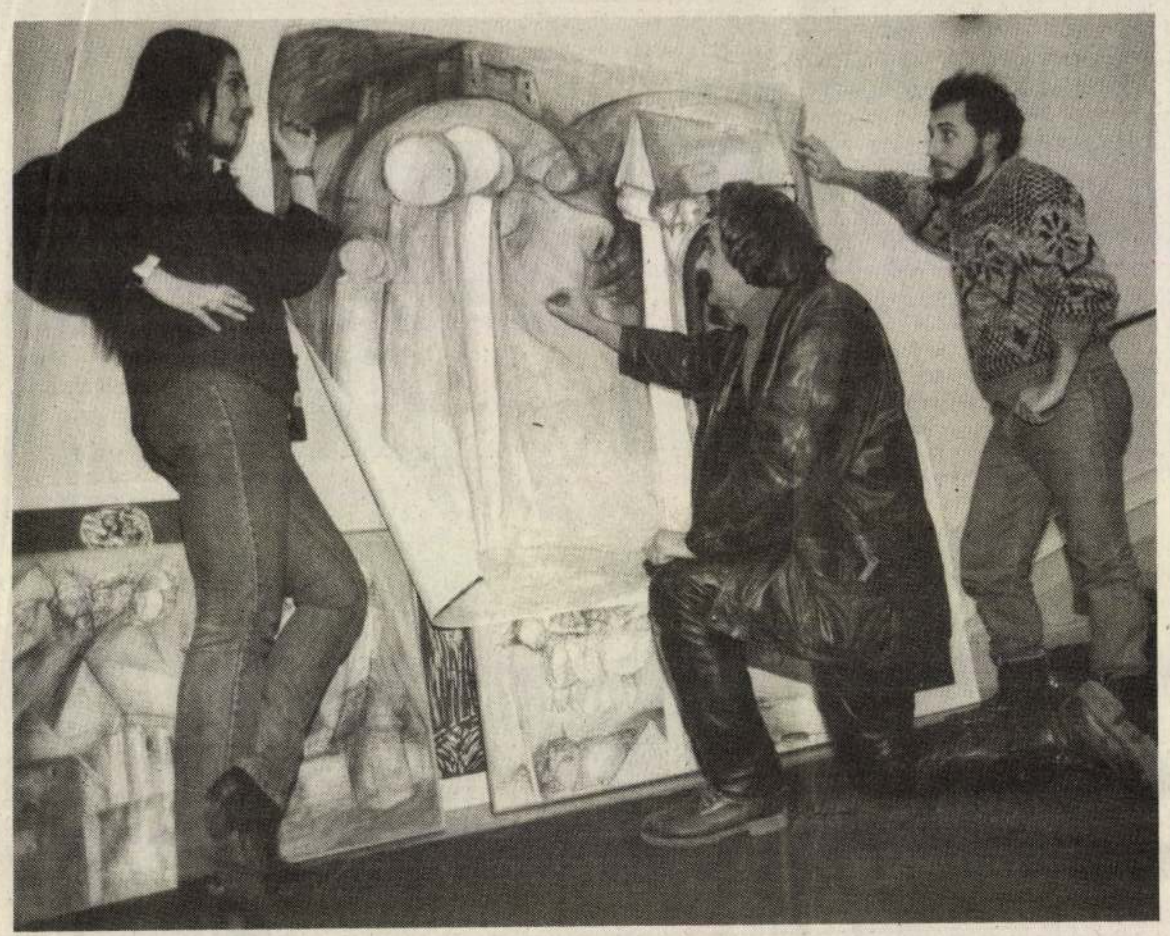

Évekig tartó barangolása során több száz középkori erdélyi várat és templomot örökített meg Molnár Dénes romániai magyar képzőművész. Ebből az anyagból nyílt tegnap délután kiállítás a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár központjának előcsarnokában. Felvételünk tegnap délelőtt, a tárlat rendezésekor készült

FOTÓ: ISZA FERENC

BŰNÜGYEK — BALESETEK

Az ártatlan halt meg

A Bács-Kiskun megyei Csávoly külterületén P. Róbert 24 éves, katymári lakos személygépkocsijával megsértette az előzés szabályait és összeütközött a vele szemben közlekedő autóval. A baleset következtében a vétlen személyautó vezetője a helyszínen meghalt, ketten súlyos és ugyancsak ketten könnyű sérülést szenvedtek.

Az orvossal is karambolozott

A Pest megyei Tahitótfaluban N. Ferenc László 37 éves, budapesti lakos személygépkocsija megcsúszott és összeütközött a vele szemben közlekedő autóval. A baleset helyszínére érkező orvosi ügyelet gépkocsijának nekiütközött egy másik személyautó, valamint a baleseti járőr kocsija is. A balesetnél a megcsúszott autó utasa, Sz. Tibor 40 éves, helyi lakos a helyszínen meghalt, továbbá két másik személy könnyebben megsérült.

Tűz a fonalgyárban

Budapest XI. kerületében a Kondorosi út 10. szám alatti Fonalkikészítő Gyár területén a hétfőre virradó éjszaka kigyulladt a Multifil Fonalgyártó és Kereskedelmi Kft. 12 ezer négyzetméteres műhelye, amelyben gépek és fonalak váltak a tűz martalékává és leomlott a tetőszerkezet is.

Párórás napsütés

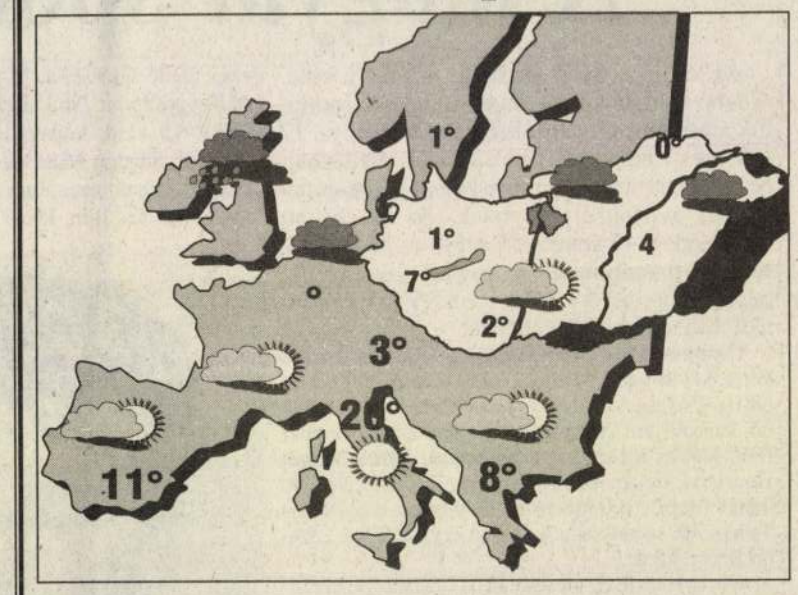

Ma napközben tovább csökken a felhőzet, a nyugati megyék kivételével egyre többfelé süt ki a nap. A keleti, északkeleti szél főként délelőtt élénkül meg. A hőmérséklet csúcsértéke eléri az 1, 6 fokot.

Közlekedik, szállít, termel, épít, tervez vagy szervez? Védené értékeit, technikáját az időjárás veszélyei ellen? Érdekli, hogy akkor és ott milyen idő volt, van vagy lesz? Rendelje meg az ORSZÁGOS METEOROLÓGIAI SZOLGÁLAT célszolgáltatásait, célprognózisait! Telefon: 127-3018 (X)

Róma — kitiltották a magánkocsikat

MTI

A levegő szennyezettségének csökkentése végett a római városi vezetés úgy döntött, hogy hétfőn háromórás időtartamra megtiltja a magánjárművek használatát az „örök város" területén. A rendelet értelmében a Rómát övező körgyűrűn belül ekkor csak a katalizátoros autók, valamint a tömegközlekedési eszközök közlekedhetnek — ez utóbbiak azonban még normális körülmények között sem elegendőek a forgalom lebonyolítására. Az intézkedésre azért került sor, mert a város különböző pontjain már napok óta rekordértékeket mutat a levegő szennyezettsége.

Félezernél több alapítvány egy kötetben

Megközelítően 7600 alapítvány szerepel a Kurázsi Kiadó Magyar Alapítványok 1992 című kézikönyvében, mely a napokban — 890 forintos áron — a könyvesboltokban is megvásárolható lesz majd.

A könyv az alapítványokat a civil társadalmi élet legfontosabb területein betöltött szerepük szerint hat fő csoportba osztja; ezen belül 26 alcsoport és 160 kategória könnyíti az eligazodást. A kiadvány szerkesztői szerint ez a kötet azért is hasznos lehet, mert ennek segítségével a különféle alapítványok is kapcsolatba léphetnek egymással. A kiadó képviselője elmondta: a kötetben feltehetően vannak pontatlanságok, elképzelhető, hogy abból alapítványok esetleg kimaradtak. Ezért tervezik a későbbiekben pótfüzetek kiadását, majd egy átdolgozott könyv megjelentetését.

• B. R.

Karácsonyi számunk tartalmából

Kornai János: Visszaesés, veszteglés vagy fellendülés?
A világhírű közgazdász professzor tanulmányában elemzi a gazdasági visszaesés okait, következményeit és felvázolja a kilábalás, a gazdaság fellendítésének lehetőségeit.

Kis János: Gondolatok a közeljövőről
Tíz éve, hogy az illegális Beszélőben közzétette tisztázó vitát kiváltó gondolatait a közeljövőről Kis János filozófus. Mostani tanulmányának címe és szándéka ugyanaz...

Ancsel Éva, Balassa Péter, Bence György, Eörsi István, Göncz Árpád, György Péter, Heller Ágnes, Komoróczy Géza, Konrád György, Kornis Mihály, Pach Zsigmond Pál, Szabó Magda, Szalai Pál, Vajda Mihály és Vitányi Iván írása.

A Gallup Intézet közvélemény-kutatása a magyar társadalom értékrendszeréről, a Magyar Hírlap megbízásából.

„A képeimmel örömet akarok szerezni" — beszélgetés Gross Arnold képzőművésszel.

„Csupa száj vagyunk, de kevés a fül hozzá"
Tizenhat katolikus értelmiségi — tizenöt civil és egy pap — vitatkozik egy dokumentumon, amely arról szól, milyen szerep vár a vi[illegible]újuló magyar katolikus egy-

Kétmillió forint a nyomravezetőnek

Rejtélyes vadászgyilkosság

Kétmillió forintot ajánlott fel az Országos Rendőr-főkapitányság annak, aki a november 8-án a Székesfehérvár melletti kiserdőben történt kettős gyilkosság elkövetőinek nyomára vezeti a rendőrséget.

Suha György, az ORFK szóvivője lapunknak elmondta: november 8-án, a kora délutáni órákban hat vadász indult útnak a Fehérvártól mintegy 14 kilométerre, a 8-as főút mentén lévő vadászterületre. Délután 4 óra körül több lövésre figyeltek fel, s arra a következtetésre jutottak, hogy orvvadászok garázdálkodnak a területen. A hat vadász közül ketten, Tóth Tamás 26 éves és Izsó László 46 éves székesfehérvári lakos elindult a lövések irányába.

Néhány perc elteltével újabb lövések dördültek a korábbi irányból. Mire társaik a helyszínre értek, a két férfi már halott volt. A rendőrség feltételezése szerint elképzelhető, hogy — tűzpárbajba keveredtek későbbi gyilkosaikkal. Mindkét vadász több pisztolylövést kapott. Az elkövetők azonban nyomtalanul eltűntek a helyszínről, így még azt sem lehet biztosan tudni, hogy hányan voltak.

Más forrásból származó információnk szerint nem lehet kizárni, hogy összefüggés van a példátlan bűncselekmény és a június elején a Skála Áruház pénzszállító gépkocsija ellen intézett Vak Bottyán utcai fegyveres támadás között. Mint ismeretes, akkor egyetlen szó nélkül agyonlőtték az egyik pénzszállító alkalmazottat, míg társát és a gépkocsi vezetőjét súlyosan megsebesítette két férfi. Az esetleges összefüggésre enged következtetni a tettesek célratörő és brutális magatartásán kívül a mindkét helyszínen használt, azonos típusú nagy kaliberű kézi lőfegyver is.

• G. Z.

Nap-tv

Szerda reggel ismét Nap-tv a Tv—2 csatornáján, hírekkel, vallási rovattal, kulturális magazinnal, sporttal és külföldi jelentésekkel.
Tervezett témák:
— Vigyázzunk Magunkra! dr. Czeizel Endre sorozata — Angol gyerekkórus Boszniáért — Artisjus Művészeti Díjak — Megfigyelők a szerbiai választásról — Párbeszéd a NATO-főtitkárral — Karácsony előtt Huszti Péterrel — Az új középbírtokos: Kinn, padon: Zsíros Géza
A Nap-tv Kft. műsora
Producer: Gyárfás Tamás, műsorvezető: Havas Henrik és Acél Anna, felelős szerkesztő: Udvarhelyi Tibor, főszerkesztő: Székely Ferenc.
A Nap-tv hívható a 272-8811-es és a 272-8812-es telefonszámokon.

Meghallgatjuk Önt — hallgasson meg minket
a Petőfi Rádióban

A SZOCIOMŰHELY ajánlata december 22-én, kedden HELYKERESŐ: 8 óra 50 perckor és 18 óra 30 perckor
A délelőtti műsor szerkesztője, Vizy András 8.50—10.00 óráig fogadja a hallgatók hívásait a 138-7200 telefonszámon.

MAI MŰSOR

RÁDIÓ

KOSSUTH: (Középhullámon) Óránként: Hírek. Időjárás. Útközben. 4.30: Reggeli Krónika. 8.20: Mindennapi tudomány. 8.30: Hangszemle. 9.05: Napközben. 11.05: Válogatott perceink. 11.35: Bibó I.: Zsidókérdés Magyarországon 1944 után — XX/20. 12.00: Déli Krónika. 12.30: Vendég a háznál. 12.45: Füleljen! 12.50: Külpolitikai figyelő. 13.05: Ki nyer ma? 13.15: Falurádió (ism.) 13.30: A katolikus egyház félórája. 14.05: Klasszikusok mindenkinek. 14.55: Versek. 15.05: Diárium, 1991 — 2. 16.00: Délutáni Krónika. 16.15: Mindennapi gazdaság. 16.30: Zeneférum. 17.05: Magyarországról jövök... 18.00: Esti Krónika. 18.30: Ráadás. 19.05: Sportvilág. 19.25: Jó éjszakát, gyerekek! 19.35: Eszterházy Péter ledett irodalom? (ism.) 10.20: Zenekari muzsika.11.40: Országok, tájak népzenéje. 12.00: Hírek. Időjárás. 12.05: Hangverseny délidőben. 13.04: Romantikus kamarazene. 14.00: Hírek. Időjárás. 14.05: A zöldköves gyűrű — II/2. 15.00: Szimfonikus zene. 15.48: Éneklő ifjúság. 16.00: Hírek. Időjárás. 16.05: Neked szól! 16.35: Bemutatjuk új felvételeinket. 17.00: Válogatás az ez évi irodalmi folyóiratok terméséből. 17.50: A Magyar Zenei Tanács első két éve. 18.00: Hírek. Időjárás. 18.05: Mozart: Figaro házassága. 20.17: Hírek. Időjárás. 20.22—20.37: Teleobjektív. 21.20: A Suisse Romande Zenekar hangversenye. 22.03: Hírek. Időjárás. 22.49: Király László: Ádventi dallamok. 23.00: Csapongó. 24.00: Hírek. Időjárás. 0.05—2.00: Magyar előadóművészek felvételeiből.

MOLNÁR Dénes

A jó szándék ezúttal sem elég

Megtérülő befektetés az egészségügyi felvilágosítás

Dr. Kertai Pál országos tiszti főorvos nyilatkozatát olvasva (Ki-ki ráébred majd egészsége fontosságára, június 22.) az embernek az a benyomása támad, hogy naiv jó szándék vezérli. Nemes célokat sorol fel: mi mindent kell(ene) megtenni a lakosság rohamosan romló egészségi állapotának javítása érdekében, de mintha megfeledkezett volna a programhoz rendelt eszközökről. Az átalakuló és jelenleg az átmenet kaotikus állapotait elszenvedő egészségügyünkben soha akkora bizonytalanság nem volt, mint manapság.

A siralmas egészségi közállapotok, a romló egészségügyi tendenciák nem orvosolhatók ismeretterjesztéssel vagy „ráolvasással". A beteg tudati elbizonytalanodásának hű tükre a virágkorát élő kuruzslás, ami sokszor a természetgyógyászat köntösébe bújtatva jelenik meg.

Az orvosba vetett bizalmat csak részben lehet megszerezni a Kertai doktor úr által említett magas szintű képzettséggel.

Főleg emberségre lenne szükség, hogy a beteg panaszának meghallgatására mindig jusson kellő idő és figyelem – éppen azért, hogy a jól képzett orvos a gyógyításra használhassa tudását.

Önámítás azt gondolni, hogy pénztelen programok meghirdetésével eredményes lehet az egészségesebb társadalomért való küzdelem.

Nyugaton – főleg a hivatkozási pontként említett Amerikában és Finnországban – már régóta tudják, az egészségügyi felvilágosítás és ismeretterjesztés drága dolog, és először nagyon sokat kell befektetni, a hatásuk, eredményük csak jóval később válik érzékelhetővé, statisztikailag kimutathatóvá.

Csodálkozom, hogy a szabad választások után három és fél évvel az egészségügy vezetőinek még nem jutott eszébe, hogy a valaha volt Egészségtan című tantárgyat vissza kellene hozni a általános iskolákba. Ehhez elsősorban az oktatásügyben tevékenykedő kollégáiktól várhatnának hathatós támogatást.

Sárkány Vera
Budapest

Így élünk, éldegélünk

Amikor az ember a leszálló repülőgép ablakából meglátja a Dunát, a Szentendrei-szigetet, Budapestet, önkéntelenül is egy Ady-vers sorai jutnak eszébe: „Felülről nézvést még megvolna az ország, / Werbőczy-utódok toldozzák-foldozzák". Prózaiabban: tényleg meg volna még, vagy épp az elmúlt napokban jutott ebek harmincadjára?

Az Antall-kormány három éve arra az időszakra emlékeztet: amikor Andrássy Gyula közös külügyminiszter lett, és négy év alatt négy kormány váltotta egymást. Egyik rosszabb volt, mint a másik. Gründoltak, panamáztak, osztogattak-fosztogattak, csakúgy, mint ma. A nemes urak rosszul vezették birtokaikat, és még rosszabbul kormányozták az országot. Ahhoz sem értettek, de ehhez sem.

Háromszáz évvel ezelőtt Kollonich bíboros, kancellár meghirdette: Magyarországot szegénnyé, katolikussá és németté kell tenni. A mostani kormány teljesítette az első programpontot. Így élünk, éldegélünk az Antall-kormány negyedik évében. Az urak mindent elrontottak. Még szerencse, hogy napjaik meg vannak számlálva. Remélem, hogy 1994-ben olyan új kormány lesz, amely nem a múltba, hanem csak a jövőbe tekint. Nem nosztalgiázik, hanem hozzákezd az ország haladéktalan modernizálásához, amely – tudom – fájdalmas lesz.

Lehet, hogy Für Lajos erre azt mondaná: Isten óvja tőlük Magyarországot! Én azt mondom: így óvhatjuk meg a Magyar Köztársaságot a további toldozástól-foldozástól.

Dr. Lakatos György
Budapest

Rockriadó

Hír szerint a hadseregben „rockriadót" fújnak. Bánatomra elveszti aktualitását a Honvéd banda szól a Stefánián című nóta, helyette messze hangzik majd a je... je... je... A régi szövegeket is meg kell rostálni, mert nem valószínű, hogy hazafiságra buzdítja az újoncokat, a Kívül a kaszárnyán, kinn a kapunál kezdetű klausztrofóbiás menetdal. Viszont indulóvá lehetne áthangszerelni néhány bevált slágert, úgy mint: Jaj nekem, de nagy veszedelem, vagy a Minden elmúlik egyszert.

Bonyolult harcászati feladatok várnak arra a bizottságra, amelyik vállalja a marsok, indulók, verbunkos nóták felülvizsgálatát, amúgy „rockriadós" szempontból.

Gyürk Ottó
Budapest

Ne vicceljenek a szegénységgel!

A tévé egyik pénteki adásában azt mutatták be, hogyan lehet 60 forintból jóllakni. Katona Tamás államtitkár úr találmányaként levest, kelkáposzta-főzeléket, fasírtot és még valami nyalánkságot is kihoztak ebből a pénzből. Nem akarok arról írni, hogy teljesen más az, amikor egy ágrólszakadt nyugdíjas egy-két személyre főz, kimegy a piacra és vásárol. Csupán arra szeretném az illetékesek figyelmét felhívni, hogy a villamosjegy és a főzésre elhasznált gáz mennyisége meghaladja azt a 60 forintot. Sőt bátorkodom megjegyezni, hogy ezt illik tudni.

Nem csekély meglepetésemre még különféle éhkopp-variációkat hoztak össze étlap címén. Ejnye, no! A szegénységből azért ne csináljunk viccet!

Brenner Géza
Szeged

Kemény bérharc a megélhetésért

A szocdemek visszaszerezhetik nimbuszukat

Nemcsak a szocdemeket, hanem más politikai erőket is meglepte, hogy 1990-ben a nagy múltú történelmi MSZDP (Magyarországi Szociáldemokrata Párt) nem került be a parlamentbe. A kudarc után sokszor megfogalmazódott, hogy mindez azért történhetett így, mert a dolgozók öntudata valahogy „elveszett" az elmúlt negyven év alatt. Sajnos nem ismerték fel, hogy gazdasági és politikai érdekvédelmüket olyan párt tudja csak képviselni, amely történelmileg is bizonyította, hogy ez a hivatása, ez a küldetése. Ha valamely eszmerendszer, akkor a szociáldemokrácia az, amely a legkövetkezetesebben harcolt mindenfajta önkényuralommal szemben. Sok európai országban igen sikeresen kormányzott.

A modern szociáldemokrácia nagyon-nagyon régen felismerte, hogy a gazdasági életben a hajtóerő a verseny, a vegyes tulajdonra épülő piacgazdaság, de nem felejtette el, hogy a munkaadók és munkavállalók érdekellentétében az utóbbiakat kell támogatnia. A szociáldemokrácia vallja, hogy minden ember egyéniség, és ha a piacgazdaságban áruba bocsátja munkaerejét és képességét, akkor joggal tart igényt arra, hogy piaci áron fizessék is meg. A dolgozóknak legkevesebb annyi bért kell kapniuk, hogy abból emberhez méltóan, tisztességesen meg tudjanak élni. Illúzió azt gondolni, hogy a munkaadók ezt az igényt valamilyen humánus meggondolásból teljesítik. Mindig is kemény bérharcban lehetett elérni a megfelelő életszínvonalat. Napjainkban a szociáldemokrácia és a szakszervezeti mozgalom szétzilált, ezért nem is lehetett képes arra, hogy megvédje a dolgozó tömegeket a katasztrofális anyagi romlástól. Persze az a kérdés, hogy ezt a szomorú tényt letargikusan tudomásul vesszük-e vagy pedig rendezve sorait, az MSZDP a szakszervezettel karöltve harcba száll a dolgozók érdekvédelméért. Ezt kívánná tőle történelmi múltja, ez volt – és kell legyen – küldetése.

Mint az MSZDP Hajdú-Bihar megyei elnöke, társaimmal együtt bízom abban, hogy sikerül megszüntetni a szocdem pártok megosztottságát, kiépíteni kapcsolatukat a szakszervezeti mozgalommal, és egy korszerű, embercentrikus program következetes végrehajtásával visszanyerni a párt eredeti nimbuszát.

Figula Tibor
Debrecen

Szép könyv, több szépséghibával

S. L. monogrammal, óvatos (?) késéssel, június 15-i számukban jelent meg kritika a *Magyar papírpénzek 1848–1992* című könyvről, amelyet tavaly karácsony előtt adtak ki. Teljes mértékben egyetértek a leírtakkal, mert csak könyvművészeti oldalról elemez, és az igaz. Magam is kedvelem a szép könyvet, a könyvművészetet, lévén egyik alapító tagja a Magyar Bibliofil Társaságnak.

De a szép könyvnek szépséghibái vannak. Nem kívánom tételesen felsorolni, mert az említendő példákból jól érzékelhető, hogy már egy is elég sok gondot fog okozni, főleg a magyar pénzkiadásban kevéssé járatos külföldi gyűjtőknek. A könyvet ugyanis főleg a papírpénzgyűjtők használják.

Tehát a hibák: az egyes papírpénzek adatait bemutató oldalakon közölt adatok hiányosak. A 148. sorszám alatt az 500 forintos esetében a fotón látható 1969. évi főtípus után (arra sincs egyébként utalás sehol, hogy a képen mindig a főtípus szerepel) nem tüntették fel az 1975. október 28-i kiadást. A változat ténye az aláírók megváltozása miatt egyértelmű. Természetesen az évszámfelirat önmagában is újabb változatot jelent. Nem szerepel továbbá a koronás-címeres változat dátuma sem (1990. július 31.).

A 150. sorszám alatt a 100 forintoson is hasonló pontatlanságok találhatók. Hiányzik a felsorolásból az 1992. január 10-i dátumú. Ez talán még megbocsátható lenne az 1992. március 1-jei szövegzárás miatt. Viszont az 1989. január 10-i dátum hiánya gondatlanságra vall.

A 151. sorszám alatti 50 forintosnál is ugyanezek a hibák találhatók. Hiányzik: az 1983. november 10-i, az 1986. november 4-i, és az 1989. január 10-i. A könyv szerzői számára 1980-ban megszűnt az 50 forintosok kiadása...

A fenti példák elegendőek ahhoz, hogy a gyűjtőket elbizonytalanítsák és használhatatlanná váljék számukra e valóban szép könyv. A legnagyobb baj az, hogy a pontatlanságokat a külföldi gyűjtő észre sem veszi, és a könyv alapján teljesnek hiszi a gyűjteményt.

A szerzők szaklektor segítségével megelőzhették volna a hibákat.

Dr. Kabdebó Ferenc
Budapest

A kuvasz a gazdájára formáz

Érdeklődéssel olvastam *Rab László Kiváló vérvonal című írását*, mert nemcsak szeretem a kutyákat, hanem aktívan foglalkozom is velük. Éppen emiatt nem értek egyet azzal a mottóval, amit a szerző írása vezérfonalaként választott, nevezetesen, hogy *a kuvasz nem tesz jót nemzeti közérzetünknek, és egy kicsit elhülyült az utóbbi negyven évben.* Mi több, *Tanács Pista* is mindig panaszkodik – folytatja a szerző –, hogy a kutyája csak játszik, hiába hordják iskolába, nem tanul az istenért sem.

Állítom, hogy ez nem így van. A cikkben szereplő Szatmári Attila zalaegerszegi tenyésztőnek csak abban adok igazat, hogy a háború után a kuvaszállomány nagyon csökkent. De nem az általa említett okok miatt.

A valóság az, hogy a német, majd a szovjet katonák irtották ki a tanyákat, portákat, családi házakat rendíthetetlen bátorsággal őrző kuvaszokat. Ha nem lettek volna Magyarországon Kovács Anti bácsik, akik a megmaradt, meglehetősen rossz állományt összeszedik és tenyésztésüket újrakezdik, akkor még annyi jót sem tenne a kuvasz nemzeti közérzetünknek, mint manapság.

Nem lepett meg a riportban megszólaló német juhászkutyások véleménye. Az ő kutyájuknak akárki, akármikor parancsolhat olyasmit, amit az megtanult: a német juhász végrehajtja, kétszer, tízszer és akárhányszor.

A kuvasz nem ilyen, csak egy embertől fogad el parancsot és legfeljebb kétszer engedelmeskedik.

A szerző nem keserít el bennünket, szakértőket azzal, hogy a kuvasz nem tudja letenni a nemzetközi munkavizsgát, mert arra nem kötelezett kutyafajta. A tenyésztők ezért nem is viszik vizsgára. Bár ismertem a cikkben említett, egyetlen munkavizsgás kuvaszt, arról nem tudok, hogy emlékére versenyeket rendeznének.

Egyébként köszönet illeti a szerzőt, hogy a magyar kutyafajták előretörését támogatná. Nagyon is rászolgálnak, mivel saját hazájukban messze nem kapják meg azt az elismerést, amit mint nemzeti értékként megérdemelnének.

A kuvasz nem fékezhetetlen – mint Rab László írja –, nem buta, a gazdáját megtámadó kutya.

Mindegyik más-más egyéniség, bármire megtanítható. Olyanná válik „felnőtt" korára, amilyenre és amilyen módszerrel a gazdája neveli.

A kételkedőknek szívesen bemutatok bármikor okos kuvaszokat.

Hetényi Géza
a Hungária Kuvasz Klub elnöke,
Budapest

Csere kiáltás

Sokunk számára kellemes meglepetést okozott a Népszabadság teljes oldalt kitöltő, Ahol Észak és Dél mindig jó barát című összeállítása a bridzsről (június 14.). A bridzsben a Kelet és Nyugat is összefog a jó eredmény, a közös játék érdekében. Az összeállítás gazdag információt szolgáltatott a bridzsjáték múltjáról, jelenéről és az új versenyszabályokról. Élvezetes írásokat közölt Karinthy Frigyes és Ottlik Géza tollából.

Volt egy riport az összeállításban Este a klubban címmel. A szerző mellékkörülményeket látott csupán, az este lényegét nem értette meg. Az újságíró riportjában ez olvasható: „Füldugós bácsika kiált: »Csere! Nem halljá?«. Igen, a csere kiáltás hét-nyolc percenként elhangzik. Ez az egyik eszköze annak, hogy a százas mezőny versenye összehasonlítható, összemérhető legyen, hogy sportszerű körülmények között folyjék a játék. Írásában zugügyvédről is szólt a szerző. Nem találtam mást, mint az Államigazgatási Főiskola Alkotmányjogi Tanszékének tanárát. Aki filozofálhatna, az nem teszi – az ELTE filozófiai professzora –, hanem játszik és élvezi a bridzs sokoldalú szépségét és változatosságát, a baráti közösséget.

Széplaki Ágnes
Budapest

Dűlőutakon az élet

Örökölt és rég elfelejtett földdarab ügyében kaptam meghívást a részarány-földtulajdonosok közgyűlésére. Szüleim halála után ugyanis a termelőszövetkezet az akkori törvények szerint elfelejtette (?) megváltani kicsinyke földünket.

Most földrendező és földkiadó bizottságot választunk. Az összegyűltek többsége idős, nyugdíjas téesztag volt, de kivülállók is eljöttek. Időbe telt, amíg „azonosítottuk" egymást az ismerősökkel, távolabbi rokonokkal, mert a memóriánk és a látásunk erősen megromlott.

A fiatal polgármester közkívánatra felolvasta az 1993. évi II. törvényt, amelyből két lényeges pont, hogy: a kimérésért fizetni kell, s a visszakapott földtulajdon mennyisége a dűlőutak kialakítására igénybe vett területekkel részarányosan csökken. A polgármester és a jelenlevők között kialakuló párbeszédből, egyáltalán a közgyűlés hangulatából az tetszett ki, hogy „a nép és a hatalom" – legalábbis itt és most – megérti egymást. Aztán sorra elhangzottak a bizottságba javasolt nevek.

A velem azonos keresztnevet viselő jelölt komótosan indul az elnöki asztalhoz, majd határozottan kimondja:

– Nem vállalom.

– Miért?

– A dűlőutak miatt.

Kérdőn néznek rá az emberek.

– Meg tudom mutatni minden földemet. Azelőtt mindegyikhez dűlőút vezetett. Most még nem. Felszántották, megművelték. Megint én kerüljek hátrányos helyzetbe?

Végül is azért kilencen vállalták a bizottsági tagságot, mind köztiszteletben álló ember. Nem lesz könnyű dolguk, mert a dűlőutakon nem mindig találkoznak az érdekek.

Dinnyés Ignác
Szigetszentmiklós

Az olvasói leveleket a szerzők előzetes hozzájárulása nélkül, mondanivalójuk tiszteletben tartásával, rövidítve jelentetjük meg. Névtelen, címhiányos leveleket nem közlünk. Az itt megjelent vélemények nem okvetlenül azonosak a szerkesztőségével.

KÖZJEGYZŐI VÉGZÉS

Tavasz Ernőnek, Tavasz Ferenc apjának és az elhunyt **Tavasz Ernőné** (szül. Török Erzsébet) **férjének FIGYELMÉBE AJÁNLOM,**

hogyha 30 napon belül nem jelentkezik
a fent említett, elhalálozott **TAVASZ FERENC vagyonának örökösödési ügyében,**
(cím: Közjegyzői Hivatal, GPO Box 1565 HOBART, TASMANIA 7001 AUSTRALIA) akkor a vagyon, a 65 (2) örökösödési törvény értelmében ***elosztásra kerül a többi örökös között.***
Válaszában kérem a CLH/153471 számú ügyre hivatkozzon.
R. S. J. VALENTINE közjegyző

47547 KJ

LEVÉLTURMIX

Barlay Gábor (Látrány): A választásokig hátralevő időre azért van szükség, hogy a pártkasszát még jobban megtömjék és az elvtelen aparatcsikokat a privatizációval magukhoz láncolják.

Az MDF '90-ig szép álom volt, amelyben sokan hittek, de mára egy hatalmához görcsösen ragaszkodó asztaltársaság maradt belőle.

Szabó Andrásné (Kelebia): Hallottam a rádióban Orbán Viktor enyhén szólva erőteljes hangú beszédét. Csak azt szeretném, ha egyszer azt is elmondaná, hogy az iskoláztatása hány millióba került, amit az agyon szidott pártállam költött rá. Ha nem az a rendszer lett volna, esetleg belőle nem lesz jogász.

Szabadi Miklós (Budapest): A Hold utcai rendelőben először belgyógyászati beutalót kértek, majd előjegyzésért kellett folyamodnom, mire végre az orvoshoz kerültem, aki nem kezelhetett, mert szabadságra ment. Negyedszerre még azt sem tudták megmondani, mikor kerülök gyógykezelésre végre. Aki ilyen rendeletet hozott, annak az egészségügyben nincs helye.

Idős Hanák Ottó (Németkér): Mint kisnyugdíjas pedagógus, tartós takarékoskodással tudom csak elérni, hogy unokáimnak a legszebbek egyikét, könyvet ajándékozhassak karácsonyra. A Magyar Könyvklub kínálta előnyöket remélve léptem soraikba, de már kilencedik hónapja szenvedem hogy külön levélben rendeltem a könyveket, és külön csekken küldtem el az ellenértékét. Mindmáig nem jutottam hozzá a várt könyvekhez.

ÜZENETRÖGZÍTŐ

Zsilinszky Pál (Szolnok): Véleményem szerint a tervezett 400 rendőrőrs létrehozása helyett az életszínvonal emelésével sokkal jobban rendbe hozható lenne a közbiztonság a világkiállítás idejére.

Réz Kálmán (Budapest): Kónya Imre szerint, mivel az MDF rendelkezik kormányzati tapasztalatokkal, ezért a választók 1994-ben csak rájuk bízhatják az ország vezetését. Ebből következik, hogy majd 1998-ban, azután 2002-ben és így tovább legalább 2026-ig, ugyanerre az érvre kellene hallgatniuk a szavazóknak. A másik lehetőség, hogy a választók 1994-ben saját tapasztalataik alapján másképp döntenek.

Kerekes T. Iván (Budapest): Június 22-én közölték, hogy 1990-ben a rendszerváltáskor dr. Szabó Győző, az akkori rendőrfőkapitány megszüntette a rendőrségi rádióforgalom titkosságát biztosító eszközök használatát. Most e panelek ismételt beszerelése 20 millió forintba kerül. Kérdezem én: egy több millió forintos kár esetén ki vállalja a felelősséget?

Németh István (Budapest): A köztársasági őrezredben vagyok őrvezető és fölháborít, hogy 16 000 forint a fizetésünk és még a hét végi ebédet is megvonták tőlünk.

Üzenetrögzítőnk telefonszáma: 250-1680/346-os mellék.

Lélektől lélekig

Molnár Edit emlékei és képei tizenkét íróról

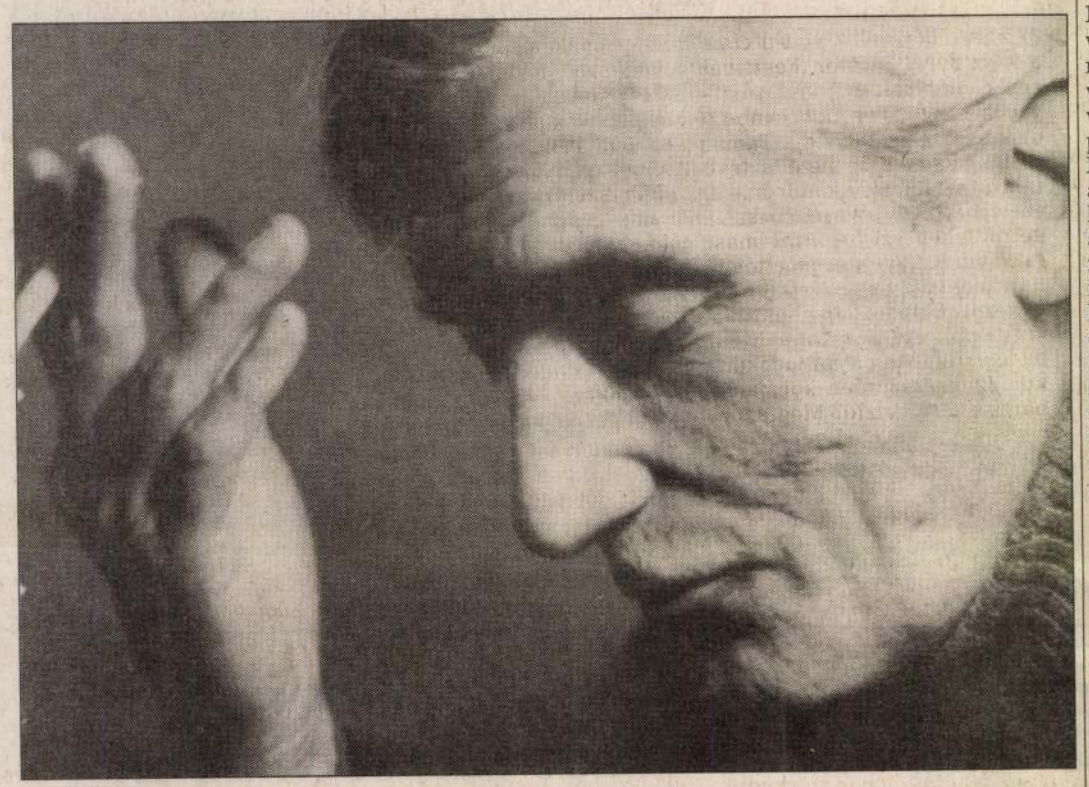

**„Ó, jaj, barátság, és jaj, szerelem!
Ó, jaj, az út lélektől lélekig!
Küldözzük a szem csüggedt sugarát,
S köztük a jeges úr lakik!"
(Tóth Árpád: Lélektől lélekig)**

Molnár Edit albumából: Pilinszky János és Illyés Gyula

„Jelentések a lélekről!", írtam másfél évtizede Molnár Edit fotóiról, melyeket a Műcsarnokban állított ki. Kiállítása tengelyébe akkor *Kondor Béla* művészi és emberi drámája került, körötte pedig oly remek kompozíciók, mint a Kodály-sorozat, Veres Péter Gyepsor-ciklusa és a Nagy Lászlóról meg Sütő Andrásról készített ellenpontos szerkezetű, tükörképszerűen egymásnak fordított képsorok. Ama, tizenöt év előtti kiállítás nemcsak tudatos rendjével és poézisével ragadott meg, hanem – mindenekelőtt – bensőségével; azzal, hogy emberközelbe hozta alakjait, s oly mértékben azonosult belső világukkal, ami a legjobb portrékészítőknek is csak ritka pillanatokban sikerül.

Hogy mi a titka Molnár Edit lélekábrázoló fotóművészetének, azt több mint tíz esztendeje, első fotóalbuma szerzői kísérőszövegével, ő maga segített megfejteni. Egyszerűbb, mint gondolnánk! Képei attól ily bensőségesek, azért kerülhetnek ily közel hozzánk, mert ő is közel került azokhoz, akiket fényképezett. S minél közelebb, annál karakteresebb, annál megragadóbb a kép, ami e találkozásból születik. Ezért írhattam teljes meggyőződéssel annak idején e gyönyörű albumról: „Ha valaki Füst Milán, Áprily Lajos, Tamási Áron, Tersánszky, Dutka Ákos, Veres Péter, Szabó Pál, Kassák, Lengyel József, Illés Endre, Déry Tibor és Keresztury Dezső emberi közelébe kívánkozik, nem ajánlhatok annak szebb, hasznosabb és – akárhány bonyolult esszénél és irodalomtudósi dolgozatnál – célravezetőbb kalauzt, mint Molnár Edit irodalmi képeskönyvét."

Mindezt elmondhatom a napokban – *Előhívások* címen – publikált új fotóalbumáról is. Azzal, hogy a közben eltelt több mint egy évtized nemcsak tartalmi gazdagodást, hanem emberi elmélyülést is hozott lélekábrázoló művészetébe. Az írói panteon is teljesebbé vált. De ennél fontosabb, hogy művészi világa drámai korképpé tágult, egyszersmind a művész drámai önéletrajzává is; ugyanez mondható közbeiktatott riporteri feljegyzéseiről, melyeknek megjelenítő ereje egyenrangú a fotókéval. Egységet ennek a fotóriporteri életműnek ugyanaz ád, ami az egykori műcsarnoki kiállítást is oly katartikus hatásúvá tette. Középpontjába Kondor Béla tragédiája került, oly nem kevésbé jelentékeny „mellékszereplőkkel", mint – hogy csak a legfontosabbakat említsem – Pilinszky János, Nagy László, Juhász Ferenc, és maga a fotóművész: Molnár Edit.

Emellett izgalmas egyéni drámák beavatottjai is lehetünk, mint Kós Károlyé, Sütő Andrásé, Illyés Gyuláé és Csoóri Sándoré. Az előző album kiadója még a Szépirodalmi Könyvkiadó volt, és kezdeményezője személy szerint Illés Endre. Most az impresszumban kiadóként a *Kráter Műhelyegyesület* szerepel. Nem tudhatjuk, hány példányban jelent meg ez a megrendítően szép fotóalbum. (Újabban ugyanis a példányszámról nem tájékoztat könyveinek kolofonja.) Reméljük azonban, hogy jut belőle hazai közkönyvtáraink mindegyikébe.

Major Ottó

Van-e esélyünk az ezredfordulón?

Van-e esélye a szellemi tőkének arra, hogy bekapcsolja Magyarországot az európai vérkeringésbe? Mit kell tennünk ahhoz, hogy oktatásunk valóban európai színvonalúvá váljon és megfeleljen a modern piacgazdaság elvárásainak? A Budapesti Műszaki Egyetemen a napokban zárult kétnapos konferencián az oktatási és államigazgatási szakemberek mellett első ízben voltak jelen a felhasználók, az ipari és vállalkozói szféra képviselői is. Az együttműködés fontosságát Göncz Árpád is hangsúlyozta a konferencia résztvevőihez intézett levelében: a szellemi erőforrások hatékony felhasználása nélkül nincs egészséges nemzetgazdaság.

Elavult törvényjavaslat

Dr. Lajos Tamás, a konferencia szervezőbizottságának elnöke leszögezte, elengedhetetlen az integrált szellemi erőforrás-fejlesztési koncepció kidolgozása, amely a társadalom érdekeinek figyelembevételével, azok összehangolásával, és nem a régi „elefántcsonttorony" mentalitással tekint az oktatásra és kutatásra. Ez azonban újfajta oktatási filozófiát igényel. A konferencia kritikus hangvételű megállapításai szerint a parlamentben jelenleg elfogadásra váró felsőoktatási törvény tulajdonképpen egy három évvel ezelőtti statikus állapotot rögzített, és sok szempontból ma sem számol a realitásokkal. Egyszerre célzott meg nagy volumenű mennyiségi és minőségi átalakítást anélkül, hogy az átalakítás anyagi hátterét megteremtette volna. A felsőoktatás stratégiai fejlesztésének terve elsősorban a művelődési és a pénzügyi tárca „nagy kiegyezésére" épült, amely szerint – többek között a munkanélküliség csökkentése érdekében – az ezredfordulóig duplájára kellene emelni a felsőoktatásban részt vevő hallgatók számát. A törvénytervezet ugyan „kiemelt stratégiai ágazatként" említi a felsőoktatást, de egyetlen szegmentumában sem számol a felhasználói szféra igényeivel és részvételével. Nem számol (nem számolhatott?) az időközben drámai módon megnövekedett költségvetési hiánnyal, amely egyszerűen elsöpörte a hosszú távú fejlesztési elképzeléseket. Magyarország még nem tart ott, ahol például Finnország, amelynek felsőoktatását 30 százalékban a felhasználói szféra, 30 százalékban az önkormányzatok és 40 százalékban az állami költségvetés finanszírozza. Aradi Zsolt, a Pénzügyminisztérium képviselője elmondotta, hogy a jelen helyzetben minden fejlesztési program bizonytalanná vált. A pénzügyi tárca szerint az univerzitasprogramok, az elszigetelt egyetemek nagy egyetemi központokká szervezése egyelőre nem kecsegtet „mérhető haszonnal", az ország jelenlegi szakemberszükséglete nem igazolja a hallgatói létszám jelentős felduzzasztását.

A felsőoktatási költségvetés jelentős részét ma (a mégoly alacsony) oktatói bérek teszik ki. Aradi szerint tanácsos lenne valamiféle teljesítményorientált bérezési formát bevezetni az egyetemi oktatóknál, és meg kellene szüntetni a teljesítmény nélküli juttatásokat, például a kandidátusi, nagydoktori pótlékokat. Nincs értelme elfogadni olyan törvényeket és olyan fejlesztési koncepciókat, amelyek végrehajthatóságára nincs semmiféle garancia – hangsúlyozta a Pénzügyminisztérium képviselője.

Hallgatói vélemények szerint a létfenntartási gondokkal küszködő felsőoktatási intézmények elsősorban az igen hasznos, de drágább gyakorlati foglalkozásokat, laborokat, nyelvórákat kurtítják meg a pénzhiányra hivatkozva és „poros elméleti órákat" tartanak helyettük, mert az olcsóbb.

Ebben a kritikus helyzetben megnövekedett szerep jut az alapítványoknak és a nemzetközi segélyprogramoknak. Ma a Magyarországon bejegyzett, mintegy tízezer alapítvány 30 százaléka szolgál oktatási és kutatási célokat. Hatékonyságukat azonban csökkenti a krónikus információhiány és a jogi természetű bizonytalanságok. A felsőoktatás korszerűsítését célzó nemzetközi Tempus-program viszont az elmúlt két év legsikeresebb programjának bizonyult. Segítségével azok a jövőnk szempontjából kulcsfontosságú fiatal szakemberek tölthettek rövidebb-hosszabb időt külföldi egyetemeken, tehettek szert nemzetközi tapasztalatokra, akik az itthoni változások ösztönzői, segítői lehetnek.

Pénzügyi ismereteket tanítani

A munkaadói kerekasztal résztvevői, többek között Széles Gábor hangsúlyozták, hogy Magyarországon világviszonylatban is igen magas az aktív foglalkoztatottak aránya, s (többek között az új nyugdíjkorhatár eredményeképpen) az ezredfordulóig még 20 százalékos növekedés várható. Ma még nagyon nehéz megjósolni, hogy mekkora és milyen képzettségű munkaerőt lesz képes felszívni a gazdaság, meddig és milyen intenzitással tart a recesszió. Ami biztos, a gazdaságban is, az oktatásban és a kutatásban is sokkal „költségérzékenyebben" kell eljárnunk a jövőben, mint eddig. Minden egyes szakmában tudatosítani kell, mi mennyibe kerül, mely fejlesztések biztatnak a legjobb megtérülési aránnyal. Az alapvető pénzügyi ismereteket már az alapoktatásban tanítani kell, a felsőoktatásban pedig ez elengedhetetlen. Milyen szakembereket keres ma a piac? – tette fel a kérdést Telkes József, a munkaadói kerekasztal másik résztvevője. Például banki alkalmazottakat, könyvelőket, gazdasági igazgatókat, üzletkötőket, több nyelven beszélő titkárnőket. Olyan szakembereket, akik a piachoz kapcsolják a vállalatokat, akik marketingszemlélettel rendelkeznek. Elengedhetetlen a számítógép-használat, az idegennyelv-ismeret, a menedzserszemlélet, a számvitel. De talán még ennél is fontosabb a személyiség. A modern munkavállaló jellemző tulajdonságai az önbizalom, a dinamizmus, a kiváló kommunikációs készség, a kreativitás, a teammunkára való hajlam és az intuíció. Ezt a fajta személyiséget azonban szinte kiveti magából a jelenlegi konzervatív hierarchiára épülő iskolarendszer. A piacképes személyiségnek el kell(ene) tudni adnia magát itthon és a világban és ezért meg kell tanulnia a világ nyelvén beszélni. Ez jelenti a pénzügyi nyelvet, az üzleti nyelvet, a jog nyelvét és a nemzetközi diplomácia nyelvét. Csakis így szüntethető meg az az alacsonyabbrendűségi komplexus, amivel ma még számtalan fiatal üzletember küzd.

Vállalkozó egyetemek

A külföldi tőkét nemcsak és nem is elsősorban az olcsó munkaerő vonzza Magyarországra, hanem sokkal inkább a jól képzett munkaerő, a csábító szellemi potenciál. Az egyetemeknek ezért óriási szerepük van a szellemi műhelyek, az ország szellemi infrastruktúrájának kialakításában, egy-egy régió meghatározó tényezőivé válhatnak. Elengedhetetlen viszont, hogy ezek a műhelyek állandó, folyamatos kapcsolatban álljanak a felhasználói szférával, azzal együtt alakítsák ki oktatási-kutatási stratégiájukat.

A felsőoktatási intézményeknek tehát sokkal nagyobb súlyt kell helyezniük a belső, tartalmi megújulásra, és sokkal koncentráltabban kell felhasználniuk erőforrásaikat, mint eddig. Vállalkozó típusú egyetemekké, főiskolákká kell válniuk, megkeresni azokat a piaci lehetőségeket, amelyek az újfajta „piacképes" munkaerő képzésére is módot adnak. Dr. Kocsis Károly, a Gödöllői Agrártudományi Egyetem rektora szerint az intézmények összevonása helyett az intézmények „profilbővítése" is megoldás lehet az interdiszciplináris, sokoldalú képzés megteremtésére. Gödöllőn ma már környezetgazdálkodási, agrármenedzser, kereskedelmi és vállalkozási szakok is léteznek, megindult a tanárképzés is. Bővítik saját bevételeiket, bevezették a térítéses és önköltséges oktatási formákat, az egyre népszerűbb rövidebb tanfolyamokat és a távoktatást. Mindehhez sem pénzügyi, sem egyéb állami támogatást nem kapnak. Jó lenne, ha már meglenne a felsőoktatási törvény, de ha az (egyébként is idejétmúlt) törvényre várnak, „elszalad előlük a piac". Pedig nagyon nagy szükség lenne az új, korszerű felsőoktatási formák (menedzserképzők, postsecondary tanfolyamok) törvényben való szentesítésére. Ez évben is mintegy harmincezer frissen érettségizett fiatal marad a hagyományos felsőoktatási rendszereken kívül, potenciális munkanélküliként.

Az oktatási rendszer tehát nem függetlenedhet a szűkebb és tágabb társadalmi környezettől. A konferencia, ha nem is tudta megoldani a jelen és a jövő szellemi erőforrásainak gondjait, de átértékelte például az annyit hangoztatott intézményi autonómiát. Mára sokak számára világossá vált, hogy nincs totális autonómia, hiszen az autonómia az oktatásban sem más, mint a sokszoros függések rendszere. Esélyünk tehát akkor van, ha a jövőben szellemi erőforrásainkkal ennek jegyében gazdálkodunk.

Bonifert Mária

Elin Pelin

Ha valaki azzal az igénnyel fordulna hozzám, hogy adjam elő ismereteimet a mai Bulgáriáról, alighanem szótalan maradnék. Valami pedig bizonyosan történik ott is. Akadnak talán, akik tudnak róla eztazt, de a magamfajta, újságból-tévéből tájékozódó emberhez nem jutnak onnan hírek mostanában.

Ellenben, ha arról kérdeznének: mi volt a helyzet száz évvel ezelőtt Bulgáriában? – rögtön órákig tartó előadásba fognék. S vonatkozó ismereteim nem a történettudományból vétettek, hanem arra alapozódnak, hogy pár héttel ezelőtt Elin Pelin prózaíró olvasásába kezdtem.

Most vallom be életemben először a nyilvánosság előtt, hogy mindig szívesebben társalgok egy íróval, mint olvasom a művét. Jobban érdekel az élő ember, mint a holt betű. Persze csakis kortárs írókkal „kortársaloghatok", a régebbiekhez az általuk hátrahagyott írott szó közegén át közelíthetek, és az igazán kiemelkedőkhöz még így is – úgyszólván – testközelbe kerülhetek. Azt vallotta Németh László, hogy amikor az Anna Kareninát fordította Tolsztojtól, úgy érezte magát, mint akit egy óriás a térdére ültetett és mesélt neki. Gyönyörű írott kép.

Hasonlóképpen vagyok Elin Pelinnel. Olvasom – és olyan, mintha a szobámban ülve beszélne hozzám. Lélegzetvisszafojtva fülelek, pedig merő köznapiságról regél: szerelmes lányról, együgyű lényekről, papokról, tanítókról, kupecekről, ügyvédekről, akik mind-mind egy paraszti tengerbe ágyazottan léteznek, abból következően, hogy Bulgária parasztország volt a század elején. S ezekből a többnyire rövidre formált csip-csup ügyekből áll össze az az emberkép és társadalomkép, amelyről a történettudományi kutatásokkal egyezően áradozhatnék órákon át valamely kérdezőnek. Az ábrázolás ugyanis nemcsak lebilincselően szép szavak követe; hanem a korabeli valóság realista rajza is. Tudom, hogy megannyi más irányzata létezik az irodalomnak, és a realizmus mostanság nem feltétlenül a legrangosabbnak minősített művészeti alkotásmód, ámde Elin Pelin ténykedése idején ez volt az igazi újdonság, és nemcsak Bulgáriában, hanem Oroszországban, avagy éppen a Magyarországon divatozó népi romantikához képest.

Életrajzából tudom, hogy Elin Pelin egy bolgár népdal kezdősorából kiválasztott, játékosan összecsengő szópár, amit a szülei után Dimitar Ivanovnak nevezett falusi tanító irodalmi álnévként használt és emelt magasba.

Akkor született, amikor véget ért Bulgáriában a törökök ötszáz éves uralma, s a felszabadulást követő mámoros és reményteljes évek után gyors kiábrándulás következett... Meg-megállok az olvasásban és arra gondolok: minő aktualitás! Hányszor, de hányszor ismétlődik hasonló a történelemben?! Lehet, hogy Elin Pelin műveiből sokat megtudhatunk a mai bolgár valóságról is?

Most júliusban lenne százhuszonhat éves. Nem kerek tehát az évforduló, nincsenek hivatalos megemlékezések, csak azért hoztam szóba, mert jó olvasnivaló után kutatva, véletlenül őt emeltem le könyvespolcomról, s írásaival ismerkedve elegendő okot érzek arra, hogy tisztelegjek személyisége előtt.

Csák Gyula

GrotReál Art a Várban

Évekig voltam fiatal tehetség, aztán karikaturista lettem, majd tanár, most azt hiszem, hogy képzőművész vagyok – nyilatkozta a marosvásárhelyi *Molnár Dénes*, akinek néhány napja nyílt kiállítása e hónap végéig látható az Országos Széchényi Könyvtárban.

A „grotreál" szó éppoly bizarr, mint maguk az alkotások: festmények, rajzok, metszetgrafikák és könyvillusztrációk. Egy erdélyi „ezermester" kézműves tudásról árulkodó munkái, olyan mesterember keze nyomai, aki mindig csínján bánik a humorral, de sohasem sajnálja az igazi matériát, a mindennapi élet tapasztalatként leülepedő bölcsességét.

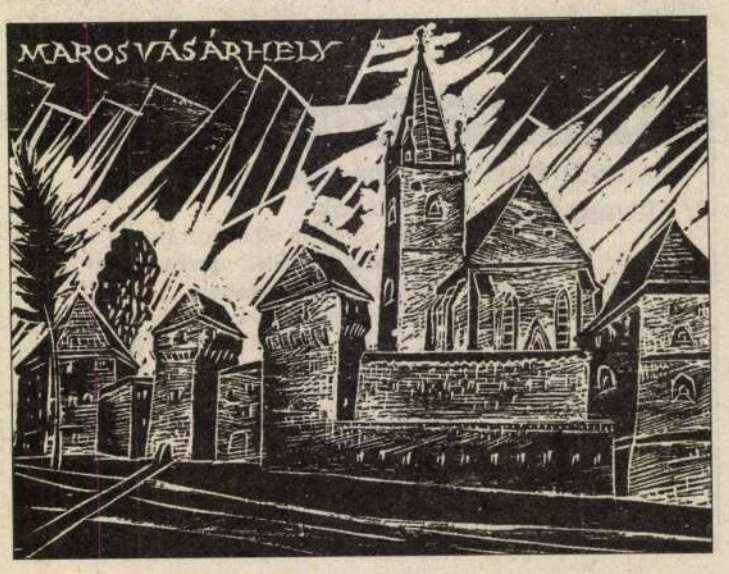

lis irányba tolódott el: továbbra is tiltották az abortuszt, azonban a közvélemény és a környező államok törvényhozásának nyomására liberalizálódott a törvény.

A német nők külföldre jártak elvégeztetni az abortuszt…

— Ez a hatvanas évektől kezdődött, Hollandiába és a skandináv államokba mentek. Ennek egyik következménye az volt, hogy a művi vetélést bizonyos körülmények között Németországban is megengedték: ha például a terhesség erőszakos cselekmény következtében jött létre vagy orvosi szempontból látható volt, hogy a magzat nem egészséges. Gumiparagrafus született, amelyet lehetett így is, úgy is értelmezni. Fontos tény, hogy a művi abortuszt a társadalom biztosítás terhére lehetett elvégeztetni. Ezzel együtt 1990-ig Nyugat—Németországban az abortusz tiltott volt, büntették, ám a büntetést soha nem hajtották végre.

A keletnémet gyakorlatot hazai tapasztalatainkból ismerjük. Milyen politikai küzdelem előzte meg az új német törvény elfogadását?

— Ez a hatvanas évektől kezdődött, Hollandiába és a skandináv államokba mentek. Ennek egyik következménye az volt, hogy a művi vetélést bizonyos körülmények között Németországban is megengedték: ha például a terhesség erőszakos cselekmény következtében jött létre vagy orvosi szempontból látható volt, hogy a magzat nem egészséges. Gumiparagrafus született, amelyet lehetett így is, úgy is értelmezni. Fontos tény, hogy a művi abortuszt a társadalom biztosítás terhére lehetett elvégeztetni. Ezzel együtt 1990-ig Nyugat—Németországban az abortusz tiltott volt, büntették, ám a büntetést soha nem hajtották végre.

A keletnémet gyakorlatot hazai tapasztalatainkból ismerjük. Milyen politikai küzdelem előzte meg az új német törvény elfogadását?

— Az 1989-es fordulat után a keletnémet parlamentben is felmerült, hogy a művi vetélés továbbra is tiltott, büntetendő cselekmény marad, a büntető szankcióktól azonban eltekintenek, ha az asszony előzetesen felkereste a tanácsadó testületet, s ott erről igazolást kapott. A jogi képtelenség abban jelentkezik, hogy ha egy törvény kimondja, hogy tilos valami, s ezért büntető szankciókat helyez kilátásba, ugyanakkor nem engedheti meg azt, amit tilt.

Milyen álláspontot foglalt el a német katolikus egyház?

— A német püspöki kar hibát követett el, amikor politikai megfontolásból, politikai nyomásra beleegyezett ebbe a megoldásba. A tanácsadó testületek munkájában részt vesznek a katolikus, a protestáns egyház, a különböző társadalmi szervezetek képviselői, s katolikus részről is aláírták azon igazolásokat, amely dokumentumok birtokában büntetlenül, a társadalombiztosítás terhére végre lehetett hajtatni az abortuszt. Sok százezer esetről van szó.

A helyi egyház nem volt egységes ebben a kérdésben...

— Németországban ma legálisan legalább kétmillió, illegálisan további egymillió török, azaz iszlám vallású ember él. A volt keletnémet területeken a lakosságnak csak hét százaléka jár templomba. Szászországban például az egyház társadalmi szerepe, befolyása egyáltalán nem érvényesül. Az onnan származó képviselőktől nem lehet elvárni, hogy katolikus álláspontot képviseljenek a törvényhozásban.

Nyilvánvaló, hogy az egyháznak kompromisszumokat kell kötnie, ám ez nem mehet a dogma rovására, s II. János Pál pápa említett levelére utalva azt kell mondanunk: tökéletesen igaza van a Szentatyának.

A pápa által ajánlott mondat - az egyház aláírása nem jelent hozzájárulást a művi vetélés végrehatóan évenként több ezer magzatot lehetett így megmenteni. Ezzel szemben a püspöki karon belül többen azt az álláspontot képviselték: az egyház aláírásával mintha legalizálná a művi vetélést. Olyan belső vita alakult ki a német katolicizmuson belül, amelybe végül II. János Pál pápát is bevonták. A Szentatya levelében fölszólította a püspököket, hogy alakítsanak ki egységes álláspontot, másrészt pedig az egyház csak úgy vehet részt a tanácsadó testületek munkájában, ha azt a mondatot, amely szerint az aláírás nem jelent hozzájárulást a művi vetélés végrehajtásához, belefoglalják a kiadott dokumentumba.

A Fuldában ülésező püspökkari konferencia a levél kapcsán nehéz helyzetbe került, ugyanis a Német Katolikusok Központi Bizottsága azt hangoztatta: mindenképpen benn kell maradni a bizottságokban, s sajnos voltak olyan püspökök - mint például a limburgi -, akik éles nyilatkozatot adtak ki, hogy ők, illetve a német egyház a Szentatyától segítséget, nem pedig szemrehányást várt. A pápa és a Kúria

Milyen ez a valóság napjainkban?

— Németországban ma legálisan legalább kétmillió, illegálisan további egymillió török, azaz iszlám vallású ember él. A volt keletnémet területeken a lakosságnak csak hét százaléka jár templomba. Szászországban például az egyház társadalmi szerepe, befolyása egyáltalán nem érvényesül. Az onnan származó képviselőktől nem lehet elvárni, hogy katolikus álláspontot képviseljenek a törvényhozásban.

Nyilvánvaló, hogy az egyháznak kompromisszumokat kell kötnie, ám ez nem mehet a dogma rovására, s II. János Pál pápa említett levelére utalva azt kell mondanunk: tökéletesen igaza van a Szentatyának.

A pápa által ajánlott mondat - az egyház aláírása nem jelent hozzájárulást a művi vetélés végrehozzájárultak az egyház elhatározásához. Egy-egy püspök azonban nem volt megelégedve ezzel. Dyba püspök mindenek ellenére sem hajlandó engedni. Álláspontját az támasztja alá, hogy bár az egyház a korábban idézett mondatot bevetette az igazolás szövegébe, a művi abortuszok ennek ellenére folytatódnak.

A betoldott mondat eszerint inkább a lelkiismeret megnyugtatását eredményezte csupán?

— Pontosan így van. A püspöki karon belül újból megindult a vita, s ennek eredményeként Lehmannak és a három bíborosnak Rómába kellett utaznia. *Ratzinger* bíborosnak, a nagy német teológusnak erkölcsi kérdésekben kiemelt szava van, ugyanakkor mint a Hittani Kongregáció vezetője a Kúria vonalát követi.

A végső szót tehát még mindig nem mondták ki. A hivatalos egyház valószínűleg kivonul a tanácsadó testületekből, és saját maga állít föl tanácsadó szerveket. Ez azonban igen költséges, s az egyháznak magának kell fedeznie.

Dyba püspök egyházmegyéjében fölállított már ilyen testületeket?

Mit tehetne az egyház?

— Az egyetlen megoldás a kritikus élethelyzetbe jutott asszonyokon való segítés. Nemcsak tanácsadásra van szükség, hanem segélyezésre is. Németországban, akármilyen magas is az életszínvonal, sokan a társadalom peremére szorultak, s anyagilag sem tudják a gyermeket vállalni.

Súlyos, megoldatlan gond alakult ki, amelybe a német katolikus egyház, a német püspöki kar politikai megfontolásokból ment bele. A politikai pártok már hallani sem akarnak a törvény módosításáról. S tudják, hogy ilyesmi az SPD vezette Schröder-kormány alatt végképp nem menne át a parlamentben.

A német egyház presztízsveszteséggel kerül ki ebből a helyzetből, bármit tesz is ezek után?

— Minden bizonnyal. Már most is elmondható ez, bár szerintem az egyház akkor tudja a tekintélyét megőrizni, ha következetesen ragaszkodik az elveihez. Erkölcsi elvekből, dogmatikus hittételi elvekből nem lehet engedni, mert akkor az egyház föladta magát.

elmer

Életműkiadás

A Szabad Tér Kiadó megkezdte *Nemeskürty István* húsz kötetre tervezett életműsorozatának kiadását. Az óév végén már napvilágot látott az első könyv, a *Bornemisza Péter és kora* című monográfia.

Nemeskürty első kutatási területe a XVI. század jelentős író-prédikátorának és irodalmi nevelőjének, Bornemiszának az életműve volt. Mindez méltó nyitánya lehet az év tavaszán 75. születésnapját betöltő „tanár úr" eddigi munkásságát összefoglaló és színvonalas kiadásban megjelentető sorozatnak.

Szeghalmi

A zene hatalma

A jó zene táncra kéri fel a lelked. Először a ritmus csak incselkedik veled, hogy felkeltse érdeklődésedet, később megpróbál a lelkedbe hatolni. Te elfogadod a felkérést. Először lassú forgással ismerkedik a tempóddal, hogy magához édesgessen. Néhány zsongító, zengő-bongó ritmusváltással megfigyeli, tudod-e követni. Ha igen, hirtelen felgyorsítja a tempót. Most már nincs menekvés, elkezd repíteni. A lábad már nem éri a földet, de a sebesség már szédületes, a ritmus szinte követhetetlen. Fájdalommal és örömmel vegyesen érzed a megtisztulást. A ritmus hirtelen csökken, feloldó motívumok következnek. Előkészíti leszállásod a földre.

Egy lágy dallam még, amire ráhuppansz a földön, ez egyben a búcsúzás is. S te ott fekszel boldogan és tisztán. A zene azért hasznos az emberiség számára, mert általa megismeri az isteni harmóniát.

Fenyvesi Miklós

Ne hagyjátok a templomot!

„Millenniumi emlékezéseink vezérmotívumaként hangzik el gyakorta, hogy megannyi kihalt vándor nép között csodával határos történelmi tény a magyar állam létrejötte a Kárpát-medencében. A csodának persze magyarázata van. Szent István által megtartó erőnkké lett, vén Európának fiatal, erős népévé növesztett minket a kereszténység felvétele. — Indulhatunk máris — templomnézőbe..."

Sütő András fenti sorait egy kiállításhoz készült katalógus előszavából idéztem. Rendkívüli kiállítás „Magyar Millennium 2000" címmel a Vármegye Galériában, nem mindennapi gondolattal, művészi indítékkal: Erdélyi templomok. *Molnár Dénes* grafikái. Gyulafehérvár, Beszterce, Nagyenyed, Marosvásárhely, Ákos, Déva vára a Magna Curiával, Székelyudvarhely, Gyergyószentmiklós, Csíkszentmiklós, Szamosújvár, Déva vára a ferences kolostorral... Templomok és várak... És megint idéznem kell az ismertetőből, *Hajdú Demeter Dénes* szívből jövő sorait: „Sehol annyi erőd, vár, várrom, mint amennyi Erdélyben található. Ez az országrész a művészetek hazája, a vallásszabadság otthona évszázadokon keresztül. Különleges építészeti ritkasága — talán szimbólumnak is tekinthető — az erődtemplom. A magyar és szász nemzet mindig Istennél keresett oltalmat szorongásai közepette, miközben bizakodó szemmel tekint Nyugat felé... Valamennyi jelentősebb művészeti áramlat otthonra talált Erdélyben. A gótika, reneszánsz, barokk — mind remeket teremtett itt, de a genius loci törvényeinek engedelmeskedve: erdélyi formát öltött. Hozzásimult az itt élő nép lelkéhez és a tájhoz..." Erről beszélnek a Marosvásárhelyen élő Molnár Dénes utánozhatatlan metszetei, amelyek kiállításokon eljutottak Csíkszeredától, Nagyszebentől Szófiáig, Ljubljanáig, Marosvásárhelytől Montreálig, Tokióig, Isztambulig, hogy csak néhányat említsek. A kitűnő grafikusművész Erdély műemléktemplomait, a történelmi múltból megmentett értékeit úgy adja át a jövőnek — s természetesen a jelennek — hogy lélektől lélekig találják meg az utat.

Schelken Pálma

Ágoston Anikó

Fehérben...

Puffos ruhába burkolódzva
alszik a táj.
A természet méla csendjét
csak egy rekedt károgás töri
meg -
Nagy fekete madár hagyja
lábnyomát a végtelen
hószőnyegen.
Súlyos felhők ülnek a
roppant hegy csúcsán,
majd méltóságteljesen tova
úsznak a komor ég alján.
Millió apró csillám
keringőzik a széllel. -
Terhe alatt mélyen meghajlik
minden ág...

Sediánszky János

Europa nostra

I.Chartres

Hátrálsz és bámulod
ez a lélek felhőkarcolója
följebb csak anyag törhet
erők nyers mámora
arányok és ívek közös
gondolata
úgy hogy szép is legyen
szebb nem lehet soha.
Ez az egymásra rótt
kövek litániája
a rózsaablakok kék hókristály
virága
szikrákat dobál a pillérek
falára.
Meghalt alázatát a vak idő
siratja
odvas lyukak szeméből
piszkos szalag gyanánt
folyik a föld felé
könnyének gyász-patakja.
Páratlan tornyaid
égnek emelt ujjak
be nem vált esküvés
szégyenétől zúgnak
s a koraesti nap
ha ferdén rádlövell
mint elsikkadt remény
letört szobrok tövén
múló vigasztalás
szirmok sárgája villan.

Országos Széchényi Könyvtár

National Széchényi Library

M E G H Í V Ó

MOLNÁR DÉNES "GROTREÁL-ART"

című kiállítására

az

ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁRBA

A kiállítás megtekinthető: 1993. június 25-július 31-ig

hétfőn 13-18 óráig
kedd-szombatig 10-18 óráig

MOLNÁR Dénes

H-1827 Budapest, Budavári Palota F épület Phone:(36-1) 155-6967 Fax:(36-1) 202-0804 Telex:224226 bibln.h

GROTREAL ART

MOLNÁR DÉNES

KIÁLLÍTÁS

AZ ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁRBAN

A kiállítás megtekinthető:

1993. június 25 - július 31-ig

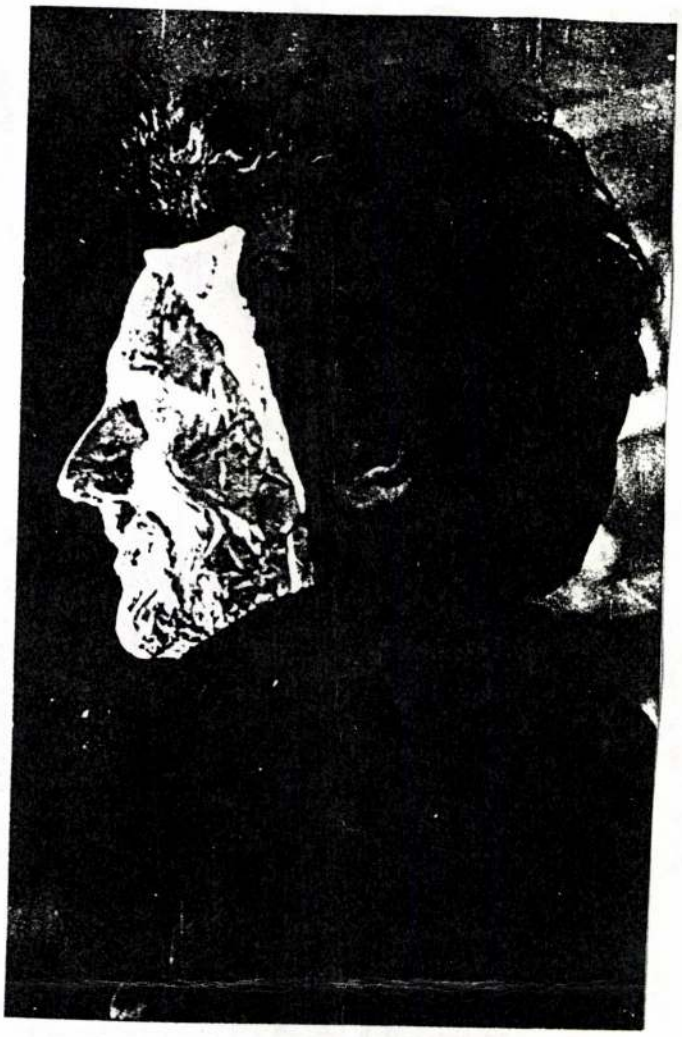

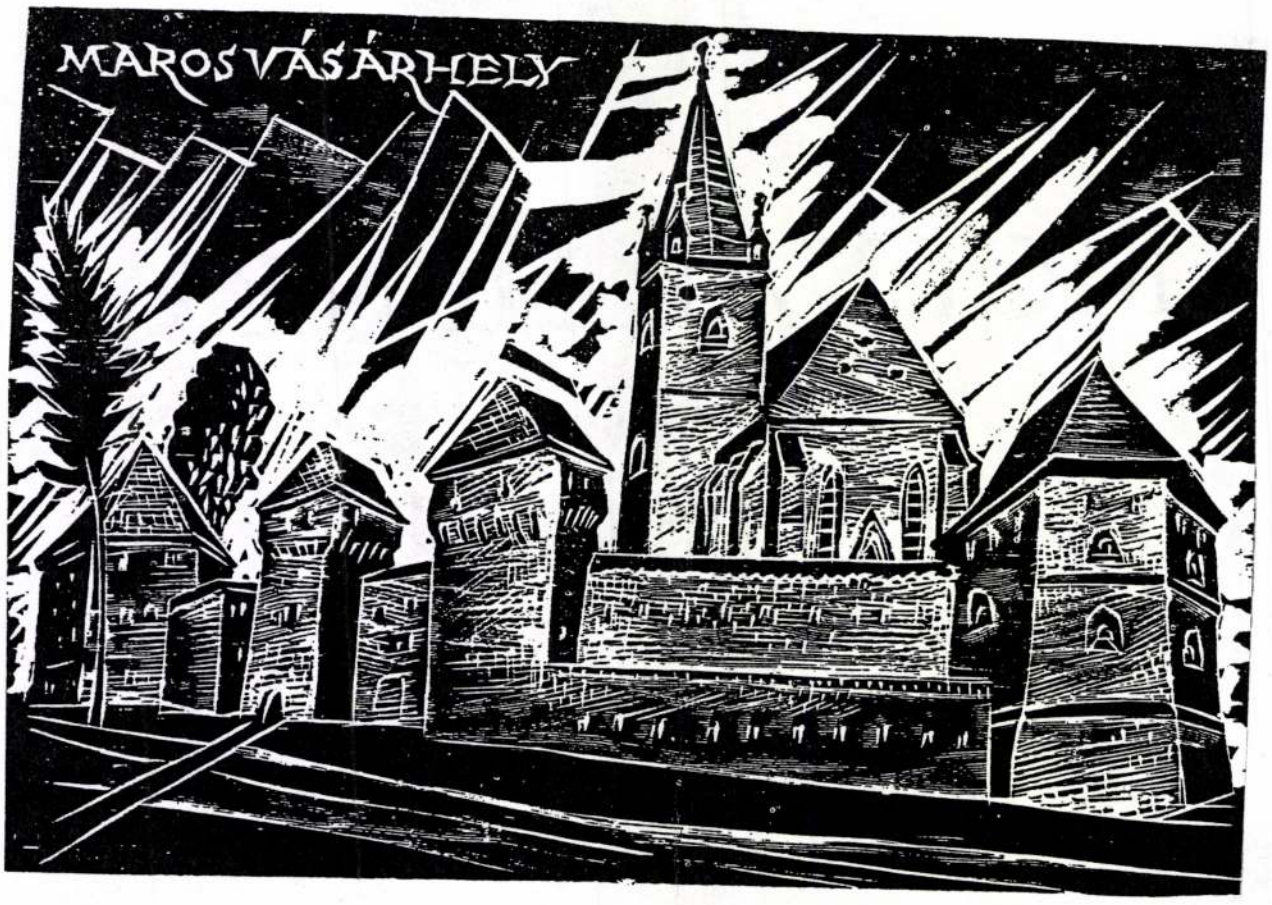
MAROSVÁSÁRHELY

MOLNÁR Dénes

92. szept. 25.

I. OLDAL — NÉPÚJSÁG

NÉPÚJSÁG MAROSVÁSÁRHELY

Napról napra

TÁRLATNYITÁS... Molnár Dénes marosvásárhelyi festőművész, grafikus, egyik leggyakrabban jelentkező alkotónk ismét közönség elé áll. Újabb munkáiból rendezett egyéni tárlata ma délután 18 órakor nyílik meg a Kultúrpalota földszinti galériájában.

---

e z é s i l a p

.....

.....

.....

II.Fa- és a VIII.Fémrestaurá-

.....

.....

c!

diavetítő, -írásvetítő, -video

.....

n é v

NÉPÚJSÁG
MAROSVÁSÁRHELY

Mit hoz a holnap?

Nem először szólunk Makfalváról, és bizonyára nem utoljára. A képzőművészeti alkotótábor minden bizonnyal hallat még magáról. Ha nem így lenne, tenni kellene azért, hogy ne övezze csend, ne maradjon el a sokat ígérő folytatás. Ha más nem, a művelődési otthon előcsarnokában rendezett kiállítás színvonala, kétségtelen értékei is erre figyelmeztetnek. De nyilván nem csak ez. Valamikor, úgy húsz évvel ezelőtt a szárhegyi tábor is valahogy így kezdte. És tudjuk hova jutott... Remélhetőleg a nem túlságosan távoli jövőben a kulturális hagyományaival amúgy is kitűnt Küküllő-menti község is országosan, nemzetközileg elismertté teszi ma még csak körvonalazódó művésztelepét. Ez is szóba került a tábor szervezőivel, idei vendégeivel folytatott eszmecserén. Következzék erről néhány gondolat, tekintsünk be abba, ami a makfalvi hét során az alkotói eseménynaptárt gazdagította.

Makfalvi táborozás

FÜLÖP DÉNES, a Wesselényi Művelődési Egylet elnöke, a tábor fő szervezője: Nehéz valamit elkezdeni, de még nehezebb folytatni ebben az inflálódó világban. Nagyon összefogott a község, Zsigmond Kálmán polgármesterrel az élen sokan segítettek anyagilag, erkölcsileg. Felismerték, hogy ha sikerülne ezt a tábort felfuttatni, állandósítani, Makfalva igen-igen sokat nyerne. Ha valóra tudnánk váltani a távlati elképzeléseket, ha tényleg létrejönne a művésztelep állandó szállás- és étkeztetési lehetőséggel, kiállító teremmel, eladással egybekötött tárlattal, galériával, alaposan fellendíthetnénk a faluturizmust, ami kilábaltathatná a községet a pénztelenségből, a mai szorongatott helyzetből. A jövendő képtár magja máris megvan. Kusztos Endre, a falu szülöttje adományozott nekünk 120 alkotást, azzal indultunk. Jelenleg mintegy 180 mű birtokában vagyunk, minden táborozás alkalmával gazdagszunk. Ez mindenképpen biztatás a továbblépésre.

KEDEI ZOLTÁN festőművész — Marosvásárhely: Makfalvára már úgy jövök, mint haza. Sokadikszor vagyok itt, talán ez a mostani hét volt a legsikerültebb, a legszebb. Talán azért, mert a korábbi motívumaim közé a figurálisak is bejöttek, kapcsolatot teremthettem az emberekkel. Elhatározásom, hogy jövőre, ha még lesz tábor és meg is hívnak, kimondottan portrékat fogok készíteni. Ami egyébként a kilátásokat illeti, azokról nagyon sokat beszélgettünk. Nekem legalább annyira szívügyem, mint Fülöp Dénesnek, hogy itt is megvalósuljon valami rendkívüli. Talán azért, mert én is a Küküllő vidék szülöttje vagyok. A tábor jövőjét illetően nem nagy szavakra, népnevelés-szerű fogalmakra gondolok, hanem egyszerűen arra, hogy a helyi múzeum, képtár, művésztelep létesítésével meghonosíthatnánk itt a piacgazdálkodással összefüggő falusi turisztikát.

SUBA LÁSZLÓ kerámikusművész — Torda: Ahányszor hazajövök, mindig igyekszem új sorozatot előállítani. Most a Jézus élete témájú kerámiacikklust képzeltem el, valósítottam meg. Izgalommal várom, hogyan fogadják a kollegák, a közönség. Izgat, hogy megerősítenek-e elképzelésemben vagy sem. Én különben erősen kötődöm a néphagyományhoz, itt-létemet felhasználom arra, hogy a népélet tárgyi világával alaposabban megismerkedjem. Makfalva és környéke, Geges, Abod, Siklód igen gazdag ilyen tekintetben. A táborozás során feltöltődöm mindezzel. Ebben a vonatkozásban lehet vonzó mások számára is a művésztelep, amelynek jövőjében bízom, s képességeim szerint mindig támogatom.

MOLNÁR DÉNES grafikusművész — Marosvásárhely: Németországi tartózkodás után jöttem ide, ahol úgy érzem, itthon vagyok. Nyugaton a múltidéző látványt mesterségesen őrizték meg a maiak számára. Itt lépten-nyomon olyasmit talál az ember, ami eredeti. A vad természet, az elhanyagolt népi alkotások, faluegyüttesek ragadják meg a fantáziát, indítják el a gondolatot. Fontosnak tartom a népművészet emlékeinek a megőrökítését. Ezen a héten Havadon is jártunk. Tizenkét évvel ezelőtt Nagy Olga gyűjteményéhez rengeteget rajzoltam ott. Ma már egyetlen kapu se áll, nincs mit lerajzolni belőlük. A népi emlékeket nem tekintik kincsnek, a mulandóság zavartalanul érintheti őket. Ha mi, művészek ebből a hangulatból valamit megfogunk, vagy dokumentáris, etnografikai munkákban rögzítünk, talán valamennyit átmenthetünk az utókorra. Döbbenetes élmény volt a duzzasztógát mögött emelkedő tóba fulladt település, Bözödújfalu látványa is, ott is megfordultunk. Bárki bárhonnan jönne, megérintené az a csoda, amit itteni tájnak, építészeti együtteseknek, faluközösségeknek nevezünk. Ezért kellene minél többfelől, külföldről is meghívni Makfalvára művészeket. Történelmi hely ez, Dózsa Györgyöt, Wesselényi Miklóst, régi művelődési hagyományokat idéz. Elvittek Nyárádszentsimonra, Rigmányba, Havadra is, el lehet menni Siklódra, Szolokmára. Mindenik falu külön egyéniség, a festő mindenhol valami mást kap. Ez adhatja a makfalvi tábor fő sajátosságát. Nem egy község, a Kisküküllő-menti falvak művésztelepe lehetne.

MOLNÁR DÉNES grafikája

KAZINCZY GÁBOR grafikusművész — Temesvár: Makfalvi feleségem révén kötődöm ide. Minden nyáron hazajárunk. alapító tagnak érzem magam.. Sajnos, azon a nagyon szomorú indulóson mi hoztuk a tragikus hírt Nagy Pálék haláláról. Örülök, hogy a sorozat újraindult, helyrerázódott és igen ígéretes. Szerintem nemzetközi hírűvé válhat. A következetesség, komolyság, amivel évente megszervezik, ahogyan a művészek itt dolgoznak, igen biztató. A község vezetői is belátják, milyen fontos a falumenedzselés, amibe szervesen beleilleszthető az alkotótábor. Gyűl a képanyag ennek külön terem, a művésztelepnek külön épület kellene. Lehetőség adódna, tárgyaltunk róla a helyi vezetőkkel. Én hiszem, hogy szép jövő előtt áll a makfalvi képzőművészeti tábor.

N. M. K.

4. Veresmarti Gáspár

1633-ban és 34-ben volt a vásárhelyi református schola rektora. A híres szónokból később Erdély püspöke lett. Egyik latin nyelvű gyászversében ezt írta:

És te kegyes had — krisztusi vér a te szent adományod —
Vesd meg a földet, higgy, és meghalni [illegible].

1631.

5. Mátyus István

Marosszék főorvosa, az első magyar dietétika szerzője, ezt írja a Református Kollégium nyomdájában megjelent Dietétikájában:

„ ... *Tíz esztendők alatt gyakorolt fáradságos praxisaim közben nyilván megtanultam hogy akármi nyavalyában is az okos diétarendeléssel jóval többet nyerhetnénk, mint a sok rossz ízű, nehéz szagú és drága árú patikai szerekkel*".

1766.

Könyvtárát a Kollégiumra hagyta: nevelési elveit főként innen ismerték meg városunk nevelői és tanulói:

„ ... *Kit-kit a maga természeti hajlandósága szerint bizonyos hivatalra és munkára kell fogni. Nem is kén itt arra vigyázni az atyáknak, mit szerenének ők, hogy lenne az ő gyermekekből; hanem hogy mire volna azoknak természeti hajlandóságok*".

1766.

TÓTH ISTVÁN válogatása és fordításai

Lázáry René Sándor

Dsuang-hszi Székelyföldön

Kerek világ, rég voltál vánkosom!
Vén hangyaboly, ha végre élni hagynál...
Borult le rám égbolt Bálványoson:

Nyüzsgött a lég, a málnavész, a Nagymál!
Alomfüvek közt — lét, kisirt öröm...
Lelkembe illant, szállt a pillanat már:

Pillangó árnya forró sirkövön.

Maros-Vásárhelyt, 1893 márciusában

A lator dala

Nagypénteken nincs nappalod, sem éjed:
Hol rád talál, hol elveszít az ének...
Úgy élsz, miként a szög tenyérbe mélyed:
Akárha folyton felfeszítenének...

Nagypénteken nincs nappalod, sem éjed:
Magad vagy, immár nem lehetsz a Másik...
Úgy élsz, miként a szög tenyérbe mélyed:
Lelked, fogad hitvány világba vásik —

Vétkezz, ha tudsz, a fölnemtámadásig.

Maros-Vásárhelyt, 1893 áprilisában

Lázáry René Sándor 1859-ben született Kolozsvárott. Latin és francia szakos tanár volt, kiváló romanista hírében állott, de hosszabb ideig hivatalnokként is működött. Marosvásárhelyen hunyt el 1927-ben. Költeményeinek egy része a kortársi legenda szerint kocsmában, pálinka mellett keletkezett. Harminchat vers maradt utána: kéziratos formában, a Molter-hagyatékban. (Marosi Ildikó és Marosi **Barna** szíves hozzájárulásával közzéteszi **Kovács András Ferenc.**)

Az ÚPMH tárlata

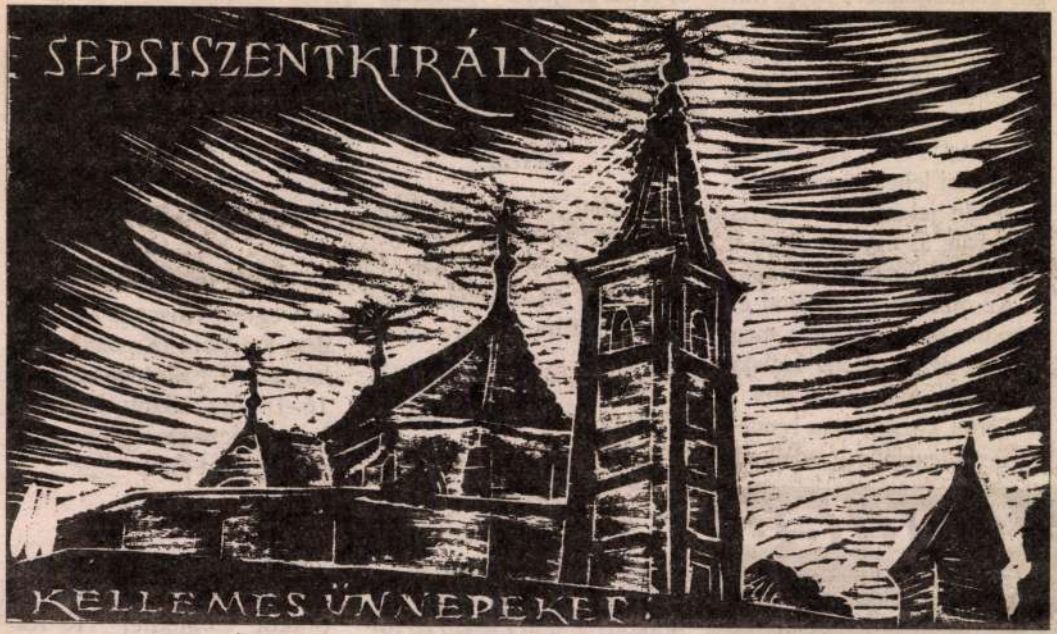

Molnár Dénes grafikusművész képeslapjaiból

MOLNÁR DÉNES - grafikus

Új Pest Megyei Hírlap
1998.04.02

célú pályázatok saját forrásainak fedezeteként szolgálhat.

Az intézmények biztonságos üzemeltetésére 208,8 millió forintot használtak fel. Pozitívum, hogy a közhasznú foglalkoztatások által lényeges megtakarításra tettek szert. Az 1997. évi szerény fejlesztési lehetőségeik felújításokban jelentkeztek, az iskolákban, az egészségügyi és művelődési intézményeknél.

Az önkormányzat által elfogadott döntés alapján megkezdték az új piactér kialakítását a régi malom udvarán.

Törtel község nem rendelkezik potenciális gazdálkodó hogy az iparűzési adót nem vezetik be a községben, de a kommunális adó 1,3 milliós bevétele jól jön a végelszámolásnál. **(m. l.)**

gyeleti hatóságokhoz.

Egyelőre itt tartunk. Bízunk az ésszerű megoldásban.

(magyar)

- Cegléd
nyelméért!
s, autómentés.

Programajánló

Mozi

Cegléd Szabadság filmszínház. *Április 2–8.* 17.45, szombaton és vasárnap 15 órakor is, ***Anasztázia*** színes, amerikai film.

*

Április 2–8. 20 órakor ***COP LAND*** színes, feliratos amerikai film.

Előadás

Cegléd, Református Gyülekezeti Ház (Iskola u. 1.) Április 5-én (vasárnap) 16 órakor *Németh László* és *Ravasz László* művei nyomán „A magyarság, mint feladat és elhivatottság". Előadó: *ifj. Hegedüs Lóránt.*

Jogi tanácsadás

Cegléd, Kossuth Művelődési Központ (Kaszinó, Felház u. 62.) Minden szerdán 16–18 óra között ingyenes jogi tanácsadás *dr. Váczi István* ügyvéd által.

Sport

Cegléd Teke Csarnok Április 4-én (szombaton) 11 órakor Ceglédtej TK–Kaposvár.

MOLNÁR Dénes

Galambos Ferenc: Molnár Dénes.
= Könyvtáros, 35, 1985, 2. 105. ll.

MOLNÁR Dénes

Népújság
Művelődés
1991.
XI. 7.

Fametszetek

A Maros és Küküllői Egyházkör unitárius templomai címmel nyílt meg Molnár Dénes kiállítása az unitárius egyház tanácstermében. A kiállítás két hétig tekinthető meg: 9—12 óra között.

NE OOK

III. KÖTET

CABALLINI — EZBAR

IRTA

Essegváry. — A XV—XVI. században élt család. *(NI.* IV/80.)

Estó. — Címeres nemeslevelet 1636. febr. 4. *E.* János nyert. *(OL.:* 1583/1906.; *Komárom-* és *Nyitram. lt.)* Kihirdette 1636. ápr. 9. Tornamegye. — Vö. *Alapi* 4.; *TK.* I/141.

Estván. — Címeres nemeslevele kelt 1634. jan. 12. Kihirdette 1636. Abaujmegye. *(Csoma* 658.)

Esze. — Az 1754/55. évi orsz. nemesi összeiráskor *Veszprémmegyében* István, Ferencz fordulnak elő az igazolt nemesek között. — Vö. *NI.* IV/100—1.; *Siebm.* 159.

Eszéky. — Címeres nemeslevelet 1548. nov. 20. *E.* Gergely nyert. *(LR.* II/305.) — Vö. *NI.* IV/101.; *Siebm.* 161.; *Balogh* 54.

Eszenyi. — Címeres nemeslevelet II. Mátyástól 1609. decz. 18. *E.* György nyert. *(Beregm. lt.)* — Vö. *Siebm.* 159.; *NIf.* II/177.

Eszényi *(szoboszlói).* — Nemességét 1629. jun. 29-ről l.

MOLNÁR DÉNES Grotreál katalógusa
Etnografika, Studium, Vedut–art

Molnár Dénes grafikus (1947 Vadasd, Maros megye)
Postacím: Marosvásárhely (4300 Tg. Mures, str. Lamaitei nr. 19/17,
Telefon: 23736. Műterem: Marosvásárhely, Iskola utca 2, Románia)

1961—1966 — Liceum–art, 1966-1971 „Kalligrafika" (toll, tus)
1967 — Salto mortalis (40 illusztráció),
1968 — Bakaportrék (25 studium)
1969 — Filmkarcok (13 hidegtű), Zenit (8 xilo), Új Élet (15 ill.)
1970 — Marosmenti lapok (12 ill.), Maros (50 pasztell), Idol (10 relief))
1971 — Ikebana (7 heggesztett assamblage), Petőfi (30 ill. tus, toll)
1971—1975 — Académie–art (Bukarest),
1972 — Creanga' (6 tempera ill.), 31 veduta
1973 — Humol szótár (152 karikatúra), Ispirescu (6 ill.) Bárányka, 7 xilo
1974 — Aqua /20 akvaforte, Korunk–Satirikon (30 grotreál), Figura (3 repesztéses technika), Petőfi Sándor: János Vitéz (9 tempera ill.) Árvíz
1975 — Bábolna (12 litó), Dózsa (6 litó, 50 tus, ecset), Sorescu (30)
1976 — Bolyai (13 tus, toll), Bányász (3 toll, tus), Aqua (15 akvatinta)
1977 — Ady (15 litó), Humol szótár (Kriterion), Portré (5 szénrajz)
1978 — Ex libris (45 litó), József Attila (7 litó ill.), Sui generis (5 litó)
1979 — Életfa (50 pasztell), Mimika (14 szénrajz), Sport (7 lito), Excelsor
1980 — Sylvania (30 akvatinta), Idol (12 ex. l.), Havadi monográfia (75 tus, toll), Studium–art (9 szénrajz), Poster (5 guas)
1981 — Etnografika (8 akvatinta), Vadasdi sírkövek monográfia (15)
1982 — Idol–stílus (14 litó), Demográfia (2 akvatinta), Simbolum (3 litó), Portré (12 akvarell), Sóvidéki monográfia (254 tus, toll)
1983 — Drapéria–art (14 litó), Humorgrafika (43 tus, guas), Portré (40 akvarell), Ex libris ABC (27 akvatinta), Kis idol (24 akvaforte) Vadászkönyv (100 ill.) Kriterion
1984 — Demografika (36 akvatinta), Modell (8 grotreál, litó), Réka (16 litó), Solaris (11 symbolum–art), Satyrikon (7 akvatinta)
1985 — Aktok (18 olaj, studium), Zodiák (19 cinkográfia), Krix–Krax (30 toll, tus), Vigyázat, balesetveszély (320 ill.) Kriterion, Tükörkép (30 tus)
1986 — Ikebana (42 akvatinta), Fény–árnyék (20 tus, toll), Hobby (30 toll, tus), Figura–art (19 xiló), Bátorság fél egészség (monografika)
1987 — Médium (133 monotípia–art), Heraldika (20 monotípia–art) Idol–art (50 akvaforte), Mitológia (50 toll, tus), Vedut–art (42 akvatinta), Kreativitás (monográfia)
1988 — Ikebana (42-62 akvatinta), Idol–art (41 xilo), Erotika (24 akvaforte), Maros mente (76 akvatinta), Vedut-art (127 akvatinta), Gomolyag (23 grotreál színes ceruzával), Fatemplomok (21 xiló), Görgény REM (28 akvaforte), Karikatúraiskola (monografika)
1989 — Ballada (15 xiló), Mimik–art (30 olajkép), Idol–art (28 olaj), Album: Nyárád mente (80 xiló), Kükülló mente (81 xiló), Brassó REM (28 xiló), Kazett–art (20 olaj, Szászrégen), Képiskola (monografika)
1990 — ALBUM: Csíkszék (74 xiló), Kazett–art (112 olaj), Képeslapok (38)
1991 — ALBUM: Udvarhelyszék (53 xiló), Unitárius (23 xiló), Drakula (9 xiló), Dákok a nyitott égbolton (10 ill.), Háromszék (50 xiló)
1992 — ALBUM: Vártemplomok (41 xiló), Maros mente, Mezőség (126 xiló), Erdély (31 xiló), Advent (16 grotreál), Öntudat és faeke (10 ill.), Hejce (29 pasztell, 6 akvatinta, 1 rézmetszet), Mezőkövesd (20 ceruzarajz), Makfalva (21 pasztell), Dunakeszi Torzó (22 olaj, vászon), Ájin (10 tus, toll), Képeslapok (24)
1993 — Minialbum: 9 erdélyi fametszet, Studium: Udvarhelyszék, Torzó (35 olaj, vászon), Draperi–art (14 tus, toll), Pasztell (15)

ETNOGRAFIKA (album): Ballada (15 xiló, 180x260 mm), Mese és Évszakok (10 akvatinta, 250x160 mm), Sylvania (23 akvatinta, 250x160 mm), Bárányka (7 xiló ill. 240 x 330 mm), Etnográfia (8 akvatinta, 500x500 mm), Ikebana (52 akvatinta, 210x130 mm, 7 akvatinta, 285x130 mm)

VEDUT–ART (album): Várak, tornyok (245 akvatinta, 280x130 mm)
Erdély (31 xiló, 180x260 mm), Székelyföld (546 xiló, 180x260)

GROTREÁL–ART (album): Humorgrafika (43 tus, guas, 500x500 mm), Demográfia (12 akvatinta, 245x165 mm), Satyrikon (7 akvatinta, 250x325 mm), Demografika (47 akvatinta, 250x165 mm), Kalendárium (12 idol–art, 130x250 mm), Aqua (15 akvatinta, 260x165 mm)

STUDIUM–ART: Idol–art (50 akvaforte, 280x130 mm/, 41 xiló 180x260 mm), Figur–art (19 xiló, 500x700 mm), Életfa (50 pasztell), Mimika (14 szénrajz), Portré (12 akvarell), Torzó (57 olaj, vászon).

Molnár Dénes groteszk realizmusa (grotreál)

Az a művészi megközelítés, amelyet Molnár Dénes sajátos kifejezési területének — a grafikának — szentel, mennyiségileg is kiemelkedően figyelemreméltó. A negyvenes évei derekán járó művész bármikor képes elénk állni jelentős számú festménnyel, rajzzal, metszetgrafikával, könyvillusztrációval.

Molnár Dénes munkásságában arra törekszik, hogy kifejezze a valóság koordinátáinak kilengéseit, túlzásait, s ezt energiatékozló, túltengő, rendszeres tombolással önti ki magából.

A grafikus nem választja kizárólag a nagy méreteket, de amikor így dönt, akkor is kifogástalan rajztudást bizonyít, olyan biztonságot, amely komoly akadémiai felkészültségből és állandó stúdiumból ered (az akt /idol/ kedvelt témája).

Általában munkái akkorák, amekkorát az átlagos fametszet, rézkarc vagy a litográfiai kő megenged. Itt a kirobbanó erő a megmunkált felület részleteinek egymásra borulásából, megtöltéséből árad; a határozott rajzból amely az apró részleteket sem áldozza fel, bár összezsúfolja azokat. A dúc festékezése a homálynak olyan feszültséget ad, amely sokszorosítva ismétli ugyan a sötét tónust, de sajátos változatokat teremtve kizárja az unalmat. Különös módon, még egyes finoman, érzékenyen kezelt foltmaratásoknál is barlangi(GROTTA), földalatti, gondterhelten komor atmoszférájú a hangulat.

Stílusának jellegzetessége a belső feszültség rendszeres kiaknázásából ered. Ő is azon erdélyi művészek csoportjába tartozik, ezek általában fiatalabbak, akiknek szellemét a közép–európai expresszionizmus befolyásolta, konkrét megjelenítésű nyelvezetet használnak, amely nem más, mint az aktuális helyzetek kisugárzásai.

Molnár Dénes humorgrafikája (karikatúrája) az expresszivitás ugyanazon területeit járja be, a humor nagy részét feláldozza a közvetett utalások kegyetlen adagolásával, ezt szervesen beépítve munkásságának koordinátáiba.

Călin Dan (Arta)

MOLNÁR DÉNES: Grotreál-ART

etnografika — studium — vedut-art

Országos Széchenyi Könyvtár Budapest Várpalota 1993

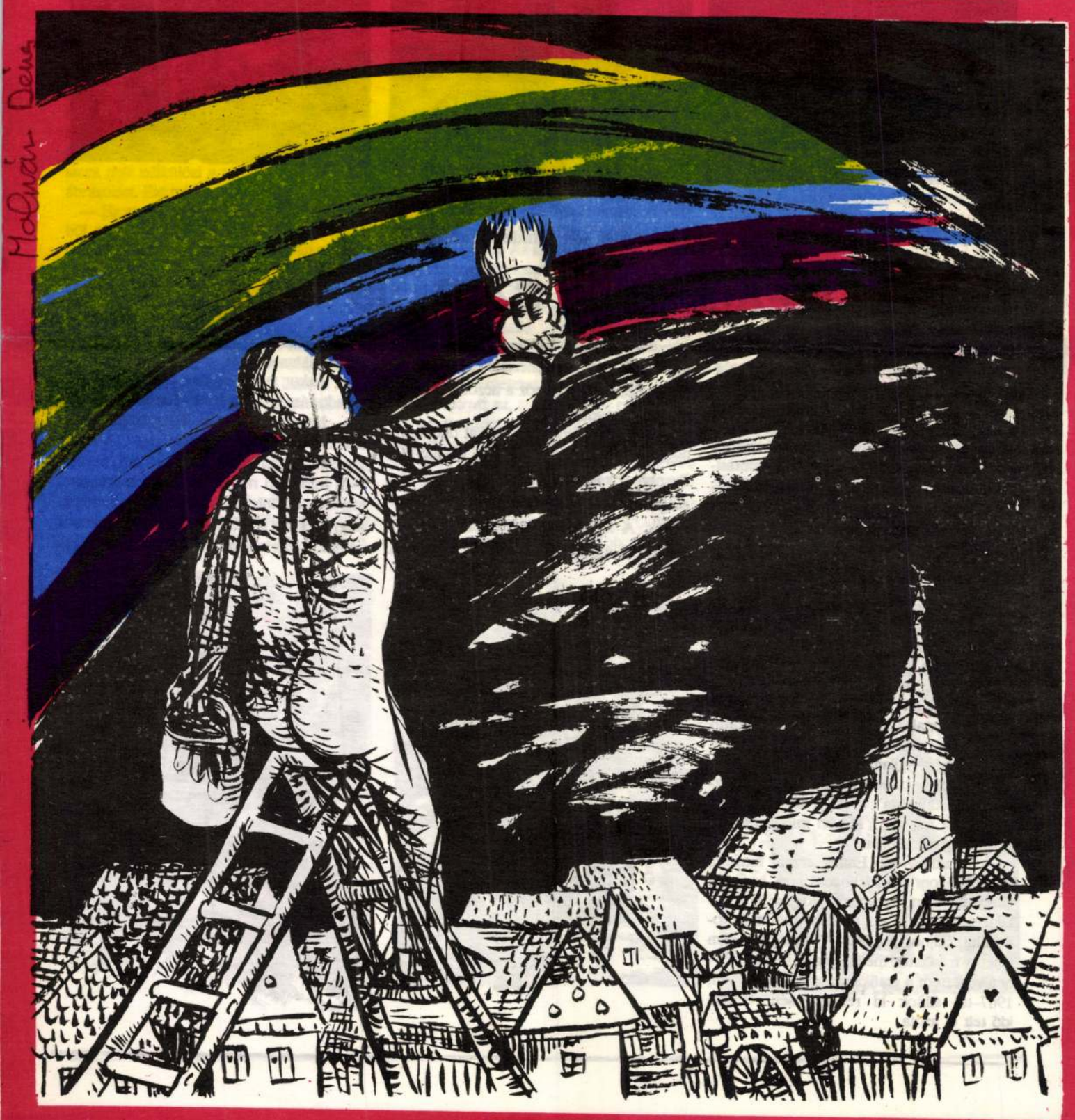

MOLNÁR DÉNES

Muhi Sándor: MOLNÁR DÉNES

Mottó: "A színe elment, a java maradt"
Kányádi Sándor

Erdélyi magyar művészetünk a még élő, idős mestereken kívül nem sok olyan alkotót tart számon a középgenerációból, akikre a folyamatos alkotótevékenység, a sokoldalú szakmai jártasság, hivatástudat és közösségi elkötelezettség a jellemző. Ennek igen összetett társadalmi, politikai, konjunkturális okai vannak. Akik közülük, '89 előtt is sikeresek voltak, azok legtöbbje szakmai vagy politikai kompromisszumok árán vált azzá. Akik etikai okokból nem váltak a hatalom szolgáivá, azokat a munkahely, a napi gondok szorítása rövid idő alatt, vasárnapi alkotóvá degradálta. És még ez a jobbik eset. Sokan kiégtek és sokan otthagyták a szakmát. Voltak olyanok is, akik nemcsak túlélni, hanem megélni is szerettek volna. Ők előbb utóbb ráálltak az eladható képek sorozatgyártására, és bár az eladhatóság nem minden esetben negatív fogalom, nálunk jórészt az volt. A művész az önmaga alkotta világ fejedelme. Ha szolgál, szolgává törpül.

Akit morális tartása a túlélésre predesztinált, az könnyen belecsúszott a napi politikával való ellentmondás kátyújába, ahol a képi mondanivaló rovására dominál a szavakban is megfogalmazható üzenet, tiltakozás, az utóbbi évtizedek kelet–európai művészetének bélyege. Sokan elmentek és most idegen talajon mímelnek mámort, őszinteséget, önkifejezést, több–kevesebb sikerrel.

Az a megállapítás, hogy a mai középkorúak generációja nálunk nem túl szerencsés, fokozottan érvényes a művészekre. Mindez azonban csak részigazság. Gondjaink — összevetve a nyugat európai művészet évtizedek óta tartó válságával, amit az amerikanizálódás részjelenségeként az emberi értékektől való eltávolodás, általános elidegenedés jellemez, — csak átmeneti válságra, időszakos megtorpanásra utaló gondok. Nyugaton a sematizálódással, művészi elsekélyesedéssel párhuzamosan hódít a giccs, és ennek részjelenségeként a rutinosan professzionista ú.n. galeriaképek halmaza árasztja el a jóléti társadalmakközéposztályát. A folyamatba már hazai képzőművészeti életünk szemfülesebb része is bekapcsolódott. Olcsó, keleteurópai vendégmunkásként tucatszám készítik, akár megrendelésre is, pszeudoalkotásaikat, pár márkáért. Amíg Tokióban,Londonban, New—Yorkban a slágerlistákon ugyanazok az együttesek a menők, amíg a valódi értékekhez ragaszkodó művészi csoportosulások polgárpukkasztó tiltakozásai a felgyorsult kommunikáció következtében akár pár hét alatt divathullámmá degradálódhatnak, addig hinnünk kell abban, hogy ez a sokat szenvedett, sok mindent megélt Kelet–Európa rendelkezik még annyi erkölcsi és emberi tartalékkal, hogy példát mutasson a túlélésre és a megújhodásra.

Ehhez a megújuláshoz olyan alkotókra van szükség, akik szakmában, közösségben, emberi értékekben gondolkoznak és van elég energiájuk arra, hogy látásmódjukat, művészi eszköztárukat megújítva ne az általuk negatívnak tartott jelenségek ócsárolására pazarolják idejüket, hanem hiteles művészi állításokra. Manapság, amikor annyi szó esik a gazdasági, társadalmi, szociális lépéshátrány csökkentésének szükségességéről, hajlamosak vagyunk megfeledkezni arról, hogy a kultúra területén, pont az előbb említett hátrányok miatt lépéselőnyben vagyunk. A kultúra ugyanis lényegesen több és tágabb fogalom a technikai civilizáció fogalmánál, és ezt nem árt nem elfeledni azoknak a honfitársainknak, akik telve kisebbrendűségi érzéssel, sóvárogva csodálják a Nyugat gépcsodáit és a maguk nemében valóban briliáns szerkentyűit.

Alkotóink egy része nemcsak, hogy nem ismerte fel értékeinket, hanem gyakran még szégyenkezik is "vidékies" stílusa miatt, és szégyenérzete ellensúlyozásaként olyan erőltetett váltásokat próbál kiizzadni magából, amelyekről azt hiszi, hogy nyugat–európaibb a nyugat–európainál.

Őket ahhoz a parasztemberhez lehetne hasonlítani, aki szégyeli hagyományos, faragott, festett bútorait, hímzett terítőit, népi kerámiáit, és azokat nagyipari, giccses tucattermékekkel cseréli fel.

Molnár Dénes nem mindennapi munkabírásának, családja megértésének, és támogatásának, szerencsés alkatának köszönhetően, különösebb emberi vagy alkotói válság nélkül vészelte át az utóbbi évtizedeket. Nem alkudott meg, és nem váltotta aprópénzre tehetségét. Mivel nem volt hajlandó illeszkedni a hatalom elvárásaihoz, a Képzőművészek Szövetsége többször utasította vissza tagsági kérvényét, annak ellenére, hogy minden előírásnak, követelménynek eleget tett. Ha művészi állításaihoz nem talált fórumot, maga teremtett fórumot számukra. Ő az aki akkor is dolgozott, amikor mások panaszkodtak vagy illeszkedtek. '89 után sem kellett szégyenkeznie, átértékelnie, meghasonulnia; a Szövetség végleges tagja lett és felszabadultabban, mesterséges gátak nélkül állíthatja ugyanazt, amit eddig. Elvesztette ugyan állását, de optimista alkat és ebben is a jót látja. Többet, folyamatosabban dolgozhat.

Minden látszat és legenda ellenére lírai alkat, ezt beszédesen bizonyítják művei. Hogy alkotásainak jellemzője mégis a líraian–groteszk hangvétel, annak elsősorban az a társadalom, az a konjunktúra az előidézője, amelyben felnőtt, amelyben művésszé érett. A groteszk nemcsak Molnár Dénes, hanem számos erdélyi kortársa életművének jellemzője, gondoljunk csak Jakobovits Miklós és Márta, Kopacsz Mária, Ince János,Bencédi Sándor, stb. művészetére.

Munkáiban sikeresen ötvözi a modern művészeti irányzatok eredményeit, jeles erdélyi alkotóink látásmódjával. A hatalmas, többezres nagyságrendű életmű természetesen önmagában nem minőségi jelző. Sőt, életkorához képest ez a szokatlanul sok témát feldolgozó és változatos technikákban kivitelezett munka utalhat, sőt olykor utal is az elmélyülés hiányára. Ennek veszélyes voltát ő maga is felismerte, és ellensúlyozásként az utóbbi időben egyre több kompozíciót készít, kezd eleve kiállításokban gondolkozni. A hittel, szakmai odaadással, igényességgel végzett munka előbb vagy utóbb a művek minőségében is tükröződik. Molnár Dénesnek minden esélye megvan arra, hogy felküzdje magát erdélyi képzőművészetünk élvonalába, olyan alkotásokkal, amelyek nemcsak sorozatban, tömegükben élnek, hanem az adott konjunkturális tényezőktől elvonatkoztatva, öntörvényű művekként, hosszú távon is időtállóak.

Nincsenek receptek. A fegyelmezett, lassú építkezés éppúgy elvezethet a célhoz, mint a több irányból egyszerre indított roham. Buktatók itt is ott is akadhatnak, a cél pedig sohasem egyértelmű. Mert cél lehet nemcsak a csúcs meghódítása, hanem a járatlan utak járhatóvá tétele is.

Fertőzött család vagyunk, állítja a művész, lánya a képzőművészeti középiskola tanulója, fia másodéves a Kolozsvári Képzőművészeti Főiskolán.

•••

Molnár Dénes szerencsés ember. Létformájának tudhatja azt, amit a legjobban szeret, az alkotó munkát. Nem tépelődő, meditatív alkat, hanem olyan művész aki magától értetődő természetességgel formálja látvánnyá a tárgyi kiindulópontot, legyen az arckép, táj, fa, épület, csendélet, emberalak stb.

Művészete technikailag és tematikailag jóval gazdagabb, mint a legtöbb kortársáé. Banner Zoltán Erdélyi magyar képzőművészet a XX. században' című monográfiájában grafikusként említi, "akinek sikerült egy ritka folytonosság — az országos humorgrafikai tárlatok rendszeresítése 1977 től".

A grafika és ezen belül a humorgrafika Molnár alkotótevékenységének jelentős része. Alapképzettsége is erre predesztinálná, a művész azonban munkásságában nem fogadta el ezt a műfaji besorolást, a képzőművészet egészét tekintette szakmájának, nem mindennapi termelékenységgel, munkabírással hódított meg újabb és újabb területeket az önkifejezés számára a technikák és műfajok dzsungeléből. Olyan művész, aki néhány napos munkával képes egymaga megtölteni egy kiállítótermet.

Minden igényt kielégítő, jól felszerelt műterme van Marosvásárhelyen, de munkahelynek tekinti a hegyi ösvényeket, a falusi utcákat, az erdőket is.

Ilyenkor vállára akasztja hatalmas mappáját, festékes táskáját és járja a vidéket, aztán egyszercsak megáll, előhalász egy lapot, a táskából szenet, pittet, szépiát, pasztelt, színes ceruzát, zsírkrétát, tust, vízfestéket, tubusokat kotor elő, és rövid idő alatt megtölti a tisztást, a járdát, a parkot munkákkal, amelyeket gyakran műtermi körülmények között továbbgondol, átalakít.

Ha álmatlanság gyötri, képes hajnaltól reggelig 3–4 karcot kimetszeni. Rajzol a megbeszéléseken, gyűléseken, ha látogatóba megy, egy pohár sör mellett a kocsmában stb. Nem csoda hát, hogy személyéhez annyi legendává vastagodott túlzás fűződött.

Ezen kívül ír is. Több tucatnyi cikke, jegyzete, ismertetője jelent meg helyi és központi lapokban. Humor szótára (Humol szótár)' a Kriterion Kiadónál látott napvilágot, több kötetet illusztrált, rendszeresen fest, számtalan szakmai csoport, klub kezdeményezője, alapítója, kötetnyi verse (!) és két kötetnyi humoros művészetdidaktikai munkája van nyomdakész állapotban. 16 évig tanított megszakítás nélkül és kötelességének érezte egy új, oldottabb didaktikai rendszer kialakítását a művészeti oktatásban. Tervei közt szerepel egy szabadiskola létrehozása is.

Kenyérkereső szakmáját tekintve állástalan rajztanár, akit és talán ez is beleillik azeddig felvázolt képbe — koholt vádak alapján, politikai okokból kirugtak munkahelyéről, a Marosvásárhelyi Pedagógiai Líceumból. Emiatt, csak úgy mellesleg, kénytelen pereskedni, és mi sem jellemzőbb rá mint a biztos tudat, hogy megnyeri a pert.

Az alkotásban nyughatatlan, fáradhatatlan, állandóan új utakat, megoldásokat kereső, olykor műfaji korlátokat átlépő művész a mindennapi életben szélsőségektől mentes, nyugodt, kiegyensúlyozott, megértő ember, akitől távol áll a legtöbb alkotóra oly jellemző individualista szellem. A kis és nagy közösségek iránt érzett felelősség, elkötelezettség, amely nála többek között az az állandó csoport–alakító, formáló kényszerben is megnyilvánul, indokolttá teszi e nem mindennapi alkotóművész életútjának árnyaltabb megismerését. Túl a legendákon, amelyek akár hízelgőek, akár elmarasztalóak, megértéséhez elégtelenek.

Molnár Dénesnek sikerült az, ami csak keveseknek a szakmában, 45 éves korára kialakította egyéni stílusjegyeit, neve ismertté vált. Ez természetesen nála sem volt egy spontán folyamat eredménye, meg kellett küzdenie érte.

Egy Kisküküllő menti faluban, Vadasdon született 1947–ben, olyan családban, amelyben nemcsak a képzőművészetnek, de a kézművességnek sem voltak hagyományai. A kemény, nehéz munkában edzett, kezdeményezőkészségű szülők a jobb boldogulás reményében kihasználják a változásokat és tudatosan részt vállalnak a politikai életben. Ami ma, vagy akár tíz éve hihetetlen lett volna, az akkoriban mindennapos gyakorlat. Édesapját, aki '45–ös párttag és mindössze 4 elemit végzett, rövidesen vállalat igazgatóvá avanzsálják, édesanyja egy időben a falu bírója, majd nőmozgalmi aktivista, aki a Maros megyei nőbizottság alelnökeként megy nyugdíjba. Az apa igazgatói mivolta pünkösdi királyságnak minősül; kétkezi munkásként végzi, úgy, ahogy kezdte. Bár a szülők vezetőként sem lépték át az önmaguk szabta etikai korlátokat, a falu közösségének egy része érthető módon ellenségként kezeli őket. Vadasdról Vásárhelyre költöznek, ahol egy rövid erdőszentgyörgyi kitérő után végleg letelepednek a külvárosban.

Első önálló rajzai másolatok, amelyeket a Ludas Matyi karikatúrái után készített. Ma már óriási szerencsének tartja, hogy abban a városban kezdte az iskolát, ahol a nagyhírű Művészeti Líceum működött és működik ma is. Ennek az intézménynek lesz általános iskolás korában "külsőse", később rendes növendéke. Minden előzetes megfontolás nélkül iratkozik ide, se neki, se szüleinek sincsenek különösebb művészi ambíciói. Évtizedeknek kellett eltelniük munkában, szakmai erőfeszítésben ahhoz, hogy felismerje azokat az etikai és mesterségbeli értékeket, amelyekkel ez a művészgenerációkat útnak indító szellemi műhely megajándékozta.

Mire mindezt felismeri, már ő is a Művészeti Líceum tanára, és mindmáig komolyan foglalkoztatja az a terv, hogy megírja az intézmény történetét, amelynek meghatározó egyéniségei Bordi András, Barabás István, Izsák Márton voltak. Valamennyien kiváló művészek, akik szervező és tehetségkutató munkájukkal tartást és színvonalat biztosítottak az iskolának. Hálával és tiszte-

lettel emlékezik vissza Nagy Pálra, aki elsősorban gondolkozni, ítélni tanította, mint tanítványt és tanárkollegát, valamint Piskolti Gáborra, akinek rajztudását köszönheti. Ekkor már itt tanított Hunyadi László és Bordi Géza. Volt kollegái közül néhányan ma már jónevű alkotók, mint Finta Edit, Petrovics István, Zsigmond Márton, Burján Gál Emil és mások.

Nem volt kiváló növendék, még jó sem. Belecsöppent felkészületlenül egy olyan környezetbe, ahol nemcsak a tanárok, de a növendékek is igen magasra állították a mércét. A tanulók között kialakul egyfajta sztárkultusz is, amely a későbben beérőket visszafogja, perifériára kényszeríti. Kínkeservesen próbál eleget tenni az elvárásoknak, miközben állandóan érzi esélytelenségét és emiatt a szó szoros értelmében végigkínlódja a középiskolát. 1966-ban érettségizett, felvételre jelentkezik a Kolozsvári Képzőművészeti Főiskola grafika szakára. Az első próbálkozás sikertelensége után elvégez egy titkárképző technikumot. 1967-ben a bukaresti főiskolán utasítják vissza, majd a katonai szolgálat után még két próbálkozás fullad kudarcba, végül 1971-ben bejut a Bukaresti Képzőművészeti Főiskola grafika szakára. Ekkor döbben rá, hogy bár a líceumban a festészetet tartották elsődlegesnek, inkább a tanulmány rajzra készítették fel a növendékeket.

A próbálkozások közben rendszeresen dolgozik, és rövidesen nála is bekövetkezik az a jelenség, amely minden ambíciótól túlfűtött félamatőrnél szinte törvényszerű, munkái modorossá válnak. Érdeme, hogy időben felismeri ennek az útnak a buktatóit, óriási erőfeszítéssel próbál egyszerre több irányba is nyitni, egyre több figyelmet szentel a tanulmányoknak és így, művészi eszköztárát állandóan gazdagítva, tudatosan igyekszik elkerülni, több-kevesebb sikerrel a középszerűség csapdáját. A bukaresti főiskolán felismeri a két kultúra találkozásából származó előnyöket. Otthonról hozott rajztudását, szakmai, technikai igényességét próbálja ötvözni a bukaresti látásmód latinos könnyedségével, rugalmasságával és ennek köszönhetően kiváló eredménnyel, országos másodikként végez. A főiskolán elsősorban Ion State, Sorin Dumitrescu és Stelian Pantu azok, akik szakmailag, emberileg hatnak rá.

Friss diplomásként, tele felfokozott várakozással tér haza és teljes energiabedobással munkához lát. A Marosvásárhelyi Líceum katedrája, ha szűkösen is, de biztosítja a megélhetést.

Sorozat-ember vagyok, vallja magáról a művész, és ez a megállapítás minden szempontból helytálló. A téma körbejárásának igénye, több oldalról való megvilágítása űzte, hajtotta eddigi tevékenységében.

1990-ben akt-kállítást rendezett Marosvásárhelyen. A 30-40 közepes méretű olajfestmény nemcsak a női test szépségét dicsőíti, hanem lírai, olykor groteszkbe átcsapó vallomások, szembesülések. Az a legenda, miszerint Molnár Dénes nőfaló, annyiban igaz, hogy a művész több mint kétmilliárd egészséges fárfitársához hasonlóan szereti a nőket. Annyival több, hogy a festészet, rajz és a tömegábrázolás eszközeivel, valamint a komponálás lehetőségeit messzemenőkig kihasználva próbál képet nyújtani a meztelen női test gazdag szín és formavilágának ürügyén az élet egyik legösszetettebb érzéséről, ahol a szépség csodálata mellett fel-fel bukkan a kiábrándultság, fásultság, csömör hangulata is. Szeretne mindent elmondani, de tudja, érzi, hogy a képzőművészet eszköztára is véges, kifejezési lehetőségeinek megvannak a maga korlátai. Amit nem tud a képzőművészet nyelvén kifejezni, azt versbe foglalja és a két műfajt ötvözve, zenei aláfestéssel, videofilmen mutatja be alkotásait kollégáinak, barátainak. 40 verse, Markó Béla válogatásában, nyomdakész állapotban várja a megjelenést.

Fontos szerepet tölt be művészetében a stúdium, annak szerves, elidegeníthetetlen része. Kiváló portrékészítő, gyors, lényegretörő vonásokkal ragadja meg a karaktert, mimikát, fintort. Leggyakrabban használt technikái az olaj, akvarell, pasztel, szén, de dolgozik színes ceruzával, temperával, szépiával. Egy közös táborozás alkalmával közel 100 portrét rajzolt a legkülönbözőbb karakterű, életkorú emberekről. Azt a rengeteg arcképet, amit eddig készített, jórészt szétosztogatta. Ő az az ember, aki tíz perc alatt bármelyik európai nagyváros utcasarkán arcké-

peivel megszerezné az aznapi betevő falatját. Mesélik, egyszer Budapesten versenyre hívott egy utcai "profi arcképrajzolót". Ő nyert.

Lerndületes, expresszív vonalvezetése érvényesül a táj, valamint az épületek megjelenítésében. Általában préselt szénnel és pasztellel dolgozik, gyakran 100x70 cm–es Ívekre is. Ilyen méretben készítette el a hejcei templom–erőd gyors vázlatát a helyszínen, utána, otthon napokig fejlesztette tovább munkáját. Általában egyszerre több képen is dolgozik, gyakran egy egész sorozaton.

Arcképei, épületei, tájai, de még aktjai is (amelyeket ő a stúdium kategóriába sorol, bár szerintem messze túllépik a stúdium határait) már amegjelenítés első pillanataitól kezdve átlényegülnek az egyéni képpé formálás, valamint a kompozíciós követelmények hatására, dokumentum jellegű részleteket csak elvétve, nyomaiban őriznek.

Etnografikai tanulmányaival, amelyeket illusztrációnak szánt, talán pont emiatt nem aratott osztatlan sikert. A megrendelő kifogásolta a kellő dokumentáció hiányát, míg a művész pontosan tudta, hogy a részletek aprólékos ábrázolása a művészi összhatás esküdt ellensége. Ennek ellenére egy pillanatig sem bánta meg ezt a "kis kitérőt" (hatalmas munkája fekszik benne időben, energiában egyaránt), megduplázta ismereteit ezen a területen is, tapasztalatai beépültek további munkáiba, sorozataiba és elmélyült kapcsolata a szülőföldel. Az a hír járja róla, hogy megrajzolt, megfestett minden erdélyi templomot, várat. Ez természetesen képtelenség, amely ellen maga a művész tiltakozna a legjobban. Tény, hogy több évi barangolás eredményeképpen körülbelül többszáz középkori erdélyi templomot, várat örökített meg és az anyagot felhasználva elkészítette olajban a Szászrégeni református templom kazettáit. Ezzel párhuzamosan merült fel benne az ötlet egy olyan etnografikai közösség létrehozásával kapcsolatban, amely képes lenne művészi szinten ábrázolni építészeti értékeinket. A templomrajzok egy részét a későbbiekben átdolgozta fa és rézkarcra, és ezekből 70 képeslapot nyomtatott ezer–ezer példányban. Szerinte ezek gyűjtése napjainkban kezd komoly őrületté válni. Hadd tegyem hozzá, idővel ezek a grafikai lapok még fontos szerepet kaphatnak nemzetiségünk azonosságtudatának a megőrzésében is. Művészetében izgalmas, tartalmas kísérletek kötődnek a táj, a fák, erdők ábrázolásához, ezeket a Sylvania sorozat kapcsolja össze. Más sorozataihoz hasonlóan ez sem befejezett, lezárt, hanem idővel bővül, alakul, módosul, új, néha meglepő képzettársításokkal gazdagszik. Így ruházza fel a művész például a szabadban készült fatörzsvázlatait műtermében emberi tulajdonságokkal; küzdelemmel, lobogással, szenvedéssel, szenvedéllyel...

Sokan, akik nem ismerik eléggé munkásságát, még ma is karikatúristaként tartják számon. Banner Zoltán megállapítása, miszerint ő az "akinek sikerült egy ritka folytonosság..." — helytálló. Tény, hogy 16 országos Karikatúraszalont rendez Marosvásárhelyen, vállalva annak minden szervezési, lebonyolítási, népszerűsítési gondját, ennek ellenére úgy érzi célját nem sikerült elérnie ezen a területen. A cél ugyanis az erdélyi magyar karikatúra, humorgrafika megteremtése lett volna. A sajtóban nap mint nap megjelenő rajzok bizonyítják, hogy a komoly, minőségi és átfogó áttörésig még sok van. Az amatőr szintű rajzos viccelődés és a humorgrafika között legalább akkora a különbség mint az okoskodás és az okosság között. A kiállítássorozat érdeme, hogy jónéhány hazai képzőművészt sikerült megnyernie az ügynek, és kiemelkedő, nemzetközi szinten elismert teljesítmények is születtek. Molnár Dénes természetesen nemcsak szervezett, hanem aktív résztvevője volt a legtöbb helyi, országos és nemzetközi humorszalonnak, ahol tucatnyi díjat nyert. Megjelent és nyomdakész kötetei mellett rendszeresen publikál karikatúrát a sajtóban. Rajzaiban nem gúnyolódik, nem humorizál és nem viccel. Az élet paradoxonait villantja fel azzal a rácsodálkozó és rácsodálkoztató képességgel, amellyel minden esetben új összefüggésekre világít rá.

Míg előbb említett munkái jól átgondolt és képileg egyértelműen megfogalmazott üzenetek hordozói, addig van a művész munkái között egy olyan vonulat is, amely spontán formák rajzos továbbgondolásán, fejlesztésén alapszik, és egy chagallian szürrealisztikus hangvételt eredmé-

nyez, annak jellegzetes stílusjegyei nélkül. A formák játékos egymásratalálásának, a változatos és képileg mégis egybehangolt technikák alkalmazásának köszönhetően (színes ceruza, pasztel, szén, kréta, stb.) beleélésre továbbgondolásra késztetnek ezek a lapok és jelképrendszerükben sok rokonvonást mutatnak Molnár verseivel.

Készít ex-libriseket is, amelyekkel számos hazai és külföldi kiállításon szerepelt. Sajnos a könyvjel napjainkban már nem igazán élő műfaj és inkább csak a gyűjtők mutatnak némi érdeklődést iránta. Szerinte ennek az a magyarázata, hogy legtöbbször ötöd- hatodrendű művészek művelik.

Illusztrálta a Kriterion Kiadó néhány könyvét (Vadászkönyv, Balesetveszély) — illusztrációi jórészt expresszív tusrajzok. Szándéka szerint évente készített volna egy-egy ilyen sorozatot...

Irodalmi, történelmi ihletettségű litográfiái (kőnyomatai) is sorozatokká álltak össze. (Dózsa, Bábolna, Ady, József Attila, Hunyadi János stb.)

Szó esett kiállítás-szervezői tevékenységéről. Nem lenne teljes az összkép, ha nem sorolnánk fel azokat a kezdeményezéseket, amelyek a nevéhez fűződnek és amelyek minden bizonnyal nyomot hagytak, hagynak térségünk képzőművészeti életében: Szőnyi Klub Bukarest, Apolló Kör, Démol Klub, Grotreal Art, Humor Szalon, Etnografika. Ezek a társulások, klubok nem más csoportok, kezdeményezések ellenpontozásaként vagy tagadására jöttek létre, hanem eredménygyűjtő csoportok, amelyek mindenki számára nyitva álltak és állnak, aki a képzőművészet közös ügyét akarja és tudja szolgálni.

És ezzel még nincs vége. E sorok írója ennek ellenére úgy döntött, hogy itt megszakítja a felsorolást, mert meggyőződése, hogy az utóbbi években Molnár látásmódjában, képi világában beindult egy olyan letisztulási, beérési folyamat, amely az eddig felhalmozódott, sokak számára talán kuszának, ellentmondásosnak tűnő molnári életművet a közeljövőben egészen más megvilágításban helyezi. Erre az ismertek alapján minden esély adott.

(1992, július)

MOLNÁR DÉNES grafikus, grafiker
POSTACÍM, ADRESSE, 4300 Marosvásárhely (Tg. Mureş) România
atelier, műterem Aurel Filimon (Iskola) u. 2
lakáscím: str. Lămîiţei nr. 19/17, telefon : (==) 4054 2 3736
SZÜLETETT, GEBOREN — 1947. Vadasd (Maros megye)
KÉPZŐMŰVÉSZETI FŐISKOLA, STUDIEN — Bukarest 1975.
KIÁLLÍTÁSOK, AUSSTELLUNGEN bis 1967—től
Bukarest 1978, 1979, 1980, 1983, 1985, 1987
Marosvásárhely 1967—1992. Csíkszereda, Marosludas
NEMZETKÖZI TÁRLATOK, INTERNATIONALE, AUSSTELLUNGEN
von 1973—tól Knokke Heist, Sofia, Gabrovo, Skoplje, Ljubjana, Marostica, Ancona, Tolentino, Bordighera (Italia), Montreal, Berlin, Moscova, Tokio, Istambul, Amsterdam, Havana, Angouleme, Brno, Lugano, Budapest, Varsó
EGYÉNI TÁRLATOK, EIGENAUSSTELLUNGEN
1970-től Marosvásárhely, Bukarest, Székelyudvarhely, Ias'i, Segesvár, Szováta, Borszék, Maroshévíz, Szárhegy, Suceava, Csíkszereda, Kolozsvár, Parajd, Gyergyócsomafalva, Korond, Arad, Szatmár, Székelykeresztúr, Balassagyarmat, Budapest Kőbánya, Szécsény, Hollókő
HUMOR (GROTREAL) tárlatok 1977-től — 16 közös kiállítás
DÍJAK, PREISE
Petrozsény 1977, 1981, 1982, 1985, Brăila 1978, 1982, Marosvásárhely 1978, 1980, 1982, Beszterce 1983, Suceava 1979, Costineşti 1981, 1982, 1983, Vercelli (Italia) 1986, Wiesbaden 1987
SOROZATOK; SERIEN (BIBLIOPHIL)
1967 Humol szótár, Vadászkönyv, Mioriţa, Dózsa, Sorescu, Bolyai, Aqua, Ady, József Attila, Etnografia, Draperia, Solaria, EX libris ABC, IKEBANA, MEDIUM, Erdélyi templomok és várak, SZÉKELYFÖLD ALBUM, ERDÉLY ALBUM SATYRICON

HELLMUT SEILER: VON EINEM OHR ZUM ANDERN

Sein Werdegang vom mittelmässigen Schüler des Kunstlyzeums aus Tîrgu—Mureş (das er 1966 absolvierte) zum Grafiker, der auf fast zwanzig persönliche und die Teilnahme an ebensovielen internationalen Ausstellungen zurückblicken kann, verlief keineswegs geradlinig und ohne Hindernisse. Fünf Jahre lang, bis er sich zu den Studenten des Instituts für bildende Kunst "Nicolae Grigorescu" aus Bukarest rechnen durfte, arbeitete er der Reihe nach als Schulsekretär, technischer Zeichner in einem Industriebetrieb und als Beamter beim Beschwerdeamt des Volksrats (eine Erfahrung übrigens, die dem künftigen Karikaturisten sehr zustatten kam). Vor den zeitpunkt seiner Aufnahme am institut fällt die erste persönliche Ausstellung in Tg. Mureş, was dem damals Dreiundzwanzigjhärigen natürlich den Rücken stärkte und einigen Aufschwung verlieh. Gefördert wurde er dazumal vor allem von seinem ehemaligen Grafiklehrer, dem allzu früh verstorbenen Maler Nagy Pál.

Aus seiner Studentzeit erinnert er sich besonders gern an Waldemar Mattis–Teutsch, dem er eingestandenermassen das Vertrautwerden mit Farbenlehre und Kunsttheorie verdankt. Im übrigen fühlt sich Démol keinem seiner Lehrer ausgesprochen verpflichtet, wiewohl ihm Gheorghe Ghiţescu die ersten Kenntnisse in künstlerischer Anatomie beibrachte und die Lektoren Adina Nanu sowie Marcel Breazu ihn in Kunstgeschichte bzw. Asthetik unterwiesen. Es sei hiermit vermerkt, dass Erstgenannter sein Studienkollege gewesen ist, was — weiterführend — einiges besagt...

Ins Jahr seiner Aufnahme am Institut fällt auch seine Heirat mit Christa aus Neustadt bei Braşov, sie haben zwei deutsch sprechende Kinder, welche die deutsche Allgemeinschule der Stadt besuchen.

Molnár Dénes entstammt einem bescheidenen Milieu aus Vădaş im Kreis Mureş, dem er kaum künstlerische Anregungen verdankt, in dem es weit eher üblich ist, die Jungen auf praktische Berufe und handfeste Verrichtungen zu "stossen" und vorzubereiten. Die ersten Erfolge hatte er bei einer Kollektivausstellung 1967 zu verzeichnen, bei der er Zeichnungen und Aquarelle zeigte. Den Gattungen Grafik und Landschaftsmalerei gilt nach wie vor seine — gleichsam geheime — Vorliebe, selten tritt er damit auf den Plan, was ihm Anerkennung einbrachte sind vorrangig Exlibris und in Gravüretechnik ausgeführte Illustrationen (die Suite Ady Endre beispielsweise oder jene zu Gedichten von Marin Sorescu). Auch an der Buchgrafik hat sich M. D. versucht, für den Almanach der Zeitschrift "Korunk" fürst Jahr 1982 Wohnungseinrichtungen aus Vădaş gezeichnet und für die ungarischen Volkskundenstudien, die 1983 im "Kriterion" Verlag erschienen sind, Geräte bäuerlicher Herkunft zum Abschrecken und Verjagen von Wildschweinen, wie sie heute noch in der Szeklergegend Verwendung finden (Holzknarren, Spannreifen u.a.). In Vorbereitung befindet sich ausserdem eine Monographie des Koronder Wohngebiets, die Molnár mit Haushaltsgeräten und Grabsteinskizzen (von 1790 herwärts) illustriert hat.

GHEORGHE VIDA: Dénes Molnár. Galeria de artă, Miercurea–Ciuc

Aproape că nu există zonă sau tehnică a graficii pe care Dénes Molnár să n–o exploateze febril, în admirabile cicluri tematice, deschise spre o problematică vastă, cu precădere cea a condiţiei umane în raport cu mediul şi cu istoria. În recentele sale expoziţii se detaeşază ciclurile Figura, Medium, Solaris, Mitologie, Dénes Molnár se dovedeşte acelaşi desenator proteiform în exprimare, cu un acuzat simţ al grotescului, situat la limita tragicului, atent la metamorfozele regnurilor cu fragmente naturiste, aduse în prim–plan cu o acuitate halucinantă. Alteori, sedus de capacitatea plăsmuitoare a liniei, creează o lume autonomă, suveran stăpînită, fără să uite însă o clipă de personajele sale, stranii mixturi de observaţie transfiguratoare şi fantezie acidulată de un umor negru de bună calitate. O permanentă adecvare la temele generoase amintite, trecerea de la o tehnică la alta, de la un limbaj la altul, în cadrul aceleiaşi viziuni unitare, fără restricţii limitative, excepţionala sa mobilitate creativă adică, îl desemnează pe Dénes Molnár, fără îndoială, printre graficienii de frunte ai generaţiei sale.

IRODALOM Bibliografie

— zár: Molnár Dénes: Vak fiú, Ifjmunkás 1968.V.14, Bukarest; Nagy Pál: Molnár Dénes nem hagyja magát, Ifjumunkás, 1969.XI.13., Szőcs Kálmán: Fekete–fehér, Figyelő, Vörös Zászló, 1970.IV.12.; Török Pál: Harminc tollrajz, Előre, 1970.VIII.30., Bukarest; Páll Lajos: Történtek után, Igaz Szó, 197075, Marosvásárhely; Dan,Culcer: I'nsemna'ri, Steaua Ros'ie, 14.II.1970

p.i. /Polgár István/: Vonal, játék, poézis, Új Élet, 1970/10; Szabó Ferenc: Vándorló festmények, Vörös Zászló, Figyelő, 1971.IV.11.; Pethő László: Hasznos kezdeményezés, Ifjúmunkás, 1971.V.20.; Ráduly János: Molnár Dénes kiállítása, Falvak Dolgozó Népe, 1971.VI.2.; /zilahi/ Hervay Gizella: Hónuk alatt képkerettel, Ifjúmunkás, 1971.VII.22.; (—zár) Lázár László: Egy ember dolgozik, Ifjúmunkás, 1971.VII.29.+ M. Horea: Expoziţia: Molnár Dénes, Informat'ia Harghitei, 14.III.1973.; Pusztai Péter: Ferde torony, Ifjúmunkás, 1973.VI.28.; Lázár László: Hogyan és kit nevel a grafikus? Ifjúmunkás, 1975.; Mezei József: Molnár Dénes — szöveggel, a Hét, 1975.II.28.; /L./: Ifjúmunkás. Tárlat: Molnár Dénes: Mementó 1437, 1514, Ifj. 1975.IV.3.; Selmeczi György: Két fiatal grafikus, Igaz Szó, 1975/7; /P./: Kettős grafikai tárlat, Új Élet, 1975/11; Viorica Herdean: Plastică, Vatra, nr.1/1976; Lázár László: Művészvilág: Menjen ami megy!, Ifjúmunkás, 1976.II.12.; Kálmán Mária: Molnár Dénes grafikái, Tárlat, Vörös Zászló, 1976.IV.18.; /—zár/: Molnár Dénes: Dózsa, Ifjúmunkás Túrlat, 1976.V.30.; V.I.: Röviden, Új Élet, 1976/10.; Nemes László: Molnár Dénes grafikai kiállítása, Vörös Zászló, 1976.XI.3.; /gábor/ Cseke Gábor: Molnár Dénes: Bolyai, Ifjúmunkás, 1976.X.31.; Nicolae Ioan Pop: Molnár Dénes, Vatra, 28.XI.1976.; Kemény Zsuzsa: Mini—galéria; Démol, Új Élet, 1976/13; Nemes László: Művészvilág: Apolló Kör, Igaz Szó, 1977/1; Dorin Borda: Vă propunem un plastician: Molnár Dénes, Steaua Ros'ie, 29.I.77.; C. R. Constantinescu: Modalităţi noi de a reflecta, Sc. tineretului, 1.III.77; Tudor Octavian: Tineri plasticieni din Ti'rgu Mureş, Flacăra, 2.III.1977; Halász Anna: Felelősség a tehetségért, a Hét, 1977; Bartis Ferenc: Molnár Dénes: huMol szótára, Szabad Szó, 1978.II.12.; Gyárfás Miklós: Új könyv — huMol szótár, Vörös Zászló, 1978.II.25.; /mezei/: Molnár Dénes: Karikatúrák, Művelődés, 1978/2; Szávai Géza: Karikatura szótár, Előre, 1978.IV.10.; Nemes László: Egy kiállítás margójára, Vörös Zászló, 1978.III.11.; Mészáros József: Képek a könyvtár falán, Művelődés, 1978; Nagy Pál /a kritikus/: A kultúra közösségében, Vörös Zászló, 1978.III.25.; —: Molnár Dénes: A fekete zongora, Ifjúmunkás Tárlat, 1978.VI.18.; —: Démol, Vatra, 1978/3/Doru Mureşan; Ion Arcaş: O profesiune misterioasă? Făclia, 3.IX.1978. Cluj; Vladimir Udrescu: Expoziţia de la Cluj–Napoca, Urzica, 10/1978; —: Dénes Molnár se prezintă, Urzică, aprilie 1978; /p.i./: Ady endre idézése, Új Élet, 1978/4; Sorin Postolache: Dénes Molnár—Démol, Flacăra—Racul, 44/1974/XII.; Sorin Postolache: Dénes Molnár în editura Kriterion, Flacăra, 29.VI.1978.; Sorin Postolache: Dénes Molnár: Miorita (Gravură în lemn) Luceafărul, 1977; Vladimir Udrescu: Kriterion... satiric, Urzica, 8/1978; Murádin Jenő: Országos humorszalon, Igazság, 1978.IX.3.; Valentin Silvestru: Satira voioasă şi idei pitice, Scînteia, 7.XII.1978.; Mihai Barbu: Despre "Apollo", de la alfa la omega, Steagul Roşu, 1.IV.79.; —: Caricatura — nota de pesimism a optimismului, Flaca'ra, 8.III.1979.; Katona Szabó István: Molnár Dénes kiállítása az Új Élet Galériában, 1979/9; /mj/: Nem művész–szelídítés, Vörös Zászló, 1979.XII.12.; Nemes László: Fiatal alkotók, Vörös Zászló, 1978.V.27.; Romulus Guga: Despre spiritul necesar, urzica, 5/1979; Bartha Zoltán: huMol szótár, Jóbarát, 1978.III.2.; : Humorszalon és egyebek, Vörös Zászló, 1980.VI.11.; Csire Gabriella: M. D. Informatia Buc. Galéria–ban, Előre, 1981; Bartis Ferenc: Sok bába között — az Apolló Galéria, Új Élet, 1980/5; Valentin Mures'an: Tineri artişti din Tg.–Mureş, Tribuna Sibiului, 1980.III.19.; Maria Preuţu: Desenul satiric în actualitate, Scînteia, 6.II.1981; Tudor Octavian: Galeria "Informaţia": Atelierul unui moralist, 4.III.981; Hudy Árpád: Alkotótábor, Vörös Lobogó, Arad, 1981.VIII.13.; mid.: A humorgrafikáról, avagy a fiatal karikatúra nagykorúsága, Korunk, 1981/január; Bartis Ferenc: Karikatura és közönsége, a Hét, 1981.VIII.7. Bukarest; Ujj János: Csodálatos vonalak művészete, Vörös Lobogó, Arad, 1982.VIII.4.; Kovács B. István: Nevetés kizárva, Ifjúmunkás, 1982.X.10.; t.z.m. (Tompa Z. Mi-

hály): Az ember merje vállani önmagát... V. Z. 1983.XII.17.; Tudor Octavian: Schimbarea la faţă a humorului, Flacăra, 1983.; Makkai János: Szalonképes szalon, Vörös Zászló, 1983.VII.10.; Hellmut Seiler: "...von einem Ohr zum andern", Volk und Kultur, 1984/3; Zsigmond Márton: Molnár Dénes grafikái, Hargita, 1984.II.11 Csikszereda; Galambos Ferenc: A Könyvtáros galériája: Molnár Dénes, 1985/2; Zsigmond József: Vigyázzunk testi épségünkre!, Vörös Zászló, 1985.XI.26.; Makkai János: Mi foglalkoztatja? A Képzőművészt, Vörös Zászló, 1985.XII.4.; Bíró György: Eszmei dimenziók, a Hét, 1986.I.16 (Iaşi-i kiállításról); Tudor Octavian: Molnár Dénes, Rebus. 15.IV.1986, Bucureşti; Gheorghe Vida: Profil: Dénes Molnar, Arta, 7/1986.; Călin Dan: Molnár Dénes, Arta, 1985.; Gheorghe Vida: Salonul anual de grafică 1987, Arta 10/1987. pag.7.; Gheorghe Vida: Dénes Molnár: galeriile de artă, Miercurea Ciuc, Arta, 8/1988; Aurel Ştefan Alexandrescu: Molnár Dénes, SC. Tineretului pag. 37., 1982.; Tófalvi Zoltán: Változatok a humorra, a Hét, 1986.X.3.; Vali József: Táj pasztellben, Hargita, 1987.XII.4.; Máriás József: Megkésett sorok M. D. grafikus kiállításáról, Szatmári Hírlap, 1988.IV.24.; Grigore Scarlat: Expozit'ia de grafica' a lui M. D. la Satu Mare 12 apr.; Nicolae Bucur: Ţinută demnă şi statornică în creaţia lui M. D. (Inf. Hargh. 18.VI.1988.); Bucur Nicolae: Kiállítás: Vonalak erőtere, Hargita, 1988.VI.22.; Zsigmond Márton: A barangoló művész, Új Élet, 1988/23.; Járai Katalin: Önmagam keresem, s a műfaj lehetőségeit, Vörös Tm 1877.VI.30.; Doru Mureşan: Molnár Dénes Carnet plastic, Steaua Roşie, 1988.; Makkai János: A művészi szép, 1988.; —: Ce este caricatura şi la ce se foloseşte? Molnár Dénes, Vatra 84 A; —: Képzőművészeti kiállítás Csomafalván, Hargita; Mircea Auneanu: Ce se spune i'n caricatura'? Urzica; Rohtraut Wittstock: Echter Ausdruck ihrer Künstlerpersönlichkeit, neuer Weg, 10.IX.1988.; Banner Zoltán: ...Erdélyi művészet a XX: században... 129, 102, 134 old.; Szabó Zoltán: Molnár Dénes: Erdélyi tornyok, A családi regényújság, 1990; (N.M.K.): Líra és groteszk kézfogása (Tárlat), Népújság, 1990 július; Doru Mureşan: Carnet plastic, Cuvi'ntul liber, 18.VII.1990.; T. A. Enăchescu: "Artiştii" — caricatura, Cuvîntul liber, 25.VII.1990; Székely Ferenc: Erős várunk nékünk a ... templom, Vas Népe, 1990/158/VII.7.; (bodolai): Vlad Ţepeş a karikatura ellen? — avagy az igazi sajtószabadságról, Népújság, 1990.VIII.1.; Bölöni Domokos: Szellemi karanténban? 1990.X.11., Népújság; M. D.: A karikaturista még hibásabb...! Népújság, 1990.VIII.3.; Gheorghe Giurgiu: Tîrgu—Mureş: Incredibil, Adevărul, nr. 238/4.X.1990., pag. 1; Alexandru Dincă: Cazul Molnár Dénes, Viitorul, 20.XII.1990.; Ion Ciurdaru: Cînd şovinismul îşi face loc şi la catedră, Cuvîntul liber, 1990.X.9.; M. D.: Mea Culpa/Egy vásárhelyi gagauc levele, Népújság, 1990.X.20.; Ábrám Zoltán: Művészetbarátok köre, Romániai Magyar Szó, 1990.XII.7.; Máthé Éva: Egy "veszett gagauc" viszontagságai Marosvásárhelyen, Valóság 1991.I.18.; Ágoston Vilmos: Marosvásárhelyi abszurd: Egy normális iskola, Magyar Nemzet, 1991.I.4.; Tófalvi Zoltán: "Egy rögeszme genézise", Kelet—Nyugat, 1991.május 2; Szilágyi Aladár: Viszolyogtató viszonyok, Kelet-Nyugat, 1991 május 23; Tófalvi Zoltán: La revedere! Beszélő, Kultura, 1991 május; M. D.: Élni, dolgozni itt Romániában!, Romániai Magyar Szó, 1991.VI.29.; Liviu Vănău: Prezumt'ia de nevinova't'ie — un vis frumos, Viitorul, 1991.11—17 aug.; /bodolai/: A diverzió lelepleződött, Népújság, 1991.IX.28.; Liviu Vănău: Cazul M. D.: Un vis frumos — prezumţia de nevinovăţie, Gazeta de Mureş, 1991/7; —: Néma Tárlat: Molnár Dénes metszetei, Romániai Magyar Szó, 1991.IX.14—15; Szőke Zsuzsa: Egy kiállítás ürügyén, "Kész röhej a sorsom", Ipoly, 1991.XII.13.; Varga Mária: Egy veszett grafikusművész, Kurir, 1992.I.5.; Székely Szabó Zoltán, Tófalvi Zoltán: Képeink: Egy művész három arca, Bécsi Napló 1992 január február; Bölöni Domokos: Interpelláció, Tromf, 1992; Ioan Vasilescu: Démol—autorul redivivus, Cuvi'ntul liber, 1992, 18 martie; Reggeli krónika: Képkiállítás könyvtárban, Kossuth Rádió, 1992.V.12.; /m.k./: A kísérletező Démol, Új Magyarország, 1992.V.6., m.d.: Demokratúra — karikatúra, Korunk, 1992/2.; m.d.: Kitekintés a történelemből: Marosvásárhelyi őrgrófság, a Tromf: 1992/5; Máthé Éva: Démol — a "nemzetgyalázó" aki "mindig rosszban sántikál" RMSz, 1992.VI.11.; Lázár László: A karikatura nagykorusítása, Ifi Fórum, 1992.V.12.

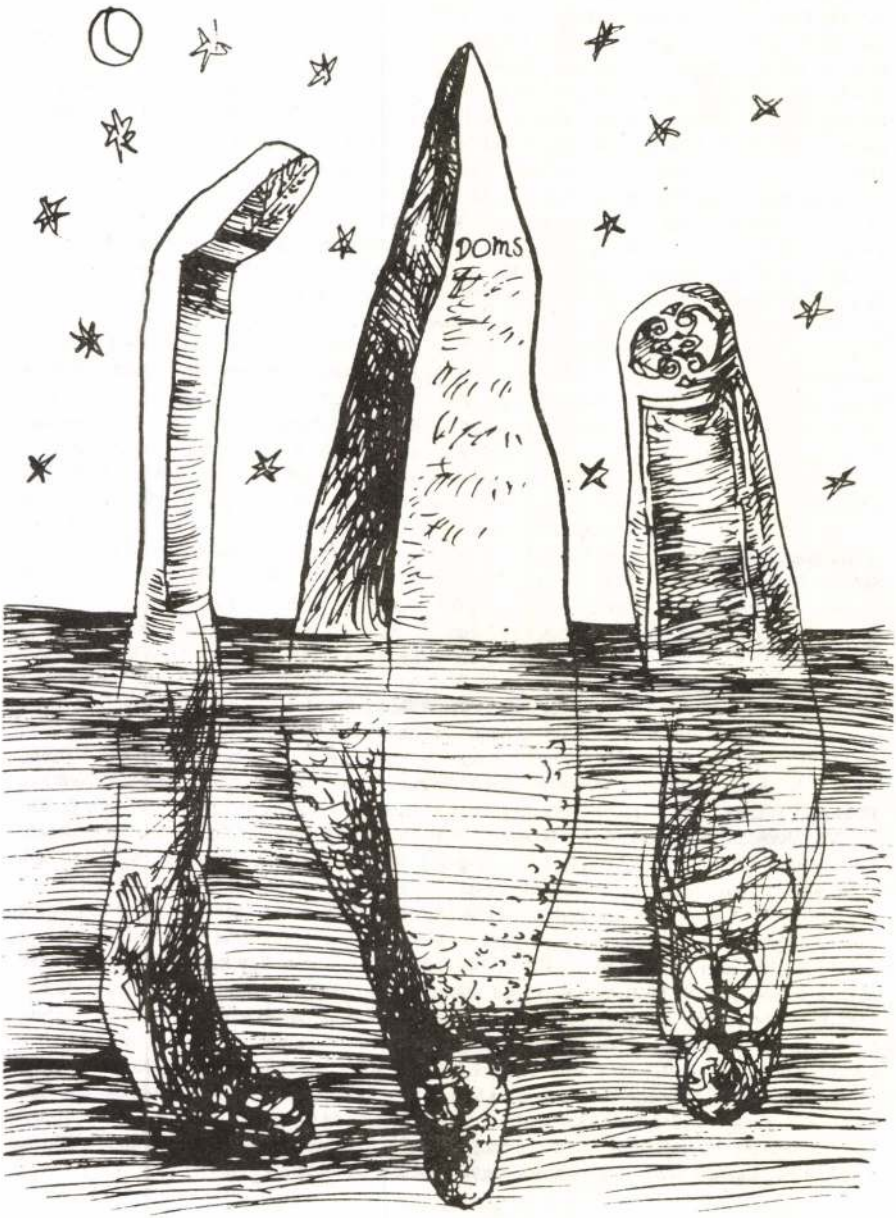
DOMS

Bioklinika

Természetgyógyászat
orvosi diagnosztika
mellett

Ha beteg, és
• gyógyszer nélkül
akar meggyógyulni
• olyan panasza van,
amivel nem tud
hova fordulni, ha
• fáradékony,
nem tud aludni
• ideges, szorongásos
• gyermeke ágyba vizel,
sokat szenved allergiától,
légúti betegségektől
• egészséges és szeretné
megőrizni állapotát

Forduljon hozzánk
bizalommal!

Szolgáltatásaink:
relaxálás,
íriszdiagnosztika,
elektroakupresszúra,
akupunktúra,
talpmasszázs,
nemeskőgyógyászat,
komplex életvezetés,
étkezési
és gyógytea-útmutatás

IV., István út 17–19.
Ifjúsági Ház
Tel.: 06-30-9923-314

A PROBLÉMÁKKAL
KÜSZKÖDŐ, VESZÉLYBEN
LÉVŐ GYERMEKEK
ÉS FIATALOK HÍVÁSÁT VÁRJA

A KÉK VONAL HÉTKÖZNAP
8–21 ÓRÁIG, HÉT VÉGÉN
ÉJJEL-NAPPAL A
06 (80) 505-000
TELEFONSZÁMON

NAPI MAGYARORSZÁG

HIRDETÉSFELVÉTEL

1075 Budapest, Wesselényi u. 8.
Tel.: 322-2448, 342-6164, 322-7275
Fax: 342-6132

FÜRDŐkultúra

Egy lap a szép otthont, kulturált fürdőzést kedvelőknek

A TARTALOMBÓL:
Háztűznézőben a Koós családnál •
Űrfürdő • Ötlettár • Babafürdetés •
Mellvizsgálat, intimzóna

Fürdőszobák, szaunák, fürdőmedencék,
burkolatok, szaniterek, világítás, bútorok, függönyök,
gyermekkádak, virágdíszek, tisztítóeszközök

TISZTA LÉLEK,
TISZTA FEJ, TISZTA TEST

**A Fürdőkultúra
kéthavonta újdonságokkal telve
az újságárusoknál!**

Kedvezményesen előfizethető:
Piac és Profit Kiadó Kft.
1134 Budapest, Dózsa Gy. út 144.
Telefon: 239-8401 • Mobil: 06 (20) 980-5396 •
Fax: 239-8400
E-mail: bajusz@piac-profit.hu

VILÁGGAZDASÁG

GAZDASÁGI NAPILAP • MEGJELENIK ÖTSZÖR EGY HÉTEN

Zöld út a pénzhez.

Januárban ismét megjelenik a VILÁGGAZDASÁG *évkönyve.*
Ha Ön 2000-ben is előfizetője a VILÁGGAZDASÁG*-nak,*
ajándékként elküldjük ÉVKÖNYVÜNKET!

DENVER 16.00 | MEXICO 17.00 | NEW YORK 18.00 | SANTIAGO 19.00 | RIO DE JANEIRO 20.00 | AMMASSIYIK 21.00 | AZORI-SZK 22.00 | LONDON 23.00 | BUDAPEST 24.00/00.00 | CAPE TOWN 01.00 | MUQDISHO 02.00 | MASZKAT 03.00

A világ és benne Magyarország.

Világ, gazdaság 2000

Adatok, tények, tendenciák

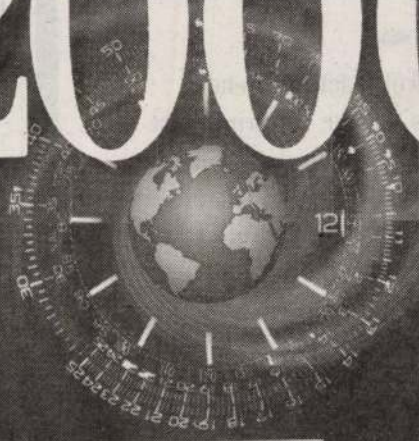

Kérjük, hogy
az előfizetési díjat
december 15-ig fizesse be,
hogy lapunkat januártól
is folyamatosan megkapja.

VILÁGGAZDASÁG

Hív
a 375-6722/2047
telefonsz
és megrendel
küldünk

Ne hagyjátok a templomot!

■ PÓSA ZOLTÁN

Reményik Sándor csodálatos verssora, „ne hagyjátok a templomot, s az iskolát", méltó mottója *Molnár Dénes* Erdélyi templomok című metszetkiállításának, amelyet tegnap délután ötkor nyitott meg *Kövér László* titkosszolgálatokat felügyelő miniszter. Mit keres a politika embere a művészet világában? – tette fel a kérdést. Kelet-Közép-Európában egyelőre minden összefügg – a szó jó és rossz értelmében – a politikával. Negatív értelemben azért, mert a diktátorok idején az alkotó ember a művészet erejével védekezett a kollektivizmus réme ellen. Akkor, a rendszerváltozás előtt nyilvánvaló volt minden gondolkodó számára, hogy dalainkból, költeményeinkből, szobrainkból kisugárzik egy olyan magnetikus erő, amelyből újjáteremthetjük az elveszett Magyarországot. S ebben rejlik a művészet politikai erejének jó oldala is. Nálunk, kis Európában minden, ami értékmentés és áldozat, politikai tettnek minősül még hosszú ideig. A határon túli magyarság értékeiért, a határon túli magyarságért általában is felelősséggel tartozunk – tette még hozzá a miniszter. S mi is, bármikor, ha a trianoni diktátum által elcsatolt területeken megfordulunk, otthon érezzük magunkat, akár tetszik ez egyeseknek, akár nem.

Molnár Dénes, a szálkásszíjas-szikár fekete és fehér színekből építkező metszetek alkotója kérte a kiállítás nézőit, hogy ha tehetik, a képek eredetijét is nézzék meg. Nagycsere, Székelyudvarhely, Marosvásárhely és a többi erdélyi település Árpád-kori templomai asszimilálták a korabeli európai művészetek minden stílusjegyét. Ebből ő – úgy érzi – viszonylag keveset tudott megörökíteni. A kiállítás méltó nyitánya a millenniumi esztendőnek.

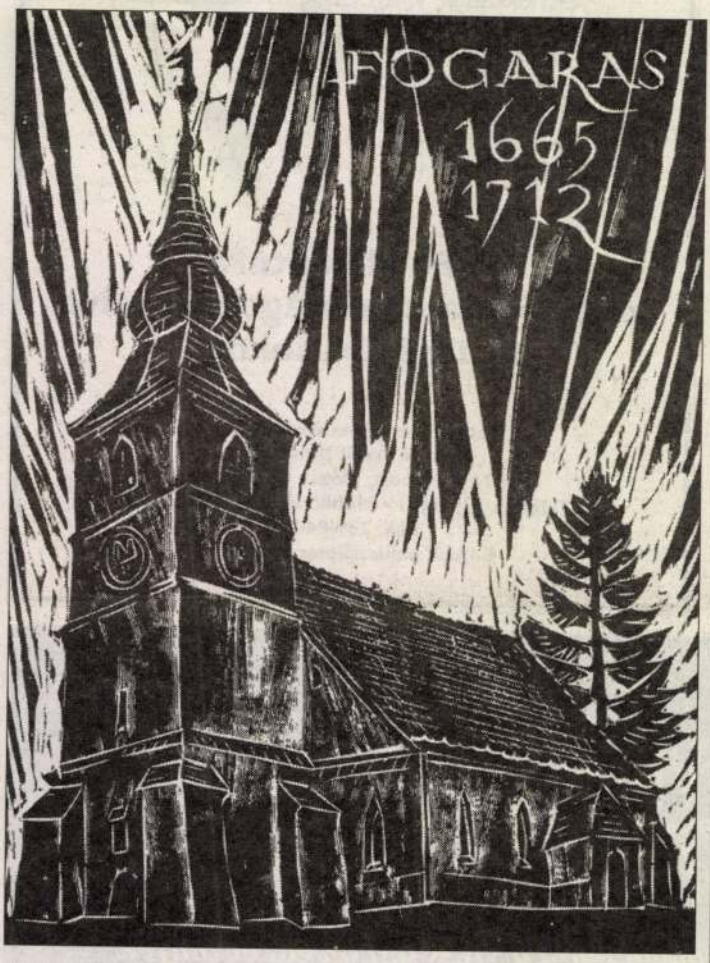

Molnár Dénes grafikusművész sorozatának egy alkotása

Budapest Főváros XII. kerületi Önkormányzat
az alábbi ingatlanban meglévő
tulajdoni hányadát kínálja licites értékesítésre:

XII., Lejtő u. 31. hrsz.: 8133/2
területe: 1824 m²
övezete: 03 K

Értékesítésre kerül: 3995/10000-ed
önkormányzati tulajdonhányad

Irányára:
30 000 000 Ft + a nem lakás célú felépítmény áfája

Megtekinthető a helyszínen:
1999. december 6-án de. 10.00 órakor
1999. december 8-án de. 10.00 órakor

A licit feltételeiről érdeklődni lehet
a Budapest Főváros XII. ker. Önkormányzat
Vagyongazdálkodási Irodáján
(XII., Böszörményi út 23–25. III. 301., 304.).
Ügyintézők: Vavra Vilmosné és Csutora László.
Telefon: 224-5943

Az ingatlanokról készült információs csomag
5000 Ft ellenérték fejében
1999. december 6–8-ig átvehetők az Irodán.

mag megvétele a liciten történő részvétel feltétele!

DR. MITNYAN GYÖRGY S.K.
polgármester

A

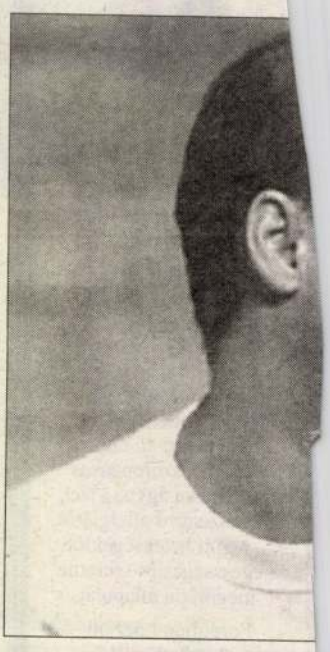

Jelenet az előadás próbájából

FŐPRÓBA

Mindig izgalmas, társulatot próbáló feladat egy-egy Shakespeare-mű bemutatója. Most kiemelkedő figyelemmel kíséri a közönség a III. Richárd című drámát: a Miskolci Nemzeti Színház ma esti premierjén a címszerepben Rudolf Péter látható, az előadást Csizmadia Tibor vitte színre.

■ DITZENDY ATTILA

Hatalmas és torz kék csempés medence uralja a színt: dől, borul minden a rivaldánál megbúvó lefolyó irányába (díszlet: *Dávid Attila*).

– E vágóhídról messzire szaladj – próbálja menteni unokáját York hercegné (*Péva Ibolya*). A kék csempén vér patakzik, kígyóként tekeregve a lefolyóba,

A Vá

LAPORZÓ

■ BEREGSZÁSZI

Közel tíz esztendeje már, hogy elhunyt *Csanádi Imre* Kossuth-díjas költő, műfordító. Nevezhetnénk ugyan az elhivatott poétát akár néprajztudósnak és irodalomtörténésznek is. Mert a zámolyi születésű Csanádi, akinek sokoldalúan gazdag munkássága áll a Sopronban megjelenő, Várhely című folyóirat legújabb számának fókuszában, páratlan kutatómunkát végzett régi, főképp XVIII. századi irodalmunk elfelejtett íróinak-költőinek munkássága terén, és ugyancsak kutatta a magyar népköltészet szövegváltozatait.

Mindenekelőtt azonban költő volt, aki felé manapság kevés

Az alkotók megbecsülése

■ MTI

A Magyar Művészetért díj idei kitüntetettjeinek tegnap, gálaműsor keretében adták át az elismeréseket a Nemzeti Színházban. A kuratórium döntése értelmében *Cserhalmi György* (színházművészet), *Sára Sándor* (filmművészet), *Kocsár Miklós* (zeneművészet), *Tóth Bálint* (irodalom), *Lajkó Félix* (zeneművészet), *Kaláka Együttes* (népzene), *Péterfy László* (képzőművészet), *Gergely András* (énekes) és *Fodor Sándor* (hegedűs, határon túli magyarság művészete) vehették át a kitüntetést. Az 1998-ban elhunyt, erdélyi születésű *Wass Albert* írót a testület posztumusz részesítette Magyar Művészetért díjban.

A díjátadó ünnepséget követően a vendégek *Hubay Miklós* Hová lett a rózsa lelke? című darabját tekinthették meg.

Molnár Dénes grafikus

ynőien pompás, ruhák

tözékek

ezen a télen sokkal változatosabbak a báli ruhák, mint az előző szezonokban voltak.

A férfiaknak viszonylag egyszerű dolguk van, szmokingot ölthetnek, ez a kortalan estélyi öltözék kezdi elfoglalni méltó helyét nálunk is az esti programokon. Igaz, a szmoking is megújul két-három évente, most például a különböző színű csokornyakkendők és ugyanolyan árnyalatú fényes spanyol

Aranybarna brokát rakott szoknya gyöngyökkel hímzett felsőrésszel és a szoknya anyagából készült stólával

övek teszik egyénivé ezeket a ruhákat. Divatos a fekete öltöny is estélyekre, fekete, bordó, sötétzöld selyeminggel.

A hölgyek alkatuk és egyéniségük szerint öltözhetnek szűk vagy bő, egészen lenge vagy királynőien pompás, nehéz ruhába. A női estélyi ruháknál a fekete most is viszi a pálmát, de nem egyeduralkodó, gyakran társítják a feketét

vetlenül ékszerek, hanem a legújabb irányzatnak megfelelően bársonyszalagok, csipkék, a nyakra vagy csuklóra festett láncszemek, virágok. A női estélyiruha-tárban is helyet kapott a szmoking, természetesen a hölgyek alakjához illő szexis változatban.

Aki egy szezonban több bálba is hivatalos, inkább a szoknya-felsőrész variációt vá-

ért-

Ecsettel mentett erdélyi tájak

A székelyföldi születésű grafikusművész, *Molnár* Dénes fáradságos, szerteágazó feladatot vállalt magára, és azt a jó munka eredményébe vetett hittel, belső indíttatással végzi napjainkig. Ismerve szülőföldje értékeit, megmentése a jövő nemzedékének átadásvágyával – *Kodály* és *Bartók* szellemében – vándorútra indult gazdag építészeti, művészeti ismereteivel és a jó grafikus nélkülözhetetlen eszközeivel. Az általa választott értékmentés, templomok, várak, erődök képi megmentése éppen úgy a népi lélek, az emberi érzések kitárulkozása, mint a nép ajkán született dalok, imák, mesék. Egymástól szinte elválaszthatatlanok. Így születtek Molnár Dénes csodálatos sorozatai. Ceruzával és ecsettel mentette az erdélyi templomokat, várakat, jellegzetes tájakat. „Múzsáinak sugallata sajátos nemzeti sorsot is jelez... Az erdélyi magyar festő- és grafikusművésznek így lehet szellemi őseként a várvédő, kardos poéta Balassi Bálintot is megnevezni" – írta róla *Sütő* András. Múltat őrző értékes fametszetsorozata a Transsylvánia album, mely ugyancsak a Vármegye Galériában került bemutatásra, az Erdély Művészetéért Alapítvány rendezésében.

Fogaras vára

A kiállítóteremben hatvanhárom metszet – szép séta, utazás ismerős tájakon. Marosvásárhely, Székelyudvarhely, Gyulafehérvár, a Hunyadiak vára (Himes torony), Rugonfalva, Nagyenyed, Csíkszentmihály. Lubló vára, a Marosvásárhelyi vártemplom, Déva vára a ferences kolostorral, Déva vára a Magna Curiával, Gyergyószárhegy a Lázár kastéllyal, Egeres, Szamosújvár, Segesd, Árkos templomvár, Szászsebes, Küsmöd... A megörökített műemlékek a gótika, a reneszánsz, a barokk építészeti remekei – de mindenben és mindenütt átizzik az erdélyi szellem, az önállóság, az egyedire törekvés. Ezt hűségesen adják vissza a fametszetek.

Az ötvenkét éves művész Marosvásárhelyen él, ott és Bukarestben végezte tanulmányait, számos külföldi kiállításon vett részt, a hazai díjakon kívül Olaszországban és Németországban kapott művészi díjat. Több kiadványa jelent meg az általa megörökített erdélyi, székelyföldi építészeti emlékekről.

(A kiállítás a Vármegye Galériában – Budapest V., Vármegye u. 11. – 2000. január 15-ig látható.) **(schelken)**

Hétvége Bécsben

Bécs-kártya. Ötéves a Bécs-kártya s 1995 óta kilencszázezren vették igénybe a sokoldalú szolgáltatást. A hitelkártya nagyságú igazolvány három napon át biztosítja a tömegközlekedés ingyenes

vezett specialitást. Természetesen a felszolgált tejeskávénak s csokoládé-italnak is városszerte híre van. A bécsi kabarékban sokszor foglalkoztak a Demel-kisasszonyokkal, a felszol...

Erich *Hartmann* készített. A fotóriporternek 1938-ban, tizenhat éves gyermekként sikerült a náci Németországból az Egyesült Államokba menekülnie. H...

MOLNÁR DÉNES: Grotreál-ART

etnografika — studium — vedut-art

Országos Széchenyi Könyvtár Budapest Várpalota 1993

MOLNÁR Dénes

A századvég tetőtől talpig groteszk

Molnár Dénes sok mindent felvállal

„AZ IDEALIZÁLT SZÉP IS TORZÍT"

Molnár Dénes művészete színes, a sarkított vélemények szerint ellentmondásos jelenség. Sokoldalú grafikusként festői ambíciók fészítik, groteszk alkotói világában helyet szorít a hagyományőrzés népi vonulatának, ciklusai dráma és líra egyidejű hordozói, kompozícióiról feltétlen elismeréssel és rideg elutasítással egyaránt hallhatunk nyilatkozni laikus művészetkedvelőket és értő szakmabelieket. A munkásságához, pályájához kapcsolódó ellentétpárok és két pólusú megállapítások itt nem érnek véget. Néhányukat egy hosszabb beszélgetés alkalmával kisebb–nagyobb ugrásokkal megpróbáltuk körüljárni a marosvásárhelyi művésszel. Íme Molnár Dénes hitvallásszerű gondolatainak vázlatos összefoglalója.

— Tényleg sok különböző dolgot mondtak, állítottak már rólam. Amit viszont a legigaztalanabbnak tartok, érzek, az a beskatulyázás, amire a művésztársadalom és a közönség is annyira hajlamos. Én itt, Marosvásárhelyen évekig voltam „a fiatal tehetség", aztán „a karikaturista", majd „a tanár".

— Most mi vagy? Milyen minősítést vállalnál a legszívesebben?

— Képzőművész. Ennek érzem magam, munkásságom talán feljogosít arra, hogy ezt elmondhassam magamról. Hogy mások miként vélekednek, azt kevésbé tudom befolyásolni. Sajnos a „fiatal" jelzőt már nem lehet a minősítés mellé biggyeszteni. 1975–ben végeztem a grafika szakot Bukarestben, 1967–től állítok ki rendszeresen, hosszú idő telt el azóta.

— És sok hazai, újabban külföldi kiállításon vállalkoztál a megmérettetésre. Igényled a visszajelzést? Ösztönöz a nézők reagálása, munkáid fogadtatása?

— Így is lehet mondani. Sokat dolgozom, illetve vannak kemény, munkás időszakaim. Ilyenkor sok anyagom felgyűl, azt szeretném megmutatni. Szükségét érzem a szembesülésnek. A többnyire kétévenként rendezett kiállítások egyfajta állomások a pályámon. Ezért is fontosak. Erőgyűjtést jelentenek az újabb ciklusok előtt.

— Akkor is, ha esetleg némelyik munka fogadtatása nem egyértelműen kedvező?

— Nem várhatom el, hogy kompozícióimat mindenki egyformán szeresse. Az ilyen groteszk látásmódért, amilyen az enyém, nem mindenki rajong. Bizonyos előképzettség vagy különleges érzékenység kell ahhoz, hogy ezeket a képeket fenntartás nélkül elfogadják. Pedig a századvég, az ország, a város

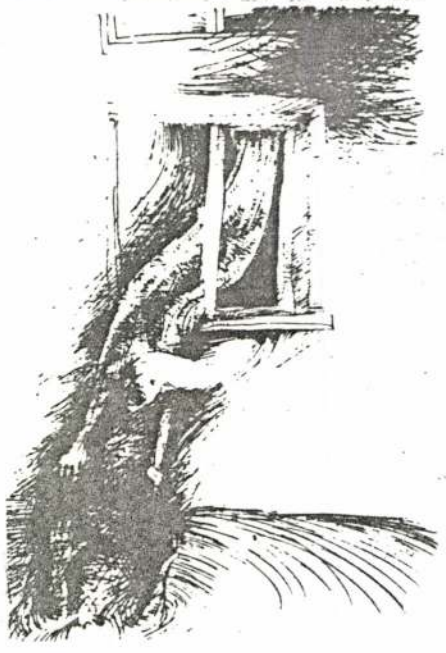

hangulatát tetőtől talpig a groteszk látja át. Sokan mégsem kedvelik. Talán éppen ezért nem. A lírai groteszkjeimhez, az ikebana-sorozathoz például kedvezőbb a hozzáállás. A groteszk fogantatású aktokat általában elutasítják.

— Az emberek még mindig jobban szeretik, szívesebben nézik a „szépet".

— A hagyományosan értelmezett, az idealizált szép is torzít. Szépíti a valóságot. Ilyenkor a kép a „bájos" irányába megy el. A magamfajta groteszk vonzalmú realista árnyaltan látja, láttatja a szépet. Például ha aktot készítek — a nőnek van karaktere, s én ezt a sajátosságot kiemelem —, nem szépítek. Én így látom, attól még nem válik torzképpé. A giccset viszont mindenképpen elkerülöm.

— Ez a karakteresség falusi tájképeiden, az ott készült pasztelljeiden is jelen van. A drámai-groteszk beütéssel telített sorozat, az elhagyott porták, az omladozó házak, dülledező kapuzábék, az árválkodó temetők mind magukon hordozzák a különös megközelítés jegyeit. Az erdélyi templomokról, várakról készített népszerű metszetsorozatod viszont már nélkülözi a rád jellemző groteszk ábrázolást. Ezt mivel magyarázod?

— Ez az egész egy hatalmas csapda, amiből nem tudok kimászni. Évekkel ezelőtt, mivel úgy éreztem, hogy szükség van egy művészi leltárra az Árpád-kori műemlékekről, elkezdtem járni az országot, vidéket és vég nélkül készíteni a fametszeteket, rézkarcokat régi templomainkról. Később újabbakról is. Nagyon sokfelé voltam, a Székelyföldet mondhatni kész vagyok, azt feltérképeztem, de még rengeteg helyre el kellene mennem.. Van amit olajban is megfestettem. Ott vannak a régeni templomban kazettán. Különben ez a már-már kényszerű vállalkozás nem egyedi dolog nálam. Voltam még úgy, hogy bizonyos adott helyzet indított el valamilyen úton. A karikatúrát például játékból kezdtem el, aztán amikor felfedeztem, hogy tehetségem van hozzá, már nem tehettem, hogy ne csináljam. Aztán, hogy rendszeres kiállításokkal némiképp fel is futtattam, úgy rajtam maradt, hogy még mindig azt tartják, én vagyok a karikaturisták mentora. A hivatásos művészek, akik nem ismerik az igazi karikatúrát, ezt némi lekezeléssel jelentik ki rólam. Közben a karikaturisták se tekintettek igazán közülük valónak, mindig én voltam köztük „a művész", a grafikus. A hozzájuk való viszonyomban egyvalami biztos: akárcsak ők, művészetemben én is felvállaltam a figuratívat.

— Több mindent felvállaltál. Beszélgetésünkben felét se érintettük a különféle festészeti, szobrászi próbálkozásaidnak.

— Érnek olyan vádak, hogy túl sok műfajban dolgozom. Mondhatnám azt, hogy az erdélyi művész ezermester, a grafikus pláne az. De ne feledjük, van amiért vért izzadtam, amíg megfeleltem az elvárásoknak. A néprajzi munkák meg a könyvillusztrációk esetében többek közt. Az is lehet, hogy tudat alatt még mindig él bennem művészeti középiskolai tanárom, mesterem, Nagy Pál tanítása, tanácsa, biztatása a folytonos kísérletezésre. Én már 19 évesen modorossá váltam, ő rántott ki belőle azzal, hogy próbáljak időről időre mindig mást csinálni. Nézd, én tulajdonképp metszőgrafikus vagyok. A rézkarc, a tusrajz az, ami igazán az enyém. Aztán a fametszésre is ráálltam. A művész élete, pályája egy folyamat, ennek során lehet több szerelme, több műfaja is. Olajat többnyire aktfestésre használok, az akvarellel portrézom, a pasztell tájtanulmányaimhoz nyújt jó lehetőséget. A várak, romok, groteszkek rézkarcban érvényesülnek inkább, a tornyokat, templomokat fába metszem. Lehet, hogy mindezt keverni kéne. Számomra talán ez lesz a jövő.

— Ez a jövő? Korábban azt mondtad, hogy az általad meghirdetett grotreál célok megvalósításához át kell vedlened festővé.

— Igen. Csak kérdés, hogy ezt a fontos lépést valóban meg tudom-e tenni. Évekig vonallal dolgoztam. Majd vonalkötegek következtek. Utána a tónusok a litográfiákban. Úgy érzem, eljött a színek, a festés ideje. Hogy így lesz-e valóban, majd csak elválik. Azt azonban biztosra veszem, hogy nagyobb tárlatra egyéni kiállításom anyagát Budán, az Országos Széchényi Könyvtárban teljes egészében grotreál alkotásaimból válogatom.

— Sok sikert a tárlathoz. A grotreálról talán majd egy másik alkalommal beszélgethetünk.

Nagy Miklós Kund

MOLNÁR DÉNES Grotreál katalógusa
Etnografika, Studium, Vedut-art

Molnár Dénes grafikus (1947 Vadasd, Maros megye)
Postacím: Marosvásárhely (4300 Tg. Mures, str. Lamaitei nr. 19/17,
Telefon: 23736. Műterem: Marosvásárhely, Iskola utca 2, Románia)

1961—1966 — Liceum-art, 1966-1971 „Kalligrafika" (toll, tus)
1967 — Salto mortalis (40 illusztráció),
1968 — Bakaportrék (25 studium)
1969 — Filmkarcok (13 hidegtű), Zenit (8 xilo), Új Élet (15 ill.)
1970 — Marosmenti lapok (12 ill.), Maros (50 pasztell), Idol (10 relief))
1971 — Ikebana (7 heggesztett assamblage), Petőfi (30 ill. tus, toll)
1971—1975 — Académie-art (Bukarest),
1972 — Creanga' (6 tempera ill.), 31 veduta
1973 — Humol szótár (152 karikatúra), Ispirescu (6 ill.) Bárányka, 7 xilo
1974 — Aqua /20 akvaforte, Korunk-Satirikon (30 grotreál), Figura (3 repesztéses technika), Petőfi Sándor: János Vitéz (9 tempera ill.) Árvíz
1975 — Bábolna (12 litó), Dózsa (6 litó, 50 tus, ecset), Sorescu (30)
1976 — Bolyai (13 tus, toll), Bányász (3 toll, tus), Aqua (15 akvatinta)
1977 — Ady (15 litó), Humol szótár (Kriterion), Portré (5 szénrajz)
1978 — Ex libris (45 litó), József Attila (7 litó ill.), Sui generis (5 litó)
1979 — Életfa (50 pasztell), Mimika (14 szénrajz), Sport (7 lito), Excelsor
1980 — Sylvania (30 akvatinta), Idol (12 ex. l.), Havadi monográfia (75 tus, toll), Studium-art (9 szénrajz), Poster (5 guas)
1981 — Etnografika (8 akvatinta), Vadasdi sírkövek monográfia (15)
1982 — Idol-stílus (14 litó), Demográfia (2 akvatinta), Simbolum (3 litó), Portré (12 akvarell), Sóvidéki monográfia (254 tus, toll)
1983 — Drapéria-art (14 litó), Humorgrafika (43 tus, guas), Portré (40 akvarell), Ex libris ABC (27 akvatinta), Kis idol (24 akvaforte) Vadászkönyv (100 ill.) Kriterion
1984 — Demografika (36 akvatinta), Modell (8 grotreál, litó), Réka (16 litó), Solaris (11 symbolum-art), Satyrikon (7 akvatinta)
1985 — Aktok (18 olaj, studium), Zodiák (19 cinkográfia), Krix-Krax (30 toll, tus), Vigyázat, balesetveszély (320 ill.) Kriterion, Tükörkép (30 tus)
1986 — Ikebana (42 akvatinta), Fény-árnyék (20 tus, toll), Hobby (30 toll, tus), Figura-art (19 xiló), Bátorság fél egészség (monografika)
1987 — Médium (133 monotípia-art), Heraldika (20 monotípia-art) Idol-art (50 akvaforte), Mitológia (50 toll, tus), Vedut-art (42 akvatinta), Kreativitás (monográfia)
1988 — Ikebana (42-62 akvatinta), Idol-art (41 xilo), Erotika (24 akvaforte), Maros mente (76 akvatinta), Vedut-art (127 akvatinta), Gomolyag (23 grotreál színes ceruzával), Fatemplomok (21 xiló), Görgény REM (28 akvaforte), Karikatúraiskola (monografika)
1989 — Ballada (15 xiló), Mimik-art (30 olajkép), Idol-art (28 olaj), Album: Nyárád mente (80 xiló), Kükülló mente (81 xiló), Brassó REM (28 xiló), Kazett-art (20 olaj, Szászrégen), Képiskola (monografika)
1990 — ALBUM: Csíkszék (74 xiló), Kazett-art (112 olaj), Képeslapok (38)
1991 — ALBUM: Udvarhelyszék (53 xiló), Unitárius (23 xiló), Drakula (9 xiló), Dákok a nyitott égbolton (10 ill.), Háromszék (50 xiló)
1992 — ALBUM: Vártemplomok (41 xiló), Maros mente, Mezőség (126 xiló), Erdély (31 xiló), Advent (16 grotreál), Öntudat és facke (10 ill.), Hejce (29 pasztell, 6 akvatinta, 1 rézmetszet), Mezőkövesd (20 ceruzarajz), Makfalva (21 pasztell), Dunakeszi Torzó (22 olaj; vászon), Ájin (10 tus, toll), Képeslapok (24)
1993 — Minialbum: 9 erdélyi fametszet, Studium: Udvarhelyszék, Torzó (35 olaj, vászon), Draperi-art (14 tus, toll), Pasztell (15)

ETNOGRAFIKA (album): Ballada (15 xiló, 180x260 mm), Mese és Évszakok (10 akvatinta, 250x160 mm), Sylvania (23 akvatinta, 250x160 mm), Bárányka (7 xiló ill. 240 x 330 mm), Etnográfia (8 akvatinta, 500x500 mm), Ikebana (52 akvatinta, 210x130 mm, 7 akvatinta, 285x130 mm)

VEDUT-ART (album): Várak, tornyok (245 akvatinta, 280x130 mm)
Erdély (31 xiló, 180x260 mm), Székelyföld (546 xiló, 180x260)

GROTREÁL-ART (album): Humorgrafika (43 tus, guas, 500x500 mm), Demográfia (12 akvatinta, 245x165 mm), Satyrikon (7 akvatinta, 250x325 mm), Demografika (47 akvatinta, 250x165 mm), Kalendárium (12 idol-art, 130x250 mm), Aqua (15 akvatinta, 260x165 mm)

STUDIUM-ART: Idol-art (50 akvaforte, 280x130 mm/, 41 xiló 180x260 mm), Figur-art (19 xiló, 500x700 mm), Életfa (50 pasztell), Mimika (14 szénrajz), Portré (12 akvarell), Torzó (57 olaj, vászon).

Molnár Dénes groteszk realizmusa (grotreál)

Az a művészi megközelítés, amelyet Molnár Dénes sajátos kifejezési területének — a grafikának — szentel, mennyiségileg is kiemelkedően figyelemreméltó. A negyvenes évei derekán járó művész bármikor képes elénk állni jelentős számú festménnyel, rajzzal, metszetgrafikával, könyvillusztrációval.

Molnár Dénes munkásságában arra törekszik, hogy kifejezze a valóság koordinátáinak kilengéseit, túlzásait, s ezt energiatékozló, túltengő, rendszeres tombolással önti ki magából.

A grafikus nem választja kizárólag a nagy méreteket, de amikor így dönt, akkor is kifogástalan rajztudást bizonyít, olya.. biztonságot, amely komoly akadémiai felkészültségből és állandó stúdiumból ered (az akt /idol/ kedvelt témája).

Általában munkái akkorák, amekkorát az átlagos fametszet, rézkarc vagy a litográfiai kő megenged. Itt a kirobbanó erő a megmunkált felület részleteinek egymásra borulásából, megtöltéséből árad; a határozott rajzból amely az apró részleteket sem áldozza fel, bár összezsúfolja azokat. A dúc festékezése a homálynak olyan feszültséget ad, amely sokszorosítva ismétli ugyan a sötét tónust, de sajátos változatokat teremtve kizárja az unalmat. Különös módon, még egyes finoman, érzékenyen kezelt foltmaratásoknál is barlangi(GROTTA), földalatti, gondterhelten komor atmoszférájú a hangulat.

Stílusának jellegzetessége a belső feszültség rendszeres kiaknázásából ered. Ő is azon erdélyi művészek csoportjába tartozik, ezek általában fiatalabbak, akiknek szellemét a közép-európai expresszionizmus befolyásolta, konkrét megjelenítésű nyelvezetet használnak, amely nem más, mint az aktuális helyzetek kisugárzásai.

Molnár Dénes humorgrafikája (karikatúrája) az expresszivitás ugyanazon területeit járja be, a humor nagy részét feláldozza a közvetett utalások kegyetlen adagolásával, ezt szervesen beépítve munkásságának koordinátáiba.

Călin Dan (Arta)

MOLNÁR Dénes

(m.k.): A kisérletező Démol. = Új Magyarország, II.évf. 107.sz. 1992.május 7. 9.p.ill.

Bp., Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár, 1992 kiáll.

Petrovics Elek ről. Tudtuk mindnyájan, hogy
amit megfog, az meg van markolva. De meg kevé
ra, mint ő s nála senki sem foglalkozott vele tö
meleg barátság fűzte őket egymáshoz. Petrovics
nek tudható be, hogy Rippl-Rónaitól mesterm
um birtokában — ő igazán nem tehet róla, hogy
pet kapunk róla. Gyűjtőink gyűjteményeiben
szemei találhatók meg. Azzal is Petrovics szolg
nek, hogy néhány év előtt pompás emlékkiállítá
s ez a kiállítás az utolsó kétkedőket is levette a
hivatottabb Petrovicsnál, hogy ennek a nagy mű
állítson, s a maga nagy tekintélyével véget vesse
amelyről föntebb szóltam.

Rippl-Rónai harcos művész volt. Hittel kü
érte, gyakorta fogadta meg nem értés. Csak
képzőművészet is hatalom volt s egy-egy megny
szellemi életünket. A mai hamupipőke-szerep

Minden a
csatarai.

MOLNÁR DÉnes grafikus

SZ.SZ.: Nem tudnak megfélemlíteni és a humorérzékemet sem veszítettem el /beszélgetés Nagy Dénessel/. = Beszélő, II.évf.49.sz.1991. dec.7. 42. p. és ill.

Silikone. Berlin, 1952. Technik

es and essays. London, 1902,

Personalcredit. Berlin, 1893.

om Anstrich wissen? Stuttgart,
titut für Anstreichtechnik

ny Zoltán: A választójog

MOLNÁR DÉNES

Gheorghe Vida: Dénes Molnár – Galeriile de Artă, Miercurea Cinc

ER R

Artă XXXV. 1988, 8. sz. 37

1945 után / FESTÉSZET

X CSIKSZERDAHELY

ÍVÓ

dden délután 14 órakor
retében a Közalkalmazotti
t kell megválasztani. A
számára kötelező.

MOLNÁR Dénes

kiáll.

MOLNÁR Dénes: Grotreál-ART etnografika-studium-vedut-art, Bp., OSZK, 1993. Bev. Nagy Miklós Kund. Bp. : OSZK, 1993 [4] p., ill.

MUHI Sándor: Molnár Dénes. [H.n.] [k.n.], 1993 12 p., ill.

ibri

HÁZ

rátunk!

)3. február 24-én este 19.00
mai hullazsinat, avagy a termé-
rabjának ősbemutatójára.

ház életében mérföldkőnek szá-
ndrássy út 77-ben (bejárat a
üzemelő pinceszínházunkban - any-
után - végre saját társulatunk
a "felnőtt" közönséget!

„Minden magyar felelős
minden magyarért."

Szabó Dezső

ERDÉLY MŰVÉSZETÉÉRT ALAPÍTVÁNY

Vármegye Galéria

1052 Budapest, Vármegye u. 11.
Tel/fax: 318-8148
Honlap: www. hungarian.net/ema
E-mail: ema@mail.matav.hu
Nyitva: kedd-szerda-csütörtök-péntek 10–18

Adókedvezményre jogosító támogatásukat az
OTP 11786001-20054214 számú számlaszámra várjuk

Kiállításszervező:
Kulcsár Edit

Támogatók:
Minor Rendszerház Rt.
Forrás Vagyonkezelő és Befektetési Rt.
Vegyépszer Rt.
Regiszter Plakát Nyomda Kft.

Magyar Millennium 2000.

Molnár Dénes: Erdélyi Templomok

ERDÉLY MŰVÉSZETÉÉRT ALAPÍTVÁNY • 1675 BUDAPEST, PF. 133. • OTP 11786001-20054214

Molnár Dénes: Erdélyi Templomok

Az Erdély Művészetéért Alapítvány
Vármegye Galéria

(Budapest, V. ker. Vármegye utca 11.)

tisztelettel meghívja

MOLNÁR DÉNES

„ERDÉLYI TEMPLOMOK"

című kiállításának megnyitójára

1999. december 2. 17 órára

A kiállítást megnyitja:
Dr. Kövér László
miniszter

Közreműködik:
Sebestyén Márta

HARONNAL AZ AKHERÓNON ÁT

Néhány évvel ezelőtt az akkor frissen érettségizett Radu Lup barátom (a Haron nevű rockegyüttes billentyűse) homályos célzást tett valami rockoperára, amelyet a zenekar megírni készül. Örültem, de – persze – nemigen tartottam reálisnak a tervet. Ám néhány hete feltűntek Szatmárnémetiben azok a hatalmas színes plakátok, amelyek a Haronnal az Akherónon át című rockopera ősbemutatóját hirdették, az első román rockoperáét.

Az Eminescu-versekre, bibliai szövegekre, zsoltárokra, Shakespeare-sorokra épített rockopera meglepően jónak bizonyult. A szöveget Pepy Măciucă, az együttes dobosa, Nicoară István és a rendező, Romeo Bărbosu írta. A mű az örök feszültséget érzékelteti jó és rossz, szeretet és gyűlölet, fény és sötétség között. A zenei anyagot teljes egészében a Haron szerezte, amely már rég nem ismeretlen a hazai rockvilágban. Tagjai: Fanny Boca (basszusgitár, vokál), Pepy Măciucă (ütőhangszerek), Radu Lup (billentyűs), Feigi János és Cristian Dan (gitár). A koreográfia Nicolae Marcel Botscheller nevéhez fűződik. A rendező pedig vendégművész: Romeo Bărbosu Temesvárról érkezett. Amúgy a szakma helyi, szatmári nagyjai fogtak össze az előadás elkészítéséért, és ez a nagy csapat csodát vitt a színpadra. Előadásuk végén a zsúfolásig telt nézőtéren a publikum állva skandált, és tapsolta vissza hosszan az előadóművészeket. Ilyen elragadtatást nem sokszor élhetett meg színházunk.

A műről Ioan Gavrilaş irodalmi titkárral beszélgetek:

– Évekig tartó munka gyümölcse ez az alkotás. Eleinte csak bibliai szövegekre akarták alapozni, majd sorra „felfedezték" Eminescu és Shakespeare témába vágó írásait, és így lett tágabb értelmű az egész. Végre megmutatja a 18-20 éveseknek, hogy a rock nem feltétlenül csak üvöltés, az idősebbek számára meg kissé megfoghatóbbá teszi azt az idegennek tetsző világot, amelyet a rockzene jelent. Így végre közelebb hozza egymáshoz a generációkat.

Dancs Artúr

Hedonista grafikus

*Molnár Dénes tizenkilenc évvel ezelőtt végzett a bukaresti Képzőművészeti Akadémián. Több hazai és külföldi kiállításon vett részt, egyéni tárlatot is sokat és változatos helyszínen rendezett. Következetesen (16 alkalommal) megrendezte Marosvásárhelyen a karikatúraszalont, számos kezdeményezés fűződik a nevéhez, köztük a legújabb, a Grotreal Art. Könyveket illusztrált, megörökített több száz erdélyi templomot, várat. Humoreszkjeit (**Humol szótár**) a Kriterion Könyvkiadónál jelentette meg.*

Hogy jobban megismerjük, Muhi Sándor tanulmányából idézek: „A grafika és ezen belül a humorgrafika Molnár alkotó tevékenységének jelentős része. Alapképzettsége is erre predesztinálná, a művész azonban munkásságában nem fogadta el ezt a műfaji besorolást, a képzőművészet egészét tekintette szakmájának, nem mindennapi termelékenységgel, munkabírással hódított meg újabb és újabb területeket az önkifejezés számára a technikák és műfajok dzsungelében. Olyan művész, aki néhány napos munkával képes egymaga megtölteni egy kiállítótermet.

Minden igényt kielégítő, jól felszerelt műterme van Marosvásárhelyen, de munkahelynek tekinti a hegyi ösvényeket, a falusi utcákat, az erdőket is.

Ilyenkor vállára akasztja hatalmas mappáját, festékestáskáját, és járja a vidéket, aztán egyszer csak megáll, előhalász egy lapot, a táskából szenet, pittet, szépiát, pasztellt, színes ceruzát, zsírkrétát, tust, vízfestéket, tubusokat kotor elő, és rövid idő alatt megtölti a tisztást, a járdát, a parkot munkákkal, amelyeket gyakran műtermi körülmények között továbbgondol, átalakít."

Molnár Dénes ezúttal három év termését (egy évtized vajúdását) tárja a nézők elé. A kiállításon megvásárolható verseinek illusztrált gyűjteménye is.

A 34 darabból álló, kisebb méretű torzósorozat mellett láthatunk lírai hangulatú, posztimpresszionista képeket, sőt „fabulációkat" is. Ez utóbbiak nem feltétlenül tanító mesék, de Molnár nem tagadja, hogy a mese tanít. Vagyis tódítás, lódítás? Vagy csupán arról lenne szó, hogy mint annak idején Páskándi Géza, aki nem akarta abszurdoknak nevezni munkáit, abszurdoidokká „finomította" őket?

A fogadtatás felemás, ellentmondásos. Egy szakmabeli szerint sok a középszerű munka, kevesebb több lenne. Mások ámuldoznak, a termelékenységet nem tartják kivetnivalónak, a művész állandó készenlétét, változtatásigényét értékelik.

Molnár Dénes nem figyel különösebben sem a dicséretre, sem a fanyalgásra.

– Hedonista vagyok, megjutalmaztam saját magamat. Én annak örülök, ha a néző észreveszi, hogy ezeket a képeket élvezettel festettem. Merem vállalni önmagamat, azt a törekvésemet is, hogy megszabaduljak mindenféle gátlástól.

– Festményeid arról árulkodnak, hogy nem sokat gyötrődtél velük; jöttek, felkínálkoztak maguktól.

– Rengeteget metszettem, s jött egy időszak, amikor a színek valósággal kikívánkoztak belőlem. Működésbe lépett a hiányérzet pótlásának kényszere. Ehhez az is hozzájárult, hogy pár évvel ezelőtt végre eljutottam az Ermitázsba, a Puskin Múzeumba, ahol rengeteg avantgárd munkát, posztimpresszionista festményt láttam. Megjött a kedvem, hogy fessek.

Feltételezem, hogy kevés idő telik el, s Molnár Dénesnek ismét „megjön a kedve" például a fametszésre.

És ez így lesz természetes. Igazolása annak, hogy ő azért mégiscsak grafikus. Persze, fenntartja a jogát arra, hogy bármikor alkotásokkal tiltakozzék a műfaji beskatulyázás ellen.

Lázár László

Irodalmi szöveggyűjtemény

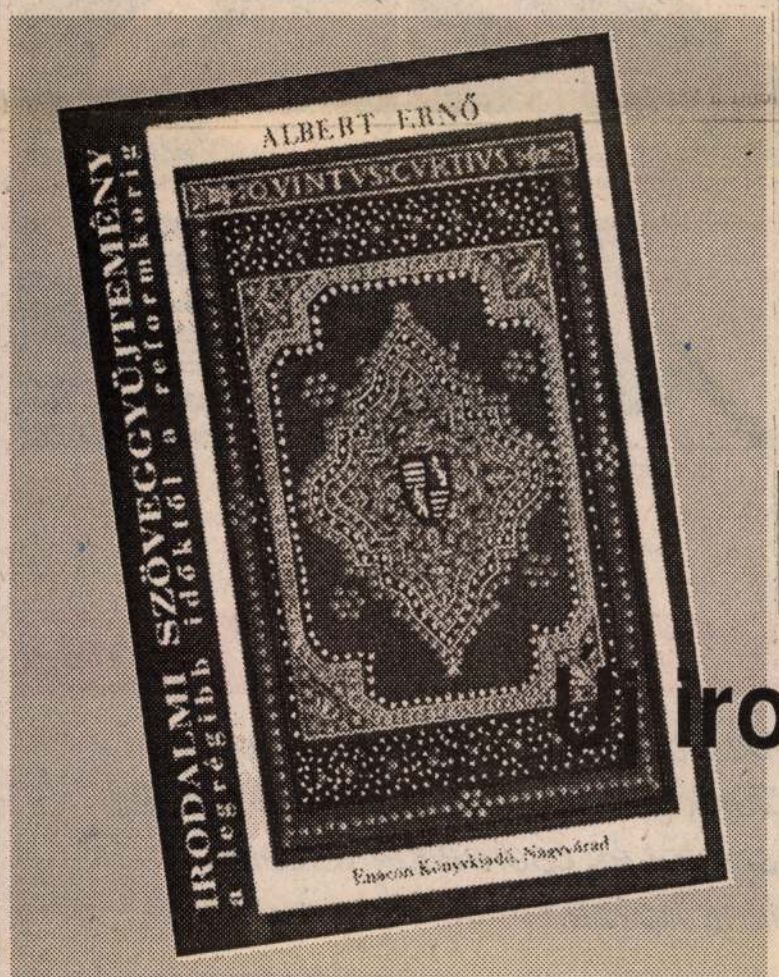

Tankönyvkiadásunk régi megoldatlan gondját jelentik a szöveggyűjtemények. Az „aranykorszakban" azért, mert a gyakran változó tanterv miatt mire elkészült, a tiltások miatt hivatalosan már használhatatlanná vált a munka. Továbbá azért, mert a tantervből adódó korlátok eleve meghatározták a válogatás kritériumait. Így lett a szöveggyűjtemény olyan szükséges rossz, amelyet tanár és diák csak muszájból szeretett, de nélkülözni sem tudott.

A fordulat a tankönyvfronton alig hozott változást. Elkészült néhány átpofozott tankönyv, egy-két tessék-lássék módosítás az anyanyelvi oktatásban is gyakorlattá lett, de a krónikus pénzhiány miatt irodalmi szöveggyűjtemény kiadása szóba sem jött. Sem a Tankönyvkiadónál, sem a Kriterionnál. Most azonban egy fiatal vállalkozás, a nagyváradi Enacon Könyvkiadó jóvoltából piacra került egy ilyen hézagpótló kiadvány. Az Albert Ernő összeállításában megjelent Irodalmi szöveggyűjtemény kitűnő válogatást tartalmaz a magyar és a világirodalomból.

A tanterv követelményeinél jóval gazdagabb e kötet kínálata. Az ősi magyar műveltségről szóló híradások (Hérodotosz, Menandrosz Protiktor, Ibn Ruszta és Gardezi, Bölcs Leó és Konsztantinosz Porphürogennétosz műveiből vett idézetek), valamint a magyarságot említő krónikák és legendák (Nesztor-krónika, Metód-legenda, Ekkehard St. Gallen-i történetei és Ibn Abu Jaqub An Nadim Kitáb című munkája) után középkori magyar szerzők latin nyelvű szövegeiből ízlelgethet az olvasó. Eddig nehezen hozzáférhető fordításokat (cikkelyek Szent László törvénykönyvéből, értekező próza, költészet), kevésbé ismert műveket (Temesvári Pelbárt: Pomerium) sorakoztat fel a válogatás. Hasonlóan gazdag és változatos a régi magyar irodalmat bemutató fejezet. A Zöldvári ének vagy Szabadkay Mihálytól az Ének Beriszló Péter veszedelméről ritka csemegét jelent a szakember, a tanár számára is.

A reneszánsz, a reformáció, a barokk és a felvilágosodás irodalmának bemutatása már nagyobb feladat elé állította a válogatót. Ismert szerzőkről az eddiginél átfogóbb képet nyújt. A tantervben csak megemlített (Pesti Gábor, Bornemisza Péter) vagy szűk terjedelemben tárgyalt alkotókat (Tinódi Lantos Sebestyén, Gyöngyösi István) egy-két közismert verssel, prózával mutatja be. A felvilágosodás fejezetében is hasonló a módszer, de itt már alig-alig tűnik fel korábbi szöveggyűjteményekben nem szereplő szöveg. Kivételt talán csak Csokonai jelent.

Újdonság a gyűjteményben az uráli népek költészetéből készített összeállítás, amelyet Illyés Gyula és Képes Géza vonatkozó tanulmányrészlete vezet be. Olvashatunk itt – nyenyecek, enyecek, szölkupok, karjalaiak, inkeriek, vepszék, vótok, lívek, votjákok és zürjének stb. népköltészetéből származó verset, mondarészletet.

Akár külön kötet is lehetne a világirodalmat bemutató rész. Az ókori irodalmat a Gilgamessel meg a Bibliából vett részekkel szemlélteti a válogató: a görög literatúrából Homérosztól Szophoklészig szemelget, a rómaiak irodalmát Catullusszal, Vergiliusszal, Horatiusszal, Ovidiusszal és Phaedrusszal illusztrálja. Majd a középkor, a reneszánsz és a felvilágosodás legnagyobbjainak főműveiből olvashatunk egy-egy írást vagy annak töredékét.

A mű használhatóságát az ilyen kötetből elmaradhatatlan szójegyzék segíti elő. Ebbe és a tartalomjegyzékbe azonban a nevek írásánál több olyan bosszantó apró hiba, elírás csúszott – ez elsősorban a korrektúra mulasztása (Janus–Jánus; William–Villiam és egyéb következetlenségek) –, amelyek a diákot tévútra vezethetik. Ez a szeplő azonban nem kicsinyítheti a vállalkozás értékét. Hézagpótló, igényes kötetet, az iskolások számára nélkülözhetetlen szöveggyűjteményt bocsátott útjára az Enacon.

Dr. Indig Ottó

A TV SHOP és a PRESS SHOP együttműködése nyomán már nálunk is megrendelhető a televízióból az egész világon ismert hasznos termék, a

BRITISH MADE

EUROTOOL

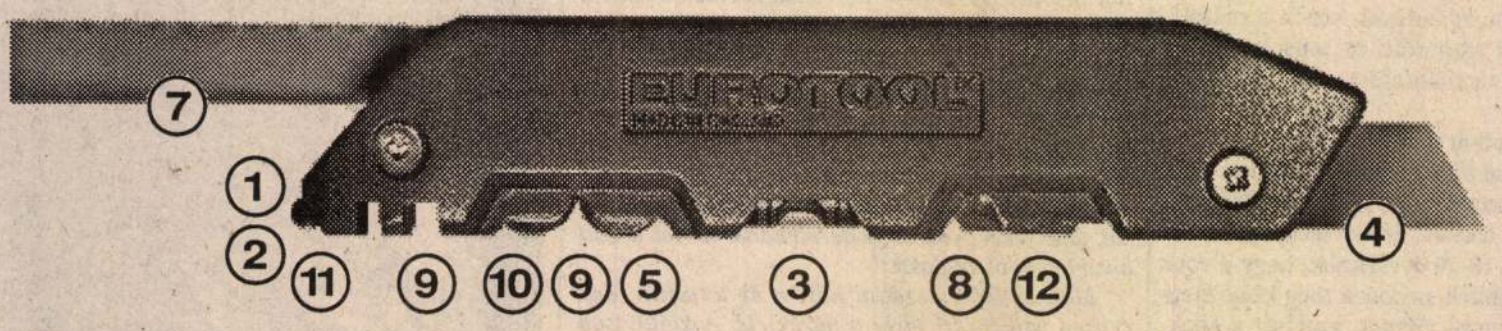

Tekintse meg sokoldalú felhasználási módozatait:

1-2-11. ÜVEG- ÉS CSEMPEVÁGÓ, SZABÁS- ÉS PAPÍRMITA-VÁGÓ

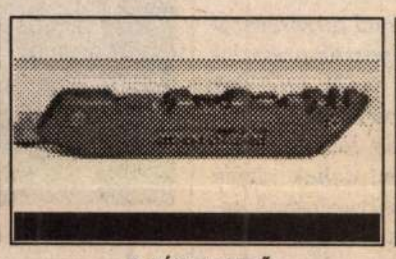
3. VÍZSZINTEZŐ

4. SZŐNYEGVÁGÓ, CSERÉLHETŐ PENGÉVEL

5-6. OLLÓ-, METSZŐOLLÓ-ÉLESÍTŐ

7. FÉMFŰRÉSZ, CSERÉLHETŐ LAPPAL

8. DRÓTVÁGÓ

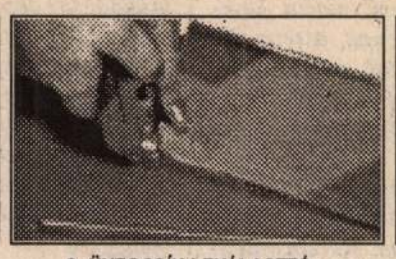
9. ÜVEGCSÍK-LEVÁLASZTÓ

10. KÉSÉLESÍTŐ

12. VEZETÉK-BLANKOLÓ

Százféle munkára találták ki, hasznos a ház körül és a kertben!

A sokoldalú kombinált szerszám nélkülözhetetlen a háztartási és a kerti munkában. Az angol gyártmányú szerszám eredeti ára 14,95 £. Ha tőlünk rendeli meg, csak 23 500 lej és ebben az árban még 2 × 5 darabos csavarhúzókészletet és cserealkatrészeket (fűrész, vágókorong, penge) is küldünk hozzá.

press shop

MEGRENDELŐSZELVÉNY

PRESS SHOP, Erdélyi Napló, 3700 Oradea, of. p. 2., c.p. 8.

Igen, szeretném utánvéttel megrendelni az EUROTOOL kéziszerszám-csomagot 23 500 lej értékben.
A vételárat és a postai költséget átvételkor fizetem. Nevem: .....
Irányítószám: ..... Helységnév: .....
Utca, házszám: ..... Megye: .....

Aláírás:

Ezek után bizonyára úgy gondolja, hogy Önnek is szüksége van egy ilyen nagyszerű szerszámra. Mi sem egyszerűbb! Töltse ki a mellékelt megrendelőszelvényt, küldje el a szerkesztőség címére és harminc napon belül kézbe veheti, használhatja a sokoldalú, kombinált kéziszerszámot!

MOLNÁR Dénes garfikus

TÓFALVI Zoltán: La revedere! /beszélgetés Molnár Dénessel/. = Beszélő, II.évf. 18.sz. 1991. május 4. 43.p. ill.

tozó kertben pedig zöldsé-
séget keritès vette körül,
a a ki- és bejárást. A te-
és a kaszáló a falu határá-
zkedtek el a területileg
s mindig elhatárolható - ha-
y a közös legelő. Ezeket a
vagy jobbágyteleknek /ses-
alószinüleg "ülés"-nek.
ytelek azonos nagyságu volt,
nos méretü belső telekkel,
lel rendelkezett, utána azo-
ldesurnak. A 15. századtól

Molnár Dezső, borbélytanonc MDK

Gundel Mária rajz
Gr. Apponyi Albert, rajz
Witz Béla rajz
Németh Gyula, rajz

Pécsi Képzőm. és Műbarátok Társ. 1933. máj.
Első tehetségkutató kiáll.

Mohlar Edit
fotós

M.D.K

„Sírató" (repr)

— : 125 év

Nők Lapja, 1966. dec. 4 - 10 lap

Molnár Edit

fotóművén I. díjat nyert a
Pravda ünnepi fotópályázatán.

Magyar Nemzet, 1967. X. 21. 4. o.
Nanló

Molnár Edit

fotóművész a Pravda jubileumi pályázatán kiemelkedő sikerrel szerepelt.

Kristóf Attila: Két magyar fotó-művész nagy nemzetközi sikere.
Magyar Nemzet, 1967. XI. 5. 4. o.

Molnár Edit

Fotója

M. B. B.: A Szovjetunió magyar szemmel.
Album az 50. évfordulóra.
Magyar Hírlap, 1967. X. 22. 13. o. ..
Vasárnapi Kommentár

MDK

Molnár Edit

Foto kiáll. Bp.-München

Mdk.

Molnár Edit

Kislány portré fénykép

% Fiatal fotóművészek kiállításán
jártunk

Ország-Világ 1962. 1.sz 5. l.

MDK

Molnár Elek III. éves keramikus

Ipm. Isk. Évk. 1934-36. Bp. 1936.

képek

MOLNÁR ELEK

keramikus

Iparművészeti és Hopp F. Muzeum Évkönyve V. évf.
1962. 32 l

Molnár Elek

festő

l Szabad Művészet

1950. 269. l.

ng Ihrer Mietlocalitäten
fe niemals zuge-
en.
erlauben uns Ihnen
ie gewünschte Rechnung
den und bitten Sie
u haben beim Ministe-
n Begleich das Nötige
zu wollen.
dieser Gelegenheit er-
uns die Anfrage, ob
n, daß wir Ihnen ge-
wieder einige neue

/.

Molnár Elek, [kohász?] [keramikus?] MDK

A Magyar Autóklub épületkerámiáinak mintázását végzi.

(fénykép)

— : Készül a díszítés 3

ESTI HIRLAP, Bu. 1966. jún. 9.

Molnár Elek

K.M.: A pirográfit művelne (Molnár Elek.)
Pest Megyei Hírlap 1966. máj. 13.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-284.l./ 253. l.

MOLNÁR ELEK
VI. ÉVES
KERAMIKUS.

MOLNÁR ELEK
III. ÉVES,
SÁGI JENŐ
I. ÉVES,
ROÓZ ILONA
III. ÉVES,
MOSKOVICS
MIKLÓS
III. ÉVES,
KÁROLYI
FERENC
IV. ÉVES,
KUSTÁR LÁSZLÓ
III. ÉVES
KERAMIKUSOK.

KERAMIKAI SZAKOSZTÁLY. PROF. ORBÁN ANTAL (†)
FACHKLASSE FÜR KERAMIK. CLASSE SPÉCIALE DE CÉRAMIQUE.

V. HALÁSZ ANNA IV. ÉVES, BALK VALÉRIA IV. ÉVES, KUSTÁR LÁSZLÓ V. ÉVES, SAS NÁNDOR LAJOS IV. ÉVES, KÁROLYI FERENC IV. ÉVES KERAMIKUSOK.

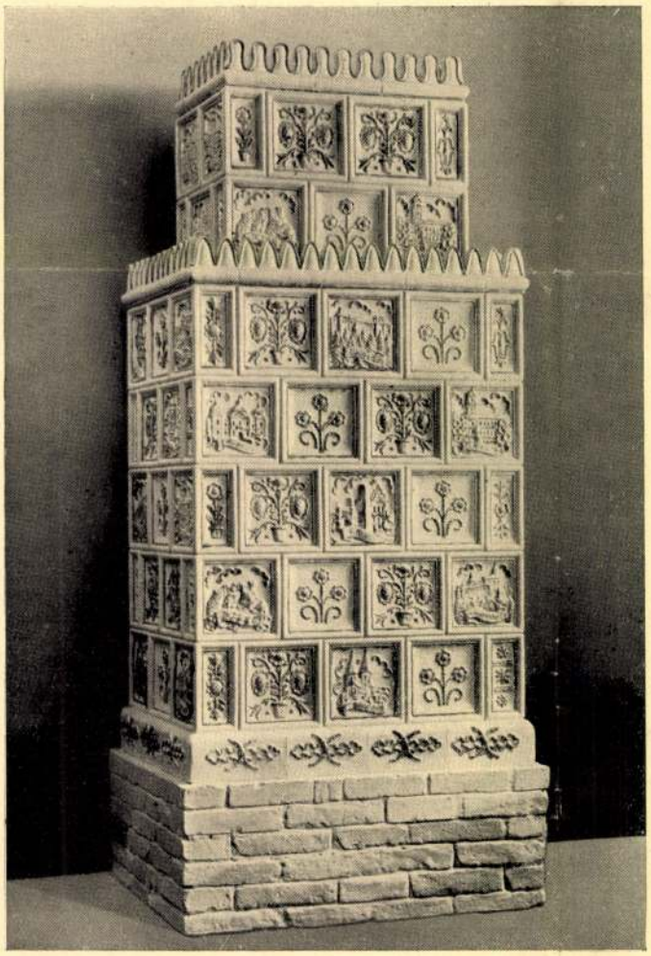

Bal és jobb felső: MOLNÁR ELEK V. ÉVES KERAMIKUS.

Jobb alsó: MÉSZÁROS GÉZA III. ÉS JÓNÁS ZOLTÁN II. ÉVES KERAMIKUSOK.

KERAMIKAI SZAKOSZTÁLY. PROF. ORBÁN ANTAL (†).

FACHKLASSE FÜR KERAMIK. CLASSE SPÉCIALE DE CÉRAMIQUE.

Iparművészeti Iskola Évkönyve
1850–1941. Bp. 1942
fordító

Molnár Edit

a „Fotóművészet" c. folyóirat pályázatának nívó- és évdíjasai között van.

– Naplé

Magyar Nemzet
1969 jan. 18

Molnár E.
fotós

Ballagnak a Marvány utcai
Finommechanikai és Műszer-
ipari Szakközépiskola tanulói

– Diákelet
Tükör, 1975. május 20 - 7 oldal.

Molnár Edit

Ujházy Péter festőművész az ujpesti Mini Galériában február 9.-től, Mokri Mészáros Dezső emlékkiállitásán a Miskolci Képtárban február 3.-tól, Birkás Akos a budaörsi Jókai Művelődési Házban február 9.-től, Vass Kálmán fotóművész a Fiatal Művészek Klubjában február 10.-től, a Fészek Művészklubban Záborszky Gábor festőművész február 12.-ig, Réti Mátyás festőművész a kaposvári Vaszary Teremben február 16.-ig, Tavaszy Noémi grafikus a Csepel Galériában február 19.-ig, Horváth Gábor festőművész a Ferencvárosi Pincetárlaton február 26.-ig, Molnár Edit fotóművész a Miskolci Galériába március 5.-ig mutatje be müveit a felsorolt kiállitási termekben, közli a lap a kulturális eseményeket ismertető rovatában. Elet és Irodalom, Bp. 1978. febr. 4. XXII. évf. 5. sz. 8. lap.

Molnár Edit

a Budapesti Műszaki Egyetem Bercsényi kollégiumában közös tárlaton szerepelt.

Magyar Hírlap 1978-52-6

V.A.S.:Kondor Béla emlékére

Molnár Edit

MOLNÁR EDIT Művészportrék című fotókiállítása tegnap nyílt meg Veszprémben, a Dimitrov Művelődési Központban. A tárlaton az alkotó 76 fotóját tekintheti meg a közönség.

Magyar Hirlap 1978-14o-8

Molnár Edit

MOLNÁR EDIT fotóművész Művészportrék címmel Hódmezővásárhelyen megrendezett kiállításán Kodály Zoltán, Kondor Béla, Sarkadi Imre, Váczi Mihály, s a magyar zene, irodalom s képzőművészet más nagyjainak portréi tekinthetők meg.

Magyar Hirlap 1978-143-9

Molnár Edit

Molnár Edit fotóművész kiállí-
tása a Műcsarnokban október
28-án megnyílt.

—: kiállítási naptár,
Művészet, 1977. november – 48 lap.

Molnár Edit

felvétele Kabó Pálról

Alföld 1976-12- borító 2

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

FILM SZINHÁZ MUZSIK

1021

KIÁLLÍTÁS

Molnár Edit fotoriporter, az MTI munkatársa képeiből kiállítás nyílt a Tanács körúti Vadas Ernő teremben. A világhírű művészek portréit és fellépéseikről készített riportképeket felvonultató kiállítást Nagy László Kossuth-díjas költő nyitotta meg.

nétversenyét
llami Hang-
sn, Borbély
szerző 1965-
ét, melynek
rdeklődéssel
ánszky ked-
zik. Korábbi
keresebb al-
volt. Szerző-
klarinétra és
de koránt-
első hallásra
ei kifejezés-
artozik Ma-

gyarországon, s évek óta következetesen
halad ezen az úton.
Klarinétversenye közvetlenül kapcsoló-
dik a Hat zenekari darab óta írt művek
stílusához és technikájához, de ugyanak-
kor felismerhetők benne a „folklorista"
Szervánszky regebbi műveinek stílusele-
mei is. Ez értéke, de ugyanakkor sebezhe-
tő pontja is az új kompozíciónak. Az új
zeneszerzési technikát ugyanis Szervánsz-
ky nem bővítette eléggé új elemekkel: a
Klarinétverseny zenei szövete, zenekar-
és színkezelése kissé differenciálatlan. Áll
ez a mű ritmikájára is: a Szervánszky ál-
tal követett zeneszerzési technika bonyo-

Szerv

lultabb,
nekar
követe
mosódnak, emiatt kissé egyhangúnak is
tűnik a versenymű, mely természetesen
nem nevezhető a szó hagyományos ér-
telmében vett szólókoncertnek.
Kovács Béla fölényes biztonsággal, az
új követelmények tökéletes ismeretével
játszotta a művet. Borbély Gyula is meg-
bízható, hű képet adott a műről az Álla-
mi Hangversenyzenekar közvetítésével.

Fábián Imre

es valtozatosabb szineket
elhatárok és karakterek el-

Molnár Edit

a mellette levő épületben, a Miskolci Galéria kényszer-otthonában pedig Molnár Edit fotóművész kiállításának nyitásán vehettek részt az érdeklődők, jó hatvan százalékban ugyanazok a művészetbarátok.

Van, aki azt mondja, jó ez, legalább egy füst alatt „letudható" a két tárlat. Letudható? Álljunk meg egy pillanatra! A tárlatot „letudni" csak az képes, aki érdeklődés híján, sznobságból jelenik ott meg.

A rendező szervek száma nem olyan magas, hogy ne lehetne jobban egyeztetni, időben jobban „széthúzni" a képzőművészeti kiállítások nyitását. A közönség ugyanis nagy százalékban azonos.

B. M.

Molnár Edit

A kiállításon a művésznő bemutatta kedélyportréjait, Veres Péter, Nagy Lajos, Sinkó András, Határ Gyula arcképét.

Major Ottó: Jelentések a lélekről.
Új Tükör, 1977. november 20 - 42. lap

Molnár Edit
fotós

Finnugor kongresszus színhelye volt Budapest.

——: Tudományos tanácskozás
Tükör, 1975. szept. 16 – 6 oldal.

Molnár Edit

Molnár Edit, Nagygyörgyi Sándor és Vencsellei István alkotásaiból nyilt kiállitás nov. 3o/án a balmazujvárosi fotómüvész alkotóházban.

Magyar Hirlap 1975/313/13

Molnár Edit

Molnár Edit, Nagygyörgyi Sándor és Vencsellei István alkotásaiból nyilt kiállitás nov.3o/án a balmazujvárosi fotómüvész alkotóházban.

Magyar Hirlap 1975/313/13

MOLNÁR Edit

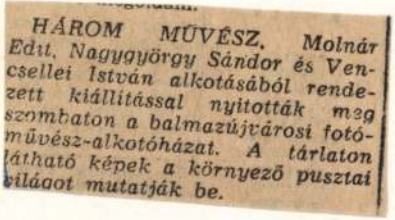

HÁROM MŰVÉSZ. Molnár Edit, Nagygyörgy Sándor és Vencsellei István alkotásából rendezett kiállítással nyitották meg szombaton a balmazújvárosi fotó-művész-alkotóházat. A tárlaton látható képek a környező pusztai világot mutatják be.

Magyar Hirlap 1975/313/13 nov. 29.

Molnár Edit

iróportréi:
Veres Péter, Terszánszky Józsi Jenő,
Lukács György, Kassák Lajos, Szabó Pál,
Füst Milán, Tamási Áron, Illés Béla

Uj irás 1974/3

Molnár Edit

fotomüvész kiállitása nyilt meg VII.8-án a balmazujvárosi Veres Péter Müvelődési Központban.

Magyar Hirlap 1974/187 9.o.

Molnár E.

fotós

Bernáth Aurél naposvári
falfreskóját fotózta.

— Művészet. —

Tükör, 1974. okt. 29 - 5 lap

Molnár Edit

Lengyel József c. fotójával jelentkezett a 73 éxx riportjai c. kiállitásona Vadas Ernő teremben.

Magyar Hirlap 1974/85 6.old.

Molnár Edit fotóművész

A Helikon Galériában rendezett kiállitását junius 3o.-ig tartják nyitva, mint a lap a kulturális eseményeket ismertető rovatában irja.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. juni. 1.
XVIII. évf. 22. sz. 2. lap.

Molnár Edit

fotós

„A szülők" (repro)

— : Családi élet képben elbeszélve.

Nők Lapja, 1969. aug - 35 szám.

Molnár Edit
fotós

A Fotóművészek pályázatán
2.000 Ft összegű díjat nyert.

—: Családi élet képben elbeszélve
Nők Lapja, 1969. aug. - 35 szám

Molnár Edit
fotós

Déry Tibor, Nagy László, Vas István,
Lengyel József szerepel a tölbi
között a képek sorában Molnár
Edit kiállításán

földes: A megőrzés mivoszete.
Nők lapja, 1974. junius 25 - 10 oldal.

Molnár Edit
fotós

Molnár Edit első kiállításán
találkozásról vallott. Szóksól,
művészekről készült képeket mu-
tatott be a művésznő.

földes: A megőrzés művészete
Nők Lapja, 1974. június 25 - 10 oldal.

Molnár Edit
fotós

„Lukács György"
„Illyés Gyula feleségével és leányával
„Erdei Ferenc"

repro

földes: A megőrzés művészete.
Nők Lapja, 1974. junius 25-10 oldal.

Molnár Edit
fotós

Érdekes fotofelvétel készült Devecsen
gázorról. Szép kép Dutka Ákos alakja.
Megörökítette a művesinő Erdei Fe-
rencet amit Szabó Pál búcsúztatóját
mondja.

földes: A megőrzés művészete.
Nők Lapja, 1974. június 25 - 10 oldal.

Molnár Edit

fotós

Molnár Edit kiállítása látható Illis Béla portréja, valamint az örökifjú Tersánszky József Jenő képe.

földes: A megőrzés művészete.

Nők lapja, 1974. junius 25-10 oldal.

Molnár Edit
folós

Kiállításán bemutatta Veres Péter
portréját, Lukács György arcmását,
Sütő Andriást, Hatvany Lajost
Füst Milánt, Kassák Lajost, Benedek
Marcellt felvételein.

földes: A megőrzés művészete.
Nők Lapja, 1974. junius 25 - 10 oldal.

Molnár Edit
fotós

Sütő András idesanyjával"
"Deilha Ákos"
"Szabó Pál unokájával"
} repro

földes: A megőrzés művészete.
Nők Lapja, 1974. június 25-10 oldal.

Molnár Edit

~~fejfős~~

„Persánszky József Jenő"
„Juhász Ferenc"
„Nagy László"

repro

földes: A megőrzés művészete
Nők Lapja, 1974. junius 25-10 oldal

Molnár Edit
divatterező

Ruhatervek

—: Elegáns, divatos, hiányelmes.
Nők Lapja, 1974. május 4 - 19 oldal.

Mohnár Edit
fotós

Mohnár Edit emberminettű
fényképet készített Kondor Bé-
lázól, ami a tihanyi kiállítás
folyosóján van elhelyezve.

Földes Anna: Találkozás Tihanyban Kondor Bélával.
Nők Lapja, 1973. július 28 - 14 oldal

Molnár Edit
fotoriporter

— **Molnár Edit** fotóriporter képeiből nyílik kiállítás az MTI Vadas Ernő-termében október 13-án. A kiállítást, amely hétfő kivételével naponta 12—19 óra, vasárnap 10—14 óra között lesz látható, Barcs Sándor, az MTI vezérigazgatója nyitja meg.

Képeiből az MTI Vadas Ernő-termében
kiállitása nyilt

Népszava, 1976. október 10.-e
12. oldal

Molnár Edit

kiállitott a balmazujvárosi fotómüvész alkotóházban, mely nov 29/től dec.lo/ig tarott nyitva

Alföld 1976/1/96

Molnár Edit

fotós

Molnár Edit kiálltásának a képei a zenéről is vallanak, a muzsikusok ihletéről és mimkájáról.

f.a.: Arcok, sorsok, jellemek.

Nők lapja 1976 nov. 20 – 10. oldal.

Molnár Edit
fotós

A művésznő megörökít ellesett falusi pillanatokat, ünnepnapokat. De legfőképpen emberi érzelmeket fotoz.

f.a.: Arcok, sorsok, jellemek.
Nők Lapja, 1976, nov. 20 – 10. oldal.

Molnár Edit
fotós

„Bartókné Pásztory Ditta"
„Fonnák"
„Korhárban"
} repro

f. a.: Arcok, sorsok, jellemek.
Nők Lapja, 1976. nov. 20 - 10 oldal.

Molnár Edit

fotós

„Anyaság"
„Szabó Pál"
„Magány"
} repro

f. a.: Anok, sorsok, jellemek.

Nők Lapja, 1976. nov. 20 - 10 oldal.

Molnár Edit
fotós

Molnár Edit Balázs Béla-díjas fotóművész portrékat mutatott be az MTI Vadas Ernő termében rendezett kiállításán.

f.a.: Arcok, sorsok, jellemek.
Nők Lapja, 1976. nov. 20 - 10 oldal.

Molnár Edit

MOLNÁR EDIT fotókiállítását tegnaptól tekinthetik meg az érdeklődők az MTI Vadas Ernő-termében. A Balázs Béla-díjas fotóriporter tárlatát Barcs Sándor nyitotta meg. X.1)

Magyar Hirlap 1976/243/8

Molnár Edit

A Balázs Béla-dij II. fokozatával Friedmann Endre fotóművészt és Molnár Edit fotóművészt tüntették ki.
A Balázs Béla-dij III. fokozatát Sárközi Endre trükkrajzolóművész kapta.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. ápr. 3.
XX. évf. 14. st. 8. lap.

Molnár Edit

fotómüvész a Balázs Béla dij II fokozatát kapta

Magyar Hirlap 1976/8o/4

Molnár Edit

alföld

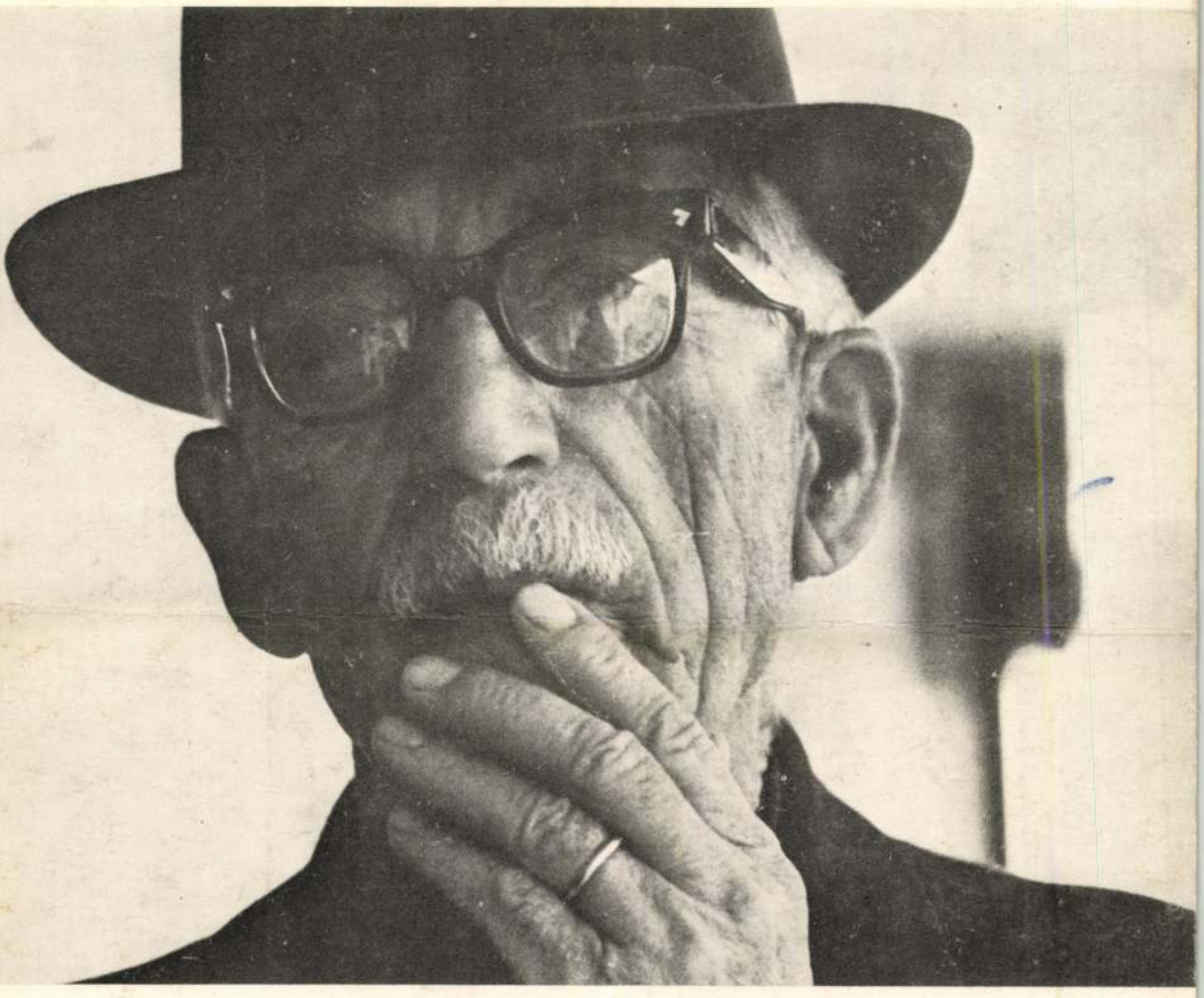

IRODALMI ÉS MŰVELŐDÉSI FOLYÓIRAT 1976/12

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1968 JAN 16

NAPLÓ (VESZPRÉM)

Molnár Edit

* EMBERÁBRÁZOLÁS A FOTOMŰVÉSZETBEN címmel képkollekciót mutat be Molnár Edit fotoművész január 16-án fél hat órakor az SZMT Kisfaludy Művelődési Házban rendezett klubesten. A bemutatott kollekcióban a Bakony Fotoklub tagsága Molnár Editnek a moszkvai nemzetközi fotokiállításon első díjat nyert alkotásait is megismerheti.

1024

V. Vegyipari Technikum leány, a Várpalotai Thury György G. fiú csapata képviselt. **B. L.**

Totózóknak

Molnár Edit

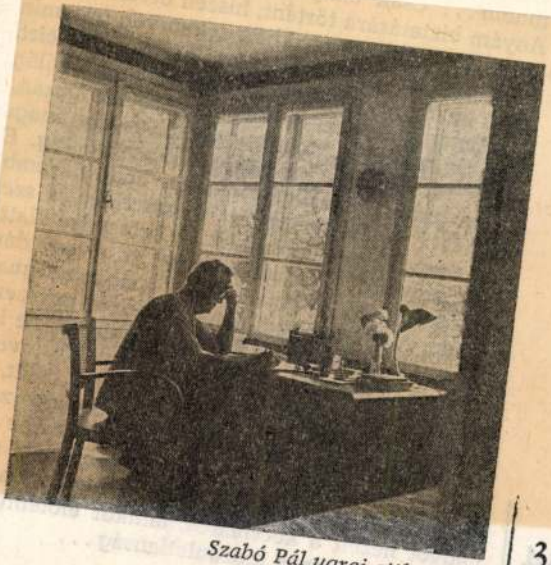

Szabó Pál ugrai otthonában

Molnár Edit

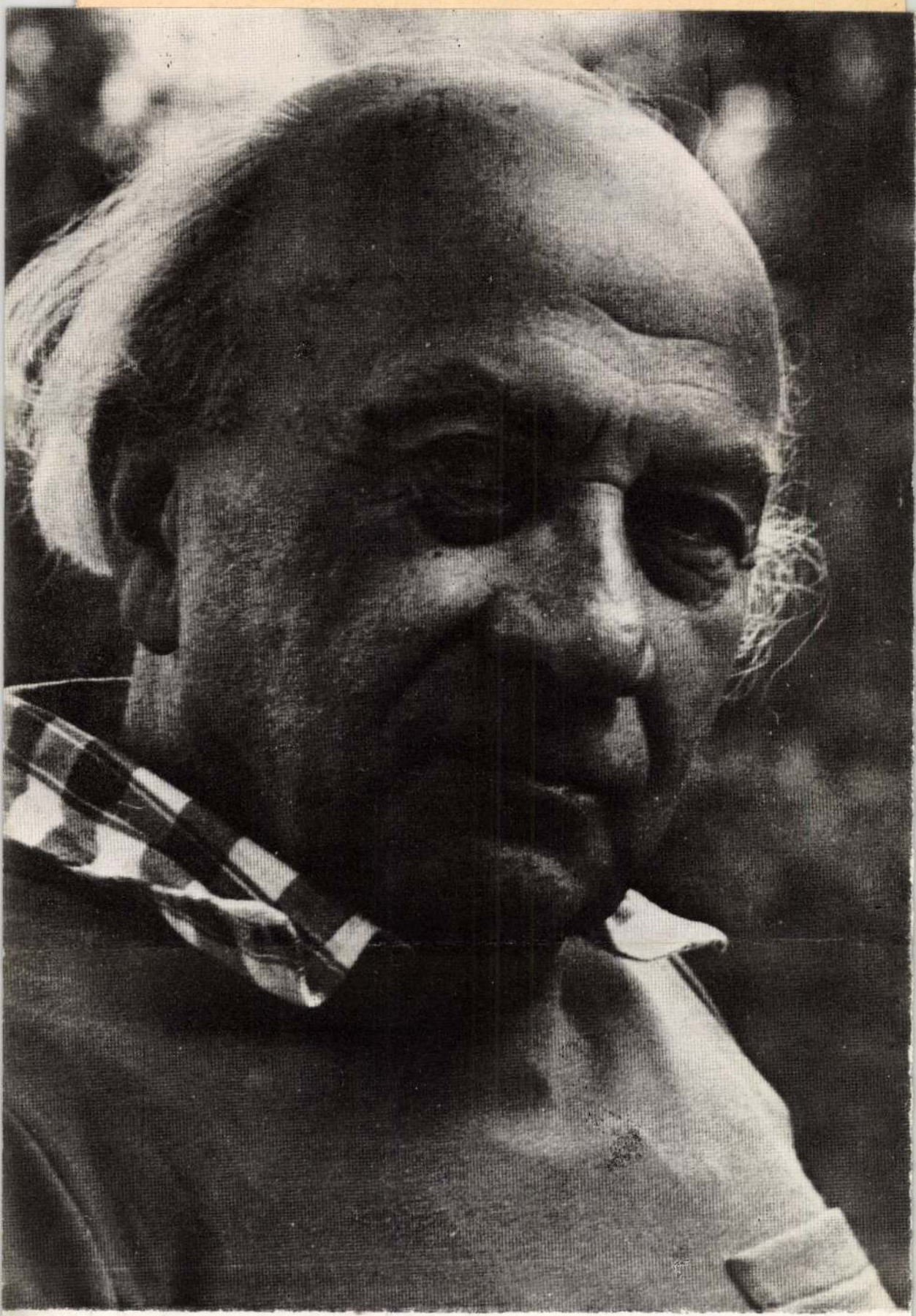

Örmény város

örmény város döngő dobok sötét sikátorokban
hol sosem jártam a kihalt piactéren pléhdobozt görget a szél
csupasz fák a domboldalon és lenn a folyó habjain
egy bárka ring és nem ül senki benne

alszom tudom álmomban lépek fénytelen udvarokon át
a dobszót hallgatom a falak mögött duhogó zenét
viaszbábok az ablakokban ülök egy csigalépcsőn szótlanul
égő gyertyák a város tornyain kezemben fekete kő

Éji zene

füst száll a cseréppipákból s a kertben
kékturbános zenészek hangicsálnak
gyertyát gyújtanak a kelő sugárnak
mely éled fönn a távoli tüzekben

a régi város tornyai tetői
bokrok és utak szurokfeketében
sípszó lebeg az üvegtiszta éjben
fénylik a dombok s az egek közötti

pászmán csillag-zenével összeforrva
mintha időtlen lombok nesze volna
éji hullám örökös zuhogása

hallatszik múlóban és születőben
a habokból kiszáll suhog fölöttem
távolodó madarak puha szárnya

Molnár Edit

PILLANAT ÉS ÁLLANDÓSÁG

Föloldani a pillanat és állandóság ellentmondását — ehhez a szűntelen készenlét, szerencse, türelem, továbbá rengeteg más, amit a szakmabeliek tudnak igazán, ennyi minden kell, hogy a jó arc-fotó világra jöhessen. Ezt mint szentenciát a magam fejére mondom, pontosabban régi magamra, aki a fénykép művészeit irigyelte, mondván, hogy csak elkattintják a gépet, nem szenvednek az ábrázolásért, kifejezésért.

Molnár Editnek immár életművel fölérő kiállításához találni szeretnék méltó szókat, a megbecsülés szavait. És nem csupán az esztétikumra vonatkozókat. A képek többsége író- és művészportré. Itt barátaim, jó társaim, ismerőseim, kortársaim láthatók. Köztük olyanok is, akik már földben. Már sötét malmoké a test, a hajdani forma, melyen át megnyilatkozott különös lényük. Mozdulatuk, tekintetük, jó kedélyük, sanyarúságuk, orcára írt elszántságuk ma újra itt, s kiváltják a tisztelgést, áhitatot. Eltűnődhetek egy-egy kézen, kusza hajfürtön s ráncon, ami arcé, vagy ingé. Lukács György aránytalanul nagy, filozófus szivarján, ami éppúgy jellemző rá, mint megrögzött életszerelme. Ki láthatta Veres Pétert, a nagygondú embert, ahogy tenyerébe temeti arcát, vagy Kondor Bélát, amint fiatalon búsul a maga-alkotta óriás angyal tövében? Kivételesen Molnár Edit látta, mert jósággal, türelemmel áldott szív, akinek a művész-ember önfeledten kiadja magát. Hiteles képek a harag margarétáját szemében forgató Füst Milánról, az önmagát gyémánttá csiszoló Kassákról meg Lengyel Józsefről, a keményen bölcselő, a remény szalmaszálát kereső Déry Tiborról. A kamerával sétáló, vagy tán tébolygó fotós reflexeinek himnusza a Kodály-kép — ez a nagy ember éppen fejet hajt barátjának, a festményen megörökített lángésznek, Bartók Bélának.

Nem szeretném, ha rámfognák, hogy a halállal pecsételt, a földbe kézbesített életek hatnak meg csupán. Sírtávlatú minden élet. Ha Weöres Sándor letérdel egy szem dióért, vagy dohányozva mereng a gyümölcskosárnál, bennem világ zendül meg. Visszhang támad bennem, ha a mérges mezőségi szélből rámtekint Sütő András, akinek könnyű álmot igért anyja.

Van itt egy kép, nem portré. Kondor Béla rótta az ablakra aranyujjával. Tünékeny pararajz. A valóságból kiirtva rég, de kamerával megörökítve. Nemcsak a fotósnak, nekünk a lehetetlenre vadászóknak is címerünk lehetne. Köszönet Molnár Editnek.

Nagy László

Elhangzott Molnár Edit kiállításán, október 28-án, a Műcsarnokban.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. nov. 5.
XXI. évf. 45. sz. 13. lap.

A tuloldalon lásd: Nagy András: "Diadal"c. rajzát. [illegible]

Nagy András

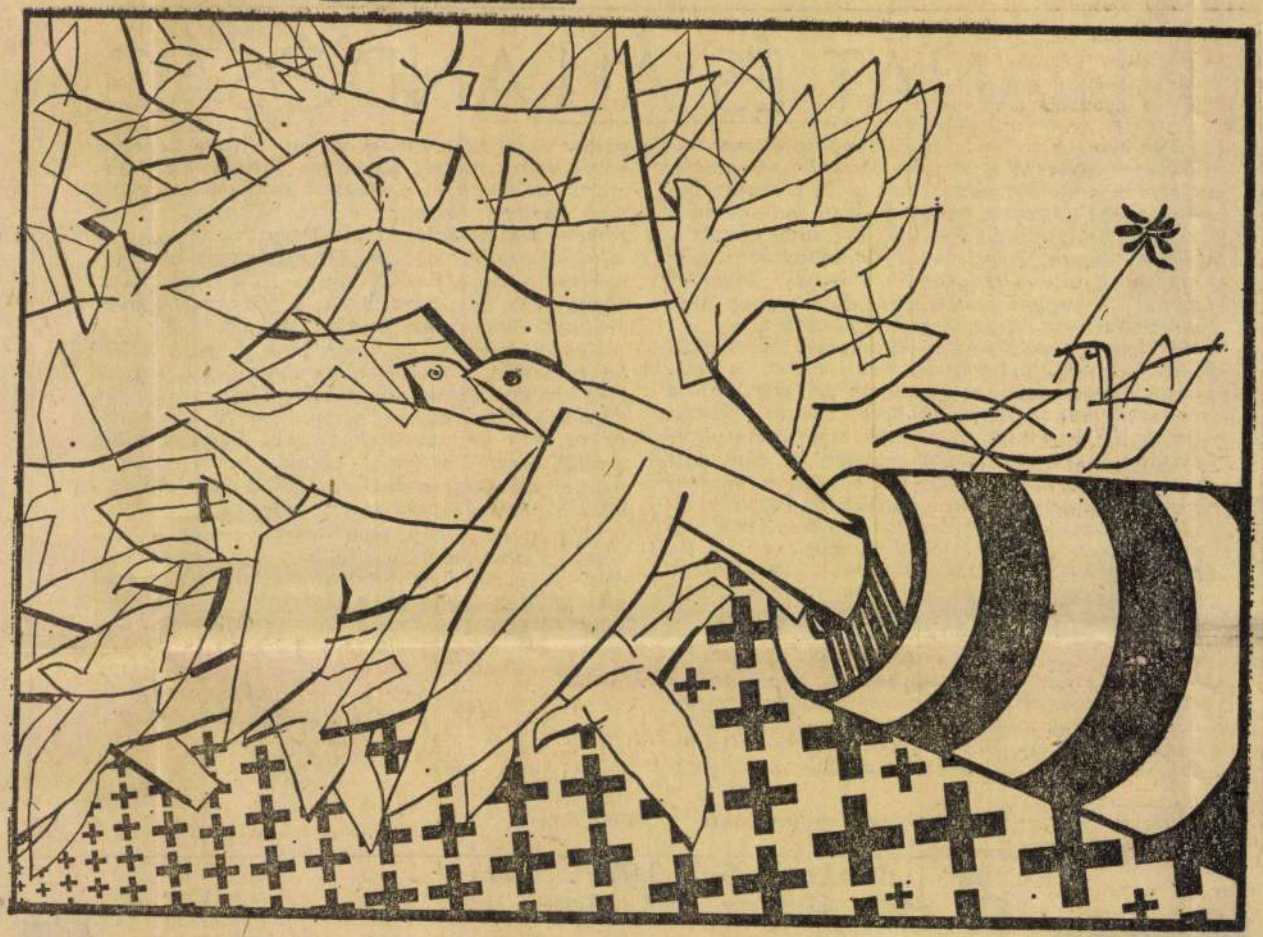

Nagy András: Diadal

Élet és Irodalom, Bp. 1977. nov. 5. XXI.évf.45.sz. 14. lap.

ha meg kipányvázom akkor egy járomszegre pányvázom
laposra és nem mehet összevissza mert ki van pányvá-
n meg dolgozok kapálok vagy kötöm a szőlőt mikor mi-

és a disznónak is főzni kell mert az is éhes meg a tyúk
csak szaladgálok összevissza mind ott vannak a nyakamon és
adok nekik enni meg bezárom éjszakára

Szabó Pál Ugrán

író szavaira hivatkozzunk – „benne van a magyar
akkori magyar történelmi, politikai és társadalmi he
mes cél – csakhogy olyan alkotás, mely meggyőző e
kori „itt és most" problémáit, jószerint csak egy-k
szólván az árral szemben úsztak. Ez a kor nem kedv
De lapozgassuk csak tovább az interjú oldalait:
„Először tisztázni kellene a fogalmakat. Nem is tisz

Molnár Béla

Szabó Pál

Talpalatnyi föld

zorulóknak

ulás szabályai

ások. Az érintet-
an 2600 forinttal
asabbá válnak a
ályai: január el-
t nyugdíjazáskor
ati idejükbe a
kot az 1947-ben
39-ben született
ás szerint 2013-
mindazok nyug-
38 év munkában
zolni. A módosí-
y évvel egészít-
inyző szolgálati
t mindkét szülő
óné elmondta:
eremt lehetősé-
lők is kérhesse-
elügyeletét nap-
az ellátás már
jár, úgy, hogy
vesztik el sem
éb szociális já-

A javaslat elfogadásával a nappali közoktatásban tanulók szülei a korábbinál hosszabb ideig kaphatnak családi pótlékot. Ha nagyszülők nevelik az unokájukat, akkor gyermekenként dupla ellátás jár. A kiegészítő családi pótlék neve ismét gyermekvédelmi támogatás lesz, ez az összeg 4200 forintról 4600 forintra növekszik. Ebből a juttatásból a családok évente egyhavi többletet kapnak, minden év júniusában.

Szintén ez a jogszabálytervezet rendelkezik a fogyatékossági támogatásra jogosultak körének bővítéséről is. A korábbinál egyszerűbben juthatnak majd az érintettek gyógyászati segédeszközhöz, illetve a pénzbeli ellátásokhoz. Nem kell majd ugyanis az orvosnak újra és újra igazolnia például a vakok látásképtelenségét a járandóságok igénylésekor, továbbá azok a siketek is jogosultak lesznek szociális járadékra, akik halláskárosodásuk ellenére érthetően beszélnek.

Danó Anna

közeli jégpályaépítő

IKTÓL

választásokon az
I. kerületi képvi-
i László szülei a
nek, amelyik el-
mit az Országház
rt ki a Miniszter-
Az *Index* inter-
abb Hámori az
ező csoportjának
idonosa

hogy édesapja cége kapott 45 milliós állami megrendelést egy meghívásos pályázaton. Szerinte semmi köze sincs egymáshoz annak, hogy édesapja mivel foglalkozik, és hogy neki milyen társadalmi megbízatásai vannak.

A cégbírósági adatok tanúsága szerint a társaságot 100 ezer forintos betéttel 2000. augusztusában alapította a Hámori család. A cégvezető elmondása szerint a gyermekprogramok szervezésén kívül díszletek tervezésével és kivitelezésével foglalkoznak. A kancellária illetékese hogy a Kossuth téri

RÖVIDEN

Keller sokallja a bérleti díjat

Az RTL Klub értesülése szerint *Keller László* központi államtitkár személyi felelősségre vonást javasol a Miniszterelnöki Hivatal irodabérlése ügyében. A kereskedelmi televízió szerda esti hírműsorában elhangzott, Keller László a kormányfő kérésére indított vizsgálatot, miután kiderült, hogy a hivatal több mint négyezer négyzetméternyi irodát vett bérbe az I. kerületi Hattyúházban – egy évre mintegy 240 millió forintért –, ahová a *Nagy Sándor* államtitkár vezette Területfejlesztési Hivatal költözött be nemrég. A kereskedelmi televízió információi szerint a központi államtitkár vizsgálata nem állapított meg jogsértést, de kifogásolja a magas bérleti díjat. *(MTI)*

Molnár Edit fotóművész életalbuma

FOTÓ: MTI – RÓZSAHEGYI TIBOR

Látni és élni címmel megjelent *Molnár Edit* fotóművésznek, a Magyar Távirati Iroda Rt. nyugalmazott főmunkatársának életalbuma. A kötetet *Bodnár György* irodalomtörténész, egyetemi tanár méltatta a budapesti bemutatón.

Kevesebb az óvodás

Az idén kilencvenezren érettségiztek sikeresen

Folytatódott az előző évek tendenciája

FOTÓ: SZABÓ BERNADETT

Az előző évek tendenciáját követve ebben a tanévben is kevesebb gyerek jár óvodába. A 336 ezer óvodás közül ötezer gyógypedagógiai intézménybe jár – derül ki az oktatási tárca 2002/2003-as tanévre vonatkozó statisztikai gyorstájékoztatójából. Általános iskolába 928 ezer tanuló jár, közülük csaknem 50 ezer gyógypedagógiai tanterv szerinti, illetve fogyatékosoknak szánt integrált oktatásban részesül.

Nappali tagozaton 130 ezren tanulnak szakiskolákban, 186 és fél ezren járnak gimnáziumba, 240 ezren pedig szakközépiskolába. A középfokú felnőttoktatásban 93 ezren tanulnak. A gyorstájékoztatóból az is kiderül, hogy a tavalyi tanévben 90 ezren érettségiztek sikeresen nappali tagozaton és felnőttoktatásban együttesen.

A felsőoktatási intézményekben összesen 381 ezer hallgató tanul: kilenc százalékkal többen, mint az előző tanévben. Nappali képzésben 203 ezren vesznek részt, a létszámnövekedés itt ötszázalékos. Az esti, levelező és távoktatási tagozatokon 14 százalékkal tanulnak többen, mint az előző tanévben: a legnagyobb arányú létszámnövekedés ezen belül is a levelező tagozaton figyelhető meg.

Az államilag finanszírozott képzésben részt vevők aránya három százalékkal növekedett tavalyhoz képest. A legtöbb, összesen 341 ezer hallgató főiskolai és egyetemi szintű alapképzésben vesz részt: a főiskolai hallgatók száma az átlagot meghaladó mértékben növeke... Csaknem 27 ezer hall...

El kell érni, hogy a roma gyermekek óvodába járjanak, ezért jövő évtől azoknak a gyermekeknek, akik után kiegészítő családi pótlék jár, hároméves kortól ingyenes lesz az étkeztetés – jelentette ki *Magyar Bálint* egy tegnapi buda... pesti konfer...

A Fides... Kóród...

A Fidesz elnökség... rint *Kóródi Mária* ... niszter a kormány ... me" – hangoztatta ... koztatóján az elnö... *Illés Zoltán,* aki k... *Pál* környezetvé... nem lehet alulmúl... került. A fideszes... hogy a környezet... költségvetése hat... kevesebb az idein... parkok pedig hárc... vesebből gazdálk... *MTI-nek* nyilatkoz... a csökkenésről szó... annyit mondott, ... hogy a vízügy é... mennyit kapott a... jövőre, azonnal lá...

A fideszes poli... tak pénzt olyan ... amelyekre az MS... tási programban. ... fű-mentesítési pr... egyetlen fillért se... szerint a zöldtárc... hanem a polgárol... nie. Példaként en... mentgyár a lakos... veszélyes hulladé... nyezetvédelmi en...

Kóródi Mária ú... zetvédelem az elm... sem értékelődött f... Véleménye szerin... kapta pártjától, ho... telgesse: „Kóródi... Ebben Illés *Torgy...* meghaladja, mert ... felel meg a ténysz... szerint a Fidesz p... alkalommal sem ... hogy megvitathas... tett fel...

Molnár Edit

Molnár Edit fotóművész kiállítása június 29-én, délután 5 órakor nyílik meg a Szentendrei Képtárban.

Magyar Nemzet 1984 VI. 28.

Molnár Edit
Kiállítás Szentendrén

Magyar Nemzet 1984. VIII. 4.

Molnár Edit
Érdemes Művész

Magyar Nemzet 1985. IV. 3.

Molnár Edit

A Műcsarnokban Mészáros Géza festőművész és Molnár Edit fotóművész kiállítása november 20.-ig,
a Fiatal Művészek Klubjában Gyimesi Julia kiállítása november 3.-ig,
a Helikon Galériában Lugossy Mária ötvösművész kiállítása november 13.-ig,
a Miskolci József Attila Könyvtár kiállítótermében Banga Ferenc grafikus kiállítása november 26.-ig,
a Rózsa Ferenc Kollégium Klubjában Bálint Ferenc festőművész uj fotómontázsainak kiállítása november 2.-től /XI., Bercsényi utca 37./ tart nyitva, -közli a lap a kulturális eseményeket ismertető rovatában.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. okt. 29. XXI.évf. 44. sz. 8. lap.

Molnár Edit

Alföld 1976-12-

Molnár Edit

A kulturális eseményeket ismertető rovatában közli a lap a müvészek kiállitásainak helyét és időpontját:
Molnár Edit fotókiállitása a Hatvani Galériában augusztus 19.-től,
Hajnal Gabriella rajzkiállitása a szentendrei Müvelődési Központban augusztus 21.-től tekinthető meg.
Kovács Péter és
Bodóczky István a Studió Galériában augusztus 23.-tól,
Dienes Gábor festőmüvész a Derkovits Teremben augusztus 24.-től,
Várdeák Ildikó keramikus a Csók Galériábban augusztus 24.-ig mutatja be müveit.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. aug. 19. XXII. évf. 33. sz. 8. lap.

Molnár Edit
fotóművész

A Műcsarnokban rendezett kiállítás ért művészeti díjat nyert.

— : A Kulturális Minisztérium képző művészeti... Művészet, 1979. május – 46. lap.

Molnár Edit

MOLNÁR EDIT FOTÓMŰVÉSZ alkotásaiból kiállítás nyilt szerdán a balassagyarmati Horváth Endre Galériában. A tárlat mintegy hetven fotóján ismert írókat, költőket, zeneszerzőket és képzőművészeket örökitett meg a művész.

Magyar Hirlap 1979/199/8

Molnár Edit

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1974. 13. számát

Molnár Edit fotóművész munkáiból nyílt meg kiállítás vasárnap Keszthelyen, a városi művelődési központban. Az érdeklődők félszáz képet láthatnak. Ezek többsége a kortárs művészet kiemelkedő képviselőit — hazai és külföldi írókat, költőket, képző-, valamint zeneművészeket ábrázolja.

Magyar Nemzet 1983. VIII. 23.

Molnár Edit

1958-ban a Nemzeti Szalon-
ban kiállítása volt Molnár
Editnek, ahol Kondor Béla mű-
vészi és emberi drámája he-
rült a kiállítás tengelyébe.

Major Ottó: Jelenések a lélekről.
Új Tükör, 1977. november 20 - 42. lap.

Molnár Edit

A Műcsarnok három terében rendezett kiállítását Molnár Edit fotóművész.

Major Ottó: Jelentések a lélekről.
Új Tükör, 1977. november 20 - 42. lap.

Molnár Edit

„Lengyel József, 1963"
„Hatvany Lajos"
„A halál éjszakája"
} repro

Major Ottó: Jelentések a délekről.
Új Tükör, 1977. november 20-42 lap.

MOLNÁR Edit

Molnár Edit iróportréi. Közölve : Alföld, 1983/6.

Tisztelt Cím!

A Heves megyei Levéltár gondozásában a következő hetekben jelenik meg a

"GYÖNGYÖS VÁROS BECSÜLETES TANÁCSA ELHATÁROZTA..."

1659-1846

(Válogatás két évszázad városi határozataiból)

című kötet

B/5 formában, 396 lap terjedelemben.

Ára: 145.- Ft.

A városi kiváltságlevél kibocsájtásának 65o. évfordulóját ünneplő Gyöngyös városa a középkortól kezdődően a feudalizmus évszázadain keresztül a mezővárosi fejlődés sajátos útját járta.

Gyűjteményünket Gyöngyös város jegyzőkönyveiből válogattuk, és betűhíven közöltük azokat a rendeleteket, szabályokat és határozatokat, amelyeket a város vezetősége polgárainak javára, vagy néha ugyan az egyén kárára, de mindenképpen a közösség előmenetelére hozott. A 867 szemelvény történeti, nyelvészeti, gazdaság- és művelődéstörténeti adatai a tudományok művelői, az e tudományok iránt érdeklődők szá-

Pilinszky János

Jékely Zoltán

„A verbalizmus lidércnyomásként üli meg a fiatalok és felnőttek agyát egyaránt. Hogy hol és miként keletkezik ez a lidércnyomás? Azt hiszem, ott, ahol az élet élettelen, ahol nincsenek valóban közös dolgaik az embereknek, s ezért a szavak nem megnevezik, hanem helyettesíteni próbálják a nem létező, eleven valóságot." Egy helyütt a frázisokat találóan a társadalom hamispénzének minősíti a szerző, olyan szavaknak, amelyek az igaz szavak értéke iránt is kételyt támasztanak. És ez az egyik legnagyobb értékromboló veszély, hisz „A semmitmondó szavak zajtalan kugligolyókként fontos igazságokat döntenek le maguk körül."

Ancsel Éva látleletei lényegében hétköznapi evidenciák, olyannyira mindennapiak, hogy majd mindenki tudomásul veszi őket, beletörődik még veszélyükbe is, és alig érez belső kényszert az eróziós állapot megváltoztatására. Esszéiben Marxot és Lenint idézi leggyakrabban, s mellettük Ady és József Attila hitét és próféciálását, annak bizonyságául, hogy a változás természetes igénye kell legyen a társadalomnak. „Súlyos félreértés tehát a józanságra hivatkozva lemondani az ítéletalkotásról, az igenlés és tagadás jogáról, a valóság és az eszmény szembesítéséről, s legfőképp a cselekvésről." Ancsel töprengései, szenvedélyes állásfoglalásai nem a politikáról, hanem mindenekelőtt a társadalomról fogalmaznak elmarasztaló szavakat: arról a megmerevedésről, ahol a miniszter intézkedései konzekvenciák nélkül bírálhatók, de a mellettünk s csak kissé felettünk ücsörgők már nem tűrik el a bírálatot. Emiatt fojtódik sokakba a szó. „Csak ott tanulhat beszélni az ember – állapítja meg –, ahol nem a szót kérik számon – akkor se, ha nyers –, hanem a sunyi hallgatást. Ahol van párbeszéd: az emberek tudják, hogy hozzájuk intézik a szót, tőlük kérdeznek és nekik válaszolnak, ahol a dobogón beszélők szava se »égi hang«, mert azzal bizony nehéz dialógusba kezdeni." Világos mindebből, hogy „Minél nagyobb a szakadék egy társadalom hirdetett erkölcse és morális praxisa között, és minél elvontabbak, illuzórikusabbak a meghirdetett normák, annál bíráskodóbb lesz a bíráskodó magatartás."

Szabó Pál

Az önkényeskedés igy is
kerített rá alkalmat: ütni rajtuk.
Takargatták múltjuk,
s el is takartatott.
Hisz miattuk kellett
szégyellni magunk.
S eltitkolt sorsuk mára,
elégtételt se kapván
a sérelmekért,
közönybe felejtődött,
s hallgatásba.

42

Veres Péter

szombatos király, aki anélkül lett híres,
ött... Van pénze, de örökölte. Vallására
ől! Talán protekcióból is! Hát nékik ezek
guk a világról? No de ne álljunk itt. Be

valamennyien bemennek. Kis csend. Jön
hozza Kolosit. Halkan beszélnek.)
a sült galambot repítem a szádba, s te

em számítottam Balás Ábrahámra... a
óra kezét... amit nekem kellett volna...
nynak, te bamba zöldfülű?! Fogtad volna
se fognád meg, ha annyi keze volna, mint
agasba emellek... így, amilyen vagy...
tom én nekik. Nem baj, Péchi Simon...
sz a te szép és okos lányod, ha fene fenét
porrá romboljuk, amit épitettél! Én me-
szet, és meszeld le ezt a förmedvény írást.
edtem?! Szaladj a vödörért! *(Nézi a fel-*

hogy ne kompromittáljon, amit felírtunk,
rdemli... Kincset érő dolgokat mondott.
a hírt hozta nekünk... most állandóan
meszet!

Simon István

...ben vett ritmikai rendhez is.
iat- és képszerkesztésből adódó szabályosságokat mindig átveszik; ebben a
en az átlag műfordításoknál közelebb is maradnak az eredetihez.) Ezzel
ssal a hangzásban kevésbé kötött művek adaptálása vezethet teljesebb
yre. Azoké a költői alkotásoké, melyek a szürrealizmus oldottabb, az exp-
zmus tépettebb versszerkesztésével mutatnak rokonságot, vagy pedig ki-
entésegységek önálló rendszerré bontakoztatása útján építenek újszerű
ciókat. Az *Hommage a Reverdy*, az *Elesett katonák*, a *Bartók*, a *Hold és*
megállt idő, a *Relációk*, a *Kuli*, *A szörnyeteg koporsója*, a *Dob és tánc*,
ásban prózai, művészi feszültségében azonban magas hőfokra izzított *Tize-*
fónia közvetítenek legtöbbet az eredetik sugallásaiból; ezek tudják német
is nagy költőnek a jelenlétét érzékeltetni.
galábbis azon keveseknek, akik tucatnyi versből is tudnak valódi értékek
re következtetni.
jes értékű tolmácsolások létrejöttéhez éppúgy szükség van valamilyen ele-
yományra – valamilyen fordító-átköltő „iskolának" a létezésére –, mint
re arra is, hogy a közvetítők teljesen otthonosak legyenek mind a két
n. Paul Kárpáti – Kárpáti Pál – ugyan csak a legutóbbi időben vállalkozott
nül is magyar versek tolmácsolására, azáltal viszont, hogy ő maga ugyan-
ne él a német nyelv jelentésrendszerében, mint amennyire a magyar mű-
ényvilágában, kiemelkedően értékes munkásságot bontakoztathatott ki köz-
nt: sokéves tevékenységének köszönhetően már alighanem jogos ilyen is-

Nagy László

belye-vesztett ami kétségbe ejtő

Vigyázhattunk volna üvegszemű telekre
jó tavaszra ne győzzön rajtunk is
ez a sárga szemű város
nincs gesztenyecsillag balkáni gerle
ki összerakhatná még egyszer
négy-évszakos örök-egyetlen szonettünk

Idegent vezető

Kisfiamnak, Csongornak

Ez itt jobbra a Pacsirta utca,
köves, szikkadt ahol most járok,
négy eperfával odébb a Kiss János kútja,
álmában lepte meg Jánost a halál ott.

Az Őrkőhöz *mehetünk tovább egyenest,*
kövek őriznek,
s remegő égi tisztás,
balra Váradi, Bartalis vérhelye,
fölötte komor, kétfejű sas hintáz.

Molnár Edit

Kodály Zoltán

Forrás 1982/12

Molnár Edit

Érdemes Művész

MOLNÁR EDIT Balázs Béla-
díjas fotóművésznek, az
MTI fotóriporterének,

Nepszava 1985. IV. 3.

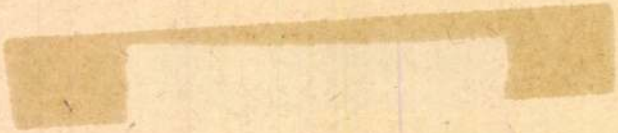

Molnár Edit

— **Molnár Edit fotóriporter,** érdemes művész képeiből nyílt kiállítás csütörtökön a Csepel Galériában. A tárlatot — amelyet Németh Lajos művészettörténész, az ELTE tanszékvezető tanára nyitott meg — július 5-ig tekinthetik meg az érdeklődők a csepeli Tanácsház tér 3. szám alatti galériában.

Magyar Nemzet 1987. VII. 5.

MOLNÁR Edit (fotó)

Esterházy Péter portréja közölve,

Fotóművészet. 1985/4. 19.p.

MOLNÁR EDIT fotóművész

Balatoni nyár, 1983

Népszabadság 1983. VI. 7.

Molnár Edit

Csoportkiállításon szerepelt fiatalművészként.

Csongrádmegyei Hírlap 1967. ápr. 22.

Molnár Edit
fotós

M.D.V.

Makrisz Zizi ísleánya"
" Tersánszky Józsi Jenő"
" Egyforma ruhában

} repro

—: Molnár Edit kiállításán

Nők lapja, 1967. apr. 1 – 23 lap

Molnár Edit
fotós

M.D.

Az MTI Tanácskörúti
kiállítási helyiségében
tartott tárlatot.

—: Molnár Edit kiállításán
Ellenők Kapja, 1967. ápr. 1 - 23 lap

Molnár Edit

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 7. számát

31.1:

1053 Budapest, Károlyi Mihály utca 16.
1364 Budapest, Pf. 71
Telefon: *317-3611; 317-3450;
Fax: 317-1722
E-mail: muzeuminf@pim.hu /
Honlap: www.pim.hu

LÁTOGATÁSI IDŐ
10-18 óráig, hétfő szünnap

A TAMÁSI ÁRON EMLÉKSZOBA
hétköznapokon
10-18 óráig látogatható.

KUTATÓSZOLGÁLAT A TUDOMÁNYOS KUTATÓK ÉS A MÉDIA SZÁMÁRA

Könyvtár:
hétfőtől csütörtökig, 10-16 óráig
Kézirattár:
hétfőtől csütörtökig, 10-16 óráig
Művészeti és Relikviatár:
hétfőtől csütörtökig, 10-16 óráig
Hang- és Videotár:
hétfőtől csütörtökig, 10-16 óráig

BELÉPŐJEGYEK
Állandó kiállításainkra a belépés ingyenes

MINDHÁROM MÚZEUMBA 1 HÉTIG ÉRVÉNYES KOMBINÁLT JEGYEK:
Felnőtt jegy: 280,-
Gyermek, nyugdíjas jegy: 140.-
Családi (2 felnőtt és kiskorú gyermekeik): 560,-
Felnőtt kombinált jegy: 560,-
Gyermek, nyugdíjas kombinált jegy: 280,-
Tárlatvezetés: **920,-**
A tárlatvezetésre dr. Kozma Évánál lehet bejelentkezni. Telefon: 317-3611/245
E-mail: muzeumped@pim.hu

ÚJ SZOLGÁLTATÁSUNK
Fülhallgatós tárlatvezetés magyar, angol és német nyelven!
Magyar nyelvű: **460,-**
Idegen nyelvű: **1150,-**

MÚZEUMPEDAGÓGIAI FOGLALKOZÁSAINKRA VÁRJUK ÁLTALÁNOS ISKOLAI OSZTÁLYOK JELENTKEZÉSÉT!
Helmich Katalin múzeumpedagógus
Telefon: 317-3611/243;
E-mail: helmichk@pim.hu

Látványterv: Kocsis Annamária
Gaál Réka

PIM

kiállítások

„TANULJÁTOK MEG, MI A KÖLTŐ…"
Állandó Petőfi Sándor-kiállítás

A kiállítás címe többértelmű. Petőfi Sándor nemcsak a „költő" szinonimája mindmáig a magyarul olvasók körében szerte a világon, hanem magyar költőt is személyében fogadott be először a világirodalom.
Mivel hazai kultusza már rövid életében megkezdődött, Petőfinek lenyűgözően gazdag irodalmi életműve mellett jelentős tárgyi hagyatéka van. Az állandó kiállítás erre építve nem ideológiai alapozású, nem irodalomtörténeti igazságokat kíván szemléltetni vagy megvitatni, hanem eddig nem látott gazdagságban mutatja be a költő szellemi és tárgyi környezetét.

NAPFÉNY ÉS HOLDFÉNY
Jókai világai

Kiállításunk célja a múzeum birtokában lévő hatalmas és gazdag Jókai-hagyaték egy-egy szeletének bemutatása, ezért a kiállítás nem ad teljes pályaképet. A beérkezett, pályája csúcsán álló írót, a 19. század utolsó három évtizedét jeleníti meg a maga teljességében. A kiállítás egyik súlypontja a feladatoknak élő, népszerű-ismert közéleti személyiség bemutatása, másik a főúri, nagypolgári körökben, a város mozgalmas életében otthonosan mozgó író személyiségvonásainak megrajzolása.

„ÁLDOTT SZÉP JULIA"

Kiállítás Balassi Bálint születésének ötödfélszázadik évfordulóján
A kiállítás legnagyobb reneszánsz költőnk, Balassi Bálint (1554-1594) magyar nyelvű szerelmi lírájának és *Szép magyar komédiá*-jának látványos bemutatását tűzte ki célul, ám főképpen a Julia-versekről és azok valóságos ihletőjéről, Losonczy Annáról kíván szólni. A középkori lovagi költészet és az újlatin poéták hagyományait egyedien ötvöző Balassi halála után lassan feledésbe merülő szerelmes verseinek központi motívuma az eszményítő, már-már szakrális magasságokba repítő nőtisztelet, mely közös tőről fakad évszázadokon áthaló vallásos poézisével. Reprezentatív tárlatunk a Balassi-emlékév keretében kerül megrendezésre.

ESZMÉLET
Multimédiás, interaktív vándorkiállítás József Attila tiszteletére, születésének 100. évfordulója alkalmából

A 20. századi magyar líra világirodalmi rangú képviselőjének 2005-ben ünnepeljük születése 100. évfordulóját.
A modern technikai eszközöket felvonultató virtuális kiállításban József Attila költészetét és életútját új technológiák (CD-ROM, DVD) segítségével mutatjuk be.

IDŐUTAZÁS
Az olasz és a magyar irodalom és művészet találkozásainak évszázadai

Az Olasz Kultúrintézet és a Petőfi Irodalmi Múzeum ezen kiállítás megrendezésével és a hozzá kapcsolódó számtalan irodalmi, képzőművészeti, zenei előadással szeretné bemutatni, hogy Itália és Magyarország között évszázadokat átívelő és rendkívül gazdag, a kultúrát építő és gyarapító „híd" található. Hogyan látta Itáliát magyar ecsettel Markó Károly, Csontváry Kosztka Tivadar, Szinyei Merse Pál, Molnár C. Pál, Triznya Mátyás, Szotyori László. De említhető Tasso és Zrínyi, Dante és Babits, Márai Sándor és Salerno kapcsolata is, számtalan példát lehet találni a zene- és filmművészetben a gyümölcsöző alkotói együttműködésre. Amikor a kiállítás gondolata felvetődött, nem volt nehéz társakat találni a megvalósításhoz. A Magyar Nemzeti Galéria, a Magyar Filmintézet, Szőnyi Zsuzsa, Roberto Ruspanti, Baranyi Ferenc, Madarász Imre és még sokan mások a dokumentumok feltárásával, észrevételekkel, javaslatokkal erősítették meg, hogy szükséges Itália és Magyarország több évszázados szellemi értékeit újra és újra felfedeznünk.

ÉLETEM REGÉNYE
Móricz Zsigmond életmű-kiállítás, az író születésének 125. évfordulóján

Az író hagyatéka 25 éve került a Petőfi Irodalmi Múzeumba. Jeles írónk számtalan gazdag látni- és olvasnivaló emléktárgyat hagyott ránk, s így a válogatás nemcsak őt magát, hanem múzeumunkat is reprezentálja. *Életem regénye* a kiállítás címe, bár az egész palota kevés lenne egy olyan gazdag élet részletes bemutatására, mint amilyen Móricz Zsigmondé volt. Hisszük, hogy egy gondosan válogatott, szépen kivitelezett, ötletes látvány-megoldásokkal felépített kiállítás a saját formanyelvén szinte mindent el tud mondani az íróról. Móricz Zsigmond az *Életem regényében* is „csak" tízéves korától meséli élményeit. Mégis egy egész élet tárul elénk. Ő maga így vall erről: „Újraéltem egész életemet. S nem is kívánok többé magammal foglalkozni. Tízéves koromig több történt velem, mint azóta ötven év alatt. Írhatnám még világ végéig, az életem végéig. Minek. Ennél többet nem mondhatok magamról." Mi sem mondhatunk mást. Móricz pályájának minden fontos fejezetét bemutatjuk, de nem halmozzuk a kiállítási tárgyakat: mindenhol a legfontosabb, legjellemzőbb relikviák, kéziratok, fotók láthatók.

ÍRÓK–OLVASÓK
Molnár Edit fotóművész kiállítása

Kiállításunk anyaga válogatás a fotóművész kevéssé ismert művészi felvételeiből, valamint olyan neves íróról készített portréiból, mint Kassák Lajos, Füst Milán, Tersánszky Józsi Jenő, Tamási Áron, Illyés Gyula, Németh László, Déry Tibor, Pilinszky János, Nagy László.

„AHOGY LEHET"
Reményik Sándor-emlékkiállítás

Reményik Sándor (1890–1941) költészetét szüleink, nagyszüleink jól ismerték. 1945 után azonban három-négy évtizeden át nem sok szó esett róla. A marxista irodalomtörténet-írás irredenta versei miatt összes alkotását felejtésre ítélte. Idejét gondoljuk életművét felidézni, a fiatalabb generációkkal megismertetni. Ám egy kamarakiállítás keretében ezt csak nagyon vázlatosan lehet. Kerüljön hát középpontba nyugtalan személyisége, elkötelezettsége szűkebb hazája, Kolozsvár mellett, költészetének stációi: a történelmi-politikai aktualitás diktálta Végvári-verseken át a természetben gyógyírt találó, végtelenül érzékeny költő finom hangú opuszai, a másokért beszélő, de végső soron mégis rendkívül magányos ember vallomásai. A hozzá legközelebb álló társak Makkai Sándor és Áprily Lajos voltak. Életművének érett korszakát Kosztolányi Dezső és Babits Mihály is nagyra értékelte.

filiálék

ADY EMLÉKMÚZEUM
1053 Budapest, Veres Pálné u. 4-6.
Tel.: 337-8563

Hétfőn zárva
K-Cs-P: 10-18 óráig
Sze-Szo-V: 10-16 óráig

JÓKAI EMLÉKSZOBA
1121 Budapest, Költő u. 21.
Tel.: 395-2605

Gyümölcsfák, rózsák, regények.
Jókai Mór és a Sváb-hegy
Állandó kiállítás

Hétfőn és kedden zárva
Sze-V.: 10-16 óráig

KASSÁK MÚZEUM
1033 Budapest, Fő tér 1.
Tel.: 368-7021

Állandó kiállítás
Kassák Lajos irodalmi és képzőművészeti munkássága 1915-1967

Időszaki kiállítás
Juraj Meliš: Plasztikák, rajzok, kollázsok 1970–2004
A kiállítás megtekinthető 2005. március 6-ig

Nyitva: 10-18 óráig
Hétfőn zárva
Belépőjegyek
az időszaki kiállításra:
felnőtt: 150 Ft
gyermek, nyugdíjas: 100 Ft
családi: 300 Ft

PETŐFI IRODALMI MÚZEUM

PIM

2005 február

MOLNÁR EDIT

KERTÉSZ IMRE és ESTERHÁZY PÉTER

Hangoskönyvek
a szerzők előadásában
CD-bemutató

A Magvető Könyvkiadó és a Petőfi Irodalmi Múzeum rendhagyó *Hangoskönyvek* kiadására társult. Színészek helyett a szerzők olvassák fel saját műveiket. Az egyik album válogatás Kertész Imre műveiből, többek közt részletek hangzanak el a *Sorstalanság*ból, *A stockholmi beszéd*ből, a *Gályanapló* és a *Valaki más* című kötetekből, a másik album az *Egy nő* című regény teljes szövegét tartalmazza Esterházy Péter előadásában. A felvételek a Múzeum Hangstúdiójában készültek. Megtiszteltetés számunkra, hogy február 9-én, a bemutató alkalmából beszélgetőtársaink, vendégeink lesznek maguk a szerzők.

a hónap eseménye

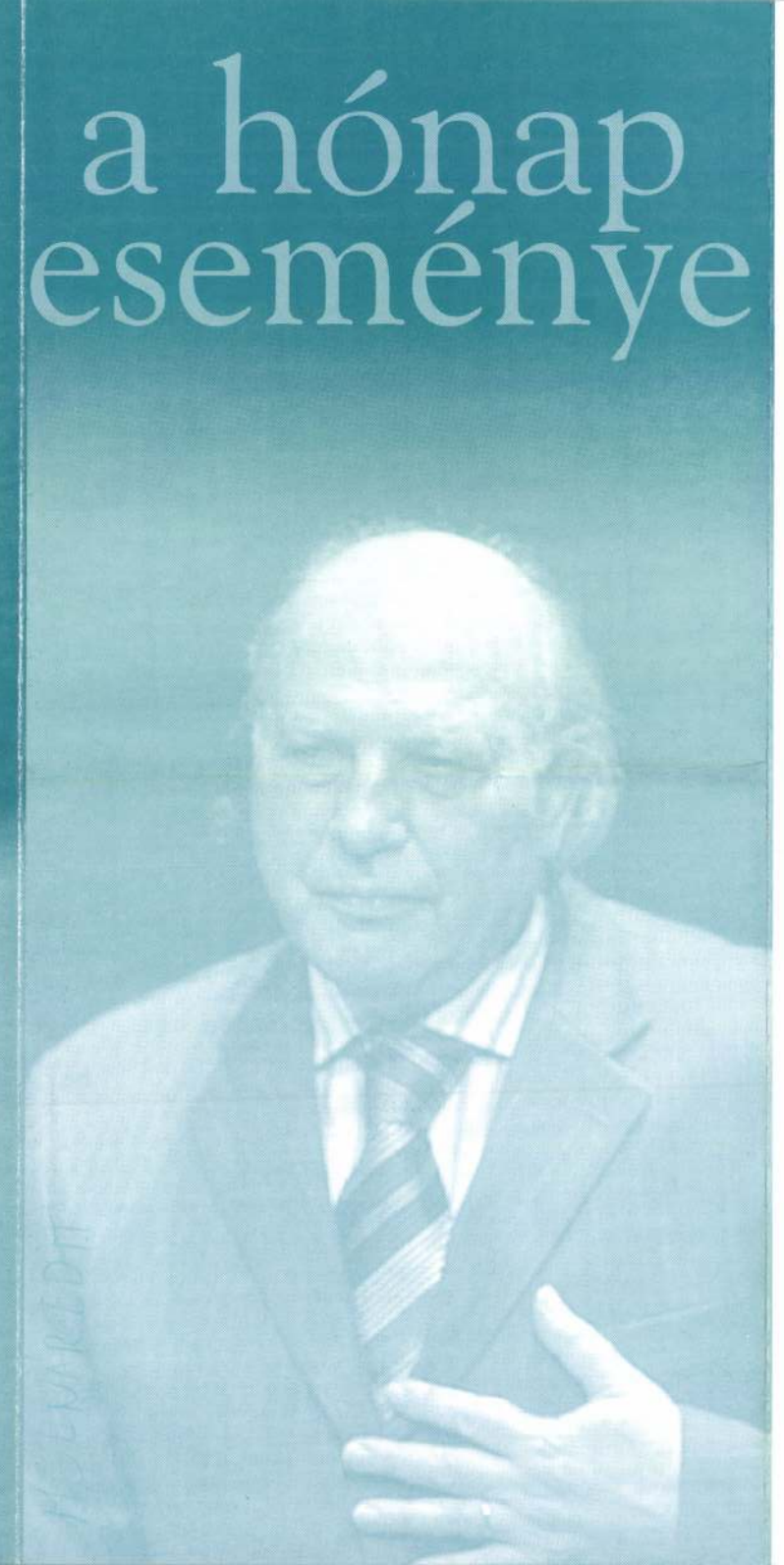

programok

Február 8. kedd, 17 óra

„MEG KÉN TANULNOM
A FORMÁT, MERT NÉLKÜLÖZNI
AKAROM."

Balogh Attila *Gipsy Drill*
Az angol nyelvű kötetet bemutatja
Eörsi István és György Péter
Közreműködik Michael Castro és Gyukics Gábor,
a kötet fordítói

Február 9. szerda, 17 óra

MACHIAVELLI ÉS
A MACHIAVELLIZMUS

„Mindenki látja, minek tűnsz, kevesen tudják, mi vagy"
(Niccolò Machiavelli: *A fejedelem* XVII.)
Madarász Imre irodalomtörténész előadása Machiavelliről és *A fejedelem* című fő művéről, illetve annak utóéletéről
A Petőfi Irodalmi Múzeum *Időutazás — olasz-magyar irodalmi és művészeti kapcsolatok évszázadai* című kiállításához kapcsolódó rendezvény

Február 9. szerda, 18 óra

KERTÉSZ IMRE ÉS
ESTERHÁZY PÉTER
HANGOSKÖNYVEINEK
BEMUTATÓJA

A szerzőkkel beszélget: Kelevéz Ágnes
A Magvető Könyvkiadó és a Petőfi Irodalmi Múzeum közös CD-bemutatója

Február 10. csütörtök, 17 óra

A FIATAL ÍRÓK SZÖVETSÉGE
ÉS A *SZÉPIRODALMI FIGYELŐ*
CÍMŰ FOLYÓIRAT ÜNNEPI
ESTJE A PETŐFI IRODALMI
MÚZEUMBAN

Köszöntő: Bednanics Gábor, a FISZ elnöke
A FISZ 2004-es, 28 éven aluli alkotóknak kiírt irodalmi pályázatának eredményhirdetése, díjkiosztás
A *Szépirodalmi Figyelő* bemutatása: L. Simon László főszerkesztő
A 2004-es Szépirodalmi Figyelő-díjak átadása
A *Szépirodalmi Figyelő* 2005/1. számának bemutatása
Bemutatja: Prágai Tamás A műsort vezeti: Filippinyi Éva
információ: www.irok.hu, www.szepirodalmifigyelo.hu

Február 11. péntek, 18 óra

MŰVÉSZET ÉS
PSZICHOANALÍZIS

Az Imago holdvilága: Carl Spitteler és Szerb Antal –
Erős Ferenc pszichológus előadása
A Ferenczi Sándor Egyesület, a József Attila Társaság és a Petőfi Irodalmi Múzeum közös műhelybeszélgetéssorozata a Károlyi-palotában
A sorozatot szerkeszti és a vitaestet vezeti:
Valachi Anna irodalomtörténész

Február 14. hétfő, 17 óra

„ÁLDOTT SZÉP JULIA"

A Balassi Bálint-kiállítás búcsúztatója Bálint-napon
Közreműködik: Jankovics József irodalomtörténész és Csörsz Rumen István előadóművész

Február 15. kedd, 16 óra

IRODALMI SZALON

József Attila
Előadó: Beney Zsuzsa író
A József Attila-kiállítást bemutatja H. Bagó Ilona muzeológus, a kiállítás rendezője

Február 16. szerda, 17 óra

A KIDÖNTÖTT KERÍTÉS

X beszélget Y-nal
Párbeszélgetés
Mezey Katalin beszélgetőtársa Szakonyi Károly
Sorozatszerkesztő: Havas Judit

Február 17. csütörtök, 17 óra

ZENE, SZÓ

Madarász Imre *Vittorio Alfieri életműve* című monográfiájának, valamint Kassai Franciska *Bella Ciao* című CD-jének bemutatója
Közreműködik:
Lukácsy Katalin színművész
Békés Attila mandolinművész
Házigazda: Baranyi Ferenc költő, műfordító

Február 24. csütörtök, 10 óra

RENDHAGYÓ IRODALOMÓRA

Babonák, hiedelmek
Sorozatszerkesztő: Havas Judit

Február 24. csütörtök, 17 óra

A KORTÁRS IRODALOM
ÉS AZ OKTATÁS KAPCSOLATA

A sorozat harmadik beszélgetésének témája
Egressy Zoltán *Portugál* című drámája
A beszélgetés résztvevői: Egressy Zoltán,
Szabolcsi János és Horváth Csaba

Február 25. péntek, 17 óra

„JÁTSZÓTÁRSAM, MONDD,
AKARSZ-E LENNI…"

A Magyar Írószövetség, a Szépírók Társasága,
a József Attila Kör és a Fiatal Írók Szövetsége közös felolvasóestje

MÚZEUMPEDAGÓGIAI
FOGLALKOZÁSOK

„Vezessünk mi is tárlatot" – barangolás az állandó Petőfi Sándor-kiállításban
A foglalkozásokon bejelentkezés és előzetes időpont egyeztetése alapján lehet részt venni.
Helmich Katalin múzeumpedagógus,
tel.: 317-3611/243 mellék vagy helmichk@pim.hu

KÁROLYI ÉTTEREM & KÁVÉHÁZ

Február 6. vasárnap, 18 óra

SABBATH SONG EGYÜTTES
KLEZMER ESTJE

Vacsora 6000 Ft/fő

Február 20. vasárnap, 18 óra

KORÓDI IVÁN
ZONGORAESTJE

Vacsora 6500 Ft/fő

Molnár Edit fotói Tihanyban

ILLYÉS GYULA és kora címmel szeptember 12-ig tekinthető meg délelőtt tíz és délután hat óra között a tihanyi bencés apátság galériájában az a kiállítás, amelyet Molnár Edit fotóiból állítottak össze. A képeknek körülbelül a negyede Illyés Gyulát ábrázolja, a többi barátait és kortársait: Kodály Zoltántól Borsos Miklósig. (G. Sz.)

MAGYAR NEMZET, 2001. AUG. 23. 15. o.

MOLNÁR EDIT (fotó)

ÉS XXXI. évf. 44.sz. 1987 10.p.

Szembenézni

Sosem feledhetem el az illyési verset, mint ahogy egyikőnk sem: hangzavart, azt — azt, ha nekik vigasz. Toldalékos rím — mondja bennem a költő, meg versírógépe. De nékünk ez az Arany-fedezetünk. Mit mondhatnék, amikor szembenézek Molnár Edit fotóival — képzavart — azt nem. Valamikor azt olvastam Illyés Gyula soraiból ki, hogy harmincéves korától fogva az embernek felelősséget kell vállalnia saját arcáért. Joga volt hozzá, hogy ezt kérje, mert már ezt tette harmincéves korának előtte. Minékünk nincs jogunk reája kérdezni, hiszen azóta, és annyiszor firtatják mondatait, annyiszor próbálják tiszta emberi arcát hibernálni. Tegyük föl, hogy én, a magam részéről azért szerettem meg őt, mert volt a forradalom időszakában a maga Pannóniájának Petőfije is, elhunosodott Párizsban, elmoszkovitálgatott a gorkiji Oroszországban, és aztán — sokan hitték róla — elillyésült a mindenfajtaféle Magyarországokban? De nem: az illyési igazság nem az igazság megcáfolása, hanem az az európai-magyar kétkedés, mely tételezi, hogy tétel és ellentétel önmagunkban van.

Arcai ezért hasonlítanak egymásra. Tulajdonképpen változandó arcomat minek is őrzöm — Illyés Gyula tudtunkra akarta volt adni, hogy — légyen az a magyar bármiféle nemzetiségű — más nemzetek tükrébe ekként nézhet. Annak a nemzetnek, aminek tükörképéül szegődött, ha más gondjai nem lettek volna, reája is jobban kelletett volna figyelnie. Hiszen ez az Illyés Gyula nem csupán derűs szemlélője volt politikai éráknak, hanem menekülő forradalmára is, de olyan, aki legmélyünkben lévő Petőfi Sándor-i eszmét világirodalmivá akarta tenni.

Erről szól a szeme. Az arc változhat ugyan békék és háborúk, forradalmak és ellenforradalmak alatt — de a szem: bennünket figyel, itt meg ott élő magyarokat. A ráncok — fájdalomtól vagy nevetéstől — beleivódhatnak az arcba, a fáradságot jelezhetik az orcaváltozások, változhat a sapkadivat, de — amint e kiállítás képeiről is láthatjuk — a szem az változatlan. Furcsa, mert ugyanakkor néz befelé, amikor leglelkünkbe. Kutat valamit, ami lehet, hogy *még* sajátunk. Csak félünk, hogy *már* nem. De — azt kell kérnem, ne féljünk az illyési szemtől. Mert szigorúságában is megértő. És már harmincéves kora előtt is figyelt arra, hogy a tükörből saját arca nézzen vissza. Ezért nehéz Illyés Gyulával szembenézni. De kell. Merthogy örökké szembenéz velünk.

Veres Miklós

Elhangzott Molnár Edit Illyés Gyula és kortársai című fotókiállításának megnyitásaként a dombo[illegible]ségen.

páratlan

POLITIKAIAK

Teli vannak a könyvtárak politikai foglyokkal. Könyvekkel, újságokkal, egyéb nyomdatermékekkel. Börtönük neve: zárolt anyag. Foglyoknak azért nevezem őket, mert kivonattak a közforgalomból és zár alá tétettek. Politikaiaknak azért nevezem őket, mert nem a btk. paragrafusai és nem is könyvészeti okok alapján, hanem egy idejét múlt politikai (tév)eszme jóvoltából hevernek őrizetben.

Készülő könyvemhez szükségem lett volna az izraeli *Új Kelet* című magyar nyelvű napilapban megjelent cikk másolatára. Az első meglepetésem: a Széchényi Könyvtárban a „Zárolt anyagok osztályán" tartják a lapot. Vajon miért? Azért, mert néha Magyarországot bíráló cikket (is) közöl? Nem tudok róla, hogy az izraeli politikát rendszeresen bíráló bármelyik magyar sajtóterméket az izraeli könyvtárak rács mögött tartanák. Úgy látszik, könyvtári vonalon még mindig nem érvényesülnek a politikai viszonosság, a politikai fair play, az enyhülés játékszabályai. A második meglepetésem: a cikket csak akkor fénymásolják, ha letétbe helyezek a „zárt osztályon" egy megbízólevelet, miszerint szükségem van arra a cikkre. Nos, az ember általában a saját agyának és szívének a megbízásából ír könyvet. Honnan vegyen hát megbízólevelet? Én végül is szereztem megbízást, pontosabban pecsétes iga-

köpenyesnél, de jobban bízom a *problémamegoldó*ban, mint a *problémakezelő*ben. Inkább nekihiszek. Eléggé el nem ítélhető módon őt még mindig a kérdések megfejtése, nem pedig az eltüntetése hozza lázba, míg a problémakezelő a kérdés betakarására, lefedésére vállalkozik, igaz, kiapadhatatlan leleményességgel. A grammatikai forma különbsége a léthez való viszony eltérő voltára utal. A cigányokkal kapcsolatos problémák az iskolákban és a munkahelyeken talán megoldhatók lennének, a javítóintézetekben és a börtönökben legfeljebb kezelhetők. A közoktatás égető kérdéseit esetleg megoldaná a pedagógusok erkölcsi és anyagi megbecsülése, a tanórák számának csökkentése, új helyiségek építése a probléma kezelésére viszont elegendő felszámolni az oktatás ingyenességét, bevezetni a tandíjat. A lakáshelyzet megoldható nagy számú és jó minőségű állami lakás építésével; a lakásínség kezelése szempontjából viszont az állami lakások megszüntetése, a lakbérek drasztikus felemelése és azok támogatása látszik alkalmasabbnak, akik önerőből képesek építkezni. Ettől a kezeléstől vállalkozásgazattá lesz ugyan az építőipar, de sebaj, ez is kezelhető - munkanélküliséggel.

No, már most, a cigányok élethelyzetének kezelése nem a cigányok, az iskolaügy kezelése a gyerekek, a lakáskérdés nem a lakni vágyók oldás. A probl specifikus

MOLNÁR EDIT fotóművész

A nagyon fiatal, de roppant ambiciózus riporternő az 1950-es évek végétől kezdi szisztematikusan megörökíteni a magyar irodalom több meghatározó irányzatának reprezentánsait Illyéstől Nagy Lászlón át a fiatal Esterházyig. Meg a képző- és zeneművészetek olyan óriásait, mint az aggastyán Lyka Károly, a zseniális Kondor Béla vagy az élő klasszikus, Kodály Zoltán.

Molnár Edit egy interjúban beszélt arról, mekkora élmény volt számára, amikor testközelből megismerhette a magyar érettségi tételek sok főszereplőjét. Alázattal, komolyan és alaposan fölkészülve érkezett minden fontos fényképezési találkozójára. Nem sietett, és nem siettetett. Az 1960-as, '70-es évek életritmusa, érintkezési és társasági kultúrája meg az akkori sajtórendszer – a Magyar Távirati Iroda mint munkáltató, amelyik, ha nem is díjazta, de – hagyott időt neki az elmélyült megfigyelésre, az alapos fölkészülésre és a tudatos életműépítésre. Arra, hogy avatott fotóin szellemi nagyságokká, ha úgy tetszik: eleven legendákká nemesedjenek szerettei.

Molnár Edit fotóművész hűséges ember. Hű maradt ifjúkori önmagához és azokhoz, akik szellemi és érzelmi eszmélését meghatározták. Azokhoz, akik befogadták őt körükbe, és segítették, hogy a magyar kulturális élet egyik fontos szegmensét meghatározó írók, művészek arcképcsarnokát csaknem három évtizeden át készíthesse.

Magyar Hírlap 2002. december 21

— Köszönöm! — mást nem mondott.

— Csak az EUR-ig megyek!

Bólintott, s kezét rátette a csomagra, melyet az ölében tartott.

— Ha akarja — folytattam —, elvihetem a metróig.

— Köszönöm — ismételte meg.

Tekintve, hogy hallgatott, én se szólaltam meg. Egy idő múlva megnyugodtam, ártatlan fiú ez, és elővettem a csomag cigarettát.

— Rágyújt? — nyújtottam feléje.

— Nem, köszönöm.

— Zavarja a füst?

A fiú kíváncsian rám pillantott, fejét oldalra fordította, s az üvegnek támasztotta.

Rágyújtottam, s hallgattam. A gumik olyan hangot adtak ki a nedves aszfalton, mint amikor a ragtapaszt lehúzza az ember a bőréről. Forgalom nulla, békés autózás.

Jól benne jártunk a délelőttben, s a kávé éreztette már hatását: vérnyomásom a normálisra emelkedett. Észrevettem a reflexeimen, gyorsabbak lettek. Biztosan vezettem, meglehetősen gyorsan, egymás után előztem a kocsikat.

A dolog Róma előtt történt, a kettős kanyarnál, a lejtőnél: messziről látszott, hogy a rendőrség lezárta az utat. Két rohamkocsi állt keresztben, jobbra, balra géppisztolyos rendőrök, néhány autó már várt az ellenőrzésre.

— Álljon le... álljon le! Megérkeztem! — szólalt meg hirtelen a stoppos fiú.

Elakadt a lélegzetem, az út szélére húzódtam. Leálltam, a motort is kikapcsoltam. A fiatalember sietve kinyitotta az ajtót, köszönetet morgott, s jóformán futva távozott az esőben, a Pontina felé. Láttam, amint az emelkedőn kissé meghajolva, eltűnik az erdőben.

Begyújtottam a motort, s megkönnyebbülten mélyet lélegeztem: úgy látszik, megúsztam. Egy pillanat alatt az ellenőrzési pontra értem. Gyors leltár: a jogosítványom rendben, a biztosítás is, forgalmi engedély, pecsét, minden. Ha a papírokat kérik, végzek egy perc alatt.

Meg se állítottak. Egy főtörzsőrmester intett a tárcsával, hogy menjek csak.

Talán csakugyan megérkezett! Persze házakat nemigen láttam a közelben! Talán arrébb, az erdőben. Látta a rendőrkocsikat — ez az igazság. Lehet, hogy épp rá vadásztak. Ha a személyleírását kérik, gyanús pontossággal meghatározhatam: erős fejbőrszag, némi cipőpasztával keveredve. Egy szemölcs a nyakán, az álla alatt, bajusz se ál, se valódi, kopaszodó homlok, ami az esőtől csak szembetűnőbb volt. Állandóan szipogott, mintha valami stikkje volna; kimerültnek látszott, fekete, kissé dülledt szem...

Nem tudom, mi történt velem, képtelen volnék megmagyarázni. Néhány kilométerrel az útlezárás után a hólyagom annyira szúrni kezdett, hogy valósággal kétrét görnyedtem a fájdalomtól. Azonnal vizelnem kellett. Mióta reggelente éhgyomorra megiszom egy nagy pohár langyos vizet — azt mondják, jót tesz —, többet megyek ki a szokásosnál. Sokszor alig van időm kigombolni a nadrágom. Vasárnap reggelenként általában két pohárral iszom. Otthon is szoktam maradni. Nem láttam sehol alkalmas helyet, ahol megállhatnék, dőlni kezdett rólam a veríték. S valami furcsa dolog történt: zokogás fogott el. Legalább húsz éve nem sírtam. Vezettem és zokogtam.

Szerencsére hamar elmúlt. Észre se vettem és már otthon is voltam. A kapu közelében álltam le, s kissé remegő kézzel tapogatóztam zsebemben a lakáskulcs után. Már készültem kiszállni, amikor észrevettem valamit. Egy pillanatra megdermedtem. A mellettem levő ülés előtt, a műszerfal alatt ott láttam a fiú csomagját. A dühtől elmúlt minden bajom, fogtam a csomagot, bezártam a kocsit és fölmentem. Az ebédlőasztalra tettem a csomagot, s bementem a vécébe. Bekapcsoltam a tévét, a konyhában tojást sütöttem.

Gyorsan bekaptam, megmelegítettem a kávét, s leültem a tévé elé. A délután egy szempillantás alatt elrepült. A csomag ott állt, ahová tettem, szemem sarkából időnként odapillantottam, a tévé kékes fényében tompán csillogott a nyloncsomagolás.

Amikor beesteledett, villanyt gyújtottam, s odamentem a csomaghoz. Megemeltem: három kilónál nem lehetett több, s jó szorosan, gondosan át volt kötve, kétszeresen. A spárga áthúzva a szálak találkozásánál, a csomó szorosan tartott, s ahogy átázott, nem is lehetett kibogozni, olló kellett hozzá. A konyhafiókban találtam, az evőeszközöknél. Kilyukasztottam a nylont, apró kis lyukat csináltam. A lámpához vittem a csomagot és megpróbáltam belenézni. Csak valami sötétet láttam. Megráztam jó alaposan, de semmiféle hangot nem adott ki. Letettem, s rágyújtottam. Eloltottam a villanyt, odamentem az ablakhoz: most is esett, az utcán egy lélek se járt.

Első sebességbe kapcsoltam, aztán másodikba, harmadikba és negyedikbe. Jóformán sose fordul elő, hogy Rómában négyesben mehessen az ember. Fél óra se telt bele és a város másik végén voltam, egy új lakótelepen, ahol még sose jártam, túl a Monte Marión. Egy transzformátorháztól nem messze megálltam. Kikapcsoltam a motort, eloltottam a lámpát, fogtam a lapátot, a csomagot s néhány méterrel arrébb egy régi fal tövében, mely teljesen értelmetlenül állt egy tisztás közepén, ástam egy gödröt, beletettem a csomagot és gyorsan ráhánytam a földet, néhány száraz ágat is dobtam a tetejébe. Visszaültem a kocsiba, és teljes gázzal elpályáztam.

Az olasz író novelláját
SZÉKELY ÉVA fordította

GERBERT KEMOKLIDZE

Találkozás-szimfónia

Egyik napról a másikra a filharmónia igazgatója lettem. Reggel, alighogy bemegyek új munkahelyemre, behívatom a szimfonikus zenekar karmesterét:

— Tudni szeretném, mivel örvendeztetik meg ma este a tisztelt hallgatóságot

— Ó, ma este Haydn *Búcsúszimfóniá*ját adjuk elő — válaszolt a karmester készséggel.

— Ki az az alak? — firtattam kíváncsian. — Valami klasszikus, avagy helybeli kortársunk?

— Nem, igazgató elvtárs. Egy XVIII. századi osztrák zeneszerző — közölte a karmester.

— Ha klasszikus, akkor jó — bólintok beleegyezően. — De a helyi tehetségeket is szerepeltetni kell.

— Szívest örömest, csakhogy városunkban tudtommal senki sem ír szimfóniát.

— Mert karba tett kézzel ülnek! Ki kell menni a megyei székhelyre, a falvakba .. Állítom, a legeldugottabb helyen is találhatunk zseniket, akik szabad idejükben szimfóniát írnak. De erről majd később. Kérem, ismertesse az előadásra kerülő szimfónia rövid tartalmát.

A karmester hirtelen kihúzta magát:

— A muzsikát lehetetlen szavakban visszaadni, így hát csak annyit mondhatok, ez a zenedarab elégikus mű.

CSÁSZÁR TAMÁS RAJZA

— Csak nem szomorú? — érdeklődtem kitartóan. — Megmondhatja nyugodtan. Még hogy elégikus! A zene a jó munkateljesítményekre és ne a bánatra ösztönözzön!

— Mi azért tűztük műsorunkra ezt a zenedarabot, mert nagyon érdekes és eredeti — mentegetőzött a karmester.

— És mi benne az eredeti?

— A zenészek gyertyafénynél játszanak.

— Ami a gyertyákat illeti, az egy szempontból jó — bólintottam beleegyezően. — Árammegtakarítás! Ám tűzrendészeti szempontból — veszélyes.

— A szimfónia tételeit Haydn *így* komponálta — makacskodott a karmester. — Minden zenész előtt gyertya áll. Amikor befejezte saját tételét, a zenész eloltja a gyertyát, és kimegy. A többiek tovább játszanak. Végül már csak egyetlenegy muzsikus marad a színpadon. Amikor ő is eloltja gyertyáját, a hangverseny véget ér.

Alig vártam, hogy szóhoz juthassak:

— Nem akarok hinni a fülemnek! Bejönnek a munkahelyükre együtt, azután különböző időpontokban távoznak? Igazság ez? Nem gondolt még arra, hogy mindegyik azon töri a fejét, minél előbb befejezze, s távozhasson? Egyesek helyett mások dolgoznak! Na, nem, nem! Ebbe én nem egyezek bele! Amikor egy farmot vezettem, fokról fokra nekem is csak *egy* tehenem maradt. Azután az is eltűnt... Jól ellátták a bajomat, s ideraktak magukhoz igazgatónak. Rajtam ezúttal nem lehet kifogni! Megparancsolom: a zenészeknek csöngetéstől csöngetésig játszaniuk kell!

— Hát ez nagyon szomorú — sóhajtott fel a karmester.

— Nem ez a szomorú — ellenkeztem állhatatosan. — Az a szomorú, hogy a maguk szimfóniáját Búcsúszimfóniának nevezik, holott mondjuk a Találkozás-szimfónia sokkal szívderítőbb. Amellett aktuális cím! Pláne most, amikor az ország népe lépten-nyomon a tervteljesítés szükségességéről hall. Egyszólamban!

— Mi az, hogy Találkozás-szimfónia? — kérdezte a karmester megrökönyödve. — Az előbb már elmagyaráztam: a szerző elképzelése szerint a zenészek sorban egymás után hagyják el a színpadot. Búcsúznak! Világos? Azonkívül mért üljön ott ölbe tett kézzel egy hivatásos zenész? Én kategorikusan ellenzem a munka nélkül eltöltött időpocsékolást!

— Érveiben tényleg van valami ráció — mondtam elgondolkodva, de ne feledje: itt *én* dirigálok! A szimfóniát a végéről kezdjük! Punktum! A színen megjelenik az egyik zenész, gyertyát gyújt, leül játszani. Aztán egyesével bejönnek a többiek is — fizetésük arányában. Végül az egész zenekar vidám finálével fejezi be a fellépést.

Amint később kiderült, a vezetésem alatt álló filharmónia műsorprogramja nem felelt meg a nagyközönség elvárásainak.

Mindegy. Haydn Találkozás-szimfóniája először mégiscsak nálunk került bemutatásra!

Oroszból fordította:
BARATÉ ROZÁLIA

MOLNÁR EDIT KIÁLLÍTÁSA

Gondolt-e vajon Molnár Edit arra, hogy a Szentendrei Képtárban rendezett „szentendrei találkozások" című tárlatával a magyar művészettörténet egy – igaz, lényegében lezárult – vitájához szólt hozzá, mégpedig a témához leginkább illő vizuális nyelven, bizonyító erővel? Aligha – az ilyesmi csak ösztönösen sikerülhet.

A kérdés az volt, hogy van-e szentendrei festészet, s ha van, akkor az mit jelent? Van-e olyan stílusárnyalata, mint az egykori nagybányai, szolnoki, kecskeméti iskolának-telepnek, vagy szentendreinek kell-e tekinteni mindenkit, aki e Budától alig néhány kilométerre fekvő, szerb hagyományokat őrző Duna-parti városkában dolgozott az utóbbi száz évben? A város festészeti hagyományait tárgyaló monográfia, Haulisch Lenke feldolgozása ebből indult ki. Ezzel szemben áll a „szorosabb értelemben vett" szentendrei festészet fogalma – melyet Körner Éva képviselt –, s amely Vajda Lajos, Korniss Dezső, Bálint Endre szürrealizmussal telített festői nyelvén fogalmazódott meg, míg az előbbiek formavilága a czóbeli szindus realizmustól Barcsay Jenő szigorú konstruktivizmusáig sokféle forrásból táplálkozott. Ez a szembenállás, persze, nem valamiféle ellenséges szembenállást jelentett, inkább egymás kiegészítését, mint a kínai Jin-Jang jel fehér-fekete ábrájának tagjai közti viszony, s ahogy múlik az idő, a kétfajta szentendreiség egyre szorosabb egységbe olvad. Bálint és Barcsay, Czóbel és Deim művészete szindus, konstruktív és titkokkal átszőtt mozaikká egyesül, háttérben az egyrészt példásan gondozott, másrészt kissé talán túlságosan is kicicomázott, turistalátványossággá fényezett kisváros elevenen ható motívumaival – amelyeket Molnár Edit színes felvételei is őriznek már az elmúlástól, a festők ecsetje után.

Sz. A.

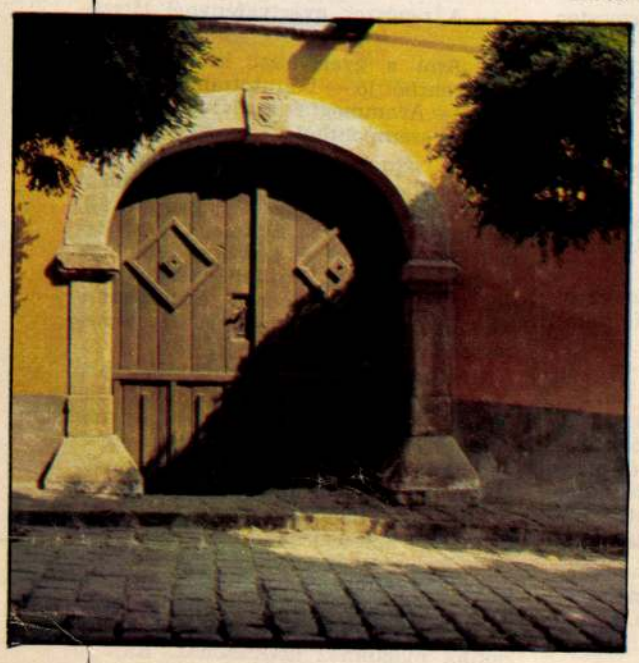

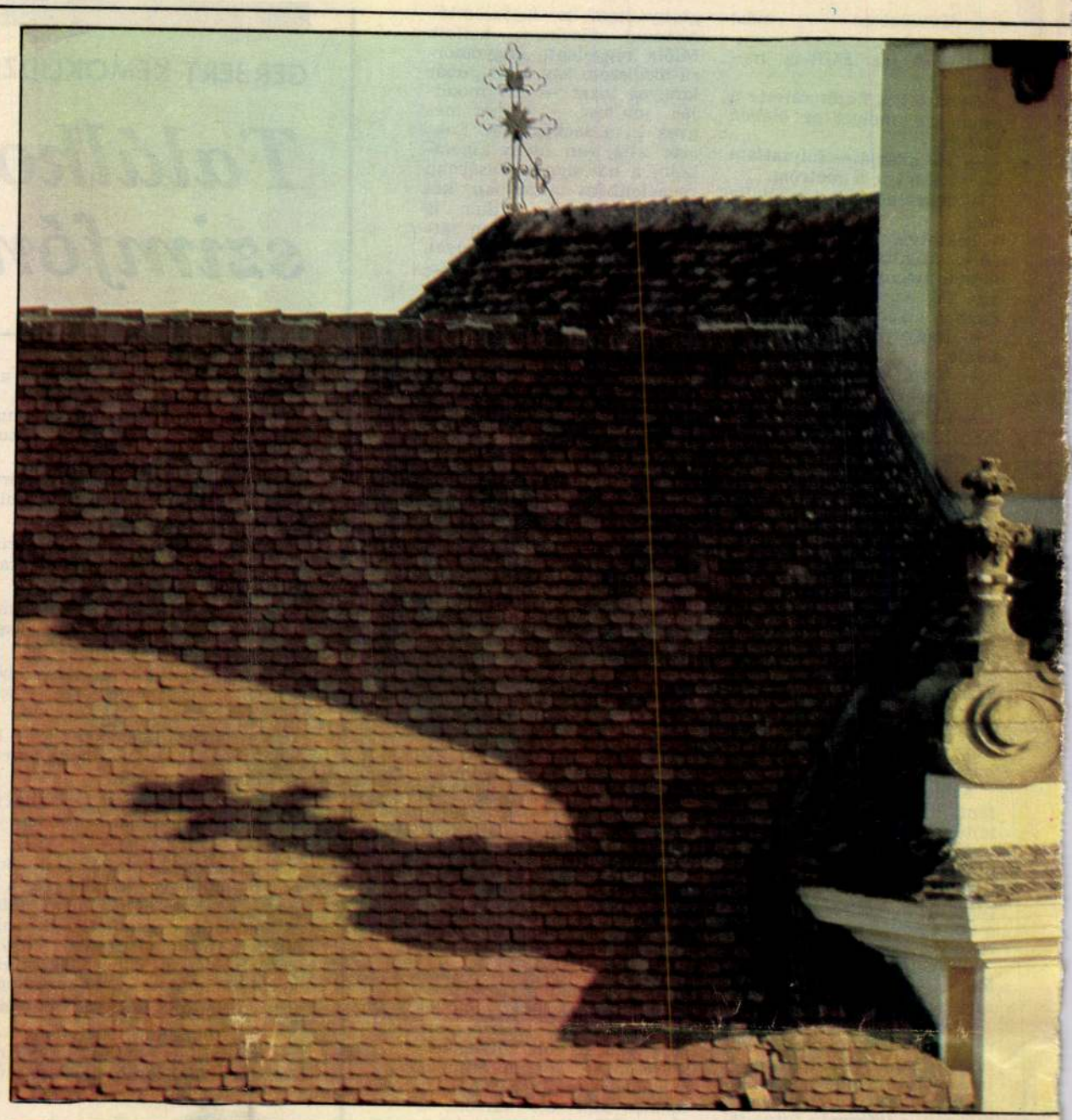

Uj Tükör, 1984. 34.

MOLNÁR EDIT

A FOTÓMŰVÉSZ KÖZBESZÓL

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Molnár Edit

ESTI HÍRLAP

1967 CKT 25.
1021

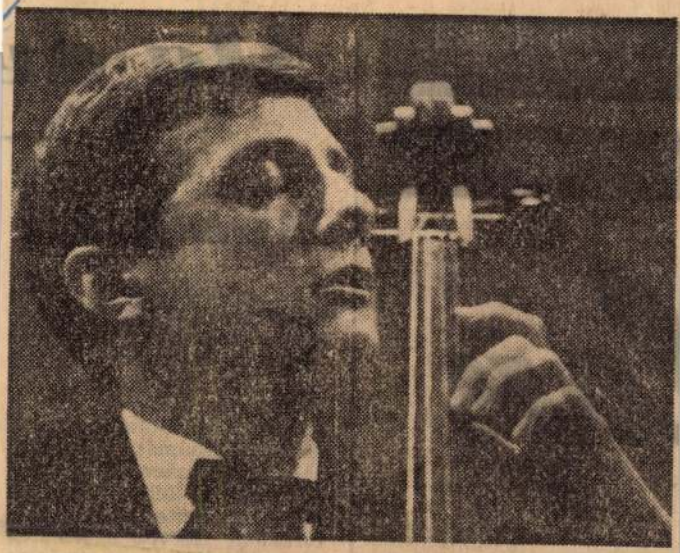

IHLET

Ihlet: ezt a címet adta Perényi Miklós gordonkaművészről készített pillanatképének Molnár Edit, az MTI fotoriportere. A pillanat is ihletett volt, amelyben a művészi átélés feszültségét megragadta. Több más képével együtt ezt is elküldte a Pravda jubileumi nemzetközi fotópályázatára. Tizenhat nemzet fotósai vettek részt ezen a pályázaton, csak Magyarországról 23 fotoriporter küldte be 124 képét és 16 sorozatát. A beküldött nagyszámú kép közül a Pravda szerkesztőségének zsűrije Molnár Edit kollekcióját találta méltónak az első helyezésre. A fiatal fotoriporternő — akinek nemrég volt sikeres kiállítása a Tanács körúti fotó-kiállítóteremben — a napokban táviratot kapott a Pravda főszerkesztőjétől, amelyben meghívják az első díjat jutalmazó háromhetes szovjetunióbeli utazásra, s a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulójának ünnepségeire. (f. f.)

lyam, 252. szám

tóber 25. szerda

lap

I L A P

IS NYOMÁN

ést tart

anács

Ajándékvásár

Felkészülten várják a karácsonyi ajándékozók rohamát — mondták el ma délelőtt a Fővárosi Bútor-, Hangszer-, Sportszer-Kiskereskedelmi Vállalat sajtótájékoztatóján. Boltjaikban az eladók létszámát november 15-től december 1-ig *megkétszerezik.* Már augusztus végén elkészítették a csúcsforgalom tervét, s jelenleg *22 millió 600 ezer forintos készlettel, ajándékáruval állnak a vevők rendelkezésére.* November 20-ig tovább növelik készleteiket. Nagy választék lesz a legkülönfélébb típusú felhúzható, elemes és lendkerekes autókból, a raktárban van már a holdautó, a kozmikus jármű és sok hasonló ötletes, szórakoztató játék.

Felszedte horgonyát a vezérhajó

Ma délelőtt az Óbudai Ha-

Kortársfotó-tárlatok Debrecenben

A kortárs magyar fotográfia mestereinek műveiből nyílt kiállítás a debreceni Medgyessy Ferenc Emlékmúzeum Kortárs Képzőművészeti Galériájában.

Világháború, forradalom, ilyenolyan rendszerek zúgtak el, maga a fényképezés is gyökeresen átalakult, de a Debreceni Fotóklub létezik és működik. 1931-ben alapította Aszmann Ferenc, aki az 1945 előtti művészi fényképezés egyik kiemelkedő alakja volt, szerkesztőként, közéleti figuraként is. A klub mostani ünnepi kiállításának is része az az Aszmann emlékének tisztelgő tárlat, ahol a kortárs magyar fotográfia mesterei, Ginktől Molnár Editig, Németh Józseftől Korniss Péterig legszebb képeikkel szerepelnek. A Debreceni Fotóklub példája azt bizonyítja, hogy a klasszikus művészamatőr alkotóműhelyekből azok képesek megmaradni, amelyek őrzik ugyan a hagyományokat, de utat engednek az újnak is. 1967-ben a modern fotóművészeti formanyelv és megújulás zászlóshajója volt a Debrecenben rendezett Műhely '67 kiállítás. A klub mostani vezetőjének, Vencsellei Istvánnak, de másoknak, Seres Gézának vagy Máthé Andrásnak az alkotói pályája is a megtartás-megújulás termékeny kettősségével írható le a legjobban. A földrajzi helyzetből fakadó romániai, erdélyi együttműködés mellett emlékezetes kiállítást rendeztek a híres litván művésznek, Antanas Sutkusnak is.

SZK

Magyar Hírlap 34. évf. 225. sz. 2001. szept. 26. 9. l.

Az egyház is részt vállal a kábítószerek elleni harcban

Két egymástól megközelítésében eltérő, de egyaránt a kábítószerekről szóló, az Ifjúsági és Sportminisztérium támogatásával kiadott könyvet mutattak be tegnap. A drog és vallás című kötet az egyház szerepét hangsúlyozza a drog elleni harcban, míg Demetrovics Zsolt könyve a táncos szórakozóhelyeken mulató magyar fiatalok kábítószer-fogyasztási szokásairól szolgál tényszerű adatokkal.

A táncos szórakozóhelyeket látogató fiatalok az egyes kábítószereket másfél-kétszer – a fővárosban háromszor – nagyobb valószínűséggel próbálják ki, mint általában a másodéves középiskolások – derül ki az Ifjúsági és Sportminisztérium (ISM) támogatásával, a Nemzeti Drogmegelőzési Intézet (NDI) által kiadott Droghasználat Magyarország táncos szórakozóhelyein című tanulmányból. A kötet szerzője Demetrovics Zsolt elmondta: az anonim kérdőíves felmérés keretében 1506 fiatalt kérdeztek Budapest és négy megyeszékhely különböző szórakozóhelyein.

A táncos klubokba járó magyar fiatalok több mint 50 százaléka próbált már életében illegális drogot, a megkérdezettek közül minden negyedik-ötödik személy fogyasztott valamilyen kábítószert a felmérést megelőző hónapban is – olvasható a könyvben.

Bemutatták a Drog és vallás, előéletek és előítéletek című könyvet is, amelyet a szerző, Ferenczi Zoltán elsősorban református lelkipásztoroknak és gyülekezeti munkásoknak írt. Elhangzott: az egyházak jelentősen segíthetik a drogstratégia végrehajtását. *DP*

háttér

Művészettörténészek esete a bankárral

Nyolc szakértő lemondott, de a Kovács Gábor alapítvány idejében megkezdi működését

Április 20-án egy felújított Andrássy úti palotában megkezdi működését a Kovács Gábor Művészeti Alapítvány (Kogart), melyet hárommilliárd forintos tőkével hozott létre a Bankár Holding tulajdonosaként ismert üzletember. Az előkészületeket némileg beárnyékolja, hogy a nyitó kiállítás szervezésére felkért szakmai testület nyolc tagja lemondott megbízatásáról.

A nyolc szakértő – András Edit, Andrási Gábor, Jerger Krisztina, Molnár Edit, Petrányi Zsolt és Szoboszlai János művészettörténész, valamint Farkas Ádám szobrász- és Szűcs Attila festőművész – már február elején bejelentette lemondását, de az ügy csak a napokban, az Index internetes portál cikke nyomán kapott nagyobb nyilvánosságot. A szakértők úgy érezték, hogy az alapítványt létrehozó Kovács Gábor nemcsak a pénzt adja, hanem szakmai kontrollt is akar gyakorolni a művészeti tanács felett, ami számukra elfogadhatatlan. A nyolc szakértő kifejezetten modern, progreszszív nyitó kiállítást képzelt el, ahol fontos szerepet kapnak a videoinstallációk, s ezért a rendelkezésre álló hatszáz négyzetméteren mindössze nyolc műalkotást helyeznek el. Kovács Gábor viszont ennél konvencionálisabb, „falra akasztott" képekből álló kiállítást szeretne látni, s az ellentétek végül feloldhatatlannak bizonyultak.

A Magyar Hírlap által megkérdezett – összeférhetetlenségre hivatkozva nevük elhallgatását kérő – múzeumigazgatók szerint a művészeti tanács összetételének ismeretében borítékolható volt a konfliktus, mert a nyolc szakemberről már eddig is tudták, hogy milyen irányzatokkal szimpatizálnak. Ezért érthetetlen, hogy ki és milyen alapon kérte fel éppen őket a nyitó kiállításra, s miért fogadták el a megbízást. Az pedig, hogy egy magánalapítvány létrehozója a pénzéért cserébe „önmegvalósítani" is akar, Nyugaton is megszokott dolog, bár nyilván nem mindenkinek tetszik.

Tóth Tamás, a Kogart kuratóriumi elnöke már nem kíván a múlttal, a szakmai testület lemondásával foglalkozni. Kérdésünkre elmondta: állandó művészeti tanácsot már nem is akarnak felkérni, mert a kuratórium, a nemzetközi tanácsadó testület, illetve az egyes projektekre felkért szakértők megfelelő szakmai hátteret jelentenek az alapítványnak. A Kogart munkájában fontos szerepet szánnak Hegyi Lórándnak, az Európa-szerte elismert múzeumi szakembernek, aki a kuratórium tagja, de külföldi elfoglaltsága miatt az operatív irányításban nem vesz részt – ez Iványi Brigitta művészeti titkár feladata. Hegyi és Tóth mellett a kuratórium tagja Vizi E. Szilveszter, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke; Rajna József, a londoni Hungarian International Bank volt vezérigazgatója és Köves Péter, a Köves Clifford Chance ügyvédi iroda vezetője. A nemzetközi tanácsadó testületben olasz, francia, osztrák, német és brit szakemberek kaptak helyet. „Az alapító és a kuratórium nem kíván művészeti kérdésekbe beavatkozni, viszont következetesen végrehajtja az alapításkor meghatározott célokat. Három ilyen célt határoztunk meg: nem szűk szakmai közönséghez, hanem szélesebb körhöz szeretnénk eljuttatni a művészetet; a műfajok harmóniájára törekszünk, melyben a videoinstalláció éppúgy megfér, mint a hagyományos festmények, szobrok, fotográfiák, és végül azt szeretnénk, hogy a kortárs művészek minden generációja megjelenjen alkotásaival."

Tóth Tamás szerint a szakmai testület lemondása nem érinti az április 20-ára tervezett megnyitót és az első kiállítást, amelyen egy albán, egy cseh, egy francia és tíz-tizenkét magyar művész alkotásai lesznek láthatók. 2004-re még három-négy kiállítást terveznek, „magyar, regionális és európai tematikával, Hegyi Lóránd útmutatásai alapján". Májusban a tudatos gyűjteményépítést is megkezdik, pályázatokat, ösztöndíjakat hirdetnek, ősztől pedig irodalmi és zenei programoknak is otthont ad az egykori Fiatal Művészek Klubja Andrássy úti épülete. *rea*

MOLNÁR EDIT

MOLNÁR EDIT fotóriporter

Szentendrei pillanatok

c. kiállítását megnyitja:

DR. NÉMETH LAJOS művészettörténész
egyetemi tanár

MOLNÁR EDIT

Felelős kiadó: Kocsis Gyula múzeumigazgató
87. 717 Szolnoki Nyomda Vállalat. Készült: 300 pld. F. v.: Gombkötő Béla

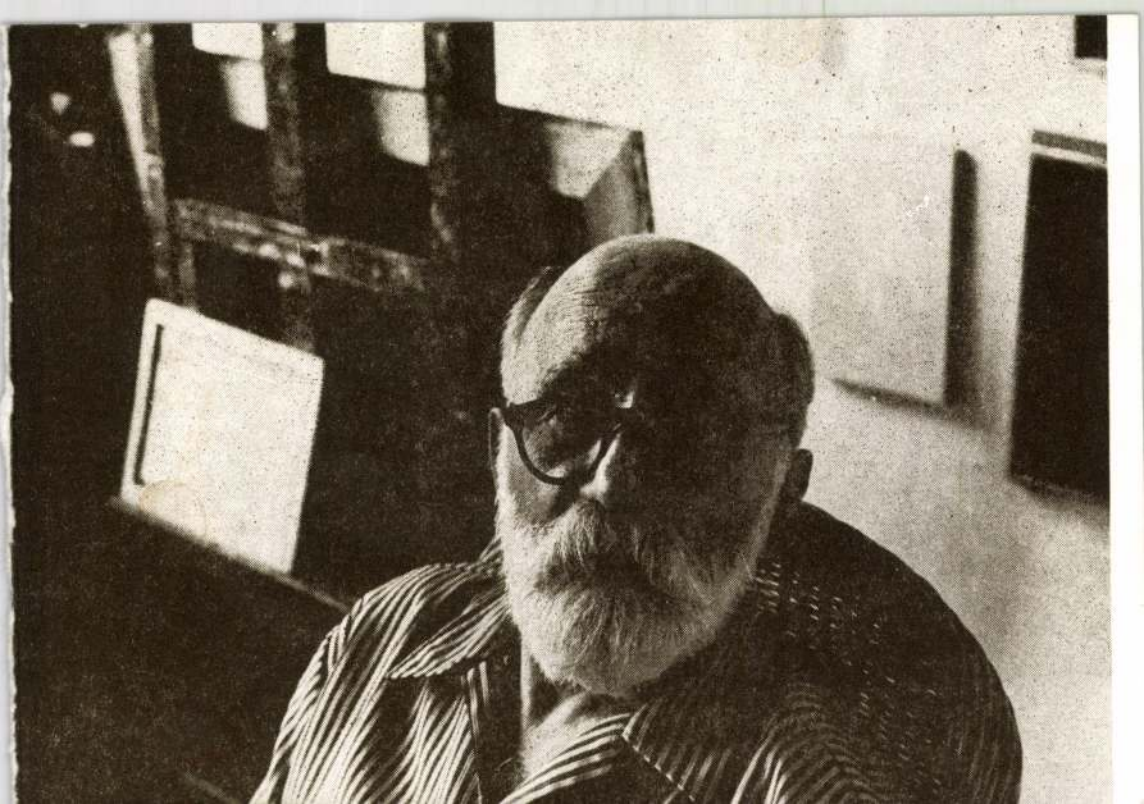

Szeretettel meghívjuk Önt és kedves családját
a ceglédi Kossuth Múzeumba

1987. március 6-án 15.00 órára

Megtekinthető: március 29-ig

MOLNÁR EDIT

Szomorú szabadság

Hetven éve született Kondor Béla

„Becsöngettem, nyílt az ajtó, és ott állt egy szőke, nagyon szép kék szemű, kicsit ragyás képű fiatalember, világoskék ingben és sötét nadrágban. Krisztus-saru volt a lábán, egy tejes üveg volt a kezében, ami egyébként nem volt rá jellemző." Hogy milyen üveg volt rá jellemző, az nemcsak a magánpletyka témája lett, hanem a művészettörténetre is tartozó fontos biográfiai adalék. Már életében, még inkább azzá vált halála óta, lassan három évtizede.

Igen – essünk túl a nehezén, alkoholista volt, az önsorsrontók reménytelen fajtájából való volt, ráadásul összeférhetetlen öntörvényű és önfejű is. Soós Imre, Sarkadi Imre, Latinovits Zoltán... és persze Kondor Béla. Ismerős lista, agyonírt történetek. Ők voltak a létező szocializmus „tüzet vivő", halálba rohanó hivatásos békétlenjei, a rendszer – diszfunkciójából fakadó – monumentális áldozatai, a közerkölcsök elől a magánbűnökbe menekülő deviáns figurái. Akik, mint a halott indiánok, akkor lettek hirtelen és „már akkor" a legjobbak, amikor megadatott nekik, hogy haladó hagyományokká száradjanak, és botránygyanús akcióikról már soha többé ne kelljen igazoló jelentéseket írni senkinek sehová.

Az idézett mondat egyébként a remek portréfotóstól, Molnár Edittől származik, aki visszaemlékezésében fölidézte első találkozását az akkor még pályakezdő művésszel, egy barátság születését, nem utolsósorban pedig egy elhíresült – talán a leghíresebb – Kondorról készült fotográfia megszületésének közvetlen körülményeit (Fotóművészet, 2000., 5–6.). Kék szem ide, tejesüveg oda, a jó fotós, úgy látszik, becsaphatatlan. A modell tekintetéből nem látszik semmi, merthogy kezével takarja arcát. A tartás nemhogy életerőre, de önbizalomra se utal: a kárhozottak rettegnek így végítélet idején. Az apokalipszis elkerülhetetlen, állítja a felvétel. Isteni sugallatra ráérezve és ráéreztetve a lényegre: a néző akaratlanul is az életmű középponti konfliktusába kerül. A görnyedt hát mögött ugyanis ott magaslik egy korai, még 1957-ből származó festmény kartonja, Az őrangyalé. Hiába kuporog szerencsétlen Kondor a lábainál, az nem rá néz, hanem messzire, a képből ki. Hiába röpteti az angyal a szentlélek hírnökét, a galambot, az nem fehér, hanem sötét és keselyűformájú. (További asszociációsor: keselyű – Prométheusz – tépés – máj – májcirrózis). És hiába az angyali oltalom meg a szárnyak alatt a fölzászlózott város (templom? világ?) mint menedék, egy közeli toronyból egy félig ördög, félig angyal formájú lény tölcsért emel fejéhez. Tölcsért, amely csak nézőpont kérdése, hogy gukkernek vagy harsonának minősül-e. Ha távcsőnek, akkor van még idő. Ha trombita, akkor menni kell.

A felvétel pillanatában, az ötvenes évek végén, Kondornak még szerencséje volt. A jobboldali angyal-ördög a tölcsért inkább a szeméhez, mint a szájához emelte. Az eget s vele az esélyeket kémlelte, azok pedig akkor még nem voltak a legrosszabbak. Mikor befejezte a főiskola grafika szakát, tanár-tanítvány már mind tudni vélte: rangrejtett felség jár közöttük, a művészkirályság jogos várományosa. Aki – Donáth Péter visszaemlékezéséből tudjuk – a legtökéletesebb stúdium hátlapjára is nagy gőgösen rá merte írni: nem kész. Mintha bárki „készebbre" tudta volna csinálni... Mikor elindult a pályán, az őrangyal megóvta a túlszeretéstől, de a túlutálástól is.

Derkovits-ösztöndíjat kapott, viszont nem nyúltak hóna alá a hivatalosak. Önálló kiállításra – akkoriban az soknak számított – öt évig kellett várnia, de a független szellemű barátok mindenhová követték. Cikket írtak róla (Németh Lajos már 1956 augusztusában), értelmiségivé válását gyorsították (Dürer, Goya, Blake imádata mellé fölsorakoztatták az egzisztencialistákat, a középkor és a romantika nagy példáit), legfőképpen pedig szellemi közeget teremtettek számára egy zord történelmi korszakban. Békén hagyták – hadd lebegjen pokol és mennyország között, küzdjön meg saját démonaival, jelölje meg saját angyalait.

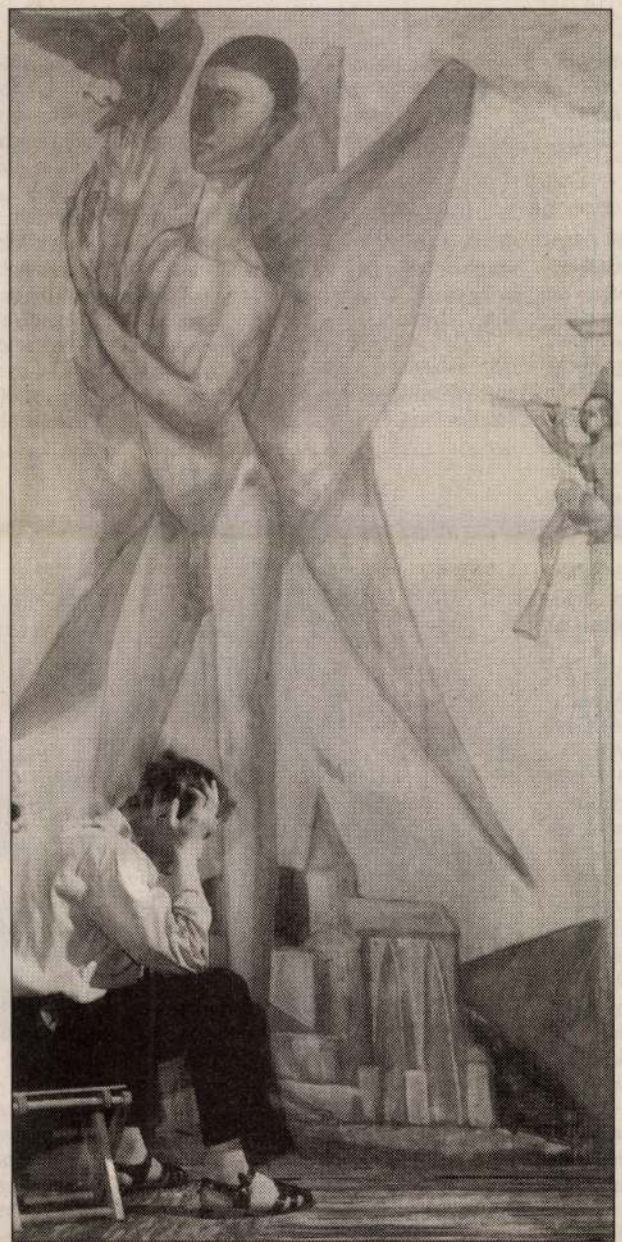

Molnár Edit híres fotóján a művész és Az őrangyal

Kondornál ezek a mítoszok, azaz menny és pokol, angyal és ördög, hit és kísértés nem interpretációs túlzások. Benne vannak műveiben, szabad szemmel is jól kivehetők. Művésszé válásának első percétől élt velük, már 1956-ban megfogalmazott – inkább Blake, mint Derkovits emlékét idéző – Dózsa-sorozatában is ott a metafizikai világ élménye. Az égi és pokoli menazséria mozgósítása nagy adomány volt és nagy lelemény. Tejesüvegből ehhez nehéz volt ihletet meríteni. A világok harcát másoló kultúrharc képzőművészeti frontja akkoriban az absztrakt-realista vidék között húzódott. Az „absztraktok" voltak „odaát", s ahová nem kerülhettünk 1956 után. A „realisták" voltak „idebent", ahová belekényszerültünk. A felszín fölött mindenki „ábrázolt", és azt előbb-utóbb dotálta a hivatal. A felszín alatt mindenki „elvont" lett, és belépett egy közösségbe, egy ellenzékibe.

Kondor kitalálta, hogy van egy harmadik út, ama bizonyos járhatatlan. A figuratív, de nem a kincstári ideológia szerinti. A rendszerrel nem parolázó, de az ellenzéki akolmeleget elutasító. Egy magányos, egy kétségbeesett, egy nem tejszagú.

Életműve mintha megakadt volna a magyar kultúra, a magyar képzőművészet önképéért felelősséget érzők torkán. Mintha egy újabb Csontváry-utóélet lenne kialakulóban. Ahhoz képest, hogy a huszadik század második felének legnagyobb, legfüggetlenebb – beszéljünk világosan –, legszabadabb magyar művészének hagyatékára illik ma emlékeznünk, láthatása egyetlen kisgalériában, a BÁV Bizományi Kereskedőház és Záloghitel Rt. által működtetett Bécsi utcai Kortárs Művészeti Galéria egyetlen termében valósult meg. Itt vannak a pécs-uránvárosi pannók, a Valaki önarcképe, a Katalin-oltár. Meg persze az a bizonyos Molnár Edit-portré, az angyallal, a keselyű-galambbal, a kukkoló angyal–ördöggel és a végtelen kétségbeeséssel.

Látható március 7-ig.

P. Szűcs Julianna

SZP abszolút többségre törekszik

– nyilatkozta lapunknak Kovács László, a szocialista párt elnöke

z MSZP-vel, hogy érdemi párbeszédet folyta kelteni – nyilatkozta lapunknak Kovács ás képet akart mutatni magáról, mint amiszokott és megutált. A szocialisták készülő enlőség megteremtése áll.

volt feltétele a Torgyán–Szabadi páros menesztése, mert amíg ők garázdálkodhattak az FVM élén, addig esély sem volt az agrárválság megoldására. Távozásuk természetesen nem elegendő, a kormánynak azzal a politikával, gyakorlattal is szakítania kell, amit ők folytattak.

– Bár a nyilvánosság előtti viták csitultak, nem arról van szó inkább, hogy az MSZP-ben még mindig eltérő törekvések vannak, és ezek ütköznek egy olyan lényeges kérdésben, mint a legnagyobb kormánypárthoz való viszony?

– A párt vezetése teljesen egységes abban, hogy nem közeledni kívánunk a Fideszhez, hanem le akarjuk váltani az Orbán–Torgyán koalíciót.

– Hogyan akarnak fogást találni a Fideszen, miként kívánják ellensúlyozni a legnagyobb kormánypárt kétségkívül sok tekintetben sikeres propagandáját?

– Intenzív szakaszába érkezett a párt választási felkészülése. Már dolgozunk a választási és a kormányprogramon, elképzeléseinket a következő hónapokban folyamatosan tárjuk majd a közvélemény elé. Ugyanakkor tényleg nincs hatásos ellenszerünk a Fidesz kommunikációjának lényegi elemével, a valótlan állításokkal szemben. Hiába intézünk kérdést vagy interpellációt a parlamentben a kormánytagokhoz, hamis adatokkal teletűzdelt válaszokat kapunk. Nem tudunk mit kezdeni az olyasfajta hazugsággal „hogyha kinéznénk a kocsi ablakán, mindenütt virágzó földeket látnánk". Az ismétlődő cáfolatokon kívül nem tudunk mit mondani a hivatalos statisztikai adatoknak ellentmondó győzelmi jelentésekre. Csak abban bízunk, hogy a választók jobban hisznek aját tapasztalataiknak, mint a hazugságoknak. Még nehezebben érthető tetten z olyan csúsztatás, amihez a miniszterelnök folyamodott az Európai Unió országelentése kapcsán. Azt állította, hogy az értékelés nem negatív módon utalt az autópálya-építésnél a közbeszerzési eljárás hiányára. Ezzel szemben a jelentés az autópálya ügyét egyértelműen a kor-

met. Az eddiginél fegyelmezettebb, összehangoltabb és közérthetőbb kommunikációra törekszünk.

– Milyen munka folyik a választási és kormányprogramot kidolgozó tizenhat kabinetben? A kabinetvezetők az „árnyékkormány" tagjai?

– Értelmetlen ezt a kifejezést használni, mert árnyékkormányról csak olyan országban lehet beszélni, ahol két párt váltja egymást a hatalomban, ilyen például Nagy-Britannia.

– Ne nevezzük árnyékkormánynak, de tekinthetők-e a kabinetvezetők választási győzelem esetén majdani szocialista miniszteriek?

– Az, hogy mi nem olyan Magyarországot akarunk, amely csak egy szűk elité, a kormány klientúrájáé, hanem olyan Magyarországot, amely mindannyiunké, ahol mindenkinek van esélye a boldogulásra. Az esélyegyenlőség programját kínáljuk. A szocialisták kormányzásától minden választó esélyt kap arra, hogy sorsa jobbra vagy még jobbra forduljon. Csak néhány példa arra, hogy mivel szólítjuk meg az embereket. A gazdasági növekedést a jelenleginél jobban követő béremeléssel, igazságosabb adórendszerrel, a munkahelyteremtés ösztönzésével, a nyugdíjasok helyzetének javításával, a nehezebben élő családoknak is támaszt

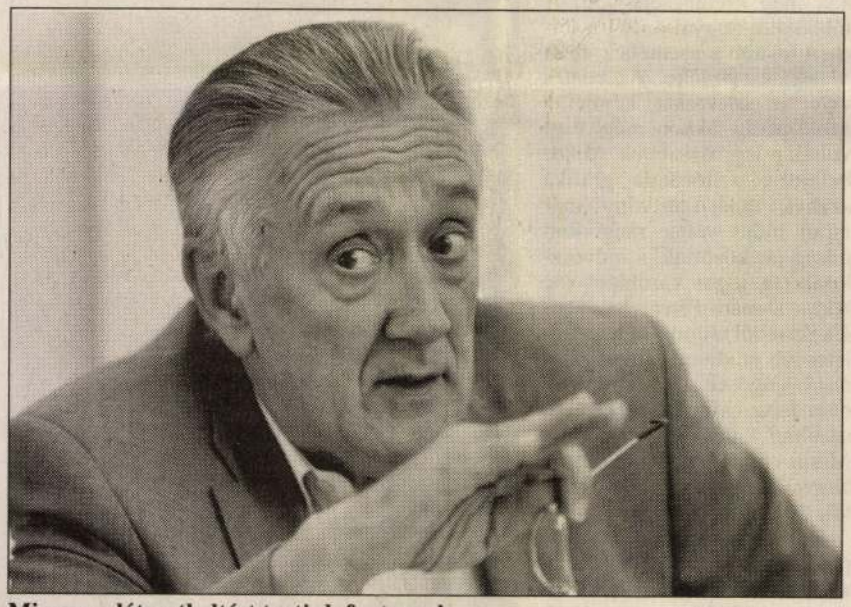

Mi nem a látszatkeltést tartjuk fontosnak FOTÓ: BÁNHALMI JÁNOS

– Most a programkészítés van soron, nem a pozíciók osztogatása. A kabinetek munkájában való részvétel – akárcsak a választási felkészülés más területein nyújtott teljesítmény – természetesen befolyásolja majd a személyi döntéseket is, ha eljön azok ideje.

Szavazz a szíveddel?

– Nem sok a tizenhat kabinet? Nem vész el a sok bába közt a szocialista program?

– Egyáltalán nem sok. Például a gazdasági kabinetből akár három csoportot is

nyújtó megemelt családi pótlékkal, az érettségivel együtt ingyen megszerezhető nyelvvizsgával, jogosítvánnyal és számítógép-kezelői ismeretekkel, a kevésbé tehetős fiatalok számára is elérhető bérlakásépítéssel. Egyszóval a gazdaság eredményeit az emberek javára fordító politikával. A legsürgősebb tennivalók közé soroljuk a mezőgazdaság és az egészségügy talpra állítását. Célul tűzzük a szüntelen politikai harcoktól, a félelemkeltéstől felzaklatott társadalom megnyugtatását, a megbékélést, az emberekre figyelő demokratikus kormányzást, és az elmúlt három esztendőben kormányzati szintre

lasztási programját. Nagy figyelmet fordítunk a képviselőjelöltek kiválasztására. Meggyőződésem, hogy jelöltjeink olyanok lesznek, akiknek az emberek elhiszik, hogy megválasztásuk esetén értük fognak dolgozni.

A nagykoalíció kizárva

– Ha abszolút többségre törekszenek, nem lesz szükségük szövetségesre, de mi történik akkor, ha mégis koalícióra kell lépniük valamely párttal?

– Mint minden nagy párt, mi is az abszolút többség megszerzésére törekszünk. Más kérdés azonban, hogy mit hoz az élet. Ha koalíció létrehozására kényszerülünk, akkor olyan pártot választunk, amellyel programunk fő vonalaiban összeegyeztethető. Ilyen lehet egy mérsékelt jobbközép párt, egy mérsékelt balközép párt, és egy liberális, de a szociális problémák iránt érzékeny politikai erő. Egyelőre azonban ezek csupán elméleti felvetések. Korai lenne konkrétumokról beszélni, hiszen a pártok változnak. Olyan változást persze nem tudok elképzelni, amely elfogadhatóvá teheti számunkra a MIÉP-et.

– És a Fideszt?

– Jelenlegi politikája alapján kizárhatjuk a nagykoalíciót. De elvethetjük azért is, mert a Fidesz a kétpólusú politikai rendszer kialakításán fáradozik. Két szemben álló nagy erő pedig csak akkor szokott koalíciót kötni, ha ez elkerülhetetlen az ország kormányozhatósága szempontjából. Nem hiszem, hogy 2002-ben előállna ez a helyzet.

– Partner lehet-e egy Torgyán nélküli FKGP?

– A kisgazdapárt jelenlegi állapotában nem alkalmas az ország kormányzására. Azt pedig ma nem lehet megmondani, hogy Torgyán távozik-e pártja éléről. Azt sem lehet tudni, hogy esetleges távozásával megszűnik-e az a politika, amely őhozzá kötődött, hiszen eddigi irányvonala csakúgy, mint antidemokratikus magatartása mindig feltétel nélküli támogatásra talált az FKGP-ben.

– Hogyan rendezik közös dolgaikat az SZDSZ-szel? A szabad demokraták egyre markánsabban támadják az MSZP-t.

– Demszky Gábor sok alaptalan vádat fogalmazott és fogalmaz meg velünk kapcsolatban. De nem kívánjuk politi-

MOLNÁR EDIT

kiállitásának megnyitó szövege

Szécsi Margit: Ikárosz árnya

UJ TÜKÖR 1982.XIX.évf.7.sz.26.o.

Festék fellövéses előhivás

Az NP-400-asban a Canon egy-komponenses festék fellövős előhivó rendszert alkalmaztuk.
Ez egyenletes, kiváló élességü, pontos szinárnyalatu másolat készitést tesz lehetővé és kiküszöböli az elmosódott képet. A közepes tónusok reprodukálása minden eddigieknél hüebb.

Automatikus hálózat kikapcsolás

Az NP-400 automatikusan kikapcsol két órával az utolsó másolat elkészitése után. Ez kiküszöböli a szükségtelen áramfogyasztást, ami növeli a költségtakarékosságot.

Eredeti adagoló és másolat szortirozó

A külön rendelhető eredeti adagoló és másolat szortirozó gépesiti a másolási munkát és ezzel javitja az irodai hatékonyságot. Az eredetiket egyenként adagolja, továbbá a másolatokat automatikusan szortirozza és összerakja.

Specifikáció

Másoló rendszer: Egy-komponensü festék fellövős előhivó rendszer.
Tipus: Asztal tipusu
Másolóasztal: rögzitett
Elfogadható eredetik: Lapok, könyvek és háromdimenziós tárgyak
Legnagyobb másolat méret: A3 (297×420 mm)
Másolat méretek: B6 (128×182 mm)-tól A3-ig
Nagyitás: 1:1
1: 0.667 (kicsinyités) — A3-ról A4 (210×297 mm)-re; számitógép méretről (279×356 mm) A4-re; B4 (257×364 mm)-ről B5 (182×257 mm)-re.
1: 0.786 (kicsinyités) — A3-ról B4-re; B4-ról A4-re; A4-ról B5-re.
1:1.273 (nagyitás)
(A kicsinyités és a nagyitás ismételt alkalmazásával előállithatjuk a kivánt formátumot.)
Másolási sebesség:
1:1 — 40 másolat percenként, A4, B5, B6 méreteknél
26 másolat percenként B4 méretnél
23 másolat percenként A3 méretnél

Molnár Elek

munkában
Fotó.

Műteremlátogatás (Papp fotó)
Pestmegyei Hírlap, 1966. nov. 19. (Nagykőrös)

Molnár Elekné

Nagyhőrösön is biztosított a nemzedékváltás, szép eredményeket ér el az ifjúság képzőművészeti nevelésében.

Losonci Miklós: Pest megye rajztanárai képzőművészetünk órhelyén

Pest Megyei Hírlap, 1976. szept. 15.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Molnár Elek
ESTI HIRLAP

1966 JUN 9

1021

KÉSZÜL A DISZÍTÉS

A Képzőművészeti Kivitelező Vállalat nagykőrösi telepén készülnek az Operaház homlokzatát ékesítő szobrászati elemek. A nagykőrösiek több fővárosi középület díszeit készítették el eddig és nemrég fejezték be az Operaház mennyezetének kerámia- és a homlokzatra kerülő szobrászati munkáit. Jelenleg a Magyar Autóklub épületkerámiáit mintázzák. Képünkön: Molnár Elek és Árva András szobrászművész munka közben.

(MTI-foto — Bereth Ferenc felv.)

ó

előnye

ONTOZÁS?

ET

tal *Bérczi* is, s javuló formát mutatott még *Cser Győző.*

— *A magyar válogatott ma 1,15 pontos hátránnyal kezdi a szabadon választott gyakorlatokat* — mondta *Sárkány István.* —

Ez a hátrány a látott erőviszonyok mellett behozható.

Nagyon sok függ a *lólengéstől,* amely sokak számára hozhat kellemetlen fordulatot. Bízunk abban, hogy a világbajnokságra készülő magyar férfi csapat tagjai ebben a számban is jól helytállnak és értékes győzelemmel gazdagítják a sportág eredménylistáját.

(maros)

Meglepő fordulatok

STOCKHOLM, PRÁGA, BYD

Külföldi vers

a kajak-ken

Az idei nagyszabású nemzetközi sporttalálkozókból a magyar kajak-kenu versenyzők is kiveszik részüket. Egymásután több erőpróbán szerepelnek, amelyek mind az augusztusi világbajnokság előkészületeit szolgálják.

Június 11—12-én Stockholmban a svédek rendeznek nagyszabású parádét, amelyen *Kemecsei* (K—1), *Cseh, Hazsik* (K—2) és *Wichmann* (C—1) száll hajóba.

A Prágában egy héttel később, június 18—19-én lesz nemzetközi verseny. Erre *Hesz* és *Ürögi* (K—1), *Szőllősi, Fábián; és Tímár, Petróczi* (K—2), valamint két női kajakozó, *Mózes* és *Benkő* utazik.

Egy éve

és legyő

MOLNÁR ELEK / ②

a képzőművészeti kör vezetője Nagykőrösön.

Pest Megyei Hírlap (Nagykőrösi Kiadó)
1968. júli 20.

/4

MOLNÁR ELEK / (1)

kerámikusművész, Nagykőrös 600 éves jubileuma alkalmából négyféle – részben a város címerével, részben a tanácsháza képével díszített – kerámia emléktárgyat készített

Rácz József festőművésszel húsz éve (folyt.)

Pest Megyei Hulap (Nagykőrösi Hiradó)
1968. júli. 16.

/6

MOLNÁR ELEK / kerámikus

nagy sikerrel szerepelt a nagykőrösi jubileumi kiállításon (1968) a kőrösi városházát ábrázoló, művészi kivitelű dísztálaival

---

Pest Megyei Hírlap (Nagykőrösi Hiradó)
1968. aug. 2.

/4

Molnár Elek, kerámikus

Épületkerámiái:

A Népstadion, az orvosi egyetem, a német követség, az ELTE + ránére.
A vajdahunyadvár paretitjének újjáterentése
Várbazár díszein 2 évig dolgozott (12 tagú csoporttal)

k.m.: A pirogránit művéne
Pestmegyei Hírlap, 1966. máj. 13. péntek 3.o.

Kolnár Elek

Keramikusművén a nagykőrösi cifrakerti svájci házban.

(Kopa) Látogatás a svájci házban

Pest megyei Hírlap, 1967. nov. 26. (Nagykőrös)

Molnár Elek, kerámikus

Műhelye az Országos Képzőművészeti Alap vagykőrösi stúdiója.

k.m.: A pirográmit művéne

Pestmegyei Hírlap, 1966. máj. 13. péntek 3.o.

Molnár Elek, kerámikus

Tervei:
Arizona bár, ma az Ormágos Autóklub belső kerámiabarítása

Jelenleg: az Operaház díszeit renováljа

K.m.: Apirográmit művésre
Pestmegyei Hírlap, 1966. máj. 13. pénztek 3-a.

Molnár Elek, kerámikus

2 évet töltött Olanormágban öntöndíjjal
Pesten az Iparművészeti Főiskola kerámia
szakának egyik alapítója.
1958-ban szülővárosába költözött,
Vagyfőrösre.

K.m.: Apirográsit művéne
Pestmegyei Hírlap, 1966. máj. 13. péntek 3. o.

Molnár Elek, keramikus

Lótója, művei között (kisplantikák)

k.m.: A pirográmt művéne
Pestmegyei Hírlap, 1966. máj. 13. péntek 3.o.

MDK

Mólnár Elek, kerám.

Iparm. Isk. Évk. 1934-36.

43.1.

M.D.K.

Molnár Elek, szobrász (1916-

Szobrait a Budapesti Képzőművészeti Főiskolán végezte. Körülbelül a Nagykőrösön 1948-ban elhelyezett Arany János domborművén.

Monumentális művészet Pest megyében.
Szerk.: Ladányi István. Bev. Végvári Lajos.

Bp. 1966. 80 l. illusztr.

60. old.
+ 51. "

Molnár Elek, kerámikus, 1938-39. iparmüvészeti szakoklevelet nyert kitüntetéses szakoklevelet nyert

Iparmüvészeti Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1942.

34 l.

aföldterületként Terra-Chipeg néven
tegomi érsek szerez itt birtokot.
yi uradalomhoz tartozik. 1548-ban a
ura. 1562-1563-ban Ibrahim bin Hasszán
van. 1579-ben 11 adóköteles házat ir-
abadult és 1598-ban Forgách Zsigmond
-ban 5 magyar háztartást vettek fel
óváhagyásu cserészerződés alapján a
i meg. 1754-1755-ben a család tagjai
vülök gr. Forgách Miklós.
pülésü kisközség a Cserhát hegység
l.

ül, 1742-ben átépitették. A rimóci
a Visitatio adatait lásd Rimócnál.
templomot 1917 körül bővitették,

MDK

Molnár Elek keramikus növ.

1940-41. Faenzába nyert kiküldetést.

O.M.Kir. Iparmüv.Isk. 1936-37 - 1940-41. tanéveinek tört. Iparmüv. Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1942. 18 l.

MDK

Molnár Elek növ. 1938-39. tanulm. érem

O.M.Kir. Iparmüv. Isk. 1936-37 - 194o-41. tanéveinek tört. Iparmüv. Isk. Évk. 188o-1941. Bp. 1942. 2o l.

MDK

Molnár Elek

keramikus, főisk. hallg.

Ipar

Képzőművészeti Isk. Évk. 1886-1941. Bp.1942.

XLI-XLII. tábla

MDK

Molnár Elek
kitüntető érmet kapott 1938-39.

Iparmüv. Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1942.
1936-37, 1940-41. tanévek tört. 7-22 l.

MOLNÁR ELEK

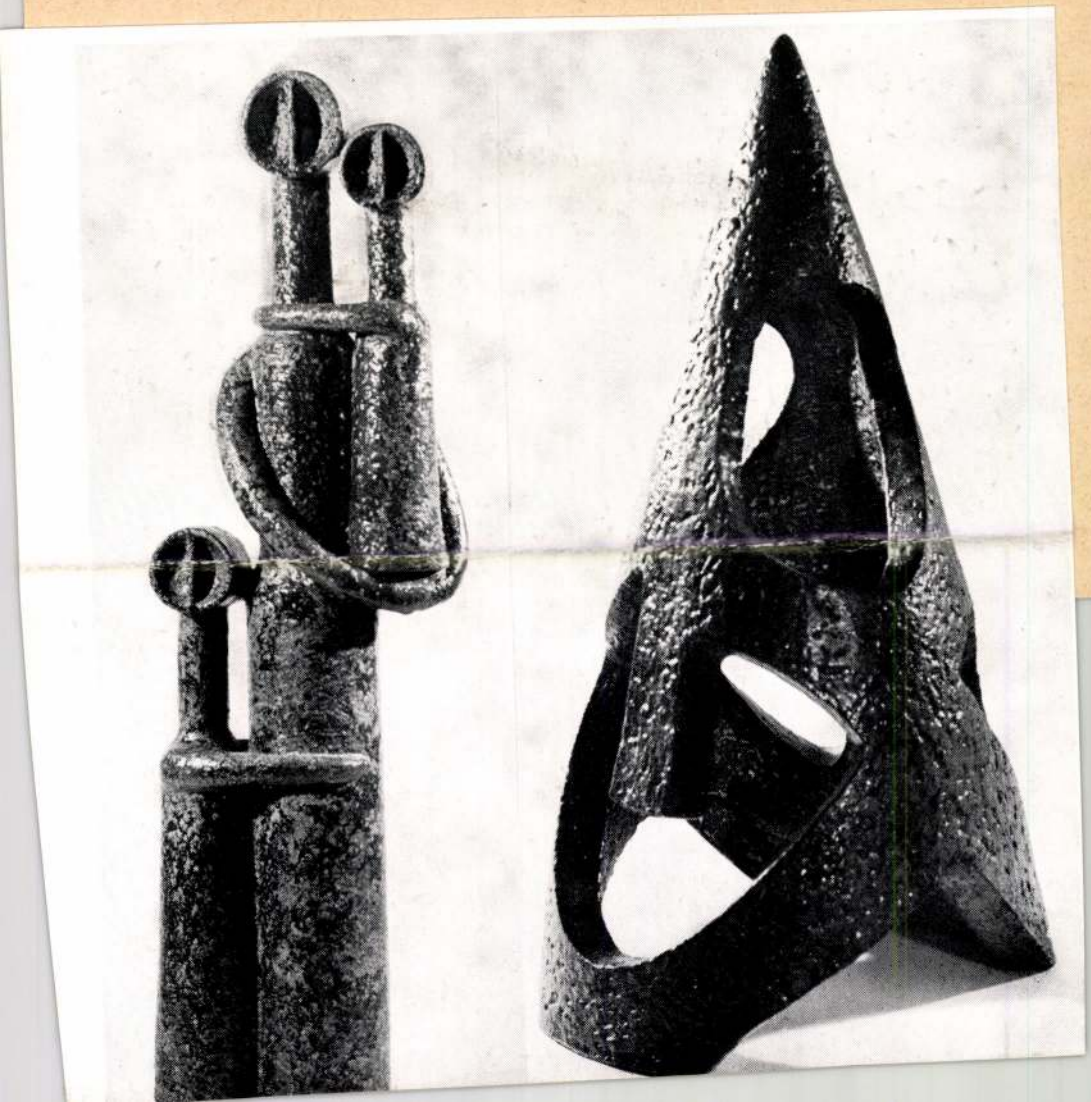

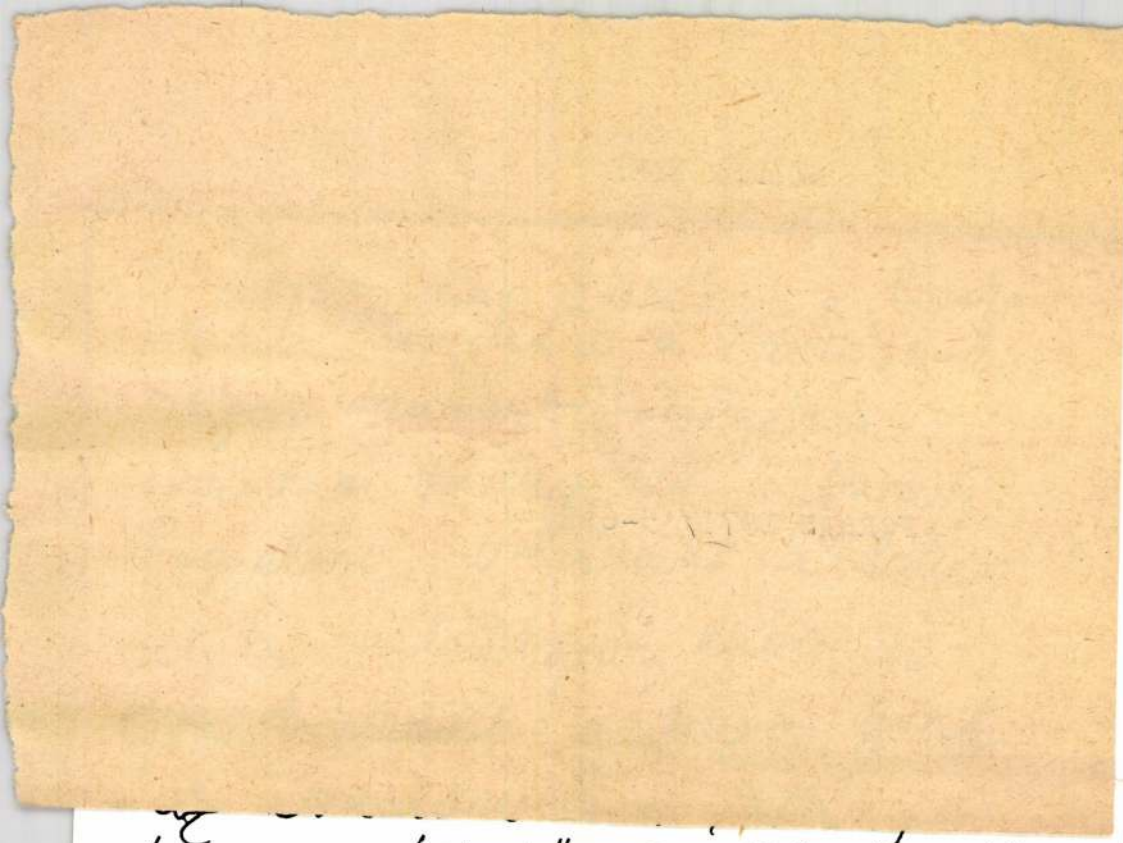

abroncsa. Szívből üdvözlem ezúttal és Marosvásárhelyről a Forrás szerkesztőit.

Mv. 1977. III. 15. Sütő András

Román Coll. Hungaricum

kialakulására. Arab nyelvi tanulmányai lehetővé tették az olasz gyarmati irodalom egy részének tanulmányozását, tekintettel arra, hogy a gyarmatok hivatalos nyelve az olasz után az arab.

Mihályi József (1913, Jászapáti, róm. kat.) okl. középiskolai tanár a kaposvári áll. Somssich Pál-gimnáziumban, olasz irodalmi tanulmányokat végzett (Hankiss professzor). Főkép az olasz drámairodalommal foglalkozott s elkészítette doktori értekezését a „Háború utáni olasz drámairodalom" címmel. Látogatta a Vittorio Emanuele és az Alessandrina könyvtárakat, az egyetemen főkép Bertoni, Sapegno, Balbino Giuliano és Giovanni Gentile professzorok filozófiai előadásait hallgatta. A Ministero di Cultura Popolare támogatásával látogatta a római színházakat és a munkája körébe vágó színdarabok színpadi bemutatását is felhasználta munkája megírásához.

Molnár Elek (1916, Nagykőrös, ref.) keramikus, iparművész (Orbán Antal professzor), tanulmányait Faenzában folytatta. A faenzai R. Istituto d'Arte per la Ceramica „in Decorazione e Laboratorio Ceramico" szakosztályain Rambelli, Bucci és Dott. Battistini szaktanárok vezetése mellett a XIV., XV. és XVIII. századbeli olasz majolikaedények díszítőelemeit, festészeti technikáit és anyagösszetételeit tanulmányozta. A laboratóriumban a mázak és színek összeállításával nagy sikerrel kísérletezett. Végiglátogatta a faenzai és toscanai majolika-, kőedény- és porcellángyárakat. Firenzében Luca della Robbia épületkerámiáit behatóan tanulmányozta. Az iskolában az olasz majolika-technika elsajátítása után több díszvázát, dísztányért, csempét tervezett és festett. Egy nagyobb vázáját „Rege a Csodaszarvasról" című kompozícióval az iskola a faenzai kerámiai múzeumban helyezett el. Munkásságának elismeréseként a faenzai kerámikai művészképző igazgatósága az egyéves speciális tanfolyamról dícséretes szakoklevelet adományozott.

Takács János (1914, Megyehíd, róm. kat.) latin-olasz szakos állami gimnáziumi helyettes tanár (Zambra professzor), olasz irodalmi tanulmányokat folytatott Rómában. Beiratkozott a Studium Urbis irodalmi és bölcsészeti karára, ahol főleg Bertoni és Sapegno professzorok olasz irodalmi- és nyelvészeti óráit hallgatta. Különös figyelmet fordított az olasz nyelv gyakorlati tanításának tanulmányozására, amire jó alkalom volt az IRCE kurzusainak figyelése. Foglalkozott az olasz középiskolai oktatással, az új iskolatörvénnyel és annak gyakorlati megvalósításával. Ezen inkább általános jellegű munka mellett intenzív könyvtári munkát végzett, amelynek eredményét doktori értekezésként jelenteti meg. Megírta az olasz irodalmi kritika történetét a Duecentotól kezdve egészen a legújabb korig.

Dr. Taksonyi József (1908, Szekszárd, róm. kat.) okl. középiskolai tanár, pécsegyházmegyei áldozópap (Tóth László professzor) olasz állami csereösztöndíjjal tagja volt a római Magyar Egyházi Intézetnek. Levéltári kutatásokat végzett a vatikáni levéltárban a bécsi nunciusok XVIII. századbeli magyar vonatkozású jelentéseire nézve, hallgatta a Scuola Paleografica Vaticana előadásait és az Istituto

Ösztöndíj. 1940/41

Pontificio di Musica Sacra első évfolyamát. Az Egyházi Intézetben előadást tartott Pécs XVIII. századbeli olasz szellemi kapcsolatairól.

A paviai Collegio Borromeo csereösztöndíjasa:

Csengő Nándor (1918, Körmöcbánya, róm. kat.) a páviai egyetemre beiratkozva olasz és latin irodalmi előadásokat hallgatott heti 24 órában. Latin nyelvből „Dido mondája Vergiliusnál" című és olasz nyelvből a „Marino Moretti prózája" című tételhez való forrásmunkákat tanulmányozta a kollégium és az egyetem könyvtárában. A kollégiumnak hadikórházzá való átalakítása után a Collegio Ghislierben kapott elhelyezést.

Az olasz államtól „premio"-ösztöndíjat nyertek:

Mihály László (1903, Székelyudvarhely, róm. kat.) író és hírlapíró, okleveles tanár, Rómából szerkesztette az Olasz Birodalmi Hírek című kőnyomatos hírlaptudósítót, mely főként kulturális vonatkozású olasz híreket ad a magyar napisajtó számára. Cikkei és versei jelentek meg a Pesti Hírlap, Nemzeti Újság, Forum, Nemzetőr, Híd, Nagy-Magyarország, Erdélyi Helicon és Élet című sajtóorgánumokban. Giuseppe Bottai olasz nemzetnevelési miniszter terjedelmes nyilatkozatot tett előtte, a Carta della Scuola-ról és az olasz-magyar kulturális kapcsolatok további fejlődésének lehetőségéről. A római rádió, ahol Széchenyi olaszországi utazásáról tartott előadást, állandó előadónak hívta meg. Olasz verseket magyarra fordított. Cikkeit, verseit és novelláit olasz lapok, a Quadrivio, Latina, Costruire és Termini közölték.

Dr. Tóth Pál (1913, Szarvas, ág. ev.) orvos, a római egyetem gyermekgyógyászati klinikáját látogatta, ahol Spolverini professzor előadásait hallgatta. Résztvett a kórtermi beteglátogatásokon, dolgozott a klinika ambulanciáján. Ezenkívül más kórházakat és klinikákat is látogatott. A GUF felkérésére a rádióban egyízben beszélt római tapasztalatairól. Mint a magyar sajtókamara tagja tudósításokat küldött a Pest című napilapnak. A Bolletino Carpato-Danubiano című lapban összefoglaló közleménye jelent meg a magyar-horvát történelmi kapcsolatokról.

Az olasz állam bolognai magyar ösztöndíjasai:

Gajdátsy Lajos (1920, Budapest, róm. kat.) a bolognai egyetem előadásait látogatta, elsősorban Calcaterra és Natali professzorokét. Résztvett a bolognai Magyar-Olasz Tanulmányi Központ tagjai számára tartott olasz nyelvgyakorló órákon. Itt olasz irodalmi, esztétikai és kultúrtörténeti problémákat is tárgyaltak Fosti professzor vezetésével. Látogatta a „Liceo Galvani" előadásait s így betekintést nyert az olasz középfokú oktatásba. Az egyetemen szemináriumi gya-

Molnár Eszter, festő

● MOLNÁR ESZTER festőművész kiállítása nyílik ma délután Székesfehérvárott, a Pintér Károly Művelődési Házban.

–.: O Molnár Eszter

8.

Esti Hírlap, Bp. 1978. nov. 8.

Molnár Eszter, festő

● MOLNÁR ESZTER festőművész és Meszlényi János szobrászművész közös kiállítása holnap délután 6 órakor nyílik a Velencei Galériában. Megnyitja Kernács Gabriella művészettörténész.

-:o Molnár Eszter

8

Esti Hirlap, Bp. 1978 aug. 9.

Molnár Ernő

A művésznő 1942-ben szerzett
Budapesten a Képzőművészeti Fő-
iskolán 1962-68 között Bernáth
Aurél volt a mestere.

—: Fejér megye képzőművészei.
Művészet, 1978. október — 10. lap.

Molnár Ester

Molnár Ester 1964 óta kiállító
művész, aki 1973-ban Derkovits
ösztöndíjban részesült.

—: Fejér megyei képzőművészek.
Művészet, 1978. október - 20 lap.

Molnár Eszter

Önálló kiállításai voltak 1971-
ben Tokajban, 1973-ban és 1976-
ban Székesfehérvárott és 1978-ban
a Velencei Galériában

— : Fejér megye képzőművészei.
Művészet, 1978. október - 20. lap.

Molnár Eszter

. velencei kápolna galériában megnyilt kiállitáson
zerepel Ecsedi Mária, Molnár Eszter, Ujházy Péter fest-
ónyeivel Meszlényi János és Nagy Benedek szobraival.

gyar Hirlap 1977-178-lo

Molnár Eszter *festőművész*

1942-ben született Budapesten. A Képzőművészeti Főiskolán 1962–68 között Bernáth Aurél volt a mestere. 1964 óta kiállító művész. 1973-ban Derkovits-ösztöndíjat kapott. Önálló kiállításai: Tokaj, 1971; Székesfehérvár, 1973 és 1976; Velencei Galéria, 1978.

Molnár Eszter: Hazafelé, vegyes technika, 80x100 cm, 1977

Molnár Eszter
festőművész

Hazafelé

------Fejér megye képzőművészei.
Művészet, 1978. október - 20.oldal.

Molnár Erzsébet, Falvay Károlyné

A Stúdió tagja

A budapesti pedagógusok képzőművészeti stúdiója 1953-1963
Bev. Vajda Aurél Bp. 1963.
370.

Molnár Erzsébet festő

Kiállítása nyílt a velencei Klubkönyvtárban

N.N.: Kiállítás Velencén

Dunaújvárosi Hírlap 1971 VII.16

tovább
2

Molnár Erzsébet

Olajos Éva

Schöberl Magda

Szigeti Veronika

Tergulicza Andrea

Tóth Julianna

Vladár Paula

l. vuhatervezők

Budiparrajzik

1940-41. 13-l.

Molnár Erzsébet
ruhatervező

l.
Budiparrajzisk
1939-40. 29. l.

Budapesti VI. ker. népkönyvtár-

egyesület VIII. 232.

Molnár Erzsébet

A VIII kerületi pedagógus képzőművészek tárlatán szerepelt 1975 november 14-december 5 között a Józsefvárosi Müvelődési Ház hely történeti kiállitásán

Rajztabitás 1976/2/32

FK:Kiállitások

MDK

Molnár Eszter

Kettős portré, o.

14. vásárhelyi őszi tárlat, Tornyai János Muz.
1967.okt.

Molnár Eszter

Szerepel a XV. őszi tárlaton
Vásárhelyen

Szabó Endre: Igazolt reménységek

Tiszatáj 1968 XII. n. 1111 old.

Molnár Eszter

Szerepelt a XV. őszi tárlatom

Szabó Endre: Igazolt remény sépek
Tiszatáj, Szeged 1968. XII. 1112.

Molnár Eszter

Szerepel az alábbi tárlatok

(r. i.): Fejér és Veszprém megyei képzőművészet) III. Tárlata Szolnok

Fejér megyei Hírlap 1970 XII. 6

MDK

Molnár Ester, festő

Meszlényi János szobrászművész felezége.

Sobor Antal: Portrévázlat Meszlényi János ról
907 – 909.

JELENKOR, Pécs. 1970. október XIII/10.

Molnár Eszter festő

Kiállítása nyílt a velencei

Szabkönyvtárban (Velencei-tó!)

N.N. Hazai köskép

Vas Népe 1971 VII. 14

Molnár Eszter, festő

L: Ecsedi Mária

8.

-: Hir
Népszabadság, Bp. 1977. júl. 30.

Molnár Erzter festő

a Hatvani Galériában az év első felében tervezik két székesfehérvári művész: Meszlényi János és Molnár Erzter műveinek bemutatását.

Népújság, Heves 1976. febr. 14.

Molnár Eszter

Présház előtt, o. 120×155 cm

7. Balatoni Nyári Tárlat
Balatoni Múzeum, 1974., Keszthely

Molnár Eszter

Kőkapu pszt. 44×61

21. Vásárhelyi Őszi Tárlat
Tornyai J. Múz.
Hódmezővásárhely 1974.

Molnár Eszter

Ház előtt pasz. 44x51,5
Pulykaszer virágok — " — 44x61

21. Vásárhelyi Őszi Tárlat
Tornyai J. Múz.
Hódmezővásárhely 1974.

Molnár Ernő

Önarckép olaj 100 × 120

Vásárhelyi Tárlat
M.N.G. - 1974. Jul–Sept.

Molnár Erzsi festő

Tolajban szerepelt

Vállalador

Napjaink 1971 junius

J. old.

Molnár Imre, festő

Kiállítása nyílik meg a
Velencei klubkönyvtárban.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1971. jú. 14.

Molnár Eszter.

A tokaji Fehérvári Művészeti Hetek harmadik tárlatán férjével, Mezlényi Jánossal közösen szerepelt.

S. A.: Őszi beszélgetés a műteremben.

Fejérmegyei Hírlap, 1971. okt. 17.

Molnár Eszter

A Csók István Képtárban rendezett tárlaton pasztelljei szerepelnek.

Németh Ferenc: Téli Tárlat a Csók István Képtárban.

Fejér Megyei Hírlap, Székesfehérvár, 1971. dec. 25.

Molnár Eszter festőművész.

A velencei KISZ-tábor klubkönyvtárában kamarakiállítását rendezik meg, júl. 13-27-ig Meszlényi János szobrászművésszel közösen.

-n. e.-: Velencei nyár.

Fejér Megyei Hírlap, Székesfehérvár, 1971. jún. 4.

Molnár Erzter

agárdon, a Velence Galériában megnyílt a Fejér megjében élő és alkotó képzőmű-vészek tárlat. Szerepel Ecsedi Mária, Meszlényi János, Molnár Erzter alkotásai

TV-híradó

1977. VII 30. 21.45 TV. 2. műsor.

Molnár Eszter, festő

Megnyílt Esztergomban, a Balassa Múzeumban a Fjér Megyei Képzőművészek kiállítása, melyen szerepelnek a művész képei.

(gombkötő): Képek, szobrok a szomszédból.

Dalgozók Lapja, 1977. júl. 13.

Molnár Eszter

„Próbaképben" olaj 100 x 120 cm

Balatoni Nyári Tárlat 1976

Balatoni Múzeum, Keszthely

Molnár Eszter

Ház előtt, paszt., 44x51,5 cm
Pulykaorr virágok, -"-, 44x61 cm
Kőkapu, -"-, -"-

21. Vásárhelyi Tárlat, 1974.

Molnár Ester

Önarckép — XV. olaj. 100×120 cm

Városházi Tárlat
Retrospektív kiállítás 1964–73.

Molnár Eszter

A velencei nyár programja keretében kiállítás nyílt kedden, a velencei klubkönyvtárban Molnár Eszter festőmű-vész alkotásaiból.

Magyar Hírlap 1971/194 8 old.

Molnár Eszter

Műterem, olaj, 120x140

20 Vásárhelyi Őszi Tárlat
Tornyai J. Múz. Hódmezővásárhely '73.

Molnár Eszter: Présház előtt

Molnár Eszter

Fejér Megyei Hírlap,
1978. aug. 19.

Python 357 (francia—NSZK. 50 százalékkal felemelt helyárral. 16 éven felülieknek)

Szfvár — Vidám Park
este 8 órakor: Herkulesfürdői emlék (magyar)

Dunaújváros — Dózsa
Délelőtt fél 10 és délután 4 és 6 órakor: Felkavart víz (amerikai, felemelt helyárral. 16 éven felülieknek)
este 8 órakor: Suttogások, sikolyok (svéd, 18 éven felülieknek)

KIÁLLÍTÁSOK

István király Múzeum:
— Péreli Zsuzsa textiltervező kiállítása
— Fejér megye története az őskortól a népvándorlás korig
— 1000 éves Székesfehérvár

Csók István Képtár:
Árpádkori kőfaragványok

Augusztus 19., 20., 25., 26., 27-én délután 4 órai kezdettel. Az előadások helye: Gorsium, Szabadtéri Múzeum — Tác. Belépőjegyek a helyszínen is válthatók.

KÖNYVTÁRAK

Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár
1978. augusztus 16-tól 31-ig ZÁRVA

Velinszky László Városi Könyvtár
Nyitva: 14 órától 19 óráig

FIÓKKÖNYVTÁRAK

Mészöly Géza utcai
Nyitva: 13 órától 18 óráig

Zsolt utcai
Nyitva: 13 órától 17 óráig

Építők Fintér Károly Művelődési Háza. Hírlapolvasó
Nyitva: 14 órától 20 óráig

Orvosi ügyelet

Székesfehérváron, a Pintér Károly utca 5. szám alatt.
Felnőtteknek: 14 órától reggel 7 óráig, telefon: 11-456.
Gyermekeknek: 14 órától 23 óráig, telefon: 14-356.

Ügyeletes gyógyszertár

Székesfehérváron, a József Attila utca 2. szám alatt.

Állategészségügyi elsősegélynyújtás

Székesfehérváron, ma reggel 8 órától hétfő reggel 8 óráig, dr. Radics István állatorvos tart szolgálatot. Címe: Rác utca 45. szám.

József nek hívják és csákvári lakos, akinek ezúton is köszönetet mondunk.

Nusser Ferenc és családja
Esztergom, Széchenyi tér 21.

Nincs zebra

A gyermekbalesetek növekv ket, szülőket. Különösen a köz szorongással, mivel nem minc munkakezdés miatt — a kisis kesfehérvári Kossuth Lajos Á zsonyi útra pedig nem éppen e közelíthesse az iskolát és anna nyolcszor kell átjutnia, végign A Fiskális út és a Pozsonyi gyalogjáró. Így át kell jutnia a dátlan oldalról a járdával ki a gyógyszertár és orvosi rend kális út és Pozsonyi út keres felfestett zebrán, a Pozsonyi ú onnan ugyancsak zebra nélkü

Aggódó szülőként kérdezen emberek?

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 349-726

Molnár Eszter, festő-
művésznő

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

1981 ÁPR 26

1021

Molnár Eszter: Lovacska

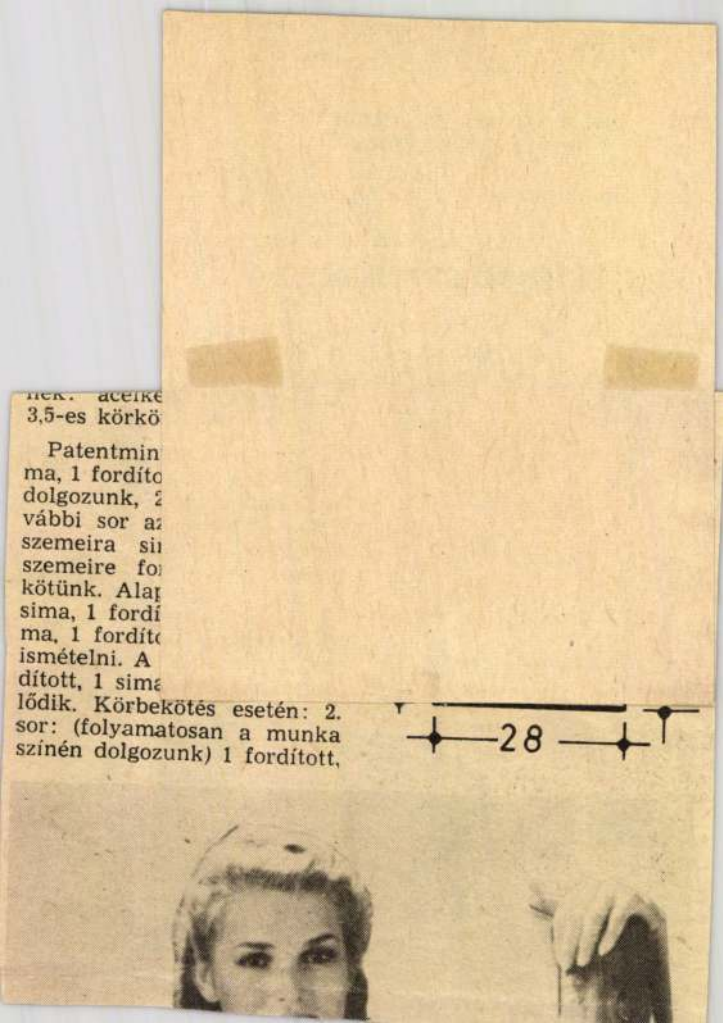

...nek: acélké
3,5-es körkö

Patentmin
ma, 1 fordító
dolgozunk, 2
vábbi sor a
szemeira si
szemeire fo
kötünk. Alap
sima, 1 fordí
ma, 1 fordító
ismételni. A
dított, 1 sima
lődik. Körbekötés esetén: 2. sor: (folyamatosan a munka színén dolgozunk) 1 fordított,

MOLNÁR ESZTER

emlitve ld. Lacza Márta

Iskola

Losonci Miklós: XX. kerületi képzőművészek. Ságvári Galéria

UJ TÜKÖR 1983. XX. évf. 17. sz. 4. o.

SZERZŐDÉS

unkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesitéséhez

egyrészről a MTA Müvészettörténeti Kutató Csoport (Bp. I. Uri
észről

helye:

e:

a:

ott az alábbi feltételekkel:

ndő feladat részletesen:

Molnár Endre

festőművész

kiállítása a petőfiszéki múzeumban

Élet és Irodalom
1982 okt. 29.

Molnár Eszter, festő

A Velencei Galériában tegnap Kernács Gabriella nyitotta meg Székesfehérváron élő művészházaspár Molnár Eszter és ~~és~~ Meszlényi János tárlatát. – Molnár Eszter 13 pasztel-olaj- és plextol-képe főként balatonszepezdi tájélményeit dolgozza fel.

Fejér Megyei Hírlap, 1978. aug. 11.

Molnár Eszter, festő

Móron a Lamberg-kastélyban Téli Tárlat ún-
mel e hó 9.-én megnyílt a megjében élő kép-
zőművészek, közös kiállítása. — Molnár Esz-
ter sem a járt úton halad, applikációkkal
mozgatja meg képei felületét. Présházában az önma-
gába figyelő öregember emlékképeként újságpa-
pírból gyűrt ing lebben, mint régfelejtett hírek.
(említve).

Erdész László: Tárlat a Lamberg-kastélyban.

Dunaújvárosi Hírlap, 1978. dec. 15.

Molnár Eszter,

a Fejér megyei téli tárlaton, melyet Móron rendeztek, szerepelnek a művész művei is.

Á. Szabó János: Téli tárlat Móron. Fejér Megyei Hírlap, 1978. dec. 15.

Molnár Eszter, festőművész

A dunaújvárosi Uitz-teremben rendezték meg a megyei őszi tárlatot. – Egresi Zsuzsa, Molnár Eszter, Birkás István és Újházi Péter a tárlat hangsúlyozottan legegyénibb stílusutakon járó egyéniségei. – Molnár Eszter az emelkedett rzellemiségű, érzelemmel telített belső látomások vonzó megjelenítője.

Ai Szabó János: Fejér megyei őszi tárlat Dunaújvárosban. Fejér Megyei Hírlap, 1980. nov. 2.

TÁMOGATÓK:

avanti

KAKAS ANTAL
RESTAURÁTOR
KÉPKERETEZŐ
BUDAPEST

FARKAS ANTAL
ASZTALOS
PÁKOZD

NYITVA: JÚNIUS 5-IG,
HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL
NAPONTA 10 - 18 ÓRÁIG

GAÁL IMRE GALÉRIA
1203 BUDAPEST, KOSSUTH LAJOS U. 39.
TELEFON: 283-0031

MOLNÁR ESZTER

A PESTERZSÉBETI MÚZEUM
GAÁL IMRE GALÉRIÁJA
SZERETETTEL MEGHÍVJA ÖNT,
BARÁTAIT, ISMERŐSEIT

MOLNÁR ESZTER
FESTŐMŰVÉSZ

MESZLÉNYI JÁNOS
SZOBRÁSZMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK
MEGNYITÁSÁRA

1995. MÁJUS 23-ÁN
DU. 5 ÓRÁRA

MEGNYITJA:

KERNÁCS GABRIELLA
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

Meghívó

Meghívjuk Önt

MOLNÁR ÉVA

ötvösművész

színházi és filmes munkáiból rendezett kiállítására,
amelyet

1998. január 31-én 17^{00} órakor

LOVASI ANDRÁS

nyit meg

az **ÚJ SZÍNHÁZ** előcsarnokában.

Cím: Budapest, VI. ker.
Paulay Ede u. 35.

A kiállítás megtekinthető:
1998. február 28.-ig

DARABOK DARABJAI

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-008, 337-748, 340-726
1977 FEB 25

Molnár Éva

Utunk

1021

Molnár Éva: Tavasz

Davidov, a nyilvántartási hivatal adatgyűjtő-
e, kopogás nélkül nyitott be a szobába, elsán-
lkált a székig és fáradtan leült. Nyomban
lőkerült jegyzetfüzete és munkához látott. Ro-
en, a volt kávéügynök, csontbőr soványan,
zemében reménytelen tekintettel, keresztbe
ett lábbal, mozdulatlanul ült vaságyán. A tá-
as, tiszta, de hideg szobát homályos gömb
ilágította meg, bútorzata szegényes: vaságy,
sszecsukható szék, kisasztal, régi, festetlen
ublód — szekrény nincs, kinek kellene? —, ki-
si mosdó, mellette a szappantartóban nyers-
öld kincstári szappan, szaga betölti a szobát.
A fakófekete roletta le volt eresztve az egy-
zárnyú, keskeny ablak párkányáig.

— Miért nem húzza fel? — jegyezte meg cso-
lálkozva Davidov.

Rosen felsóhajtott. — Hagyja csak.

— Miért? Kint világos van.

— Kinek kell világosság?

— Hát mi kéne, ha volna?

— Világosság nem — válaszolt Rosen.

A savanyú képű Davidov addig lapozott sü-
-űn telefirkált noteszában, míg végre fehér la-
pot talált. Megpróbált papírra kaparni egy szót,
de töltőtollából kifogyott a tinta. Mire mel-

— Valami eltört benne. Úgy halt meg.

— Mi tört el?

— Tört, ami törik. Beszélgettünk. A keserű életéről beszélt, s még valamit akart mondani, mert a kabátujjamhoz ért, de az arca hirtelen kicsire zsugorodott, és holtan esett le a székről. Sikoltozott a felesége, sírtak a kislányok, s nekem belefájdult a szívem. Beteg ember vagyok magam is, s ahogy a földön elnyúlva láttam, azt mondtam magamnak: Rosen, búcsúzz el tőle, a barátomnak vége. És elbúcsúztam.

Rosen felemelkedett az ágyról, csüggedten bolyongott a szobában. Az ablakot elkerülte Az egyetlen széken Davidov ült, a volt kávéügynök nem tehetett egyebet, végülis visszaereszkedett az ágy szélére. Ingerülten. Szeretett volna rágyújtani, de nem kért cigarettát.

Davidov rövid szünetet engedélyezett, közben türelmetlenül lapozott jegyzetfüzetében.

Molnár E:

Toroczkai Osvald

HOLLÓSY-LEVELEK

Leveleket forgatunk ujjaink között. A nagy és szomorúsorsú magyar festőművésznek, az új magyar festőművészet zászlóvivőjének, Hollósy Simonnak leveleit. Toroczkai Osvald debreceni rajztanár és festőművészhez, volt kedves tanítványához írta őket. Toroczkai készséges lélekkel és szíves felvilágosításokkal bocsátotta rendelkezésünkre[1] e leveleket, melyeket most mély megilletődéssel teszünk itt Hollósy többi levelei mellé[2] a nyilvánosság asztalára.

E levelekhez Hollósy „elalkonyodó" tecsői korszaka adja a hátteret. Ezidőtájt, 1910-ben Hollósy azzal a tervvel foglalkozik, hogy nyári iskoláját Técsőről Debrecenbe helyezi át. A debreceni terv azonban meghiusult, mert a város Hollósy feltételeit nem fogadta el. Debrecen után Máramarossziget következett a tervek során. 1913 nyara Hollósyékat csakugyan Máramarosszigeten találja, mert e város a Mester feltételeit elfogadta. De nem teljesítette: a város a Malomkertben építtetett ugyan az iskola számára egy, a nagybányaihoz hasonló fabarakot, de szubvenciót nem adott, sőt a megígért képvásárlások is elmaradtak. Ezért Hollósy és iskolája 1914-ben ismét Técsőn, 1915-ben pedig egy növendék biztatására a Kolozsvár melletti Gyalun töltötte a nyarat. Futólag van még szó Szegedről is, de Hollósynak a folyton nehezedő viszonyok között most már nincs más vágya, csak az, hogy Técsőre mehessen.

1917 őszén azután Hollósy végleg Técsőn is rekedt. Nem ment vissza Münchenbe, mert nem lett volna miből megélnie. A világháború zavarai között tanítványai elfogytak, a képek eladása pedig úgyszólván megszűnt. Emellett a világháború munkakedvét is nagyon lelohasztotta. Valósággal szégyelte, hogy amikor a magyar fiúk meghalni mennek, akkor ő pingáljon. Azt remélte, hogy „ezek a borzasztó idők nemsokára alaposan és emberségesen megváltoznak". De csak nem akartak megváltozni. Sőt újabb baj jött: a betegség. Hollósyt hosszabb időn át vesebaj kínozta. Már 1917 márciusában azt írta, hogy „téli betegségemet óhajtom ott, a Tisza partján kiheverhetni". Egy év mulva, 1918 tavaszán pedig e betegség két hónapra ágyba dönti. A técsői áll. elemi népiskola tanítói lakásában laktak ekkor. Hosszú betegsége lázálmaiban csak a régi kísértet, a „Rákóczi induló" jelenik meg neki sokszor: „Betegségem tartama alatt több vázlatot készítettem régi képeimhez". Hollósy fekhelye fekete láztáblával ellátott kórházi ágy volt. Eleinte ennek láztáblájára rajzolta fel krétával vázlatait. Utóbb felesége szerzett papirost és erre rajzolt szép vázlatokat. E vázlatok alapján felkelése első napján átfestette az egész „Rákóczi induló"-t. A következő nap reggel kiment a tornácra kedvelt virágait megöntözni: meghűlt, tüdőgyulladást kapott és pár nap mulva, 1918 május 8-án meghalt. Harmadnap, május 11-én Máramarosszigeten szeretett szülei mellé temették el.

A levelek száma 35. Mind a 35 levelet nem közölhetjük, mert arra nincs hely. Ezért a kevésbbé fontos leveleket, azután a közölt levelekben is a kevésbbé lényeges részeket, továbbá a megszólításokat (kivéve az elsőt) és a befejezést jelentő üdvözléseket (kivéve az utolsót) kihagytuk. A kihagyásokat rövid pontsor jelzi.

*

München, 1910 októb. 6.

Igen tisztelt és kedves Toroczkai Úr!

Hallomásból tudom, hogy engem most a tavasszal a „Művészház"-ban rendezett kiállítás alkalmából mennyire méltattak, azonkívül Budapesten jártam óta azon voltam, hogy a most rendezendő kiállításunk sikerét biztosíthassam . . .

Budapesten szóba hoztam a Debrecenre vonatkozó terveket. Itt nagy megnyugvással vették tudomásul ezt és rögtön ígérkeztek a megvalósításhoz hozzájárulni . . .

Addig, míg a kiállítás eredményét nem ismerem, csak közöttünk, úgyszólván családi körben maradjon ez az odatelepülés terve, majd akcióba lépünk, ha ennek ideje következik . . .

München 1910 nov. 6.

Az iskolám megnyílott — eddig meg volnék azzal elégedve.

Most pedig tervezzünk a jövőre nézve.

Én két lapból olvastam a kiállításunkról kritikát. A „Pesti Hirlap" és az „Az Ujság"-ét . . .

A vége mindennek, ami engem otthonról érhetett az, hogy igenis, elismerik előkelő képességeimet a rosszakaróim is, — de a legtisztességesebb, a legművészibb törekvés mellé mindig helyénvalónak találják oda tenni a legostobább — diskreditáló megjegyzéseiket is . . .

[1] Toroczkai Osvald úrnak ezért itt hálás köszönetet mondunk.

[2] Lásd a „Nyugat" és „Műbarát" évfolyamait.

Magyar Művészet 1938

ábrázoló faszobor nyilván még a XIV. század végéről való (10. sz. ábra). A mértékletesen omló fürtös ruharedők, a hosszúra nyujtott alak, továbbá a feltűnően kis fej a XV. század első felében kialakult lírai (lágy) stílus ismertető jelei. A szobor francia befolyásra vall, az ú. n. szép Madonna-típushoz tartozik és a bécsi Szt István-dóm Eligius-kápolnájának Madonnájával való hasonlatossága alapján ugyancsak Bécsben vagy környékén készültnek mondható. Szerencsére későbbi átmázolások el nem torzították, sőt az eredeti színezésének jelentékeny maradványai, tisztán szobrászati szempontból is, kiváló műbecsét hatásosan emelik.

A képek közül egy antwerpeni mesternek a XVI. század elejéről való háromosztású, hordozható oltárképe érdemel különös figyelmet (11. ábra). Az idősebb Joos van Cleve alkotásaihoz áll legközelebb. A ragyogó színekkel festett és tökéletes állapotban levő kép egyébiránt Nemes Marcelé volt és az 1927. évi budapesti belga kiállításon (201. katalógusszám alatt) szerepelt. Ugyanilyen előkelő provenienciájú és ugyancsak a nevezett belga kiállításról ismeretes (267. katalógusszám) Vinckboons David (1578—1629) amszterdami mesternek Szt János prédikációját ábrázoló szép képe (12. ábra). Vinckboons vezette be a hollandusoknál a flamand tájképfestészet módját, az erdő, a mező, a hegyek természethű ábrázolását. A tájat benépesítő alakjai azonban már a manierizmus jegyében fogantak. A németalföldiek közül még egy pásztorok imádását ábrázoló képet kell kiemelnem (13. ábra), amely felette hasonlatos Rembrandt legkiválóbb tanítványának, Baerent Fabritiusnak, ugyancsak a pásztorok imádását ábrázoló, a londoni National Galeryben látható képéhez. A kép meleg színskálája, a fehérnek, a sárgának, a barnának és a cinóbervörösnek szép harmóniája, a megvilágításnak a szélekről a középre összpontosítása, az alakok ügyes elrendezése és a sötét alapból kidolgozása is Baerent Fabritius szerzőségét látszik erősíteni, aki mellett Eckhout, esetleg van Geldern neve jöhetne szóba. Ez a kép is Nemes Marcel gyüjteményéből származik. Végül ugyancsak Nemes Marcel gyüjteséből származik az a kisformátumú színes vázlat (14. ábra), amely a bécsi képtárban látható, Szt Xaver-oltárkép vázlatának egyik részletéhez való hasonlatossága, de ezenfelül a technikai kivitel alapján Rubens sajátkezű művének mondható.

Ilyen a Stégerék otthona — madártávlatból tekintve. Madártávlatból mondom, mert hiszen temérdek szép részlete és darabja fölött méltatás nélkül suhantam el. A renaissance-, a rokokó-, a keleti művészet egyaránt képviselve van benne, azt a hitet hirdetve, hogy a szép megjelenése százféleségében is mindig ugyanaz. Semmi kuriozitás az összeválogatott holmik között, semmi módszertan azok elrendezésében. Mind e tárgyak eredetilag is kifinomodott érzésű személyek részére készültek és ma is eredeti rendeltetésüknek felelnek meg. Az olyan gyüjtés, amely csupán saját érzelmeinek engedelmeskedik: egyéni és mint az egyénnek magának is, erényei és fogyatékosságai vannak. A XIX. és a XX. század alkotásai a szép otthonból hiányzanak. Talán azért, amiért e kort Musset is ócsárolta, hogy a sötét ruhát tette általánossá, stílus helyett az angolos komfortot vezette be, a művészi alkotások különböző ágainak összetartozását dekomponálta.

Bizonyára nem helyes korokat hibáztatni. Nincsen jó és rossz kor, minden kor jót és rosszat egyaránt termel, az igazi szépnek pedig egyáltalában nincsen kora. Csak válogatni kell tudni. Másrészt a gyüjtőnek is meg kell bocsátani, ha nem minden stílus szívügye, ha méltányol ugyan bizonyos irányzatokat, alkotásaikat megcsodálja, de ezeknek gyüjtését másoknak engedi át.

GÉBER ANTAL

A festőiskola Técsőn. 1912

Ma még nem érhetem el azt a fokot, hogy minden oldalon parancsoló elismerést — megbámulást eredményeztek volna dolgaim.
Az idő és a körülményeim is nehezek voltak. München egyáltalán a lehető legutolsó helye volt a művészeti fejlődhetésnek.
De éppen arra törekszem magam is, hogy maholnap kedvező lehetőségek mellett a veszteségeket, a mulasztásokat munka mellett pótolhassam.
Most Técsőre gondolok. Eddig ott csak tájképeket festegettem — mondjuk, szükségem volt színtanulmányokra. Az ottani főgazdagság pedig az emberek megjelenésében kereshető és található . . .
Ha Debrecen a nagyerdőben építtet egy olyan műtermet, mint a técsői p. o. (persze ennél jóval szebbet), úgy ott is akad modell és hely is fog akadni a fák árnyékában a kényelmes festéshez. Ha továbbá a város hajlandó nekem az iskola kényelmes odatelepítése, erős fellendítése és állandósítása érdekében 3–4000 korona készpénzzel hozzájárulni az ügyemhez, úgy 20—30 növendékkel a legközelebbi tavaszon megkezdődhetne a nyári öthónapos művészeti semester Debrecenben.
Szeptember hó folyamán pedig „Könyves Kálmán" helyett Debrecenben nyílna meg a kiállítás s. t. b. innen München és talán később odább . . .

München, 1910 novemb. 13.

A Könyves Kálmán kiállítása gyalázatosan végződött. Egyetlen dolgot nem tudtak eladni. A kritika néhol a legaljasabb, a legutolsó, néhol meg az utálatosságig édesen elismerő volt . . .
Nécseyéknek küldtem a mult héten az általuk rendelt szent képet — innen kapok egy pár száz forintot, ezzel rögtön tisztázni fogom tartozásaimat.
Az iskolám itt meglehetősen indult meg . . .
A Könyvesnél kiállított képeimet mindenek után Bécsbe fogom kiállíttatni . . .

München, 1910 novemb. 17.

. . . Az öreg Nécsey felajánlotta nekem azt, hogy bármikor forduljak hozzá, ha szükségben leszek. Gazdag ember az öreg. Most várom, mit ír az általam küldött képről. Ez azóta Verebélyen lehet, mult héten ment gyorsszállítmányként.
Bécsből még nem kaptam választ. Itt, ha kiállíthatok, biztos vevőm van. Ezelőtt évekkel (3 éve) 1000 forintot kaptam egy kicsi híd alatti tájképért.
Az illető a képet több festővel nézette meg,

a többi között sógora is festő — Klimmt — és a megvétel mellett nyilatkozott. Az iskolám is megindult — gyönyörű helyiséget kaptam és szépen gyülekeznek.
Holló Laci is most jött meg. Mondja, hogy a nagybátyjának nem tetszett a kiállításon semmi, legkevésbbé az én Rákóczi vázlatom . . .

München, 1911 jan. 7.

Hétfőn küldök pénzt, legrosszabb esetben 50—100 forintot. Ha hétfőn nem adhatom postára, úgy sürgönyileg fogom azt kedden feladni. E percben a lehető legnagyobb bajban vagyok. — Nécseytől még nem kaptam pénzt a képemért. Minden képem még Budapesten van a Könyvesnél, ezeket sem kaphatom addig, míg a rámákat nem fizetem le . . .
Azok után a kritikák után, amik most jelentek meg az ujságokban, nem hiszem, hogy a város (Debrecen) nagy bizalommal és örömmel menne bele az én ügyembe.
Ha tényleg hajlandó volna is e város egy pár ezer korona (4—5000 korona) befektetést juttatni az iskola terveinek, reám nézve ezzel nagy kötelezettség járna. Nem érezném magamat nyugodtan és azt sem tudom, megelégelné-e a város azt, ha én 15—20 emberrel kerülnék oda — hogy azok, akik oda jönnének, megmaradnának-e ott?
Én magam új környezet, — új emberek között alig bírnék meglenni. Alkalmazkodni pedig csak akkor tudok, ha teljesen magamra maradhatok. Ez sem tetszene az ottani uraknak . . .

München, 1911 márc. 31.

. . . Ez idei — jobban mondva, az eddigi idők eredményeként tettem ez ide mellékelt sorokat — kérem ezeket úgy eltenni, hogy esetleg átvehessem ezt személyesen.
A megye évente biztatott, hogy folyamodjam meg az állami szubvenciót — ők, a főispán, a képviselő kijárják a többit.
Rendesen eltűnt a folyamodványom. Ez alkalommal is más helyről kaptam felszólítást a kérvény beküldésére.
Dr. Szüllő Gézát nem ismerem. Ő járt el ügyemben a Kult. Miniszternél,[3] akinek ő ügyvédje és barátja. Azt hiszem, az idei nyárra szóló eredmény, ezzel a tartalom is reménységgel fog befejeződni.
Kétségessé válik az is, hogy egyáltalán leutazhatom-e? Most még Lippichnek írtam, — arra kértem őtet, tudatná velem a szubvenció körüli lehetőségeket — hogy lehetőleg idején rendezhessem ügyeimet . . .[4]
E pillanatban a legnehezebb idők előtt állok. Lehet, hogy rövid időn megjavulhat minden. A képeim végre megjöttek a mult héten a „Könyves"-től. Új rámákat kell csináltatnom és így meginvitálhatom egyik-másik műkereskedőt magamhoz.

Técső, 1911 május 21.

Egész télen szó volt arról, hogy szubvenció részemre biztosítva van. Megfolyamodtam, reméltünk és közeledvén a leutazás idejéhez, az ígéretek — a reménykedés elfoszlottak. Én ép bőrrel érkeztem ugyan Técsőre, de csak én tudhatom, hogyan . . .
Éppen most írtam alá a kötelezvényt, hogy ősszel a Művészházban állítunk ki. Átengedték az egész helyiséget részünkre. November 19-én fog az utolsó kiállításunk itt megnyílni.
Münchenből jól jöhettem el, amennyiben a Jugend kért fel arra, hogy küldenék részükre rajzokat . . .
Csak azt akarom még jelezni, hogy az ősszel rendezendő kiállításra a Méltóságos Uramék tanácsát ismét mellőzni fogom : ezzel tartozom magamnak és az iskolám tisztességes európai hírének . . . A Művészház azonban meg fogja invitálni a Minisztert s. t. b. A jelenem gyalázatos, a jövő csupa rózsaszín . . .

Técső, 1911 szept. 8.

Nagyon lekötelezne azzal, ha valahogyan lehetőséget találna arra, hogy 100 forintot részemre e hó utóljára előteremthetne. Eddig

[3] Szüllő Géza levele Hollósy Simonhoz :

Bpest, 1911 márc. 20.

Igen tisztelt Művész Úr!

Teljes méltánylással nagy művészete iránt, a tőlem telhetőt a kultuszminisztériumban megtettem. Értesítem arról, hogy folyamodványát nem találtuk, mindannak dacára a kiosztásra kerülő tételek közé előzetesen is előjegyzésbe vétetett . . . Őszinte üdvözletem tolmácsolása mellett maradok készséges híve : Szüllő Géza.

[4] Koronghy Lippich Elek levele Hollósy Simonhoz :

(1911. május)

Kedves Barátom!

Úgy látom, valami nagy megnemertés állja útját annak, hogy szubvenciód ügye megnyugtató megoldást nyerhessen. Azt kívánták Tőled minden egyes esetben, hogy iskolád módszereit és eredményeit szisztematikus kiállításban mutasd be olyképpen, hogy tiszta képet lehessen nyerni arról, hogy miképpen és mily eredménnyel folyik nálad a művészképzés.
Míg eképen nem jársz el, addig szakbeli vélemény nem fogja támogatni folyamodásodat. Miért nem teszed meg tehát?
Legutóbbi kiállításod sem volt iskolai kiállítás, hivatalosan ilykép be nem jelentetted . . . Azért én ismételten is csak azt ajánlhatom Neked, nyújts módot arra, hogy a Képzőművészeti Tanács az iskoládról véleményt adhasson. Igaz szívvel üdvözöl régi híved : Lippich Elek.

két nagy tájképem van készen és ehhez még egy önarcképet küldök Budapestre november 19-ére . . .

Márm.-Sziget, 1913 szept. 8.

Szamosújvárról kedvező hírt kaptam. Boldogok, hogy én vállalom a freskók megfestését, de az csak akkor jöhet szóba, ha a templom restaurálása után, amire 60.000 korona van készenlétben — annyi marad, hogy a freskóra is jusson s. t. b. . . .

Ha most mindenen, ami itt történt, végiggondolok — azt kell tapasztalnom, hogy itt a levegő puskaporos volt . . .

Természetes, hogy mindenekért saját magamat okozom első sorban. A következményeket nekem kell viselni és viselem is azokat — míg bírom. Most még csak azt jegyzem meg, hogy részemre eléggé tanulságos volt az, hogy feltétlenül bíztam olyan emberekben, akik a szabadkőmüves páholy morális erejére hivatkozva vitték véghez a legolcsóbb csalást Máramarosszigeten ellenem. Lehet, hogy itt ezek is mások, mint másutt . . .

München, 1913 okt. 6.

. . . Utolsó reggel adtam el egy képem 200 forintért és ezzel indultunk útnak . . .

. . . Most 9-en vagyunk az iskolában . . .

München, 1914 január 21.

. . . Ez idő szerint itt van dr. Lukács a feleségével, aki az iskolában dolgozott és e hó végén mennek haza. Szamosújvárról híreket hozott a Dr. úr részemre éspedig: az oltárképek helyett négy nagy freskó fog oda kelleni 35—40.000 forint értékben. Ennek a megfestését én kapom meg, csak az a bizonytalan, hogy mikor. Most dr. Lukács jövő hó elejére hazautazik — átmegy ismét Szamosújvárra és intézkedni fog, hogy a kép kivitelét, annak megtervezését legalább minél előbb kapjam kézhez hivatalosan onnét.

Főként ettől teszem függővé, hogy a nyárra nézve mit tehessek?

Tudtommal Szeged is mozgolódik, hogy az iskolám nyáron oda menjen — Szigetről is tudattak privátim, hogy a város 1600 koronát részemre már megszavazott. — Én azt írtam erre privátim, hogy tessék még háromszor ennyit hozzákapni, az államtól kieszközölni ezt részemre, úgy megmerném tenni, hogy ismét odamenjek. Erre azután nem jött válasz . . .

München, 1914 ápr. 10.

. . . Mi ismét Técsőre megyünk — eddig 34-en jelentkeztek oda. Legnagyobbrészt idegenek. Egyelőre a Koronában fogunk kosztolni — ha ott meg leszünk elégedve, ott maradunk végig.

Én ezt szeretném a legjobban. Irtózatos kedvem van a munkához és reménylem, nem fogja ennek útját állni valamiféle hozzám ragadt átok.

Innen egy jó tájképmegrendelést viszek magammal — az biztosítja a nyaramat az iskolán kívül . . .

München, 1914 nov. 19.

A hozzám küldött soroknak megörültem — sajnos, a bennfoglalt híradásokon kívül — azért, hogy Técsőről hallottam.

Ottlétem alkalmával Magyar Bálintnak Pinyőziéknek címzett borítékot adtam, hogy tudassanak erről-arról. Bitzony ezek hallgatnak. Pedig — mert láttam az ottaniaknak harcbavonulását — a kötelességteljesítő nemes polgárságot, természetes, hogy többszörösen érdekelhet az, ha a saját bajom után ezeknek sorsáról hallhatnék valamit, akik szülőt, hitvest, gyermekeket hagytak otthon, míg ők élethalál harcot vívnak az ellenséggel . . .

Csodálatos, — végre két komoly megrendelésem akadt 1500—2000 korona értékben. Ezeket szépen elkészítve indultam útnak Técsőről. Ezek a képeim a vasúton vesztek el. A Técsőn maradt holmiaimat széthurcolták, egyszóval: leégtem hála Istennek alaposan. Ismét egyszer?

Most arra törekszem, hogy tavaszra emberi ábrázattal gondolhassak Técsőre utazásra, ha addig élünk . . .

München, 1915 okt. 25.

. . . Endlich sind wir hier in Ordnung. Ich hatte in Técső 6 Bildern fertig. Es war ein Glück's Zufall, das wir von Gyalu wegkamen . . .

München, 1915 dec. 16.

Az idei nyár vonaglásai után — dr. Lukács sorai után — végre úgy látszik, a végzet megelégelte a rajtam véghez vitt torturát.

Azzal a végnélküli rosszakarattal, amelyet Nagybányán gyártottak ellenem — most már kimondhatom — a nálamnál sokkal tehetségtelenebb elemek elvégezték munkáikat anélkül, hogy engem tönkre tehettek volna . . .

Budapesten átutaztamkor a Szépművészeti Múzeumban voltam, oda hivattak — jobban kérettek. Láttam régi dolgaimat, amikért én három márkát, egyért 40 márkát kaptam. A Szigeten volt képemet, a kukoricahántást s. t. b. Ezeket ott most nagy becsben tartják! Hála Istennek!

Técsőről ideérkeztek képeim. A Gyalun ké-

Hollósy temetése Mármarosszigeten. 1918. V. 11

Az utolsó búcsú. Mármarossziget. 1918. V. 11

szülteken látszik a lelki bátortalanság, a szegények nyomorúsága, — a Técsőn készültek a legjobb dolgaim eddig.
Három darabot rögtön eladtam nagyon jó árakon (4000 Mk.). Még jöhet vevő és nőhet a kapitálisom, tavasz és nyár tartamára is maradhat ebből. Nincs más gondolatom ezután az iszonyú háborúk befejezése után — az, hogy Técsőn lehessek ismét.
A végzetnek mindig igaza van — az emberekbe az érzés azért adatott, hogy ezzel élhessenek eszük előtt . . .

München, 1916 nov. 8.

Budapesten a legnagyobb gyász, — édes bátyám halála idején talált a legközvetlenebb elismerése eddigi működésemnek.
Eladtam nagy áron Rákóczi vázlatomat is. Le kell ezt előbb küldenem — csak ezután fog esetleg az ige testté válni. Kaptam megbízást az önarcképem befejezéséhez s. t. b. . . .

München, 1917 febr. 24.

Nemsokára, ha Isten segít — indulhatunk Técsőre. Még itt az önarcképemet kell befejeznem és itt végeztem mindent ezzel. Ott milyenek a megélhetési viszonyok? . . .
Hogy az idén kik jönnek velem oda, arról fogalmam sincsen. Lehet, hogy jönnek, az is lehetséges, hogy nagyon kevesen leszünk . . .

München, 1917 márc. 8.

Sajnos, nem jó híreket hallok arra nézve, hogy Técsőn az idén megmaradhatunk-e?
Nagyon kérem, szíveskedjék az ottani viszonyok felől tudakozódni. Részemről akkor is oda vágyódom, ha mindenben a legnagyobb nehézségekkel fogna kelleni megküzdeni s. t. b.
Nagyon várom az erre vonatkozó tudósítást.
Én írtam oda A. Józsinak — de választ tőle nem kaptam. Hallom, ott most katonaság van állomáson. A megélhetés most ott irtózatosan megdrágult. . . .

(München, 1917 márc. 22.)

Mi előreláthatólag jövő hó 15-én indulunk innen. A Técsőre vonatkozó tudósítást köszönöm. Annak örülök, hogy Á. Zoltán ott van. A zsírra való pénzt megküldtem. Ez fontos ránk nézve ma, mikor a téli betegségemet óhajtom ott, a Tisza partján kiheverhetni . . .
. . . Most, hogy a muszkák forradalmaznak, alighanem beteljesedik az én jövendőmondásom, hogy „adósok maradnak örökre a francia milliárdokkal és így fogják a veszett fejszének nyelét meglelni". Rövid időn belül megtudunk majd mindent.
Reméljük azonban azt a legjobbat, hogy „ezek a borzasztó idők nemsokára alaposan és emberségesen megváltoznak" . . .

Técső, 1917 okt. 15.

Ernő már elmondta a mi técsői megállapodásunk tervét a tél folyamára. Minket meg arról tudat, hogy Toroczkai úr ide óhajt rándulni pár órára. Sőt megígérte, hogy a Cellót is szívesen lehozza ide . . . Köszönöm, hogy ez alkalommal is gondolt rám . . .
Időnk gyönyörű. Dolgozni nem tudok, mert a lakásban teljesen bútor nélkül állunk. Szabó úr csúfosan felültetett bennünket a bútorral . . .

Técső, 1918 ápr. 10.

Kedves sorait megkaptam. Örülök, hogy a képeit értékesítette, — majd jön még jobb ár is — csak türelem. Nekem is azt mondja az orvosom, — még nem lehet felkelnem . . .

Técső, 1918 május 3.

Tegnapelőtt keltem fel hét heti fekvés után.
A csellót megkaptam. Az öreg mester jól megcsinálta, csak már használhatnám. Betegségem tartama alatt több vázlatot készítettem régi képeimhez. Felkelésem első napján átfestettem az egész Rákóczit.[5] Most azután kevéssel bevégezhetem. Jövő héten alighanem csendesen megkezdhetem a munkát.
Mindnyájukat üdvözölve — a gyermekeket csókoljuk, a viszontlátásig őszinte tiszteletünkkel, kézcsókkal.

Hollósy.

*

A viszontlátás azonban elmaradt, mert a Mester a következő héten munka helyett csendesen az örökkévalóságot kezdte meg. A cselló hiába várta gazdáját, hogy belőle meleg, érzelmes melódiákat csaljon ki. A „Rákóczi induló" hiába várta festőjét, hogy most azután „kevéssel" bevégezze. „Az álomjáró makacs küzdelme a valóság ellen véget ért"

[5] Ez a kép azonos azzal a Rákóczi indulóval, melyet 1910-ben a Könyves Kálmánnál kiállított.

DR. MOLNÁR ERNŐ

MŰVÉSZETI IRODALOM

CHARLES DE TOLNAY: HIERONYMUS BOSCH. LES ÉDITIONS HOLBEIN. BÂLE 1937. A régi írók Hieronymus Bosch képeiben csak a témát, a pokoli fantasztikumot látták. Ezt az értelmezést a XIX. század utolsó negyedében a korabeli művészet hatása alatt új szemlélet váltotta fel. Justi, Glück, Gossart, Lafond és mások Boschban a modern realizmus úttörőjét méltatták. Megint mások beérték az ikonográfikus magyarázattal vagy a művészet északi hagyományai felől próbálták megközelíteni a mestert. De nem voltak tekintettel arra, hogy Bosch teremtő szelleme mennyire egyéni módon élt a hagyományokkal.

Tolnay ezzel szemben így fogalmazza meg a feladatot, melyet könyvében maga elé tűzött: a művek elemzése útján kihámozni belőlük a művész szellemi törekvéseit, rámutatni arra a küldetésre, mely a mesternek a szellem történetében osztályrészül jutott.

Ez a küldetés már Bosch korai műveiben is megnyilvánul, amelyek először szakítanak a németalföldi festészet régi egyházi stílusával és a világnak inkább emberi értelemhez és érzéshez szabott képét teremtik. Kivált a profán tárgyú festmények közvetlenül a szemlélő egyéni lelkiismeretéhez szólva ábrázolják a földi élet tökéletlenségeit. Moralizáló józanságuk a bűnt nem tragikus lelki átoknak, hanem nevetséges torzulatnak minősíti. Nagyon szépen fejti ki Tolnay, hogy ez a világkép mint szabadul fel fokonként a flamand iskola merevsége és keménysége alól, mint fordul elsőnek a levegős holland táj felé és mint szellemül át új értelmű, egyetemes látomássá. Bosch érett műveiben a világ a tévelygések és káprázatok irreális birodalma. Hogy ezt a gondolatot kifejezhesse, a mester letett a tárgyilagos ábrázolásról és rajznak, modellének csak másodrendű szerepet juttatott. Inkább a színek finom árnyalatait, a fény és árnyék sejtelmes, könnyed játékát tartotta szem előtt. Így olyan festői stílust teremtett, amely messzire elébe világít nemcsak a XVII. századnak, de az impresszionizmusnak is. Bosch mindazonáltal a képszerkezet középkori kötöttségéhez is hű maradt. Ő az első festő, aki a teret tisztán légtávlatban ábrázolja. Végtelen teret érezteti, akár a barokk, de ez a végtelenség a képfelülettel párhuzamosan húzódó, egymás fölé helyezett valőrzónákban tárul szét, lebegőn és csodálatosan, anélkül hogy valóságos téri látszatot keltene. Ebben az irreális térben derül a szent jelenetek földöntúli áhítata és itt zajlik a démonná személyesedett gonoszság fantasztikus boszorkánytánca.

Igen érdekes pontja Tolnay könyvének az a fejezet, amelyben Hieronymus Bosch késői stílusának a XVI. századbeli nagy olasz mesterek monumentális stílusával analóg fejlődésére utal. Középső korszakának a flamboyant gótika szellemében fogant művei után a németalföldi mester is nyugodtabb, mélyebb lélegzetű, összegezőbb ábrázolásra tér át. Van Eyck és a Flémalle-i Mester példáját tartja most szem előtt, amelytől valamikor elfordult. Ugyanakkor teszi ezt, amikor Leonardo, Michel-Angelo és Raffael a renaissance nagy elindítóihoz, Giottóhoz és Masaccióhoz folyamodnak tanulságért.

Ám éppen, ha van Eyckkel mérjük össze, válik igazán nyilvánvalóvá, hogy mennyire új volt az a szellem, amelyben Hieronymus Bosch látta a világot. Ha nem is szó szerint, de értelmileg hű fordításban közöljük Tolnaynak erre vonatkozó, gyönyörű sorait:

Jan van Eyck a korai középkor szellemétől ihletve mindent Istenben látott. A természet az isteni teremtés műve gyanánt nyilatkozott meg előtte. Úgy akarta megfesteni a földet, hogy lássék rajta a paradicsomi ártatlanság, melyet a Megváltó kegyelméből nyert vissza. Ezért kozmikus ékességet alkotott belőle, egy olyan technikának és stílusnak a segítségével, melyet erre a célra ő maga teremtett. Így festette meg az embert és a dolgokat, az állat- és növényvilágot mint természetfölötti fényben fürdő, drága ereklyéket, amelyek mindannyian a kegyelem és béke állapotában részesek.

Hieronymus Bosch ezzel szemben olyan világot látott maga előtt, amely metafizikai eredetét már megtagadta, de önmagában még nem talált értelemre. Korának belső ellentmondásai a mester lelkén is végighasítottak. Egyaránt vonzódott az érzéki örömök és az aszkétizmus felé. Ahhoz túlságosan hívő katolikus lélek volt, hogy eretnekké legyen, másfelől meg túlvilágosan látott, semhogy észre ne vette volna az egyház zilált állapotát és a világ nyomorúságát. El volt telve a természet szépségétől, de isteni vagy emberi összhangot nem tudott látni benne. Tehát olyan képet alkotott, amelyben a lélek hazátlanná és a világ idegenséggé vált. Olyat, amelyben az ékesség csalóka fátyollá változott, az isteni pompa meg hiú látszattá. Ahol az, ami előbb világos volt, most ködbe burkolódzott, ami szilárd volt, meglazult, amit tapintani lehetett, anyagtalanná vált. Így a művész kezén a földnek végül

DICSÉRENDŐ, hogy a nagykőrösi Arany János gimnáziumban az óvónők avatását a hallgatók néprajzi gyűjtésének és műveinek tárgyi emlékeivel díszították *házi tárlat* formájában. Az is felemelő, hogy az érettségi vizsgák e kiállítóteremben zajlanak. E pompás gondolat mozgatója és kivitelezője *Molnár Elekné*, aki páratlan szorgalommal és vitalitással éri el százas létszámú tanítványainak alap- és középfokú képzőművészeti nevelését. *Összetett munkát végez.* Elméleti kérdésekkel foglalkozik, tanulmányokat, felméréseket ír, végez a vizuális kultúra témaköréből. Középiskolás diákjai házi műhelyben készítik linómetszeteiket Nagykőrös vidékének általuk felfedezett és megörökített látványáról, s most *Turáról* és a *Galga mentéről* érkezett fiatalok bevonásával Pest megye déli részének népművészetét dolgozzák fel és folytatják. Gyűjtéssel, rajzok, hímzések, bábúk egész sorával. Örömünk azért teljes, mert e szép tárgyakban *már a holnap szép óvodáit, s még boldogabb gyermekeit látjuk.* Ennek tervezése folyik e munkásságban, diák és tanár alkotó összefogásában.

Losonci Miklós

a miniszter, hogy már csupán 400 olyan település van hazánkban ahová nem jut el a pasztőrözött tej, de az V. ötéves tervidőszak végéig ezeket a helységeket is ellátják. Tárgyalásokat folytat a minisztérium a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztériummal arról, hogy megszervezik a mezőgazdasági kisgép-kölcsönzést. Ezek, a viszonylag drága és jobbára csak tőkésországokból beszerezhető kertészeti berendezések nagyon keresettek. A leendő gépkölcsönző-állomások kicsiny, 10 LE-s traktorokat is tartanának és vezetővel együtt igényelhetnék használatát.

— 1975-ben 170 ezer személyt tudtak a vendéglátással foglalkozó vállalatok, intézmények elszállásolni. A negyedik ötéves terv ideje alatt

további negyvenezerrel nő a szálláshelyek száma,

elsősorban a turistaházakat, a nyaralóházakat bővítik, még több lesz a fizető-vendégszolgálat. A vendéglátásban —

Négy évtizedes

MOLNÁR ELEK

s — óriási nevelőmunkára van szükség. Egész nyíltan meg kell mondani, hogy ma már a vál-
ozott körülményeknek megfelelően nevetséges némely olyan hang, amely a forradalom
lőtt szükséges és hatóerejű volt. Félreérthetetlenül meg kell mondani, hogy a mi győzel-
nünk célja nem az elnyomatás, hanem a minden vonalon való felszabadulás lehetőségének
negteremtése. Azonban ugyancsak meg kell mondani és mindenkinek félreérthetetlenül,
ogy a proletárforradalom győzelmessé csak akkor válhat, ha mindenütt győzött már a pro-
etariátus. A magyarországi proletárforradalom tehát még nem ért el egészen ehhez a
izonyos második fokhoz, a győzelemhez, de máris meg van a lehetősége és a későbbi szent
s a forradalmat egyedül igazolni képes célfokért máris fel kell váltani a szenvedélyt a tuda-
os bűnvállalással, a bosszúérzést a világmegváltó akaarattal. Csak a belátás, a mindent át-
lelő szeretet állandóbb és tartósabb érzése tud fanatizálni áldozatkészségre, szenvedésre,
inbírásra, harcra. E tulajdonságok nélkül a proletariátus nem fogja tudni e szörnyű nagy
arcát a lélekért végigharcolni a forradalom végső fokáig, a forradalmakból való szabadulá-
g, e tulajdonságok nélkül saját forradalma céljának válik hóhérává.

E harmadik fok a kiegyenlítődés és egységesülés, a gazdaságiaktól megszabadult és gazda-
giaknak fölébe emelkedett ember. Ez a korszak már nem forradalomban keresi a szaba-
ulást, mert megszabadult már a forradalmak szükségességétől; megszabadult, mert
egszűntek az osztályok.

Az ember már nem a külső, gazdasági körülmények megváltoztatásában keresi élete
lvösségét, az ember a forradalom e fokán már forradalomellenes. Minden erő és minden
arat befelé, önmaga, a lélek felé fordul és így jut el az igazi megváltáshoz. Az egyforma
lag kenyér, bármily nagy adag is, önmagában nem ér semmit, ha már megvan. Akkor
zdődik csak az igazi, az egyetlen szép és tiszta emberi szomjúság: az igazi megváltás, a
lek felszabadításának, megtisztulásának szomjúhozása.

(MAGYAR ALFÖLD, 1919. JÚNIUS 18.)

Molnár Ernő, művész

Szabad Nép, 1945. IV. 19. – 6. l.

Molnár Ernő MDK

Hajópart, olf.

Mücsarnok 1934 téli kiállitás

Molnár Ernő dr

prorektor a Kápró-
nyi vezeti Főiskolán
az 1943/44 és 1944/45 sz.

Rajzoktatás

1943. IV. évf. 9. sz.
72. l.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
57/1921 szám
Ért.: 1921 év III/4. hó K.

Molnár Ernő

Halom komposíciója / festmény /
nezepel a Kegyőrmův. Főiskola
kiállításán a Műcsarnokban

Pesti Napló 1937 III. 20.

Molnár Ernő dr

— **Az egyházművészeti hivatal új igazgatója.** Dr. Serédi Jusztinián bíboros-hercegprímás az egyházművészeti hivatal megüresedett igazgatói állására dr. *Molnár* Ernő veszprémmegyei áldozópapot, a Képzőművészeti Főiskola tanárát kinevezte.

Függetlenség
(Brassó) 1938
ápr. 12

Molnár Ernő dr

Járt a Kegyönvéneti Főiskolára, majd a Tudományegyetemen mův. tört doktorátust nezzet. Veszprémben volt pap, most ~~[illegible]~~ a Főiskola rektori hanácsa Őt jelölte a mův. tört. tanszékre

Nyróg 1938 I. 13

tovább Molnár Ernő

Vidra Mária

Wessel Zoltán

tanitó képzőintézeti rajztanári oklevelet kaptak

Ferkèpzomfoiskèvk

1933-34. 60. l.

Esetleges panaszt kérjük a szállodatulajdonosnak tudomá

Fürdő — Bad			
Kávéház-számla — Kaffehaus			
Étterem-számla — Restaurant			
Garázs — Garage			
k. fehellar			
Számla összege Summe	P	10.	55
Portáskiadások Portierauslagen	P		
Összesen Totale	P		

Székesfehérvár, 193 ..... *hó* ..... *n.*

e Klagen bitte dem Hotelier zur Kenntnis zu bringen.

Molnár Ernő MDK

Malom

Patak

Mücsarnok 1937 Képzőm. Főisk. Kiáll.

Mélom

MDK

Molnár Ernő dr.

Molnár Ernő dr.: Karlovszky Bertalan.
Ferképzőmfőiskévk. 1937/39.

Molnár Ernő

hitélet fellendült: ezzel természetesen az egyházművészeti feladatok megszaporodása járt együtt. Az anyagelvűségnek pedig befellegzett. Megérezte ezt a változást a művészet is, mely ettől fogva már a lelkiség kifejezésére törekedett. Ezen az úton a művészetnek az Egyházzal találkoznia kellett. Igy is történt: ma a művészek vágynak arra, hogy alkalmat kapjanak egyházművészeti feladatok megoldására.

Csak egy hiba van! Nem mondhatjuk hogy művészeink mindig és minden tekintetben fel lennének készülve e feladatok maradéktalan elvégzésére, noha a jószándék meg is van. A dolog bizonyos fokig érthető. A változás elég gyorsan jött. Ezzel szemben az öncélú művészetből nehéz az átmenet az egyházművészet felé, mely követelményeket állít fel. A kánonjogi kódex 1164 és 1296. sz. szabályai előírják, hogy a templomok építésénél és helyreállításánál, továbbá új felszerelések megalkotásánál a liturgia, hagyomány és az egyházművészet törvényei szem előtt tartandók. Az Egyház számára dolgozó művésznek a liturgia, a hagyomány előírásait tehát ismernie kell. Ezen ismeretek hiányában történhetett meg az, hogy az Egyháznak sokszor egy igazi művész teljesítményeiben is csalódnia kellett. Az évtizedek hosszú sora óta tartó visszás helyzet és az újabb átmeneti állapotok okozzák azt is, hogy a művészet vámszedői — az erőszakos és könyökölő, a felkészületlen, de vallásos mezbe öltözött, képesítésnélküli tehetségtelenek, gyári portékaárusok és képesített tehetségtelenek serege érvényesülhetett és érvényesülhet sokhelyen még ma is.

E minden oldalról jelentkező bajok orvoslására adta ki XI. Pius pápa 1924-ben a már említett egyházművészeti rendeleteit. E rendeleteket 1929-ben vette át a magyar Püspöki Kar, mely a magyar egyházművészeti kérdések rendezésére felállította az Országos Egyházművészeti Tanácsot, a Központi Egyházművészeti Hivatalt és az Egyházmegyei Művészeti Bizottságokat. A Magy. Kir. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter pedig — átérezve eme egyházművészeti kérdések fontosságát — a maga hatáskörében gondoskodott a művészeket nevelő intézményeink (Orsz. Magy. Kir. Képzőművészeti Főiskola, Orsz. Magy. Kir. Iparművészeti Iskola stb.) az egyházművészet, az ikonográfia, liturgia bevezetéséről, hogy az eljövendő művésznemzedékek teljes felkészültséggel állhasssanak az egyházművészeti feladatok elé.

Ezen, itt felvetett kérdések kapcsán most még célravezetőnek mutatkozik a Központi Egyházművészeti Hivatal idevágó feladatainak ismertetése:

A Központi Egyházművészeti Hivatalt (Cím: Bpest, IV., Ferenciek-tere 7. II. lépcső I. e. 5. a. Tel.: 188—366.) a magyar Püspöki Kar létesítette, Magyarország Hercegprímásának felügyelete alá tartozik, akinek a Hivatal évenkint a működésről beszámolni köteles. (10/1930. sz. hercegpr. ren.)

A Hivatal feladata a jelen, mult és jövő egyházművészeti kérdéseinek elintézése.

A multra vonatkozólag a műemléki szempontok nyomulnak előtérbe: Az egyházművészeti leltározás fontos kérdései. A Műemlékek Országos Bizottsága munkásságával párhuzamosan a Központi Egyházművészeti Hivatal figyelme és gondoskodása kiterjed a műemlékvédelmi szempontok alá eső épületeken kívül az összes egyházi épületekre is, — hiszen az egyházi vagyon legnagyobb részét éppen a nem műemlék jellegű épületek és vagyontárgyak adják, — melyek azonban szintén védelmet kívánnak.

A jövő feladataira nézve a Hivatal célja a papság körében az egyházművészeti kérdésekben való jártasság előkészítése és a művészeknek egyházművészeti feladatok megoldására való nevelése.

A jelen feladatcsoportjában a Hivatal ügyköréhez tartozik a legkisebb — jelentéktelen ügytől a legnagyobb probléma megoldásáig — minden egyházművészeti kérdés: templomépítések, renoválások, bővítések, átalakítások, festések, oltárok, padok, gyóntató- és szószékek, szobrok, kegyszerek, keresztútak, stb., stb. terveihez és beszerzéséhez való hozzászólás, tanácsadás és felülbírálás. A Hivatal tanácsadása és hozzászólása azonban csak akkor vezethet eredményre, ha azt a papság, egyházközségek stb. rendelést, beszerzést megelőzőleg kérik. A felülbírálást a Hivatal az Egyházmegyei Hatóságok felszólítása alapján végzi.

Láttuk a magyar egyházművészet égető kérdéseit. A Központi Egyházművészeti Hivatal e kérdésekben mindenkor készségesen áll a papság, a művészek és a társadalom rendelkezésére, viszont ugyanezen tényezők szíves közreműködését is kéri. Igy, együttes erővel és Isten segítségével a magyar egyházművészet súlyos kérdései mihamarabb megoldást fognak nyerni!

Dr. Molnár Ernő
az Orsz. M. Kir. Képzőművészeti Főiskola r. tanára, a Központi Egyházművészeti Hivatal igazgatója

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS A KÉPZŐMŰVÉSZEKÉRT

A Székesfővárosi Képtár művészettörténeti gyüjteményének gyarapítására az 1939. évben már több mint 76.000 pengő fordíttatott, ezen összegből megvételre került 83 darab múzeális értékű festmény és szobor, továbbá az Ernst-gyüjteményből 55 műtárgy, közel 50.000 pengő értékben. (48.295.16 P.)

Ezen vásárlások azért váltak szükséges-

A KÖZPONTI EGYHÁZMŰVÉSZETI HIVATAL FELADATAI

A régi emlékek megvédése s megújítása és új alkotások emelése az egyházművészetnek mindig két sarkalatos kérdése volt.

A két kérdés közül azonban a legújabb időkig valóságos háború dúlt a művészetek berkeiben, ahogy azt Fieber Henrik, a mai korszerű egyházművészet kiváló előharcosa még 1914-ben megjegyezte: „Ahol ketten vagy hárman a művészet szent nevében összegyűlnek — ott fejbeverések következnek." És ha a művészet szent nevében perlekedők legalább egymást páholták volna el, nem lett volna nagy baj. De nem ez történt! Hanem az, hogy a vita hevében egyszer a rég letűnt korok művészetét, máskor meg az új, keletkező művészetet verték fejbe — a művészetnek és az Egyháznak mindenkor helyrehozhatatlan kárára. Egyik alkalommal — a stílszerű restaurálás nevében — múzeális értékű oltárokat, szobrokat, képeket, miseruhákat, kelyheket dobtak lomtárba, juttattak tönkre vagy dobra; más alkalommal az új alkotások emelésénél a történeti stílusokhoz (román, gót, barok) makacsul ragaszkodva — új értékes törekvéseknek állították el útját.

Ne áltassuk magunkat. A helyzet máig sem sokat változott. Előfordul még ma is, hogy műemlékjellegű templomokat bontanak le, alakítanak át, képek, szobrok s egyéb egyházi szerek kerülnek kereskedők kezére — sokszor az egyházi hatóságok és szakértő fórumok megkérdezése, tudta és beleegyezése nélkül. Hihetetlen károkat szenved így az Egyház és a magyar művészet.

Az új egyházművészeti szükségletek beszerzésénél sem jobb a helyzet. Csonka hazánkban évenként 30—35 templomépítés, legalább 40—50 belső festés fordul elő. Százakra megy az újonnan felállított oltárok, gyóntató és szószékek, szobrok, képek és egyéb egyházi berendezések száma. Nagy súllyal esnek latba az új istentiszteleti tárgyak: miseruhák, kelyhek, szentségtartók stb. beszerzései. Sajnálattal kell azonban megállapítanunk azt, ami egyébként is köztudomású, hogy az Egyház ezekért a befektetésekért igen jelentős részben nem kap megfelelő művészi ellenértéket. Az értéktelen, művészietlen épületeknek és liturgikus tárgyaknak egész sora igazolja ezt a sajnálatos tényt.

Meg kell keresnünk e bajok okait. X. Pius pápa 1924-ben kelt egyházművészeti rendelete szerint: „Szükséges, hogy a papságnak *„elegendő"* művészi kultúrája legyen, hogy biztosan tudja értékelni a meglévő tárgyakat, kitudja magát ismerni az új művek (templomok, festmények, szobrok) megrendelésében stb. *anélkül azonban, hogy a hivatásos művészek, (szakértők) mellőzésére jogosultnak érezné magát."*

Régi művészi alkotásokat értékelni, új művészeti kérdésekben eligazodni nem gyerekjáték. Ellenkezőleg: akár „elegendő" művészeti kultúrát is csak sok jóízlés birtokában és hosszú tanulmányok után lehet szerezni. Részben ez is az oka annak, hogy ma oly áthidalhatatlan az űr a társadalom és a művészet közt. Mondhatjuk, hogy e tekintetben a papság nincs se előbbre, se hátrább más értelmiségi osztálynál. Nem is ez a főhiba. A baj tulajdonképpen a művészek, illetve szakértők mellőzésével kezdődik, amire XI. Pius pápa rá is mutat. És sajátságos, hogy nem az „elegendő" művészeti kultúrával rendelkezők érzik magukat jogosultnak a művészek és szakértők mellőzésére, hanem csak azok, akik valamely okból nem rendelkeznek „elegendő" ízléssel. És tőlük hallhatók az ily nyilatkozatok: „Nem törődöm azzal, hogy 40 év multán hogy fogják értékelni és mily állapotban lesznek" (bizonyos templomi freskók). És ők engedik meg, hogy templomot építészmérnök helyett kőművesmester, templomfestést festőművész helyett szobafestő, szobrot szobrászművész helyett kőfaragó, gyóntatószéket iparművész helyett asztalos tervezzen meg, holott jogosan csakis az építészmérnök, festő, szobrász és iparművész lehet a tervező és a kőműves, — kőfaragó — asztalosmester csak a kivitelező. Arra kellene törekednünk, hogy lehetőleg a legkiválóbb művészi erőkkel dolgoztassunk — ezt kívánja az Isten házának méltósága. Sajnos ennek pont az ellenkezője történik.

Az ellenvetés itt ez szokott lenni: „Nincs elegendő pénz arra, hogy művészekkel dolgoztassunk." XI. Pius pápa rendeleteivel felelünk: „ha pénzforrások nagyobb bőségben nem állnak rendelkezésre, jobb beérni kevéssel: az egész templom díszítése helyett előnyösebb egy részre szorítkozni: szentélyre, kápolnára, stb.; meg kell elégedni kevés szükséges tárggyal, hanem azok választékosak, nemes és tartós anyagból legyenek."

Meg kell néznünk az érem másik oldalát is. A XIX. század második felének és a XX. század első évtizedének szelleme az anyagelvűség (materializmus) volt. E szellem hatása a művészetekben is jelentkezett. A művészet öncélúságát (l'art pour l'art) hirdették. Problémáik a különféle stílustörekvések (izmusok) voltak. Ama szellem és e célkitűzések nyomán áthidalhatatlan űr keletkezett a művészet és az Egyház, sőt hovatovább a művészet és a társadalom között is.

Időközben, a világháború zivatarai után nagy változás történt a lelkek mélyén. A

Képzőművészeti Körlap
1939. július.

Molnár Ernő dr

Ferképzőmfőiskévk 1937/39.
103. (.

Dr. Molnár Ernő r. tanár veszprém-egyházmegyei püspöki tanácsosi címet kapott s a hercegprimás úr Őeminenciája őt a Központi Egyházművészeti hivatal igazgatójául nevezte ki s az Egyházművészeti Tanácsba előadóúl hívta meg.

AZ ÓBUDAI EGYETEM CÍMERE

Richenthal Ulrik (»Chronik des Konstanzer Konzils«) egyik képe (Augsburg. 1483)

Molnár Ernő dr

festő

Dr. Molnár Ernő,
okl. középisk. és tan. képző-int. rajzi szakos tanár, festőművész, műtörténet író. Rendes tanárrá kineveztetett 1938. június 30. A Főiskolán tanít 1938. január 28. óta.

Ferképzomfoiskèvk
1937/39 133. l.

Molnár Ernő dr

műtörténész, festőművész

1938. jun. 30 ola

rendes tanára a főiskolának, a művészet-
történetet és esztétikát
adja elő

Ferképzőmfőiskévk 1937/39

100. l.

Molnár Ernő

az Egyházművészeti
Központi Hivatal
vezetője maga is festő.
A Képzőművészeti
Főiskolán tanult.

Dr. Lechner Jenő
mérnök.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszt

16. 2·89 szám.

Műemlékek Orsz. Bizottság tek.

Hivatalból.

BUDAPEST

Molnár Ernő

festő

Műcs. kiáll. 1934 tél

Pipics 117. l.

ARRA KÉRJÜK IGEN TISZTELT TAGTÁRSAINKAT, ILLETŐLEG ELŐFIZETŐINKET, AMENNYIBEN HÁTRALÉKOS TAGDÍJUKAT, ILLETVE ELŐFIZETÉSI DÍJUKAT MÉG NEM KÜLDTÉK VOLNA BE, SZÍVESKEDJENEK ANNAK ÁTUTALÁSA IRÁNT MIELŐBB INTÉZKEDNI, NEHOGY A »MAGYAR IPARMŰVÉSZET« ÉS A »MUSKÁTLI« SZÉTKÜLDÉSÉBEN FENNAKADÁS ÁLLJON BE.

A SZERKESZTŐSÉG

Molnár Ernő

1927/28 II. – 1932/33

Ferkèpzomfoiskèvk

114.0.

Molnár Emő

festő, Rozgonyi u. 2.

1934. téli kiáll. 474.

Pg. 30.

alma – Giovine.

~~eghalt~~ ugyanott 1628-ban.

tás a. (Ján 19 r. 39–40).

falra, fekszik Krisztus holtteste, mely ken-
rát elájult ~~és~~ szent János és a másik
ett Mária Magdolna tördeli kezeit. Krisztust,
zik s a kinek homlokán véres eppek vannak, hóna alatt
rgja. A Madonna feje kendővel van bekötve,
ni s palástyá kék. Szt János zöld tuhát és
Magdolna kibontott szőke hajjal van áb-
iai Jósef, ~~kiszek feje~~ ~~kopasz~~ naranes sárga
en jobbra az égbolt felhős.

91:115

~~93:115~~ cm.

áplo ajándeka.

(Molnár Ernő dr.) cikke

( ) Az egyházmű vészet kérdései

Rajzoktatás

1941. II. évf. 4. sz.

26 – 29. l.

SÁGÁNAK. Jelenleg már nem is ren-

ATON KÖRNYÉKÉNEK EGYHÁZAI ÉS

omban jelent meg, s így ebből

szállított áron a MAGYAR FÖLD-

szteléttel

Békefi Remig

zirczi apát.

Molnár Ernő dr

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 299—032.

Lap: Magyarság
Megjelent: 1943 aug. 24.

— **Választások megerősitése a képzőművészeti főiskolán.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Bory Jenő képzőművészeti főiskolai rendes tanárnak az 1943—44. és 1944—45. tanévekre az Országos M. Kir. Képzőművészeti Főiskola rektorává, továbbá ugyanez időre dr. Molnár Ernő rendes tanárnak második protektorrá, Burghardt Rezső, Pásztor János és dr. Kismarrty Lechner Jenő rendes tanároknak a Rektori Tanács tagjaivá és végül Kontuly Béla, Varga N. Lajos és Fáy Aladár rendes tanároknak a Rektori Tanács póttagjaivá történt megválasztását jóváhagyta és őket e tisztségükben megerősitettte.

Molnár Emil

IV. é

fest. nak

Fork pzomfoisk vk

1933-34. 16. 1.

be veletni. —

kérelmem oda irá-
tatnék Őméltósága
műrépítész főiskolai
l kiválasztott 25 Darab
i és 10 P. egységárban
aztár által cimemre

Tisztelettel

Borsos Imre
fényképész

Reiter-Ferencz uca 182.

Molnár Emil

1930/31 - 1932/33

Ferképzőmfoiskèvk

114. C.

MOLNÁR Endre építész
M. Fórum 1992. ápr. 16.

Tárlatról tárlatra

Egy székely falu, Siklód élete

„Kincs se kell, – nekünk kincsnél
kedvesebb a cél.
Látni tégedet, újultodban Erdély."
Tompa László: Vallomás.

A Kisküküllő-menti Siklód község életét mutatják be a Münchenben élő Molnár Endre építészmérnök és a Marosvásárhelyt élő Bálint Zsigmond fotóművész fényképei.

A színes fotókon a mai falu teljes élete látható, a társadalmi és anyagi lét különböző fokain élő emberek köz- és ünnepnapjai. De nemcsak a fényképeken. Ami évekkel ezelőtt elképzelhetetlen volt, megértük: a székelykeresztúri múzeum által gyűjtött néprajzi tárgyak is láthatók, kölcsönképpen, Néprajzi Múzeumunk kiállításán. Szépen faragott szuszékokkal, szövőszékekkel, kéregvékákkal, berendezett konyhával, lakószobával találkozunk, s mindazzal, ami évtizedekkel ezelőtt bármelyik székely faluban még látható volt.

A lakosság egyrésze Siklódról is elvándorolt. Ki Nagyszebenbe, ki Marosvásárhelyre, Sepsiszentgyörgyre, még a távoli Temesvárra is. De a mai falu számontartja az elköltözötteket és visszavárja őket ebbe a gyönyörű, tipikusan erdélyi községbe.

A történelemben mindig akad valamilyen megoldás, ha egy nép hinni tud magában és minden helyzetben kikalapál valamit a Sorstól a maga fönnmaradásáért. Siklód népe sem hagyja magát ebben a minden oldalról erdővel koszorúzott faluban. Példát mutat arra, hogy nem siránkozni kell: végezni a mindennapok ezernyi aprómunkáját, új és új nemzedéket nevelni, s ebben a hősi küzdelemben nemcsak célt, hanem örömöt is találni.

A falu református temploma Ceausescu falurombolásának esett áldozatul, de a további pusztítást sikerült megállítani. Nem volt hiábavaló a magyarság nemzetközi méretű tiltakozása. A gyülekezet a régi templom helyett már 40 évvel ezelőtt Kós Károllyal terveztetett új templomot, de az építkezés elkezdésére akkor még nem is gondolhattak. Most pedig az új templom – fényképen látható – emelkedő falai segélyt kérően szólnak a látogatókhoz. Illyés Gyula sorát juttatva eszünkbe: „Új hont érlel a Föld!"
Erdélyben is!

Szíj Rezső

HUM

A Magyar Fórum panoptikuma

PALOTÁS JÁNOS

– Tükröm, tükröm, mondd meg nékem, ki a legszebb a Szonda Ipsosnál!

DLUHOPOLSZKY LÁSZLÓ RAJZA

Erdélyi képek

Varázslatos színes és fekete-fehér képeken tárul elénk egy hegyek közé zárt, parányi falu, Siklód panorámája, érintetlen világa. Faragott tornácok, kapuk, girbe-gurba köves utcák, idős emberek portréi, régi használati eszközökről, a mindennapi élet eseményeiről tudósító fotók sorakoznak a *Néprajzi Múzeum* termeiben, ahol *Entz* Géza ma nyitja meg a *Siklód Anno...* című kiállítást, amely a fényképek mellett e kis település néprajzi anyagából is ízelítőt ad: egy századforduló körüli siklódi konyha- és szobabelsőt láthatunk színpompás szőttesekkel, cserepekkel. Homoródmellékén készült festett bútorokkal (a székelykeresztúri múzeum gyűjteményéből származó anyag másfél éve már Magyarországon van, vándorkiállításként több városban bemutatták).

Molnár Endre, Münchenben élő építészmérnök húsz éve járja ezt a vidéket, tőle származik a kiállítás ötlete. Az általa készített több mint kétezer fényképből 160 látható most a múzeumban, mellette *Bálint* Zsigmond marosvásárhelyi fotóművész közel 80 képe eme elnéptelenedő faluról, amelynek csökkenő lakossága heroikus vállalkozásba

MOLNÁR ENDRE építészmérnök

Magyar Nemzet, 1992. március 13. 10. p.

templomot, Kós Károly tervei alapján. Siklód népművészetéről budapesti és marosvásárhelyi szakemberek részvételével csütörtökön konferenciát is tartottak Budapesten, az *Erdélyi Szövetség* támogatásával. *Selmeczi* Attila, a *Néprajzi Múzeum* főigazgató-helyettese, *Fülöp* Lajos, a székelykeresztúri múzeum igazgatója és Molnár Endre a sajtótájékoztatón azt hangsúlyozta, hogy a székelyföldi népi kultúra itt látható emlékei is azt példázzák, hogy *a magyar kultúra egységes*. E tájegység művészete nem kuriózum, nem archaikus maradvány, hanem olyan gazdagító szellemi értékek hordozója, amelyeket a szomszéd népekkel együtt kötelességünk megőrizni.

(ferch)

nak két alternatív tervét kaphatta meg.

Ugyancsak szeptember 6-án tájékoztatta Tőrös a királyt: „a szent királyi felség Philibertus Luchesi architectus deline-

JEGYZET

sz mesterek és a magyarországi barokk térarországi reneszánsz és barokk. Művénulmányok. Szerk. Galavics G. Budapest 9. Függelékben: Adatok Filiberto Luchese (226–229.).; *Koppány T.:* Batthyány I. sei 1629–1659. Történelmi Szemle 27 5. Lucheséről 548–551. és 28–38. jegyzet.; tési gyakorlat a 17. sz.-i Magyarországon a gvalósulásig. Építés- Építészettudomány 19 (1987/88) 449–488. Lucheséről főleg 457–458.

2 *Garas K.:* i.m. Adatok Filiberto Luchese munkásságához.

3 Bécs, Haus-, Hof- u. Staatsarchiv (HHStA), Hungarica fasc. 424. Transsylvanica fasc. 3. Ad Num. 12. Anni 1648.

4 U.o., Transs. fasc. 2. No. 59. A. 1645. Tőrös J.–III. Ferdinánd. 1645. jun. 30.

5 Magyar Országos levéltár (MOL) M.Kanc.Lvt. A 98. Transsylvanica fasc. 3. (most 15/b), Ad 12 Anni 648. Tőrös J.–III. Ferd. Pozsony, 1648. ápr. 8.

MDK

Molnár Erik kerámikus 1938-39. 6oo P. ösztönd ij

O.M.Kir. Iparmüv. Isk. 1936-37 - 194o-41 tanéveinek tört. Iparmüv. Isk. Évk. 1886-1941. Bp. 1942.

MDK

Molnár Ernő

d.r: Két kiállítás. Függetlenség, 1937.márc.21.
8 l.

(Komárom)

Dunaalmás

* Ref.templom, épült gotikus egyh
kehely, 1693. Rézkehely, 1825.
Nuspickhorn, Pest, ~~18~~ 1717.

(Kováts J. István: Magyar reformát
310, 471 l — Tombor Ilona, 1951)

MDK

Molnár Ernő

1932/33. középiskolai tanári rajztanári oklevelet kapott.

Képzőműv. főisk. Évk. 1932/33. 57 l.

MOLNÁR Dénes graf.

Tófalvi Voltair: La revedere! [beszélgetés Molnár Dénessel]. = Beszélő, II. évf. 18. sz. 1991. május 4. 43. p. ill.

Redaktion

Fünf Jahre »Ve
zwischen deu

...ungung für de
...wurde am 27.
...und
...die Verbreitung
...land und des d
...die Herstellung
...deutschen u
...sollen verwirk
...wissenschaftlich
...Durchführung
...die für beide L

Molnár Ernő

Képzőm. főiskola kiáll. 1937

109. Molnár Ernő . . . . . Malom
110. Molnár Ernő . . . . . Patak

olaj-

Tanár: Benkhard A.

Molnár Ernő dr
művészettörténet ro.

Molnár Ernőt jelölték Lyka Károly művészettörténeti tanszékére

A *Képzőművészeti Főiskola* művészettörténeti tanszéke *Lyka* Károly nyugalombavonulása óta nincs betöltve. A főiskola nemrég pályázatot hirdetett a műtörténeti tanszék betöltésére, melyre *hat műtörténész küldte be kérvényét.*

A kiszivárgó hírek szerint a főiskola dr. *Molnár* Ernő veszprémi egyházmegyei papot, műtörténészt jelölte az állásra. A végleges döntés a kultuszminiszter kezében van.

Magyarország
1938. január 13.

f. évi szeptember hó 29.-én,

emlékek Országos Bizottságának

Endre-utca 10. sz., félemelet,

tandó ülésen megjelenni méltóz-

a-u. 2. sz. u.n. Kriszt-ház bon-

mber hó 23.-án

Gerevich Tibor s.k.

elnök

MOLNÁR EM GYULA

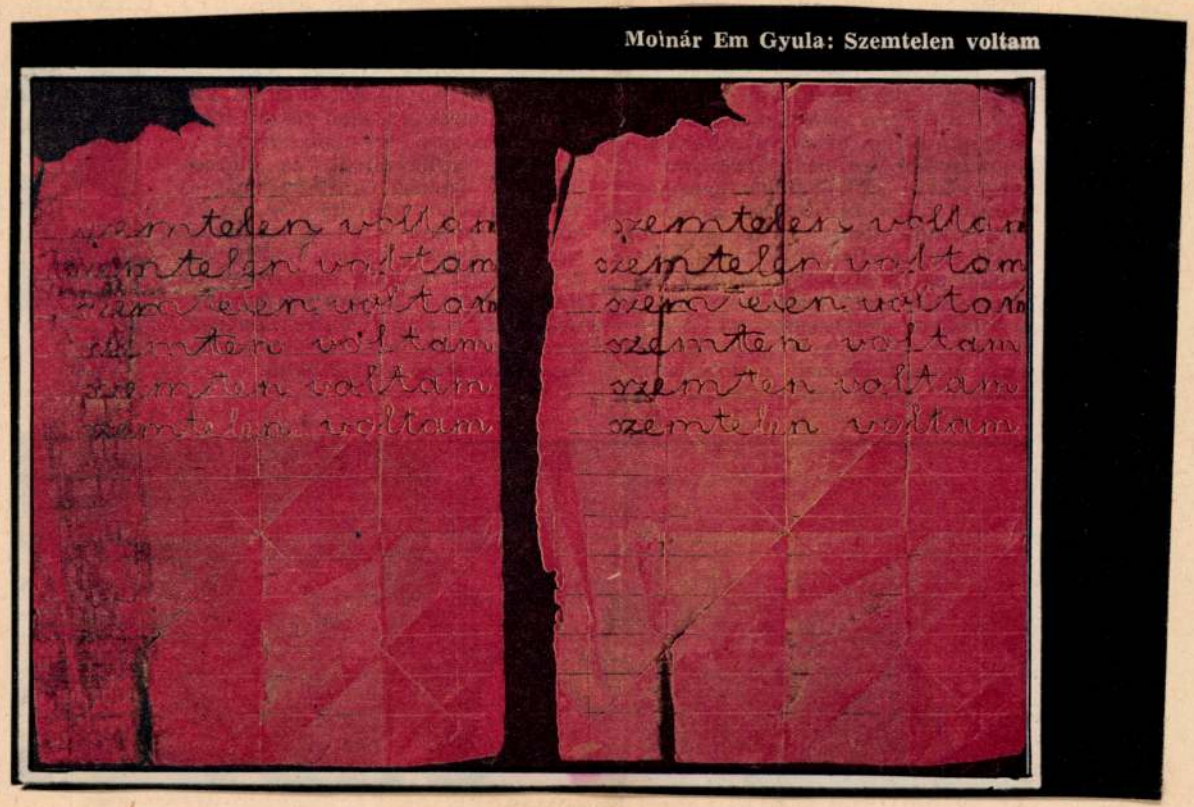

31. Leroy, Jules, Les manuscrits coptes et coptes-arabes illustrés. /A la mémoire de Henri Seyrig et Daniel Schlumberger/. XI, 269 S. 8 farb. Bilds., zahlr. Abb. a . 111 Bilds. Paris 1974. 4°. kart. /Inst. Franc. d' R Archéol. de Beyrouth, Bibl. Archéol. et Hist., T. XCVI/

32. Brenk, Beat, Die frühchristlichen Mosaiken in S. Maria Maggiore zu Rom. ca. 2o8 S., 77 Abb. a. 36 Taf., 4 Farbtaf. Mainz 1975/76. Lwd.

33. Volbach, Wolfgang Fritz, Elfenbeinarbeiten der Spätantike und des frühen MA. 3. veränd. u. erweit. Aufl. ca. 14o S., ca. 5oo Abb. a. ca. 14o Bilds. Mainz 1975/76. Lwd.

34. Pehl, Hans, Von der Pfalzkapelle zum Kaiserdom. Frankfurts mittelalterliche Kirchen. 112 S.m. einigen Bilds. Frankf. /1975/. Lwd.

35. Boudoin, Jean, Recueil d'Emblemes divers. 2 Bde. zus. 25 Bll., 1288 A., 1o3 Taf. Hildesh. 1976. Lwd. /Nachdr. d. Ausg. Paris 1638/39. Emblemat. Cabinet/

36. Duncan, Carol, The Pursuit of Pleasure: The Rococo Revival. in French Romantic Art. 157 S. m. 85 Abb. New York 1975/76.

37. Garrison, Edward,B., Italian Romanesque Panel Painting, an illustrated index. 266 S., 7o5 Abb. New York 1976. 4° . Lwd. /Repr. d. Ausg. Florenz 1949./

38. Kurt Martin, Die ottonischen Wandbilder der St. Georgskirche

Molnár Ede Gyula

– „ munkáiban a (művészetfilozófiai) múlthoz való viszonyulás lehetőségeit kutatja.

Lásd: P. Szabó Ernő: Vigyázz! – Lám! – Rajz!"

Művészet, 1913. dec.

Molnár Em Gyula

Benyhárd László: Tükög a lólab
Rajzbiennálé Salgótarjánban

Galéria, 1985/2

Molnar Elek, keramikus

--

Az Orsz.M.Kir.Iparmüvészeti Iskola tanárai,tanarsegédek,&segédtanarok/,-Molnar Elek,-1942-1944.-Keramia technika 53.old

Mezei Ottó: Az Orsz.M.Kir.Iparmüv.Iskola/1880-1944/ oktatási rendszere és forrásai 37.old

Müv.Tört.Ért. 1975. XXIV. 1.sz. Bp

MOLNÁR ELEK

Szobra

FORRÁS 1977/ 5-6/78

Molnár Elek

Nagykőrösön, az Arany János Művelődési Ház képzőművészeti körének szobrász-keramikus részleg vezetője, az Iparművészeti Főiskola volt tanára.

P.S.: Húsz éve a szakkör élén.

Népművelés, 1941. máj. (?)

Molnár Elek szobrász

Tárlaton szerepelnek művei

Nagykőrösön

Pestmegyei Hírlap 1971 október 1

4. old.

id. Molnár Elek kerámikus

A kecskeméti Cifrapalota díszkerámiáit készitette.

Kortárs, 1968/8 1296. old.

Molnár Elek szobrász.

Nagykőrösön áll Arany János szobra melyet 1910-ben alkotott Strábl Alajos. Időközben az idő kikezdte a művet. Kőrös, váras szobrásza, Molnár Elek, nyugdíjazása előtt kéréséval elintézte, hogy a szobrot a Képzőművészeti Kivitelező Váll. rendbehozta, restaurálta.

dr. Törös László: Az Arany János szobor története.

Pest Megyei Hírlap, 1976. aug. 8.

Molnár Elek kerámikus

A budapesti Főiskola diplomájának megszerzése után Firenzében is diplomát szerzett.
Budapest müemlék épületeinek ; disztárgyainak rekonstruálását végzi.

Kortárs, 1968/8 1296. old.

Molnár Elek keramikus

A Nagykőrösi Képzőművészeti Szabadiskola 1950-ben kezdte meg működését Molnár Elek keramikus irányításával, jelenleg Rácz József festőművész a vezetője.

Losoncz Miklós: Kiállítóterméknek

Pestmegyei Hírlap, 1975. júl. 8.

Molnár Elek, keramikus

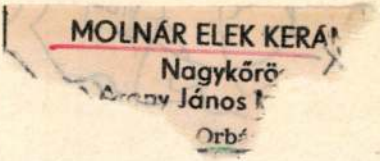

-: Kerti ajándék

3

Új Tükör, Bp. 1986. dec. 21.

XXIII/51

Molnár Elemér

illusztrációja

Szilágyi István: Mozdonyosok
Korunk, Kolozsvár XXI. 1962. 7-8. sz. 881. old.

Molnár Elza

H.Z.K. - B.Zs.: Fesztivál mozi, szinház, Balatonfüred. Építészek: Horváth Z. Kálmán, Bajnay Zsolt, munkatárs Molnár Elza, konzulens Farkasdy Zoltán, tereprendezés Horváth Z.Kálmánné, térvilágítás Székely Tamás, parképítés dr. Krizsán Zoltánné.

Tervismertetés képekkel. - Magyar Építőművészet, 1969. 2.sz. 12-13. l.

Molnár Elza, építész

Egyik tervvázlat kézírője.

Selő Ferenc: Bővíthető falusi könyvtárak tervei II.
611-614.

Könyvtáros, bp. 1972. okt.

XXII
10.

Molnár Elza, építész

Miskolci 400 ágyas Gyermekegészségügyi Központ. Építész: Farkasdy Zoltán.

Építész munkatársak: Krejczarek Károly, Fűzér Margit, Molnár Elza.

Statikus: Bíró Lajos.

Magyar Építőművészet, 1986. 6., 29-old.

Molnár Em Gyula

P. Szabó Ernő: Vigyázz! – Kicz! – Rajz!

Művészet, 1983 december

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748, 340-726

PEST MEGYEI HÍRLAP

1971 NOV 20

Molnár Elek kerámikusművész

Modern sellők, plakettek

A műemlékek megszépülnek

1021

Kandallóköntösben a radiátorok

MI, MAGYAROK, minden szerénytelenség nélkül büszkék lehetünk fővárosunkra, hiszen elfogulatlan külföldi vendégeink csodálják, a Duna gyöngyének nevezik, ismerkedve különös szépségeivel, értékeivel. Nagyszerű *műemlék épületeink* háború- és időokozta sebeit drága pénzen, a legjobb szakértők bevonásával gyógyítgatjuk, s a helyreállított palotákat szívesen mutogatják az idegenvezetők, elmondva születésük történetét, tervezőjük és építtetőjük nevét, nemegyszer *elhallgatva* a művészi munkát végző restaurátorok érdemét.

A pusztuló értékek mentéséhez sok köze van egy kőrösi embernek, *Molnár Elek* kerámikusművész hosszú évek munkájával járult hozzá a *budai Vár* sebeinek gyógyításához, helyreállítva a megsérült reneszánsz domborműveket. Az *Operaház* majolika kazettáinak pótlása szintén az ő nevéhez fűződik, akár az *Eötvös Loránd Tudományegyetem* bejárati falánál lévő amorett szobrokon vagy a *Vajdahunyad* Várban végzett munka, illetve az *Orvostudományi Egyetem* homlokzati díszítése — pirogránit elemekkel.

A MŰVÉSZ most újabb nagy megbízatás teljesítésén fáradozik. Negyvennyolc darabból álló domborművet készít a *Műszaki Egyetem építésztörténeti tanszékének* rajzai alapján. A dombormű tulajdonképpen nagy méretű, tudományos hitelű, eligazító falikép lesz, tájékoztató azoknak a látogatóknak, akik felkeresik az egykori *Aquincum* romjait.

A keramikus művész természetesen, a „hivatalos" napi elfoglaltságon túl, egyéni feladatainak megoldásán is munkálkodik. Szívesen készít például plaketteket. A *III. országos úttörőparlament* alkalmából, amelyet tavaly tartottak *Nagykőrösön*, ő készített plakettet. A II. országos szövetkezeti dalostalálkozóra *Bartók-portrét* mintázott. Most készült el a *Modern sellők* című terrakotta alkotása, művészetének egyik legfrissebb produktuma.

MOLNÁR ELEK meghívást kapott a jövő évi *pécsi biennáléra*. Sok tervét szeretné akkorra valóra váltani. Különféle *mázkísérletei* sikert jósolnak a jövendő kiállítási kollekciónak, mint ahogy modern formatervei is kecsesek, könnyedek, szépek.

A művész, a *Kultúra Külkereskedelmi Vállalat* felkérésére, *svájci* exportra, készített fűtőtestek kerámia burkolatához terveket. Több variációja sikert aratott. Ötletesek, szépek megoldásai, amelyekkel kandallóköntösbe bújtatja a rideg radiátorokat. A cukrászdákban bizonyára sokan gyönyörködnek a négy évszakot megjelenítő kályhadíszítésben. Természetesen *itthon is* sok munkája ismert. Az *Orvostudományi Egyetem* professzori olvasójában szintén az ő munkája kapott helyet az egyetem címerével ékesített, barokkos hangulatú kandalló leplezi el a fűtőtestet.

Nem volna teljes a *Molnár Elek* munkálkodásáról vázolt kép, ha említés nélkül hagynánk *művészpedagógusi* működését. Esténként — második állásban — a helybeli *képző- művészkör* szobrász- és kerámiastúdióját vezeti. A *Népművelés* című szaklap néhány hónappal ezelőtti számában kétoldalas, sok fényképpel illusztrált cikkben méltatta a szakkör szép eredményeit. Nem csoda, hiszen a szakkör *az országos pályázaton* elnyerte az arany, ezüst és bronz fokozatot.

A MESTER elégedetlen önmagával. Érzi, tudja, hogy *kevés* az a néhány óra, ami a rohanó napokból saját művészi kiteljesedésére fordíthat. Lelkiismeretfurdalás érez emiatt. Sok szép terve még *kivitelezésre* vár. Reméljük, nem sokáig.

Tamasi Tamás

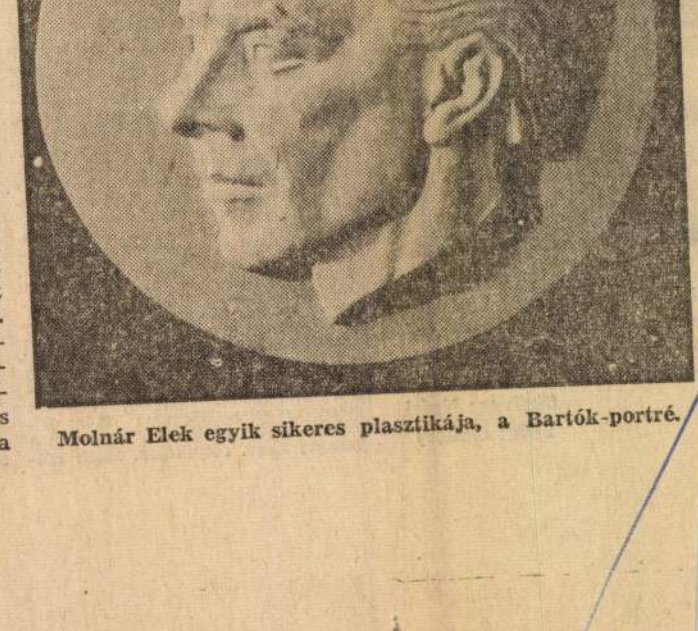

Molnár Elek egyik sikeres plasztikája, a Bartók-portré.

ingruha

Gyermek kempingruha, fiúknak, lányoknak egyaránt alkalmas színösszeállításban: búzakék, varrott élű nadrág, fehér pulóverrel, piros-fehér-kék gallérral, kézelővel és zsebpánttal.

Élénk piros kreppnylon tréningruha, világos szürke gallérral és kézelővel. A levarrott élű nadrágot talpalló tartja kieszítve.

(Szöveg: Nyíri
Foto: Gábor)

ságírók,
veiből.
gye fia
fotósai
tet össz
ját tart

A rádió és a televízió mai műsora

KOSSUTH RÁDIÓ

4.25—7.59: Jó reggelt! A Kossuth rádió reggeli műsora. Közben: 4.25: Rákóczi-induló. 4.30: Hírek. Időjárásjelentés. 4.45: Szót kérek! 5.00: Reggeli krónika I. 5.20: Műsorajánlatunk. 5.30: Hírek. Időjárásjelentés. 5.40: Falurádió. 5.59: Pontos időjelzés. 6.00: Reggeli krónika II. 6.20: Reklám. 6.30: Hírek. Időjárásjelentés. 6.45: Szót kérek! 6.50: Reklám. 6.59: Pontos időjelzés. 7.00: Reggeli krónika III. Utána: Körzeti időjárásjelentés. 7.20: Reklám. 7.30: Új könyvek. 7.33: Műsorajánlatunk. 7.45: Éremgyűjtők műsora. 7.59: Pontos időjelzés. 8.00: Hírek. Időjárásjelentés. 8.05: Műsorismertetés. 8.15: Színházak és mozik műsora. 8.18: Lányok, asszonyok. 8.38: Mezők, falvak éneke. 8.57: Új lemezeinkből. 9.59: Pontos időjelzés. 10.00: Hírek. Időjárásjelentés. 10.05: Rádiószínház: Baleset az M—7-es műúton. Berkesi András rádiójátéka. 11.11: Thomas Beechman operafelvételeiből. 11.59: Pontos időjelzés. 12.00: Harangszó. Utána: Déli krónika. 12.20: Zenei anyanyelvünk. Zárszó. 12.30: Melódiakoktél. 13.48: A városiasodás csak nyűg? Dezséry László írása. 13.58: Népek dalaiból. 14.10: Hétvégi külpolitikai figyelő. 14.25: Új zenei Újság. 14.59: Pontos időjelzés. 15.00: Hírek. 15.05: Kis magyar néprajz. 15.10: Csak fiataloknak! 15.55: Reklám. 16.00: 168 óra. Közben: 17.00: Hírek. Időjárásjelentés. 17.05: A 168 óra c. műsor folytatása. 17.30: Hazatalálni. 18.00: Népi muzsika. 18.16: Népszerű szimfonikus zene. 18.58: Hallgatóink figyelmébe! 18.59: Pontos időjelzés. 19.00: Esti krónika. 19.25: Sporthírek. 19.30: Élők, holtak és félholtak. Rácz György összeállítása. 20.55: A Rádió Dalszínháza I. — Énekóra. Vidám kisopera. II. — Az asszony és az igazság. Komolytalan zenedráma egy felvonásban. 21.59: Pontos időjelzés. 22.00: Hírek. Időjárásjelentés. 22.15: Sporthírek. 22.20: Táncolunk! 24.00: Hírek. Időjárásjelentés. 0.10: Melódiakoktél. Közben: 0.55: Hírek. Időjárásjelentés. 1.00: A melódiakoktél folytatása. 1.58: Himnusz. 2.00: Műsorzárás.

PETŐFI RÁDIÓ

4.25—7.59: A Petőfi rádió reggeli zenés műsora. Közben: 4.25: Rákóczi-induló. 4.30: Hírek. Időjárásjelentés. 5.00: Hírek. Időjárásjelentés. 5.30: Hírek. Időjárásjelentés. 6.00: Hírek. Időjárásjelentés. 6.17: Reklám. 6.20: Torna. 6.30: Hírek. Időjárásjelentés. 6.58: Hallgatóink figyelmébe! 7.00: Hírek. 7.30: Hírek. Időjárásjelentés. Utána: Körzeti időjárásjelentés. 7.59: Pontos időjelzés. 8.00: Hírek. Időjárásjelentés. 8.05: Romantikus kamarazene. 8.40: Külpolitikai figyelő (ism.). 8.55: Nótaest. 9.45: Válaszolunk hallgatóinknak. 10.00: A zene hullámhosszán. Közben: 11.00: Hírek. Időjárásjelentés. 11.05: A zene hullámhosszán — folytatása. 11.53: „Jelkének erdején át". Balogh László műsora (ism.). 12.03: A Prágai karmester nélküli zenekar hangversenye. Közben: 13.00: Hírek. Időjárásjelentés. 13.03: A hangv. közv. folytatása. 13.45: Időjárás- és vízállásjelentés. 14.00: Közv. Videoton—Vasas bajnoki labdarúgó-mérkőzésről. 14.20: Naparforgó. A Gyermekrádió órája. 15.00: Közv. a Videoton—Vasas bajnoki labdarúgó-mérkőzésről. 15.20: Csárdások. 15.30: Falvakban, mezőkön. Szerkesztőségi beszélgetés a Falurádióban. 16.00: Hírek. Időjárásjelentés. 16.05—17.28: A hét műsoraiból. 17.28: Orvosok a mikrofon előtt. 17.33: Fúvószene. 17.45: Egy hír a mikroszkóp alatt. Riportműsor. 18.00: Hírek. Időjárásjelentés. 18.05: Jelentés az FTC—Egri Dózsa bajnoki labdarúgó-mérkőzésről. 18.15: Kíváncsiak Klubja. Az Ifjúsági Rádió műsorai. 19.05: Könnyűzene Gyöngy Pál szerzeményeiből. 19.22: Új könyvek (ism.). 19.25: Jó estét, gyerekek! 19.35: A Kórusok Országos Tanácsának kórushangversenye. Közv. a Zeneakadémia nagytermében (élő). Közben: kb. 20.35: Esti krónika II. kiadás. Kb. 20.55: A hangv. közv. folytatása. Kb. 21.25: Kell a diákotthon! Tomkai Judit riportja. Kb. 21.40: Verbunkosok, nóták. 22.21: Operák Goldoni művei nyomán. 22.40: Holnap közvetítjük ... A Miskolci Szimfonikusok zenekarának hangversenye. Berlász Melinda műsora. 23.00: Hírek. Időjárásjelentés. 23.15: Századunk zenéjéből. 24.00: Hírek. Időjárásjelentés. 0.10: Műsorzárás. Utána: Magyar és idegen nyelvű vízjelzőszolgálat.

URH

16.00: Hírek. Időjárásjelentés. 16.05: Operettmuzsika. 17.00: Ötórai tea. 18.00: Hírek. Időjárásjelentés. 18.10: Hanglemezparádé. 19.00: Magyar zeneszerzők. 19.30: Persifal. Részletek Wagner zenedrámájából. 20.19: Zeneszerzők leveleikben. Liszt Ferenc saját műveiről. Kecskeméti István műsora. 20.59: Dzsessz Svédországból — I. rész. 21.39: Yehudi Menuhin vezényel. 23.09: Hírek. Időjárásjelentés. 23.15: Műsorzárás.

TELEVÍZIÓ

9.00: Nemzeti és nemzetközi. Riportfilm (ism.). 9.30: Következik a második menet. Magyarul beszélő csehszlovák film (ism.). 10.40: Tv-mintabolt (ism.). 13.25: Videoton—Vasas. Bajnoki labdarúgó-mérkőzés közv. Székesfehérvárról. A szünetben: Reklámműsor. 15.20: A Barzava hullámain. Román kisfilm. 15.30: Hannibál tanár úr. Magyar film. (Az Iskola-tv nov. 25-i filmesztétika-adásához.) 16.55: Antenna. 17.33: Reklámműsor. 17.45: Tájak, városok, emberek. Palesztina 1917—1971. 18.05: Hírek. 18.10: Ami nekem a legjobban tetszett. Kollányi Ágoston műsora. Az erdők királya (magyar film). 18.55: Mai német nyelvű költészet. 19.15: Cicavízió. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Köztünk maradjon. Tabi László ötperce. 20.05: Kényelmetlen helyzet. Magyarul beszélő csehszlovák riportkomédia. 20.40: Colt és muzsika. Magyarul beszélő olasz zenés filmsorozat 2. rész. 21.40: Tv- híradó — 2. kiadás. 21.50: Éjszakai előadás. Fürészpor és ragyogás. Magyarul beszélő svéd film.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1977 6
Forrás
Magyar Hírlap

IX. ÉVFOLYAM, 1977. MÁJUS—JÚNIUS **5-6**

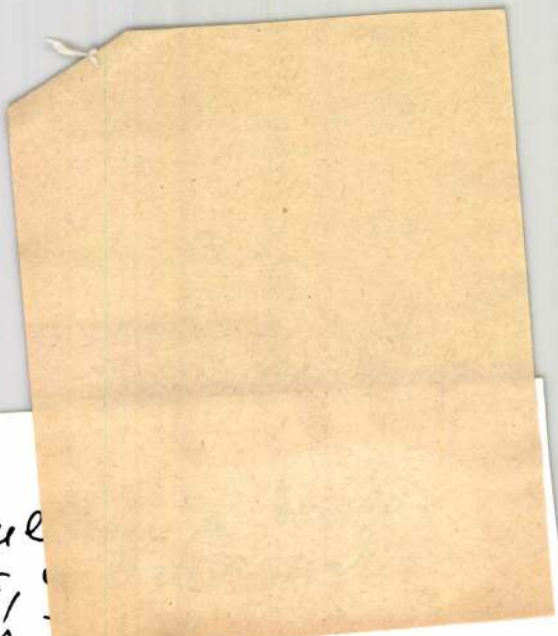

Tartó, Bép cue
meiti látogatás,
– egész munkabőzo
iránta tanúsított – barát
figyelme, valamint a lari-
fari, valamint a lari-
fari, valamint a lari-
fari

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Molnár Elek kerámikusmű-vész

PEST MEGYEI HÍRLAP

1972 JAN 6 -

Kerámia falikép a vendégeknek

Művészi kerámia faliképeket tervezett és készített *Molnár Elek* kerámikusművész, a konzervgyár megrendelésére. A gyár látképét, valamint a város szimbólumát, a tanácsházát, illetve az új Toldi Miklós Élelmiszeripari Szakiskolát ábrázoló faliképet a gyár vendégei kapják, hogy sokáig emlékeztessék őket nagykőrösi látogatásukra.

napokban teherautó szállította a követ a kátyúkba, s nyomában már henger egyengette az utat. Ez még az ünnepek előtt elkészült. Az itt lakók köszönetet mondanak a gödöllői vá-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Molnár Elek szobrászművész

1973 JUL 11
Pestmegyei Hírlap

1021

Kiss András felvétele

Megnyitásra várva

Molnár Elek tárlata

Augusztus elején nyílik meg — a Nagykőrösi nyár '73 egyik rendezvényeként — Molnár Elek szobrászművész kiállítása. Képünk a tárlatra kiválasztott művek egyikét ábrázolja.

BUDAP

szám a

RAKT

Telefon

HIRDESSEN A PEST MEGYEI HÍRLAPBAN

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

1973 JUN 30

Pestmegyei Hírlap

Molnár Elek szobrai

NAGYKŐRÖSI NYÁR '73

Molnár Elek szobrai

102

A Nagykőrösi nyár '73 egyik képzőművészeti vonatkozású eseménye lesz a város szülötte, Molnár Elek szobrászművész gyűjteményes tárlatának megnyitója a művelődési otthon kiállítótermében: a televízió is közvetíti.

Molnár Elek szobrait, kisplasztikáit, kerámiáit sokan ismerik, legújabb alkotásait azonban ezen a kiállításon láthatják először az érdeklődők. Közülük kettőt, mintegy előzetesként, bemutatunk.

A család

Akt

Kiss András felvételei

Vasárnap

Osztályozó a megyei I. ba jutásért: Szigethalom— (17).

A Nyári Totó Kupa ra I B. B-csoport: Kossuth Ganz-MÁVAG (Szentendr Tátrai). **NB II. Déli csopo** gedi Dózsa—Váci Híradá Alföldi).

A Kiskun Kupa másodi lója Kiskunlacházán. D Szigetújfalu (15), ÉGSZÖ DOSZ—Kiskunlacháza II.

Barátságos mérkőzések. örs—Nyitra (17, Halász), Ceglédi Vasutas—Vasutas ifjúsági válogatott (17, Soós G.).

:at!

ajkályhák, mosógépek,
llanybojlerek, rádiók,
kek, órák

ikür, manikür,
ászat

Nagykátán!
áta 117.
gáltató Vegyesipari

Horgászversen

A KISZÖV a Szentendrei Horgászegyesület közreműködésével rendezte megyei horgászversenyét. Csapatban a Kiskunlacházi Vegyes végzett az élen, a Szentendrei Építők I., valamint a Nagykőrösi Gépjavító és Faipari Szövetkezet együttese előtt.

Egyéniben: 1. Sári Pál (Kiskunlacháza), 2. Pásztor László (Szentendre), 3. Tóth László (Kiskunlacháza). A győztes csapat az OKISZ Kupa szom-

Kézilabda Duna

Ma és vasárnap Vácon, a Híradás-pályán, rendezik a kézilabda női ifjúsági Dunakanyar Kupa küzdelmeit. A *Csepel és a Tatabánya* NB I-es ifigárdáján kívül a váci színek képviseletében a *PENOMAH és a Forte* áll rajthoz. Az eseményt nemzetközivé avatja a *Nyitrai Plasztika*, a csehszlovák országos ifibajnok részvétele.

Ma 9.45-kor lesz az ünnepélyes megnyitó, délelőtt 10 órától két mérkőzést játszanak, 15

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1977 Forrás 6

Magyar Nemzet

szokatlan elhúzódása
az egyéniségben nen
öltészetnek a hőse mé
alól nehéz kivonni ma
att annyira vonzódun
k ellentmondást is, a t
lenségének ellentmor
okak megállapítása sze

Ahogy a lélek tétovasága is jobban kirajzolódik itt, mint a sor
mészetében pontosan olyan, mint korábban volt, s Kiss Bene
akarja, mint eddig bármikor: ezt a sorsot, akár egy elrendelés
gy remény az erőhöz? Hite bomlott volna meg? Esetleg egész
gy néki éppen ezt a sorsot lehetetlen megélni? Akkor mi
n? Mi a vállalás komolyságában? Erről a pontról látható a
igazi ellentmondás. A személyiség és szerep közt támadó.
másnak? Vagy konfliktusuk elmélyülése olyan válságot érlel
méreteiben csak most lett veszélyes? Ha igen, akkor több
akarat és társadalmi szükség konfliktusáról, hiszen a szerep
nemcsak megnyilvánítója a személyiségnek, de kibontakozá

t messzebbre kell visszakanyarodni.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

6

1977

Forrás

Művelődés

1021

eríti kl
onnét
ondold
zus rég

szamá
ndoljá
m rója
örnyedt
élküle nem
ondolhat, ő tudja, okosakat!

Z INKVIZÍTOROK KARA

i vagyunk a nagy, szent Inkvizíció:
n a fő —
Én a főbb —
Én a legfőbb inkvizítor-atyától
i tudjuk leginkább, mi nektek a jó,
i vagyunk a nagy, szent Inkvizíció,
i védjük a sátán-praktikáktól a világot:
n a fő —
Én a főbb —
Én a legfőbb inkvizítor-atyátok

1021

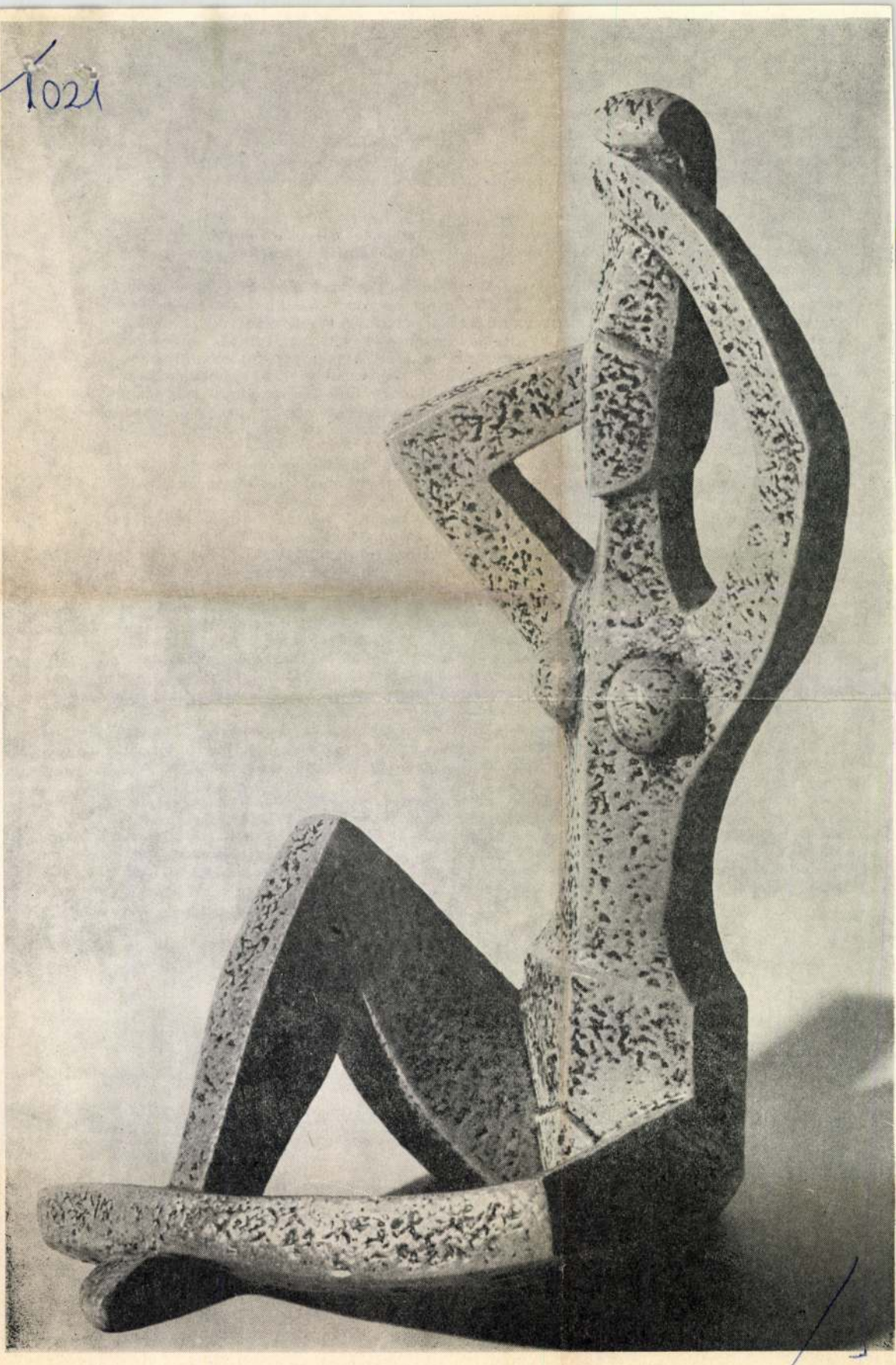

15. JÚNIUS 18. AZ ÚT (VEZÉRCIKK)

A proletárforradalom mai stádiumában a forradalmiságot fokozni, minél intenzívebbé, tudatosabbá tenni: ez a proletáriátus feladata. De mi ez a forradalmiság? Minden forradalomnak három korszaka van.

Az egyik: az előkészítés: ennek megfelelőjeként a felszabadulásra törekvő osztály lelkében a gyűlölet, harag, rombolás, bosszú érzése. A tömegeket nem tudja tudomány, hanem csak indulat forradalmasítani. És ezért van, hogy az előkészítő korszak mindig személyi és alacsony indulatokat vet felszínre.

A második fázis: a diadalmas forradalom korszaka, az a korszak, amikor a volt uralkodóosztály válik az elnyomott osztállyá és a volt elnyomott osztály veszi át az egész erőszakszervezetet, az állam egész rettenetes erőszakszervezetét. A forradalom e második korszakában még fel-fellépnek, hangot követelnek ugyan ama lelki motívumok, amelyek felkeltése szükségszerű volt a forradalmasításhoz, sőt a diadalmas forradalom minden harcért, vérért, amit a diadalért való harcig adni kellett, megtorlást akar. Ez azonban nem céltudatos tényező a forradalmakban, ez csupán a felszabadult, de azelőtt elnyomott osztály lelki nívójának spontán következménye. A történelem hideg perspektívájából oktalanság ez, mert minden forradalom célja a forradalom megszüntetése, minthogy minden létesülő célja, útja a saját létének megszüntetése.

Ennél a második fázisnál — amely a magyarországi proletárforradalom jelenlegi állapota is — óriási nevelőmunkára van szükség. Egész nyíltan meg kell mondani, hogy ma már a változott körülményeknek megfelelően nevetséges némely olyan hang, amely a forradalom előtt szükséges és hatóerejű volt. Félreérthetetlenül meg kell mondani, hogy a mi győzelmünk célja nem az elnyomatás, hanem a minden vonalon való felszabadulás lehetőségének megteremtése. Azonban ugyancsak meg kell mondani és mindenkinek félreérthetetlenül, hogy a proletárforradalom győzelmessé csak akkor válhat, ha mindenütt győzött már a proletariátus. A magyarországi proletárforradalom tehát még nem ért el egészen ehhez a bizonyos második fokhoz, a győzelemhez, de máris meg van a lehetősége és a későbbi szent és a forradalmat egyedül igazolni képes célfokért máris fel kell váltani a szenvedélyt a tudatos bűnvállalással, a bosszúérzést a világmegváltó akarattal. Csak a belátás, a mindent átölelő szeretet állandóbb és tartósabb érzése tud fanatizálni áldozatkészségre, szenvedésre, kínbírásra, harcra. E tulajdonságok nélkül a proletariátus nem fogja tudni e szörnyű nagy harcát a lélekért végigharcolni a forradalom végső fokáig, a forradalmakból való szabadulásig, e tulajdonságok nélkül saját forradalma céljának válik hóhérává.

E harmadik fok a kiegyenlítődés és egységesülés, a gazdaságiaktól megszabadult és gazdaságiaknak fölébe emelkedett ember. Ez a korszak már nem forradalomban keresi a szabadulást, mert megszabadult már a forradalmak szükségességétől; megszabadult, mert megszűntek az osztályok.

Az ember már nem a külső, gazdasági körülmények megváltoztatásában keresi élete üdvösségét, az ember a forradalom e fokán már forradalomellenes. Minden erő és minden akarat befelé, önmaga, a lélek felé fordul és így jut el az igazi megváltáshoz. Az egyforma adag kenyér, bármily nagy adag is, önmagában nem ér semmit, ha már megvan. Akkor kezdődik csak az igazi, az egyetlen szép és tiszta emberi szomjúság: az igazi megváltás, a lélek felszabadításának, megtisztulásának szomjúhozása.

(MAGYAR ALFÖLD, 1919. JÚNIUS 18.)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1977
6
Forrás
Molnár Elek

MOLNÁR ELEK MŰVÉSZETÉNEK TÖRVÉNYEI

Ipari szobrászból vált művésszé Molnár Elek, pontosabban mindkét közegben párhuzamosan tevékenykedett a kor parancsára és belső indítékaiból. Hallatlan energia él benne; energia, tudás, ízlés. E hármas erő közreműködésével jött létre évek során számtalan szobrászi értékű kerámiája, maszkja, állatplasztikája. Anyaga a mázas samott, majolika, terrakotta, az ősi technikákat saját kísérleteivel bővíti.

Minden műve új változat, nem tűri a szokványt. ,,Fésülködő asszony"-ának szögletes harmóniája a kubizmus tanulságait használja fel — ,,Olvasó"-jában hasonló tömörítéssel érvel, mely magabiztos, tiszta, végérvényes formát eredményez. Ez az összefoglalójelleg egyedi általánosítás, mindig és minden alakzatban szobrászi közmondást közelít. Ilyen szentencia akárhány tála, padlóvázája, kedves állatszobrai közül a ,,Boci" és a ,,Csikó". Remek megfigyelés és a kivitelezés biztonsága ötvöződik az ,,Anyaság"-ban is, ahol a formai együtthatók egységes szobrászi hangsorban helyezkednek el a térben. Enyhe rejtvényjelleg jellemzi ,,Furulyás"-át is a csuklyás, áttört mértani formában. A kúpból eszmélésünk nyomán megszületik az ember csöndes zenéjével, — s hogy küzdelemmel vívtuk ki a forma eszmerejtő lényegét, — az külön boldogít. Elvonatkoztatásai követhetők, mert szigorú mérlegelés, anyagbiztonság, formaérzék építi. Ebből a szempontból is kiemelkedő alkotása a ,,Család". A harmonikusan összetett szerkesztés ritmusa szimmetrián és irányellentéteken alapul, áttekinthető a szoboregyüttes függőleges, vízszintes, átlós rendje, mely a létezés alapegységének ábrázolja a családot. Ez a művészi magatartás humánus világszemléleten nyugszik, — csatlakozik formáinak csöndes magabiztosságához.

Molnár Elek Nagykőrös szülötte, ma is ott él és dolgozik nem szűnő hivatásérzettel, megszállott szorgalommal. Ő mindig elfogadta a társadalom megrendeléseit. Eddig e megrendelés segédszolgálatot kért tőle szép és harmonikus épülethomlokzatok formájában, most mesterművekre szólítja fel. Nincs zavarban, mert életének szigorú fegyelmezettségével erre is felkészült elmúlt évtizedek második műszakjában. Molnár Elek hatvanéves. Napjainkban ez a kor nem feltétlenül az öregség kezdete, hanem elnapolódott álmok művekké gyorsuló nyitánya.

LOSONCI MIKLÓS

SAJTOFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748, 340-726

1977

FORRÁS 6

Molnár Ilik

A FORRÁS Ú

Az 1976. évi 5000 Ft-os Forrás nívódíjat a Duna—Tisza Közi Írócsoport titkára (Zám T folyóiratban közreadott verseiért, műfordítá tanulmányaiért, interjúiért, kritikai írásaiér díj átadására 1977. március 8-án került sor. Nívódíjas munkatársaink önvallomását ez alkalomból közöljük:

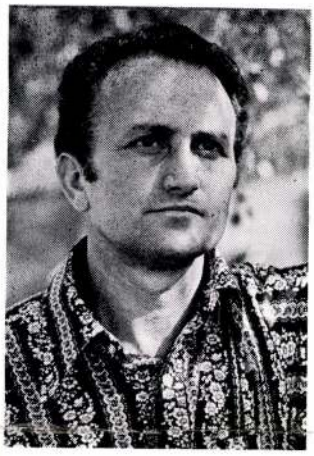

Legalább három éve dolgozom a VERES PÉTER-ÉNEKEK című verseskönyvön. Ebből már sok megjelent. Jelenleg — úgy érzem — a kötet utolsó húsz—harminc versénél tartok. Azért mondom, hogy úgy érzem, mert az egész könyvet egy számomra homályos indíték íratja velem. Tehát nem tudhatom, hogyha a most készülőfélben levő húsz—harminc ének meglesz, már tudni fogom, mi az, ami engem Veres Péterben izgat, vagyis ilyen erővel hozzákapcsol. A versek nagyrésze megkezdett állapotban van. Időnként sikerül egyet-egyet befejeznem. Van, amikor éjszaka döbbenek rá, hogy valami még kimaradt abból a mondanivalóból, melynek teljesnek kell lennie. Úgy érzem: csak azért érdemes esetleg száz éneket is megírnom, hogy akkor mindaz, amit számunkra Veres Péter tettei, magatartása, gondolkodásmódja és irodalmi művei jelentenek és mondanak, a maga kikerülhetetlen súlyával és gazdagságával sugározzon ebből a könyvből.

Mostanában gyakran félek attól, hogy képtelen leszek, képtelen vagyok ezt a ciklust befejezni.

Ha mégis elkészülnék vele, szeretnék Adyról írni hosszabb tanulmányt. Gyerekkori, Horthy-időkbeli állapotaimból kellene elindulnom, hogy elmondhassam, milyen megvilágosodást okozott Ady költészete azok között a számomra még csak idegrendszerileg, ösztönösen sejtett ellentmondások között. Ezek az alapvető ellentmondások nem szűntek meg azóta sem az életemben.

Még távolabbi tervem egy vallomás-szerű, esszészerű könyvet írni szerelmeimről, két házasságomról, nők—férfiak kapcsolatáról, a gyerekekről. De hát erről még csak tünődni merek, azt is csak néha-néha.

Tamai József

Életem, sorsom Kecskeméthez köt. Évtizedek óta itt élek és dolgozom. A híres Ókollégium mellett lakom családommal egy régi ház első emeletén. Többezer könyv és néhány kép néz rám a falakról.

A pesti főiskolán, majd az egyetemen tanultam. Magyar—történelem szakos tanár lettem. Szeretettel őrzöm Benedek Marcell professzor útmutatását az olvasni tanításról és Szathmári István nyelvtudós munkámat segítő jószándékát.

Tanár vagyok. És szerkesztő. Gyerekkorom óta a magyar nyelv és irodalom szerelmese. Óráimon szívesen beszélek Aranyról és Babitsról, az irodalmi esteken pedig író-barátaimról. Vonz az irodalomóra „üvegharangja", mint Németh László nevezte. Pedagógiai cikkeket és irodalomtankönyvet írtam. Boldogan vettem és veszek részt kezdettől fogva a Forrás szerkesztői munkájában, hisz öröm volt elsők közt olvasni egy Sütő András-írást és a felfedezés jóérzésével Balázs József Koportos c. regényét.

„Az a tény, hogy anyanyelvem magyar, és magyarul beszélek, gondolkozom, írok, életem legnagyobb eseménye, melyhez nincs fogható", vallom Kosztolányival együtt. Vonz a magyar nyelvészet: két könyvem jelent meg, az egyik stilisztikai munka, a másik a nominális stílusról szól. Számos kisebb cikkem, tanulmányom látott napvilágot. Illyés Gyula és Németh László foglalkoztatott legtöbbször. Újabban az interjú műfaja vonz.

Mit szeretnék? Élni, nevelni gyerekeimet, tanítani a fiatalokat, jó kéziratokat olvasni a szerkesztőségben, barátaimat megőrizni, írni. S Babitscsal szólva: „Többet, örökké többet, amíg élünk!"

Fodor Ludwig

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 JUL 29

SZABAD FÖLD
Budapest

Molnár Eszter festőművésznő.

1021

Molnár Eszter rajza

Nő, anya és festőművész — egy személyben

Molnár Eszter festőművész eddigi „főművei": két aranyos gyermek. A Képzőművészeti Főiskola elvégzése után, 1969-ben jött Jancsika, majd egy évre rá Andris. A festőművész évekig pelenkamosással volt elfoglalva, de ő örömmel vállalta a családalapítással járó gondokat. Emellett, természetesen, festésre alig volt ideje! Főleg nyáron vette elő az ecsetet, a pasztellkrétát, s nyaralás alatt, amíg a nagymama vigyázott a gyermekekre — addig alkothatott. Így is hányszor, de hányszor kellett abbahagynia munkáját, hogy lekönyörögje a diófa tetejéről a kis Jancsit. Még ilyen körülmények között is sikerült az utóbbi években annyit festenie, hogy kiállításokon mutatkozhatott be műveivel. Előbb Tokajban, majd ez év nyarán lakóhelyén, Székesfehérvárott, a Városi Ifjúsági Klubban rendezett tárlatot szép sikerrel. Képei jó részét Balatonszepezden festette, ehhez a tájhoz kötődik az a képi világ, amelyet műveiben örökített meg. A táj, az itt élő emberek, a diófák árnyékában meghúzódó présházak, a szőlőföldek szépségét fedezte fel alkotásaiban, s mindezeknek szeretete tükröződik képein. Mert a festő önmagáról is vall műveiben; nyomon követhető rajtuk az az önmaga vállalta elkötelezettség, amelylyel azonosult azzal a világgal, amelyet megörökít.

Eddigi szép eredményei alapján tehetsége tovább kibontakoztatásához államunk is segítséget nyújt Molnár Eszternek. Az idén Derkovits-ösztöndíjjal jutalmazták és három éven át részesül anyagi támogatásban. Közben évről évre alkotásaival kell bizonyítania, hogy méltó erre a társadalmi elismerésre és az éveket művészi felkészültségének gyarapítására használja fel.

— Mit jelent számára ez az ösztöndíj? — erről kérdeztük a fiatal festőművészt.

— Az ösztöndíj mindenképpen nagy segítség nekem. Elsősorban anyagi biztonság. Ez számomra kellemes és megnyugtató. Ha az ember nő, anya és festő egy személyben, mint én, akkor a közérzet mellé elsőnek az önbizalmat állítanám.

— Mostanában — folytatja — a teljes anyaságom következtében egy kissé kirekesztődtem a külvilágból, ezért a festésre jutó kis időmet igyekeztem hasznosan beosztani. Ez valahogy nem volt egészen tudatos bennem, csak az idő sürgetése és az élmények sokasága késztetett gyors munkára. Így aztán, ha képet festettem, bele kellett adnom minden erőmet. Ehhez nagyon megfelelt a pasztell, az előre elkészített sok-sok színével és egyszerű kezelésmódjával. Nos, az ösztöndíj így aztán nekem a külvilág, sőt a hozzáértő külvilág elismerését jelentette arról, amit talán nem is tudatosan, hanem csak inkább úgy „vakon" hoztam létre.

— Egyéb „hivatásaim" mellett ritkán gondolok ösztöndíjas mivoltomra. Helyette inkább élményt gyűjtök, mondjuk éppen akkor, amikor bevásárolok és az utcán bámészkodom, vagy terveket halmozok egymásra arról, hogy mit is akarok csinálni.

„Az ösztöndíj mindenképpen biztosít számomra egy kis lazítást, és lehetővé teszi, hogy bizonyos távlatból tekintsem át azt, amit eddig csináltam. Ez mindenképpen hozzásegít ahhoz, hogy a közvetlen élményekből bennem már felhalmozódott motívumvilágot összeállítsam, összerázzam, mint ahogy a vásárokban vagy a búcsúkban a kis benézőjáték sok kis színes prizmája a forgatástól egyszer csak összeáll és létrejön a motívumok halmazából a kép, ami már törvényszerűségeiben összefüggő, szabályos, szemet gyönyörködtető és szép. Tervem most, a bennem élő táj motívumvilágát összekapcsolni a benne élő emberével. E két fő motívum a táj és az ember örök kapcsolatát különleges viszonylatait kifejezni úgy, ahogy ez nekem a legjobban sikerülhet. A pasztellt ezután is az élményt közvetlenül rögzítő, gyors eszközként szeretném használni. Ezek mellett pedig nagyobb olajképeket is szeretnék festeni. Ehhez most az anyagi segítséget is megkaptam. Nagyon sokat kell még rajzolnom, mintáznom, és szeretnék követ is faragni. — Úgy gondolom — fejezi be —, ennél többet talán sem szeretni, sem akarni nem lehet egyszerre.

Mindezekhez mit tehet még hozzá a tudósító? Legfeljebb jókívánságait, hogy a fiatal művész terveiből minél többet valósítson meg.

Kőműves Gyula

Színház — a tizedik sorból

Az utóbbi években világszerte egyre népszerűbbek a szabadtéri színházak. Így van ez hazánkban is. Ezek az alkalmi színházak, sajnos, rövid életűek, hiszen nagyban függnek az időjárástól. Éppen ezért mindent megtesznek, hogy felhívják magukra a nagyközönség figyelmét: nemcsak a műsorválogatással édesgetik magukhoz az embereket, hanem vonzó külsőségekkel is kellemes órákat kívánnak szerezni.

Csak példaként említem, hogy a Sopron közelében lévő Fertőrákoson, egy barlang mélyén, Gyulán egy középkori vár udvarán, Szentendrén a városka barokkos hangulatú főterén, Budapesten — egyebek között — a Margitsziget díszletnek is beillő tölgyfáinak szomszédságában, Szegeden a monumentális dóm előterében tartják meg, legtöbbször a kőszínházakénál jóval nagyobb nézőtéren és színpadon az előadásokat. Szegeden valóságos színházi népstadion várja a környező falvakból érkező embereket s egy falunyi — hatezer főt befogadó tribünsor ad helyet a szabadtéri előadások nézőinek.

■

A magyar nyári színházak közül talán a legkülönlegesebb a fertőrákosi barlangszínház, amely idén a negyedik évadját kezdte el. Jelentősége azért is nagy, mert mindössze 70 kilométernyire van Bécstől, s a szomszédos Ausztriából éppen ezért több százan is érkeznek ebbe a különleges színházterembe az előadások megtekintésére. Ez a színház két évtizede még kőfejtő volt, kiváló minőségű mészkövet bányásztak itt (ebből építették Sopron és Bécs házainak jó részét). A nézőtér lenyűgöző, szinte eltörpül benne az ember: hatalmas, 30—50 méter magas és öt-tíz méter széles mészkőoszlopok tartják a barlang mennyezetét, 750 széket helyeztek el benne. Ebben az évadban már a szeles, hidegre forduló időjárástól sem kell tartani (a nyitott barlangbejáraton könnyedén bezúdul a szél), mert Sopron város gondos vezetői, a Soproni Ünnepi Hetek vezetői, szervezői, ha szükséges, meleg levegőt fújtatnak a nézőtérre. Így történt ez július közepének forró estéin is, amikor odakint 25 fok meleg volt, mégis fűtöttek, mert a mélyben lévő hatalmas kőfalak csak úgy árasztották a hideget. A barlangszínház akusztikája egyenesen páratlan, a legkiválóbb színházakéval vetekszik: nincs olyan távoli ülőhely, ahol ne lehetne meghallani akár még az elsuttogott szót is. A színészek is csak dicsérettel beszélnek a színházról, ahol hideg-melegvizes öltözők, nagy — díszletek számára megfelelő — helyiségek vannak. Bár ebben a sajátos adottságú színházban alig van szükség díszletre: díszlet maga a barlang, amelynek több millió éves, még a tengeri lerakódások emlékét őrző mészkőfalai kifejezőbbek bármiféle festett színpadi vászonnál.

Ebben a sajátos atmoszférában a barlangszínházi előadásokat rendező győri Kisfaludy Színház — igen stílusosan — fennállása óta, négy éve, csak görög tragédiákat játszik. Valóban ezek a klasszikus művek illenek legjobban ebbe a környezetbe, s az osztrák közönséggel együtt a magyar nézők is maradandó emlékeket visznek haza magukkal.

■

Idén először Euripidész két tragédiáját, az Elektrát és az Oresztészt adták elő — egy műsorban, Devecseri Gábor művészi fordításában és Szilágyi Albert elmélyült rendezésében. Másodszor — és ez volt az iga-

Barátaim, a maszájok

Ignácz Ferenc afrikai útinaplója (1.)

NEM SZENZÁCIÓBAN bővelkedő idegfeszítő vadászkalandról, és exotikus afrikai törzsek életéről kívánok beszámolót adni, csupán szerény élményeim alapján szeretném az olvasó elé tárni Afrikát, ahol annyi megpróbáltatáson mentem keresztül.

Az afrikai vadászat, a safari, ma is éppoly veszélyes, mint régen, ha nem veszélyesebb. Mert a megfogyatkozott állatvilág már ismeri az ember közelségével járó veszélyt és idejekorán elmenekülhet. De ismeri a támadás és a bosszú fortélyát is.

Sok veszélyt rejt az őserdők sűrűje, a szavanna bozótja, millió bogarával, kígyóival és perzselő nap bágyasztó sugaraival.

Hiába élünk az automatafegyverek korszakában, a vadászetika ezek használatát tiltja. Hiába volt erős terepjáró autónk, a vadak megközelítését, vadászatát csak gyalog végezhettük. Hiába vittem vegyiparunk legjobb szúnyog- és rovarírtó szereit, a tűző nap hatástalanította az arcra kent védőréteget, az izzadtság percek alatt lemosta.

Hogy aztán az ember ne maradjon szégyenben a bennszülöttek előtt, hát nem különcködhet, velük együtt kell tűrni a trópus minden áldását, velük kell fogyasztani szokatlan ételeiket és italaikat.

KELET-AFRIKÁBAN, pontosabban meghatározva Tanzániában és Kenyában élnek a maszájok. Lélekszámuk nem nagy, alig vannak 250 e viszont annál nagyobb: ők legharciasabb törzse, amit zadokon keresztül tapa szomszédos népek, hiszen elviselniük, hogy a maszá megtámadják, leányaikat é elrabolják. Ennek a háb szonyszerzésnek a követ maszájok elfeketedése, p Nílus vidékéről származn rokonságuk ma már csak tiságukból és bátorságukb bőrük színe már éppen mint a szomszédos néger

Harciasságuk ma már n dos törzsek megtámadásáv sában mutatkozik meg, h hogy ők a legjobb kirongo nyomozók. Sértésnek vesz négernek nevezi őket. Rá vetkezménye, hogy a szo törzseket lenézik.

FÉRFIAIK a többi négr térően vállasak, magasak Hajukat sok apró fonatt Ezek az apró fonatok külön gyel és kagylóval vannak tözetük egyszerű színes vagy narancssárga, amit fé ve viselnek, a deréktájon tüskével összefogva. Sarujú zsiráf, esetleg elefántbőrből lyet antilopszíjjal kötnek f Foglalkozásuknak megfelel zetük: hosszú, lapos lánd

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 387-748, 340-726

DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP

1977 NOV 4

Molnár Eszter

1977. november 4., péntek

DUNAÚJ

MOLNÁR ESZTER: DÖNTŐ ROHAM

lemelt láb visszadobban,
r fonódik lány-derékre,
gul a kör egyre jobban,
száll a nóta, száll az égre.

rjongatnak, énekelnek,
gy mindenki hallja, nézze:
ncban egymásra így lelnek
nd együtt – egy ország népe.

ni másé, meg ne vessed!
Anyánk ezzel emelt ölbe –
a magadét szeressed,
stvér, gyere hát a körbe!

etünk az anyánk nyelve,
kóló meg napunk fénye,
lót járva, énekelve
tovább népünk reménye.

(A fordítást Grábitsné Marija Marjanovics nyersfordítása alapján Kemény Dezső készítette)

Nemzeti irodalmak a Szovjetunióban

A szovjet irodalom 76 egyenjogú nemzeti irodalomból tevődik össze, s gyakorlatilag bármelyikben megjelenhetnek és meg is jelennek nagy írók.

A különböző nemzetiségű, köztük a kis népek írói az országhatáron túl is népszerűvé váltak. A kirgiz Csingiz Ajtmatov műveit például — a külföldi kiadásokat is számítva — 50 nyelven 130-szor adták ki, 6 millió példányban. Egy másik kis létszámú nép képviselőjének, az avar Raszul Gamzatovnak a könyveit 22 nyelven 110 alkalommal jelentették meg, 52 millió példányban.

A nemzeti irodalomnak egységét nem valakik jóindulatú óhaja teremtette meg, hanem a világnézet, az eszmények, a célok és a feladatok közössége. Ezért jeltartalommal jelentkezik, mint korábban. A nyugatnémet Osteurope című folyóirat például most az orosz kultúráért kezd „aggódni". Arról írt a folyóirat, hogy a Szovjetunió távoli nemzetiségi területein az utóbbi időkben olyan sajátos szellemi élet bontakozott ki, hogy az már az ősi orosz kultúrát és irodalmat is elnyeléssel fenyegeti.

Úgy hiszem, hogy legalábbis naív ez az „aggodalom", amelyet a világban régóta tekintélyes rangot kivívó nagy orosz irodalom iránt hangoztatnak. Telve van ez az irodalom életerővel, s állandóan fejlődik. Útját megújulását olyan sajátos arculatú tehetségek fémjelzik, mint Vaszilij Suksin, Valentyin Raszputyin, Pjotr Proszkurin.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

1978 NOV 19

Molnár Eszter

8/1 HÍRLAP

1021

Molnár Eszter: Anyám

Szuhodolszkaja bányában szerzett élményeinket, az ott megismert embereket nem lehet elfelejteni. Nyikolaj Grigorjevics Ivascsenko, Petrov Rimitrij Sztepan elvtársak, a Szocialista Munka Hősei olyan új termelési mozgalmak elindítói és élen-

és eredményei, a szocialista országok erős szálakkal kötődő szövetsége, gazdasági, politikai, katonai ereje, a leninizmus eszme, ideológiánk közössége és igazsága, az internacionalizmus az az erő, mely ma minden ellenségünket féken tart, visszarettent min-

den próbálkozástól, mely a

Molnár Eszter *festőművész*

1942-ben született Budapesten. A Képzőművészeti Főiskolán 1962–68 között Bernáth Aurél volt a mestere. 1964 óta kiállító művész. 1973-ban Derkovits-ösztöndíjat kapott. Önálló kiállításai: Tokaj, 1971; Székesfehérvár, 1973 és 1976; Velencei Galéria, 1978.

Molnár Eszter: Hazafelé, vegyes technika, 80x100 cm, 1977

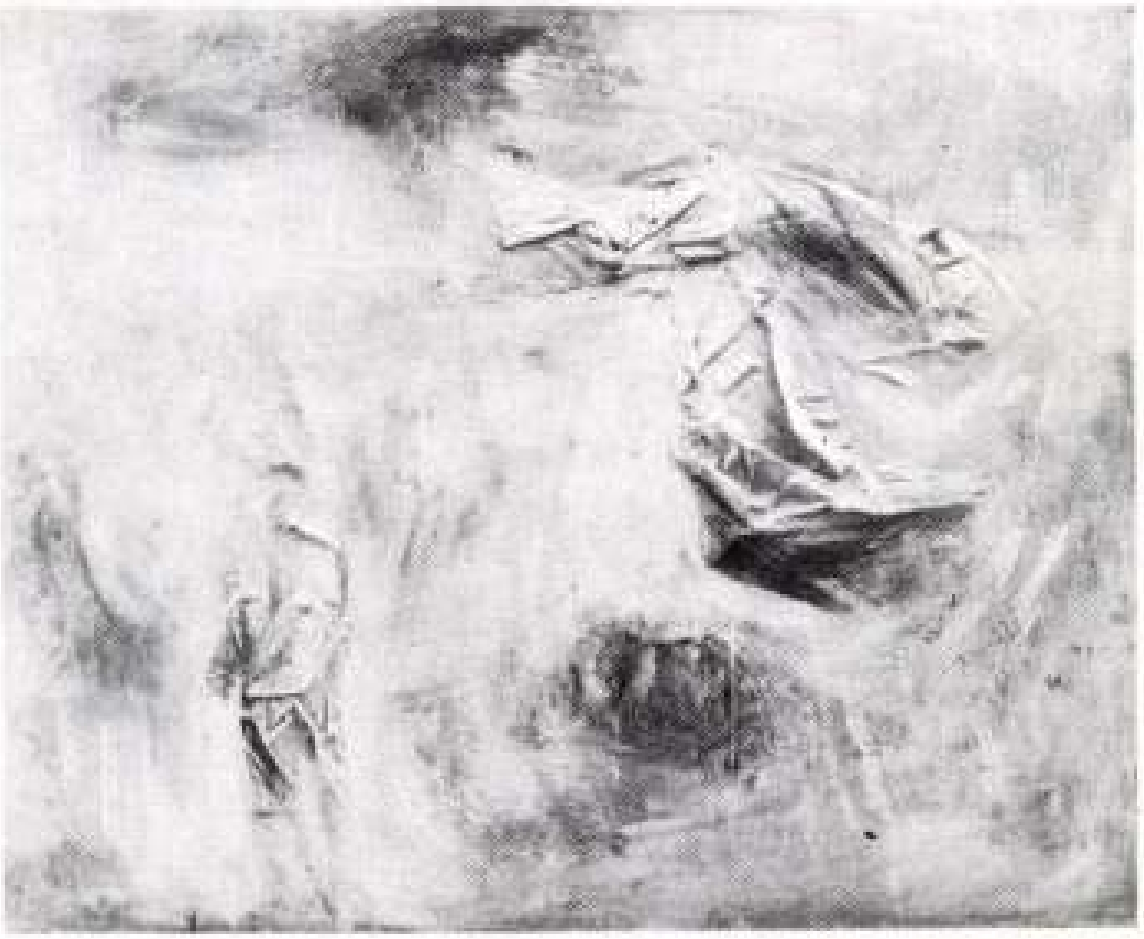

Tolcsva, Erdőbénye, Szegiláng, Bodrogkeresztúr, Tokaj, Tarcal, Mád, Szerencs, Tállya, Abaújszántó, Abaújvár, Méra, Vizsoly, Vilmány, Zsujta, Gönc, Göncruszka, Szin, Szinpetri, Miskolc, Gesztely egykori zsidó temetőiben. Abaújszántón a zsidók már 1756-ban hitközösséget alkottak, volt templomuk és temetőjük. Sárospatakon 1780-ban, Sátoraljaújhelyen 1778-ban, Szendrőn 1776-ban alakultak hitközösségek és a hozzájuk tartozó temetők.

Lázár István e vidékről írott szociográfiájában (*Kiált Patak vára,* Bp., 1974, a Magyarország felfedezése című sorozatban) említést tesz a római korban és a népvándorlás idején e területen élt zsidókról, majd három bevándorlási hullámról ír, a magyarországi

MOLNÁR ELEK

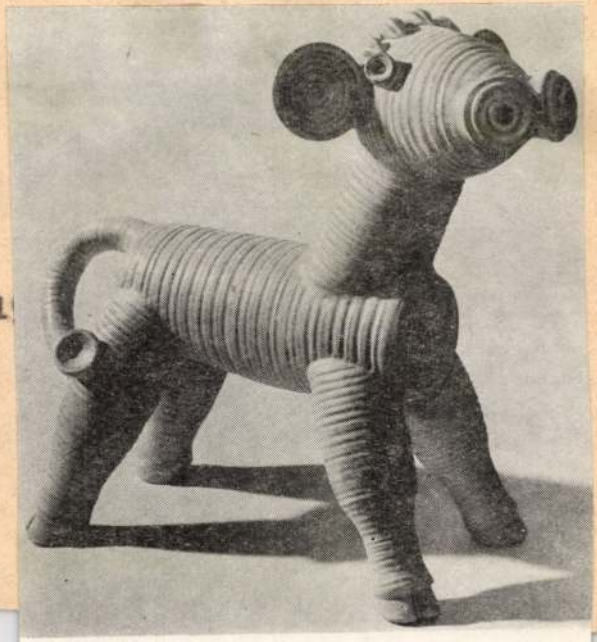

FORRÁS 1

Molnár Elek 1

MOLNÁR ELEK MŰVÉSZETÉNEK TÖRVÉNYEI

Ipari szobrászból vált művésszé Molnár Elek, pontosabban mindkét közegben párhuzamosan tevékenykedett a kor parancsára és belső indítékaiból. Hallatlan energia él benne; energia, tudás, ízlés. E hármas erő közreműködésével jött létre évek során számtalan szobrászi értékű kerámiája, maszkja, állatplasztikája. Anyaga a mázas samott, majolika, terrakotta, az ősi technikákat saját kísérleteivel bővíti.

Forrás 1977/5-6 /77

Losonci Miklós:Molnár művészetének törvényei

Molnár Elek 2

Minden műve új változat, nem türi a szokványt. ,,Fésülködő asszony"-ának szögletes harmóniája a kubizmus tanulságait használja fel — ,,Olvasó"-jában hasonló tömörítéssel érvel, mely magabiztos, tiszta, végérvényes formát eredményez. Ez az összefoglaló-jelleg egyedi általánosítás, mindig és minden alakzatban szobrászi közmondást közelít. Ilyen szentencia akárhány tála, padlóvázája, kedves állatszobrai közül a ,,Boci" és a ,,Csikó". Remek megfigyelés és a kivitelezés biztonsága ötvöződik az ,,Anyaság"-ban is, ahol a formai együtthatók egységes szobrászi hangsorban helyezkednek el a térben. Enyhe rejtvényjelleg jellemzi ,,Furulyás"-át is a csuklyás, áttört mértani formában. A kúpból eszmélésünk nyomán megszületik az ember csöndes zenéjével, — s hogy küzdelemmel vívtuk ki a forma eszmerejtő lényegét, — az külön boldogít. Elvonatkoztatásai követhetők, mert szigorú mérlegelés, anyagbiztonság, formaérzék építi. Ebből a szempontból is kiemelkedő alkotása a ,,Család". A harmonikusan összetett szerkesztés ritmusa szimmetrián és irányellentéteken alapul, áttekinthető a szoboregyüttes függőleges, vízszintes, átlós rendje, mely a létezés alapegységének ábrázolja a családot. Ez a művészi magatartás humánus világszemléleten nyugszik, — csatlakozik formáinak csöndes magabiztosságához.

Molnár Elek 3

Molnár Elek Nagykőrös szülötte, ma is ott él és dolgozik nem szűnő hivatásérzettel, megszállott szorgalommal. Ő mindig elfogadta a társadalom megrendeléseit. Eddig e megrendelé segédszolgálatot kért tőle szép és harmonikus épülethomlokzatok formájában, most mesterművekre szólítja fel. Nincs zavarban, mert életének szigorú fegyelmezettségével erre is felkészült elmúlt évtizedek második műszakjában. Molnár Elek hatvanéves. Napjainkban ez a kor nem feltétlenül az öregség kezdete, hanem elnapolódott álmok művekké gyorsuló nyitánya.

Forrás 1977/5-6 /77

Losonci Miklós:Molnár művészetének törvényei

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Molnár Eszter
Szabad Föld
1966 NOV 13

1021

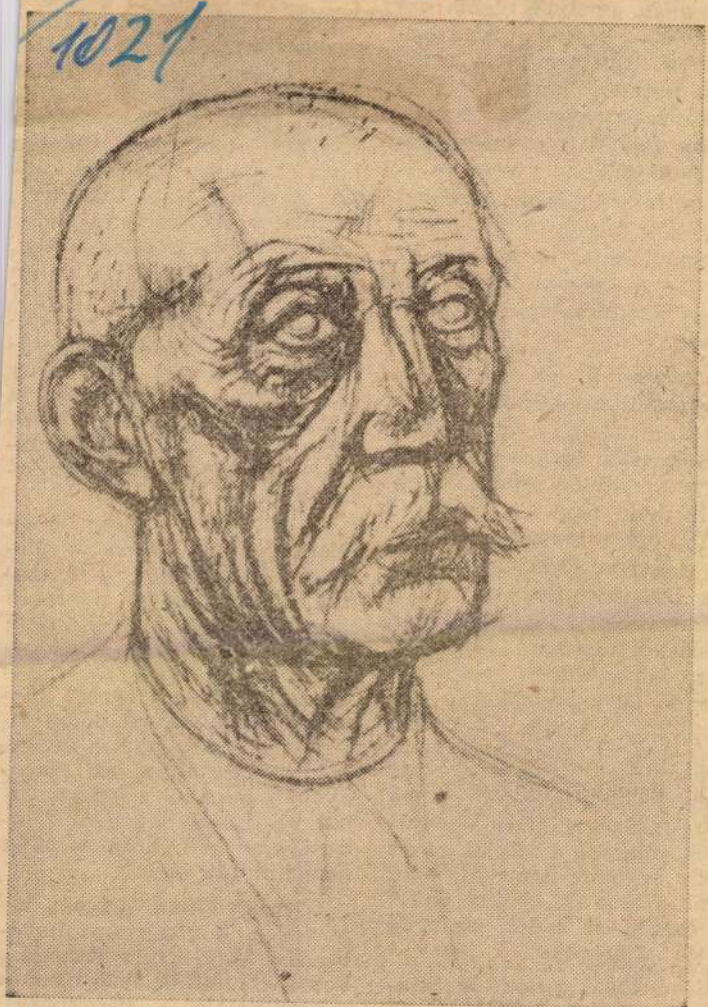

(Molnár Eszter rajza)

gálnak. A Växjö
egyesülés, amelybe
letartozik immár
dersson saját erde
csak termeli, han
dolgozza az egyesü
ben a fát. Van cellulózegyára, papírgyára, farostlemezgyára, mindegyikben tervgazdálkodás folyik, milliárdokat ruháztak be az utóbbi pár év alatt, s a vezetők azt mondják, fellendülés van a termelésben.

Lombjuktól és kérgüktől megfosztottan szépek ezek a fák deszkaként, vagy forró prések alatt fényes lemezekké préselten is. Földrészeken át hirdeti őket a márka: *SIAB*, ezt a kis várost, Växjőt, a fenyveserdők tették, teszik híressé. Svédországban ez idő szerint 22 millió hektár erdőkincs található. Ennek 18 százaléka az államé, s a fennmaradó 82 százalékból a negyedrész, 5—10 hektáros nagyságú, magántulajdon. Szövetkezeti jellegű egyesülések jelentik zömmel az erdészetet és a faipart, egyesülések, amilyen a växjői is. Az állam egyelőre nem vesz több erdőt. Nincs aki eladná. Őrzik az öregek az erdőt, az erdő tartja az öregeket.

Köröskörül a hódítók zajával zúgnak és falnak a gépek. Lassan fogy az erdő, de mindent megtesznek, hogy ez

nagyobb részüket sohasem látta. Levelek tucatjait kapják, s ahány levelet kapnak, annyiszor döbbennek rá, hogy az otthoniakat nem az életük, sorsuk alakulása érdekli, hanem különböző kérésekkel fordulnak hozzájuk. A legtöbb levél különböző felsorolásokat tartalmaz arról, hogy mit küldjenek. Legutóbb a fiatalember egyik távoli rokona, távoli sógorának a felesége egy bizonyos rúzsfajtából kért.

— Nevezzük úgy, hogy Dior X a négyzeten — mesélte a fiatalember. — A számot, amit a hölgy pontosan megírt, elfelejtettem. Kérdem a feleségemet, tud-e erről valamit, azt mondta, ezt a készítményt nem is ismeri, biztosan valami drága dolog lehet. Úgylátszik, otthon azt hiszik, hogy nálunk az asszonyok mindenből a legdrágábbat veszik. Ez tévedés. Mondani sem kell, hogy a rúzst nem küldtük el.

... Szégyelltem magam ismeretlen honfitársam nevében is. Miféle fura megalázkodás ez? Miféle ízléstelen és szégyellnivaló bárgyúság? Nem ilyennek ismerem a fajtámat.

Molnár Eszter

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP
Székesfehérvár

1971 JUL 19

Kiállítás

A Velencei Nyár '71 keretében július 13-án kiállítást nyitnak Velencén, a klubkönyvtárban. Molnár Eszter festő- és Meszlényi János szobrászművészek kiállításán Újházi Péter mondja a megnyitót. A megnyitásra este 6 órakor kerül sor.

pályakezdő
társával együtt éppen a napokban kapta meg a Szín-

Molnár Eszter
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1969 AUG 20
FEJÉR MEGYEI HÍRLAP
Székesfehérvár

1021

Molnár Eszter: **ÖREGASSZONY**

Két évtized

(Folytatás a 7. oldalról)

nem mutatja fel az összes várt eredményt, s ha a kifejlődés szakaszában is akad majd újra és újra igazítani való.

A munkás-paraszt szövetség erősítése nem új feladat. A szocialista nemzeti egység keretéül szolgáló népfrontmozgalomnak azonban újszerűen kell megfogalmaznia tennivalóit, s ezeknek korszerűen kell megfelelnie. A helyes feleleteket szülő módszerek csak akkor lelhetőek meg, ha alaposan tanulmányozzuk és figyelembe vesszük a társadalom szerkezetében végbemenő változásokat, különösen a munkásosztály és a parasztság körében tapasztalható történelmi fejlődést. Augusztus 20-a ünnepkörében — az Alkotmányban rögzített munkás-paraszt szövetségnek is ünnepe ez — feltétlenül gondolnunk kell ezekre a tennivalókra.

Munkások, parasztok, értelmiségiek egyaránt tapasztalják: hasznos és érdemes a népfrontban tevékenykedni, mert ott párttagok és pártonkívüliek, hívők, és materialisták gondjaikról, problémáikról, a szűkebb pátria és a tágabb haza dolgairól közéleti vezetők jelenlétében cselekvést vállalva, cselekvést remélve nyílatkozhatnak meg. Alkalmuk nyílik arra, hogy eszmét cseréljenek szövetségük lényegéről, az elvi tartalomról és célokról épp úgy, mint a mindennapok gyakorlatának sikereiről és kudarcairól; tájékozódhatnak és tájékoztathatnak, haszonnal szólhatnak bele a szűkebb és a nagyobb közösség dolgaiba egyaránt.

Szép hagyomány, hogy augusztus 20-a körül, vagy éppen azon a napon országszerte találkoznak az üzemek és a termelőszövetkezetek tagjai vezetői, munkások és parasztok, akiket az osztályszövetség szétszakíthatatlan szálain kívül, a családi, rokoni kapcsolatok is összefűznek. Megbeszélni való az idei augusztus 20-án is bőven akad, sok örülni valóval, nem kevés gonddal. Elgondolkodunk és elbeszélgetünk a múlt és méginkább a jövő hétköznapjairól, a hétköznapokról, amelyeknek különféle és mégis egy célú munkája újabb ünnepekhez vezet.

Juhász Róbert

Repülőgépről sz

Szibéria vadászgazdaságai, hatalmas erdőségei felett rendszeresen átrepülnek a különrepülőgépek, amelyekben vadászok, vadászati szakírók és kerületi felügyelők ülnek. Repülésük célja: az erdei lakók életének tanulmányozása, a jávorszarvasok, a szibériai őzek s más állatok, illetve madarak pontos nyilvántartása.

Különösen nagy gonddal tanulmányozzák az úgynevezett „nyugalmi övezeteket", ahol szénával ellátott etetők vannak. Ezek a helyek természetes takarmánybázissá váltak és gondosan óvják.

A vadászok megelégedéssel állapítják meg, hogy rendszeresen gyarapszik a jávorszarvas állomány és meghonosodik a szomszédos erdőségekben is. Emelkedett a nyirfajdkakasok, a süketfajdok és más erdei és mocsári madarak száma.

A ragadozók, különösen a farkasok számát a területi vadászati szakemberek nagyon pontosan ismerik. A cseljabinszki területen pl. olyan kevés a farkas, hogy egyáltalán nem okoznak károkat. A vadászoknak azt ajánlották, hogy egyelőre ne bántsák őket.

E vadászrepülésnek még egy célja van: szemléltető oktatássá válik a fiatal vadászok és vadászati szakírók számára, akiknek átadják tapasztalatukat idősebb társaik.

KULLANCS

Könyökölök az asztalon, magam elé tartom az órás csuklómat, s figyelem a sör habját. Amikor hozta a pincér, két centiméteres volt a hab, le is folyt a pohár oldalán, most, harminckét másodperccel utóbb egy centiméteresre töppedt és mintha egy kicsit tompult volna a fehérsége. Érdekes — elmélkedem és hallom a méhek dolgos döngését a kibomlott japán akácon, virág is van már itt az asztalon, lerázza a szél ami befut ide olykor a kerthelyiségbe, csinál egy kis ramazurit a fákon, és elmegy tovább legénykedni. Érdekes ez a hab — gondolom. Millió kis gázbuborékot pöffentett ide a pohárba a csap, aztán szétpukkannak: vége. Nagyon érdekes.

Ebben a pillanatban rámköszön egy mély, fátyolos hang a hátam mögül.

— Jó napot — riadok fel az elmélkedésből, amely a sör habjának keletkezése, összeomlása nyomán már-már valami emberi, társadalmi hasonlóságokat támasztott föl a képzeletemben.

És a bal oldalamnál megáll az ember, aki rámköszönt.

— Szabad? — hajol meg felém, toprongyos, borostás, svájcisapkás, ötvenes figura.

— Miért? — nézek körül meglepetten — Van itt akár tíz üres asztal.

— Elnézést — hajol meg ismételten — Csak a társaság végett kéremszépen. Mármint azért, mert nem jó egyedül, tetszik tudni.

— Tessék — mondom és egy pillanatra megfordul bennem, hogy felállok, fofom a sörömet, átmegyek másik asztalhoz.

De maradok. Ösztönös védekezés, elzárkózás, hogy öt centivel közelebb húzom magamhoz a poharat, melyen alig két milliméteres már a hab.

Az ember kiemeli a bal oldali széket, de mielőtt leülne, harmadszor is meghajol.

— Kirgiz, ha meg tetszik engedni...

cigarettát, maga elé teszi az asztalra, tüzet gyújt gyorsan, védi a lángot a begörbített bal markával és odatartja elém. Remeg a keze. Koszos a keze. Vékony, csontos és szőrös a keze — állapítom meg.

— Persze — mondja, amint ő is rágyújtott — nekem ez olykor tetszik is, hogy haveri körben Kirgíznek neveznek. Kirgíz így, Kirgíz úgy. Az ember röhög. Fő a jókedv. Eztán teszem magamat, hogy rosszul esik és ők jönnek, ne izélj, ne hülyéskedj, ez nem sértegetés, apafej. Hozzon a tisztelt vendégnek egy pohár sört. Már mint nekem. Fizetnek.

Az én sörömön már csak itt-ott úszik egy habtöredék, de nem nyulok hozzá, figyelem Kirgízt.

Megkérdem.

— Mi a maga foglalkozása?

— Ami tetszik — felel vigyorogva — Festő és mázoló, asztalos, lakatos, marós, csiszoló, parkettázó, ahogyan vesszük.

— És most szabadságon van?

— Á, — veti hátra a fejét — Jelenleg munkaviszonyon kívül. De amúgy világlátott ember vagyok. Voltam Csehszlovákiában, Franciaországban, Milánóban, ott például egy kétkerekű kocsit tologattam, de volt ajánlatom egy hajóra, féléves szerződéssel.

— És miből él? — támadom tovább.

— Hát ebből kéremszépen. Hogy Kirgíz vagyok. Hogy röhögnek rajtam. Tessék elhinni, borzasztómód befolyásolhatók az emberek. Én például — ezt önnek nyugodtan elmondom, nem ismerem, öntől nem is várok semmit— hát szóval az emberek nemcsak befolyásolhatók, hanem engednek egyeseket a bőrükön élni. Tetszett hallani a kullancsról? Na, ez az. Az ember ilyen-olyan pofát vág, azon röhögnek, sőt néha hagyom azt is, hogy holmi nyamvadékok mellbe vágjanak. Érezzék magukat nagynak. És ezért aztán fizetnek, mint a köles. Otthon persze — csak hálni járok haza — az, aszszony keres a srácokra. No, azért nem kell akármi roszszat gondolni, tudok én például olyan kullancsokat is, akik rendesen bent vannak, még talán a szerszámot is a kezükbe veszik, de tulajdonképpen a többiek bőrén élnek. Nem vicc, nekem elhiheti, szakértő vagyok. Muris megállapítások, mi?

— Ahogy vesszük — mondom tétovázva.

— Hogy-hogy ahogy vesszük! — tágul ki a szeme — Amikor én Milánóban éltem, én mondom önnek, fölkapaszkodhattam volna, de volt nekem egy kificamodott fullánkom, mindig pontosan tudtam, hová kell beleszúrni, honnan lehet legkönnyebben kiszívni a vért. Ez is tudomány, nemdebár?

— De milyen tudomány!? — háborodtam fel.

— Na ne tessék izgulni — fogja meg a karom — Tudomány, én mondom — Még csak annyit, hogy én tulajdonképpen kis kullancs vagyok. Mi az a pohár sör például, vagy egy fekete, pár cigaretta, néha egy rántott szelet, vagy halétel? Uram, én sajnos nem tudok nagyobb kullancs lenni. De vannak. Vagy nem hiszi? Tessék körülnézni. Pardon: fölmelegszik az igen tisztelt söre. Vagy nem megy így? Az más. Kirgiz megérti az embertársait. Ha szíves lenne hozzájárulni, mármint anyagi természetben... — és hátrafordult, meglátta a pincért az ajtóban — Főúr, drága! Legyen szíves... Tehát ennyiről van szó és megmondom igaz hitemre, hogy én aljas pimaszságnak tartanám, ha tegyük fel én adnám föl a rendelést.

A pincér odaért, tudomást se vett Kirgízről, felém hajolt, s én talán a tanulságos beszélgetés ellenszolgáltatásaként együgyű hangon szóltam.

— Hozzon kérem egy pohár sört ennek a ...kullancsnak...

Ormos Gerő

Molnár Eszter

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRADÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP
Székesfehérvár

1021

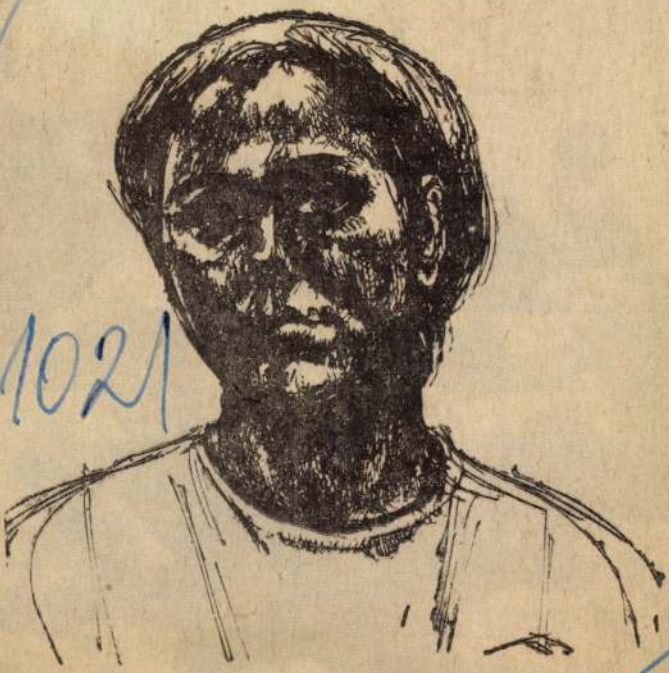

Molnár Eszter rajza

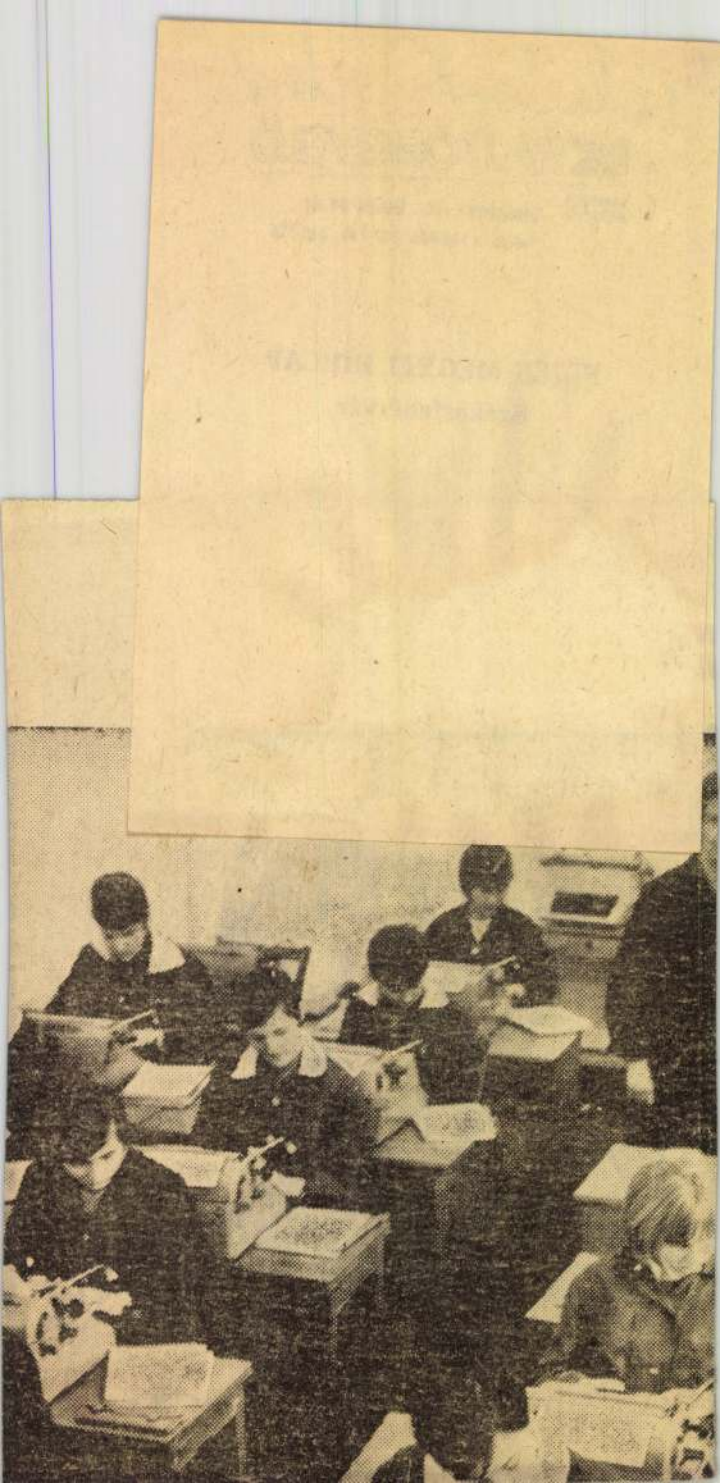

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRKÖZLŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP
Székesfehérvár

1021

Molnár Eszter

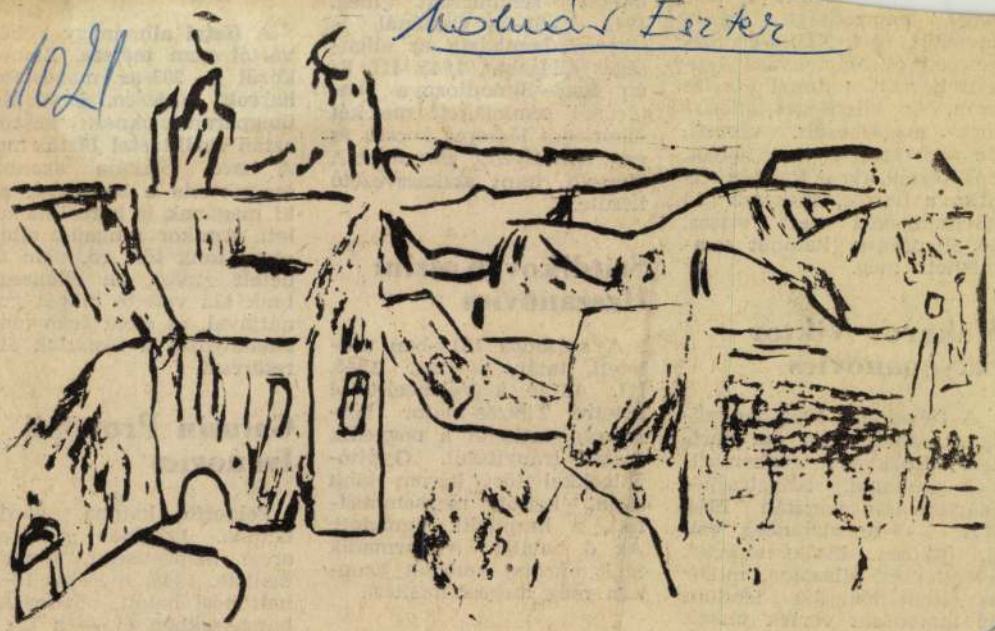

Molnár Eszter: HÁZAK

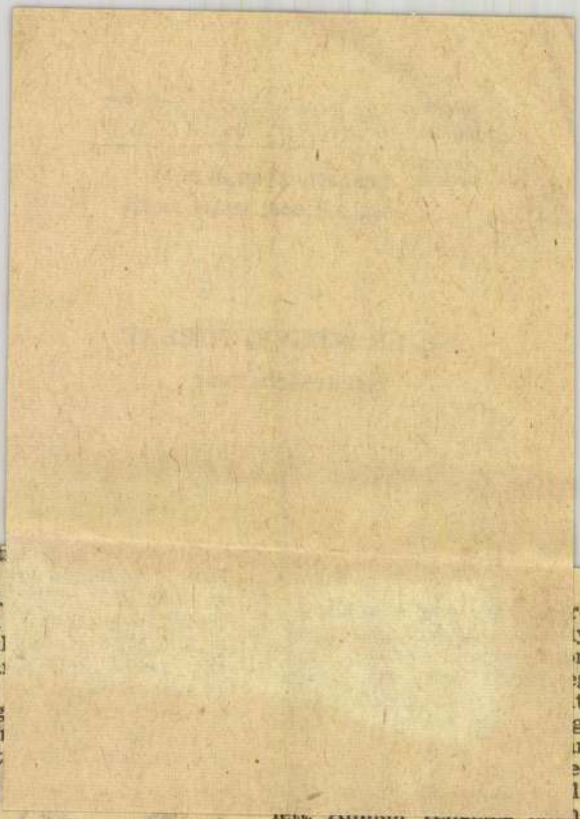

...ett a had-
nagy, nemzetisége kazah, tagjelölt. 1944. XII. 5-én Szigetcsép és Martonvásár között harcolt a dunai átkelés után. Az ellenséges állásba tört, megsebesült, vérzett, de nem hagyta el a helyét, bekötözték, de ő továbbra is állta a harcot, szakasza 15 ellentámadást vert vissza, 60 ellenséges katonát semmisített meg.

Makarov Viktor Sztyepanovics

A főhadnagy 1923-ban született, orosz, 1944 óta párttag. Moszkva me...vében élnek rokonai. Szigetcsép—Martonvásár vonalán 1944. XII. 4—5-re virradóra volt az ütközet. Elsőként értek az ellenség állásaiba, mikor az ellentámadásba lendült, 16 támadását verték vissza.

...delkelet
tankot
1944. I.
sikerrel
séges ál
án Iga
táránál
ellenség
egy pá
háborút
kezdte.

Szitdikov Kaszim Haszanovics

A százados 1913-ban született, tatár, párttag. 1945. III. 13-án a Velencei-tótól keletre, Tükrös-major környékén vette át a negyedik század irányítását. Gyújtópalackkal tört három tank ellen, kettőt megsemmisített, a harmadik támadott. Az ő halálát a harmadik tank okozta, amelyet azonban még megsemmisített.

Cseh Grigorij

...séges tank tört rá, nem tehetett mást, az ellenséges tank alá vetette magát gránátjával, és élete árán megakadályozta a fasiszták előretörését.

Galusin Prokopij Ivanovics

Felderítő katona, gárdakatona. 1925-ben született, orosz nemzetiségű, komszomolista. 1945. március 18-án halt hősi halált, nővére Arhangelszkben él — a fiú is odavaló volt —, az ottani úttörőház és az egyik sörédi

MOLNÁR ESZTER

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

1981 JUN 28

1021

Vasárnapi melléklet

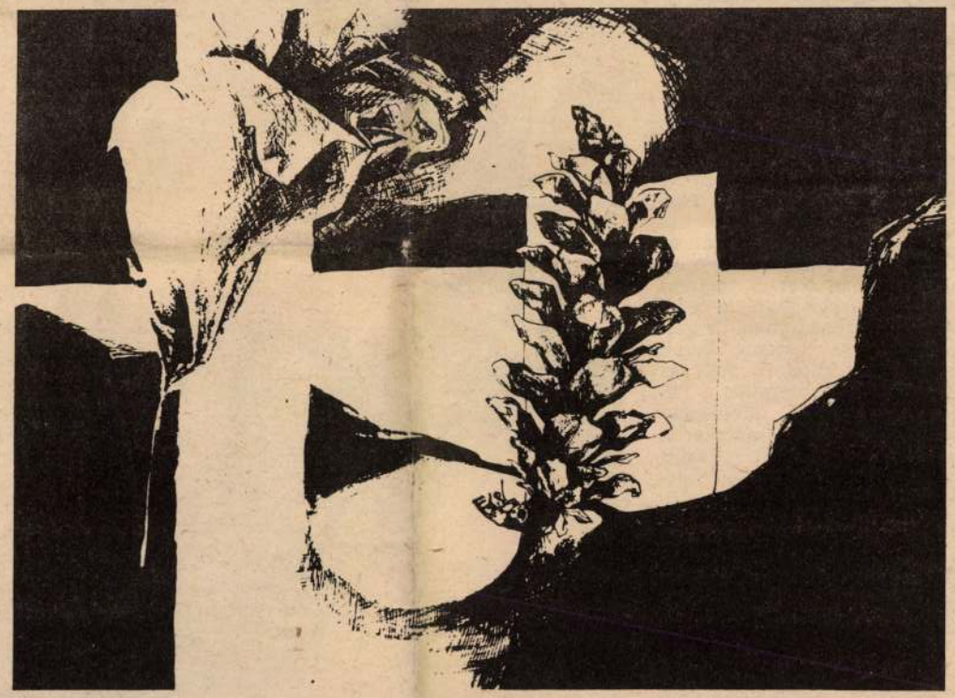

MOLNÁR ESZTER rajzai

A bolgár kazettás magnó gyári ellenőrzése (MTI Fotó Külföldi képszolgálat — KS)

Anyagszállítás – széles nyomtávon

Európában — Finnország, Írország, Portugália, Spanyolország és a Szovjetunió kivételével — 1435 mm a vasúti fővonalak pályáinak a nyomtávolsága és ugyanilyen az Egyesült Államokban is. Ezt a méretet 1846-ban Angliában, a vasútépítés őshazájában vezették be, s ez a nem kerek szám abból adódott, hogy az első angol vasútépítők 4 láb és 8,5 hüvelyk távolságot hagytak a postaszekerek mintájára tervezett vasúti kocsik és lokomotívok kerekeinek a belső peremei között. És minthogy Európa és a világ legtöbb országa az első gőzmozdonyokat Angliából, Stephenson gyárából szereztek be, általánossá vált az 1435 mm-es nyomtávolság.

Óriási gondot okoz a nyomtávok különbsége a vasúti áruszállításban is. Emiatt a határokon vagy át-

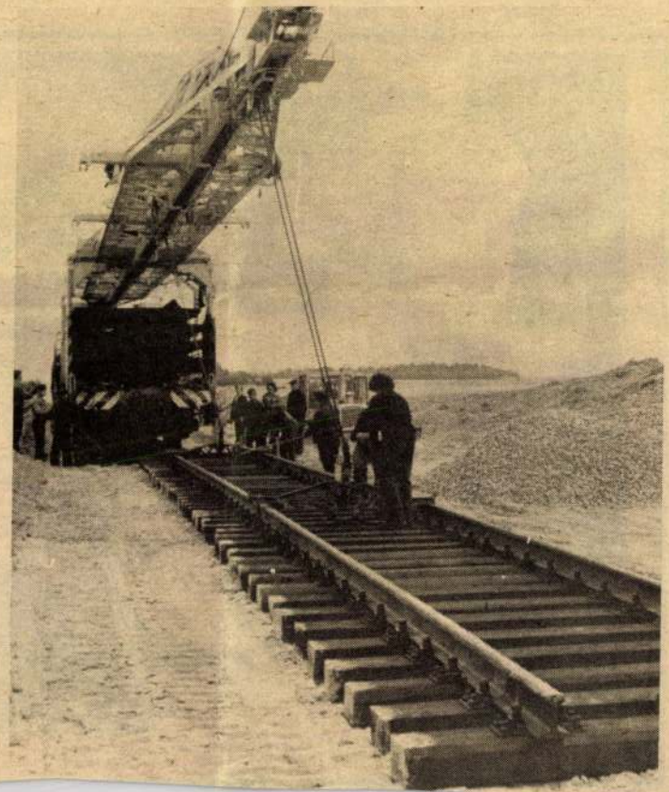

MOLNÁR ELEK

FORRÁS 1977/ 5-6/30

Molnár Elek

Fábián Gyula: Arcok, sorsok /Rácz József festőművész, Molnár Elek keramikus/. - Kortárs, 1968.8.sz.1295-1296.l.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért.1971.2.sz.149-182.l.

160. l.

Nr. 1.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

1976 OKT 21

Molnár Elek kerámikus

1021 Kerámiakiállítás Szentesen

A kerámiaművészetnek az élmény erejével ható felmutatásán kívül a városok között kifejlődő barátságot is dokumentálja a nagykőrösi *Molnár* Elek kerámikus kiállítása Szentesen. Megnyitójában erről is beszélt *dr. Négyesi* János, a Hazafias Népfront Szentes városi bizottságának elnöke, a kiállítás alkalmával.

— Ez már a hatodik vidéki szereplésem a küszöbön levő budapesti önálló bemutatkozásom előtt. Csak a legnagyobb örömmel és tisztelettel szólhatok arról, ahogyan Szentesen fogadtak, és ahogyan itt az ÉLIKER Vállalat dísztermében alkotásaimat elrendezték.

Molnár Elek, az Iparművészeti Iskola elvégzése után ösztöndíjasként ment olaszországi tanulmányútra, a felszabadulás óta Nagykőrösön dolgozik. Közel húsz éve a Képzőművészeti Alap díszítőszobrász stúdiójának tagja. Az elmúlt években munkatársaival együtt — épületszobrászként — felújította az Operaház, a Várbazár, a fővárosi Vajdahunyad-vár homlokzatát, — mindemellett fáradhatatlan művelője a kerámiaművészetnek.

A Szentesen kiállított színes tálak, figurális kompozíciók, vázák, portrék stb., kivétel nélkül bensőséges líraisággal szólnak minden emberhez, érthetően és gyönyörködtetve. Ennek következtében jellemző művészetére a hatalmas mesterségbeli tudás és a modern formai kezdeményezéseket magába olvasztó és letisztult egyéni látásmód. Többek között ezt fejtegette a tárlatvezetéskor *dr. Koczogh* Ákos művészettörténész.

Megérinti a látogatót a „Csikó" kedves fürgesége, a „Család" mély sugallata, a „Fésülködő lány" vonzó fiatalsága és a találékony „Furulyás", hogy csak néhányat említsünk az alkotások közül.

A kiállítást — rendezésében közreműködött *Balogh* Béla — október 31-ig tekintheti meg a közönség, délelőtt 9 órától délután 18 óráig az ÉLIKER VÁLLALAT főutcai épületében.

SZABÓ RÓBERT

állásának évfordulójára lékező ünnepi progra is helyet kapott. A együttes már három vezetett, amikor siker vendégeknek szépíteniök

Ferencszállás—Mórah 3:2 (2:1). Szoros mérkőz a helyzeteit jobban kil náló ferencszállási együttes került ki győztesen.

Fábiánsebestyén—Volán 2:1 (1:1). Jó iramú mérkőzésen mindkét csapatból egy-egy játékost kiállítottak. Mindkét oldalon sok gólhelyzet maradt kihasználatlanul.

4. Kistelek	7	4	1	2	17—10	9
5. Derekegyház	7	4	1	2	13— 9	9
6. Tanárképző	6	3	2	1	12— 8	8
7. Algyő	7	3	1	3	14—13	7
8. Ferencszállás	7	2	3	2	10—10	7
9. Nagymágocs	7	2	3	2	10—11	7
10. Mórahalom	7	2	1	4	10—12	5
11. Bordány	6	1	3	2	8—10	5
12. Székkutas	7	2	1	4	9—18	5
13. Volán	7	-	3	4	13—19	3
14. Szőreg	7	-	1	6	7—20	1

Kupaeredmények

Szerdán újabb kupanap volt. Négy magyar együttes lépett pályára. Egyedül az FTC játszott hazai környezetben.

Ferencváros—Dinamo Dresden 1:0 (1:0).

MTK-VM—Dinamo Tbiliszi 4:1 (1:0).

Sahtyor Donyeck—Bp. Honvéd 3:0 (2:0).

Videoton—Innsbruck 1:1 (0:1).

Tanácsadás — totózóknak

1. Vasas Izzó—Pécs	x	1
2. Komló—MÁV-DAC		1
3. Fűzfő—BVSC	2	x
4. Egri Dózsa—Szfv. MÁV	1	x
5. Ózd—Kossuth KFSE	1	x
6. Gyula—Szarvas		2
7. KTE—Békéscsabai TASK	1	x
8. Lehel—Szegedi Dózsa	x	2
9. Balassagyarmat—DMTE		x
10. Foggia—Juventus	x	2
11. Genoa—Napoli	x	1
12. Lazio—Bologna		1
13. Verona—Internazionale		2

Pótmérkőzések: 1, x, 2.

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

Az MSZMP Csongrád megyei Bizottságának lapja

Molnár Elek

Losonci Miklós: Molnár Elek
Pest. m. Hírlap 1974. nov. 17.

A magyar művészettört. irod. bibliográfiája 1974.
Művészettörténeti Értesítő 1977/1.

75. old.

MOLNÁR ELEK

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

PEST MEGYEI HÍRLAP
Molnár Elek
1979 JAN 20 Kerámikus

1021

PEST MEGYEI Hí

KIÁLLÍTÓTERMEKBEN

Lőrinczi Miklós

A kompozíció titkai nyomában

Nagykőrösi kerámikus Kiskunfélegyházán

Molnár Elek 1916-ban született, 1940-ben végzett az Iparművészeti Főiskola kerámia tanszakán. Ezt követte az olaszországi tanulmányút 1941-ben. A főiskola tanára lett, majd visszatért Nagykőrösre, ahol több mint három évtizede dolgozik.

Molnár Elek megbízható kerámikus: lelkiismeretes iparművész, aki homlokzati díszeivel sokat tett a magyar városok szépítéséért, padlóvázáival, tálaival hozzájárult az otthonok iparművészeti megtervezéséhez. Emellett a korongolt technikával készíti színes plasztikáit a „Boci"-t, a vörösesbarnában tartott kakast, csibét, tyúkot, malacot — furulyás férfit, fésülködő nőt, olvasó embert, anyát, gyereket, csikót, családot — az élet „Családi kör"-ét. Arany János versének ihletett szemérme, tisztasága tükröződik Molnár Elek szemléletében. Nem véletlen, hogy Toldiról, de magáról a költőről is szép portrét mintázott.

Tudás és ízlés ötvöződik valahány megoldásában. Egyszer a barnát hívja főszereplőnek, máskor a formát, s a váza öblös alakzata maszkos ornamentikával válik kifejezőbbé.

Magas mesterségbeli színvonalon készíti plakettjeit is Molnár Elek alkalmi megrendelésre. Kodályról, Bartókról, Adyról. Most, amikor alig múlt hatvanéves és tökéletesen kezeli eszközeit, most amikor megadatott végre számára, hogy csak életművére összpontosíthat: új szakasz előtt áll. A kerámia közegéből tovább kell lépnie és akkor teljesedhet ki szobrászi és festői művészete. (A mintegy 40 kerámiából rendezett kiállítás a kiskunfélegyházi Móra Ferenc Művelődési Központban látható.)

Molnár Elek: Fésülködő nő.

rlap

Magyar—kubai baráti nagygyűlés Turán

A szövetkezet szarvasmarha-telepén dr. Várkonyi János állatenyésztési főágazatvezető tartott tájékoztatót. (Balról jobbra.) Mellette a tolmács, Manuel Dominguez Montanez követségi első titkár és a nagykövet.

helyzet gyökeresen megváltozott. Az elmúlt húsz év a sikerek ideje Kubában. A szocialista építés útján, a Szovjetunió és a többi testvéri szocialista ország segítségével nagyszerű eredményeket értek el a kubai dolgozók a társadalom, a gazdaság, a kulturális élet fejlesztésében.

Lévai Ferenc szólt arról is, hogy megerősödött a szocialista Kuba nemzetközi helyzete. A Fidel Castro vezette kommunista párt a nemzetközi munkásmozgalomban együtt küzd a világ baloldali erőivel. Megtiszteltetés a szövetkezet számára, hogy hozzájárulhat a kubai és a magyar barátság elmélyítéséhez.

Ezután a küldöttek nagy tapsa közepette José Antonio Tabares és Lévai Ferenc aláírták azt a barátsági szerződést, amelyben a turai termelőszövetkezet és a Kubai Népköztársaság magyarországi nagykövetsége baráti együttműködésének elveit foglalták írásba. A szerződés értelmében a közös gazdaság

árlónak?

azásának új rendje

MOLNÁR ELEK

könyvből.

Mostanában gyakran félek attól, hogy [illegible] ezt a ciklust befejezni.

Ha mégis elkészülnék vele, szeretnék Adyról írni hosszabb tanulmányt. Gyerekkori, Horthy-időkbeli állapotaimból kellene elindulnom, hogy elmondhassam, milyen megvilágosodást okozott Ady költészete azok között a számomra még csak idegrendszerileg, ösztönösen sejtett ellentmondások között. Ezek az alapvető ellentmondások nem szűntek meg azóta sem az életemben.

Még távolabbi tervem egy vallomás-szerű, esszészerű könyvet írni szerelmeimről, két házasságomról, nők—férfiak kapcsolatáról, a gyerekekről. De hát erről még csak tűnődni merek, azt is csak néha-néha.

Tornai József

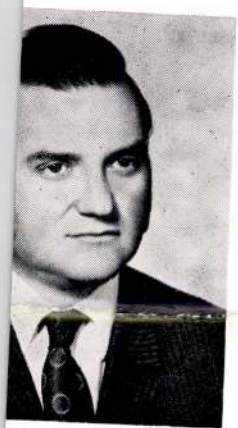

Életem, sorsom Kecskeméthez köt. Évtizedek óta itt élek és dolgozom. A híres Ókollégium mellett lakom családommal egy régi ház első emeletén. Többezer könyv és néhány kép néz rám a falakról.

A pesti főiskolán, majd az egyetemen tanultam. Magyar—történelem szakos tanár lettem. Szeretettel őrzöm Benedek Marcell professzor útmutatását az olvasni tanításról és Szathmári István nyelvtudós munkámat segítő jószándékát.

Tanár vagyok. És szerkesztő. Gyerekkorom óta a magyar nyelv és irodalom szerelmese. Óráimon szívesen beszélek Aranyról és Babitsról, az irodalmi esteken pedig író-barátaimról. Vonz az irodalomóra „üveg-harangja", mint Németh László nevezte. Pedagógiai cikkeket és irodalomtankönyvet írtam. Boldogan vettem és veszek részt kezdettől fogva a Forrás szerkesztői munkájában, hisz öröm volt elsők közt olvasni egy Sütő András-írást és a felfedezés jóérzésével Balázs József Koportos c. regényét.

„Az a tény, hogy anyanyelvem magyar, és magyarul beszélek, gondolkozom, írok, életem legnagyobb eseménye, melyhez nincs fogható", vallom Kosztolányival együtt. Vonz a magyar nyelvészet: két könyvem jelent meg, az egyik stilisztikai munka, a másik a nominális stílusról szól. Számos kisebb cikkem, tanulmányom látott napvilágot. Illyés Gyula és Németh László foglalkoztatott legtöbbször. Újabban az interjú műfaja vonz.

Mit szeretnék? Élni, nevelni gyerekeimet, tanítani a fiatalokat, jó kéziratokat olvasni a szerkesztőségben, barátaimat megőrizni, írni. S Babitscsal szólva: „Többet, örökké többet, amíg élünk!"

Szabó Ludvig

Molnár Endre

hercegi épitész Festetics-ekhez

1907-ben terverte és épitette a Kaposvári ref. templomot. Gotizáló nyers tégla és sárga Elrainit épitmény. Belül barnaszinü fabutorzat, valódi aranyozással, neogotstilben. Egyszerü festetlen boltozat, szerény és tört szinü ornamentális diszel. Kellemes hatásu interieur. Fentitől a Kaposvári nemzeti kaszinó épülete és a Fényod-bélatelepen épült saját villája.

Kaposvár, 1948 febr. 11.
részben dr. Matolcsy Sándor közlése

Nappali

Szentiványi Gyula dr

MOB titkár

Budapest

Molnár Endre épitész M.D.K.

a kaposvári " N emzeti Kaszinó" terve 1909.

Zádor Mihály: Kaposvár Bp. 1964. 226 .l.

Molnár Endre

Hercegi epitész

Lásd: Fejér Lajos

épitészt.

1908.

A SZENTENDREI FERENCZY MÚZEUM

meghívja, Önt,

GY. MOLNÁR ISTVÁN festőművész

***gyűjteményes** kiállítására*

A SZENTENDREI KÉPTÁRBA
(Fő tér 5.)
1993. február 4-én 16 órára.

A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA: DR. CHIKÁN BÁLINT
művészettörténész, főosztályvezető.

A kállítás megtekinthető 1993. március 7-ig, hétfő kivételével 10-től 16 óráig.
A kiállítást támogatta az MHB Művészeti Alapítványa.

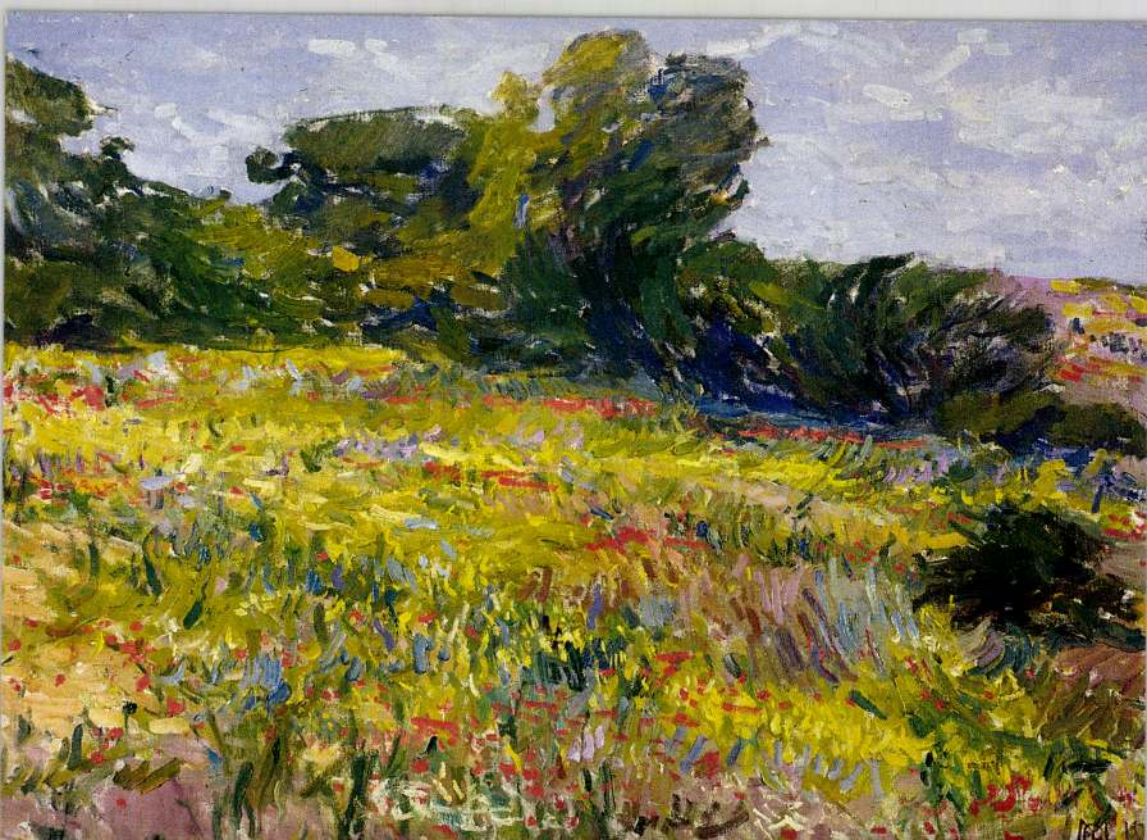

MOLNÁR Éva

Utak a világban

Molnár Éva kiállítása

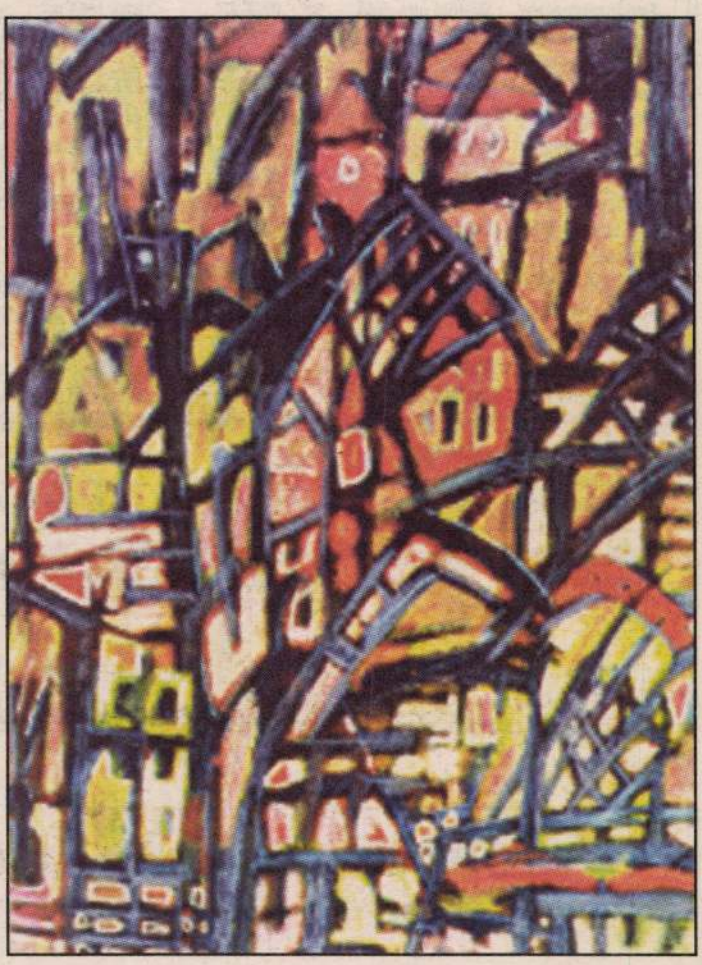

(A festőművész 1946-ban Szigetváron született. 1956-ban Pécsről Ausztriába, majd Ausztráliába távozott. Kiállításának címe: „Úton". – Győr, Vár-Art Galéria.)

Művein az európai tradíciók domináns vonása mellett érezzük más kultúrák hatásait. De *Molnár Éva* autonóm művész, látásmódja erőteljes egyéniséget igazol.

Az Ausztráliában élő művésznő sokat utazik, erről művei és a képek címei is tanúskodnak: Central Park – Sidney – Görögország – Párizs – Kyoto – Új Delhi – Miskolc.

Feltehetően kínos kudarccal járna az az igyekezet, mely Éva Molnár újabb munkáit a megszokott művészettörténeti skatulyák egyikébe próbálná belegyömöszölni. Több mint rossz beidegződés, amikor egy művészeti jelentőséget mindenáron „véglegesen megnevezve" akarunk birtokolni, amikor az vizuális nyelven kíván szólni. Antentikus, természetes saját nyelven – ahogy ezt Éva Molnárnál látom, elmondhatjuk.

A lélek legbelső indíttatásához hasonló természetességgel és nyitottsággal kell közeledniük, ahogyan Molnár Éva igyekszik asszociációkban, egy-egy érzés, gondolat, kozmikus látványélmény megragadására, kétdimenzióban való tárgyiasításra. A kozmikus szó nem véletlen – mikrokozmikus és makrokozmikus látványtartományokban kalandozhatunk.

A XX. század művészetének sorsfordulója – a párizsi iskola posztimpresszionista elődeihez, a fauvokhoz, vadakhoz (Derain, Wlamenek, Matisse) nyúlhatunk vissza.

De a modern festészetet elősször közvetítő nagybányai festészet képviselői, elsősorban a „neosok" fellépéséhez – Gráber Margit, Galimberti S. Dömötör Gizella, Klein József, Nagy Oszkár – de talán Kmetty Jánoshoz eljutva rögtön megértjük a festészet par-exelance festészet modern tradícióit és Molnár Éva európai gyökerű festészetét, képeinek atmoszféráját.

Ma mégis, a huszadik század végén anakronizmusnak tűnhet a századelőre hivatkozni. De a kultúrát és művészetet az egzisztenciálás ellehetetlenülésén kívül – a kommerciális ízlésen kívül veszély fenyegeti a lélektelen technokrácia felől is.

A komputerek és programok hívőinek szektái – a hétköznapok videoidiotikusa – az automatizációtól megváltást remélő vakbuzgók világában – jó dolog érzelmi és művészi hitelességű festményeket látni.

É. I.

versenyek Pannonhalmán

koncerteket agy figyelem ett program- ozhatnak az lők a fellépő szakban, ta- tételen emlé- k lesznek ré- mba felláto-

géri.

t hétfőn – Le- sa főszékes- ngversenyé- t Stepper Ti- kösd hétfőn játékát hall- Közreműkö-

dik *Kuthy Dorottya* fuvolaművész. Szent István király tiszteletére – augusztus 21-én – *Áment Ferenc Lukács* ad koncertet, közreműködik *Fenyő László* (violincselló). Az 1956-os forradalomra emlékezve – október 23-án – *Veres Beáta* (Freiburg) orgonahangversenyére lehetünk kíváncsiak, közreműködik *Németh Judit* énekművész. A négy említett zenei rendezvény kezdési időpontja fél négy óra.

Az ötödik koncert a karácsonyhoz szól, december 26-án fél kettőkor és fél négykor ünnepi hangversenyen *Cziglényi László* orgonaművésszel, valamint a Schola Cantorum Budapestiensissel találkozhatunk. Vezényel *Mezei János* és *Bubnó Tamás*.

Győr-Moson-Sopron Megyei
Kárrendezési Hivatal

TERMŐFÖLD-ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY!

Az 1991. évi XXV. törvény 20. paragrafus (1) bekezdésében foglalt rendelkezés alapján Fertőszentmiklós községben az „Új Élet" Mgtsz, Fertőszentmiklós által kijelölt termőföldterületre a második

ÁRVERÉST KITŰZÖM.

1. Az árverés helye: Fertőszentmiklós, Kultúrház.
2. Az árverés ideje: 1993. május 4., 10 óra.
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Helyrajzi szám	Terület	Művelési ág	AK érték	Korlátozó intézkedések
Fertőszentmiklós	Kapuvári útra alsó dűlő	041/1	15 ha 9878 m²	szántó	506,61	
Fertőszentmiklós	Kapuvári útra alsó dűlő	045/7-ből	2 ha 7454 m²	szántó	100,34	
Fertőszentmiklós	Kapuvári útra alsó dűlő	047/1-ből	8153 m²	szántó	36,85	
Fertőszentmiklós	Murai dűlő	074/a-ból	24 ha 0862 m²	szántó	542,48	
Fertőszentmiklós	Murai dűlő	074/c-ből	4329 m²	erdő	1,95	
Fertőszentmiklós	Murai dűlő	071-ből	7 ha 6701 m²	szántó	173,34	
Fertőendréd	Murai dűlő	0107/a,b,c	1 ha 8019 m²	szántó	24,31	
Fertőendréd	Murai dűlő	0107/d	1 ha 2486 m²	erdő	5,62	
Fertőendréd	Murai dűlő	0105	1 ha 3039 m²	szántó	14,47	
Fertőszentmiklós	Urasági birtok	0283-ból	12 ha 4122 m²	szántó	242,90	
Fertőszentmiklós	Urasági birtok	0280/a-ból	14 ha 3886 m²	szántó	189,93	
Fertőszentmiklós	Urasági birtok	0280/b	17 ha 3714 m²	gyümölcsös gesztenye	694,85	
Fertőszentmiklós	Urasági birtok	0272/4/a-ból	10 ha 4707 m²	szántó	196,71	
Fertőszentmiklós	Röjtöki útra dűlő	0311/1/a-ból	6 ha 5286 m²	szántó	147,55	
Fertőszentmiklós	Röjtöki útra dűlő	0311/1/b	4 ha 0700 m²	rét	26,93	
Fertőszentmiklós	Röjtöki útra dűlő	0311/1/d	7031 m²	rét	4,64	
Fertőszentmiklós	Malomközi rét	0348/4-ből	21 ha 4279 m²	rét	1004,97	
Fertőszentmiklós	Kapuvári útra felső dűlő	0376/6-ból	12 ha 8412 m²	szántó	290,21	
Fertőszentmiklós	Kapuvári útra felső dűlő	0381/4-ből	1 ha 8237 m²	szántó	34,00	
Fertőszentmiklós	Röjtöki útra dűlő	0285/3	1 ha 7717 m²	szántó	49,25	
Fertőszentmiklós	Röjtöki útra dűlő	0285/4	18 ha 1965 m²	szántó	505,86	
Fertőszentmiklós	Röjtöki útra dűlő	0309/13	194 m²	szántó	0,44	
Fertőszentmiklós	Röjtöki útra dűlő	0309/14	4068 m²	szántó	9,19	
Fertőszentmiklós	Röjtöki útra dűlő	0308/2	7627 m²	szántó	16,42	
Fertőszentmiklós	Arany hegy	0294	21 ha 8615 m²	szántó	633,75	
Fertőszentmiklós	Arany hegy	0287	41 ha 2722 m²	szántó	1194,17	
Fertőszentmiklós	Urasági birtok	0274/a	6931 m²	erdő	3,12	
Fertőszentmiklós	Arany hegy	0289	2381 m²	erdő	1,07	
Fertőszentmiklós	Rétre dűlő	0324	46 ha 9479 m²	szántó	1289,82	
Fertőszentmiklós	Határra dűlő	0316/a	27 ha 6877 m²	szántó	750,54	
Fertőszentmiklós	Határra dűlő	0316/b	5431 m²	erdő	2,44	
Fertőszentmiklós	Határra dűlő	0316/c	4 ha 2142 m²	gyep	88,08	
Fertőszentmiklós	Erdőre dűlő	093/2/a	9 ha 8570 m²	szőlő	325,28	
Fertőszentmiklós	Erdőre dűlő	093/2/c	4992 m²	gyep	4,34	
Fertőszentmiklós	Urasági birtok	0250/c,f,g-ből	26 ha 5897 m²	szőlő	877,47	
Fertőszentmiklós	Újhegy alatt	0298/b-ből	13 ha 7821 m²	szántó	396,31	
Fertőszentmiklós	Határra dűlő	0338	14 ha 0230 m²	szántó	316,92	
Fertőszentmiklós	Határra dűlő	0318	15 ha 2257 m²	szántó	344,10	
Fertőszentmiklós	Urasági birtok	0231/b	3 ha 4714 m²	erdő	15,62	

Az árverést megelőzően egyezségi kísérletnek van helye, amely 1000,– Ft/AK alapulvételével közvetlen földtulajdon szerzéséhez vezethet.

Dr. Babiczky Gábor
hivatalvezető
(38506/1H)

Városgondnokság
Sopron, Fő tér 5.

Meghirdeti bérleti szerződéses üzemeltetésre az alábbi, 2 db fizetőparkoló és nyilvános WC egységét:

1. Várkerületi (régi piactér) 70 férőhelyes fizetőparkoló.
   Versenytárgyalás ideje: április 19., 9 óra.
2. Várkerület, OTP előtti 44 férőhelyes fizetőparkoló.

Versenytárgyalás ideje: április 19., 10 óra.
A versenytárgyalások helye a volt megyeháza, Sopron, Fő tér 5.,I. emeleti kistanácsterme.

Bérleti szerződés időtartama
1993. május 1-jétől 1996. december 31-ig.

Bővebb információ:
Oravecz Dezsőnél, Városgondnokság.
Sopron, Fő tér 5.
Hétfőtől csütörtökig: 8–10 óráig,
illetve 13–15 óráig, pénteken: 8–10 óráig.
(39146/1H)

PAPR
AJÁ

Húsvéti bevá
EXTRA MINŐSÉGBEN,
KÍNÁLJA AZ Á

Spanyol narancs:
Almavásár:
Szabolcsi jonatánalma
Extra méretű kiwi
Kétféle vetőburgonya:
– ma
– ho
MINDENFÉLE LEVES- ÉS

negyed- és fél kg-os kisze

SOPRON, Győri út 5
PAPRIKA K
(391

A Lematex Textilipari és Kereskedelmi Kft.
KERES
a Mosonmagyaróváron épülő új Textilipari Konfekcionáló üzemének építési felügyeletére

műszaki ellenőrt.

Kérjük szakmai önéletrajzát a Lematex Kft.
9200 Mosonmagyaróvár,
Gabona rakpart 6. címre április 18-ig postán feladni.
(39130/2H)

ZWACK–MI
HÚSVÉTI AK
A Zwack Kereske
a közkedvelt Pét
10% árengedmér
Tekintse meg termékválasz
Győr, József A. út 10. alatti
Tel.: 96/13-366, 12-762.

M.D.K.

Molnár Éva

Hat rajzát bemutatja a lap a "Szinház Divatja" c. rovatban.

Szinház, Bp. 1947. nov. 11-17. III. évf. 46. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Hat rajzát hozza a lap Hertelendy Hanna, Csikós Rózsi és Németh Marika müvészekről. "Szinház Divatja" c. rovat.

Szinház, Bp. 1947. nov. 4-lo. III. évf. 45. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Két rajzát bemutatja a lap a "Szinház Divatja" c. rovatban.

Szinház, Bp. 1947. okt. 14-2o. III. évf. 42. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

A lap bemutatja a művész öt rajzát "Kata tricotage" és "Lisette uj modelljei" cimmel.

Színház, Bp. 1947. Okt. 1-7. III. évf.
4o. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

A "Szinház Divatja" c. rovatban szerepel három rajza "Szita ruhák" cimmel.

Szinház, Bp. 1947. szept. 24-3o. III. évf. 39. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Öt rajzát hozza a lap a "Női Notesz" c. rovatban.

Szinház, Bp. 1947. szept. 17-23. III. évf. 38. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

A „Szinház Divatja" c. rovatban a müvész öt rajzát bemutatja a lap.

Szinház, Bp. 1947. okt. 21-27. III. évf. 43. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Kabát és estélyiruha divatrajza a "Divat Posta" c. rovatban.

Szinházi Élet. Bp. 1932. nov. 2o-26. XXII. évf. 48. sz.97-98. lap

M.D.K.

Molnár Éva

Divatrajzai a"Divatposta"c. rovatban.
Két ruharajz.

Szinházi Élet. Bp. 1932. okt. 9-15. XXII. évf. 42. sz. 82-83. lap.

M.D.K.

Molnár Éva

Divatrajzok a "Divatposta" c. rovathoz.
Ruha, köpeny és kabát-rajz.

Szinházi Élet. Bp. 1932. okt. 16-22. XXII. évf.
43. sz. 93-94. lap.

M.D.K.

Molnár Éva

Ruha, kabát és kosztümrajzai a"Divat Posta" c. rovat részére.

Szinházi Élet. Bp. 1932. nov. 6-12. XXII. évf. 46. sz. 96-98. lap

M.D.K.

Molnár Éva

Kosztümterveit bemutatja a lap, amelyeket szi
szinelőadáshoz szimüvészek számára tervezett
Öt rajz

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. ápr. 18-24.
IV. évf. 16. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Öt rajza "Tavaszi bluzok" cimmel "A NŐ" c. rovatban.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. ápr. 25.- máj. 1. IV. évf. 17. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Tizenhat rajz "A Király-dij legszebb ruhái" cimmel.

Nyolc divatrajz ugyancsak a Király-dij legszebb kalapjairól.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. május 23-29. IV. évf. 21. sz.

.R.S.K.

M.D.K.

Molnár Éva

Szilágyi Szabó Eszter és Fejes Teri szinmüvésznők rés ére tervezett kosztümöket szinpadi előadásokhoz.
Hat rajz.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. május 9-15
IV. évf. 19. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Szinmüvészekhez intézett körkérdésre beérkezett válaszokat illusztrálta, az illető müvészek karikaturáival: Bajor Gizi, Mezey Mária, Muráti Lili, Szörényi Éva és Kis Manyi-ról készült rajzok.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. jan. 2-8.
V. évf. 1. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Tizenkét rajza "3 weekend-csomag" cimmel.

Film Szinház Irodalom Bp. 1941. juni 27.-juli 3. IV. évf. 26. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Szinpadi ruhatervei: Simor Erzsi, Somló Vali, Goll Bea, Fellegi Teri és Ania Suli szinmüvészek számára.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. május 30.-juni. 5. IV. évf. 22. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

A Fővárosi Operett Szinházban bemutatott darab kosztümjeit készitette.
A ruhatervek, valamint a szinmüvészekről készült rajzokat hozza a lap:
Honthy Hanna, Fejes Teri és Barabás Sári a darab szereplői.
Tizenegy rajz.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. jan. 16-22.
V. évf. 3. sz.

MOLNÁR DÁNIEL

Önarckép.

Téli kiállitás képes tárgymutatója. Műcsarnok 1937.

MOLNÁR DÁNIEL

Barátom.

MDK

Molnár Dániel

Művészet 1938. III. 22.sz. 153.l.

MDK

Molnár Dániel

Művészet 1938. III. 22. sz. 153.l.

MDK

Molnár Dániel /1900-/

LUX. 1928., 126x95 OSZK 177

LUX mosópor. 1928., 126x92 MH

Kalodont.1939., 125x95 OSZK 269

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás.1960.
Múcsarnok.Kat.34.1.

MDK

Molnár Dániel, festöm.

Imádkozó. Repr. 66.l.

Művészet. - A Műcsarnok jub.kiállításáról.
xxx. 1936. 3-4.sz. 65.l.

Művészet. 1936. Iévf. 3. sz. 66. l.

Molnár Dániel : Imádkozó.

Molnár Dániel

szobrász östehetség
1854 – 1914.

lásd ékv.

Lázár B.: Fadrusz János élete és műnézete. Bp. 1923
114. l. 115. l.

Molnár Dániel

Ü. 3573

rajzolta azt a diplomát, melyet a nagykereskedők budapesti nemzetközi kongrenzusa alkalmából adtak át Auguste Rousset-nek,

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
Érk.: 1930 ... Nem.
Ikt.: 1930 ... Nem.
Ikt.: 1930 ... Nem.

a nemzetközi szövetség díszelnökének.. Repr.

Pesti Napló 1930, máj. 29.

A m.kir.vallás- és közok
alatt kelt s a keb.számv
másolata:

Utasitom, hog
utaljon ki r.k. plébáni
catornai müemléki jelle
való hozzájárulás fejéb
Budapest, 1939. március h
dr. lovag Ybl Ervin s.k.

A hivatalos

Molnár Dániel

MDK

Virág

Műcsarnok 1938 Őszi tárlat

Molnár Daniel

Vitéz

Molnár Dániel MDK

Nagypapa

Mücsarnok 1938 Őszi tárlat

Molnár Dániel, festő

H04

Kiállítása nyílik meg Kisparten.

— : Hir

12

Népszabadság, Bp., 1967. nov. 11.

Molnár Dániel
festő

M.D.K.

Az „Ifjú Gárda" Művelődési Otthonban volt tárlata.

Kiállítások: 1967. november - december
Levelek, 1967. december - 47 lap

MDK

965. 5000. FNyV. 4. 3233.

Molnár Dániel

Kiállitási kritika

Müvészet 1968 márc.p.41.

M.D.K.

Molnár Dani, székely faszobrán

nevét emliti a szerző, akinek nekány állatszobrát Medgyessy megszerezte öccsétől.

László Gyula: Medgyessy Ferenc /1881-1958/

Bp. 1968. Corvina, 22. old.

MDK

Molnár Dániel

Kiállitási hir

Müvészet 1967 dec.p.48.

Molnár Dániel

Festőművész kiállítása. Kispest, Ifjú Gárda Művelődési Ház. – Ism: h. gy. Magyar Nemzet, 1967. nov. 21.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 197o. 1.sz. 68-1o7.1./

92. 1.

Molnár Dániel

Közölt műve, fekete-fehér reprodukció:

„Függők"

Fóthy János: Molnár Dániel. „Művészet" folyóirat, Budapest, 1968. márc. 3. p. 41 l.

Molnár Dániel

Művei kőgül kiemelhetjük az „Olvasó kiplány-"t, valamint háború ellenes sorozatának lapjait.

Fóthy János. Molnár Dániel. „Művészet" folyóirat, Budapest, 1968. március.

3. p. 41 l.

Molnár Dániel

Mielőtt a grafikai iparnak szentelte életét és munkáját, elvégezte a Képzőművészeti Főiskolát. Kék-szürke színhatásokkal festette meg „Fűzfák" című képét.

Fóthy János: Molnár Dániel. „Művészet" folyóirat, Budapest, 1968. márc. 3. sz.

41 l.

Molnár Dániel

a kispesti Ifjú Gárda Művelődési Ház kiállító termeiben mutatta be műveit. A magyar nyomdászat egy elismert mestere csak nyugalomba vonulása után mutatkozhatott be festői minőségében.

Fóthy János: Molnár Dániel. „Művészet" folyóirat, Budapest, 1968. márc. 3. sz. 41 l.

FROM : VA'RMEGYE GALE'RIA BUDAPEST PHONE NO. : 118 8148 P01

Erdély Művészetéért Alapítvány

H-1675 Budapest, Postafiók 133.

ERDÉLY MŰVÉSZETÉÉRT ALAPÍTVÁNY

Ema/Kiállítás/Molnár D./Sajtmegh.DOC/

Vármegye Galéria

H-1052 Budapest, Vármegye u. 11.
Tel./fax: 318-8148

Tisztelt Szerkesztőség!

Az *Erdély Művészetéért Alapítvány* szeretettel meghívja

Molnár Dénes

/marosvásárhelyi grafikus /

„Erdélyi Templomok" c. kiállítására

a Vármegye Galériába (1052 Bp., Vármegye u. 11.)

1999. december 2.-án 17 órára.

A kiállítást Dr. Kövér László miniszter nyitja meg.
Közreműködik Sebestyén Márta.
A kiállítás 1999. december 2-től - 2000. január 15-ig
kedd, szerda, csütörtük, péntek
10-18 óráig látogatható.

Molnár Dénes művészként, mag... ...kelyföldi születésű grafikusként indult vándorútra ceruzával, ecsettel templomot ... ...kori értékeinket romboló szándék elől a művészet dimenziójáb... ...nevezvén magát újból sorozatok emberének.

(Részlet Sütő András „Ne ha...

Molnár Dénes 1947-ben szül... ...akat. Egyéni stílusa a Elvégezte Bukarestben a ... ...lakult a Marosvásárhelyi fametszetek terén hozta meg... ...ny jegyében szövetkezik. Művésztelep, ötödik nemze... 1979-től Stúdió néven. 1974-ben Apolló-kör, m...

Akcióval, concepttel, hap... ...s kezdetektl aktív tagja e műhelynek.

(Részlet Banner Zoltán , ...ből)

A tárlat megrendezés... ...a Magyar Nemzeti Galéria munk... ...állításrendező Csernyitczky Mária /

Várjuk munkatársaikat ... ...et az erdélyi kortárs művészet magya...

Budapest, 1999. novem...

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Molnár Dániel

KÉPES ÚJSÁG

1967 NOV 25.

KIÁLLÍTÁS 1021

A Hazafias Népfront XIX. kerületi bizottságának rendezésében a múlt héten kiállítás nyílt Budapesten, az Ifjú Gárda Művelődési Házban, Molnár Dániel festőművész műveiből. A kiállítást Soproni Béla, az Athenaeum Nyomda igazgatója nyitotta meg. Képünkön: a művész egyik alkotásával.

Magyar Művészeti Alapítvány

Vármegye Galéria

H-1052 Budapest, Vármegye u. 11
Tel./fax: 328-8750

Tisztelt Szerkesztőség!

Az Érdekly Művészetért Alapítvány szervezésében megnyílik a

Molnár Dénes

munkásságát bemutató grafikai

„Érdekly Templomok" c. kiállítása

a Vármegye Galériában (1052 Bp., Vármegye u. 11.)

1999. december 2.-án 17 órakor.

A kiállítás Dr. Kövér László miniszter úr nyitja meg.

A kiállítás 1999. december 2-tól - 2000. január 15-ig

kedd, szerda, csütörtök, péntek

10-18 óráig látogatható.

~~Fadrusz János~~

Nagy Orbán dr. Az erdélyi paraszt-művész Aradon.
Aradi Közlöny. 1908 dec. 20.
~~U. 202.~~

Mint Molnár Dani szé-kely paraszt szobrász pártfogójáról emlékezik meg e cikk.

Molnár Dani
négy nehan-

102

1976. II. 28. 12.40. TElevizió V.

Müvészeti Magazin

- A Müvészeti Magazin februári számát láthatják felmételről, a Fészek Klubból. A müsorvezető Rapcsányi László.

- /Vers./

- Kosztolányi Dezső Esti Kornél éneke. Ruttkai Éva mondott el belőle néhány sort. Nem tudom emlékeznek-e még a versre, vagy olvasták-e Kosztolányitól az Esti Kornélt, ezt a furcsa kettős játékot, önmagának a keresését. Azt, hogy mily sekély a mélység és mily mély a sekélység. Az arcoknak és az álarcoknak, mindannyiunknak furcsa kettősségét. Jó estét kivánok kedves nézőink. És hogyha ma végigtekintünk, ugy látszik, hogy talán a mostani időszak hozza, hogy mintha mindannyian ugyanazt a labdát rúgnánk. A Rádió Szivárvány müsora, arcok és álarcokról szólt. A Bábszinház meghivója szerint talán a jövő héten Arcok és álarcok cimmel, lesz egy érdekes bemutató. A Luda Magazinban arcok és álarcok szerepelnek. Ha nem tudnánk azt, hogy farsangban járunk, akkor azt hinné az ember, hogy egy egész országra kiterjedő önvizsgálat van. Keressük mindazt ami bennünk van és mindazt ami lehetséges. A mai müsorban , amikoregy nagymultu müvészklubot választottunk otthonul, tulajdonképpen a müvészetben, a képzőmüvészetben megbúvó lehetőségét az arcnak és az álarcnak. Ennek a kettősségét és az önmegvalósulását keressük. Alkalom lesz ez arra, hogy egy kicsit elbeszélgessünk müvészetről, életről, játékról, amely sokkal komolyabb, mint első pillanatra tünik. Olyan nagyon kötetlen ez a mai összejövetel és ezért nézzék el, hogy mindenféle protokolláris hivatalosságtól tényleg mentes, akik itt ülnek, vagy bárhol találkozunk velük, nemis annyira a mi meghivásunkra jöttek, hanem szokás szerint idejárnak. Kadosa Pál tanár úr a Fészek Klub elnöke. Varga Imre szobrászmüvész, Kormos István költő, gyakran járnak ide. Köszöntöm a klub jeles tagját, dr. Borsa Mihályt, mert ma olvashattuk az ujságban, titkoljuk a születésnapot, de mindenesetre a MAgyar Népköztársaság Zászlórendjét kapta, amely ugy tudom a legfiatalabb kitüntetés, a legfiatalabb érdemrend és a legfiatalabb kapta. Üdvözlöm Romhányi Józsefet, aki majdnem minden este itt van és sok sikere után, ugye most mint Bubo doktor vigasztalja lelkünket, és köszöntöm a klub vezetőjét és igazgatóját, Galambos Tibort. Ez a klub, ennyit azért ismertessünk el a kedves nézőkkel, nem csak hangulatával fogad bennünket és érzi a századfordulónak gy kicsit a légkörét, hanem ebben az esztendőben 75 éves.

- Igen.

- Annak idején egész más célokkal született. Mi tjelent pontosan a FÉSZEk rövidités, mert ezerféleképpen hallottam.

- FEstők, épitészek, szobrászok, zenészek, énekesek, komédiások.

- Volt egy másik. Nem ?

- Igen.

- HOgy volt ez pontosabban ? Romhányi tetudod ?

- Heltai fogalmazta meg még,

- FEstők,

- Festők, épitészek, szobrászok, és egyéb komédiások.

- Hát mindenesetre a FÉSZEK Klub ma már más mint régen volt, hát a Müvészeti Dolgozók Szakszervezete,

- igen,

- felügyelete és irányitása mellett dolgozik. Tulajdonképpen azt hiszem, hogy egy kicsit az intimitás légkörét is sértjük, hogy itt vagyunk, hogy igy mondjam, hiszen az emberek pihenni járnak ide.

- Igen, ez egy zárt körü klub, és talán hadd mondjam , hogy miért. A müvészek életük legnagyobb részét, egy nagyon felfokozott spannonban, fizikai és idegi spannonban töltik, amikor létrejönnek alkotásaik, legnagyobb szerepeik. Ez a ház az, ahol ők is civil emberek lehetnek, ahol lazithatnak, ahol netán lehetnek rendkivül fáradtak, olykor elnyüttek is. Hát a kulturált klubélet megteremtése, a klubunk egyik egyik feladata.

- Igen, szép könyvtáruk van, majd el is megyünk megnézzük.

- Igen, hadd mondjam még el ezt az előbbi gondolatot, szeretnénk szolgálni, hiszen alapszabályunk is nagyon szépen fogalmazza meg, van egy hagyományos alapszabályunk,

- Igen,

- amelyik azt mondja, hogy minden müvészeti ágban a szépet hittel és alázattal szolgáló müvészek itt otthonra leljenek mindig. REndkivül nagy feladata, hivatása még a kéubnak, hogy a müvészek sajátos igényéhez mért igen magasfoku információt biztositson. Ezt biztositsa szakmai, müvészeti, esztétikai, ideológiai kérdésekben egyaránt, ami utóbbiban a müvészi szakszervezetek,

- igen,

- akik egyébként is mecénálják a klubot, időről időre legfelsőbb

párt és állami vezetőkkel is közvetlen kapcsolatot segitenek találkozó keretében, beszélgetésekben szervezni, de a rendkivül magasfoku koncertjeink, irodalmi, színházi estéink, kiállitásaink szolgálják ezt az információt,

- Közösen,

- igen.

- Azt hiszem, hogy a nézőket meg tudjuk nyugatatni, hogy nem egy müvészeti rezervárumba érkeztek, hiszen itt legkevesebb szó éppen a vendégek között éppen a müvészetről esik. Nem ?

- És nemis vagyunk ...

- Sőt, ahogy Kormos Pista mondta, nemis védettek. Köszönöm szépen. MOst egy pillanatra azért hagyom el a társaságot, mert érdemes megismerkedni a klub könyvtárával. A mai müsor éppen képzőmüvészeti témájánál fogva kicsit, kicsit azt a lehetőséget keresse, hogy az alakitás, a szerep, a képzőmüvészetben, vagy, hogy Szabolcsi Miklós szavát használjam, a müvész önmegvalósitás és önarcképe tulajdonképpen milyen, majd még találkozunk itt a müsorban.

/ zene. /

- Bemutatom a nézőinknak MOlnár Évát, a klub könyvtárosát, pontosabban Molnár Éva müvészettörténészt, ami már önmagában is meglepetés hirtelen, annak, aki nem járatos ilyenekben.

- Annak.

- Ez meg is jelöli gondolom a klubnak és a könyvtárnak a jellegét. Az, hogy müvészettörténész.

- Hógyne, elsősorban müvészeti könyvtár vagyunk, hiszen a klub tagsága, az müvészekből áll, tehát olyan könyvtárat kell létrehozni, amelynek meg volt a hagyománya, még a háboru előtt is, amely ennek a speciális tagságnak az igényeit ki tudná elégiteni és minden ilyen könyvtárban általában müvészettörténészek dolgoznak.

- Most hadd kérdezzem meg a saját szaváról. Sokat hallom azt, hogy azt mondja, hogy vizuális, vizuális dokumentációt gyüjtött. Mi t jelent ez ?

- Hát nézze minden könyvtárnak meg kell határozni a gyüjtőkörét, mert a könyvtár falai nincsenek gumiból, tehát mindent nem

gyüjthet. A mi munkánk elég érdekes, a minden müvészeti ágnak, tehát kpzőművészeknek, szinházi tervezőknek, szinészeknek is vizuális dokumentációt adunk, ami azt jelenti, hogy például egy diszlettervező jön hozzám, készül egy darab tervezésére, annak a kornak megfelelő képzőművészeti anyagot, vagy kortörténeti, kulturhistóriai anyagot, vagy jelmezanyagot összegyüjtjük, és amikor bejön, rendelkezésére áll, dolgozhat.

- Igen, ez minden müvészeti ágra megvan.

- Hát minden

- Minden vizuális müvészeti ágra.

ä Minden vizuális müvészeti ágra,

- igen, értem,

- a zene és az irodalom kivételével mindegyik az.

- Kedves Éva, hogyha egy televiziómüsort csinál például, mondjuk egy Müvészeti Magazint a késöesti órákban, milyen szakkönyv kellene, hogy mondjuk ez sikeres legyen, vagy tartalmas.

- Hát az attól függ,

- élő adásban például.

- Hát az attól függ, hogy miről szól az a Müvészeti Magazin.

- Hát mondjuk erről szólna, hogy arcok és álarcok, mit tudnak segiteni ?

- Hát kérem, azt nem tudom, hogy látták-e, vagy most fogják látni, mindaz ami, amit itt képben látnak, azt én állitottam össze. TEhát kezdtem a, a görög és római maszkokkal, utána hát a Commedia de l'arte

- igen,

- figuráit adtam aztán, hát rok koból, hát természetesen Wattot, vagy Longit, Gvardit, Diepolót,

- Tehát ebben is benne van a maga munkája, köszönöm szépen.

Molnár Éva

ötvös művész

Molnár Éva ötvösművész munkáiból nyílt kiállítás pénteken a budavári iparművészeti boltban. A bemutató június 24-ig tekinthető meg.

Molnár Dénes

a csiki müvésztelephez tartozó müvész

- neve emlitve

Korunk 1974/2 250.old.

Molnár Dénes grafikus

Néhány grafikája, illetve karikatura Molnár Dénes marosvásárhelyi grafikája, a „hu-Mol szótár" c. kötetéből, amely a Kriterion bukaresti kiadónál jelent meg 1977-ben. „Bűvész", – „Jellemrajz", – „Művelődés", – „Mikrofon", – és „kép. szöveg nélkül". – (repr.)

Tükör, Budapest, 1979. jan. 28.

Molnár Denis

Illusztrációk

— Humorszótár – hu Molszótár.

Új Tükör, 1979. január 28 – 26. lap.

Molnár Dénes

Marosvásárhelyen jelent meg
Molnár Dénes „Hu Mol szótár"
című kötete, amely a Kriterion
bukaresti kiadónál 1977-ben
jelent meg.

— : Humorszótár.
Új Élet, 1979. január 28 – 2 6lap.

Molnár Dénes

- 5 rajz a vázlatfüzetéből

A Hét 1977 júl. 29.

Molnár Dénes

„Tuskajt a Bolyai-sorozatból"

H Hét. 1977. márc. 4.

Molnár Dénes

7-dik tusrajt

Igaz Szó 1970/5

Molnár Dénes grafikus

- az Apollo Kör legtermékenyebb tagja
- sok egyéni tárlata volt
- a karikatúrában is figyelemreméltó

Említve: Nemes László, Szabó Ágnes, Kiss Miklós, Nagy Levente, Simon Sándor, Szabó Erzsébet

Nemes László: Apollo Kör

Igaz Szó 1977/1 62. old

Sholnár Dénes grafikus

„A ház"

(grafika)

Igaz Szó 1977/1

46. old

Tholnai Dénes grafikus

- a bukaresti Petőfi Sándor művelődési házban Orth István-nával állít ki grafikáiból
- munkáinak az elemzése
- külföldön is állított már ki

Selmeczi György: Két fiatal grafikus

Igaz Szó 1975/7 70. old.

MOLNÁR DÉNES

Katona Szabó István:

MOLNÁR DÉNES /festőművész/ kiállitása az Uj Élet Galériában.

Uj Élet, XXII.évf. 9./491./sz. 1979. május. 19.old. képpel.

MOLNÁR DÉNES

festőművész

A marosvásárhelyi Megyei Könyvtár termében Molnár Dénes festményeiből és Szotyori Anna fametszeteiből nyilt kiállitás. /rövid hir/

Utunk, XXXVI.évf. 10.sz. 1981. márc. 6. - 8.old.

MOLNÁR Dénes *102, 129, 134*
Vadad, 1947. július 22.
NG Képz. Főisk. Buk., grafikus

Banner Erdély

MDK

Molnár Dávid

Arckép olajf.
Tanulmányfej ceruza rajz

A Nemzeti Szalon tavaszi tarlatanak katalogusa. 1920. Majus. 15. 1.

Molnár Dávid

1920 május

kiáll. Nemzeti Szalonban

Arckép, olaj. 800.—

Tanulmányfej, cerkvarajz

200.—

Honfoglaláskori lovas-sír V. 176

— kengyel V. 176.

— zabla V. 176.

— nyílhegy V. 176.

— pityke V. 176.

— övdísz V. 176.

— füles gomb V. 176.

— tarsolydísz V. 176.

— fülönfüggő V. 176.

— gyűrű V. 176.

Molnár Dániel

Pesti Napló képes mell. 1937 I. 24.

BARÁTOM

Molnár Dániel festménye, a Műcsarnok téli tárlatán

Wolman Daniel

Sesti kapla Kepes med. 1937 I. 24

Molnár Dávid

festő

1916–19

Elhunyt 1930. 86 l.

Tétényi sómai Kocsi

X. 52.

Molnár Dániel

1921/22 - 1923/24

Ferképzomfoiskèvk

114. l.

Molnár

M. 3. *Dániel*, festő. * Budapest 1900 aug. 16. A bpesti iparművészeti iskolában és a képzőművészeti főiskolán tanult. 1920 óta arc- és figurális képeket állít ki a Nemzeti Szalónban és a Műcsarnokban.

Pálffy János hagyom.
Pozsony [redacted] 93.

~~1870 táján fejtette ki.~~
16-án. II ugyanott 1681 március 12-én.
II: 76.

tengeliczét

és ~~[illegible]~~

fordultan ül ~~[illegible]~~ (mosolyogva nézi a
~~[illegible]~~, mig baljában fehér czuk-
lik, homlokát ~~[illegible]~~ befont selyem-
orczos ingvállát fodor szegélyezi és ki-
ffasztott ujjai többszörösen hasitottak.
ag képez diszt. A háttér szürke.

– Becsérvéke ~~1800~~ 2000. TK.
~~nya 1907. november 14-én (1429-908).~~
s teltárban 70 és annak kivonatá-

92

:
ame in Anzug des XVII. Jahrhunderts in
leisten, gekauft zu Wien 1869.-- 23 hoch

pag 45

1.8

Molnár Dániel

festő

VII. Erzsébet körút 5

MKSz 1947

Molnár Dániel

festő Kupeczky Társ. tagja
Műcsarnok
1932 febr. - márc. kiáll - 298
1932. tav. tárl - 293.

Molnár Dániel, festőmüvész. Született Budapesten, 1900-ban. Középiskoláit a fővárosban végezte, ezután az Országos Magyar Iparmüvészeti Főiskolán folytatott tanulmányokat, majd a Képzőmüvészeti Főiskolának volt növendéke, ahol Balló Ede és Rudnay Gyula voltak mesterei. Állandó kiállitója a Nemzeti Szalónnak és a Mücsarnoknak. „Elektra" és „Hiszekegy" cimü képei feltünést keltettek. A Mücsarnok 1932. évi retrospectiv kiállitásán „Anyám" cimü képével szerepelt. Mesterének, Rudnay Gyulának, szellemében dolgozik. Tagja a Kupeczky Társaságnak.

Rát Str. 803. l.

Tzh.

Európa

haptarjentő erény

Budapest V

Rothermere u. 12

II/2

Molnár Dániel

festő

Műcs. kiáll. 1923 tól

Pipics 117. l.

ÉS HÁZTARTÁSI VÁSÁR

938. SZEPTEMBER 1—12

R. ZICHY JENŐ-U. 4. ~ TEL.: 122-675, 121-275

.....urnak
cégnek

Pestszenterzsébet.

on való részvételére vonatkozó jelentkezési iv kéz-
romoztuk.
rt b. számláját

pengővel

hogy a fenti összeg **huszonöt százalékát** a
ítutalni szíveskedjék.
jelentkezés folytán feltétlenül és vissza-

ölte. Amennyiben annak fekvése iránt tájékozódni
k.
készséggel szolgál tanácscsal.

Tisztelettel

Molnár Dániel

1920. szept.

kiáll. Nemzeti Szalonban

Cigányleány, olaszf. 4500.–
Elektra, olaszf. 5000.–

Mantegna Madonája

VI. 212

Molnár Dániel Ferenc

Műcsarnok festő Bpst
1924. őszi kiáll. 275 Szabadosu. 23
1926. tél. kiáll. 537, 568
1928. tav. kiáll. 479

Erdélyi Múzeum cs. folyóirat

VI. 211

Molnár Dániel

Hul. Budapesten 1900 aug. 16

Rk. 4 iparmus. ísk.

1920/21. I-II. elsőéves mű-

vésznőv. Ballókde

Hajniki symptom III. 223.

Molnár Dániel

Molnár Dániel : Imádkozó nő

Pesti Napló képes mell.
1936. okt. 31.

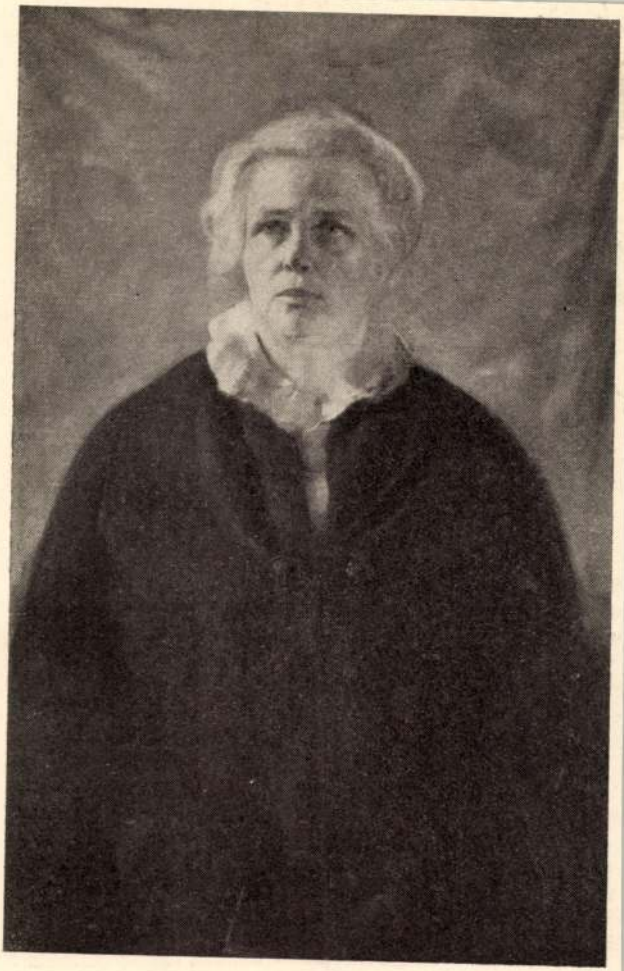

Molnár Dániel: Imádkozó
A Műcsarnok jubiláris kiállításáról

állított ostobáskodása. Ha tehát a színház és a dráma eliparosodásáról beszélünk, *nem az igazgatót kell szidni, hanem megállapítani, hogy mi vitte a nézőt a komédia del arte kései, korcs csökevényei felé.*

Kacziány Aladár: Angyali üdvözlet
A Műcsarnok jubiláris kiállításáról. Foto G. R.

MDK

Molnár Dániel

Virág

KnTára. 1938. őszi tárlat, 30 l.

van mint a második, gömbölyitett

Molnár Dániel

Nagypapa

EmTárs. 1938. ősi tárlat, 29 l.

ági termékek szállitására.[78] Kelet
k a hátikosarat különböző termények
tovább folytathatjuk kelet felé és
yről adatunk, feltehetjük, hogy a
:stermelő területeken megtaláljuk.
ból, ott a "xá" nemzetiség indiai
unkának beillő hátikosarat készit.
ukorica, bambuszhajtás, és külön-
kor és szállitásánál.[8o] Ugyancsak
rizs és tea aratásnál, ill. szedé-
eszköz,[81] valamint Mongoliában[82] és
a hátikosár. Kinában két tipusát
1. olyat, amelyben a gyermeket

1021

Molnár Dániel: Fűzfák

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1969 JAN 16
EGÉSZSÉGÜGYI
DOLGOZÓ

Malmár Daniel

EN

Ismerek hatalm
zető középkáderek
sadalmi súllyal
férjekkel a hátuk mögött többet ártanak az egészségügynek, mint használnak, de senki sem mer hozzájuk nyúlni. Pedig az egészségügy érdekében meg kellene tenni.

Minden beteg megkívánja, hogy keresetlenül őszinték legyenek, ugyanakkor titoktartók. Az orvosnak könnyű. Rendelkezik és elmegy. De a nővér a beteggel marad. Gondoltam, egyszer végigápolok én is huszonnégy órát. Hogy érezném magam? Kinevetnének? Talán nem is rossz a gondolat — talán jobban megbecsülnénk a nővért.

A nővér birkózása a halállal, akár az orvosé, nem érdekes, csak az eredmény fontos, a gyógyulás. Ezt a birkózást néha mi, orvosok is elfelejtjük értékelni. Csak az eredményt bíráljuk. De azt elvárjuk, hogy minket a gyógyítás hőseiként tiszteljenek.

A nővér virraszt, az orvos időnként megnézi a beteget. Melyik a nehezebb? Nehézségről, emberi áldozatról van szó, nem szakismeretről. Az emberi

s
éle
egészségügyi iparos marad.

Ápolni igazán csak belülről lehet. Ezt szerepet el is lehet játszani. Meg lehet vele élni, de nem lehet jól ápolni. Orvosnak és középkádernek nem lehet maszkja, csak emberi arca. Fárasztó. Álarcot viselni könnyebb.

Csak az anyák tudják igazán belülről ápolni gyermekeiket, a jó ápolónő ezt iparkodik megközelíteni. Ez az ápolói hivatás emberi — nem szakmai — mércéje. Amelyik nővér nem érzi jól magát a beteg mellett, azt nem szabadna odaengedni. Jó közérzet nélkül nincs eredmény.

Az ápoló és az orvos az emberekkel betegségük idején találkozik. Mi lenne, ha egészségesen is többet találkoznának orvosok, ápolónők, volt és leendő betegek? De erre se alkalom, se hely nincs. Talán egyszer, az egészségügyi klubokban. — Majd...

Művelt, intelligens, szakmailag képzett, magas hivatásérzetű középkáderek kel-

Molnár Dániel

festőművész kiállítása az Ifjú Gárda Művelődési Ház kiállító termében.

Magyar Hírlap, 1967. XI.10. 4.o.
Napló.

Molnár Dániel

Festményeiből kiállítása nyílik a XIX. kat. Nagy front rendezésében a XIX kat. művelődési házban

Nagyvárad 1967 XI. 10 2 old.

M.D.K.

Molnár Dániel, takácsm./?/.

A szentgáli takács kistársaság /?/ cserépkorsója. Feliratból: "1869...Molnár Dániel-Készült Barsi Janinál." M.Népr.Múz.Lsz:130.254. Függelék: 81. 198.o.

Nagybákay Péter: Veszprémi és Veszprémmegyei céhkorsók. 139.o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei.4.1965.Veszprém.Kiadja a Veszprém Megyei Múzeumok Igazgatósága. Veszprém.1965

Molnár Dániel

Szerepel a Műsaznok téli tárlatán

Pesti Napló 1937 I. 24

Mohnár Dániel

Kezepel a Műcsarnok téli tárlatán

Magyarság 1937 I. 23

Molnár Dánielmfestőművész

Imádkozó

"Nő a művészetben"kiállitás katalógusa.1936.Műcsarnok.

Molnár Dániel MDK

IUX, 1928

Lux mosópor, 1928

Kalodont, 1939

Mücsarnok 196o.Magyar plakát-történeti kiáll.

Molnár Dániel

MDK

Imádkozó

Műcsarnok 1936. okt.-nov.
A nő a művészetben kiáll.

Molnár Dániel

MDK

A festő

Műcsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi Tárlat

Molnár Dániel

Imádkozó

Műcsarnok 1936 Nő a művészetben c. kiáll.

Molnár Dániel

MDK

Munkaközben, olf.

Műcsarnok 1932 tavaszi kiállitás

Molnár Dániel

festő

M.Dl.

„Olvasó hiszlány" (repro)

Művészet, 1965. október – 40 kop

Molnár Dániel MDK

Tanulmány, olf.

Műcsarnok 1928 tavaszi kiállitás

MDK

Molnár Dani

Kós K.: Vágó Gábor. Erdélyi Helikon 1928. I.évf. nov. /7.sz./ 558.l.

M.D.K.

Molnár Dániel

"Önarckép" c. festményének repr.-ját bemutatja a lap a Téli Tárlatról.
/A kritika cimét nem lehet megállapitani, mert a lap hiányos./

Szinházi Élet. Bp. 1937. jan. 31. -febr. 6.
XXVII. évf. 6. sz. 7o. lap.

.D.R.

MDK

Molnár Dániel festő

XXTárs Szi kiáll. 1938.nov. Műcs.

37 l.

mdk.

Molnár Dani farkas népművész
Makfalváról

Állatalakjai Fadrusz és Rona elismerését is kivívták.

Téglás Gábor: A Magyar Nép Művészete (2. köt.)
Népnevelés 1909, 4. évf. 360. l.

MDK

Molnár Dániel

Cigányleány, of.

Elektra, of.

N.Szal. őszi tárl. 192o. szept. 19. l.

Molnár Dániel /1900- /

MDK

"LUX" 1928

"LUX mosópor" 1928.

"Kalodont" 1939.

MAGYAR PLAKÁT-TÖRTÉNETI KIÁLLITÁS; .Bp. 1960.

34.l.

Molnár Dániel

MDK

A festő

Műcsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Molnár Dániel

Olvasó kislány c. képéről repr.

Művészet 1965. okt.

Molnár Dániel

MDK

dr. Endrő Tivadar

Műcsarnok 1941 Arcképkiállitás

Molnár Dániel.

Műcsarnok kiállításán "A magyar művészet 1850-1932-ig" neve szerepelt.

1932. II. 21.

Molnár Dániel

Szerepelt a Műcsarnok tav. tárlatán

E.K.932.IV.24.

Robert Daniel

Molnár Dániel

MDK

Önarckép

Műcsarnok 1937 Téli kiállitás

Molnár Dániel

MDK

Barátom

Mücsarnok 1937 Téli kiállitás

Molnár Daniel

Borsbom

MDK

Molnár Dániel, 1900--

LUX

LUX

Kalodont

1885-1960. M..plakáttört. kiáll. Műcs. 1960.

Molnár Daniel

[illegible] [illegible]

l.

A magyarság nép-
rajza. II. k. [illegible] 226 l.

IR. MINISZTÉRIUM SZÁMVEVŐSÉGÉTŐL

R S T E R G Y U L A urnak,
ek Orsz.Bizottsága elnöke,

B U D A P E S T.

er hó 25-én 378 sz.a. kelt becses
rand Mihály épitésvezető budapesti

M.D.K.

Mohnár Daniel
grafikus

Lux plakatja finom szinharmó-
niával erősen festői megoldási.

P. Brestyánszky Ilona: Szárcvés az Athenaeum.
Művészet, 1969. március – 6 lap

Molnár Dániel
festő

M.D.

„A régi Athenaeum"
(repro)

A borítón
Művészet, 1969. február. –

Molnár Dániel

Kiállítása a Kispesti Ifjú Gárda
Művelődési Házban

Magyar Hírek, 1967. XI. 11. 4. o.

Molnár Éva ötvösművész ezüst ékszereiből kiállítás nyílt meg szerdán a Csók István Galéria (V., Váci u. 25.) ötvösterében. Az ékszerbemutató november 28-ig tekinthető meg.

NAGYKANIZSA
PÉCS
HIDEG FRONT
MELEG
DERÜLT

Molnár Éva

Magyar Nemzet 1984. XI. 22.

A Budapesti Tavaszi Fesztivál alkalmából
a THERMAL SZÁLLÓ és a GENERALART
szeretettel meghívja Önt és művészetkedvelő barátait

MOLNÁR ÉVA

ötvösművész és

LENCSÉS IDA

textilművész

kiállítására.

A kiállítást Bródy János nyitja meg
1985. március 22-én fél 6 órakor a Thermal Galériában

A kiállítás 1985. május 31-ig tekinthető meg

85-367 GENERALART Dorogi Ny

GENERALART

A kiállított művek megvásárolhatók

A KÉPCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

MOLNÁR ÉVA

ÖTVÖSMŰVÉSZ
EZÜST ÉKSZEREIBŐL RENDEZETT
BEMUTATÓJÁNAK MEGNYITÁSÁRA
1984. NOVEMBER 21-ÉN
SZERDÁN DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA

MEGNYITJA:
SZILÁGYI TIBOR
ÉRDEMES MŰVÉSZ

MEGTEKINTHETŐ:
1984. NOVEMBER 21-28.

CSÓK ISTVÁN GALÉRIA
ÖTVÖSTERME
BUDAPEST, V., VÁCI UTCA 25.

KÉP CSAR NOK

Molnár Éva
kiállítása a Thermál Hotelben
185 Tavasz Fesztivál

Magyar Nemzet 1984. X. 31.

Éva Molnár

Schmuckstücke aus Silber, Glas und Edelstein zeigen neun ungarische Schmuckgestalter in einer Ausstellung im Kunsthandwerkgeschäft im Burgviertel.

Éva Molnár die erst vor einem Jahr die Hochschule für Kunsthandwerk absolvierte, nimmt hier mit ihrer einfallsreichen Schmuckgestaltung einen recht guten Platz ein. Bei ihr dominiert Funktion plus Gefälligkeit. Sie hat u-bogenförmige Fingerringe erfunden, von einer eingenieteten Schiene zusammengehalten auf der eine Tigeraugen-Rolle, Amethyst-Würfel oder Karneol-Perlen sitzen. Das Design ist denkbar einfach, modern und schön.

K. Rösicke: Schmuck, Schmuck, Schmucke.
Daily News, 1982. März. 4.

M.D.K.

Molnár Éva

"5 divatrajzoló 2o nyári terve" cimmel a lap négy divatrajzát hozza.

Szinház, Bp. 1946. május 29.-juni.4. II. évf. 2o. sz. 28-29. lap

M.D.K.

Molnár Éva

Hat rajzát hozza a lap Tolnay Klári szinművészről a "Kis Katalin" c. szindarabban.

Szinház. Bp. 1946. juni. 5-11. II. évf. 21. sz. 26. lap

M.D.K.

Molnár Éva

Három rajza Mezey Mária szinmüvészről az "Egy csók és más semmi" c. szindarabból.

Szinház, Bp. 1946. juni. 26.-juli. 2.
II. évf. 24. sz. 28-29. lap

M.D.K.

Molnár Éva

Hat divattervét mutatja be a lap "Nyár" cimmel.

Szinház, Bp. 1946. ~~júli~~ juni. 19-25.
II. évf. 29. lap 23. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

"Pesti Divatlap" cimmel hat rajzot hoz a lap a müvésztől.
Repr.

Szinház, Bp. 1946. ápr. 13-19. II. évf. 13. sz. 22. lap.

M.D.K.

Molnár Éva

Dayka Margit szinmüvészről készitett rajzait hozza a lap "Az eladó feleség" c. szindarabból.
Négy rajz a müvészről és hat divatrajz.

Szinház, Bp. 1946. ápr. 6-12. II. évf. 12. sz. 28-29. lap

M.D.K.

Molnár Éva

5 színésznő - 5 kosztüm" cimmel rajzok: Honthy Hanna, Kamdy Katalin, Bordy Bella, Mezey Mária és Tolnay Klári szinmüvészekről.

Szinház, Bp. 1946. márc. 21-28. II. évf. 1o. sz. 27. lap

M.D.E.

Molnár Éva

"Divatrajz bemutató" cimmel hozza a lap a bemutató alkalmával a legjobbnak talált rajzokat, illetve terveket.
Négy rajz, repr.
A rajzok mellett a lap bemutatja a müvész arcképét is.

Szinház, Bp. 1946. márc. 9-19. II. évf. 9. sz. 28-29. lap

M.D.K.

Molnár Éva

Honthy Hanna, Fenyvessy Éva szinmüvészekről
készült rajzát bemutatja a lap a "Vig özvegy"
c. előadásról.
Három rajz. Repr.

Szinház, Bp. 1946. ápr. 19-26. II. évf.
14. sz. 28-29. lap

Molnár Éva

illusztrációi

a Pesti Napló

1933. évf. – ban

Kifizetendő a .....

.....

Budapest, 19.....

elnök.

M.D.K.

Molnár Éva

Rajzait hozza a lap Karády Katalin, Csikós Rózsi, Balogh Erzsi szinművészekről.

Szinház, Bp. 1946. márc. 1-8. II. évf.
8. sz. 26-27. lap

M.D.K.

Molnár Éva

Hat rajzát bemutatja a lap Mezey Mária, Sennyey Vera, Szemere Vera és Hertelendy Hanhan szinmüvészekről szinpadi ruháikban.

Szinház, Bp. 1946. feb. 13-28. II. évf. 7. sz. 28. lap

M.D.K.

Molnár Éva

"Szinházi Divatlevél Tündérországtól - Párizsig
cimmel szinmüvészeket rajzol szinpadi ruháik-
ban: Ilosvay Katalin,Olthy Magda, Kertay Lili,
Berky Lili, Tolnay Klári, Bulla Elma, Tasnády
Fekete Mária, Vigyázó Éva, Sennyey Vera.

Szinház, Bp. 1946. jan.30-febr.5. II. évf.
5. sz. 26-27. lap

M.D.K.

Molnár Éva

"Divat posta" c. rovathoz rajzolt ruhákat, köpenyt és kosztümöt.
Három rajz.

Szinházi Élet. Bp. 1932. szept. 18-24. XXII. évf. 39. sz. 81-83. lap.

M.D.K.

Molnár Éva

Divatrajzai a "Divat posta" c. rovat illusztrálására.
Három rajz.

Szinházi Elet. Bp. 1932. szept. 25-okt. 1.
XXII. évf. 4o. sz. 81-83. lap.

M.D.K.

Molnár Éva

Mezey Mária szinművészről készitett rajzait bemutatja a lap "A mostoha" c. szindarab előadásáról.
Öt rajz.

Szinház, Bp. 1947. juni 3-9. III. évf. 23. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Karády Katalinról készült három rajzát bemutatja a lap a Pesti Szinház előadásáról.

Szinház, Bp. 1947. május 27. - juni. 2.
III. évf. 22. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Tiz rajzát bemutatja a lap "Juliusi pesti utca" cimmel.

Szinház, Bp. 1947. juli. 1-7. III. évf. 27. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

"Fekete - Fehér" cimmel öt rajzát mutatja be a lap a„Színház Divatja" c. rovatban.

Szinház. Bp. 1947. juli 8-14. III. évf. 28. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Német Marika és Fejes Teri müvészekről készi
tett rajzait bemutatja a lap.
Az öt rajz a "Csókos asszony" c. szindarab
előadásán készült.

Szinház, Bp. 1947. juli. 15-21. III. évf.
29. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

"Ősz" cimmel öt rajzát hozza a lap a "Szinház Divatja" c. rovatban.

Szinház, Bp. 1947. aug. 26.-szept. 1.
III. évf. 35. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

"Az első őszi divatbemutató" cimmel öt rajzát mutatja be a lap a "Szinház Divatja" c. rovatban.

Szinház, Bp. 1947. aug. 19-25. III. évf. 34. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

"Őszi vonalak" cimmel öt rajzát hozza a lap a„Szinház Divatja" c. rovatban.

Szinház, Bp. 1947. aug. 12-18. III. évf. 33. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

A Fővárosi Operettszinház előadásán szereplő művészekről,-Mészáros Ági, Tolnay Klárihozza a lap öt rajzát.

Szinház, Bp. 1947. juli. 29.-aug. 4. III. évf
31. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Tolnay Klári, Karády Katalin, Honthy Hanna, Ruttkay Éva müvészekről készült rajzát hozza a lap.
Öt rajz

Szinház, Bp. 1947. szept. 2-8. III. évf. 36. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

"Pettyes oldal" cimmel a lap bemutatja a müvész hat divatrajzát.

Szinház, Bp. 1947. juni. 17-23. III. évf. 25. sz.

Molnár Éva

Divatrajzolást

tanít

Molnár Éva

Jelentkezés: VII., Rákóczi-út 12
Telefon: 227—254

Kis Újság
1945. szept. 21.

Forum [illegible]

1936. VI. [illegible]

" " " " " 7,

" " 10-11. [illegible],

Molnár Éva

Divattervei

a Képes Figyelő

1946-évfolyam

Hogy születik a sláger?

Irta: HALÁSZ RUDOLF

Ugye jó a szöveg? — kérdi Halász Rudolf Horváth Jenőtől

A nagy slágert: a „Te vagy a fény"-t énekli Déry Sári és Lantos Olivér, zongorán kisér a szerző (Bojár felv.)

„Hiába menekülsz, hiába futsz", — bemászik a füleden, kibújik a szádon, benn kering a véredben, csíp, rúg és mellbe boxol.

A sláger életszükséglet!

A magyar slágeriparban kezdetben vala Zerkovitz, őt követte szegény jó Márkus Frédi, míg a mostani slágerkirály minden elődjén túltesz. A mi Irving Berlin-ünk: Horváth Jenő. Minden melódiája szinte közkincs lett. Amit ma leír, holnap baltával se lehet kiszedni belőled.

Örök slágerszövetséget kötöttünk egymással és én szövegben igyekszem kifejezni gondolatait. Privát társaságokban ilyen kérdéseket zúdítanak rám:

— Ugye maga úgy gyártja a számokat, mint a Weiss Manfréd-gyár az anyacsavarokat?

— Kihez írta a „Te vagy a fény"-t?!

Sokan vitatkoznak: mi fontosabb a slágernél, a szöveg vagy a zene.

Szerintem a legfontosabb feltétele a jó első sor, az úgynevezett „bemondás". Többször előfordul, hogy egy szám megbukik és egy másik szöveggel népszerű sláger lesz. Egy példa: Fényes Szabolcs „Odavagyok Magáért!" című nagysikerű száma a „Manolita" operettben ezzel a szöveggel bukott meg:

Már ezen a világon
Csak kegyedet imádom!
Maga lesz a virágom,
Imádságom!...

Egy jellemzőbb eset: Márkus Alfréd világslágere, a „Tenyeremen hordom..." előbb más szöveggel került színre:

Ne legyen a másé,
amikor az enyém lehet!
Hiszen tudom nappal-éjjel
szenvedéllyel szeret.

A kutya se énekelte. Vagy itt van a „Te vagy a fény..." Eredetileg a „Kis Katalin" című zenés vígjáték száma volt ezzel a szöveggel:

A szerelem
veszélyes játék
a szerelem
nagy szenvedés...
A szerelem
lehet hogy árnyék,
lehet, hogy sok szenvedés
lehet, hogy bűnbeesés...
Nem! Nem! Nem!
stb.

Bevallom, hogy a „Te vagy a fény!..." az egyetlen szövegem, amelyet valakihez írtam. Ennek a slágernek Tolnay Klári a muzsája! Egyedül sétáltam a virágillattól nehéz éjszakában, szívemben Horváth Jenő gyönyörű melódiájával. Valahonnan mintha szikrázó fénysugár hullott volna a földre...

Te vagy a fény
az éjszakában...

A hasonlatok egymást követték az agyamban:

Te vagy a nyár,
ha hull a hó...
Te vagy a szó
a némaságban.
A szélben pálmalevél
szívemben te vagy a vér...
Imádlak!...

Szerelmi vallomásomat az egész ország énekli — mindenki máshoz!...

Horváth Jenő szerint minden muzsikája egy-egy hangulatának zenei fotografiája. Ő nem olyan cinikus, mint a szövegírók, minden taktusa a szívében született...

A szövegírás műhelytitkait természetesen nem árulom el az illetékteleneknek. Majd bolond leszek. Hogy jobb slágereket írjanak, mint én!...

Mégegyszer Páris és London

Irta: VÁRKONYI ZOLTÁN

Még egyszer és utoljára a külföldi útról. Néhány nappal ezelőtt Székely Mihállyal találkoztam és zokogva borultunk egymás vállára. Nem a viszontlátás örömkönnyei voltak ezek, hanem a kétségbeesésé. Elvonultunk egy csendes sarokba és megállapodtunk abban, hogy ha csak lehet nem utazunk többé, de ha utazunk, akkor senki nem fog tudni róla. Székely Miska első operai fellépésén rekedt volt. Nem az út fáradalmaitól, nem a levegőváltozástól, nem azért, mintha erre csak a legkisebb mértékben is hajlamos lenne. De a megérkezés pillanatától a színpadra lépésig állandóan beszélt. És ez történt velem is. Hát most ezúton még egyszer és utoljára egy kis válasz a sok elhangzott kérdésre, és aesopusi oktatómese a multtal kapcsolatban.

Kénytelen vagyok kicsit politizálni. Amikor a külföldi nehézségekről van szó, koszttal, fűtéssel, villannyal és egyebekkel kapcsolatban és itt azt mondják nekem, ugy-e, na látod, csak itthon remek, csak ez a jó, akkor felmerül bennem a kérdés: ha ezt itt tudják, ha mindenki ezt a választ várja, akkor vajjon miért rágcsálják patkány módra annak a demokratikus építménynek az alapjait, amelynek a fedele alatt e pereben megindult a dolgozó réteg életszínvonalának felemelése, egy egészséges gazdasági rend, téliszalámi és tojás, ruha és cipő és ablaküveg és mindez a semmiből. Örüljön ennek mindenki és ápolja és dédelgesse azt, amit itt kap, dolgozzon és emelje még magasabbra a mércét.

Londonban egyszer a földalatti mozgólépcsőjén elindultam a harmadik mélyemeletről a föld színe felé és a mozgólépcsőn álló emberek között elkezdtem rohanni felfelé. Mikes Gyuri, a Londonban élő magyar újságíró elkapta a kabátomat és megállított. Nevetve ezt mondta: „Hé, öregem, nem vagyunk Budapesten! Megy a mozgólépcső és te még azon rohansz?" Ez az igazság! Itt, idehaza, megy a mozgólépcső, de mi még külön rohanunk is rajta. Ezért épül az ország. És ezért fújja el majd az egyre tisztábban bontakozó rend szele az összes válságokat, ezzel az átkozott és sokat emlegetett színházi válsággal egyetemben. Sok mindent láttam odakint, láttam operát és operettet, balettet és prózát, drámát és vígjátékot, kabarét és lokálműsort és még valamit. Láttam azt, hogy tisztességes és igazi művésznek alapja és gyökere csak odahaza van. Utaznunk kell, látni kell, felszívni és feldolgozni az élményeket és mindent át kell adni idehaza a közönségnek. De idehaza.

De tündéri Párisom, hűvös Londonom, ne tartsatok engem hálátlannak. Az álmaim témája már lassanként kimerült. Telt házakról, jó magyar darabokról, jó szerepekről, adóelengedésekről tudtam álmodni már csak, de most kibővült a kör, a hajnali derengésben, amikor a szemközti garázsban géppuskaszerűen gyújtják be gyors egymásutánban az autók motorjait és felriadok, abban a szendergő félálomban, az álom utolsó órájában visszatér hozzám ennek az útnak minden gyönyörűsége. Kitzbühel havas játékházikói, a svájci kirakatok, megérkezés a Gare de l'Est-re, Páris tiszta és áttekinthető utcasorai, a nyüzsgő Place de la Concorde, a zsúfolt színházak, a ragyogó színészek, a kis bistrók osztrigái és vörösbora, a pohár búcsúkonyak lefekvés előtt a Rue Troyon sarkán, a hideg éjszakák és a napfényben szikrázó reggelek, az út a Csatornán, a rideg vámvizsgálat és a baráti fogadtatás, az öreg portás a Hannover Hourt-ban, aki reggel, délben, este mélyreható vitát folytatott velem az időjárásról, egy Solness építőmester előadás, a Sadler Wel's Ballet, Ralph Richardson, a cambridgei diákok, Edinbourgh vendéglátó és bőkezű skótjai és általában az a boldog érzés, hogy ott kint és itt bent egy ilyen utazás minden példánál jobban bizonyítja, hogy vasfüggöny csak a színházban van.

Mi marad még hátra? Hogy kívánjak mindenkinek minél több utazást és kívánom és kérem azt, hogy a magyar külképviseletek és a hazai illetékes szervek dolgozzanak egy kicsit többet külföldön a magyar művészet propagálásával és oszlassák el valahogy azt a sötétséget, amely erre a kérdésre súlyosan és ólmosan nehezedik. Mégis csak lehetetlen az, hogy elsőrendű művészek odakint a magyar színházról például ne tudjanak többet, mint az Amerikában élő vígjátékírók nevelt. Ahelyett, hogy bölcsészettanhallgatókat és ifjú jogászokat és általában igen sok felesleges embert küldenének külföldre ösztöndíjjal, mint a multban, inkább művészeket, írókat kellene utaztatni. És ha annyi mindenre akad már papir, vajjon miért nem akad arra, hogy egy évben egyszer-kétszer háromnyelvű összefoglaló folyóirat menjen ki hatalmas példányszámban külföldre és tájékoztassa a világot arról, hogy nem csak élünk, de úgy élünk, ahogy élünk.

Színház 1947. 14. sz.

A Színház húsvéti korzója

Mint a poétát és a piktort
És a szerelmespárokat,
Az első napsugár kicsalta
A partra mind a sztárokat.

Ahogy a parton elsuhannak,
Megáll a déli forgalom,
Tekintetüktől épül, szépül
A hídroncs és a romhalom.

És lentről vígan felcsobognak
A vén Duna kék árjai,
Pest szívét fürdetik a fényben
Színházainknak sztárjai.

Felső sor: Mezey Mária, Gaál Franciska, Turay Ida, Gobbi Hilda, Orosz Júlia. Alsó sor: Csikós Rózsi, Karády Katalin, Hertelendy Hanna, Kiss Manyi, Dán Klári, Nagykovácsi Ilona, Lázár Mária, Bajor Gizi, Honthy Hanna, Tolnay Klári, Szörényi Éva

KISKAPU

A Nemzeti Színház

előtt Bánky Zsuzsába, a bánatos kékszemű, de vidámszőke drámai hősnőbe ütközünk. Éppen háromszorosan elfoglalva: új szerepét nyugtázza Héjj mester nagykönyvében, levelet vesz át Réthy portástól s amit legelsőbb kellett volna mondani, szinte erőszakolja befelé a színházba leendő konkurrenciáját, Rákosi Mária akadémiai diákelnök-elvtársnőjét, a „Romok" angyali kis riporternőjét. Bokros teendői elvégzése után már-már el is tűnne a kiskapu sötét torkában, ha utána nem szólunk eképen:

— Hová-hová, édes Zsuzska?

Mire ő zordonan:

— Megyek a színházba,
Odafent már vár a festék,
Ne várjon hiába!...

Erre természetesen, mit is tehettünk volna mást, leültünk a kiskapu előtt arra a bizonyos kis padra s ottragadtunk velük vagy egy félórára, mint a fakanál a két aranytál között. Sok mindent lehet ám megtudni egy ilyen kis padon. Többek között azt, hogy a Nemzeti Színház tagjai Gobbi Hildának az inflációban született bölcs előrelátása folytán ninesenek kiszolgáltatva a zord nélkülözéseknek. Az igen tisztelt művész-, adminisztratív és műszaki tagoknak ugyanis a színházon belül saját kis üzletük van, ahol önköltségi áron kapható a bőrtalptól az élelmiszeren és italárun át a mindenféle textiliáig, sőt piperecikkig majdnem minden. Ezidőszerint például Sándor Jenő szemfényvesztő ügyessége jóvoltából Pallay Guszti főfőelosztó korszakalkotóan finom szafaládéval kedveskedik a tag uraknak és hölgyeknek. De van primaminőségű férfiing is potom áron, és ha valakinek véletlenül lyukas a foga, kedvezményesen tömetheti itt és itt... Bővebb felvilágosítások megtudhatók a hirdetmény-táblán.

— Csak egy nem kapható, — mondja Zsuzska mélabúsan, — csak egy valam: savanyú nálunk...

— Talán a szőlő?

— Dehogy. A szabadjegy. Már napok óta hiába kérek Kovács Alisz titkárnőtől két potyajegyet, állandóan telt házunk van.

Somlay Artúr vonul be közben a kiskapun. Bánky Zsuzsi szeretettel néz utána.

— Nagy művész és drága ember — mondja, — amikor Mészáros Ági kanyarója miatt (mi más baja lehet egy naiva-mamának?) órák alatt kellett betanulnom Sura szerepét, oly figyelmes volt hozzám, hogy az szinte kimondhatatlan.

Rákosi Máriának is kedve szottyan egy kis elismerésre. Ő Major Tamást dicséri.

— Ilyen direktort a Nemzetiben még nem látott az Akadémia. Személyesen foglalkozik valamennyi végzős művészi és szociális problémájával. Ezt a diák-elnök mondja, én magam nem szólok semmit, még félreértenék... Inkább beszéljünk Horváth Ferenczről...

És mind a ketten: a „nagy" Bánky Zsuzsa és a „kis" Rákosi Mari olyan dicshimnuszt vágnak ki Horváth úrról, mintha egy új Iványffy Jenőről volna szó, egy új istenfiról, aki egy-két év mulva tökéletes zengést ad majd a költők szavának.

Aesády Károly

HOL TANÍTANAK CSÓKOLÓZNI?

A Bródy Sándor Társaság vitaülésén elmondotta:

Bródy István

Tisztelt társaság, hölgyeim és uraim! Ha a rekedt hang jogcím arra, hogy valaki színházról beszéljen, akkor nekem bizonyára szabad önök előtt szólanom arról, amit színházi válságnak neveznek.

Kezdjük a dolgokat a legvégén, magánál a konklúziónál, amely egyben az én végső véleményem: színházi válság nincs, azaz helyesebben, nincs külön színházi válság. Válságban van ellenben minden, két kor mesgyéjén, ahol egész nemzetek, társadalmak, kultúrák, osztályok és intézmények végzik be életüket, hogy az örök körforgásban helyet adjanak más nemzeteknek, friss kultúráknak és új institúcióknak.

Ha nincs kegyelem semminek sem, ami azt hitte, hogy úgy örökkévaló, ahogy a századforduló idején, vagy a nagy háborúk előtt a lábán állott: akkor miért legyen kegyelem a színház számára? A színház nincs válságban. Nincs külön válságban, csupán világszerte együtt fut az elmék és testek forradalmával.

A színház halálának és a színház újjászületésének Magyarországon külön halódási és szülési processzusa van, ami a mi különleges helyzetünkből és naturánkból folyik. Dobjunk fel néhány szempontot, amiben a magyar színház helyzete másmilyen, mint a nyugatié vagy a keletié. Csak találomra akarok rámutatni néhány magyar és pesti specialitásra:

1. Pesten mindig túl sok volt a színház és túlságosan differenciált. A mi közönségünk olyan igényes volt és ebben a városban úgy tudtak élni az emberek, hogy tízféle színház kellett a százféle ízléshez.

2. A színház sohasem volt Pesten különösen nagy üzlet, majdnem minden színház 2—3 évenként elfogyasztott egy vállalkozót, akit a pénzvágy, nővágy, naivitás vagy kultúraszomj vitt a csendestárs sokszor nagyon hangos irodaszobájába. Én nem is tudok arról, hogy Magyarországon, a konjunktúra perceit kivéve, színházon más meggazdagodott volna, mint az öreg Faludi. De ez sem a darabokon, színészeken és írókon profitált, hanem a szerencsés telekspekuláción.

3. A szórakozások manapság nem titkosak, de általánosak. Van valami automatizmus a szórakozási formákban, valami gépiesség és törekvés a fáradtságmentességre. A színháznak még meg kell találnia azt a pluszt, ami a könnyű és komplikálatlan versenytárs, a mozi fölé fogja emelni.

4. A régi színháznak volt valami olyan színezete, hogy úgy a páholyokban, mint a kakasülőn élvező egyben társasági tagnak érezhette magát. Ezelőtt minden színházi est, nemcsak a premier, társasági esemény volt. Ez ma hiányzik a pesti színházban és meg kell mondani, hogy hiányzanak még az olyan imponderabiliák, amelyek és akik a sajtóban mesterséges lázt támasztva, saját személyi tüzüket átoltották a grófokra, kereskedőkre és szuszterinasokra. Ha káros volt, ha nem, Incze és Egyed: a színházi prosperitáshoz ők is hozzátartoztak.

5. Ahogy regényben nincs igazi új magyar író, épúgy nincs színházban sem. Ennek is el kell még jönnie. Meg kell szólalnia új hangon, új témákról.

6. Nincs az embereknek pénzük. Ha aközött kell választani, hogy legyen két kiló fejeskáposzta a konyhaasztalon, vagy egy színházjegy a retikülben, akkor az az asszony, akinek férje és gyermeke van, a testi vitamin mellett dönt.

7. A színházi válság a színigazgatók és színházi vállalkozók körében tényleg igaz és tényleg fennáll. Ennek az oka a gazdasági aránytalanságban keresendő. Drága a díszlet, drága az enyv, a sztár ruhája sokba kerül és három siker jövedelmét elviszi egy bukás.

Hölgyeim és uraim! Mielőtt átadnám a szót azoknak, akik nálam jobban ismerik a színház természetrajzát, engedjék meg, hogy rámutassak arra, mi okozza a pesti színház egyetlen és igazi vészát.

Akkor, amikor a millennium volt, tehát 50 évvel ezelőtt, nagyon sok olyan parasztember volt fenn Pesten, akinek semmiféle pereputtya nem járta még meg a várost.

Ezek közül az egyik János, amikor hazament a falujába és a felesége kivallatta, hogy hát mit is látott Pesten, elmondta, hogy volt ő még színházban is. A Látóképcsárdánál, vagy Lábatlanfaluban az asszonyok akkor még nemigen tudták, hogy mi a színház és a menyecske meg is kérdezte Pestet látott urát, hogy tulajdonképpen mi végre való a színház és mit csinálnak benne?

A János ezt felelte: „A színház az a hely, ahol csókolózni tanítják az urakat".

Hölgyeim és uraim, miután — mint önök is tudják — ma már nem kell tanítani csókolózni sem az urakat, sem a népet: mégis úgy lehet, hogy kapuinkon dörömböl a színházi válság.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

JUL 30
ELŐRE

1021 MOLNÁR DÉNES

HARMINC TOLLRAJZ

Molnár Dénes fiatal marosvásárhelyi grafikus kiállításain (Marosvásárhelyen és Szovátán) a szokottnál is csendesebben szemlélődött a közönség.

Tulajdonképpen grafologizálni kellene ezt a sajátosan lírai-grafikát, hogy eredetéről és eredendően lírai alkatú szerzőjéről a legfontosabbakat megtudhassuk. Minél jobban elmélyedünk a rajzok szemléletében, annál inkább ébred bennünk érdeklődés a művész sorsa iránt. Mert van már sorsa a szerzőnek, éppen úgy, mint érzékenyen kalligrafiált vonalainak, noha életrajza alig néhány adattal terhes. Vékony, néhol el-el akadó és vastagodó vonalai nem lendületesek, de ismétlés nélkül határolják körül az alakok mozgását, miközben olykor magányt, félelmet, sejtelmes állapotokat rögzítenek. A kisméretű fehér lapokon Molnár Dénes mindig valami lényegeset, emberien jellemzőt tud közölni. Semmi fölösleges részletet csak a jellemző kifejező-különöset, ember-vonatkozásút ragadja meg, tisztán és értelmesen. Példák erre Állatmese, Próféta, Tisztelgés című rajzai.

A fiatal Molnár Dénes fegyelmezett, kitartó munkával egyedül alakította ki grafikai formanyelvét, vonalvezetésének zárt rendszerét, vonal epigrammákban írt tömondatainak stílusát.

Munkáinak javarésze nem ötlet-megfogalmazás, hanem egy bizonyos jelrendszeren belüli kép, mely mögött költői sugallatot, ígéretes művészi kvalitást érzünk.

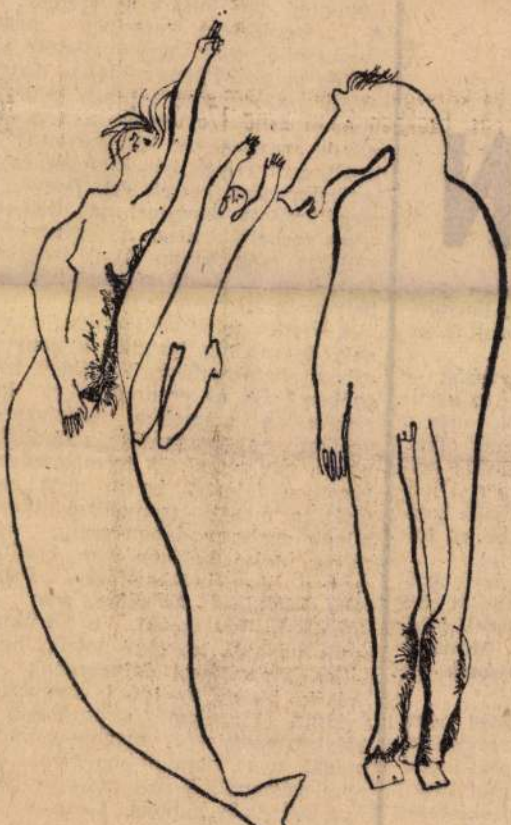

ÁLLATMESE (tusrajz)

MARX JÓZSEF felvétele

Török Pál

gedik meg a kalászosok g
betakarítását, de így is
kombájn dolgozik a has
állományból. Alsóegregyen
400 hektár búza gépesített
rítását tervezték, ám a múlt
gén hat kombájnból csak há
használható állapotban. Az
— az egyiket nem javított
július közepéig, a második
bájnhoz nincsen traktor, a
dik pedig a vontató traktor műszaki hibája miatt áll. Hasonló körül-

telnek el kihasználatlanul. Pedig a mezőgazdasági munka megszervezésére vonatkozó legújabb törvény határozottan leszögezi a munkálatok időben való elvégzésével kapcsolatos személyes felelősséget is, s ahol ebben az értelemben intézkednek, ott látszik az eredmény. A krasznahídvégi mtsz-ben négy kombájnból csak egy működött az aratás megkezdésének idején. Értesítették a szilágynagyfalusi gépesítési állomás vezetőségét a tényekről, de ugyanakkor kiszámították a gazdaságot érintő kár összegét és a bankszerveket kérték fel, hogy a megállapított összeggel az illetékeseket terheljék meg. A gépesítési vállalat még aznap éjjel intézkedett, hogy az arató gépeket üzembe helyezzék...

A kérdés tehát: elindultak a gépek, de meddig jutottak a kenyérgabona betakarításával Szilágy megyében? Ha az eredményeket keressük, a számokkal kifejezhető tevékenység kevésnek mondható, hiszen eddig csak 38 termelőszövetkezetben fejezték be az árpa aratását, a megye termelőszövetkezeteinek egyharmadában pedig még július utolsó hetében sem kezdték meg a búza betakarítását. Pedig nem lehet sem az esőre, sem az éghajlatra hivatkozni, a körülmények ugyanis lehetővé teszik, hogy teljes kapacítással dolgozzanak az aratók, hiszen az idő is kedvezőre fordult. Figyelem, a huzavona, a helybentopogás megbosszulhatja magát, mert nem a hombárba, hanem veszendőbe jut majd a kenyérnek való gabona. Csupán az aratókon múlik tehát, mennyi és milyen kenyér jut jövő aratásig a Szilágy megyei dolgozók asztalára.

Fejér László

RESKEDELEM
TTÉK
TÉLEN

1971-ben egészen bizonyosan nem hódítja meg asszonyainkat, lányainkat ez a viselet, erre alapozott készruhagyártásunk is.

Ezalkalommal a divattervezők — szerencsénkre — lemondtak az agyafúrt ötletek bemutatásáról, még a teenager divatban sem hoztak olyat aminek megrendelésétől félniük kellett volna a kereskedőknek. Újból jelen voltak a nadrágkosztümök hosszú és rövid kabáttal, ruhaszerű felsőrésszel, blúzzal, mellénnyel.

De vegyük szemügyre közelebbről a készruhagyárak kollekcióját. Segítségünkre siet **CALMANOVICI LICIU, a Belkereskedelmi Minisztérium férfikonfekció-osztályának vezetője.**

— A kereskedő szemével nézve mindazt, amit a gyárak tervezői kitöltek a téli szezonra, annyit mondhatok, hogy javulás mutatkozik minden eddigi szerződéskötéshez képest. Valamelyest változtak az alapanyagok is, végre nem a tízéves szövetekből varrják az átmeneti és téli kabátokat. De ennek ellenére az olcsóbb — 600—700 lejes — árukategóriában még mindig elég gyenge a szövet minősége és a színösszetétel

Molnár Dénes

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

UTUNK

1970 AUG 1 41

nap...

1021

Molnár Dénes grafikája

Paulovics László illusztrációja

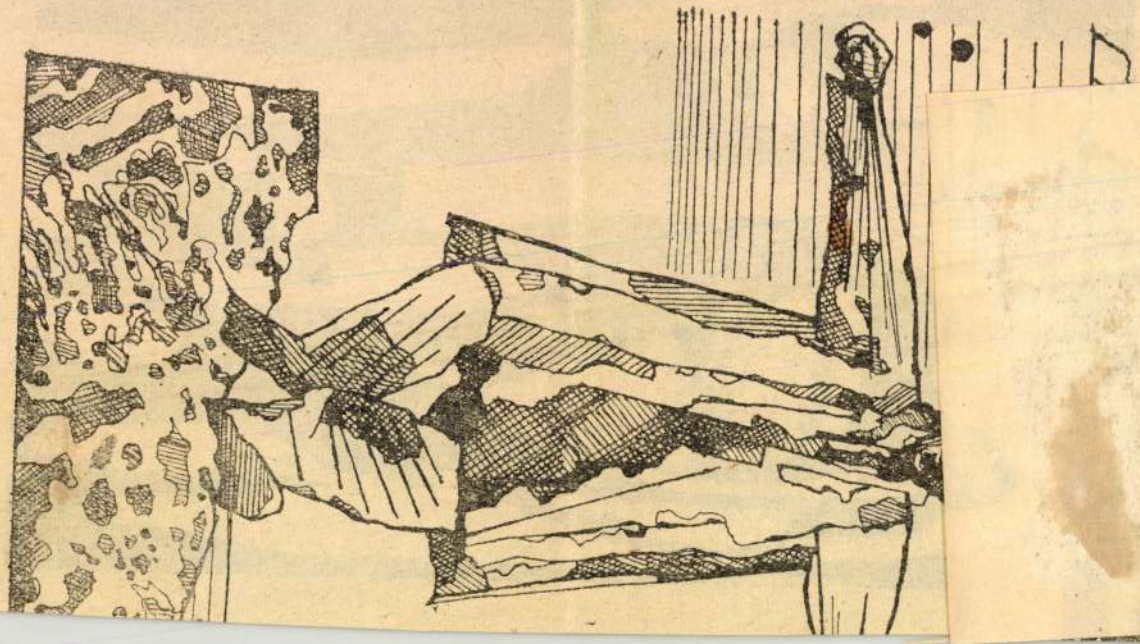

Molnár Éva

MOLNÁR ÉVA. Mezőhegyes, 1955. Ötvös-iparművész. Az Iparművészeti Főiskolán végzett 1981-ben. **Kiállításai:** 1981. II. Ötvös és Fémműves Quadriennálé; 1982. Az ékszer — Budavári Iparművészeti Bolt; 1983. Budavári Iparművészeti Bolt, önálló kiállítás; 1985. Thermál Galéria. **Jelentősebb munkái:** Parlament: Magyar Népköztársaság címere. **Kiállított művei:** ezüstöv; ezüstkarkötő; ezüstgyűrű.

LABORCZ FLÓRA, Budapest, 1947. Ötvös-iparművész. Az Iparművészeti Főiskolán végzett 1973-ban. **Kiállításai:** Jablonec: Nemzetközi ékszerkiállítás, 1974, 1977, 1983. 1981. A kéz intelligenciája – Budapest; 1983. Országos iparművészeti kiállítás – Budapest; 1981., 1983. Országos Érembiennálé, Sopron; 1981. München: Nemzetközi iparművészeti és ékszerkiállítás; 1983. Erlangen: Ötvöskiállítás; 1984. Castellanza: I. Nemzetközi Kisplasztikai Kiállítás. **Közgyűjteményben levő munkái:** Tájékozódási forma – makett, Kecskemét, Katona József Múzeum; Repülő nőalak – Győr, Xantus János Múzeum. **Jelentősebb munkái:** Budapest: Dózsa Művelődési Ház, vörösréz faliplasztika; Budapest: SZKIV Bútorszalon előtető; Pécs: Sallai utcai Delikates bolt cégére. **Kiállított művei:** Fiktív cégér, makett; SZKIV Bútorszalon előtető, makett; Triál cégér, makett; Delicatesse cégér, makett.

EVENTUELL

EGYEDI TEXTIL ÉS TÁRGY GALÉRIA * GALLERY OF UNIQUE TEXTILES AND OBJECTS

H 1056 BUDAPEST VÁCI U. 50. · NYÁRY PÁL U.7 SAROK

TEXTILEK TERMÉSZETES ANYAGOKBÓL: IKATOK, KÉZZEL FESTETT ÉS NYOMOTT ANYAGOK, BATIKOK, STRUKTURÁLT SZÖVETEK, EGYEDI BÚTOROK ÉS TÁRGYAK

ERY OF NATURAL UNIQUE TEXTILES: WOVEN MATERIALS, "IKAT"-S, HANDPAINTED AND SCREENPRINTED MATERIALS, "BATIK"-S, UNIQUE PIECES OF FURNITURE AND OBJECTS

VJU DESIGN ART STUDIO

1056 BUDAPEST

VÁCI UTCA 50.

KARÁCSONYI KIÁLLÍTÁS

1995 DECEMBER 14-ÉN
16-TÓL 19 ÓRÁIG
FORRALT BORRAL,
HÁZI SÜTIVEL

ÖTVÖSÖK:
JERMAKOV KATALIN
KIRÁLY FANNI
KUHÁR RÓBERT
MOLNÁR ÉVA

ÉS AZ
EVENTUELL GALÉRIA
ÚJ MUNKÁI

SINKOVITS PÉTER

ÚJ MŰVÉSZET

1054 BUDAPEST

BÁTHORI U. 10.

M D K

Molnár Dani

Bika, eredeti terracotta

Szent György Céh VI. művészeti aukciója. 1911, márc. 10. 1.

Molnár Dániel
Munkaközben

Tavaszi Tárlat. Műcsarnok, 1932. április, ~~19-1~~. 20 l.

< Molnár Dezső ifj >

mérnök

< > A nagyváros-
rendezés új utjai
Bp. 1944.

c. könyvt.
Liottam 1944. jul. 31.

nő. 10967

a herczegnőt ülve és balra
al kezével a térdére támasz-
pedig ir. Felirata:

opoldina Esterhazy

d. Englischen Kunstantsalt v.
Payne, Leipzig & Dresden.

16.2 cm.

Europa Film Könyv
Lapterjesztő és Kiadó Rt

Budapest
V. Visegrád u 36

< Molnár Dezső >

cikke

< > Szabad területek
és nagyvárosrendezés.

MMÉE Közl.

1942. ~~[illegible]~~.
33-34. sz.
Átvárrab

Molnár Dezső
építész.

Szül. Miskolc 1904.
Oklevelet nyert 1927.

Műegyetem 14. l.

T. 5939.

tt város körül összesen kilencz
adott magyarázó szövegnek kezdete:
Gros Sultans és befejezése: 8.
Felirata:

OPEL.

. 4: 12.4 cm.

40-95

Molnár Derső

építész mérnök Miskolc

tagja lett a Bjusti
Mérnöki Kamarának

MMÉE Kozl

1931. 20. l.

KERTBEN. — Királyfalvy Károly festménye.

elérzékenyülés ellen. A hol a küzdelemben az utóbbi győz, — ott a legszebb lapokat kapjuk, melyeket Berzeviczy valaha írt.

Gül baba. *Tóth* Bélától új könyv: csemege mindenkinek, a ki az irodalomban — az irodalmat keresi. Annyival kedvesebb csemege, mert az iró az utóbbi időkben annyira el volt foglalva hirlapirói hadakozásaival s gyüjteményes, ismeretközlő munkáival, hogy a szorosabb értelemben vett irodalomra csak ritkán maradt ideje és ereje. Új könyvének, a mely egy nagyobb elbeszélést és húsz kisebb tárczaczikket foglal magában, — nagy részében a régi Tóth Bélát látjuk, a ki nekünk talán kedvesebb volt, mint a mai: a török históriák íróját, a ki apróra ismeri és pompás szines képekben tudja megelevenníteni a török nép életét és lelki világát. A «*Gül babá*»-ban, mely a kötet élén áll s czímet adott az egész gyűjteménynek, a rózsák szentjének, a budai Rózsa-dombon pihenő Gül babának legendáját mondja el. A rózsáskert csodás termése, melynek titkát a szent török életveszély és viszontagságok ezrei közt tanulta el a bolgár kertészektől, varázslatos vonzóerővel van Buda és Pest szerelmes ifjuságára; akárhogy tiltja, halálos tilalommal a basa, mind csak belopóznak a legények, megdézsmálják a rózsákat. Egy éjjel egy török legény magyarnak, egy magyar legény meg töröknek öltözve lopkodja a rózsát. A magyart megfogják, vallatják, halálra itélik, de bonyadalom támad: jelentkezik, mint tettes, a török legény, nem akarja, hogy ártatlan szenvedjen helyette. Erre a magyar legény is erősítgetni kezdi saját bűnösségét. Gül baba közbenjárására a basa, látva, hogy mind a kettő igaz ember, kemény szidás árán elereszti, sőt meg is ajándékozza őket, Gül baba pedig legszebb rózsáiból ad nekik bokrétát. Az elbeszélés, de különösen a befejezése igazi török életet lehel, az ősi híres török mesékre emlékeztet. Van még néhány más apróbb török história, a török életre vonatkozó tárczaczikk a könyvben valamennyi a Tóth Béla írói munkásságának legjavából való. A többi czikkben igen különböző dolgokról van szó: a divatos idegességről, az Etnáról, egy léghajón tett utazásról, Reviczky Gyuláról, Mátyás királyról, a modern szobrászatról stb. — valamennyit érdekessé nemcsak az előadás szépsége és bámulatos fordulatossága teszi, hanem az iró érdekes, sokszor a szeszélyességig egyéni felfogása is. A karácsonyi könyvpiacz az idén alig tud mutatni oly magas színvonalú s e mellett a közönségnek is tetsző munkát, mint ez a könyv. A kiállítás szépsége is ritkítja párját: *Mühlbeck* Károly rajzolt a könyvhöz egy sereg pompás rajzot, néhány kitűnően reprodukált szines képet s a nyomdai kiállítás is kifogástalanul izléses és előkelő. A bikaviadalokról szóló czikk Tóth Béla saját érdekes fényképfölvételeivel van illusztrálva.

Kalotaszegi bokréta. *Gyarmathy* Zsigáné irói tulajdonságainál fogva szinte predesztinálva van arra, hogy fiatal leányok írója legyen. Előkelő, komoly erkölcsi felfogás, nőies finomság, egy kis érzelmesség, ügyes meseszövés azok a képességei, melyek erre hivatottá teszik. Az a milieu, a melyben meséi mozognak: a kalotaszegi nép élete, szintén nagyon rokonszenves; igazán megható az a szívós kitartás, melylyel a jeles írónő a maga szűkebb hazája népének jó híreért, anyagi boldogulásáért dolgozik. Most egy főleg fiatal lányoknak való apró elbeszélésekből fűzött kedves kalotaszegi bokrétát, összesen tizenhét szál virágból, melyek mindegyike szívhez szól és szívre hat. Ethnografiai érdekesség és írói készség egyesül a kis elbeszélésekben a fiatal nemzedék okos szórakoztatására.

Naptárak. Most már megjelentek mind a Franklin-társulat naptárai az 1907. évre. Valamennyi gazdag tartalommal, szép képekkel illusztrálva jelent meg, ép úgy, mint évek óta mindig. Köztük vannak a magyar közönség régi kedvelt kalendáriumai: a «Családi naptár», a «Falusi gazda naptára», a «Borászati naptár» stb. Tartalmuk, kiállításuk és áruknak olcsósága egyaránt ajánlja e naptárakat a közönség figyelmébe.

Faragó József, a néhány hónap előtt önmagával meghasonlott, öngyilkossá vált jeles rajzoló művész hagyatékából kiállítást rendeznek, a művész szegény sorsban hátramaradt árvái javára. A kiállítás intézésére bizottság alakult gróf *Batthyány* Lajosné *Andrássy* Ilona grófnő védnöksége alatt.

Új könyvek:

Régi emlékek. (1853—1870.) Irta *Berzeviczy* Albert. Budapest, Révai testvérek; ára 6 korona.

Gül baba rózsái. Irta *Tóth* Béla. Mühlbeck Károly rajzaival. Budapest, Lampel-Wodianer részvény-társaság; ára 20 korona.

Kalotaszegi bokréta. A fiatalságnak irta *Gyarmathy* Zsigáné. Budapest, Singer és Wolfner; ára 2·50 korona.

A «VASÁRNAPI UJSÁG»

54-ik évfolyama.

A «**Vasárnapi Újság**» a legrégibb magyar szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap, **évenként több mint 130 íven,** s több mint **ezer képpel,** *legjelesebb hazai iróink és művészeink közreműködésével* jelen meg.

A «*Vasárnapi Ujság*» **szines képmellékleteket** is ad, több szinben művészileg kivitt képeket.

A *Vasárnapi Ujság* a legjelesebb hazai és külföldi regényiróktól közöl elbeszéléseket és regényeket *képekkel,* s kiterjeszkedik **a női divatra** is.

Előfizetési föltételeink:

A «**Vasárnapi Ujság**» negyedévre 4 korona, fél évre 8 korona.

A «**Vasárnapi Ujság**» a **Világkrónikával** negyedévre 4 kor. 80 fillér, félévre 9 korona 60 fillér.

Az előfizetések a «**Vasárnapi Ujság**» **kiadóhivatalába, Budapest, Egyetem-utcza 4. szám küldendők.**

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a legközelebbi napokban: Rózsa Antal székesfővárosi számtiszt, helyettes számtanácsos, 57 éves korában Kispesten. – Dr. Gömöry Béla, serkési Gömöry Jánosnak, a Koburg herczegi uradalmak nyug. központi igazgatójának fia, dr. Gömöry Olivér, min. titkár testvére, 29 éves korában. — Jeney Lajos, az Első Magyar Általános Biztositó Társaság igazgatója, 54 éves korában Budapesten. — Szini Péter, nyug. állami tanitó, 46 éves korában Debreczenben. — Galánthai id. Galgóczy Antal földbirtokos, 48-as honvéd, Pozsonyvármegye törvényhatósági bizottságának tagja Pozsony-Püspökiben 78 éves korában. — Benczédy Gergely, a kolozsvári unitárius kollégium nyug. tanára, 67 éves korában Kolozsváron. — Mózer Vidor, pénzügyigazgatósági fogalmazó és kataszteri biztos Miskolczon 60 éves korában. — Előri Fintor Dezső, a gróf Pappenheim-uradalom intézője Iszkaszentgyörgyön 30 éves korában. — Kelemen Róbert, a selmeczbányai főiskola másodéves erdőmérnöki hallgatója 21 éves korában Kaposváron. — Gaál Ferencz, zenedei igazgató és zeneszerző Szabadkán. — Kesseleőkeői Majthényi Péter 91 éves korában Váczon. — Felsőelefánti Elefánty Béla Gerő Pongrácz, Aszód mezőváros főjegyzője, anyakönyvvezető, tüzoltóparancsnok 37 éves korában Aszódon. — Wéber Antal nyug. magyar királyi államvasuti felügyelő, 56 éves korában. — Takács Ignácz 48-as honvédhadnagy 77 éves korában Déván. — Petrik Emil eperjes-egyházmegyei végzett papnövendék, 27 éves korában Alsótaróczon. — Paraicz Manó m. kir. államvasuti ellenőr Szombathelyen. — Nagykőrösi Kalocsay Endre Gyula dr. bölcselettudor és főgimnáziumi tanár, életének 21-ik évében Somogycsurgón. — Almássy Lajos ev. ref. lelkész 62 éves korában Szendrőládon. — Pásen Sándor nyug. m. kir. honvédezredes 67 éves korában Budapesten. — Kolbay Alajos gyógyszerész 40 éves korában Szepesváraljján. — Droppa Mihály, nógrádverőczei nyug. körjegyző, 50 éves korában Szilasbalhásson. — Radnótfáy Nagy Gyula, nyug. császári és királyi tábornok, 57 éves korában Fiumében. — Gabzsovits Károly vármegyei jegyző, 58 éves korában Kaposvárott. — Acsády Ignácz, a kiváló magyar történetiró és érdemes régi publiczista, 61 éves korában Budapesten. — Pápay Károly hajduböszörmény-városi adótanácsos, 52 éves korában.

Saági Gregersen Gudbrandné, született Sümegh Alojzia, 74 éves korában Szobon. — Özv. Hamerl Venczelné, szül. Végh Éva, 75 éves korában Czegléden. — Krazsóf Viktorné, előbb özv. Major Péterné, szül. Horánszky Ilona, negyvenhárom éves korában Budapesten. — Özv. Endrődi Kupricz Sándorné, szül. hamvai Kováts Seraphine, Endrődi Sándor édes anyja nyolczvanhárom éves korában Budapesten. — Özv. Róka Gyuláné, szül. Schütt Adél, Budapesten. — Huszkó Kálmánné, szül. Früstök Ilona Iglón. — Forster Józsefné, szül. Csipey Lujza, 62 éves korában Budapesten. — Özv. örsi Tiszó Józsefné, szül. nemes Kolmayer Francziska, 76 éves korában Irsán. — Özv. Weidner Rudolfné, szül. Liebich Johanna, 64 éves korában Gyöngyösön. — Glück Bernátné, szül. Feller Betti Budapesten. — Özv. nyárádi Hartl Edéné, szül. Poldrugách Lujza, 82 éves korában Egerben. — Özv. Kászonjakabfalvi László Árpádné, szül. Mattiassich Matild, 76 éves korában Gavosdián. — Obersohn Benőné, szül. Wimmer Helén, 42 éves korában Budapesten. — Özv. Margó Tivadarné, szül. Monte-Degoi Marianne 88 éves korában Budapesten.

tervezte, hogy leutazik hozzá s magával viszi a műtermébe, hogy kitanítsa. Dehát másképen határozott az Úristen ő szent felsége s a Dani bá' nagy pártfogója meghalt. A gyászjelentése most is ott függ a «belső-ház» falán.

Fadrusz halála után minden jó dolgát *Petelei* Istvánnak köszönhette Dani bá'. Ő ismertette meg Szováta fürdőn is, Marosvásárhelyen is, Budapesten is. Ennek az ismeretessé válásának köszönheti Dani bá', hogy eladogathatja egyes darabjait. *Petelei* István eszközölt ki neki némi segélyt a vármegyétől s ebből a segedelemből épithetett magának Dani bá' tisztességes égető kemenczét.

— Most már van miből élnünk, — mondotta boldog arczczal Dani bá' s gyúrhatom az agyagot, a mikor tetszik.

— És sokat dolgozik-e Dani bá'?

— Ha kedvem kerekedik, akkor szüntelen dolgozom. Ha nem érzek hozzávaló kedvet, — hétszámra hozzá sem nyúlok az agyaghoz.

Ebből is látszik, hogy igazi művész-természet Dani bá'. S e szavaira eszembe jutott az a két érdekes és jellemző történetke, melyet *Petelei* Istvántól hallottam.

Épen az említett segélyről volt szó. *Petelei* István lelkére kötötte Dani bá'-nak, hogy kedd estére Marosvásárhelyt legyen, mert szerdára tűzték ki a közgyűlést, a melyen ezt a segélyt megszavazzák, s illendő — úgymond Petelei István — hogy magát Dani, bemutassam az uraknak. Elérkezett kedd este, de Dani bá' csak nem jelentkezik. Szerda reggel: Dani bá' nem jött meg. A gyűlés is eltelik s végre másnap megérkezik egy levél — Dani bá'-tól. «Engedelmet instálok — körülbelül ilyenformán írta — de olyan szép bikát vezettek a falun keresztül, hogy én addig ki nem mozdulok innen, a míg vagy két olyat nem csinálok».

Máskor meg az történt a székely szobrásszal, hogy galambot csinált s azt kitette az udvarra. Meglátja a macska s -- reá ugrik. Ez volt a legnagyobb büszkesége és boldogsága Dani bá'-nak, pedig ő nem is tudott semmit sem Appellesről, sem Zeuxisről.

Most már nemcsak ökröket, bivalyokat, medvéket, kecskéket, juhokat, kutyákat, pásztorokat gyúr, hanem megpróbálkozik lovakkal is, de az ökrök s bivalyok a legszebb alkotásai. Az állat mozdulatait beszédes hűséggel adja vissza, valóságos élet van az agyagban.

A folytonos tanulmányozás is meglátszik újabb munkáin. Folyton tökéletesedik. Egy-két év előtti alkotásait összevetve az újabbakkal — rendkívüli haladásnak lehetünk a tanui. Dani bá' mai alkotásai valóban szinte tökéletesek.

Mialatt erről a folytonos tökéletesedésről beszélgettünk, megkérdeztem Dani bá'-tól, hány éves.

— Ötvenhárom, — felelte.

— Pedig még nem is szürke a haja.

— Szürke volna biz' az, csakhogy festem, — válaszolta Dani bá'.

Meglepődtem. Csodálatosnak, furcsának tetszett nekem a természet egyszerű fia, a ki — hajfestéket használ. Elnézegettem a Dani bá' szőke fürteit és elkeseredtem a kultura ellen.

Dani bá' csöndesen megszólalt:

— Én készítem ám azt a festéket. Én is találtam ki a készítési módját. Növényekből készítem. A fehéret sárgára s a feketét is sárgára tudom festeni.

Most már megint elcsodálkoztam. Dani bá' nemcsak szobrász, hanem — *vegyész* is.

Szó esett a leveleiről is, a melyeket Fadrusztól kapott. Ezeket is meg akarta mutatni. Utánuk keresgélt a leveles ládában. Követtem s föltűnt, hogy mennyi elsárgult írás van a ládában.

— Mik ezek, Dani bá'?

— Ezek bizony az én *költeményeim*. Mikor még fiatalabb voltam, ilyeneket is írtam. Sok elhányolódott közülük. Szalonnát pakoltunk bé vele.

Szóval ez a Dani bá' valóságos Lionardo da Vinci miniatür-kiadásban.

Szobrász, vegyész, költő és még nyelvész is, mert kitűnően beszél czigányul. *Jákó János.*

A KIRÁLYFALVY-KIÁLLITÁS.

A modern művészeti iránynak egyik buzgó és tehetséges képviselője, *Királyfalvy* Károly, fiatal festőművészünk egy művésztársával, a szintén hasonló irányú *Ács* Ferenczczel együtt kollektiv képkiállítást rendezett a Váczi-utczában, a Barta Arthur-féle iparművészeti tervező-iroda helyiségeiben. (Merkur-palota.)

MOLNÁR DÁNI, A SZÉKELY SZOBRÁSZ A TULIPÁNKERT-SZÖVETSÉG NÉPIPARI VÁSÁRJÁN.

A két művész közül *Királyfalvy* már régi ismerős a Műcsarnok és a Nemzeti Szalon tárlataiból. Utóbbi időben az epreskerti mesteriskolának volt tagja s ez idő alatt számos előkelőségnek arczképét festette meg. Erős, eredeti egyéniség. Jól lát és benyomásait mindig önálló fölfogással tudja közölni. Mint kiállítót ismerik Münchenben és Firenzében is; de most először jelenik meg ily kollektiv kiállításon. Nem kevesebb, mint félszáz képben mutatja be izmos képességét. A képek közt vannak figurális művek, kettőt jelen számunkban reprodukálunk is. Tájképei közül figyelemre méltók az «Október» czimű (nagy őszi tájkép), továbbá: «Tanya», «Hegyek közt», «Matyó ház» és «Eső után»; egy csomó kedves olasz táj és hangulatos magyar képek az Alföldről. A fiatal művész mind a két téren egyenlő biztossággal mozog.

A másik kiállító, *Ács* Ferencz, szintén megérdemli a figyelmet. «Silberstein bácsija» és női tanulmányfejei határozott tehetségre vallanak. Bizonyára ő vele is sokszor fogunk még találkozni.

A kiállítás deczember 31-ig marad nyitva.

V. B.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Magyar Remekírók. Nemsokára teljesen kész lesz ez a nagy vállalat, a legnagyobb és legnevezetesebb irodalmi kiadvány, a mely nálunk valaha megjelent. Most, karácsonyra, újabb öt kötet jelent meg belőle, összesen eddig *ötven* kötet, tehát még egy öt kötetes sorozat s be lesz fejezve a nagy mű, mely a mai irodalmi kritika és kutatás színvonalán álló kiadásban adja mindazt, a mi a magyar irodalomban az átlagos művelt olvasó számára becses, érdekes és tanulságos. A legujabb öt kötet egyike együtt adja *Kármán* József műveinek javát, köztük természetesen a «Fanni hagyományai»-t, az első kisérletet a modern magyar regény megalapítására, — és *Berzsenyi* Dániel összes költeményeit. Mind a két íróról *Heinrich* Gusztáv írt magvas életrajzi bevezetést. *Petőfi* műveinek harmadik és negyedik kötetét, elbeszélő költeményeit és vegyes műveit, *Badics* Ferencz rendezte sajtó alá s ő tőle valók a tárgyi és életrajzi jegyzetek és magyarázatok is. *Deák* Ferencz műveinek második kötete az 1861 — 1873 közt mondott beszédeinek gyüjteményét adja *Wlassics* Gyula bevezetéseivel és jegyzeteivel. A sorozat ötödik kötete végül a *Magyar népballadák* gyüjteményét adja, kiegészítéséül a legutóbbi sorozatban megjelent magyar népdalok gyűjteményének. A népballadákat az eddig nyilvánosságra került összes anyag felhasználásával *Endrődi* Sándor állította össze nagy gonddal és finom izléssel. A megfelelő kötet élére Kármán és Berzsenyi arczképét *R. Hirsch* Nelly rajzolta. A diszes kiállítású gyűjtemény a Franklin-Társulat kiadásában jelent meg, s a teljes 55 kötet ára 220 korona. Megrendelhető havi részletfizetésre is minden hazai könyvkereskedő utján.

Régi emlékek. *Berzeviczy* Albert egy érdekes kötetben kiadta emlékiratait ifjúságáról. Bevezetésében szinte röstelkedve szabadkozik, magyarázni, indokolni igyekszik elhatározását, hogy a nyilvánosság elé bocsátja emlékeit. Mintha félreértetéstől, vagy talán inkább félremagyarázástól félne. Azt hiszszük, erre szükség nincs, mert a mémoiret érdeklődéssel kell hogy olvassa mindenki, a ki az ötvenes-hatvanas évek viszonyai iránt érdeklődik, — ez pedig fölöslegessé tesz minden egyéb indokolást. Az ilyen önéletrajz-szerű följegyzések központjában a dolog természetéből folyólag mindig maga a szerző áll, a mi nem baj, mert Berzeviczy izléssel és mérséklettel tudja az események s a kor rajzába beilleszteni önmagát mint gyermeket és mint serdülő ifjút. A könyv elején olyan dolgokat mond el, a melyeket maga is csak családi beszélgetésekből és följegyzésekből ismer: a szabadságharcznak szülővidékén, Sárosmegyében lezajlott eseményeit s családja viszonyaira való hatását. Később már saját emlékeit idézgeti föl, elmondja nevelkedését, családja s rokonsága mindenféle kisebb-nagyobb eseményeit, örömeit, bánatait, — mi pedig mind növekvő érdeklődéssel olvassuk, mert a mémoire korképpé, s a mívelt felvidéki gentry akkori életének rajzává szélesedik ki. Azok a sorscsapások és örömek, azok a reménykedések, vágyak, azok a mindennapi foglalkozások, gondok, az olvasmányok és beszélgetések, még a dalok is közösek voltak az ötvenes évekbeli nemesi házak majd mindegyikében. Majd mindenütt volt családtag vagy rokon, a kit mint a szabadságharcz áldozatát sirattak, a ki börtönben vagy bujdosásban várta az idők jobbra fordulását. Majd mindenütt reménykedtek a jövőben, busultak a jelenen és boszankodtak, gúnyolódtak a Bach-rendszeren s emberein. Épen ez a korrajzoló tartalma teszi Berzeviczy könyvét a legérdekesebb olvasmányok egyikévé s a mellett rendkivül tanulságossá, mert épen azokról a dolgokról tájékoztat, melyekről az eddigi irodalom kevés adatot nyújt. A szabadságharcz főszereplőinek, a katonáknak, politikusoknak, iróknak viszontagságairól elég jól vagyunk értesülve, de hogy miként hatott vissza a nagy nemzeti vereség a falun élő magyar intelligenczia átlagára, milyenné alakította az egyes magánember s családja életét, arról tudtunkkal eddig nem adott senki oly teljes és pontos képet, mint Berzeviczy. A mi pedig irodalmi szempontból illeti, még soha nem láttuk őt annyira közvetlennek, szónoki posetól mentesnek, mint ebben a könyvében. Néha egészen átmelegszik a hangja s szinte liraivá lesz, — a figyelmes olvasóra nagyon érdekes látvány, nézni azt a küzdelmet, melyet a szerző veleszületett tartózkodása vív a lelkéből minduntalan ki-kitörő

azt akarja, hogy meghallják a szavát, annak vagy nagyon hangosan kell kiabálnia, vagy nagyon szépen kell énekelnie. A mi időnk forgalmi életének a tüdeje meg a torka: a reklám. A hirdetés. Ha az ember főként igy karácsony táján forgatja a lapokat, meg kell róla győződnie, hogy a mi üzleti életünk tüdeje, hála Istennek, már meglehetősen kifejlődött és megerősödött. A mi mindenesetre örvendetes dolog, mert bizonyítja egyrészt azt, hogy van mit kínálniuk az embereknek, másrészt meg azt, hogy van érzékük is a kínálás leghatásosabb, modern fajtája iránt. Bolond kényeskedés az, a mely fitymálva beszél a *vásári zajról*. Az ördögé az a vásár, a mely nem eleven, nem zajos. Érdem és dicsőség — mert haszon — az olyan hang, a mely ezt az egészséges lármát úgy növeli, hogy ki tud válni belőle. Akár az erejével, akár a szépségével. A reklám, a hirdetés ma már szinte önálló művészet, a melynek ez a két virtus a legalkalmasabb eszköze. A méret, meg a szépség. Az egyik a tömeggel hat, a másik a formával. Az egyik úgy fogja meg a közönség szemét, hogy akármerre néz, mindenütt ott látja: papiroson, falon, sziklán, oszlopokon, kocsik és hajók bordáin. A másik meg úgy, hogy egy ügyes ötlet vagy valami szép művészi forma köntösébe öltözteti azt, a mit a közönség százezreivel közölni akar. A hirdetési oszlopokon meg a lapok hirdetési oldalain akárhányszor találunk reklám képeket, a melyek igaz művészet munkái és az ilyen alkotás erejével fogják meg az érdeklődésünket. Egy haszna már mindenesetre van belőlük a közönségnek: a gyönyörüség és haszna van belőle a hirdetőnek, meg a művésznek is. A sok hirdetés mindig és mindenütt a virulás jele, egy nagy kert, a mely azt mutatja, hogy itt munka folyik és gyümölcs terem.

*

A czivillista. A jó norvégek esztendeje megcselekedték, hogy rövid fölmondással elbocsátották a régi uralkodójukat. Az volt a panaszuk ellene, hogy keveset uralkodik, a norvég királyságot csak mellékfoglalkozásnak tekinti, keveset tartózkodik a hivatalában, azaz hogy norvég alattvalói között, legalább is háromnegyedrészben svéd és legfölebb, ha egynegyedrészben norvég. Miután többszöri figyelmeztetés se használt, ő felségét rövid úton fölmentették. Oszkár király belenyugodott a dologba, még csak végkielégítést se követelt, a norvégek pedig maguknak új királyt szerződtettek. Mert a régi öreg volt, hát fiatalt és mert a régi svéd volt, hát dánust. Meg lehettek elégedve az új akvizicióval. Az új király egészen norvég lett, még a nevét is *Hákonra* norvégesítette, odament lakni hűséges alattvalói közé és szorgalmasan uralkodott. És ime a norvégek most megint egy kis meglepetéssel szolgálnak a világnak. Az új király czivillistája ugyanannyi volt, mint a régié. Hétszázezer korona: a mi czivillistának épenséggel nem sok. Olcsóbban egy király se uralkodik egész Európában. Legföllebb talán a montenegrói fejedelem. De ennek meg jól jövedelmező vendégfogadója is van Czettinjében. És a norvég képviselő urak még ezt is sokalják az ő fiatal, de családos királyuktól. A czivillista tárgyalásánál fölállt egy képviselő úr és a király fizetésének leszállítását követelte, nem is a felére, hanem a hetedrészére. Százezer koronára. És mindössze tizenegy szavazaton múlt, hogy a storting nem így határozott. Az eset nagyon alkalmas arra, hogy gondolkodóba ejtse Hákon királyt és mindazokat, a kiknek valaha olyan ábrándjuk támadt, hogy jó lenne Norvégiában királynak lenni. Úgy látszik, hogy ez a szerencse nem olyan túlságos. A norvég igények veszedelmesen fejlődésképesek. Olaf népe először beérte egy negyedrész királylyal és egész fizetést adott neki. Most egy egész királya van és már csak egy hetedrész fizetést akar adni neki. Ha ez így halad, nemsokára a norvég király fog fizetni azért, hogy uralkodó lehet. Esetleg árlejtés útján adják ki ezt a méltóságot annak, a ki a legtöbbet ád érte. Semmi kétség benne, hogy pályázó így is akadna bőségesen. Mert az emberekben megvan az a nem is érthetetlen gyöngeség, hogy szivesebben lennének királyok ingyen, mint például magánhivatalnokok fizetéssel.

ACSÁDY IGNÁCZ.

ACSÁDY IGNÁCZ.

1845—1906.

Történetirásunk csak lassan és nehezen tud modernebb irányba jutni. Jeles történettudósunk van szép számmal, a levéltárakat, régi könyvtárakat felkutatják, a fontosabb és az aprólékos adatok óriási mennyiségét hozzák évről-évre napvilágra, egyes monografiákban, összefoglaló nagyobb művekben fel is dolgozzák az adatokat. De keveses vannak köztük, a kik a politikai, diplomácziai és hadi történeten kivül egyéb szempontokra is elegendő figyelemmel lennének. Háborúk, fejedelmek és követek tárgyalásai, országgyülési tárgyalások s más effélék, bármily nagy és fontos dolgok, még nem adnak elég teljes képet egy-egy nemzet mindenkori állapotáról, ehhez szükség van a társadalmi és gazdasági állapotok, a művelődési törekvések ismeretére is. A régi emberek nem csak hadakoztak, politizáltak, hanem mindennapi magán-életet is éltek s tulajdonképen ez volt a fődolog életükben. Ha tehát túlzásnak tartjuk is egyes legújabb külföldi történetirók eljárását, a kik a hadi és politikai történetet egészen vagy majdnem egészen mellőzik, be kell látni, hogy a történettudománynak, ha a multról teljes képet akar adni, figyelembe kell vennie mindazon nagyon sokféle tényezőket a maguk kölcsönös hatásában, melyek az egyes ember életét minden időben meghatározzák.

Ebből a szempontból tekintve *Acsády* Ignácz halála épen ott ritkította meg a magyar történetirók sorát, a hol úgyis kevesen vannak. Mert ő, különösen újabb munkáiban olyan szempontokat alkalmazott, a melyek jelentékenyen kitágítják történelmi látásunkat. Egyik legjelentékenyebb munkájában, a két kötetes «Magyar birodalom történeté»-ben minden egyes korszak tárgyalása közben illő figyelmet fordított a társadalom és különösen a magyar nép akkori művelődési állapotára, életmódjára, gazdasági helyzetére. Talán ennél is fontosabb, bár sok tekintetben hiányos és egyoldalú, a magyar jobbágyság történetéről szóló nagyobb műve, a mely első kisérlet a magyar földmivelő parasztság életének egységes összefoglalására. Sokat foglalkozott a gazdaságtörténettel is, e téren az úttörő munkások közül való.

Munkáit előkelő felfogás, az anyag megválogatásának és feldolgozásának gondja s élénk, könnyed előadás jellemzik. Ez utóbbi vonása nyilván azzal függ össze, hogy irodalmi pályáját mint hirlapiró kezdte, a régi «Pesti Napló» vezérczikk-irója volt s kiadott két regényt és egy vígjátékot is. Bár mint hirlapiró is előkelő helyet foglalt el, tulajdonképeni hivatása mégis a történetirás volt s maradandóvá ebben tette emlékét. Monografiája Széchy Máriáról, a Millenniumi Magyar Történetbe irt két kötete s kisebb munkáinak egész serege tartja fenn nevét, ezek szereztek neki helyet az Akadémiában is. Utóbbi időben már kizárólag tudományos foglalkozásának élt, visszavonultan dolgozgatva munkáin. Ugyszólván iróasztala mellől ragadta el a halál.

MOLNÁR DANI, A SZÉKELY SZOBRÁSZ.

A Tulipánkert-szövetség népipari vásárán mindenkinek a figyelmét magára vonta egy ünneplő bekecsbe öltözött, mosolygó arczú, okos szemű székely ember, a ki ott, az érdeklődők szeme láttára gyúrja az agyagot és hamarosan, szinte boszorkányos gyorsasággal formál medvéket, bikákat, kecskéket, meg lovakat. *Molnár* Dani a becsületes neve ennek az értelmes arczú embernek, a ki beszédes bizonysága a magyar fajban lakozó, ámulatot fakasztó nagy tehetségnek és csodálatos sokoldalúságnak.

Ez az egyszerű székely ember a marostordamegyei Makfalván éldegél. A környéken és különösen a Makfalvával szomszédos Szováta fürdőn nagy a hire Dani bá'-nak. Sokat emlegetik csodálatos művészetét, a mely valóban csak a maga őseredeti, csiszolatlan mivoltában fakad lelkéből. Soha nem tanította senki az agyag formálására, soha nem adott neki senki útbaigazítást és ő mégis olyan szobrokat gyúr, a melyek becsületére válhatnának akármelyik iskolázott művészembernek.

A nyáron Szovátán járva fölkerestem, de Dani bá' nem volt otthon. A felesége — egy értelmes arczú, ókulárés, beteges asszony — mentegetődzött, hogy nemsokára megjön; most a hegyen őgyeleg.

— Aztán mit csinál ilyenkor Dani bá' a hegyen? — kérdeztem.

— Csak leheveredik s nézi az ökröket s a bivalyokat.

Tehát tanulmányozza az állatokat, figyeli a mozdulatukat.

Dani bá' hamarosan meg is érkezett. Egyszerű, nyárias székely viseletben volt. Értelmes arczvonásaiból, okos szeméből le lehetett olvasni örömét a vendég érkezésén.

Körülvezetett a házában s megint betértünk a «műterem»-be, — a hogy a kis szobáját nevezi. Itt mondogatni kezdte az egyes tárgyak apró történetét. Különösképen büszke volt a nagy medvéjére és a bikáira.

— Aztán mivel csinálja ezeket a szobrokat, Dani bá'? — kérdeztem.

Fölvett az asztalról egy újjnyi hosszúságú hegyes, vékony fadarabot s mutatta:

— Ezzel, meg a két kezemmel.

Való igaz, hogy primitivebb eszközökkel nem igen gyúrnak szobrot.

Lassan-lassan elbeszélgettünk és megkértem Dani bá'-t, mondja el, hogyan lett belőle szobrász.

— Gyermek-koromban, — mondta, — édesapám kiküldött a mezőre, hogy a csordára ügyeljek. Mellettem volt az agyag: unalmamban gyúrni kezdtem. Eleinte bizony nem volt hasonlósága az ökörhöz, — mert azt akartam gyúrni. Később aztán mégis sikerült valamiféle hasonlóságot elérnem. Ezeket az alakokat elrejtettem egy közeli barlangba, hogy a másnap készültekkel összehasonlítsam. Örültem, mikor észrevettem, hogy jobbak, mint a minapiak. De az apám nem látta szivesen, hogy alakokat formálok az agyagból. Sokszor megszidott érte s azt mondotta, jobban tenném, ha a csordára ügyelnék. Nem is gyúrtam aztán az agyagot, mert sok baj volt a gazdasággal. Mikor aztán megfeleségesedtem, gondoltam magamban, nem lesz, ki megverjen s megint próbáltam az alakokat kiformálni. De bizony rámtámadt a feleségem is, hogy inkább hasznosabb munkával töltsem az időt, szükségünk van kenyérre . . .

S aztán tovább mesélte Dani bá', hogy a szabad idejében mégis foglalkozott a szobrászattal. A faluban mindenki tudta róla, hogy szép alakokat tud formálni s végtére megismerte László Gyula, a marosvásárhelyi iparkamara titkárja is és *Petelei* Istvánnal, a székelyföld kitünő irójával együtt leglelkesebb pártfogóivá szegődtek. Petelei István kieszközölte, hogy Dani bá' Budapesten egy szobrász-műteremben bemutathassa mesterségét. Ilyenformán tűntek föl Dani bá' alkotásai *Fadrusz* Jánosnak. Levelet irt Dani bá'-nak Makfalvára és buzdította, hogy csak dolgozzon tovább szorgalommal s megigérte neki, hogy havonkint hatvan koronával fogja segíteni. Ezentúl már az asszony sem zsörtölődött s Dani bá' szabadon, gond nélkül élhetett a művészetnek.

Fadrusz azonban nemsokára meghalt. Eleget búslakodott utána Dani bá', mert Fadrusz azt

A HÉTRŐL.

Könyvvásár. A könyvkereskedések ugyan egész esztendőben nyitva vannak, de a hagyomány szerint Magyarországon esztendőben kétszer van könyvvásár: karácsony előtt és húsvét előtt. Ilyenkor az emberek mindent vásárolnak: még könyvet is, mert az ajándékot sokféle izlés szerint kell összeválogatni és olyan izlés is akad, a melyik könyvre éhezik vagy szomjuhozik. Egy maliciózus elmésség szerint, az emberek Magyarországon ezekben a napokban kapják azokat a könyveket, a melyeket azután — kölcsön kérnek tőlük. A mi különben egyre megy, mert minálunk olyan ember, a ki ad valamit a karaktere szeplőtlenségére, óvakodik attól, hogy kölcsönkapott könyvet visszaadjon. Ilyen módon született az a téves, de meglehetősen elfogadott hit, hogy ebben az országban senki se vásárol könyvet. A mi nyilvánvalóan nem igazság. Mert ha az, a kitől mi kölcsön formájában szereztük meg véglegesen, maga ajándékba kapta is a könyvet, valakinek eredetileg mégis csak vásárolnia kellett. És minél több könyvet kérnek kölcsön az emberek, annál többet kellett vásárolniok is azoknak a legelől járt valakiknek. Könyvet tehát vesznek is Magyarországon. Igaz, hogy állítólag a legtöbbet, azaz hogy a legdrágábbakat — butornak veszik, illetve szobadísznek. A diszes táblájáért, a veretért, meg a kapcsokért. Hogy — legyen valami azon a bizonyos asztalon, a melyet a művelt családok asztalának szoktak emlegetni. Lehet, hogy ebben az állításban is van igazság: de ez az igazság se olyan lesújtó, mint a milyennek az első pillanatban látszik. Sőt egyáltalában nem baj. A könyvek között van egy nemes és értékes szolidaritás. Az egyik hódít a másiknak. A nagy a kisebbnek, a diszes a tartalmasnak. Az a bácsi, a ki olyan okos, szép könyvet kért, a melyiknek kapcsos, czifra legyen a táblája és csokoládé legyen benne, ma már átköltözött a régi adomák figuráinak birodalmába. A melyik könyv ma diszes köntöst kap, az rendesen a tartalma értékével érdemelte meg a ruhája pompáját. És az ilyen könyv maga is propagandája a könyvnek, vonz és hódit neki. Ma még minden könyv missziót teljesít, ha megveszik, mert olvasót nevel. Hogy micsoda könyvet ne vegyen meg a közönség, ennek a figyelmeztetésnek akkor lesz itt az ideje, ha majd már minden könyvet meg akarnak venni. De akkor meg már ugyis tudja mindenki, hogy mi az, a mit megvenni és elolvasni érdemes.

*

Községi választás. Budapest polgársága ezen a héten megint *atyákat* választott magának. Ezuttal nem honatyákat, hanem csak városatyákat. Ez az aktus Budapesten rendesen se valami túlságosan élénk, se valami túlságosan izgalmas lenni nem szokott. A milyen eleven az érzékük minálunk az embereknek az ország dolgai iránt, olyan halavány a fogékonyságuk a város ügyeivel szemben. Budapest főváros lakossága különben politikai érzék vagy érzékenység dolgában se áll az első helyen az országban: de a lokális közügyek dolga meg talán az országban sehol se mozgatja meg a polgárságnak olyan kicsiny hányadát, mint ebben a legnagyobb magyar városban. A minek megvolt a maga igen közel fekvő és természetes magyarázata. Budapest lakosságának óriási szaporodásában a legnagyobb szerepet a beköltözés játszotta. Megírta már valaki, hogy Magyarország népe három helyre vándorol a legnagyobb tömegben: Amerikába, Romániába és — Budapestre. Ebből aztán mindjárt nagyon érthető, hogy a főváros lakosságának egy igen nagy részéből — az újabb településből — hiányzik az érzék vagy még inkább az érdeklődés a város közügyei iránt. Nagy időbe telik, míg a lakosság e részének eszébe jut, hogy ezek iránt a dolgok iránt is érdeklődjék; még többe, míg bennük tájékozódni, eligazodni tud, ráeszmél, min kellene változtatni és mit kellene megerősíteni. Úgynevezett színházi ember vagyis a kit a kulisszák világa izgat és érdekel, de talán még titkos drámaíró is több van Budapesten — a politikusokról nem is szólva — mint olyan polgár, a ki a város közdolgaiban tájékozott és velük foglalkozik. Kialakult városi közvéleményről nálunk beszélni is alig lehet: vagy legalább a közelmultban is még alig lehetett. De az országos nagy átalakulás most mégis éreztette a hatását legalább annyiban, hogy a lelkek megmozdulása egy lendületes, sőt majdnem izgalmas küzdelmet produkált a községi választásban. Láttunk zászlós fiakkereket, egészen takaros plakát-háborút, választók fölvonulását, voltak összetűzések is, szóval a választás tisztára úgy festett, mint egy — választás. A két napon, a míg tartott — észre lehetett venni, hogy van. Ez is eredmény, de még kívánatosabb, hogy ez az érdeklődés — hasznosan kamatozzék. Hogy ne csak a voksolás legyen sikerült, hanem a választás is.

*

A hirdetés. A közmondásban mindig van igazság, de ez az igazság nem mindig az örök életüek közül való. Van, a melyek csak egy kornak az igazsága, már pedig minden kor mulandó és egy ilyen igazság, túlélvén a maga hatását, nem igazság többé, hanem csak karakterisztikus kortörténeti adat. Bizonyára volt egy idő, a mikor — a jó bornak nem kellett czégér: de az is bizonyos, hogy ez a bor már nem a mi borunk. Ma bizony kell czégér a legjobb bornak is, különben senki se akad rá és senkise juthat hozzá, hogy megkóstolja. Hangosabb lett a világ, mint volt régente, annyira hangos, hogy már nemcsak a néma gyermeknek nem érti az anyja se a szavát, de annak a gyermeknek sem, a ki nagyon halkan beszél. Az erős könyöknél a boldogulásnak, a maga észrevétetésének szinte fontosabb és kiadósabb eszköze lett a jó tüdő. A ki

A SZENT CSALÁD. — Roskovics Ignácz oltárképe a szinai templomban.

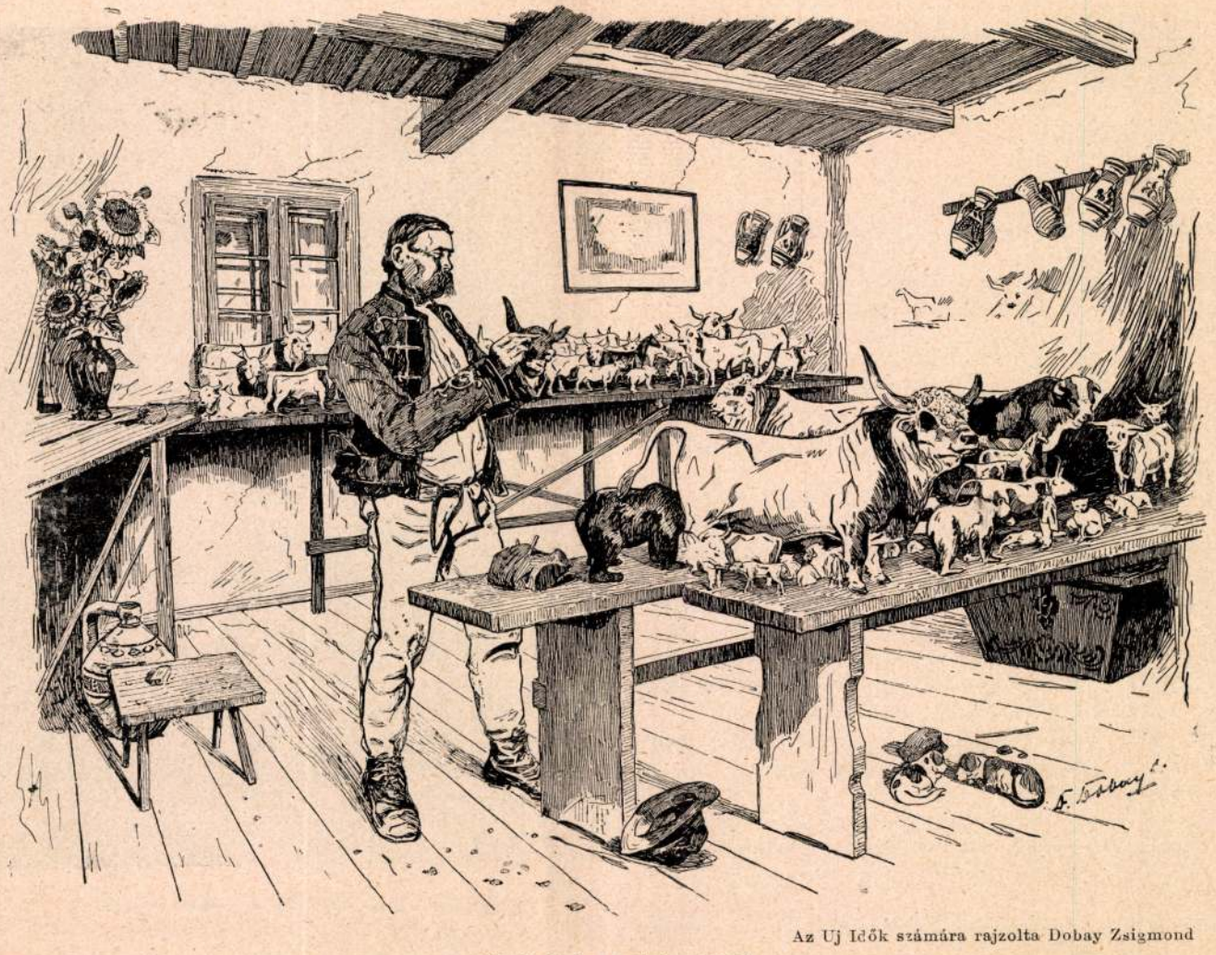

Az Uj Idők számára rajzolta Dobay Zsigmond

Molnár Dani, a szobrász-paraszt

vagy ötvös-leány nem unikum nálunk sem. Egy nagy hazai cégnél, Bachruchnál informálódtunk ez irányban s ott azt mondták nekünk, hogy az ő nagy gyártelepükön is nem egy női munkás dolgozik. Amiben Marga Jess kisasszony, a szőke lüneburgi leány úttörő, az nem is magának e mesterségnek megtanulása, hanem az, hogy üzletet, műhelyet alapított s így a polgárember számára elérhető legnagyobb függetlenségnek jutott birtokába. Annak, amire annyira vágynak a modern nők ezrei. S amire őket a civilizáció szorítja oly országokban, mint Németország.

*

Molnár Dani, a szobrász-paraszt

A kérdés másik pólusára vezet minket Molnár Daninak, a szobrász-parasztnak képe. Ő nem a civilizáció-teremtette pályaválságok szülöttje. Hanem inkább aféle föld-zamatú vadvirág, amely csodásan és váratlanul hajt ki egy a civilizációtól még agyon nem kinzott talajból. Érdemes őt is megnézni, műhelyében.

Székelyország egy kis falujában, Makkfalván, éldegél kis házában. Ős-szobrásznak mondhatnók, mert a tudományát minden tanulás nélkül egészen magából szívta s belegyúrta ott a makkfalvai agyagba. A szegény, tanulatlan parasztfiú ős-biblikusan egyenest a földből teremtett szobrokat, sok százat, még pedig tehén, bika, bivaly, medve képére és hasonlatosságára. Mivelhogy ezek érdekelték leginkább.

Molnár Daninak sok baja volt emiatt a művészi hajlandósága miatt. Mert ahelyett, hogy „dolgozott" volna (dolog alatt persze mást értettek a falujában), csak fecsérelgette az időt az eféle apró agyagállatok csinálásával. Szidták a szülei, szidta a felesége, nevette a falu. Molnár Dani azonban nem tágított. Mintha minden vágya, minden szenvedélye az ő apró szobrocskáinak megmintázásával és csakis azzal elégült volna ki.

A székely szobrász-paraszt már elérte a svábok kritikus korát, amikor a helyi jelentőség szűk köréből a nagyvilág elé lépett a műveivel. A nagyvilág alatt itt Szováta-fürdő értendő. És jól számított. Mert észrevették, sőt észrevétették őt Fadrusz Jánossal is, aki nagylelkü szubvencióval támogatta mindhaláláig. És aztán lassan, de biztosan emelkedett Molnár Dani sora. Egy pesti úr kiállítást rendezett az agyagállatokból a villájában. Ott megbámulták a naiv mestert a pesti befolyásos urak, sőt a kormány még agyagégető-kemencét is adományozott neki. Molnár Danin nem nevetnek többé Makkfalván, mert abból a pár száz agyagállatból, amit Budapesten eladott, még házra is telt.

És azóta annál nagyobb becsvággyal, annál nagyobb buzgalommal formálja a székely-isten földjéből az állatokat, mint az képünkön pontosan megszemlélhető.

A párisi házasélet filozófiája

Irta Honoré de Balzac

Akszióma:

A bűn, az udvaronc, a szerencsétlenség és a szerelem — mindezek csak a jelent ösmerik.

Bizonyos idő múlva, amelynek tartamát nehéz volna meghatározni, Karolina egyszer csak a desszertnél a tükörbe néz.

Észreveszi, hogy arcán piros foltok virítanak és

Uj Idők 1912. XVIII-50 sz.

máskor, mert nem ettek minden kanál főzelék után egy falat kenyeret is.

Úgy véltük, hogy hajnal felé csak mégis bebocsátotta.

Így éltek Nániék.

*

S ami most következik, azt már csak úgy hallomásból tudom.

Hogy Lukács bácsi egyszer csak megbetegedett, oly annyira, hogy ágyba kellett feküdnie.

Pár nap múlva jöttek a szomszédék, meg a testvérei is látogatóba, de Náni nem eresztett hozzá senkit.

Azt mondta, hogy csak őt tűri meg, senkit sem akar maga körül.

Így teltek napok, hetek, két hét is elmúlt tán, míg Lukács ismét előkerült.

Az ablakon mászott ki a házból, mert Náni rázárta az ajtót. Csak alig vánszorgott, csak csont és bőr volt már rajta. Nem is jutott messzire. Úgy vitték el félájultan a testvéréhez.

Ott mesélte el aztán másnap, hogy el akarta őt emészteni a Náni. Ütötte, verte, ételt alig adott s abba is keverhetett valamit, mert csak rosszabbul lett tőle.

Föl is akarták jelenteni a Nánit, de ő nem engedte. Váltig azt mondogatta, „hagyjátok csak rám".

Így esett aztán, hogy szegény Lukács bácsit egy hónappal a betegsége után csendőrök vitték végig a falun. Akkor már ismét a régi volt.

Úgy mondják, hogy Lukács eléldegélt még vagy egy hónapig testvérénél. Közben egészségessé lett, visszanyerte régi erejét, s később már a bányába is lelejárt.

Egy este aztán hiába várta őt haza Varga Teréz, a testvére. Ott gubbasztott ő akkor a sáncárokban.

Tudta ő, hogy ki jön arra . . . Csak várt, csak várt nyugodalmasan.

Arra is jöttek. Beszélgettek, ölelkeztek, csókolóztak . . . Lukács csak hallgatta őket . . . Hisz most a kezében vannak . . .

Nem ugrott ő mindjárt elő, csak hallgatta, hogyan beszélgetnek. Mintha csak a vesztüket keresnék, ott álltak meg tőle alig féllépésnyire. S hogy ölelte Náni azt az embert!

Aztán csak előugrott. Egy ütéssel leütötte azt a tacskó legényt. A másik ütést Náninak szánta, de azt már csak futtában érhette. De az is elég volt.

Náni szeretőjét holtan vitték el. S talán ő is ott marad, ha futtában nem éri az ütés. Még úgy is úgy mondják, hogy holta napjáig fogja sinyleni Lukács bosszuálló kezét.

Lukács bácsiért aztán eljöttek a csendőrök. Nem ellenkezett ő. Nem szólt semmit, hagyta, hogy békóba tegyék kezét. Nyugodtan, komolyan ment velük végig az utcán.

Hogy mi lett vele aztán? Nem tudom. Ha van igazság, fölmentették; ha nincs, úgy valamelyik fegyházban élvezi most dolgos élete gyümölcsét.

*

Szegény Lukács bácsi! Mennyit dolgozott, milyen legény volt, s mily csúffá tette őt a Náni.

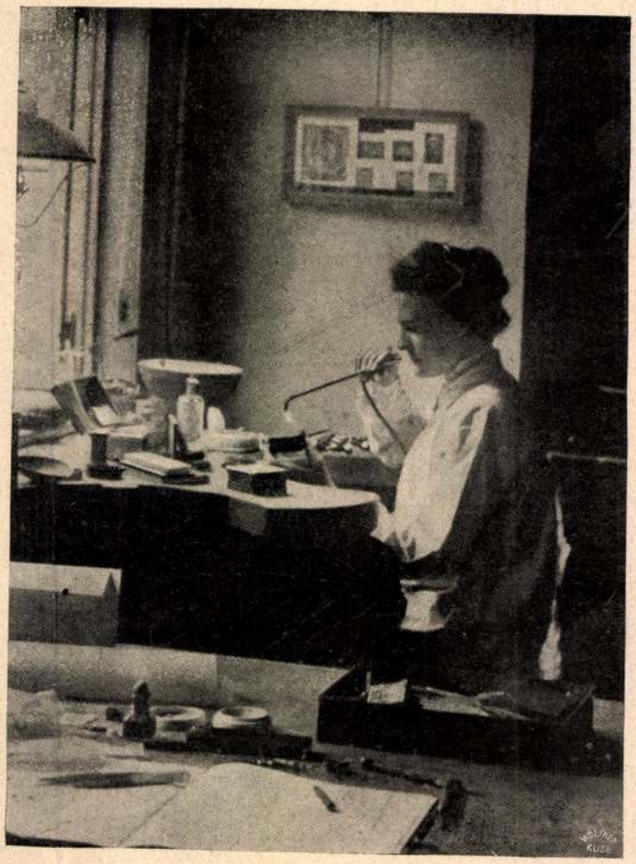

Marga Jess, az első ötvös-mesternő Németországban

Képes krónika

Az első ötvösmester-asszony

Lüneburgból, a nagy német rónaságból fényképet hozott az Uj Időknek a pósta. A fénykép hátára rá volt jegyezve: „Marga Jess kisasszony, az első aranyműves és ötvösmesternő Németországban". Egypár sorból megtudtuk azt is, hogy miféle lépcsőfokokon jutott e hölgy mostani virágzó műhelyéhez, amely ugyancsak kemény konkurrenciát jelent a lüneburgi himnemű ötvösöknek. Jess kisasszony, egy törvényszéki elnök leánya, ahhoz a szívós, kemény fajhoz tartozik, amely akaratával mindent valóra tud váltani, de amely egyúttal csak éppen azt és annyit akar, ami okosan, szorgalommal el is érhető. Nyilván unta a függést, nyilván érezte magában az önállóság energiáját. Azért kapta magát s életpálya után nézett. Három évig inaskodott, azután meg „legénysorban" dolgozott egy ötvösműhelyben. Tavaly Berlinben kitünően kiállotta a legényvizsgát. Nemrég pedig épp így levizsgázott mindabból, ami az önálló mester szabad munkálkodásához megkivántatik. S most a maga ura, és szorgosan dolgozgat műhelyében, mint az képünkön látható.

Okos, megszivlelni való példa. Ime egy leány, aki — ha már életpályát kell választani — nem szalad a tanitónőképezdébe, hogy az ott megszerzett diplomával aztán évekig tartó keserves várakozással töltse el idejét, — nem áll be valamely kis irodába, hogy ott potom fizetésért gépies munkát végezzen. Hanem kapja magát s oly pályát keres, amely egyrészt megengedi a szorgalommal arányban álló gazdasági fejlődést, másrészt valóban nőnek való, amennyiben a nők természetes izlése, a közönség divatvágyának ösztönszerű megérzése s a kézimunkára való rátermettség éppen egy ily téren szép jövőt biztosíthat számára. Aranyműves-

VIII évf. 1. szám

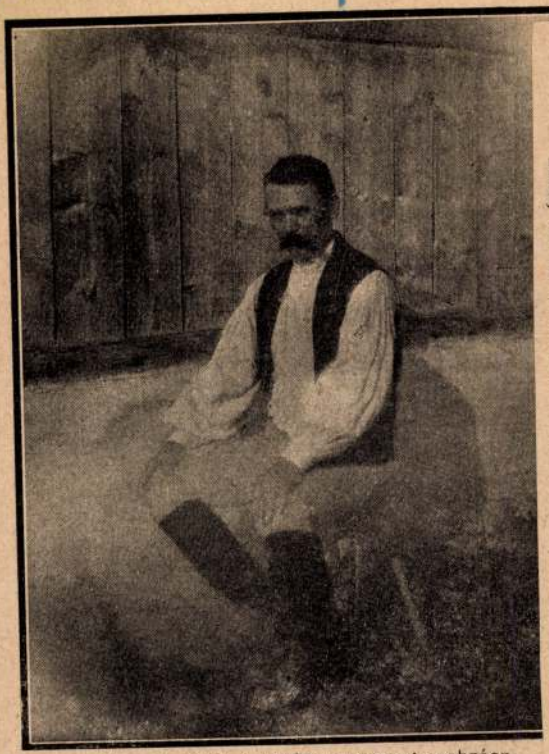

Molnár Dani, a székely paraszt-szobrász.

Molnár Dani, a székely paraszt-szobrász.

A budapesti népipar kiállításán nagy érdeklődést keltett Molnár Dani, az egyszerű székely szobrász, ki a közönség szemelátára csodálatos ügyességgel és gyorsasággal készített agyagból való lovakat, bikákat és kecskéket.

Már kora gyermekkorában nagy hajlandóságot érzett a szobrászatra: egyre azon iparkodott, hogy ügyesen formálja az agyagot. Azonban apja nem látta szivesen ezt a hajlandóságát és el is tiltotta ettől. Később, mikor megházasodott, nem igen ért rá a szobrászattal foglalkozni, mert kenyérkereset után kellett látni. Csak szórakozásképpen, pihenőidejében gyurhatta az agyagot. A benne rejlő erős talentum azonban lassankint hatalmasan kifejlődött benne és ma már szebbnél-szebb, valóságos müvészi alkotásai vannak, amelyek a müértőket is bámulatra ragadják.

Ingyen kenyér.

A főváros szegényeinek nyomor tével még elviselhetetlenebb. A mu nyomorgók és éhezők száma napról- s sokan, igen sokan a főváros kül -l-

Szegény asszonyok és leányok csoportokban állnak a Podr az osztogatás megkezdésére.

pájától elvakitva, alig tudják, hogy sok ezerre megy azok száma, kik az éhség rettenetességével küzdve mohón várják a betevő falatot, a legszükségesebb harapás kenyeret. A jótékonyczélu egyesületeink, az ismeretlen magányosok még egy csekély hánya-

Beurelaer Joachim: Vásá
selenet 44 (600), 4069 (588).

Molnár Dani

Művészet 1905. 71
– 1914. 364. 365

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedél

.....

a műhelyfőnök va
aláír

8. sorsz. Műhelyi minta. –

Molnár Dani

ined

Jákó János, Molnár Dani, a székely zobrány. Vas. Ujs 1906. 51 sz.

Molnár Dani

Izobrász

lásd ér

Vas. Nyp. 906. 51 szám
834 l. Éppel

Molnár Dani

Nagy Orbán dr.: Az erdélyi paraszt-művész Aradon. Aradi Közlöny. 1908. dec. 20.

U. 202.

Miniatür állatszobrok. Három kiállítást Budapesten, egyet Temesvárt rendezett és most Aradon van koll. kiállítása. A marostordamegyei Makfalváról, származik, hol apja fazekas volt. Maga is fazekas és napszámos lett. 50 éves volt már, mikor László Gyula ma-

fordits

rosvásárhelyi iparkamarai titkár és Petelei István író felfederték és Budapestre hívták. Itt Róna József műtermében emlékezetből egy bikát mintázott, ami, a mű-vésznek nagyon tetszett. Rónánál látta a bikát Fadrusz János, ki érintkezésbe lépett Molnárral s egy félév alatt 500 koronát küldött neki. Fadrusz halálával (1903) Molnár pártolo nélkül maradt. Majd Nagy Sándor kuriai biró lett a pártfogója. Nagy 1904 májusában Budapesten Albrecht uti villájában kiállítást rendezett műveiből, a melyen rudent eladták - 1000 K állami segélyt ár kapott égető kemence feállítására. Molnár Makfalván házat vett, égető kemencét épített s most kizárólag apró állatszobrokat

készít

Molnár Dani

szobrán

U. 202.

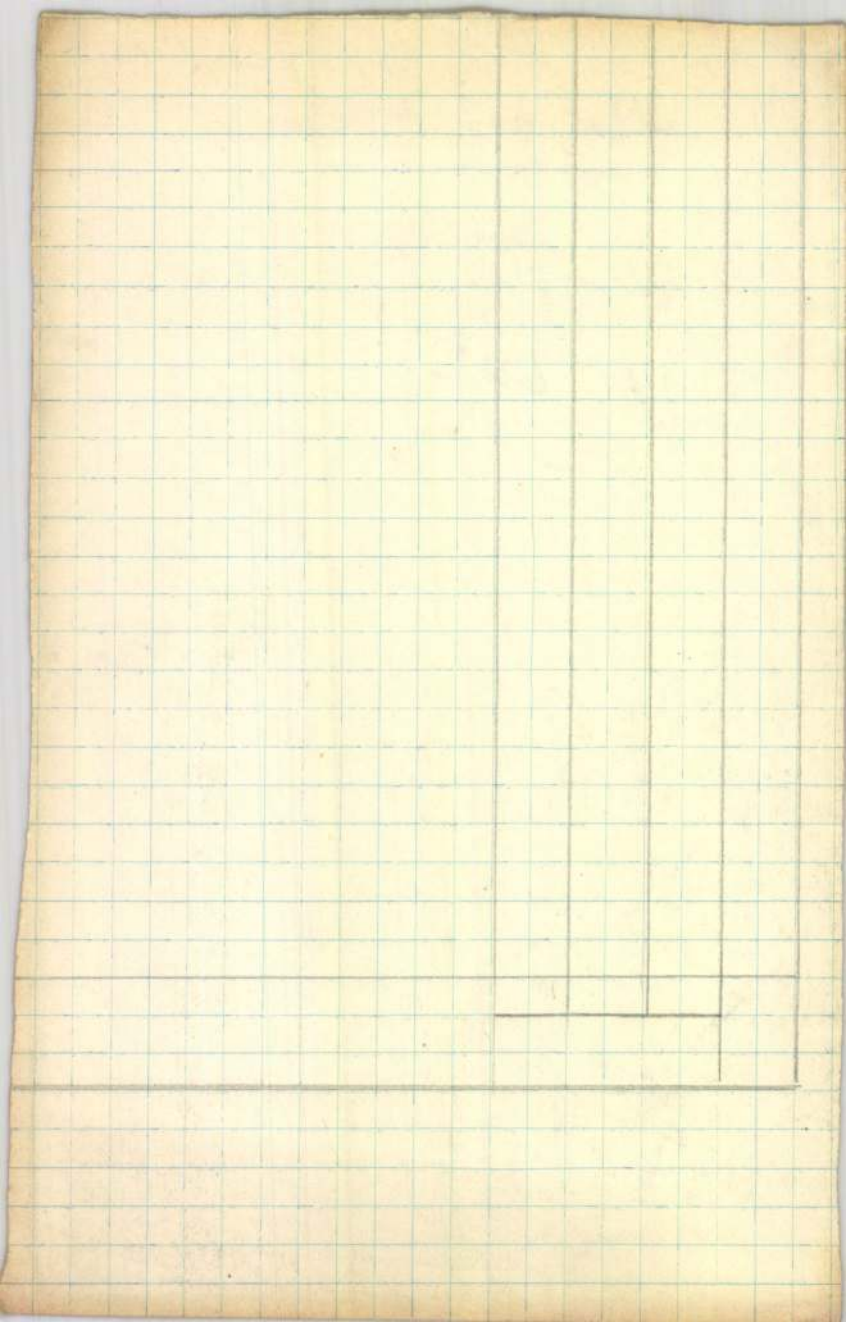

MOLNÁR DANI

Molnár Dani egészen különleges jelenség, azt lehetne mondani: kuriozum volt a magyar képzőművészek táborában. Hivatalosan sohasem szerepelt mint művész. A bejegyzett nevek közt, bármiféle lajstromban, hiába keresne valaki róla, akár csak egysoros megemlítést. Ő maga egyszerűen és becsületesen, fazekasmesternek nevezte magát. Az írók azonban, akik felfedezték, meglátogatták s leírták műhelyét: lelkesültségükben mint szobrászművészt adták át a nyilvánosságnak. Hozzátehetjük: nem minden alap nélkül.

MOLNÁR DANI

Elragadtatásukat, felfedező soraikat, amelyeket a szeretet sugalt, könnyű megérteni. Szinte az isten háta mögött, egy kis erdélyi faluban találkozni a kézmívesség, a művészi kedvtelés oly jegyeivel, aminők Molnár Dani munkái voltak: valóban váratlan meglepetés lehetett számukra. E semmiféle iskolai irányítást és segítést igénybe nem vett székely parasztember a maga környezetében kétségtelenül érdekes, artisztikus jelenség volt, puritánságában fölötte vonzó, színmagyar lényével számunkra feljegyezni és megbecsülni való.

A mestersége fazekasság volt. Ez a magyar nép körében igen elterjedt mesterség azonban nála a házi művészkedés figyelemreméltó vonásait mutatta. Edényeken, dekorativ természetű agyagholmikon kívül apró figurákat mintázott. Állatszobrokat, amelyeket aztán be is festett természethű szinezéssel. Ő, az egyszerű székely, inkább csak a saját passzióját és érdeklődését elégítette ki — főleg eleinte — az efajta agyagból gyúrt és szines szobrocskákkal. Szinte eldugdosta őket s a felfedező-szerepben hozzáérkező városi embereknek úgy kellett előbányászni a ládában rejtegetett holmikat. Szerénységében távol állt tőle, hogy a művész elnevezéssel járó magasabb szférákra jogot formáljon. De valójában, ez a magától adódó szobrászi munkálkodás határozottan veleszületett és nem közönséges képességre vallott. Állatszobrai — egy-egy mozdulatlanságában is szilaj bika, jámbor tehén — jellemző megfigyelést mutattak s mintázásuk oly formatudást, amely anatomiai szempontból is állta a kritikát.

Molnár Dani tőzsgyökeres alakja a népművészet talajából nőtt ki. Kis plasztikai munkái a magyar szobrászat vadvirágai voltak. Talán nem egész helytelen az a hasonlat, hogy helye, alakja ahoz hasonló, ami a zene területén a népénekesé, a népdalköltőé. A magyar szobrászat Dankó Pistájának lehetne nevezni ezt a tehetséggel megáldott ködmönös, harisnyás székelyt, aki a küküllőmenti Makfalva szülötte és állandó lakója volt. (Született 1854 jún. 26., apja Molnár György, anyja Antal Zsuzsa.) Először a már elhalt, szintén székely földön élt neves író, Petelei István hivta fel rá a figyelmet, s oly lelkes híveket szerzett számára, mint Sándor János belügyminiszter (akkor kormánybiztos), Fadrusz János. Az utóbbinak ismerjük egy levelét, melyet Molnár Danihoz írt, s ami arra mutat, hogy köztük bensőnek mondható viszony volt. A levélből egyszersmind kitünik, hogy úgy látszik, Molnár Dani panaszkodhatott, amiért nem volt része iskolai kiképzésben, kulturális tanulmányokban. Erre írta Fadrusz e nehány sort: «Sohase keseregjen azon, hogy nem nyert útbaigazítást. A jó Isten adott magának tehetséget, a szép és örökkévaló természet pedig megmutatta magának mindennap, hogy miképen kell valamit csinálni. Ez a kettő pedig: az Isten és a szép természet, a legjobb tanítómester. Maga, kedves Dani bátyám, nagyon meg lehet elégedve a sorsával, mert olyan művész lett magából, amilyet a természet csak csinálhatott az emberek befolyása nélkül».

A magyar nép művészetéről szóló munkájának első kötetében Malonyay Dezső írt Molnár Daniról, s másutt is, az időszaki sajtóban

Művészet 1914

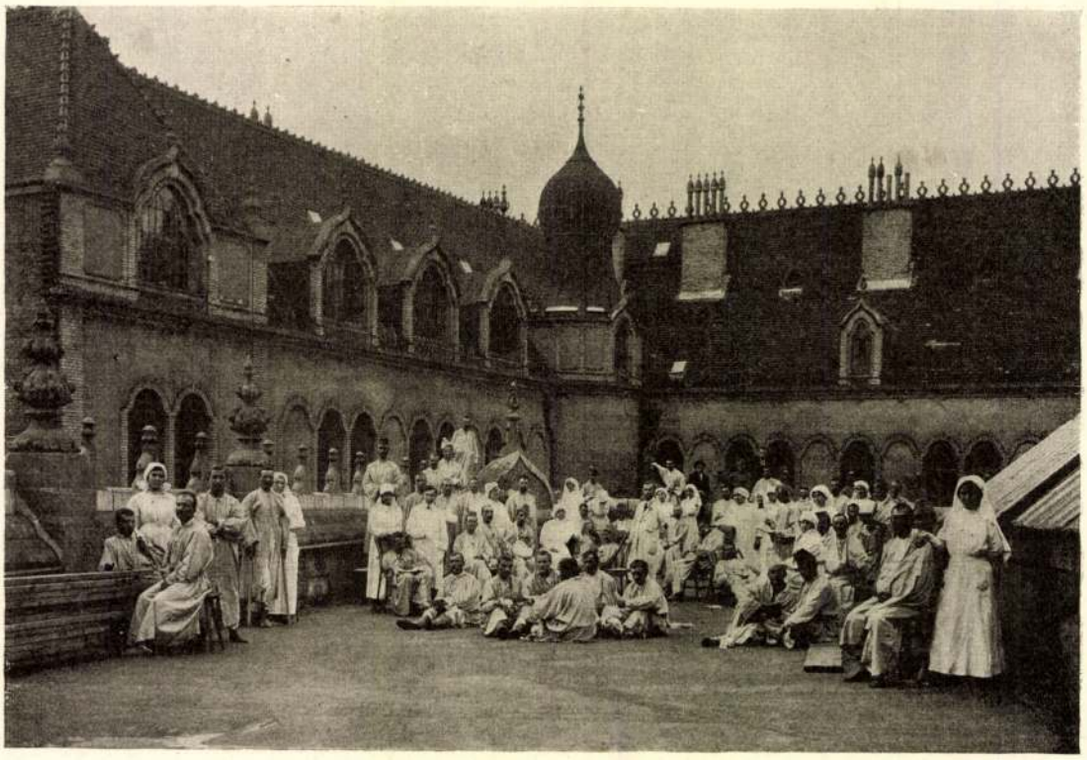

MŰVÉSZETI INTÉZMÉNYEINK
A HÁBORÚBAN

SEBESÜLT KATONÁK
AZ IPARMŰVÉSZETI ISKOLA TERRASZÁN

átélésre ingerlő ingerrel szemben érzéketlenek maradunk. Minél érzéketlenebbek vagyunk azonban külső ingerek iránt s minél kisebb szerepet játszanak ennélfogva átéléseinkben a külső ingerek (pl. ha álmodozunk, megszokottan élünk stb.), annál kevésbbé van az objektumok sokaságáról érzésünk, annál inkább egész érzésünket csak magunkkal és néhány, belső tendenciánkkal korrespondáló objektummal töltjük be s az ekként jelentőségét-vesztett külvilág annál jobban mosódik el, annál enyhébb összeütközésbe kerül az alannyal. 4. Az esztétikai átélés rendesen sokkal intenzivebb, mint amennyire intenziv az átélés külső tárgya: hiszen említettük, hogy egész valónkat belevisszük az átélésbe. Nagy mértékben beleviszünk tehát az átélésbe (tudatosan vagy tudattalanul) a multból megmaradt élményeket, emlékeket, már pedig az emlékben a tárgyi külvilág némileg elalanyosodik bennünk. Azért az olyan átéléseinket, amelyekben aránylag sok az emlékezés (pl. az elmerengést), az jellemzi, hogy a tárgyi külvilág elmosódik és az érzés egyöntetűvé válik. Stb. stb. Mindannyiszor, amikor a mondottak folyamán arra alapítottunk valamely állítást, hogy az esztétikai átélésbe egész valónkat visszük bele, hogy az esztétikai átélés egy totális átélés, az illető állítás csak cum grano salis veendő, mert a gyakorlatban az esztétikai átélés nem mindig totális, inkább csak tendenciája van a totalitásra és megközelíti ezt. Pl. esztétikai átéléseink nem is mindig kifejezetten pantheisztikusak.

A szépérzések pantheizmusának magyarázata voltaképen csak egész másodrendű feladat volna, ha egyesek nem épen erről az oldalról próbálnák metafizikussá tenni az esztétikát. Bár ma még nem tudunk mindent a fizikával, vagy a pszichologiával megérteni, kétségtelen, hogy az a talpalatnyi föld is, amelyet a metafizikától elhódítottunk, a tudomány diadalát jelenti. Azért fontos, hogy a pantheisztikus érzéseknek pszichológiai magyarázatát tudjuk adni, hogy kitűzzük az értelem zászlaját ennek a metafizikai fellegvárnak a romjain is. SCHILLER OTTÓ

(Budapesti Hirlap) nem egyszer méltatta s hivta fel rá a figyelmet.

Főleg akkor foglalkoztak vele bővebben, amikor pár évvel ezelőtt, apró műveiből kiállítást rendeztek pártfogói a Szervita-téri gróf Teleki palotában. A képes ujságok kiadták arcképét, s szülőföldje nem ok nélkül úgy tekintett rá, hogy Molnár Dani immár híres-nevezetes ember, mert ime odafönn, nagy Budapesten is észreveszik. E kiállítás nyomán apró dolgait szinte mind elkapkodták, legtöbbje szalonokba került. Egy másik pártfogója, Kun Géza gróf pedig külföldre, Berlinbe és Londonba küldözgette állatszobrait ismerőseinek, akiknek többszöri utánrendelése bizonyította a magyar bivalyok és tehenek sikerét. Öcscsétől, Molnár Jánostól tudjuk, hogy Molnár Dani «sok szép költeményt is szerzett», amelyek egész kötetrevalót tesznek ki. A keresetlen szavakkal írt levélből, amelyet ez az egyszerű székelyember küldött hozzánk, ideiktatjuk e nehány sort: «Édesapja fazekassággal foglalkozott. Minthogy a mesterséghez szükséges agyag mindig előtte volt, már öt-hat éves korában egy-egy darab agyaggal elbujt valamely épület mögé s ott apró juh, disznó stb. állat-alakokat kezdett készíteni. Ezzel természetes sok időt és agyagot vesztegetett, amiért Danit a szülői sokszor megsujtogatták, de a kedves munkájától hiába tiltották el, megint csak elbujt és tovább dolgozott. Munkájának hasznát legelsőbben tizenhárom éves korában látta, amikor két gyenge karján két kis kosár apró művét bevitte Marosvásárhelyre és a tizenkét forintért, amit kapott érte, a vásáron vett egy szép fehér üsző borjut, amelylyel nagy örömmel jött haza Makfalvára. Egyszerű magaviselete, valamint fáradhatlan munkássága közben, esténkint elment a cigányok közé s ott a cigány szókat leirogatta magyarul, egész cigány nyelvtant készített és úgy megtanult beszélni, mint a született sátoros cigány. Ilyenformán tanult meg románul is. Valahonnan kapott egy német nyelvtant és megtanult németül is. Igy négyféle nyelven tudott beszélni már tizenhét éves korában, taníttatás nélkül. Felnevelkedve, katona nem lett, a többi ifjúság közül félrehúzódva, mindig magánosan élt, folytonos okoskodás, meg gondolkodás között. Nagy titoktartó volt. A mindennapi gyakorlat után hovatovább mind szebb-szebb állat-alakokat készített agyagból s ezekből pénzezett». Molnár Dani a kis Makfalva büszkesége gyanánt hatvan évet élt (meghalt aug. 24.). *d.*

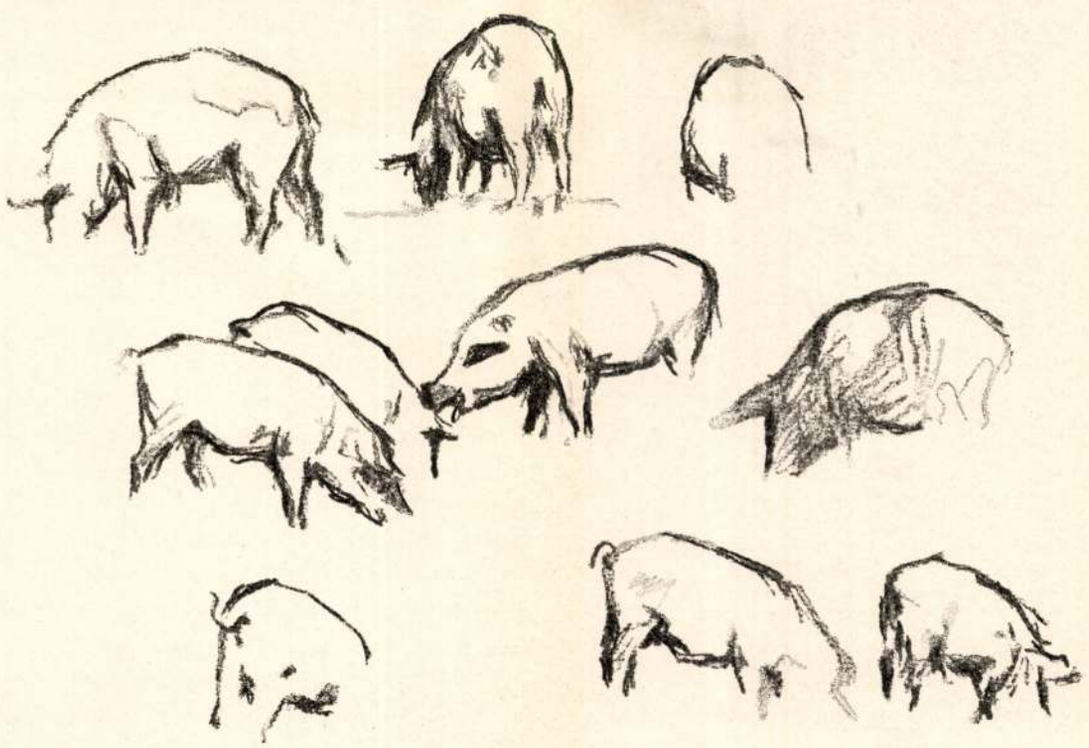

GLATZ OSZKÁR VÁZLATKÖNYVÉBŐL

MŰREMEKEK MINT HARCI ESZKÖZÖK

A franciák, akik legnagyobb nemzeti büszkeségüknek, a Louvrenek az alapját a világ minden tájáról háborúban összeharácsolt műkincsekkel vetették meg, siránkoznak a reimsi dóm pusztulásán s a németeket barbarizmussal vádolják meg, mert megsemmisítették a székesegyház műkincseinek lovagi védelme alatt a toronyban felállított katonai megfigyelő állomást. Mindenesetre szomorú lehet a franciáknak, ha egy várost már csak aképen tudnak megvédeni, hogy az ágyukat műremekek mögé bujtatják, de viszont nem lehet kívánni még a leglovagiasabb ellenségtől sem, hogy ezt a harcmodort, mint műbarát, respektálja. Azok a Tintorettok és más egyéb klasszikus értékű képek, amelyek a dómot ékesítik, világhírű művészek lelkéből fakadt, a késő utódok gyönyörködtetésére és a régi kultura megbecsülésére szolgáló javak olyanok, melyek előtt a szellemi világ hódolatteljesen áll meg. Ez a rendeltetésük, ez a misszió-juk. Ezen a rendeltetésen nem lett volna joguk még a franciáknak sem változtatni. Abban a pillanatban azonban, mikor ezeknek a műkincseknek olyan rendeltetést adnak, amely semmiféle összefüggésben nincs a kulturával, sőt amely a kultura szelid és fenséges lelki céljaival épen a brutalitásánál fogva ellentétes, a műremekeknek a megbecsülése önmagától elesik, klasszikus értékük egy pillanat alatt megszünik és így a kultura a maga lényegében magukba olvasztottak előtt semmiféle kimélésre többé nem alkalmas.

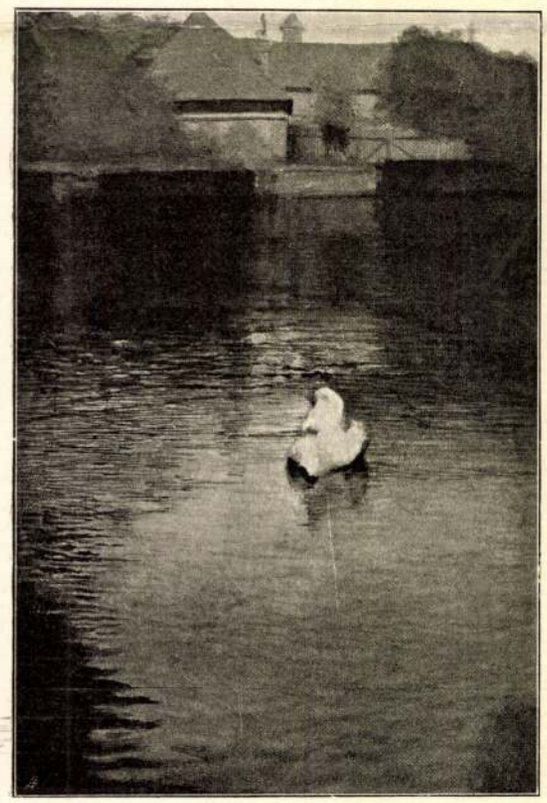

A MALOMTÓ KÁROLYI LAJOS RAJZA

A képet, a műremeket megérteni csak az képes, aki helyes asszociációkkal közeledik feléje, vagyis az, aki minél inkább bele tudja magát képzelni abba a lelkivilágba, melynek hatása alatt a művész az alkotását létre hozta. A jó képet nemcsak azért becsüljük, mert a rajta felhalmozott szinek és formák harmóniája nekünk kellemes, bennünk a szép érzetét váltja ki, hanem, mert egyúttal a képet alkotó lángelmének, tehát egy különleges tehetségekkel megáldott, felettünk alkotó szellemileg kiemelkedett lénynek valamelyes nagyobb probléma megoldására irányuló agymunkáját és lelkiérzéseit fejezi ki. Kifejezi úgy, hogy összesűrítve adja elénk mindazt, amit száz és száz gondolat belőle kiváltott és pár perc alatt teszi előttünk megérthetővé mindazt, amit talán hónapokon és esztendőkön keresztül mint gondolatnyersanyagot halmozott össze. Ebből viszont az következik, hogy a műremek mintegy maga állít fel a maga értékére bizonyos korlátokat, maga szabja meg, mik tekintendők benne értékes kvalitásoknak. Különösen áll ez azokra a műkincsekre, melyek minden tekintetben mesterművek, amelyeknek abszolut értéke minden vitán felül áll. A műremekek tehát maguk állapítják meg, milyen szemmel szabad őket néznünk, maguk határozzák meg azokat a kereteket, amelyeken belől bárkinek feléjük helyes asszociációikkal közeledni szabad.

Mikor tehát a franciák, mint ezeknek a kincseknek anyagi tulajdonosai ezeket a kereteket brutalisan összerombolják, vagy pedig nyers emberi erőszakkal megváltoztatni, átformálni akarják, mint ahogy tettek akkor, mikor életfentartási ösztönből ágyúfedezetül jelölték ki, ebben a pillanatban a műremekek elvonatván

s kevés megerőltetésre volt szüksége és — vágyott egy kis hatalom után; de a lángok közt járt martirok dicsősége nem volt neki való, ő a szépség s társadalmi prestige hatalmára született. Ez az érzés ha ugyon érzésnek nevezhető, — nem egyébb, mint egy fiatal leány romanticzismusa. Tovasuhanó árnyékért feláldozni a valóságot? Soha!

És a Lord Dennis tekintete újra a húgára tapadt. Azok a szemek! Az a mosoly! Oh igen, kinövi ő ezt a gyermekruhát, elmulik majd az egész! Aztán a felesége lesz ennek a görög istennek vagy haldokló Gallnak, vagy minek is nevezze ezt az ifjút.

XXI.

Courtier csak a választás napjának reggelén hagyta el Mouklan Courtot. Már rég bántotta a lelkiismeret, mert a térde már jobban volt s igen jól tudta, hogy Barbara — kizárólag csak Barbara miatt maradt ott. Annak a nagy háznak az atmoszférája, melyben minden zsinóron mozgott, a sereg cseléd, az, hogy egyedül semmit sem tehetett s az az érzés, hogy reménytelenül él van szigetelve ebben a környezetben mindentől, a mi az élet élénk és szükséges oldalát alkotja, — mélységes keserűséggel töltötte el. Nagy sajnálatot érzett ezek az emberek iránt, a kik a saját szocziális nevezetességük súlya alatt görnyedtek. Nem az ő hibájuk volt. Elismerte, hogy legjobb akarattal cselekedtek. A fajuk legszebb példányai közé tartoztak. Nem voltak lágyak, sem fényüző pazarlók, tekintettel a degenerált kor többi alkotó elemeire. Láthatóan egyszerüek akartak lenni s ez még növelte a helyzetük tragikumát. A sors igen bőkezű volt hozzájuk. Hol van az az emberi lélek, mely össze ne zsugorodna, meg ne sinylené az anyagi jóllét e fokának a gúzsba kötő szives vendéglátását?

Egy olyan beduinnak, mint a milyen Courtier, úgy tetszett, mintha a szeme előtt állandóan egy nagyon finom, nagyon szomorú tragédia játszódna, melynek középpontja az a leány, a ki annyira vonzza.

(Folytatása következik.)

A HÁBORÚ NAPJAI.

Szeptember 17. A francziaországi harcztéren a helyzet változatlan. A harczvonal egyes pontjain a franczia csapatok támadásait a németek 15-én éjjel és 16-án a nap folyamán visszautasították. A mi harcztereinkről nem érkeztek hirek.

Szeptember 18. A XIII. és XIV. franczia hadtest és egy további hadosztály részei szeptember 17-én Noyontól délre döntő vereséget szenvedtek és több üteget vesztettek el. A német csatavonal egyes állásai ellen intézett ellenséges támadások véresen összeomlottak. Magától, a német csapatok minden különösebb erőfeszítése nélkül omlott össze a francziák által nagy bravurral megkisérelt áttörés is a legszélsőbb német jobbszárnyon. A Maas jobbpartján az ellenségnek Verdunból megkisérelt kirohanását a németek könnyű szerrel visszavetették. A németek a Vogézek lánczolatánál, a Breusch (Bruche) folyó völgyében is visszautasították a franczia alpesi vadászok előnyomulását. A Rheims mellett levő Chateau-Brimont bevételénél 2500 foglyot ejtettek. A keleti (Hindenburg-féle) hadsereg Suvalki kormányzóságban folytatja hadműveleteit; egyes részei Osoviecz vára ellen nyomulnak előre. Dankl tábornok hadseregparancsot ad ki első hadseregünk tevékenységéről. «A derék első hadsereg egy rendkivül nehéz hadműveletet fényesen oldott meg. Krasznikná és Lublin előtt az oroszokat döntőleg megvertük. Azután az erődítményszerű állásban elhelyezkedett ellenséggel két héten át éjjel-nappal harczban voltunk és annak számtalan támadását mindannyiszor eredménynyel visszavertétek. Miután az oroszok naponta ujabb erősítéseket kaptak és végül legalább kétszer olyan erősekké lettek, mint mi, támadásainkat önként beszüntettük, hogy a hozzánk csatlakozott többi hadseregünkkel vállvetve tovább küzdjünk. A Tanev-régió mocsarain és erdein át való menetelés szintén óriási követelményeket támasztott veletek szemben. Hála kitartásunknak és szivósságunknak, ennek a feladatnak a megoldása is sikerült és az oroszok alig merészelték a ti meneteiteket megzavarni. A *veretlen első hadsereg* ma a számára kijelölt helyen áll.» A csapatoknak mondott meleg köszönettel végződik a hadseregparancs. Hadvezetőségünk nyilatkozatot ad ki, a melyek megczáfolják az angol forrásokból terjesztett hireket arról, hogy hadseregünk egyes nemzetiségi csapatai a háborúban nem állták meg helyüket, valamint azt az orosz hirt is, hogy a lembergi csatákban 70,000 osztrák-magyar katona esett foglyul. «Az ilyen hiresztelések az eddig kiadott hivatalos megállapítások után czáfolatra valóban nem szorulnak.»

Szeptember 19. Hadseregünk új csoportosítása az északi hadszíntéren folyamatban van. Egy orosz gyalog-hadosztály elszigetelt támadását szeptember 17-én véresen visszavertük. A sienavai keleti, harczszerűen megerősített kisebb hidfő, melyet részünkről csupán nagyon gyenge csapatok hősiesen védelmeztek, kényszerítette az oroszokat két hadtestüknek és nehéz tüzérségüknek felvonultatására; miután az erődítés czéljának megfelelt, önként kiürítettük. A francziaországi harcztérről nincs hivatalos jelentés; berlini értesülések a német hadsereg előnyomulásáról szólnak s a franczia hadsereg czentrumának visszavonulásáról dél felé. Verdunt eredményesen bombázzák.

Szeptember 20. A francziaországi harcztéren a helyzet általában változatlan. Az angol-franczia hadsereget a németek az egész harczvonalon védekezésre szorították. Az erős és sok helyütt egymás mögött több vonalban megerősített hadállások ellen a támadás csak lassan haladhat előre. Verduntól délre a záróerődök ellen a támadás elő van készítve. Elzászban a német csapatok a határ hosszában a franczia haderőhöz egész közel állnak szemben. Keleten szeptember 17-ikén Augusztov mellett a németek megverték a finnországi 4. vadászdandárt. Ossoviecz ellen előnyomulva rövid küzdelem után bevették Grajevót és Szezuczynt.

Szeptember 21. A francziaországi harcztéren a helyzet még mindig nem érett meg a döntésre, a németek azonban több helyütt részleges sikert arattak. Reims a franczia harczvonalban van, hirneves ősi székesegyháza mögött, mely egykor a franczia királyok koronázó temploma volt, a francziák tüzérséget állitottak fel, a mely sok kárt okozott a németeknek, úgy hogy ezek, bár utasításuk volt a székesegyház kimélésére, kénytelenek voltak rálőni. A torony több sérülést szenvedett, de restaurálható. A középső Vogézekben Senonesnél a Donon mellett és Saalesnél a franczia csapatok támadásait a németek visszautasították. A szerb sajtóiroda közlése szerint György herczeg, Péter király idősebbik fia, a ki az annexió idejében a monarchia elleni izgatásai miatt kénytelen volt lemondani a trónöröklésről, a Drinán túl operáló seregünkkel vivott csatában megsebesült, a mint a parancsnoksága alatt álló zászlóaljak élén rohamra indult. A golyó a hátgerinczénél érte és a jobb lágyék táján jött ki. A herczeget, kinek állapota nem halálos, Krupanjba vitték.

Szeptember 22. A Reims körül vivott ütközetben a németek meghódították Craonelle vár erődszerű

Olasz rendszerü énektanitást

vállal

Erényi R. Antal Milanóban képesitett énekmester. Tekintettel, hogy az olasz rendszerü hangfejlesztés és hangképzés nem engedi meg a csoporttanitást, minden énekes **különkülön** (egyenként ½ óra időtartam) nyer oktatást. Kiválóan széphangu és tehetséges énekesek féltandij kedvezményben részesülnek. — Próbaének dijtalan. — Jelentkezni lehet: Erzsébet-körut 41. sz. alatt, délelőtt 11—1-ig, délután 3—5-ig.

Lohr Mária
(KRONFUSZ)
A főváros első és legrégibb csipketisztitó, vegytisztitó és kelmefestő gyári intézete.
Gyár és főüzlet
VII., Baross-u. 85.
Telefon: József 2—37.
Fiókok: II. ker., Fő-utcza 27. sz. IV. ker., Eskü-út 6. sz. IV., Kecskeméti-utcza 14. V., Harminczadutcza 4. sz. VI., Teréz-körút 39. VI., Andrássy-út 16. sz. VIII. ker., József-körút 2.

ROZSNYAY PEPSIN BORA.

Kellemes izü, kiváló jó hatásu szer **étvágytalanság, rendetlen emésztés és gyomorgyengeség** ellen.

Étkezés közben véve, megóv a **gyomorterheléstől.** Egy üveg ára **3 kor. 20 fill.**

Kapható:
minden gyógytárban
valamint
Rozsnyay Mátyás
Arad, Szabadság-tér 8.

KALODONT Fog-Krém és Szájviz

Szakszerüen készitett utazási felszerelések

bőröndök, táskák, szekrény- és kalapbőröndök, necessairek

megbizható minőségben, előnyösen beszerezhetők az általánosan ismert

HELLER bőröndös
czégnél
Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 21.
(Astoria szálloda épületében)
A czég üzlete 20 évig Károly-köruton (Huszár-ház) volt.

Gothard Sándor
Diana Fegyver-atelier
Herény,
Szombathely mellett.
(Vas megye.)
A. Jos. Decourny, Herstal és A., Leue & Co. Liège (Victoria Hammerles), világhirü és legelső rangu galamblövő és vadászfegyvereinek **egyedüli és kizárólagos** képviselete. **E. Bernard & Co. A. Defourny-Sevrin** luxusfegyvereinek állandó nagy raktára. **Mannlicher-Schönauer** Anticorro- Antinitcsövü, Mignon távcsővel szerelt fegyvereknek állandó raktára. Vadászfegyverek 160 koronától, **ejectorosak** 260 kor.-tól, Anticorro- és Antinitcsövü fegyverek 400 kor.-tól minden árban. **A kontinens leggazdagabb luxusfegyverraktára.** Minden minőség állandó nagy készletben. Teljes garanczia. Minden fegyver pontosan belőve. Legjobb minőség.
Legolcsóbb gyári árak. Utolérhetlen olcsó.
Árjegyzéket tessék kérni.

Alapitva 1878.
Telefon 13—76.
Az összes
BETEGÁPOLÁSI CZIKKEKET
kötszereket
valamint teljes **kórházi berendezéseket, köpenyegeket önkéntes ápolónők számara, gummikeztyüket, légpárnákat** stb. szállit azonnal
KELETI J. hygien. gummiczikkek gyára
BUDAPEST, IV., KORONAHERCZEG-UTCZA 17.
Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve.

magaslatait és előnyomulásuk közben az égő Reims ellen, elfoglalták Béthény helységet. Verduntól délre a támadás a záróerődvonal ellen sikeresen túllépte a keleti szélen levő Côte Lorrainet, melyet a VIII. franczia hadtest védelmezett. Az ellenség egy kitörési kisérletét Verdun északkeleti frontján a németek visszautasították. Toultól északra a német tüzérség meglepetésszerűen rajtaütött a táborozó franczia csapatokon.

Szeptember 23. Az orosz hadszintéren az utóbbi napokban nem folyt harcz. Szerbiában a Krupanjtól nyugatra fekvő (Jagodnya-Biljek-Crni vrh) összes uralkodó magaslatok, a melyek birtokáért napokon át elkeseredett harcz folyt, immár birtokunkban vannak s itt a szerb ellenállás meg van törve. Balkáni haderőnk zömének ezen harczai közben egyes szerb vagy montenegrói bandáknak sikerült olyan területekre előnyomulniok, a hol csupán csekély számú csendőrség és a biztonság szempontjából elengedhetetlenül szükséges védőőrség maradt vissza. Francziaországban az Aisne vidékén a németek nagy erővel, roppant véres küzdelmekben nyomulnak előre. A tengeren Hoek van Hollandból 20 tengeri mérföldnyire északnyugatra az *U9.* német tengeralatti naszád elsülyesztette az Aboukir, Hogue és Cressy czirkálóhajókat, ezek legénységének jelentékeny részét elsiető angol hadihajók és holland gőzösök megmentették. Az elsülyesztett hajók legénysége egyenkint 755 ember.

A «Jó Pajtás», *Sebők* Zsigmond és *Benedek* Elek képes gyermeklapja legújabb, szeptember 27-iki számába *Ábrányi* Emil irt szép verset a háborúról, *Sebők* Zsigmond folytatja *A báróné rokonai* czímű regényét és egy bájos mesét is mond el, *Lakatos* László szép elbeszélést irt, *Elek nagyapó* vidám történeteket, *Faragó* Jenő, *Madarassy* Erzsébet verseket, *Zsiga bácsi* mulatságos mókát; *Zsoldos* László folytatja regényét. A háborúról képek és czikkek szólnak, a gyermekek felfogásához mérten. A rejtvények, szerkesztői izenetek egészitik ki a szám gazdag tartalmát. A «*Jó Pajtás*»-t a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona, egyes szám ára 20 fillér. Mutatványszámot kivánatra ingyen küld a kiadóhivatal. (IV. ker. Egyetem-utcza 4.).

HALÁLOZÁSOK.

A harcztereken hősi halált haltak: Frohreich Ernő cs. és kir. altábornagy, a magyar királyi 5. honvéd-lovashadosztály parancsnoka. — Illés László honvédszázados, a Rohatyn mellett lefolyt harczban, 30 éves korában. — Bárdos Ernő váczi városi tanácsos, Pest vármegye törvényhatósági bizottságának tagja, a ki mint tartalékos hadnagy ezredsegédtiszt vett részt a háborúban, a lyubloviai csatában. — Draskóczi és jordánföldi ifjabb Iványka László zászlós az 5. honvédhuszárezredben, 27 éves korában Wolkiesnél, roham alkalmával. — Ambrus Jenő tartalékos tüzérhadapród-őrmester, Békés vármegye aljegyzője, a rohatini csatában.

Elhunytak még a közelebbi napokban: Széplaki Brükler Mihály ügyvéd, a budapesti református egyház presbitere, 70 éves korában Budapesten. — Velkey Pál nyug. tanfelügyelő 84 éves korában, Gödöllőn. — Varjass Gyula dr. nyug. honvéd-főtörzsorvos, az aradmegyei Lökösháza községben. — Gróf Bethlen Gábor keresdi nagybirtokos, vármegyei törvényhatósági bizottsági tag, a segesvári kórházban. — Hillay Neit. a szepesi káptalan éneklő-kanonokja, a rihnói czímzetes prépost, szentszéki ülnök, zsinati vizsgáló 78 éves korában, Szepeshelyen. — Pusztazámori dr. Mentler Jenő sárosszentmihályi körorvos 40 éves korában, Srebreniczán, Boszniában. — Makfalvi Molnár Dániel az országosan ismert székely állatszobrász 60 éves korában, Makfalván.

Fanghné Gyugyó Izabella irónő, 71 éves korában Kolozsváron. — Özv. kakaslomniczi és berzeviczei Berzeviczy Károlyné szül. Valkovits Anna, 69 éves korában. Budapesten. — Özv. Zeykfalvi báró Zeyk Józsefné sz. Római Szentbirodalmi széki gróf Teleki Árpád 72 éves korában, Marosgombáson. — Haviár Daniné szül. Rohoska Paulin 64 éves korában, Szarvason.

Szerkesztői üzenetek.

Ott van az a kicsi falu stb. Nagyon jelentéktelen apróságok.

Hajnalvárás., Örök menedék. Mondvacsinált dolgok, — az ilyen kisérletezés nem ad reményt semmiféle sikerre.

Háborús időkben. Erről a mostani nagy világ-felfordulásról vagy csak igazi elsőrendűt, vagy semmit.

SAKKJÁTÉK.

2919. számu feladvány M. Havel-től Prága.

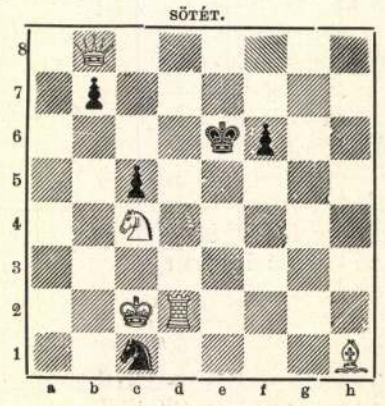

Világos indul és a harmadik lépésre mattot ad.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» folyó évi 36 ik számában megjelent képtalány megfejtése: *Négy kis húrban ennyi bánat, nem is tudom hogy fér meg.*

Felelős szerkesztő: **Hoitsy Pál.**
Szerkesztőségi iroda: **Budapest, IV., Vármegye-u. 11.**
Lapkiadó tulajdonos: Franklin-Társulat Egyetem-utcza 4.

Steckenpferd-liliomtejszappan
Bergmann & Co. czégtől, Tetschen, a/Elbe.
egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvend, szeplő ellen való elismert hatásánál fogva s a bőr- és szépség gondozásában való fölülmulhatatlanságáért. **Ezernyi elismerőleyél!** Sok **legnagyobb** kitüntetés! Bevásárlásnál óvatosság! Ügyeljen nyomatekosan a Steckenpferd védőjegyre és a czég helyes nevére! Darabja 80 fillérért kapható gyógyszertárakban, drogériákban, illatszerüzletekben, stb.
Hasonlóképpen kitünő Bergmann Manera liliomkrémje (70 fillér egy tubus). Kitünő szer női kezek gondozására.

Alapitva 1865-ben.

Heckenast Gusztáv
zongoratermei
Budapest, csakis Gizella-tér 2. sz.
Telefon: 1—69.
DÖRR, IBACH, WERNER zongorák egyedüli képviselete.

Rendelésnél
sziveskedjék lapunkra hivatkozni.

Olvassa a hirdetéseket!

Knuth Károly
mérnök és gyáros
Cs. és kir. fensége József főh. udv. száll.
Gyár és iroda: Budapest, VII., Garay u. 10.
QQ
QQ
Központi viz-, lég- és gőzfütések, légazesz- és vizvezetékek, csatornázások, szellőztetések, szivattyúk, vizerőművi emelőgépek stb. — Tervek, költségvetések, jövedelmi előirányzatok gyorsan készittetnek.

Catch-Catch
az előkelő körök uj sportjátéka
Külföldön óriási sikert aratott! Hölgyek és urak, fiatalok és meglett koruak kedvenez, testedző és szórakoztató sportja!
Szabadban ép ugy, mint fedett helyen játszható!!

Prospektust ingyen és bérmentve küld: **Kertész Tódor,** Budapest, IV., Szervita-tér; **Késmárky és Illés,** Budapest, IV., Kossuth Lajos-utcza 12. és Dohány-utcza 22.; továbbá Temesváron: **Kecskeméti Lajos** és Fiumében: **C. Oberhofer.**
Képviseletek a külföld minden nagyobb városában.

SCHULEK JÁNOS
MŰÉPÍTÉSZ

TELEFON: JÓZSEF 406—68.
Horthy Miklós-út 86.
Telefon: Lá. 10—80.

Tek.

Műemlékek orsz. bizottsága

Budapest.

VII. Arena út 41.

Szépművészeti muz

Molnár Dani

Földmíves szobrász. (Molnár Dani). Budapesti Hirlap. dec. 18.

1904.

(Művészet. 1905. 71. l.)

1904. július 13. 341

Pénzügyminiszterhez: Hummel János zeneszerző zongorájának a pozsonyi múzeum részére Weimarból vámmentesen leendő behozatala kárgyában. (399/1904.)

Molnár Dani

Hob

U. 1945
1946

l. Dr.

Aurelius Propinquus II. 105, 106

Törszerű eszközök, őrkori X. 47

Molnár Dániel

Szoban

1910

Június 1930

86.1.

Molnár Dániel
Vas. Up. 1906. 834.

51. SZÁM. 1906. 53. ÉVFOLYAM.

MOLNÁR DANI, A SZÉKELY SZOBRÁSZ.

A Tulipánkert-szövetség népipari vásárán mindenkinek a figyelmét magára vonta egy ünneplő bekecsbe öltözött, mosolygó arczú, okos szemű székely ember, a ki ott, az érdeklődők szeme láttára gyúrja az agyagot és hamarosan, szinte boszorkányos gyorsasággal formál medvéket, bikákat, kecskéket, meg lovakat. *Molnár* Dani a becsületes neve ennek az értelmes arczú embernek, a ki beszédes bizonysága a magyar fajban lakozó, ámulatot fakasztó nagy tehetségnek és csodálatos sokoldalúságnak.

Ez az egyszerű székely ember a marostordamegyei Makfalván éldegél. A környéken és különösen a Makfalvával szomszédos Szováta fürdőn nagy a hire Dani bá'-nak. Sokat emlegetik csodálatos művészetét, a mely valóban csak a maga őseredeti, csiszolatlan mivoltában fakad lelkéből. Soha nem tanította senki az agyag formálására, soha nem adott neki senki útbaigazítást és ő mégis olyan szobrokat gyúr, a melyek becsületére válhatnának akármelyik iskolázott művészembernek.

A nyáron Szovátán járva fölkerestem, de Dani bá' nem volt otthon. A felesége — egy értelmes arczú, ókulárés, beteges asszony — mentegetődzött, hogy nemsokára megjön; most a hegyen őgyeleg.

— Aztán mit csinál ilyenkor Dani bá' a hegyen? — kérdeztem.

— Csak leheveredik s nézi az ökröket s a bivalyokat.

Tehát tanulmányozza az állatokat, figyeli a mozdulatukat.

Dani bá' hamarosan meg is érkezett. Egyszerű, nyárias székely viseletben volt. Értelmes arczvonásaiból, okos szeméből le lehetett olvasni örömét a vendég érkezésén.

Körülvezetett a házában s megint betértünk a «műterem»-be, — a hogy a kis szobáját nevezi. Itt mondogatni kezdte az egyes tárgyak apró történetét. Különösképen büszke volt a nagy medvéjére és a bikáira.

— Aztán mivel csinálja ezeket a szobrokat, Dani bá'? — kérdeztem.

Fölvett az asztalról egy újjnyi hosszúságú hegyes, vékony fadarabot s mutatta:

— Ezzel, meg a két kezemmel.

Való igaz, hogy primitivebb eszközökkel nem igen gyúrnak szobrot.

Lassan-lassan elbeszélgettünk és megkértem Dani bá'-t, mondja el, hogyan lett belőle szobrász.

— Gyermek-koromban, — mondta, — édesapám kiküldött a mezőre, hogy a csordára ügyeljek. Mellettem volt az agyag: unalmamban gyúrni kezdtem. Eleinte bizony nem volt hasonlósága az ökörhöz, — mert azt akartam gyúrni. Később aztán mégis sikerült valamiféle hasonlóságot elérnem. Ezeket az alakokat elrejtettem egy közeli barlangba, hogy a másnap készültekkel összehasonlítsam. Örültem, mikor észrevettem, hogy jobbak, mint a minapiak. De az apám nem látta szivesen, hogy alakokat formálok az agyagból. Sokszor megszidott érte s azt mondotta, jobban tenném, ha a csordára ügyelnék. Nem is gyúrtam aztán az agyagot, mert sok baj volt a gazdasággal. Mikor aztán megfeleségesedtem, gondoltam magamban, nem lesz, ki megverjen s megint próbáltam az alakokat kiformálni. De bizony rámtámadt a feleségem is, hogy inkább hasznosabb munkával töltsem az időt, szükségünk van kenyérre . . .

S aztán tovább mesélte Dani bá', hogy a szabad idejében mégis foglalkozott a szobrászattal. A faluban mindenki tudta róla, hogy szép alakokat tud formálni s végtére megismerte László Gyula, a marosvásárhelyi iparkamara titkárja is és *Petelei* Istvánnal, a székelyföld kitünő irójával együtt leglelkesebb pártfogóivá szegődtek. Petelei István kieszközölte, hogy Dani bá' Budapesten egy szobrász-műteremben bemutathassa mesterségét. Ilyenformán tűntek föl Dani bá' alkotásai *Fadrusz* Jánosnak. Levelet írt Dani bá'-nak Makfalvára és buzdította, hogy csak dolgozzon tovább szorgalommal s megigérte neki, hogy havonkint hatvan koronával fogja segíteni. Ezentúl már az asszony sem zsörtölődött s Dani bá' szabadon, gond nélkül élhetett a művészetnek.

Fadrusz azonban nemsokára meghalt. Eleget búslakodott utána Dani bá', mert Fadrusz azt

A HÉTRŐL.

Könyvvásár. A könyvkereskedések ugyan egész esztendőben nyitva vannak, de a hagyomány szerint Magyarországon esztendőben kétszer van könyvvásár: karácsony előtt és húsvét előtt. Ilyenkor az emberek mindent vásárolnak: még könyvet is, mert az ajándékot sokféle izlés szerint kell összeválogatni és olyan izlés is akad, a melyik könyvre éhezik vagy szomjuhozik. Egy maliciózus elmésség szerint, az emberek Magyarországon ezekben a napokban kapják azokat a könyveket, a melyeket azután — kölcsön kérnek tőlük. A mi különben egyre megy, mert minálunk olyan ember, a ki ad valamit a karaktere szeplőtlenségére, óvakodik attól, hogy kölcsönkapott könyvet visszaadjon. Ilyen módon született az a téves, de meglehetősen elfogadott hit, hogy ebben az országban senki se vásárol könyvet. A mi nyilvánvalóan nem igazság. Mert ha az, a kitől mi kölcsön formájában szereztük meg véglegesen, maga ajándékba kapta is a könyvet, valakinek eredetileg mégis csak vásárolnia kellett. És minél több könyvet kérnek kölcsön az emberek, annál többet kellett vásárolniok is azoknak a legelől járt valakiknek. Könyvet tehát vesznek is Magyarországon. Igaz, hogy állítólag a legtöbbet, azaz hogy a legdrágábbakat — butornak veszik, illetve szobadísznek. A diszes táblájáért, a veretért, meg a kapcsokért. Hogy — legyen valami azon a bizonyos asztalon, a melyet a művelt családok asztalának szoktak emlegetni. Lehet, hogy ebben az állításban is van igazság: de ez az igazság se olyan lesújtó, mint a milyennek az első pillanatban látszik. Sőt egyáltalában nem baj. A könyvek között van egy nemes és értékes szolidaritás. Az egyik hódít a másiknak. A nagy a kisebbnek, a diszes a tartalmasnak. Az a bácsi, a ki olyan okos, szép könyvet kért, a melyiknek kapcsos, czifra legyen a táblája és csokoládé legyen benne, ma már átköltözött a régi adomák figuráinak birodalmába. A melyik könyv ma diszes köntöst kap, az rendesen a tartalma értékével érdemelte meg a ruhája pompáját. És az ilyen könyv maga is propagandája a könyvnek, vonz és hódit neki. Ma még minden könyv missziót teljesít, ha megveszik, mert olvasót nevel. Hogy micsoda könyvet ne vegyen meg a közönség, ennek a figyelmeztetésnek akkor lesz itt az ideje, ha majd már minden könyvet meg akarnak venni. De akkor meg már ugyis tudja mindenki, hogy mi az, a mit megvenni és elolvasni érdemes.

*

Községi választás. Budapest polgársága ezen a héten megint *atyákat* választott magának. Ezuttal nem honatyákat, hanem csak városatyákat. Ez az aktus Budapesten rendesen se valami túlságosan élénk, se valami túlságosan izgalmas lenni nem szokott. A milyen eleven az érzékük minálunk az embereknek az ország dolgai iránt, olyan halavány a fogékonyságuk a város ügyeivel szemben. Budapest főváros lakossága különben politikai érzék vagy érzékenység dolgában se áll az első helyen az országban: de a lokális közügyek dolga meg talán az országban sehol se mozgatja meg a polgárságnak olyan kicsiny hányadát, mint ebben a legnagyobb magyar városban. A minek megvolt a maga igen közel fekvő és természetes magyarázata. Budapest lakosságának óriási szaporodásában a legnagyobb szerepet a beköltözés játszotta. Megírta már valaki, hogy Magyarország népe három helyre vándorol a legnagyobb tömegben: Amerikába, Romániába és — Budapestre. Ebből aztán mindjárt nagyon érthető, hogy a főváros lakosságának egy igen nagy részéből — az újabb településből — hiányzik az érzék vagy még inkább az érdeklődés a város közügyei iránt. Nagy időbe telik, míg a lakosság e részének eszébe jut, hogy ezek iránt a dolgok iránt is érdeklődjék; még többe, míg bennük tájékozódni, eligazodni tud, ráeszmél, mit kellene változtatni és mit kellene megerősíteni. Úgynevezett színházi ember vagyis a kit a kulisszák világa izgat és érdekel, de talán még titkos drámaíró is több van Budapesten — a politikusokról nem is szólva — mint olyan polgár, a ki a város közdolgaiban tájékozott és velük foglalkozik. Kialakult városi közvéleményről nálunk beszélni is alig lehet: vagy legalább a közelmultban is még alig lehetett.

Molnár Dani

266. Bivalybika –
Eredeti terrakotta.

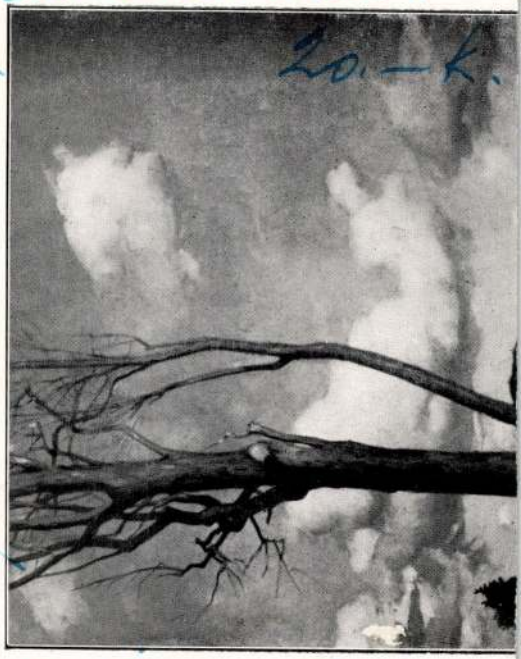

[illegible]. Kent Győry
Cék negyedik műtőszeli
aukciójának kasalolusa
1910
nov

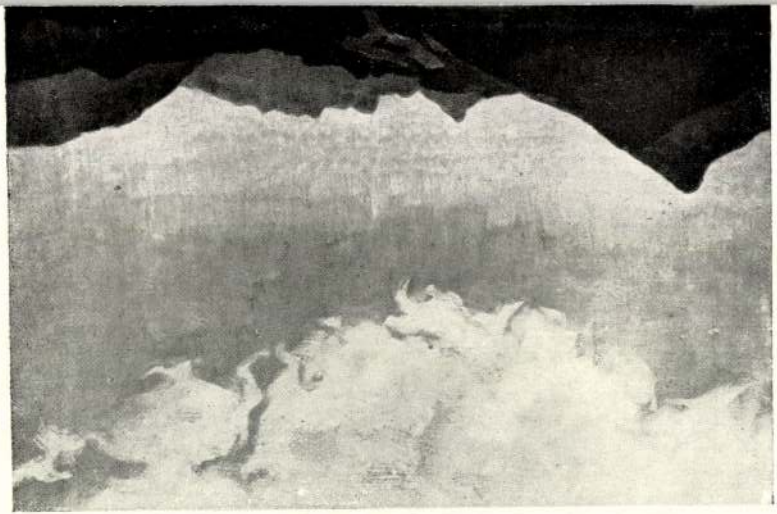

vegjes

C. 53

1 Köt. 4r

Dorow,

Dr. Wilhelm

Opferstätte und Grabhügel der Germanen und Römer am Rhein,

untersucht und dargestellt von —

Erste Abtheilung. Zweite Auflage. Mit 22 Steindrücken und einer Karte.

Mohrár Dániel

parasztnobrász

erőd

Barabás Endre =

Egy karismyás né-

kely nobrász

Erdély (Kolozsvár)

1904. XIII. évf 120–

122. l. arczéppel

Molnár Daniel

nékely farekár,
attarnokrán
(1854–1914.

1. Lázár Béla dr

Fadrusz János élete
és univerzite
Bp. 1923. 114,
115. l.

Életrajz!

Goldstein Vilmosné Tiszaujlak

~~Singer és Volfner~~

Európa lapkereszto

Vill

Budapest

~~Rudrany 16~~

Viscnadi 36

Molnár Dani

Thieme Becker

XXV. 46. l.

(Lyka)

Alig hittek el, hogy a pompás plasztikájú állatokat ő készíti. Az Iparmüvészeti Iskola mütermében megfigyelték munkakörben. Aprankint épitette fel Nobrait, és segédeszközül csupán egy kis fapálcát használt. Fadrusz telkésedett éste legünkább és anyagilag is tamogatta. Egy irben 1000 korona segélyt kapott az államottságának. Sol égető kemence felállitására.

Budapest.

Molnár Dániel

szekely állat szobrász

erdő

Malmagy népszínv II.

216. l. 217, 218 l.

Fenti született 1853-ban Marfalván. Atyjától tanulta a farekasságot. Örömét lelte állatszobrok mintázásában. László Gyula marosvásárhelyi ipáskamarai titkár fedezte fel és pártfogásába vette. Így került fel két izben Budapestre, hol Fadrusz, Zala és Róna szobrászok figyelmét is magára vonta. Kertész Tódor boltjában voltak a szobrai kiállítva.

fordítsa

chaerophyllum bulbosum

baraboby

Molnár Dániel

nekely nobrair

vod

Malmagyrépmův. II.

35. l

Viski Károly

Sátoros cigányok, mint műgyüjtők

Régi ezüst poharak. Cigánykincsek

Ezzel persze nem azt mondjuk, hogy *Greco*-t vagy *Puvis de Chavannes*-t gyüjtenek ; erre a sátor fala nyáron igen száraz, télen igen nedves és hideg levegője nem alkalmas. Nem gyüjtenek *Sevres*-t avagy *Worchester*-t sem, mert nehéz volna tarisznyában, fakó szekér fenekén zötyögtetni hetedhét országon keresztül ; a porcellánt csak apró darabokban gyüjtik s inkább csak a nők, mert különböző javas- vagy varázsló praktikájukban szükség van rá, mint a falat kenyérre. Gyüjtenek persze egyebet is : tarka-barka kavicsokat, szines fonalakat, posztódarabokat, hasznos és haszontalan magvakat, hogy úton-útfélen elrakosgatva, mintegy útinapló szavával tájékoztassák a törzsük, sőt más törzsek rájuk következő népét élményeikről, tapasztalataikról, terveikről, a fenyegető veszedelmekről (csendőr, szolgabíró stb.). Gyüjtik a beléndek magvát is, hogy az elvadult falubeli baromfit magukhoz közelebb szelidítsék vele. Szóval gyüjtésük, gyüjtő érdeklődésük sok mindenre kiterjed, hasznosra és haszontalanra, akár a művelt műgyüjtőé.

Nincs ebben csodálni való. Elvégre gyüjt a pápua is, a gyermek is, a magyar csikósnak ostorból, a juhásznak szebbnél szebb faragott kampósbotból van remek gyüjteménye s éppen úgy nem válik meg tőle semmiért, mint a »vérbeli«, ahogy erre mifelénk a gyüjtögető embert nevezik. *Kancsós Pisti* csak célszerű szegény ember volt Gyerőmonostoron, de olyan gyüjteménye volt kalotaszegi *győri* edényből, hogy Gyarmathy Zsigáné is irígy szemmel nézte volna, ha ez a nagyasszony is hordozta volna magában a *gyüjtők* e közös általános jellemvonását. *Berecki Zsigmond* küsmődi fazekas rozoga korongja után élt, de mikor egyet-mást kiválasztottunk cserépholmijából, egyiket azért nem adta, mert az apja csinálta, a másikat egyszerűen azért, »mert szeretem«. A palotabéli műgyüjtő sem tud más megokolást, mint hogy tárgyát szereti, — tehát nem adja. *Molnár Daniról*, a makfalvi székely harisnyás szegényemberről, Fadrusz János barátjáról meg ne is beszéljünk, olyan szerelmes volt gyüjteményébe. Órák hosszat barátkoztam vele a makfalvi szerény házikóban s főztem mód nélkül hárpia, krajcáros felesége segítségével, hogy eladja

A Műgyüjtő 1929. 6-7 74

Tietze professzor, a régiség-hamisításokról

Kevés művészeti esemény keltett olyan nagy feltünést, mint Dossena hamisítványai és az utóbbi időben oly nagy számmal feltünt hamis Van Gogh-képek. Ezek csak epizódok abból a régi és elkeseredett harcból, melyet a műgyüjtők tábora a hamisítók nagy társaságával folytat. Erről az érdekes témáról tartott előadást dr. Tietze Hans egyetemi tanár, a *bécsi múzeumbarátok előadássorozatának* keretében.

A műgyüjtést minden időben nyomon kísérte a hamisítók tényked̈ése. Az utóbbi években pedig a valóban nagy »névnek« és nagykvalitású műtárgynak természetellenesen hatalmas ára lett. Amerika ugyanis nagyon intenzíven foglalkozik a műgyüjtéssel és képes is a nagy objektumokhoz szabott árakat megfizetni. De ennek eredményeképpen a nagyértékű műtárgyak mind ritkábbak lesznek, míg a kereslet változatlanul nagy. A kereslet és kínálat kiegyenlítésének szüksége tehát megvan. Ez az oka, hogy az utóbbi években egyre-másra tűnik fel a hamisítványok egész sorozata. Legkomikusabb Dossena flórenci elődje, *Bastiannini*, ki 1860 körül működött és akinek műveit jeles reneszánsz-munkáknak tartották kortársai. Stílusa olyannyira megtévesztette a szakértőket, hogy 1867-ben a *Louvre vett meg egy általa készített mellszobrot*, mely a flórenci költőt, Benevieni-t ábrázolta. Bastiannini váltig hangoztatta, hogy a *bronz* tőle származik, de *szakértői nem* hagyták magukat »megtéveszteni«. Ma természetesen mélyreható tanulmányozás nélkül is látjuk, hogy Bastiannini művei a XIX. század második felének karakterisztikus alkotásai. A hamisító ugyanis *túlozza* azokat a tulajdonságokat, melyekkel munkájának bírnia kell, *hogy abba a korba legyen elhelyezhető*, melyet ő utánoz. Ez értelemben szinte azt is lehetne mondani, hogy a jó hamisítvány »valódibb«, mint a korabeli műtárgy. De a következő generáció már érzi a hamisító által túlzott jelleg zavaró voltát és már nem fogadja el a hamisítványt. *Minden hamisítvány egy bizonyos kor részére készült, a következő generáció előtt már elveszti varázsát.* Igen érdekes eset történt egy amerikai gyüjtővel is, aki hatalmas árat fizetett egy Ádámot és Évát ábrázoló *Riccio*-bronzért, mely gyüjteményének dísze lett. De az öröm nem tartott sokáig, mert kiderült, hogy a csoport hamis: Éva fürdőtrikót hordott! Ez a hamisító jól ismerte az amerikaiakat. *L.L.*

Kwannon. Kemény cserép
Japán, Satsuma XVIII—XIX. század
Faragó Ödön tulajdona

azokat a darabokat, amik nekem tetszettek. Bevallom, nem sok tetszett; akkor már az állatkerti tanulmányokon túl volt, majmokat, tevéket formázott s félszeg genre-okat mintázott. Keveseltem is igen, amit műhelyében találtam. De mikor »öreg Bereckiről« kezdtem beszélni, a mainak apjáról s kiváltképpen való különcködéseiről, hogy holtig »kaftánban« járt, csúcsos kún süveget viselt, haját csimbókba fonva eresztette le a füle mellett, Molnár Dani is fölengedett; szemmel láthatólag tetszett neki, hogy a székely harisnyás embernek is szabad különcködni, mint minden művésznek, bár benne magában semmi ilyen hajlandóságot nem tapasztaltam. Mindegy, a jég megtört s már másztunk is a padlásra a vékony létrán, Dani bá' elül, én utána. S a fél ház padlása pompás állatszobraival volt sűrűn beültetve. Itt voltak füstön, vagy füstre kerülőben, amitől jellegzetes fekete színüket s nem kevésbbé jellemző füstösoldal-szagukat nyeregették alkotásai. Itt élt aztán a gyüjtők amaz általános szokásával, hogy mellbevágó árakkal riassza el az érdeklődőt. Itt már nem fazekas volt, hanem gyüjtő. Ilyenszerű parasztgyüjtő asszonyban is akad, csak keresni kell. Karcagon *Veres Rébék néném* gyüjtötte az első nagykún múzeumot s a háza is kész gyüjtemény volt, később a városi közgyüjtemény őre lett. Nem tudom, nem ő volt-e az első nőnemű múzeumőr hazánkban, nem is a kicsiny maiban, hanem a békebeli magyar glóbuszon.

A parasztgyüjtők számát nem volna nehéz bővebben sorakoztatni, de a dolog pointjét így is elrontottam, hiszen hogyne volnának parasztgyüjtők, ha a sátoros cigányok is ebbe az előkelő társaságba tartoznak. A *Műgyüjtő* nyájas olvasója bizonyára nem veszi rossz néven, hogy ilyen kollégiátust gyüjtök köréje. Én is csak gyüjtök, gyüjtögetek, gyüjtemények gyüjtőit.

Azt hiszem két ok is van rá, hogy a »vérbeli« ne vegye rossz néven ezt a társítást, összeboronálást. Az egyik az, hogy amiről beszélek, kivált akiket személy szerint említek (s idetartoznak a sátoros cigányok is), háborúelőtti emberek, amikor még divatja volt a demokráciának s a sátoros cigánytól, a *kortorár*tól sem lehetett megtagadni a gyüjtőszenvedély szerint való munkálkodást. Ma más divat van, *ne sutor ultra crepidam*. Öreg Berecki meghalt, Dani bá' is odaát pörgeti a korongot, Rebi nén' is elszállt (talán holló képében, mint az Arany János Rébékje) s kedves parasztházmúzeumából városi »kultúrpalota« lett, mozival, táncteremmel s mindennel, csak a múzeum nem kapott benne méltó helyet. Mit is parasztkodjunk annyit, elég volt belőle ezer esztendeig. Parasztságok, *kún csapszékek* helyett hely kell Karcagon is Hollywoodnak, jazz-zenekarnak, foxtrott-nak. Azt hiszem, ebben Csontos Imre bácsi is egyetért velem, úgy is mint Karcag modern világfelfogású követe. Hanem ne felejtsem szavamat, a másik okot sem. A művészek tudvalevőleg bohémek s a velük való gyakori érintkezés, sőt néha surlódás miatt ez a baj ráragadt a gyüjtők javarészére is, a »vérbeliekre«. De bohémek a cigányok is, nemcsak életmódjuk szerint, de e szó ősi jogán is. Mert ők voltak Európában az első bohémek, mindjárt a csehek után, már akkor, mikor a mohácsi vész előtt éppen 99 esztendővel Párizsban első karaván jukmegjelent s a magyar és cseh király (Zsigmond) leveleit felmutatva, *cseheknek (bohème)* keresztelték el őket. A bohémség tehát mintegy elsőszülöttségi jogon is a cigányoké. Hol voltak 1427-ben a magyar bohémek, művészek, írók, színészek és »más csirkefogók« ? És hol voltak akkor a magyar műgyüjtők, azok is, akik bohémek s azok is, akik csak azért bohémek *(= cigányok)*, mert szenvedélyesen, életre-halálra tudnak alkudozni s érveiket minden percben a nagy esküvel is hajlandók megerősíteni.

Ha e kissé hosszadalmas megokolással a *Műgyüjtő* műgyüjtőit sikerült megbékítenem, most már ideje a tárgyra térni, a sátoros cigányokra, mint műgyüjtőkre.

Ma kétféle cigány van : a *gletecsore* és a *kortorár*. Ezzel a két névvel csúfolja egymást a kétféle cigány felekezet. Az előbbi szó *szegény nyelvűt*, azaz letelepültet,

az utóbbi *bitangot, csavargót*, azaz sátoros cigányt jelent. Mint műgyüjtő csak az utóbbi jöhet számba. Amennyire magam a letelepült, városlakó muzsikus cigányokat, faluvégi vályogvetőket, vagy az Erdélyben elég gyakori faluvégi sátorlakó, de már nem nomadizáló cigányokat ismerem, ezeknél többnyire csak szellemi hagyományképpen vannak mesebeli kincsek, néha olyan fantasztikus méretekben, hogy Dárius is elpirulna szerénységében, ha hallaná. De beszélni beszélnek róla olyan meggyőződéssel, akár Csóri vajda a rettentő kincsről a Nagyidai Cigányokban. A sátoros cigányoknál azonban csakugyan lehet találni figyelemreméltó »kincseket«.

A cigányokról már Vályi István megállapította a XVIII. sz.-ban, hogy indiai eredetűek ; oly földről kerültek tehát Európába a középkor végén, ahol a fémmívességnek évezredekre terjedő nagy multja van és szeretete él. Nem csoda, nem véletlen, hogy a cigányok szabad (kóborló) felekezete ma is fémmíves, ha ez a mívesség nem is megy túl némely esetben az üstfoldozáson. Az is természetes, hogy a sátoros cigány gyüjtőkedve is elsősorban a fémek felé fordul s azok közül is arra, ami neki legkedvesebb, az ezüstre. S ebben a nemben is a legnagyobb szerelemmel a kelyhek, poharak fénye kápráztatja. A sátoros cigány tehát főképpen mint ezüstkehely-gyüjtő tartandó számon s ebben a rendben aztán annál inkább, mert enemű kincseik egészen sajátos jellegű, cigány vonatkozásuk miatt az etnografikumok kedvelői előtt különleges, eddig eléggé nem méltányolt területet tárnak föl. Gyüjtőtől gyüjteni ugyan keserves dolog, de hiszen az igazi »vérbelit« éppen a nehézségek sarkalják. Ilyen vérbeli gyüjtő volt Téglás István tordai tanfelügyelő, akinek egész gyüjteménye volt cigánykincsekből, amelyekkel nemcsak közvetve, közleményeiből, de közvetlenül is volt alkalmam megismerkedni tordai szolgálatom idején.

Téglás — akinek több szobát megtöltő dús régészeti és néprajzi gyüjteménye volt — cigánykincsei nagy részét zálogházi árverésen szerezte. Mert a sátoros cigányok közt is van olyan, aki a gyüjtők ama másod-, sőt harmadrendbéli csoportjába tartozik, amelyet a tárgy iránti őszinte és olthatatlan szeretetен kívül az a biztos tudat is nyugasztal, hogy amit szerzett, az »megéri a pénzt», azaz akinek jól esik tudnia, hogy a tárgyakban nemcsak szerelme, de pénze is jó helyen van. Mondom, ilyen is akad, de a nagyobb része nem tartozik a műgyüjtőknek ebbe a közelmult idők konjunktúráinak korszakából jól ismert csoportjába, amelynek a műtárgy iránt fellobbant szerelme fenekén a vagyon biztosításának nyugtalanító s a zavartalan műélvezetet többé-kevésbbé gátló gondolata lappangott. A cigány magáért a tárgyért szereti gyüjteményét, különösen poharait, legkivált pedig vajdapoharait, amelyekhez a *malija* és *gakkija* (törzs és nemzetség), a *vajdák* és *szájbidzsók* (törzs- és nemzetségfők) életének nevezetes, büszkén emlegetett emlékei tapadnak s amelyeknek különkülön történetük van : ki mikor, hogyan szerezte, mit miért vésetett rá, hogyan vándorolt a nemzetségek kezén, kiről kire szállt drágalátos emlékképpen. E históriák bő szóval kerülnek elő, ha lakodalom, halotti tor, a tavaszi »zöld kalács« elfogyasztásakor vagy más ünnepi alkalommal a férfinép kezén sorrajár, mert asszony nem ihatik belőle. Pedig a cigány társadalmi rend patriarchális jellegű, csakhogy a kehely a »férfiházak« (»klubok«) kelléke. Hogyne volna nagy kincs az ilyen ezüstholmi ez ágrólszakadt, de hagyományaihoz híven ragaszkodó nép szemében. Zálogba is gyakran, sőt többnyire csak azért teszi, hogy a jövő, a tervezett bizonytalan vállalkozás kiszámíthatatlan fordulatai elől bizonyosságba helyezze, néha csak jelképes csekély összeg ellenében. S hetedhétországból is visszatér, hogy drágalátos kincseit a szükséges időben kiváltsa. Csakhogy a jövendők sorsa fekszik Devla térdén s megesik, hogy valahol nagyon sok időt kell tölteniök, sőt »kitölteniök« s ilyenkor mély szomorúsággal és nagy sírásokkal kénytelenek veszni hagyni kincseiket. Így válik a zálogház *cigánygyüjtők* számára jó lelőhellyé.

A cigányok kezén levő ezüstholminak néha nagy leltára van, de igazi *cingarika*

Közreműködik: Kiss Erzsi /ének/ Megtekinthető: február 12-ig naponta 2-6 óráig.

A kiállítás támogatói: Nemzeti Kulturális Alap, Fővárosi Közgyűlés Kulturális Bizottsága

MOLNÁROVÁ

Magyar Hírlap 36. évf. 63. sz.
2003. márc. 17. 8. o.

• *A képzőművészet és iparművészet, valamint a fotóművészet területén végzett tevékenységéért*

Németh Lajos-díjat adományoz:
Askercz Évának, a soproni múzeum főmuzeológusának; Hajdu István műkritikusnak, szerkesztőnek; Molnár Éva művészettörténésznek

MOLNÁR ÉVA

M.D.K.

Molnár Éva

Szindarabokhoz készült kosztümtervei a szereplő színésznőkről készült rajzokkal együtt mutatja be a lap, amely hiányos, igy nem lehet megállapitani, hogy milyen szindarabhoz készültek.
Harmincegy rajz-repr.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. jan. 9-15.
V. évf. 2. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

/A Vöröskereszt javára/
A Magyar Müvelődés Házában/rendezett divat-revü legszebb modelljeit és a revü szereplőit rajzolta le, melyeknek repr.-it bemutatja a lap.
Tizenegy rajz.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. jan. 2-8.
V. évf. 1. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Szinpadi ruhaterveinek rajzát, valamint a Vigszinházban szereplő müvészekről készitett rajzait bemutatja a lap: Sulyok Mária és Fényes Alice szinmüvészek képei.
Hat rajz-repr.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. jan. 23-29.
V. évf. 4.

M.D.K.

Molnár Éva

A "Niskavuori kenyér" c. szindarabhoz tervezett kosztümjeit, a müvészekről készült rajzaival együtt bemutatja a lap: Lukács Margit és Gobbi Hilda müvészek ruhái.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. jan. 30.-febr. 5. V. évf. 5. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Szinpadi ruhaterveit a müvészekről készült raj
zaival bemutatja a lap.
Öt rajz Muráti Liliről és ruháiról, négy rajz
Szombathelyi Blankáról és ruháiról.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. febr. 6-12.
V. évf. 6. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

A lap tavaszi divattervei keretében bemutatja néhány divattervező ruháit, közöttük a müvész hat rajzát.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. febr. 13-19.
V. évf. 7. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Fényes Alice és Nagykovácsy Ilona szinmüvész részére tervezett szinpadi ruháinak rajzát bemutatja a lap.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. febr. 2o-26.
V. évf. 8. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

A "Vén diófa" c. előadás szinpadi ruháit tervezte Fedák Sári, Turay Ida, Szép Ilonka, Simor Erzsi és Hidvéghy Vali szinmüvészek számára.
Tizenkét rajz.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. ápr. 3-9.
V. évf. 14. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Hat rajza a "Divat Tarka Barka" c. rovatban és további kilenc rajza, melyeket szinpadi előadásokhoz tervezett Simor Erzsi és Turay Ida szinművészek számára.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. febr. 27.-márc. 5. V. évf. 9. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

"Álomrevü az Arizonában..." cimmel a lap bemutatja a müvésznek a revühöz tervezett kosztümjeit, amelyeket a revü szereplői számára készitett.
Nyolc rajz.

Lázár Mária szinmüvésznő számára készitett terveit hozza a lap. A kosztümöket "Rád bizom a feleségem" c. darabban viseli a müvésznő.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1940. okt. 4-10.
III. évf. 40. sz. 21., 25. lap.

. . .

M.D.K.

Molnár Éva

A "Románc" c. szindarab előadásához Karády Katalin szinmüvésznő számára tervezett kosztümjeit bemutatja a lap.
Három rajz.

Film Szinház Irodalom, Bp. 194o. okt. 18-24.
III. évf. 42. sz. 26-27. lap

M.D.K.

Molnár Éva

"A "Kaland" c. szindarab előadásához tervezett kosztümöket Tőkés Anna és Makai Margit szinművésznők számára.
Két rajz.

Film Szinház Irodalom, Bp. 194o. okt. 25-31.
III. évf. 43. sz. 24. lap

M.D.K.

Molnár Éva

"Fiatalság bolondság" c. szindarab kosztümjeit tervezte.
Négy rajz.

Film Szinház Irodalom, Bp. 194o. nov. 1-7.
III. évf. 44. sz. 28 . lap

M.D.K.

Molnár Éva

A "Nehéz ma férjhez menni" c. darabhoz tervezett kosztümjeit bemutatja a lap.
Négy rajz.

Film Szinház Irodalom, Bp. 194o. nov. 8-14.
III. évf. 45. sz. 27. lap

M.D.K.

Molnár Éva

"Viseljünk mátrakeresztesi fejkendőt, recski fityulát és lóci főkötőt" cimmel magyaros rajzaival illusztrálja beszámolóját.

Film Szinház Irodalom, Bp. 194o. szept. 13-19.
III. évf. 37. sz.26. lap

M.D.K.

Molnár Éva

"Ruhadiszek perzsából" cimmel divatrajzok.
Hat rajz.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1940. aug. 16-22.
III. évf. 33. sz. 24. lap

M.D.K.

Molnár Éva

"Április" cimmel a lap bemutatja a művész divatterveit.

Tizenegy rajz.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1944. ápr.13-19.
VII. évf. 16. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

"Kiskosztüm-tervei" címmel a lap bemutatja négy kosztümtervének rajzait.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1944. márc. 23-29.
VII. évf. 13. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Faragó Baba: "Divatrevü óh!" c. beszámolóját illusztrálta szinmüvészekről készitett rajzaival.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1944. márc. 16-22. VII. évf. 12. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Rajz-riportját hozza lap Noiret Irén hangversenyéről.
Molnár Éva nyolc rajzot készitett az énekesnő szerepléséről.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1944.márc. ~~9.18~~-9.-15. VII. évf. 11. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

,"Kis ruhák" tavaszra' cimmel három ruhatervét hozza a lap azok leirásával együtt.

Két rajza Lázár Máriáról az "Aranyszárnyak" c szindarab szereplőjéről.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1944. márc. 2-8
VII. évf. lo. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Bajor Gizi, Csikós Rózsi, Mezey Mária, Szörényi Éva, Karády Katalin, Honthy Hanna müvészekről készitett rajzait "Molnár Éva 48-as divatrevüje" cimmel bemutatja a lap.
Hat rajz.

Két divatterv. Repr.-ók.

Szinház, Bp. 1948. márc. 16-22. IV. évf. 12. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Szinpadi ruháit, valamint az Andrássy Szinház előadásán szereplő művészekről készült rajzait bemutatja a lap.
Muráti Lili, Tahy Anna és Árpád Margit szinművészekről öt rajz.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1944. febr. 17-23.
VII. évf. 8. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Divatterveit -Hat rajzot- mutat be a/ lap a„Divat Tarka Barka"c. rovatban.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1944. febr. 1o-16
VII. évf. 7. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

"Otthon" cimmel rajzos riportot készitett Bajor Gizi, Honthy Hanna, Muráti Lili, Mezey Mária, Szeleczky Zita, Simor Erzsi, Lázár Mária és Tolnai Klári szinmüvészekről. Nyolc rajz.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1944. febr. 3-9. VII. évf. 6. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Lázár Mária szinmüvészről készül rajzát és néhány divattervét hozza a lap.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. nov. 19-25.
VI. évf. 47. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Szinpadi ruharajzait hozza a lap. Egyik rajza a windsori hercegnét ábrázolja.

Nyolc rajz.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1944. jan. 13-19
VII. évf. 3. sz.

.S.G.M

M.D.K.

Molnár Éva

Mezey Mária szinmüvésznőről szóló tréfás beszámolót illusztrálta a müvésznőről készül négy rajzzal.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1944. január 2o;-
26. VII. évf. 4. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Szeleczky Zita szinmüvészről készült rajzait hozza a lap szinpadi ruháiban az„Első Anna és Harmadik Károly" c. szindarabból.

Öt rajz.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1944. jan.2o-26. VII. évf. 4. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

A "Királynő csókja" c. darab szereplőiről készült rajzait hozza a lap:
Karády Katalin, Csikós Rózsi, Somogyi Nusa színművészekről és ruháikról készitett kilenc rajzot.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1944. jan.6-12.
VII. évf. 2. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Az egyes divatszalónok modelljeit rajzolja, melyeket a Divat rovata közöl.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. dec.30-1944. jan. 5. VII. évf. 1. sz.

L.D.A.

M.D.K.

Molnár Éva

Rajzai szinmüvészekről az "e.z. válaszol" c. rovat illusztrálására: tizenhárom rajz szinmüvészekről.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. dec.23-29
VI. évf. 52. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

„Szeleczky Zita a divatrajzoló ceruzája előtt"
cimmel öt rajzot készitett a müvésznőről.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. dec. 2-8
VI. évf. 49. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

A "Kaméliás hölgy" szerepében Bajor Giziről készitett rajzokat a müvész.
Három rajz a szindarabból.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. dec. 9-15
VI. évf. 50. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

A "Fatornyok" c. szindarab szereplőiről és szinpadi ruháikról készitett rajzait hozza a lap: Tőkés Anna, Sándor Izabella, Könyves Tóth Erzsi szinmüvésznőkről.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. dec. 16-22. VI. évf. 51. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

„Rajzos divatinterju Honthy Hannával" cimmel hozza a lap a müvésznek Honthy Hannáról készitett hét rajzát.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. nov. 26.-dec. 2. VI. évf. 48. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Divatterve Lázár Julia divatszalonja részére. Rajz.

Szinpadi ruhatervei Kosáry Emmi, Raffay Blanka és Déry Sári szinmüvésznők számára a "Kata Kitty, Katinka" c. szindarabhoz.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. május 15-21
V. évf. 2o. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Dán Klári szinmüvész számára készitett ruterveit bemutatja a lap.
Négy rajz a müvésznőről.

Nyolc rajz a "Divat Tarka Barka" c. rovatban.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. nov. 20-26
V. évf. 47. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

A lap bemutatja a müvész ruhaterveit, melyek ket Fejes Teri részére készitett a "Patyolat kisasszony" c. szindarabhoz.
Két rajz.

Két rajz Zsilley Margit szinmüvész részére "Az utód" c. darab előadásához.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. dec. 4-lo.
V. évf. 49. sz.

Molnár Éva

A lap bemutatja a művész rukatarvait, mulyel
két Fojes Feri részére készített a "Patyolat
Kisasszony" c. szindarabhoz.
Két rajz.

Két rajz Szilley Margit szinmüvész részére
"Az ötön" c. darab előadásához.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. dec. 4-ig.
V. évf. 49. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Rajza Mezei Máriáról és Muráti Liliről
az Andrássy Szinház előadásához.
Négy rajz.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942.dec.18-24
V. évf. 51. sz.

. . .

M.D.K.

Molnár Éva

"Filmsztárjaink a kultuszminiszter filmkongresszusi fogadóestjén az Operaházban" cimmel tizenhét rajz filmszinésznőkről: Szellay Klári, Alice, Szeleczky Zita, Csikós Rózsi, Bordy Bella, Szörényi Éva, Muráti Lili, Sennyei Vera, Turay Ida, Tolnay Klári, Hidvéghy Vali, Goll Bea, Vándory Margit, Könyves-Tóth Erzsi, Aghy Erzsi, Fényes Alice, Makay Margit és Tőkés Anna.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. dec.11-17. V. évf. 5o. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Deák Zoltán: "Zsazsa a deresen..." c.irását illusztrálta Fedák Sáriról készült rajzokkal.

18-24

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. dec. ~~11-17~~
V. évf. 51. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Herczeg Ferenc: "Kozmikus divat" c. irását illusztrálta.

Fedák Sári, Szilágyi Szabó Eszter és Pelsőczy Irén művészekről készült rajzait hozza a lap.
Nyolc rajz.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. dec.25-31
V. évf. 52. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Rajza Nagykovácsi Ilona müvésznőről.
"Divat Tarka Barka" c. rovat.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. jan. 1-7.
VI. évf. 1. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Rajzai Makay Margit, Tőkés Anna, Rápolthy Anna szinmüvészekről szinpadi ruháikban a "Bolero" c. darab előadásáról.
Hat rajz.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. jan. 8-14.
VI. évf. 2. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Rajzai a "Divat Tarka Barka" c. rovatban.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. jan. 22-28.
VI. évf. 4. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Mezey Mária és Sándor Izabella szinmüvészekről készitett rajzokat szinpadi ruháikban a "Méreg" c. előadásról.
Hat rajz.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. jan. 29.-febr. 4. VI. évf. 5. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

A "Szinház" Divatja c. rovatban "Házasság hármasban" c. darabból a szerepló müvészekről készitett rajzait hozza a lap: Kiss Manyi, Szemere Vera, Bárczy Kató, szinmüvészek.

Szinház, Bp. 1946. juli. 17.-23. II. évf.
27. sz. 27. lap

M.D.K.

Molnár Éva

Faragó Baba: "Siófoki divatlevél" c. cikkét illusztrálta tizenkilenc rajzzal.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. juli.18-24
IV. évf. 29. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Az "Anna-bál"-ra tervezett öt ruharajzát bemutatja a lap.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941.juli 11.-17. IV. évf. 28. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

"Előzetes jelentés az őszi divatról" címmel nyolc rajzát hozza a lap.
Divattervek.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. aug. 8-14.
IV. évf. 32. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Vér György: "3 sztár Miskolcon" c. beszámolóját illusztrálta szinművészekről készült rajzaival.

"A legszebb "Nézőtéri ruhák" a "Három a kislány" szigeti premierjén" cimmel a lap hozza a müvész tizenöt rajzát.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. aug. 1-7.
31. sz. IV. évf.

M.D.K.

Molnár Éva

Három őszit ruhatervét bemutatja a lap
a "Divat Tarka Barka" c. rovatban.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. aug. 22-28.
IV. évf. 34. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Három rajza Turay Idáról a "Milliomos" c. darabból.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. okt. 1o-16.
IV. évf. 41. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Öt rajza a "Muráti premier" nézőterének résztvevőiről.
Repr.

Két rajza Tolnay Kláriról a "Marie-Rose" előadásán és Sennyey Veráról három rajza ugynezen előadáson.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. okt. 3-9.
IV. évf. 4o. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Öt rajza Ferda Manyi szalonjában dolgoztató társaságbeli személyekről.

"A hölgy autó nélkül" c. közl. illusztrálásá
ra hét rajzot készitett.
Repr.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941 . nov. 14-2o.
IV. évf. 46. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Mezey Mária, Nagykovácsy Ilona, Kiss Manyi, Tolnay Klári szinművészekről készitett kilenc rajzát bemutatja a lap.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. nov. 21-27. IV. évf. 47. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

"Téli sport" c. közl.-t illusztrálta öt divatrajzzal.

Két rajza Peéry Piri és Simor Erzsi szinművészekről a "Medea" előadásáról.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. nov. 28.-dec. 4. IV. évf. 48. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Honthy Hanna, Karády Katalin, Fejes Teri művészekről készitett rajzait hozza a lap a Fővárosi Operett Szinház előadásáról.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. dec. 5-11.
IV. évf. 49. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

A Divat Tarka Barka c. rovat illusztrálására készitett nyolc rajzot.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. dec. 19-25.
IV. évf. 51. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Fedák Sári, Kiss Manyi, Zsilley Margit, Hidvéghy Valéria, Sennyey Vera és Bulma Elma színművészekről készitett 12 rajzát bemutatja a lap.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. dec. 26. - 1942. jan. 1-ig. IV. évf. 52. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Három rajza Muráti Liliről az "Andrássy Szinh
ház" előadásáról.

Egy rajz Sulyok Máriáról a„IV. Henrik" c.
előadásról.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. szept. 26.-
okt. 2. IV. évf. 39. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Mezey Máriáról készült rajzai a "Nyári Zápor" c. szindarabból.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. szept. 19.-25. IV. évf. 38. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Fényes Alice-ról/készitett négy rajzát, valamint Honthy Hannát ábrázoló rajzát bemutatja a lap.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941 okt. 24-3o.
IV. évf. 43. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Bordy, Honthy, Karády, Mezey, Muráti, Senynyey, Sulyok, Szeleczky, Tasnádi és Tolnay színművészekről készült rajzait bemutatja a lap.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. okt. 17-23.
IV. évf. 42. sz.

N.D.K.

Molnár Éva

Tizenegy rajza Muráti Lili, Goll Bea, Bársony Rózsi színművészekről és más társaságbeli személyekről.

Film Színház Irodalom, Bp. 1941. okt. 31.-nov. 6. IV. évf. 44. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Hat munkaruhát tervezett és rajzolt a lap számára.
Repr.

Szinház, Bp. 1946. aug.21-27. II. évf.
32. sz. 27. lap

M.D.K.

Molnár Éva

/f.b./: "Őszi divattervek" c. beszámolót illusztrálta négy rajzzal.

Szinház, Bp. 1946. aug. 14-2o. II. évf. 31. sz. 28-29. lap

M.D.K.

Molnár Éva

Rajzai: Dayka Margit, Bordy Bella, Deák Klári szinművészekről a Béke Szinház előadásáról. Repr.

"Szinház Divatja" c. rovat
Szinház, Bp. 1946. juli. 24-30. II. évf.
28. sz. 27. lap

M.D.K.

Molnár Éva

Öt rajzát hozza a lap a "Szinház Divatja" c. rovatban.

Szinház, Bp. 1946. szept. 11-17. II. évf. 35. sz. 26-27. lap

M.D.K.

Molnár Éva

"Divatbemutató rajzokkal" cimmel a lap bemutatja a legjobb budapesti tervezők kreációit. Három rajz. Repr.

Szinház, Bp. 1946. szept. 18-24. II. évf. 36. sz. 28. lap

M.D.K.

Molnár Éva

"Mrs Miniver ruhái" cimmel öt rajzát hozza a lap a cimszereplő müvészről az azonos c. darab előadásáról.

Szinház. Bp. 1947. febr. 19-25. III. évf. 8. sz.

M.D.K.

M.D.K.

Molnár Éva

Honthy Hanna, Mezey Mária és Simor Erzsi szinmüvészekről készült rajzait hozza a lap a "Szinház Divatja" c. rovatban.
Hat rajz.

Szinház, Bp. 1947. II. 12-18. III. évf. 7. sz.

M.B.K.

M.D.K.

Molnár Éva

"Tavaszi divatbemutató" cimmel hozza a lap rajzait Karády, Honthy, Tolnay, Mezey és Hertelendy müvészekről.

Szinház, Bp. 1947. febr. 26. - márc. 4. III. évf. 9. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Szemere Vera, Keresztessy Mária, Ruttkay Éva és Kiss Manyi szinmüvészekről készült rajzait bemutatja a lap a "Napsütés" c. szindarab előadásáról.

Szinház, Bp. 1946. dec. 4-lo. II. évf. 47. sz. 27. lap

.D.S.

M.D.K.

Molnár Éva

Három rajzát bemutatja a lap. Az egyik rajz Kapitány Anna szinmüvészről készült.

Szinház, Bp. 1946. okt. 2-8. II. évf. 38. sz. 28-29. lap

.K.D.K.

Molnár Éva

Három rajzát bemutatja a Iap. Az egyik
rajza Kapitány Anna Szánmüvészeti Középiit.

Szinház, Bp. 1946. okt. 2-8. II. évf.
38. sz. 28-29. Iap

M.D.K.

Molnár Éva

Négy rajzát hozza a lap a "Szinház Divatja" c. rovatban.

Szinház. Bp. 1946. okt. 16-22. II. évf. 4o. sz. 27. lap

M.D.K.

M.D.K.

Molnár Éva

"Janika" c. szindarabban szereplő Turay Ida és Fenyvessy Éva müvészekről készitett hat rajzot szinpadi ruháikban.
Repr.-ók.

Szinház, Bp. 1946. okt. 30. - nov. 5.
II. évf. 42. sz. ~~23.-lap~~ 26-27. lap

.K.D.

M.D.K.

Molnár Éva

Szörényi Évaról készült négy rajzát bemutatja a lap „Az ötödik hadoszlop" c. szindarab előadásáról.

Szinház. Bp. 1946. nov. 2o-26. II. évf. 45. sz. 26. lap

.Ν.Ο.Κ.

Μολπάρ Ίνα

Σαρτζόγλου Ευαγγελία Κάρολος Γαλάτεια Θεωνάτε-
ία α Ιαρ"Ας Θτόδικ Βαδοσλοφ" ο. αειναδαγαδ
ειζαδάσαγοζ.

Βαιαδάκ. Βρ. 1946. ποε. 20-26. ΙΙ. ένζ.
45. βα. 26. Ιαρ

M.D.K.

Molnár Éva

Öt rajzát bemutatja a lap Gaál Fanciskáról a Claudia c. darabból.

Szinház, Bp. 1946. nov. 17- dec. 3. II.évf. 46. sz. X 26. lap

.K.D.L

M.D.K.

Molnár Éva

"Beszámoló a nagy export divatrevüről" c. divatcikket illusztrálta öt divattervvel.

Szinház, Bp. 1946. szept. 25. okt. 1.
II. évf. 37. sz. 28-29. lap

M.D.K.

Molnár Éva

"Beszámoló a nagy export divatrevüről" c.
divatcikket illusztrálta öt divattervvel.

Szinház, Bp. 1946. szept. 25. okt. 1.
II. évf. 37. sz. 28-29. lap

M.D.K.

Molnár Éva

"Csicsóné és 3 lánya ruhái" cimmel készitett hét rajzot a szereplőkről.

Szinház, Bp. 1946. okt. 9-15. II. évf. 39. sz
30. lap.

M.D.K.

M.D.K.

Molnár Éva

"Őszinteség" c. Vaszary-darabban szereplő Mezey Máriáról készitett három rajzot.

Szinház. Bp. 1946. okt. 23-29. II. évf. 41. sz.. 29. lap

M.D.R.

M.D.K.

Molnár Éva

Négy divatrajzát hozza a lap a "Szinház Divatja" c. rovatban.

Szinház, Bp. 1946. aug. 7-13. II. évf.
30. sz. 28. lap

M.D.K.

Molnár Éva

Faragó Baba: "Az első báli riha" c. novelláját illusztrálta.

Színház, Bp. 1948. jan. 2o-26. IV. évf. 4. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Karády Katalin, Bársony Rózsi, Németh Marika szinmüvészekről készült rajzait bemutatja a lap a "Bál a Savoyban" c. előadásról.

Szinház, Bp. 1948. jan. 2o-26. IV. évf. 4. sz.

M.D.K.

Molnár Éva és Vasi

"Villámrazzia a szinházakban" cimmel ir Kálmán Jenő tréfás verset a szinházakról és a müvészekről. A verseket a két müvész illusztrálta.
/A két oldalas rajzsorozatnál külön signatura nem szerepel./

Szinház, Bp. 1948. jan. 27.-febr. 2. IV. évf. 5. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

A "SZinház Divatja" c. rovatban a lap bemutatja a müvész 4 ruhatervét.

Szinház, Bp. 1948. febr. 4-lo. IV. évf. 6. sz.

M.D.K.

Molnár Éva és Vasi

Kálmán Jenő: "A Szinház jelmezbálja" cimmel közölt tréfás versét illusztrálták a müvészek szinészekről készült tréfás rajzokkal.

Szinház, Bp. 1948. febr. 17-23. IV. évf. 8. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

A lap bemutatja a müvésznek Ruttkay Éva, Sennyey Vera szinmüvészekről készitett rajzait szinpadi ruháikban, Müvész Szinház előadásáról, valamint a Pesti Szinház előadásán szereplő Szemere Vera szinmüvészről.
Hat rajz.

A "Szinház Divatja" c. rovat
Szinház, Bp. 1948. febr. 11-17. IV. évf.
7. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Boross Elemér: "Az első bál" c. novelláját illusztrálta.

Négy ruharajzát bemutatja a lap a "Szinház Divatja" c. rovatban.

Szinház, Bp. 1948. márc. 9-15. IV. évf. 11. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

A "Szinház Divatja" c. rovat bemutatja a müvész három ruhatervét.

Szinház, Bp. 1948. jan. 6-12. IV. évf. 2. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Négy rajzát bemutatja a lap "Kismamák" c. divatbeszámoló illusztrálására.

Szinház, Bp. 1946. aug. 28.- szept. 3.
II. évf. 33. sz. 28-29. lap

M.D.K.

Molnár Éva

Hét rajzát bemutatja a lap a "SZITANÁCAI" divatbemutatóról.

Szinház, Bp. 1946. szept. 4-1o. II. évf. 34. sz. 2o-21 lap

M.D.K.

Molnár Éva

"Théatre paré" az Ambrus-bemutatón cimmel a müvész rajzait hozza a lap.
Négy rajz.

Film Szinház Irodalom Bp. 1943. márc. 19-25.
VI. évf. 12. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

A budapesti kalapszalónok számára tervezett modelljeit mutatja be a lap: Tizenkét rajz "Milyen a/ tavaszi kalapdivat" cimmel.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943.márc. 5-11.
VI. évf. lo. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

"Ruhák a "Garabonciás" premierjén" cimmel rajzok a darab bemutatójának résztvevőiről. Tizennyolc rajz.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. febr. 28.-márc. 4. VI. évf. 9. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

"Szinpadi ruhák" cimmel készitett rajzokat Dayka Margit, Tolnay Klári és Lengyel Gizi szinmüvészekről szinpadi ruháikban.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. febr.19-25. VI. évf. 8. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

"Ruhák az Operabarátok estjéről" cimmel rajz-sorozatok az ott megjelentekről.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. febr.12-18
VI. évf. 7. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Nyolc divatrajza a "Divat Tarka Barka" c. rovat számára.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. febr. 5-11. VI. évf. 6. sz.

M.D.K.

Molnár Iva

A "Sputz-szalon" részére tervezett modelljeit bemutatja a lap.

Négy rajz.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. márc. 26.-ápr. 1. VI. évf. 13. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Nyolc divatrajza.
A "Jákyak" c. darab előadásáról Fényes Aliz és Z Zsilley Margit szinmüvészek ruhaterveit valamint a müvészekről készült rajzait is hozza a lap.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. ápr. 2-8
VI. évf. 14. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

"Egy szoknya - hat felsőrész" cimmel a lap bemutatja a müvész terveit.
Hat rajz.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. ápr. 16-22
VI. évf. 16. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

"Egy boldog pesti nyár" c. darab előadásához készült kosztümökben szereplő szinmüvészeket ábrázoló rajzait bemutatja a lap:
Honthy Hanna, Somogyi Nusi, Turay Ida és Csikós Rózsi.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943.ápr. 23-29.
VI. évf. 17. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

A "Tábornokné" c. darab szereplőiről készült rajzait szinpadi ruháikban bemutatja a lap: Fedák Sári, Szilágyi Szabó Eszter, Bordy Bela és Simor Erzsi szinmüvészekről készült rajzok.
Nyolc rajz.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. ápr. 30-május 6. VI. évf. 18. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

A "Gazdátlan asszony" és a "Dominó" c. darabokhoz készitett ruhaterveit bemutatja a lap. Hat rajz Bulla Elma és Sennyei Vera szinmüvészekről.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. május 8-14. V. évf. 19. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Az "Otthon" c. divatbeszámolót illusztrálta hat rajzzal.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. május 1-7.
V. évf. 18. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

"Rajzos viziten Murátnál" cimmel öt rajza a müvésznőről cikkének illusztrációjaként.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. május 29.-junius 4. ~~év~~ V. évf. 22. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

A Milleniumi-Dij résztvevőit felsorolja a lap és közli róluk Molnár Éva rajzait. Huszonnégy rajz-repr.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. május 22-28. V. évf. 21. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

A "Párizsi express" c. szindarabhoz készitett ruharajzait bemutatja a lap, melyeket Dayka Margit, Buttykay Emmi és Csikós Rózsi szinmüvészek számára tervezett.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. juli.3-9.
V. évf. 27. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Az "Aranysárga falevél" c. szindarabhoz készitett ruhaterveket.
Nyolc rajza az előadó müvészekről: Orosz Julia, Göndör Klári, Szilágyi Szabó Eszter, Kiss Manyi és Somogyi Nusi szinmüvészekről készült rajzok az általa tervezett ruhákban.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. juni.26.-juli 2. V. évf. 26. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Hat rajza "Bicikli-ruhák" c. cikkének illusztrációjaként.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. juni 19-25.
V. évf. 25. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

"Nyár" c. divatbeszámolójához tervezett hat nyári ruhát balatoni nyaraláshoz.
Hat rajz.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. juli 1o-16.
V. évf. 28. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

"Balatonföldvári Divatlevél" c. beszámolót irta és illusztrációként az ott nyaraló előkelőségeket és a szinészvilág néhány tagját lerajzolta a helyszinen.
Huszonhárom rajz.

Film Szinház/ Irodalom, Bp. 1942. juli.31-aug. 6. V. évf. 31. sz.

. . .

M.D.K.

Molnár Éva

A Budapesti Divatközpont bemutatójáról készült rajzait hozza a lap. Tizenegy rajz.

A "Nemes rózsa" c. szindarabhoz készitett terveit bemutatja a lap, amelyeket Dayka Margit, Goll Bea és Keresztessy Mária szinművészek számára készitett.

Hat rajz.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942.szept.18-24. V. évf. 38. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Muráti Lili és Tolnay Klári szinművészek részére tervezett ruha-rajzait bemutatja a lap.

Film Szinház/ Irodalom, Bp. 1942. szept.11-18 17. V. évf. 37. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Faragó Baba: "Milyen lesz a "Muráti-divat?" c. cikkét illusztrálta Muráti Liliről készült hat rajzzal.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. aug. 21-27. V. évf. 34. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Rajza Bajor Giziről és Lázár Máriáról.

Öt rajz a legujabb kalapmodellekről "Őszi kalapok cimmel.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. aug. 14-2o.
V. évf. 33. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

A Fővárosi Operettszinház előadásához Honthy Hanna, Szeleczky Zita és Kiss Manyi szinművészek számára, a Vigszinház előadásához Tolnay Klári, Az Uj Magyar Szinház előadásához Rácz Vali müvészek számára készitett ruhaterveit bemutatja a lap.
Tizenegy rajz a müvészekről és ruháikról.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942.okt. 2-8
V. évf. 4o. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Karády Katalin szinművésznőről készitett négy rajzot a "Sybill" előadásáról.

Szinház, Bp. 1946. január 1-8. II. évf. 1. sz. 27. lap.

M.D.K.

Molnár Éva

Faragó Baba: "Ami a riportból kimaradt" c. beszámolóját illusztrálta.

"A divatrajzoló karácsonyi álma" címmel a művész karácsonyi ajándékul megrajzolja Bajor Gizi, Karády Katalin, Honthy Hanna, Mezey Mária, Lázár Mária és Tolnay Klári színművészeket "álom ruháikban".

Szinház, Bp. 1945. dec. 21-29. I. évf. kettős szám. 22. lap.
40-41. "

M.D.K.

Molnár Éva

Lukács Margit, Rápolthy Anna, Sittkey Irén, Bánky Zsuzsa szinmüvészekről készitett rajzokat a Nemzeti Kamaraszinház Priestley-darabjában.

Plakátrajza a "TEKLA" árucikkeinek reklamirozására.

Szinház, Bp. 1945. dec. 12-18. I. évf. 18. sz. 27., 28. lap

M.D.K.

Molnár Éva

"Délutáni ruhák fiatal lányoknak" címmel divatrovatát illusztrálja öt rajzzal.

Plakátrajza a "TEKLA" árucikkeinek reklamirozására.

Szinház, Bp. 1945. dec. 5-11. I. évf. 17.sz
29. lap

M.D.K.

Molnár Éva

"Apróságok - Ujdonságok" cimmel négy rajza cikkének illusztrálására.

Szinház, Bp. 1945. nov. 21-27. I. évf.15.sz. 28. lap

M.D.K.

Molnár Éva

"Tekla" árucikkeit reklamirozó plakátrajzát hozza a lap.

"Téli Divat A.B.C." cimmel irja divatbeszámolóját és illusztrálja tizenhárom rajzzal.

Szinház, Bp. 1945. nov. 14-2o. I. évf.
14. sz. 28-29. lap

M.D.K.

Molnár Éva

"Ez Páris - Ez New-York" cimmel hozza lap divatleirását és a szöveghez készitett rajzait.
Öt rajz.

Szinház, Bp. 1945. szept. 12-18. I. évf. 5. sz. 28-29. lap

M.D.K.

Molnár Éva

Plakátrajza "Tekla" cimmel.

Rajzai Csikós Rózsi, Gombaszögi Ella és Berky Lili szinművészekről a "Napsugárkisasszonyok" c. előadásról.

Szinház, Bp. 1945. szept. 5-11. I. évf. 4. sz. 28., 29. lap

.

M.D.K.

Molnár Éva

"Bluz és szoknya" c. divatcikkét illusztrálta négy rajzzal.

Szinház, Bp. 1945. aug. 29.-szept.4. I.évf.
3. sz. 29. lap

M.D.K.

Molnár Éva

"Korszerü divat" c. saját cikkét illusztrálta tiz rajzzal.

Szinház, Bp. 1945. aug. 22-28.I.évf. 2. sz. 28. lap

M.D.K.

Molnár Éva

Szinpadi ruharajzait hozza a lap a szereplő
müvészekről készült rajzaival együtt: Honthy
Hanna és Fejes Teri a "Csodabár" c. darabbe
ban, "A Szinház Divatja" c. rovat illusztr-
rálására.

Szinház, Bp. 1945. aug. 15-21. I.évf. 1. sz
28. lap

M.D.K.

Molnár Éva

A Nemzeti Kamaraszinház előadásához készitett ruhaterveit hozza a lap, amelyeket Somogyi ~~Nusi~~ Erzsi és Mészáros Ági szinművészek számára készitett.
Öt rajz.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. okt. 9-15.
V. évf. 41. sz.

. . .

M.D.K.

Molnár Éva

A Vigszinház előadásához készitett ruhaterveit,-melyeket Fényes Alice müvésznő számára készitett- bemutatja a lap.
Öt rajz

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. okt. 3o.-nov. 5. V. évf. 44. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Az Uj Magyar Szinház előadásához Lázár Mária és Peleznay Margit szinmüvészek számára tervezett kosztümjeinek rajzát bemutatja a lap.
Négy rajz.

Film Szinház Irodalom Bp. 1942. okt. 23-29
V. évf. 43. sz

M.D.K.

Molnár Éva

"A NŐ" c. rovat illusztrálására öt divatrajzot készitett.

Az "Erzsébet" fehérnemü szalon számára tér vezett három rajzát hozza a lap.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. okt. 16-22.
V. évf. 42. sz

. . .

M.D.K.

Molnár Éva

"A tulvilági feleség" c. darabhoz készitett ruhaterveit bemutatja a lap, amelyek Sennyei Vera szinmüvész számára készültek.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. nov. 13-19
V. évf. 46. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

A "Vig özvegy" c. darab szereplőiről és ruhái
ról készült rajzát hozza a lap:
Öt rajz Szilvássy Margit és Kelly Anna müvé-
szekről.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. juli 23-29.
VI. évf. 3o. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Kiss Manyi és Kelemen Éva művészekről készitett rajzokat szinpadi ruháikban a "Fekete Péter" c. előadásról.
Hét rajz.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. juni. 11-17
VI. évf. 24. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Barabás Sári, Fejes Teri, Mednyánszky Ági színművészekről készült rajzát-szinpadi ruháikban- bemutatja a lap.
A rajzok a "Két kapitány" c. darab előadásáról készültek.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. juni 18-24.
VI. évf. 25. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

"Otthon" c. cikkét illusztrálta hat ruharajzzal.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. juli 9-15.
VI. évf. 28. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

A "Legszebb éjszaka" c. szindarab ruháiról készült rajzait a szereplőkről készitett rajzaival együtt bemutatja a lap:
Mezey Mária, Déry Sári és Bárczy Kató Szinművészekről készült rajzok.
Hét rajz.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. juli 2-8
VI. évf. 27. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

"Nyári apróságok" cimmel ir cikket és illusztrálja nyolc rajzzal.

Film Szinház Irodalom, Bp.1943. juli.30-aug. 5. VI. évf. 31. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Színésznők számára tervezett kosztümjeit, s a szinmüvészekről készült rajzait bemutatja a lap: Honthy Hanna, Muráti Lili, Tolnay Klári, Mezey Mária, Lázár Mária, Simor Erzsi és Goll Bea.
Hát rajz.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. aug. 2o-26.
VI. évf. 34. sz.

M.D.M.

M.D.K.

Molnár Éva

"Színpadi ruhák" cimmel négy divatterve a "Ballépés jobra" c. szindarab előadó müvészei számára: Fejes Teri, Fábry Éva és Békési Magda szinmüvésznőkről készült rajzait is bemutatja a lap.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. okt. 1-7. VI. évf. 40. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

"Hét divatrajzoló 4o őszi-téli terve" cimmel divattervek.
Hat rajza.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. szept. 3-9.
VI. évf. 36. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

"Divatviziten Bajor Gizinél" cimmel rajzos riportot közöl a lap a müvésznek Bajor Giziről készitett rajzaival.
Nyolc rajz.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. nov. 12-18.
VI. évf. 46. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Hat rajza a "Két boldog hét" c. szindarab szereplőiről és a kosztümjeikről.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. nov. 5-11. VI. évf. 45. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

"Hat színésznő őszi divatlapja" cimmel készitett a müvész rajzokat Mezey Mária, Tasnády Mária, Simor Erzsi, Sennyey Vera, Sulyok Mária és Lukács Margit szinmüvészekről.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. okt. 29-nov. 4. VI. évf. 44. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Öt rajza Muráti Lili szinmüvésznőről a „Josephine" c. darabban az ott viselt kosztümökben.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. okt. 22-28.
VI. évf. 43. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

"Svájci kalapok" cimmel tiz kalaprajzát hoz
za a lap.
Négy ruharajzát is bemutatja a lap.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. okt. 15-21.
VI. évf. 42. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Huszonegy rajza a Király-dij résztvevőiről s ruháikról.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. május 21-27. VI. évf. 21. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

„Uj Kalap" cimmel öt rajz
"Rejtvénypályázat" részére öt divatrajz.

Film Szinház Irodalom, Bp. 194o. aug. 9-15.
III. évf. 32. sz. 23-24. lap

M.D.K.

Molnár Éva

"Japán szabás" cimmel cikk és hozzá a müvész divatrajzai illusztrációként.
Repr.

Film Szinház Irodalom, Bp. 194o. aug. 2-8.
III. évf. 31. sz. 22. lap.

M.D.K.

Molnár Éva

"Ruhák a Magyarban és a Vigben" cimmel közli rajzait, illetve terveit a szinmüvésznők részére készitett kosztümjeiről.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1940. szept.20-26.
III. évf. 38. sz. 23. lap

M.D.K.

Molnár Éva

Három rajza Szörényi Éva szinmüvésznő számára a "Sorompó" c. darabban.

Film Szinház Irodalom, Bp. 194o. szept. 27.-okt. 3. III. évf. 39. sz. /lapszám nincs./

M.D.K.

Molnár Éva

Divatrajzait hozza a lap a„Divat Tarka Barka" c. rovatban.
14 rajz.

Egyed Zoltán: "Amerikai tragikomédia" c. folyt. regényét illusztrálta.

Film Szinház Irodalom, Bp. 194o. juli. 12-18
III. évf. 28. sz. 24., 26-27. lap

M.D.K.

Molnár Éva

"Budapest Divatváros" c. rovat részére tervezett kosztümöket.
Két rajz.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1940. juli 26.-aug. 1.III. évf. 30. sz. 24-25. lap

M.D.K.

Molnár Éva

"A nő" c. rovatban szinésznők részére tervezett ruháit mutatja be a lap.
Huszonegy rajz.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1940. juni 28.-juli 4. III. évf. 26. sz. 23-24. lap

M.D.K.

Molnár Éva

"Mibe kerül egy szinésznő önmagának?" c. közl
leményt illusztrálta.

Öt kertiruha tervéről készitett rajza.

Film Szinház Irodalom, Bp. 194o. juli 5-11.
III. évf. 27. sz. 8., 26. lap.

M.D.K.

Molnár Éva

"Őszinte tükör hölgyek részére" c. közl.-hez
készitett rajz-kompoziciót.

Film Szinház Irodalom, Bp. 194o. juli 12-18.
III. évf. 28. sz. 28. lap

M.D.K.

Molnár Éva

Divatrajzai a lap Divat-rovatában.
Öt rajz.

Film Szinház Irodalom, Bp. 194o. május 3-9.
III. évf. 18. sz. 26. lap

M.D.K.

Molnár Éva

Szinházi kosztümterveit bemutatja a lap. Karády Katalin, Sulyok Mária és Muráti Lili ruhái a "Féltékenység" és a "Ne játsz a szerelemmel" c. szindarabokban.
Hét rajz

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. febr. 21-27.
IV. évf. 8. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

"Készüljünk a tavaszra!" c. divat beszámolót irta és készitett hozzá illusztrációként hét rajzot.

Lukács Margit szinmüvész számára -szindarab-hoz-tervezett kosztümjeinek repr.-ját hozza a lap.
Négy rajz.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. febr. 14-2o.
IV. évf. 7. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

"A szőkékkel mindig baj van" c. szindarabban szereplő Tolnay Klára és Somló Vali színművészek számára tervezett kosztümjeinek repr.-it bemutatja a lap.
Négy rajz.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. jan. 31.-febr. 6. IV. évf. 5. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

"1 szoknya 6 bluz" cimmel rövid beszámolója hat rajzzal.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. jan. 24-3o. IV. évf. 4. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Báliruha rajzai a "Divat Tarka Barka" c. rovatban. Három rajz.

A "Gyergyói bál" c. szindarabhoz tervezett kosztümöket Kollár Livia, Fedák Sári, Zimonyi Márta, Fejes Teri szinmüvésznők részére. Öt kosztümrajz.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. jan. 1o-16. IV. évf. 2. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Tolna Klári és Muráti Lili szinmüvészek ruháit tervezte az "Egy fillér" c. szindarabhoz.
Négy rajz.

Film Szinház Irodalom, Bp. 194o. dec. 27.-1941. jan. 2. III. évf. 52. sz. /lapszám nincs./

.P.D.F.

M.D.K.

Molnár Éva

Kosztümtervei "Akik a pesti dovatot irányitják" c. rovatban.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941 febr. 28.-márc. 6. IV. évf. 9. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

A Vigszinházban bemutatott "Szinház" c. darab szereplője, Mezey Mária számára tervezett kosztümöket.
Öt rajz. repr.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. Ápr. 4-1o.
IV. évf. 14. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Szindarabhoz tervezett kosztümjeit mutatja be a lap.
Négy rajz.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. márc. 14-2o.
IV. évf. 11. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Rajzai: Muráti Lili, Honthy Hanna, Szeleczky Zita, Tolnay Klári, Fejes Teri, Karádi Katalin, Mezey Mária, Szörényi Éva, Makay Margit, Bajor Gizi és Lázár Mária szinmüvészekről a müvész által tervezett szinpadi ruhákban.
11 rajz.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. ápr. 11-17.
IV. évf. 15. sz.

.

M.D.K.

Molnár Éva

"Divat Tarka Barka" c. rovatban cikke és rajzai szerepelnek.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1940. nov. 15-21.
III. évf. 46. sz. /lapszám nincs./

M.D.K.

Molnár Éva

Szinpadi ruhaterveit mutatja be a lap a "Vadmadár" c. és a "Hajnalodik" c. szindarabokhoz tervezett kosztümjeit.

Hat rajz

Film Szinház Irodalom, Bp. 194o. nov. 22-28.
III. évf. 47. sz. /lapszám nélkül./

M.D.K.

Molnár Éva

Plakátrajza a "Habeselyem fehérnemü" reklamirozására.

Film Szinház Irodalom, Bp. 194o.nov.29.-dec. 5. III. évf. 48. sz. /lapszám nincs/

M.D.K.

Molnár Éva

Négy divatterve "A NŐ" c. rovatban és öt rajz a Divat Tarka Barka c. rovat számára.

Film Szinház Irodalom, Bp. 194o dec. 6-12.
III. évf. 49. sz. /laszám nincs./

M.D.K.

Molnár Éva

A lap divatrajzolója szinmüvésznőkről és azok ruháiról készitett a karácsonyi szám részére 23 rajzot.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1940. dec. 20-2
III. évf. 51. sz. /lapszám nincs/

MDK

Molnár Éva

Kosztümök a Magyar Szinház szinpadán.
Erzsébet. Rajzolta Molnár Éva. Repr.

Pesti Hirlap, 1939.jan.6. 10.1.

M.D.K.

Molnár Éva

Három divatrajzát bemutatja a lap "Hátul hosszu, elől rövid" c. divatcikk illusztrálásaként.

Szinházi Élet. Bp. 1933. szept. 3-9. XXIII. évf. 37. sz. 78. lap.

B.D.K.

M.D.K.

Molnár Éva

A "Divat posta" c. rovathoz készitett ruharajzokat.

Szinházi Élet. Bp. 1933. január 29.-febr.4.
XXIII. évf, 6. sz. 94-95. lap

M.D.K.

Molnár Éva

"Tavaszi kalapok Párisban - Newyorkban" cimmel a lap bemutatja a müvész kilenc rajzát.

Szinház, Bp. 1947. márc. 12-18. III. évf. 11. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

"Tavaszi kalapok Párisban - Newyorkban" cimmel a lap bemutatja a művész kilenc rajzát.

Szinház, Bp. 1947. márc. 12-18. III. évf. II. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Sennyei, Lengyel, Tolnay, szinmüvészekről készitett rajzait hozza a lap a "Vidám kisértet" c. szindarabból.

Szinház, Bp. 1947. márc. 5-11. III. évf. lo. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Két rajzát bemutatja a lap Honthy Hanna szinmüvészről a "Honthy Hanna" c. szöveg illusztrációjaként.

Tiz rajzát hozza a lap a "Szinház Divatja" c. rovatban.

Szinház, Bp. 1947. márc. 19-25. III. évf. 12. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Két rajzát bemutatja a lap Honthy Hanna szinmüvészről a "Honthy Hanna" c. szöveg illusztrációjaként.

Tiz rajzát hozza a lap a "Szinház Divatja" c. rovatban.

Szinház, Bp. 1947. márc. 19-25. III. évf. 12. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

"A Szinház husvéti korzója" cimmel lerajzolt 16 szinmüvésznőt és egy Duna-parti részletet a Lánchiddal.

Szinház. Bp. 1947. ~~m~~ ápr. 2-8. III. évf. 14. sz.

M.D.R.

M.D.K.

Molnár Éva

Goll Bea, Rafael Márta és Nagykovácsi Ilona szinművészekről készitett rajzait bemutatja a lap.
Négy rajz.

Szinház, Bp. 1947. márc. 26.- ápr. 1.
III. évf. 13. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

A „Szinház" munkatársa. "Filmsztárok Párisban" cimmel készitett rajzokat Paulette Goddard, Annabella, Marlene Dietrich, Lucille Ball és Michele Morgan müvészekről.
Öt rajz. Repr.

Szinház, Bp. 1947. ápr. 22-28. III. évf. 17. sz.

.K.G.K

Molnár Éva

A „Szinbéd"munkásírás. "Pillantások Térisben"
címmel kéziratát rajzolta Gaudette Goddard.
Annabella, Marlene Dietrich, Lucille Ball és
Michele Morgan művésznőről.
(1 rajz. Repr.

Szinnés, Kp. 1947. ápr. 22-25. III. évf.
17. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Hét rajzát hozza a lap a "Szinház Divatja" c. rovatban Balogh Erzsi és Bulla Elma szinmüvészekről a "Férfi nélkül" c. szindarabból.

Szinház. Bp. 1947. ápr. 16-22. III. évf. 16. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Tőkés Anna és Sulyok Mária szinművészekről készült rajzait bemutatja a lap a Nemzeti és a Kamara Szinház előadásairól.

Szinház, Bp. 1947. ápr. 9-15. III. évf. 15. sz.

.M.D.K

M.D.K.

Molnár Éva

"Vászonkarton" cimmel öt ruhatervét hozza a lap.

Szinház, Bp. 1947. ápr. 29.-május 5. III. évf. 18. sz.

S.D.F.

M.D.K.

Molnár Éva

"Női Notesz" c. rovatban a lap bemutatja a müvész négy rajzát.

Szinház, Bp. 1947. május 6-12. III. évf. 19. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

A "Rigó Jancsi" c. darab szereplőiről készitett rajzait,-Dayka Margit, Csikós Rózsi és Nádassy Anna müvészekről- bemutatja a lap. Öt rajz.

Szinház, Bp. 1947. május 13-19. III. évf. 2o. sz.

M.D.R.

M.D.K.

Molnár Éva

Simor Erzsi és Szapáry Gabi művészekről készített rajzait bemutatja a lap.
Két rajz.

Szinház, Bp. 1947. május 2o-26. III. évf. 21. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Simor Erzsi és Szapáry Gabi művészekről kés-
zített rajzait bemutatja a lap.
Két rajz.

Szinhár. Bp. 1947. május 20-26. III. évf.
21. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Divatrajzai a "Divatposta" c. beszámoló illusztrálására.
Három ruharajz.

Szinházi Élet. Bp. 1932. dec. 25. 1933. január.1.
XXIII. évf. 1. sz. 96-97. lap.

M.D.K.

Molnár Éva

Négy divatrajza "Fenyves-modellek" cimmel A Divat rovatban.

Szinházi Élet. Bp. 1933. szept. 24-3o.
XXIII. évf. 4o. sz. 88. lap.

M.D.K.

MDK

Molnár Éva

Kosztümök a Nemzeti Szinházban, rajzok, repr.

Pesti Hirlap 1939. jan. 22.

MDK

Molnár Éva

Toalettek a "Mindörökké" szinpadán. Rajzok, repr.

Pesti Napló 1937. dec. 5.

MDK

Molnár Éva

Toalettek a "Nem leszek hálátlan" szinpadán. Rajzok, repr.

Pesti Napló 1938. márc. 27.

MDK

Molnár Éva

Toalettek a "Szabad lány" szinpadán. Rajz, repr.

A szabad lány. Pesti Napló 1938. szept. 25. 2o.l.

MDK

Molnár Éva

Lázár Mária toalettjei az "Angyalt vettem feleségül" szinpadán. Rajz, repr.

Pesti Napló 1938. szept. 18. 19.1.

M.D.K.

Molnár Éva

Négy ruhatervét hozza a lap a "Szinház Divatja" c. rovatban.

Szinház, Bp. 1947. okt. 28.-nov. 3.
III. évf. 44. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

Három rajzát "Szita ruhák" cimmel és két rajzát "Katzerné és Bodnár modellek" cimmel bemutatja a lap a Stockholmban rendezett kiállitásról.

Szinház, Bp. 1947. nov. 18-24. III. évf. 47. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

"Brüsszeli Divattávirat" cimmel irja divatszövegét és illusztrálja tizenegy rajzzal. "Női Notesz" c. rovat.

Szinház, Bp. 1947. dec. 2-8. III. évf. 49. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

"Divatriportja Brüsszelből" cimmel irja cikkét és illusztrálja négy rajzával.

Szinház, Bp. 1947. dec. 16-31. III. évf. 51-52. sz.

M.D.K.

Molnár Éva

A "Szinház Divatja" c. rovatban a lap bemutatja a müvész négy rajzát.

Szinház, Bp. 1948. január 1-6. IV . évf. 1. sz.

Molnár Éva

Festőművész

Független Művészek Társasága kiállításon - Nagykanizsán a kaszinó termeiben - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1929.VI.7.

MDK

Molnár Éva

Kosztümök a "Kék Duna" szinpadán. Molnár Éva rajzai. Repr.

Pesti Napló, 1933. dec. 23. 14.lap

MOLNÁR ÉVA ötvösművész

MOLNÁR ÉVA ötvösművész kiállítása a budavári iparművészeti boltban látható. A bemutatott munkák a klasszikus ötvösművészet hagyományait követik. A bemutató július 24-ig tekinthető meg.

Népszabadság 1983. VII. 16.

Eva Molnar

Born : 31st January, 1946
Szigetvar, Hungary

Address : 94 James St.,
Leichhardt 2040 NSW
Australia
tel/fax (02) 550 0416

Eva Molnar is the Australian co-organizer for this exhibition.

Education :

1974	Art Certificate, Kogarah Technical College, NSW
1980	Diploma in Art, Alex, Mackie CAE, Sydney
1981	Grad. Dip. Prof. Art Studies, Alex. Mackie CAE
1984	B.A. (Visual Arts) City Art Institute, Sydney
1984	Grad. Dip. Secondary Art Education, SCAE, Sydney.

Selected solo Exhibitions :

1980	East End Gallery, Sydney Exiles Gallery, Sydney
1982	East End Gallery, Sydney
1983	Seymour Theatre Centre, Sydney
1984	Gallery One, Sydney
1985	Gallery One, Sydney
1986	Gallery One, Sydney
1987	Art Zone, Sydney
1989	Santorini Cultural Centre, Greece
1990	Punch Gallery, Sydney
1991	Display Gallery, Vakill Lane, New Delhi, India
1992	Micro Gallery, Nevada City USA

Eva Molnár has exhibited extensively has won several awards and appears in numerous public and private collections in Australia and overseas, works with painting, sculpture, mixed media and book illustration.

Exhibition details :

1. Sapphire Town
   Mixed media/paper
   53.5 x 51 cm

2. Suburban Landscape
   Mixed media/paper
   54 x 52 cm

Rezso Moder

Born : 1954 Budapest

Address : H-2400 Dunaújváros
Kohasz u 4
Hungary
tel. 25 10 587

Education :

1982	Graduated from Hungarian Academy of Fine Arts Majoring in painting, sculpture, performance, video and alternative metal-music.

Solo Exhibitions :

1982	Uitz Gallery Dunaújváros (2 man show)
1984	Rátkai Club, Budapest
	Community Center, Pestlörinc Budapest
1985	House of Youth, Székesfehérvár
1986	Somogyi Gallery, Kaposvár
	Young Artists Club, Budapest
1987	'Fészek' Artist's Club, Budapest
	Studio Gallery, Budapest
	Vajda Lajos Studio, Szentendre
1988	Kernstok Gallery, Tatabanya
1989	Györ Art Gallery, Gyor
1990	Miskolc Gallery, Miskolc
	Uitz Gallery, Dunaújváros
1991	Palace of Exhibition, Budapest

Rezsö Móder has participated in numerous group exhibitions in Hungary and overseas since 1982, including performance and musical compositions.

Exhibition details :

'Rolling Cosmos Segment'
Mixed media on paper.
70 x 100 cm